HEZKUNTZA EUSKADIN

2021-2023 TXOSTENA

EUSKADIKO ESKOLA KONTSEILUA

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
HEZKUNTZA SAILA
DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN

euskadiko eskola
kontseilua consejo
escolar de euskadi

HEZKUNTZA EUSKADIN 2021-23

Aurkibidea

1.Kapitulua.-HEZKUNTZAREN TESTUINGURUA EUSKADIN.

Sarrera

1.1.- HEZKUNTZA AKORDIOA

1.2.- HEZKUNTZARI BURUZKO LEGE-AURREPROIEKTUA

1.3.- CURRICULUMA GARATZEKO DEKRETUAK

1.4.- EUSKADIKO BIZTANLERIAREN EZAUGARRIAK:

1.4.1.- Tamaina, dentsitatea, adina

1.4.2.- Nazionalitatea

1.4.3.- Prestakuntza-maila

1.4.4.- Jarduera, langabezia eta okupazio tasak

1.4.5.- Pobrezia-indizeak

1.4.6.- Informazioaren gizartea

1.4.7.- Genero-berdintasunaren indizea

1.4.8.- Familia-etxe motak

1.5.- HEZKUNTZA-ALDAGAIAK AUTONOMIA-ERKIDEGOEKIN ALDERATZEA

1.6.- JAIOTZA-TASAREN BILAKAERA ETA BIZTANLERIA-PROIEKZIOAK

2. kapitulua.- HEZKUNTZA-SISTEMAREN PLANGINTZA

Sarrera

2.1.- PLANGINTZA:

2.1.1.- Onarpen eta plangintza-araudi berriaren azterketa: hezkuntza-zaurgarritasun indizea

2.1.2.- Lehen aukera gisa aukeratutako ikastetxearen lorpen-ehunekoa

2.1.3.- Eskola Txikiak: egoera eta ezaugarriak

2.2.- IKASLEEN ESKOLATZEA

2.2.1.- Hezkuntza-etapen multzoa

2.2.2.- Haur Hezkuntza

2.2.2.1.- Haur Hezkuntzako lehen zikloko ikasleen eta taldeen bilakaera

- Zentro-mota
- 0-2 urteko tartea.
- 2 urteko maila

2.2.3.- Lehen Hezkuntza

2.2.3.1.- Sare, eredu eta lurraldeen araberako eskolatzea: ikasleak eta taldeak

2.2.3.2.- Ikasleen ratioa/ikasgela HGn. Lehen Hezkuntza

2.2.4.- Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza:

2.2.4.1.- Sare, eredu eta lurraldeen araberako eskolatzea: ikasleak eta taldeak

2.2.4.2.- Ikasleak/gela ratioa DBHn, DBHko sareen eta eskola-eremuen arabera

2.2.4.3.- Beste programa batzuk:

- Curriculum-aniztasuna
- Eskolatze osagarriko programak.
- Hezkuntza berariaz indartzeko proiektuak (HBSP)

2.2.5.- Berandu hasten diren ikasleak

2.2.6.- Batxilergoa

2.2.6.1.- Eskolatzea sareen, ereduen eta lurraldearen arabera. Ikasleak eta taldeak

2.2.6.2.- Eskolatzea batxilergo-modalitateen eta sexuaren arabera

2.2.7.- Lanbide Heziketa

2.2.7.1.- Oinarrizko Lanbide Heziketa

2.2.7.2.- Erdi Mailako Lanbide Heziketa

2.2.7.3.- Goi-mailako Lanbide Heziketa

2.2.7.4.- Eskolatzea lanbide-arloen eta sexuaren arabera

2.2.7.5.- Lanbide-espezializazioko programak

2.2.7.6.- Lanbide-espezializazioko ikastaroak

2.2.7.7.- LHn laneratzea.

2.2.8.- Helduen Hezkuntza

2.2.9.- Araubide bereziko irakaskuntzak

2.2.10.- HPB ikasleen bilakaera etapa-tipologiaren eta sarearen arabera

2.2.11.- Ikasle atzerritarrak

2.3.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

3.- kapitulua.- ESKOLA INKLUSIBOA

Sarrera

3.1.- BIZIKIDETZA, INKLUSIOA SUSTATZEKO GUNE GISA

3.1.1.- Parte-hartzea, bizikidetzaren funtsezko faktore gisa: testuinguru orokorra:

3.1.2.- Bizikidetzaren esparrutik bultzatutako parte hartzeko jardunbide egokiak

3.1.2.1.- Bizikidetza positiboaren curriculuma

3.1.2.2.- Ingurugelak bultzatutako parte hartzeko jardunbide egokiak

3.1.2.3.- Ikastetxeko Ordezkaritza Organo Gorenean edo Eskola Kontseiluan parte hartzea

3.2.- ERRONKA INKLUSIBOAK

3.2.1.- Plan instituzionalen jarraipena

3.2.1.1.- Eskola inklusiboa garatzeko esparru-plana 2019-22

3.2.1.2.- EAEko hezkuntza-sistemarako Hezkidetza Plana, berdintasunaren eta tratu onaren bidean 2019-2023

3.2.1.3.- Bizikasi

3.2.2.- Plan berriak

3.2.2.1.- Eraldatzen

3.2.2.2.- Hedatze

3.2.2.3.- Baliabideen kudeaketa

3.2.3.- Bekak

3.2.3.1.- Jangelako eta materialen beken datuak

3.2.4.- Erakundeen arteko edo entitateekiko lankidetza

3.2.4.1.- Erakundeen arteko lankidetza

a) Eskolatu gabeen kopurua eta eskola-absentismoa desagerraraztea

b) Osatuz, Bideratuz eta Jarraituz programak

c) Esku-hartze goiztiarra

d) Etxeko unitate terapeutikoa

e) Adikzioen plana

f) Suizidioaren aurrean protokolo

g) Haur eta nerabeen babesgabetasun, tratu txar, sexu-jazarpen eta sexu-abusu egoeren aurrean prebentzioa eta jarduketa

h) Adingabeen zentroak eta espetxeetan Ikasgelak

3.2.4.2.- Erakundeekin lankidetza

a) Ikasle ijitoak eskolatzeko ekimenak

b) Bidelaguna Programaren jarduketak
c) IBT

3.2.5.- Ikasleak saritzea

a) Batxilergoko sari bereziak
b) Urruzuno saria
c) STEAM Euskadi estrategia eta Matematika-olinpiada

3.3.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

4.- kapitulua.- EBALUAZIOA ETA HIZKUNTZA-HELBURUAK

Sarrera

4.1- IKASLEEN EBALUAZIO AKADEMIKOA

4.1.1.- Emaitza akademikoak: bilakaera eta igarotzea hurrengo etapetan:

4.1.1.1.- Lehen Hezkuntza

4.1.1.2.- Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza

4.1.1.3.- Batxilergoa

4.1.1.4.- Lanbide Heziketa

4.1.1.5.- Unibertsitatera sartzeko proba

4.1.2.- Errepikapena

4.1.3.- Egokitasuna

4.1.4.- Eskolatze-tasa

4.2.- ETAPA AMAIERAKO EBALUAZIO DIAGNOSTIKOA 2022

4.2.1.-Emaitzen koherentzia

4.2.2.- Ikasleen banaketa errendimendu-mailaren arabera

4.2.3.- Aztertutako aldagaiak eta emaitzetan duten eragina

4.3.- HIZKUNTZA HELBURUAK

4.3.1.- Euskararen testuingurua

4.3.1.1.- Eustaten estatistikak

4.3.1.2.- Kultura eta Hizkuntza Politika Sailaren VII. inkesta soziolinguistikoa

4.3.2.- Euskararen erabilera ikastetxetan

4.3.3.- D ereduaren emaitzen azterketa

4.3.4.- Ikasleentzako laguntzak

4.3.4.1.- EUSLE programa

4.3.4.2.- Ikasle hasi berrien hizkuntza indartzeko dirulaguntzak

4.3.4.3.- Salbuespenak

4.3.4.4.- Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna garatzeko berariazko prestakuntza

A. Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzia
B. Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna (atzerriko hizkuntzak)

4.3.4.5.- Berrikuntzak berrikuntzaren arloan

A. Irakurketa-trebetasunak neurtzeko tresna (ITT)
B. Berbalapiko
C. Elkarhitz
D. Pikto idazketa

4.3.4.6.- Euskara sustatzeko erakundeen arteko lankidetza

4.4.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

5. kapitulua. GIZA BALIABIDEAK

Sarrera

5.1.- HEZKUNTZA-PERTSONALA EUSKADIKO IKASTETXEETAN

5.1.1.-Hezkuntza-pertsonala, mailaren, sexuaren, adinaren eta titulartasunaren arabera

5.1.2.- HPBak dituzten ikasleei arreta emateko espezialistak

5.1.3.- Ordainketa eskuordetuko hezkuntza pertsonala

5.2- IRAKASKUNTZA PUBLIKOKO HEZKUNTZA-PERTSONALA

5.2.1.- Plantilla esleitzeko irizpideei buruzko akordioa (2022ko maiatza)

5.2.2.- Irakaskuntzako funtzio publikoan sartzea

5.2.3.- Profil profesional berriak

5.2.4.- Lanpostuen zerrenda

5.2.5.- Irakaskuntza publikoko plantillen bilakaera harreman juridikoen arabera

5.2.5.1.- Behin-behinekotasuna eta egonkortasuna.

5.2.5.2.- Plantillaren banaketa, sexuaren eta adinaren arabera

5.2.5.3.- Lanaldi motak

5.3.-IKASTETXE PUBLIKOEN LIDERGOA ETA AUTONOMIA

5.3.1.- Araudi berriaren azterketa

5.3.2.- Proiektua duten zuzendaritza-taldeak

5.3.3.-Praktiketako irakasleak

5.4.- PRESTAKUNTZA ETA BERRIKUNTZA

5.4.1.- Prest_Gara

5.4.2.- Ikastetxeko proiektuak

5.4.3.- Lehentasunezko eremuak

5.4.3.1.- Hezkuntza-lidergoa

5.4.3.2.- Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna eta eskola eleanitza

5.4.3.3.- Gaitasun digitala

5.4.3.4.- Emozio-esparrua Bizikasi esparruan

5.5.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

6. Kapitulua.- FINANTZAKETA

Sarrera

6.1.- HEZKUNTZAREN ADIERAZLE EKONOMIKO NAGUSIAK

6.1.1.- Guztizko gastua BPGren portzentaje gisa

6.1.2.- Hezkuntzako gastu publikoa, guztizko gastu publikoaren portzentaje gisa

6.1.3.- Gastu pribatua hezkuntzan

6.1.4.- Ikasle bakoitzeko gastua

6.2.- IRAKASKUNTZAREN GASTU ETA FINANTZAKETAREN ESTATISTIKAK

6.2.1.- Ikastetxe publiko eta pribatuen gastuak

6.2.2.- Ikastetxe publiko eta pribatuen diru-sarrerak

6.3.- HEZKUNTZA SAILAREN AURREKONTUEN AZTERKETA

6.3.1.- Hasierako aurrekontua eta gauzatutako exekutatuta

6.3.2.- Aurrekontuaren banaketa kapituluka

6.3.3.- Aurrekontuaren banaketa programen arabera

6.3.4.- Unibertsitateaz kanpoko irakaskuntzen programak eta azpiprogramak

6.3.4.1.- Egitura- eta laguntza-programa

6.3.4.2.- Haur eta Lehen Hezkuntzako programa

6.3.4.3.- Bigarren Hezkuntzako, eta Lanbide Heziketako Programa.

6.3.4.4.- Araubide Bereziko Irakaskuntzen Programa

6.3.4.5.- Hezkuntza Berriztatzeko eta Irakasleen Etengabeko Prestakuntzako Programa

6.3.4.6.- Etengabeko Ikaskuntzako eta Helduen Hezkuntzako Programa

6.3.4.7.- Hezkuntza Sustatzeko Programa

6.3.4.8.- Euskalduntze Programa

6.3.5.- VI. kapituluaren azterketa, Inbertsioak ikastetxe publikoetan

6.3.6.- Ikastetxe pribatuak ituntzea

6.3.6.1.- Ituntzeko modulua

6.3.6.2.- Itundutako ikasgelen kopuruaren bilakaera

6.3.6.3.- Haur, Lehen eta Bigarren Hezkuntzan itunpeko ikastetxeentzako dirulaguntzen bilakaera

6.4.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

ERANSKINA

2019-2021 Txostenaren proposamenen jarraipena

2021-23 TXOSTENAREN SARRERA

Kontseiluaren Txostenak bi urtean behin egiten dira, azken bi ikasturteetako datuekin. Kasu honetan, 2021-22 eta 2022-23 ikasturteetako datuak aztertu dira, eta horrek esan nahi du 2023-24 ikasturte honetan Osoko Bilkuran aurkeztu dela, uztailaren 4an onar dadin.

Datuak jasotzeari eta aztertzeari dagokionez horrek guztiak dakarren lanak batzuetan ikasten ari garen azken ikasturteko datu estatistikoak edo txostenak lortzeko zailtasunak izaten ditu.

Antzeko zerbait gertatzen da beste erakunde edo entitate batzuetan, eta, ondorioz, txostenak aldi jakin batean egin arren (2021-2023, kasu honetan), argitaratutako azkenekoei dagozkien aurreko erreferentziak dituzte.

Adibidez, Estatuko Eskola Kontseiluaren datuekin, Eustatekin edo ELGAren edo Europar Batasunaren txostenekin gertatzen da. Hala ere, informazio hori erabiltzen dugu, Euskal Hezkuntza Sistema beste erkidego batzuetako edo beste herrialde batzuetako beste batzuekin alderatzeko balio digulako.

Egia da denbora-irizpide horri eusteak, zentzu hertsian, eragotzi egiten duela analisian beste datu berriago batzuk izatea. Oraingo honetan, hezkuntzan eta hezkuntza-komunitatean eragin handia izango duten gertakariak izan dira, eta ziur aski hurrengo 2023-25 txostenean aztertuko dira, hala nola, Hezkuntzari buruzko Lege berria 2023ko abenduan onartzea, Partzuergoko Haurreskolak doakoak izatea edo 2023-24 ikasturteko matrikulazio-aldian hartu diren neurriak.

Aurkeztu dugun Txostenaren egiturak ohiko bost atalak mantentzen ditu, Kontseilu honek dituen bost lan-batzordeekin bat datozelako Batzorde Iraunkorraz gain.

- **Programazioa:** sistemaren plangintza aztertzeko, Idoia Pujana buru dela, ikastetxe publikoetako zuzendaritzen sareko HEIZEko ordezkaria.

- **Antolamendua:** Eskola inklusiboa aztertzen duena. Lourdes Villardon Deustuko Unibertsitateko katedraduna eta ospe handiko kideak zuzentzen du.

- **Hizkuntza-helburuak**: Ebaluazioen emaitzak ere aztertzen dituen Batzordea da eta Eduardo Ubietak (ISEI-IVEIko zuzendaria) arduratzen da.

- **Giza Baliabideak**, Juan Cruz Zubia buru dela, STEILAS sindikatuko irakasleen ordezkaria.

- **Finantzazioa**, Begoña Cabria Bizkaiko Ikuskaritzaren buruak arduratzen dela.

Berrikuntza gisa, testuinguruari buruzko kapitulu berri bat sartu da, izaera orokorreko erreferentziekin (biztanleria, enplegua, prestakuntza...), eta beste erreferentzi espezifikoago batzuk, Hezkuntza Akordiorako prozesuan izandako garapena dela eta, Hezkuntzaren Lege berriaren eta Curriculum Dekretu berrien atarikoa.

Kapituluetako epigrafeetako batzuk aldatu egin dira, baina gehienetan mantendu egin dira, ikasturtez ikasturteko joerari buruzko erreferentzia bat sortzeko.

Eskola inklusiboari buruzko kapituluari protagonismo berezia eman nahi izan diogu; izan ere, pandemia osteko ikasturteak aztertzen dira, eta, hezkuntzako, gizarteko eta osasuneko hainbat eragileren iritziz, horietan nabaritu dira konfinamenduko hilabeteen ondorioak.

Hori dela eta, hausnarketari kapitulu horretan ekitea proposatu dugu, parte-hartzeari garrantzi berezia emanez, kontuan hartu baitugu aniztasunaren arretarako aurreko Planaren ebaluazioa, honako hauek baitziren hobetzeko elementuak:

- Koordinazio-egiturak garatzea ikastetxeetan, talde-lana bermatzeko. Irakasle guztien inplikazioa eta **parte-hartzea**, ikasleen aniztasunari ikuspegi integral eta inklusibo batetik erantzuteko.

- Eskola-komunitatearen **parte-hartzea** handitzea, batez ere familiena, eta koordinazioa eta lankidetza hobetzea, bai ikastetxean bertan (ikasleak, irakasleak eta familiak), bai berrikuntzarako prestakuntza- eta laguntza-zerbitzuekin (Berritzegunea) eta esku-hartze sozialeko eta komunitarioko beste eragile batzuekin.

Gainera, parte-hartzea mugatu duen aldi baten ondoren, uste dugu indartu egin behar dela, are gehiago kontuan hartuta ikasleen autonomiaren garapenean duen eragina – berebiziko garrantzia duen gaia, eta, bereziki, autonomia hori lortzeko zailtasunak dituztenentzat-.

Hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak dituzten ikasleekiko esku-hartzeari buruzko datuak ez dira kapitulu honetan agertzen; aitzitik, 2. kapituluan sartu dira, plangintzari buruzkoan. Horiek ikuspegi inklusibo batetik komunikatzeko modurik onena zela ulertu zuen Batzorde Iraunkorrak, ikasle guztiekiko bereizketarik egin gabe.

Ohi bezala, kapitulu bakoitzak ondorio eta proposamenen atal bat du, zehatzak eta egingarriak izan nahi dutenak, eta eranskin bat aurkezten da 2019-2021 aldiko txostenean egindako proposamenen jarraipenarekin.

Aldi horretan, Txostena egiteko metodologia ere aldatu egin da.

Oraingo honetan, lehenengo aldiz, kapitulu bakoitzaren oinarrizko dokumentua Osoko Bilkurako ordezkari bakoitzari bidali zaio, ekarpenak egin ditzan. Horrela, kapituluko batzorde espezifikoaren deialdia egiten denean, egindako ekarpenei buruzko hausnarketa, eztabaida eta erabakiak hartzeko aukera izango da. Orain arte, kasuan kasuko batzordeko kideak baino ez ziren bidaltzen.

Batzordearen lanaren emaitza akta batean jasotzen da, eta Osoko Bilkurako kide guztiei bidaltzen zaie. Horren guztiaren helburua izan da Osoko Bilkurako kide guztiek ezagutza eta parte-hartze handiagoa izatea.

Txostena onartu ondoren, zabaltzea interesatzen zaigu, gure ustez lagungarria delako Euskadiko hezkuntza hobeto ezagutzeko bertan interesa duten eragileek eta gure hezkuntza-sistema hobetzeko, Kontseilua osatzen duten pertsona guztiek egindako analisiaren, kontrastearen eta hartutako erabakien ondoren. Hemendik eskerrak eman nahi dizkiet egindako ekarpenengatik.

Maite Alonso Arana

Euskadiko Eskola Kontseiluaren presidentea

Bilbon, 2024ko uztailaren 4an

Euskadiko Eskola Kontseiluko kideen zerrenda, Txostena onartzeko unean (2024ko uztaila)

- Maite Alonso Arana (Presidentea)
- Mª Teresa Ojanguren Villalabeitia (Presidenteordea)
- Eva Blanco Ochoa (Idazkari Teknikoa)
- Aldave Martín, Sonia
- Andetxaga Bengoa, Imanol
- Arambalza Zalbidea, Yoanna
- Aloria Sánchez, Asier (ordezkoa)
- Aribayos Gutierrez, Susana
- Ogando Arregi, Eduardo (ordezkoa)
- Bande Cordero, Diego
- Casas Gallego, Fernando (ordezkoa)
- Begoña Lopategi, Nerea
- Bilbao Aldayturriaga, Eider
- Bilbao Alzelai, Ane
- Cabria Rueda, Begoña (Batzorde Iraunkorra)
- Errasti Arrieta, Lurdes
- Etxaniz Erle, Xabier
- García de Vicuña Peñafiel, Pablo
- Llanos Hermoso, Julen (ordezkoa)
- Iparragirre Bemposta, Mª Eugenia
- Belategui Arenaza, Nerea (ordezkoa)
- Iriarte Soldevilla, Ana Marta
- Iturrioz Rementeria, Esther
- Martínez López, Carmelo
- Miguel Bárcena, Marta de
- Monasterio Gutierrez, Leire
- Mujika Catarinicchia, Aitor
- Olabarria Furundarena, Patxi Xabier
- Oliban Gutierrez, Aitziber (Batzorde Iraunkorra)
- Pasandín Sánchez, Samuel
- Pereda Martínez de Musitu, Carlos
- Eriz Laskurain, Nestor (ordezkoa)
- Pujana Uriarte, Idoia (Batzorde Iraunkorra)
- Aizpiri Azkarregi, Josebe (ordezkoa)
- Rotaetxe Etxebarria, Ainhoa
- Sarriegi Etxeberria, Mikel (ordezkoa)
- Sánchez De la Yncera, Cristina (Batzorde Iraunkorra)
- Lainez Pérez, Jesús (ordezkoa)
- Tobar Eguzkitza, Irati
- Torrealday Berrueco, Lucía
- Ubieta Muñuzuri, Eduardo (Batzorde Iraunkorra)
- Ugarte Landa, Aimar (Batzorde Iraunkorra)
- Undabarrena de la Cotera, Nerea
- Uriarte Eiguren, Iratxe
- Bargos Bouzas, Ander (ordezkoa)
- Urkiola Alustiza, Ane
- Urrutia Madariaga, Amaia
- Villardón Gallego, Lourdes (Batzorde Iraunkorra)
- Zubero Azurmendi, Inge
- Zubia Goikoetxea, Juan Cruz (Batzorde Iraunkorra)
- Mª Jesús Echevarria Ezpeleta (ordezkoa)
- Zubizarreta Juaristi, Miren

1.- HEZKUNTZAREN TESTUINGURUA EUSKADIN.

Sarrera

1.1.- Hezkuntza Akordioa

1.2 Hezkuntzari buruzko lege-aurreproiektua

1.3 Curriculuma garatzeko dekretuak

1.4 Euskadiko biztanleriaren ezaugarriak:

1.4.1.- Tamaina, dentsitatea, adina

1.4.2.- Nazionalitatea

1.4.3.- Prestakuntza-maila

1.4.4.-. Jarduera, langabezia eta okupazio tasak

1.4.5.- Pobrezia-indizeak

1.4.6.- Informazioaren gizartea

1.4.7.- Genero-berdintasunaren indizea

1.4.8.- Familia-etxe motak

1.5.- Hezkuntza-aldagaiak autonomia-erkidegoekin alderatzea

1.6.- Jaiotza-tasaren bilakaera eta biztanleria-proiekzioak

1.- HEZKUNTZAREN TESTUINGURUA EUSKADIN.

Sarrera

Aldi hori bereziki aktiboa izan da Hezkuntza Sailean ordezkari politiko, hezitzaile eta sozialekin Hezkuntza Akordioaren, Hezkuntza Legearen Aurreproiektuaren eta Curriculum Dekretuen aldaketaren inguruan egindako lanagatik.

Kontseiluak proposamen horiek aztertzen eta horiei buruz hausnartzen parte hartu du, eta Legebiltzarrari eta Sailari berari helarazi dizkie Osoko Bilkuran lortutako akordioak.

Euskal Hezkuntza Sistemaren etorkizunerako garrantzitsuak diren gaiak izanik, atal honetan ideia garrantzitsuenetako batzuk sartu nahi izan ditugu.

1.1.- Hezkuntza Akordioa

2022ko apirilaren 7an hezkuntza akordio bat lortu zen Eusko Legebiltzarraren ordezkaritzaren %90etik gora duten EAJ-PNV, EH Bildu, PSE-EE eta Elkarrekin-Podemos-IU alderdietako legebiltzarkideen babes garrantzitsuarekin.

Horretarako, parte-hartzea sustatu zen, ehun agerraldi inguruko ponentzia baten bidez, besteak beste, Euskadiko Eskola Kontseiluarena, "Hezkuntzaren aldeko akordiorako oinarriak" izeneko dokumentua egin zuena.

Komeni da gogoraraztea, oro har, apirilaren 7ko bilkuran Eusko Legebiltzarrean azkenean onartu ziren ideia batzuk, 43 jarduketako plan batekin batera, honako arlo hauek barne hartu zituena:

- ✓ Ekitatea eta segregazioaren aurkako borroka
- ✓ Ikasteko eta etengabe hobetzeko palankak
- ✓ Euskal Hezkuntza Sistemaren plangintza estrategikoa
- ✓ Kogobernantza
- ✓ Akordioaren garapenaren plangintzan eta jarduketen denboralizazioan parte hartzea.
- ✓ Hezkuntza-akordioaren begirada gizarte-akordioari eta finantzaketari

Printzipioen artean, hezkuntza-erakundeen autonomia eta lidergo pedagogikoa nabarmentzen dira.

Helburuak dira ikasleak eskolatzeko eta onartzeko berme-mekanismoak garatzea, ikastetxeetan oreka eta inklusioa lortzen laguntzeko. Gainera, sormena, talentua, ekimen pertsonala eta espiritu ekintzailea eta kooperatiboa ebaluatzeko eta sustatzeko kultura ere indartzen da.

- **Ekitatea eta segregazioaren aurkako borroka.**

Hezkuntzarako eskubidea bizikidetza positiboarekin lotzen da, eta bizikidetza positiboa, berriz, berdintasunezko baldintzetan eskolatzeko aukerak bermatzearekin. Horretarako, Hezkuntzako Euskal Zerbitzua aipatzen da segregazioa eta gizarte-bazterketa gainditzeko ahaleginean modu aktiboan esku hartzen duten ikastetxeekin. Hala, doakotasuna bermatzen da eskolatze-kuotak

kenduz eta jarduera osagarrietan edo eskola-zerbitzuetan parte hartzeko laguntzak aurreikusiz. Lotutako jarduketen artean daude:

- ✓ Eskola-segregazioaren aurkako plan bat 2023an
- ✓ Onarpen-araudia eguneratzea
- ✓ Hezkuntzaren Konplexutasun Indizea arautzea
- ✓ Baliabideen kudeaketa ICEren arabera arautzea.
- ✓ Konplexutasun handiko ikastetxeetan proiektu integralak sustatzea eta berariazko langileak hornitzea
- ✓ Eskolatze berantiarra kudeatzea
- ✓ Hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleei buruzko araudia eguneratzea.
- ✓ Bekak jarduera osagarrietara eta eskolaz kanpokoetara zabaltzea.
- ✓ Lan-ildo bat sartzea ISEI-IVEIn, ekitatea eta inklusioa behatzeko.
- ✓ Eskola-plaza baten kostuari buruzko azterlan bat sustatzea, doakotasunerantz aurrera egiteko.
- ✓ Doakotasuna lortzeko kontrol-mekanismoak aktibatzea
- ✓ Administrazioak eskolaz kanpoko jarduerengatik eta zerbitzuengatik egin beharreko ordainketak onartzeko prozedurak ziurtatzea.
- ✓ lanaldi zatitua finkatzea.

- **Kogobernantza eta parte-hartzea**

Lidergo eta gobernantza-eredu berriei buruz ari da, zuzendaritzaren rola sendotuz, batez ere pedagogiaren arloan. Ikastetxeetan proiektu estrategikoen beharra eta horien arteko lankidetza. Proiektu estrategikoak garatzeko, ikastetxearen edo ikastetxeen eta Hezkuntza Sailaren arteko programa-kontratua definitzen da. Administrazioen eta, bereziki, udalen arteko baterako gobernantza bultzatzen da, Hezkuntzako Tokiko Kontseiluen bidez. Kontseilu horien egitekoa baliabideak errentagarri bihurtzea eta hezkuntza-komunitatearen parte-hartzea sustatzea izango da, bai eta hezkuntzaren eremu formalaren eta ez-formalaren artean zubiak eraikitzea ere. Gainera, Foru-aldundiek bezala, akordioak egin ahal izango dituzte Sailarekin gizarte- eta hezkuntza-programak garatzeko. Hauek dira aurreikusitako jarduerak:

- ✓ Eskola Publikoaren Kontseilua gehienez ere urtebeteko epean eratzea ahalbidetzen duen araudia onartzea.
- ✓ Toki-administrazioekin baterako gobernantzaren esparrua garatzea.
- ✓ Euskadiko Eskola Kontseiluaren berregituraketa

- **Euskal hezkuntza-sistemaren plangintza estrategikoa**

Honako jarduera hauek proposatzen dira:

- ✓ Eskola-plangintzari buruzko araudia eguneratzea, jaiotza-tasaren jaitsiera, aniztasunaren banaketa orekatua, eskaintza publiko nahikoaren printzipioak, komunitatearen parte-hartzea eta gizarte-kohesioa kontuan hartuta.
- ✓ Ikastetxe publiko idealaren tamainari buruzko hausnarketa estrategikoa
- ✓ Hezkuntzako euskal zerbitzu publikoa ematen duten ikastetxeen ezaugarriak definitzea.
- ✓ Hezkuntzako euskal zerbitzu publikoko ikastetxeen printzipioak
- ✓ Itunpeko ikastetxeei auditoriak egitea eta horretarako zehazten den administrazio-unitatea sortzea.
- ✓ Programa-kontratuaren bidez langileak eta baliabideak esleitzeko beharrezko araudia.
- ✓ Eskola publikorako plan estrategikoa onartzea.
- ✓ Ikastetxe publikoen autonomia garatuko duen arau-esparrua sustatzea.
- ✓ Ikastetxe publikoek irakasleentzako plazak zehaztu ahal izateko mekanismoak garatzea.
- ✓ Ikastetxe publikoen zuzendaritzei buruzko araudia eguneratzea.
- ✓ Itunpeko ikastetxeei interes sozialeko zentroen onarpena ahalbidetzea.
- ✓ Hezkuntza-itunei buruzko araudia eguneratzea
- ✓ Hurrengo sei urtekoa berritzea, ikasle zaurgarriaren banaketa orekatua eta heterogeneotasunaren sustapena kontuan hartuta, plangintzako irizpide orokorrez gain.
- ✓ Haurreskolak partzuergoa indartzea
- ✓ Euskal eskolaren plan estrategikoan sartuta egongo diren eskola-jantokien zeregin pedagogikoa indartzea.
- ✓ Hezkuntza Administrazioaren plangintza-beharrei erantzuten dieten ikastetxeak publiko egiteko araudia garatzea.

- **Ikasteko eta etengabe hobetzeko palankak**

Arlo honetan hiru erreferentzia garrantzitsu daude, batetik, digitalizazioa maila guztietan indartzea, irakatsi eta ikasteko inguruneak eta prozesuak eta ebaluazioa diseinatzeko proposamen berri bat. **Irakasleen prestakuntzak** irakasleen ardura eta betebehar gisa aurkezten den hasierako prestakuntza nahiz prestakuntza iraunkorra lantzen ditu, eta prestakuntzaren eta hobekuntzaren lotura lortu nahi du, baita ikerketaren ondoriozko ezagutzaren transferentzia ere.

Atal horietarako aurreikusitako jarduerak honako hauek dira:

- ✓ Curriculum-dekretuen eta ebaluazio-aginduen birformulazioa.
- ✓ Hezkuntza eraldatzeko plan bat garatzea, irakasleen profila eta prestakuntza hobetzeko.
- ✓ Digitalizazio-plana egitea eta garatzea
- ✓ Ikaskuntzarako berrikuntza-zentroa sortuko da, prestakuntzaren, aholkularitzaren, ikerketaren eta berrikuntzaren arduradun gisa.
- ✓ Hezkuntza Ikuskaritzaren birdefinizioa, laguntzaren dimentsioa eta ebaluazio orokorra indartuz.
- ✓ Etengabeko hobekuntzarako ebaluaziorako eta ikerketarako esparru propioa sortzea
- ✓ Hezkuntza eleanitzeko esparru bat prestatzea
- ✓ Euskara Ikasteko Institutua sortzea

Bestalde, **euskara ardatz duen hizkuntza-eredu eleaniztunaren aldeko** apustua egiten da, Hezkuntza-sisteman dauden hizkuntzen eta kulturen aniztasunarekiko errespetua eta aintzatespena sustatzen den esparru batean. Komunikazio-gaitasuna hobetzeko, ikastetxean ez ezik, gizarte-kohesioa lortzeko ezinbestekoak diren hezkuntza-komunitateko eta, oro har, gizarteko eragileekin ere hizkuntza- eta kultura-kontzientzia sustatzea proposatzen da.

Gainera, berariazko neurriak hartu behar dira gabeziak konpentsatzeko edo hizkuntza-arrazoiengatik ikasteko zailtasunak dituzten ikasleentzat. Zehazki, berandu eskolatutako ikasleentzat ikerketa- eta garapen-programak aurreikusten dira, ikastetxeen, unibertsitateen eta administrazio publikoen arteko lankidetzan.

Hizkuntza-proiektu integratuak oinarrizko tresna dira hizkuntzen irakaskuntzaren planteamenduari heltzeko, haien funtzioa, egoera soziolinguistikoa eta horien planteamendu integrala eta integratua kontuan hartuta.

Aurreikusitako hizkuntza-gaitasunaren maila lortzeko, aurreikusten da irakasleak prestatzea hizkuntzak irakasteko metodologietan, ebaluazio-tresnetan eta emaitzen jarraipena egiteko konpromisoan.

1.2.- Hezkuntzaren Aurreproiektua eta Legea

Akordioaren testuak agerian utzi zuen beharrezkoa zela hezkuntzari buruzko lege berri bat izatea, Euskal Hezkuntza-Sistema modu integralean arautzeko, gizarte askotariko eta zorrotz baten erronkei aurre egiteko. Testuinguru horretan, hezkuntza aurkeztu zen gizarte-kohesioa, berdintasuna eta garapen ekonomiko harmonikoa sortzeko biderik garrantzitsuena. Aurreproiektua 2023ko apirilaren 25eko Gobernu Kontseiluan onartu zen, eta txosten hau egiten den aldiari dagokion bezala, horren berri ematen dugu.

Euskadiko Eskola Kontseiluak zegokion irizpena egin zuen, eta 2022ko urriaren 22ko osoko bilkuran onartu zen. Aurreproiektuak sei titulu zituen, honako esparru hauek barne:

- I. titulua. Xedapen orokorrak

- II. titulua. Hezkuntzarako eta bizikidetza positiborako eskubidea

- III. titulua. Hezkuntza-sistemaren gobernantza

- IV. titulua. Hizkuntzak euskal hezkuntzan

- V. titulua. Berrikuntza, ebaluazioa eta etengabeko hobekuntza

- VI. titulua. Ikastetxeen autonomia

Proposamena aztertzeko erreferenteak honako hauek izan ziren: indarrean dagoen 1/1993 Legea, aldaketa esanguratsuenak hautemateko; Eusko Legebiltzarrak 2022ko apirilaren 7an onartutako Akordioaren Oinarri Dokumentuarekin egindako kontrastea, konprometitutako alderdiak zenbateraino islatu ziren baloratzeko; eta Kontseiluak onartutako proposamenen txostena.

Irizpenean, ekitatez eta bikaintasunez oinarritutako Hezkuntza-sistema eraldatzeko egokitzapenezko eta mailaz mailako izaera nabarmendu zen, gizarteratzea eta gizarte-kohesioa bultzatuz eta eboluzionatuz joan ziren eta lege-esparru berri bat eskatzen zuten elementuak sartuz.

Berrikuntzei dagokienez, honako hauek aipatu ziren:

1.- Hezkuntzaren euskal zerbitzu publikoaren prestazioa ikastetxe publikoen eta itunduen bidez, ematen da, akordio-proposamenean jasotako printzipioak, xedeak eta balioak aplikatzeari lotutako betekizun jakin batzuen arabera; onarpen-prozedura bakarra arautzea; eskaintza eta eskaria egokitzea, sailaren plangintza estrategikoaren bidez, eta irakaskuntzen doakotasuna bermatzea.

2.- Bizikidetza positiboa askotariko eskola baten ardatz egituratzaile gisa, ikasleengan ongizatezko eta konfiantzazko testuinguruak lortzeko, hezkuntza-komunitate osoaren erantzukizuna izan behar duena. Garapen emozionala, arreta eta kontzentrazioaren sustapena eta sexu-orientazioarekiko errespetua nabarmentzen dira. Udalerrien zeregina funtsezkoa da bizikidetza positiboa ikastetxeetatik gizarte-eremura igarotzeko. Leku berezia du Hezkuntza Konplexutasunaren Indizeak ekitatearen arloko erabakiak hartzeko.

3.- Esparru eleaniztunak eta kulturartekoak, aurreko puntuan bezala, familiaren inplikazioa ez ezik, inguruko erakunde eta entitateena ere eskatzen du, hizkuntza- eta kultura-kontzientzia zabala eta komunikazio-gaitasuna etengabe hobetzeko motibazioa sustatzea proposatzen baitu. Hizkuntza-proiektua hizkuntzak euskara ardatz hartuta tratatzeko plangintza-tresna da, eta, gainera, Hezkuntza-administrazioak berak egin dezakeen jarraipenerako erreferentea da, abiapuntua eta inguruko ezaugarri soziolinguistikoak kontuan hartuta. Gainera, arreta espezifikoa aurreikusten da Euskal Hezkuntza Sisteman berandu sartzen diren ikasleentzat eta, kasu guztietan, Lehen Hezkunta amaitzean ikasleek euskarazko B1 maila izango dute eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza amaitzean B2.

4.- Hezkuntza-sistemaren plangintzak eta sarbideak ideia hau azpimarratzen du: funts publikoekin finantzatutako ikastetxeetan plazen eskaintza zehazteko plangintza estrategikoa sustatzea, bai eta onarpen-prozesu bakarra izatea ere. Udalen parte-hartzea bultzatzea eta Haurreskolak Partzuergoa indartzea, eskaintza unibertsaleko, kalitateko eta doako zerbitzu publiko gisa.

5.- Hezkuntza-sistemaren gobernantzarako proposamen berriak: Euskal Eskola Publikoaren Kontseilua, Udal Hezkuntza Kontseiluen zeregin garrantzitsua eta Euskadiko Eskola Kontseilua eguneratzea.

Sailak lau urteko Plan Estrategiko bat egiteko konpromisoa hartu du. Plan horren barruan, ikastetxeekin programa-kontratuak, plantilla finkatzeko kudeaketa-autonomia, zuzendaritzen ahalduntzea eta lidergo pedagogikoa eta ikastetxeen arteko gobernantza partekatua artikulatzen dira. Zuzendaritza-taldeari beste figura bat gehitu zaio, datuak babesteko eta komunitatearen eskubideak eta betebeharrak betetzeko.

Halaber, berariazko aipamena egiten zaio administrazio-kargak digitalizatzeari eta sinplifikatzeari, eta arreta berezia jartzen zaio irakasteko eta autoikaskuntza sustatzeko helburua duten baliabide teknologikoak ezartzeari.

Erakundeak deszentralizatzeko eta kudeaketa hurbilagora jotzeko eskatzen da, eskualde- eta udal-izaerarekin, finantzaketa horren baldintza egokiak eta kontrol eraginkorrak ezarriz.

6.- Berrikuntza, ebaluazioa eta etengabeko hobekuntza: bi kontzeptu berri sartu dira: sistema hobetzeko etorkizuneko joeren bilaketari lotutako prospektiba kontzeptua, lehentasun batzuk aipatuz, eta ebaluazio integrala. Kasu honetan, ikasleak, irakasleak, curriculuma, zuzendaritzak, ikastetxea, familiak, komunitatea eta hezkuntza-sistema barne hartzen dituen prozesu konplexu eta faktore anitzekoa da, eta autoebaluazioaren eta kanpo-ebaluazioen arteko osagarritasuna bilatu behar du.

Ikuskaritzak honako eginkizun hauek ditu: gatazkak konpontzeko bitartekotza, ikastetxeei Hezkuntza-proiektuak garatzen laguntzea, autoebaluazio-prozesuak bultzatzea, kanpo-ebaluazioko prozesuetan parte hartzea eta hezkuntza-erantzuna hobetzeko proposamenak egitea.

Irakasleen prestakuntzari dagokionez, teknologia disruptiboen bilakaeraren eta atzerriko hizkuntzetan trebetasunak garatzearen aurrean prestakuntza behar dela aurreikusten da.

7.- Prestakuntza-, ebaluazio-, kudeaketa- eta partaidetza-egiturak, Laguntzarako Hezkuntza Zerbitzuak berrikusiz, Euskara eta Hizkuntzak Ikasteko Institutua sortuz, hizkuntza-metodologiak lantzeko eta irakasleak prestatzeko. ISEI-IVEI Hezkuntzaren Ebaluazio, Ikerketa eta Prospektibarako Euskal Institutu gisa eguneratzea, eta Euskal Hezkuntza-Sistema kudeatzeko eta ikastetxeei laguntzeko egiturak sortzea.

Irizpenak positibotzat jotzen zuen gizartean izandako aldaketek eta hartzen ari diren erritmoak eta egoera horien aurrean hezkuntza egokitzeko beharrak eragindako erregulazio berria. Gainera, aurreproiektuak bere funtsezko alderdietan jasotzen zuen akordioaren esparruan islatutakoa eta Kontseiluak berak iradokitako gai asko. Hala ere, Kontseiluak proposamen batzuk egin zituen eta irizpena Osoko Bilkuran onartu zen.

Azkenean, 1993ko Euskal Eskola Publikoaren Legea ordezkatu duen 17/2023 EAEko Hezkuntza Legea onartu zuen Eusko Legebiltzarrak EAJ-PNV eta PSE-EEren aldeko bozkekin eta EH Bildu, Elkarrekin Podemos-IU, PP eta VOXen kontrakoekin

1.3.- Curriculum-dekretuak

Aldi horretan argitaratzen dira Haur Hezkuntzako, Oinarrizko Hezkuntzako eta Batxilergoko curriculum dekretu berriak. Abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organikoak, Hezkuntzari buruzko maiatzaren 3ko 2/2006 Lege Organikoa aldatzen duenak, curriculumaren kontzeptuan aldaketak sartu zituen, eta, ondorioz, oinarrizko araudia aldatu zen. Hori dela eta, Euskal Autonomia Erkidegoan indarrean dauden dekretuak egokitu behar izan ziren.

Curriculuma berrikusteko aldia eta Euskal Hezkuntzaren Legearen Aurreproiektuaren aurkezpena aldi berean direnez, zenbait gai, hala nola hizkuntza-esparrua, ikastetxeen autonomia edo etengabeko berrikuntza, ebaluazioa eta hobekuntza, luzeago planteatu dira aurreproiektuan, eta, beraz, ulertzen da dekretuak maila handiagoko arau-esparruaren mende egongo direla Legea onartu ondoren.

Dekretu berriek aurrera egin nahi dute irakaskuntzaren esku-hartzeak eskatzen duen aldaketari dagokionez, ez bakarrik irakaskuntza-ikaskuntza prozesuari dagokionez, baita ikastetxean eta ingurunean elkarreragiteko moduei dagokienez ere.

Gaitasunen garapenean, irteera-profilean edo ikasgaiak esparruetan integratzean oinarritutako irakaskuntza aurretik sartutako kontzeptuak dira, baina garapen praktiko handiagoa eskatzen dute.

Bestalde, konpetentzia-curriculumaz eta irakasleen rolaz gain, dekretuek ikasleen ongizate emozionalari eta hezkuntza-komunitate osoaren zaintzari buruzko arreta pizten dute. Gai horiei buruzko irizpenean irakasleentzako prestakuntza eskatu zuen Kontseiluak.

Positiboki baloratu zen oinarrizko eta zeharkako gaitasunak integratzea, dekretuen eranskinetako batean definitutako ikaskuntza-egoerak gehiago garatzea eta lan monografikoak, lankidetza-proiektuak edo komunitateari zerbitzua emateko proiektuak proposatzea.

Ikastetxeen autonomiak lehentasunezko espazio bat hartzen du, irakasleengan eta zuzendaritza-taldearengan oinarritzen dena. Horretarako, konpetentzia-multzo bat zehaztu behar da baina Haur Hezkuntzako Dekretuan izan ezik, ez da ezer zehazten horri buruz. Ikastetxearen Hezkuntza Proiektuaz gain, berrikuntza gisa Proiektu Estrategikoa sartu da, eta horren gainean definizio handiagoa behar da.

Aniztasunarekiko arretari dagokionez, arreta goiztiarra oinarrizko jarduera-printzipiotzat hartzen da, eta Ikaskuntzako Diseinu Unibertsala, berriz, irakaskuntzako esku-hartzerako erreferentetzat, hezkuntza inklusiboari buruzko etorkizuneko araudian gehiago garatzea espero baita. Berrikuntza gisa, hezkuntza-premia berezi iraunkorrak dituzten ikasleentzako Laguntza Intentsiboko Programa eta Bigarren Hezkuntzako graduatu-titulua Oinarrizko Lanbide Heziketaren bidez lortzeko aukera sartu dira.

Aniztasuna Batxilergoan ere berariaz jasotzen da, hiru ikasturtetan egin daitekeelako eta Batxilergo Orokorraren modalitatea sortzen delako.

Ikasleen ebaluazioa arlo edo irakasgai bakoitzeko ebaluazio-irizpideei lotuta aurkezten da, eta irizpide horiek, aldi berean, gaitasunekin lotuta daude. Berrikuntza gisa, oinarrizko hezkuntza amaitzean kontuan hartu beharreko funtsezko konpetentzia bakoitzaren deskribatzaile operatibo batzuk daude. Irizpenak irakasleen gaitasunak ebaluatzeko zailtasuna aitortzen zuen eta, beraz, jarraibideak eta adibideak eskatzen zituen, irakasleen, ikasleen eta familien segurtasuna areagotzeko prestakuntzaz gain.

Aniztasunarekiko arreta beste behin ere ikusten da Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko tituluak eskuratzean, gaitasun batzuetan garapen-maila egokia lortu gabe edo irakasgai bat gainditu gabe, hurrenez hurren.

Irakaskuntza-jardunaren ebaluazioari dagokionez, zehaztasun handiagoa behar da.

1.4.- Euskadiko biztanleen ezaugarriak:

1.4.1.- Tamaina, dentsitatea, eta biztanleen adina

Euskal AEko biztanleriak gora egin du 2023an, 6.277 pertsona gehiago; aurreko urtean baino % 0,5 gehiago; 2.159 pertsona gehiago Araban (% 0,7); 4810 gehiago Bizkaian (% 0,4) eta 3.259 gehiago Gipuzkoan (% 0,5).

Biztanleriaren hazkundea txikia izan da azken urtean hiru hiriburuetan: % 0,8 Gasteizen, % 0,6 Bilbon eta % 0,5 Donostian.

Azken 10 urteetan, 2013tik, biztanleria % 0,8 baino ez da hazi: % 3,9 Araban, % 1,7 Gipuzkoan eta % 0,6 Bizkaian.

1.4.1.a taula. EAEko biztanleria lurraldearen arabera, 2013tik 2023ra.[1]

	2013	2023	Δ22/21
Araba	320.266	332.851	%3,9
Bizkaia	1.150.792	1.144.019	%-0,6
Gipuzkoa	707.891	719.875	%1,7
Euskadi	**2.178.949**	**2.196.745**	**%0,8**

Euskal Autonomia Erkidegoan 20 eskualde eta 251 udalerri daude, gehienak txikiak. Biztanleriaren % 52, 40.000 biztanletik gorako udalerrietan bizi da. % 51,5 emakumeak dira eta % 48, 5 gizonak.

1.4.1.b taula. EAEko udalerriak eta biztanleria, biztanle kopuruaren arabera. 2023

	Udalerrien kopurua	Biztanleak	Biztanleen %
<500	59	17.167	%0,8
500-2000	84	92.133	%4,2
2000-5000	35	110.087	%5,0
5000-10.000	29	201.102	%9,2
10.000-20.000	25	360.895	%16,4
20.000-40.000	10	274.751	%12,5
>40.000	6	365.385	%16,6
>100.000	3	775.225	%35,3
Guztira	**251**	**2.196.745**	%100

Biztanleriaren **dentsitatea** 303,6 biztanlekoa da km^{2}ko, eta alde handiak daude lurraldeen arabera. Araban 109,4koa da Gipuzkoan, 363,9koa, eta Bizkaian, 516,5ekoa.

[1] Biztanleen udal-estatistika. Urte bakoitzeko urtarrilaren 1a

Bizilekuari dagokionez, % 29,1 landa-eremuetan bizi da, eta % 70,9 hiri-eremuetan, lurraldeen arteko aldeekin. Gipuzkoa da landa-eremuetan biztanleriaren ehuneko handiena duena.

1.4.1.c taula. EAEko biztanleria, landa-eremuaren edo hiri-eremuaren arabera, lurraldeka, 2023

	Landa-eremua	Hiri-eremua
Araba	21,1%	79,0%
Bizkaia	26,4%	73,6%
Gipuzkoa	37,0%	63,0%
Euskadi	**29,1%**	**70,9%**

Sexuaren araberako banaketan ez dago alde handirik. Landa-eremuetan gizonen eta emakumeen % 50 inguru dago, eta hiri-eremuetan gizonen batez bestekoa % 48 da.

Biztanleriaren adinaren araberako banaketari dagokionez, % 58,3 inguru 20-64 urteko adin-tartean biltzen da, % 18,2 0-19 urtekoetan eta % 23,3 65etik gorakoetan. Gizonen eta emakumeen proportzioak ez du alde handirik, 65 urtetik gorakoetan izan ezik, emakumeen ehunekoa % 57,2ra igotzen baita.

1.4.1.d.d. taula. Biztanleria, adin-taldeen eta lurraldearen arabera, 2023

	0-19	20-64	>64
Araba	19,3%	58,5%	22,2%
Bizkaia	17,3%	58,7%	24,0%
Gipuzkoa	19,0%	57,7%	23,3%
Euskadi	**399.011 (%18,2)**	**1.281.696 (%58,3)**	**516.038 (%23,5)**

1.4.1.- Biztanleriaren nazionalitatea

Biztanleriaren eta etxebizitzen erroldaren arabera, gure erkidegoan bizi diren nazionalitate atzerritarra duten pertsonak 203.662 dira, biztanleria osoaren % 9,3, 2022ko data berean baino % 9,1 gehiago, baina Estatu osoan dagoen % 12,6aren azpitik. Lurraldeka, Arabak du proportzio handiena, % 10,6rekin (2022an baino 6 hamarren gehiago); ondoren, Gipuzkoa dator, % 9,3rekin (7 hamarren gehiago); eta, azkenik, Bizkaia, % 8,8rekin (7 hamarren gehiago).

1.4.2.a taula. Euskadiko biztanleria nazionalitatearen arabera. 2023[2]

[2] Biztanleriaren eta etxebizitzen errolda. 2023/01/01

	Alava	Bizkaia	Gipuzkoa	Euskadi	%
Ekialdeko Europa	%1,2	%1,2	%1,6	29.904	%1,4
Europako gainerako herrialdeak	%0,8	%0,6	%1,0	16.602	%0,8
Magrebeko herrialdeak	%2,7	%1,3	%1,6	35.456	%1,6
Afrikako gainerako herrialdeak	%1,1	%0,7	%0,5	15.715	%0,7
Hego Amerikar	%3,2	%3,1	%1,7	58.417	%2,7
Amerikako gainerako herrialdeak	%0,6	%1,2	%2,2	31.349	%1,4
Asia eta Ozeania	%0,9	%0,7	%0,8	16.219	%0,7
Kanpoko nazionalitatea	**%10,6**	**%8,8**	**%9,3**	203.662	%9,3
Espainiako nazionalitatea	%89,4	%91,2	%90,7	1.993.083	%90,7

Ehunekorik handiena Hego Amerikatik dator (% 28,7), ondoren Magrebeko herrialdeetatik (% 17,4) eta gainerako Ameriketatik (% 15,4).

1.4.2.a. grafikoa. . Euskadiko biztanleria nazionalitatearen arabera .2023

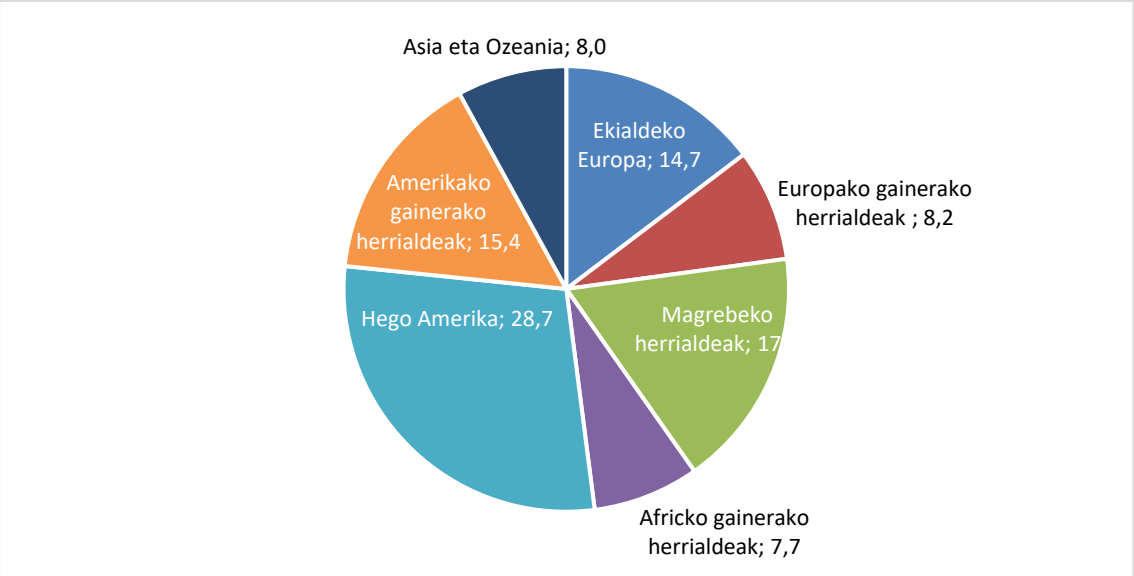

Emakumeak guztizkoaren % 50,1 dira, eta gizonak, berriz, % 49,9, baina aldeak daude jatorrizko herrialdearen arabera; Amerikatik eta Ekialdeko Europatik etorritako emakumeak gehiago dira gizonak baino, eta gainerakoetan gizon gehiago daude, bereziki Magrebeko herrialdeetatik eta Afrikako gainerako herrialdeetatik etorritakoen artean.

1.4.2.b grafikoa. Euskadiko biztanleria, nazionalitate eta sexuaren arabera.2023

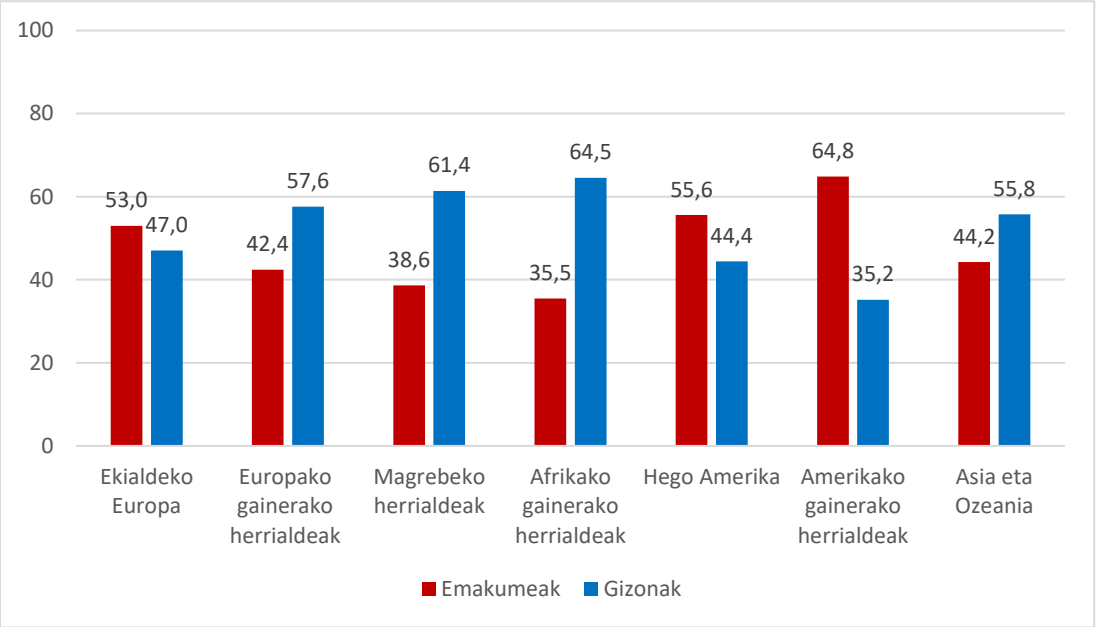

Atzerrian jaiotako 91.195 egoiliarrek Espainiako nazionalitatea eskuratu dute edo jatorriz zuten familia-arrazoiengatik edo beste arrazoi batzuengatik: horietatik % 69,4 Amerikatik datoz. % 21,7 Kolonbiatik, % 12 Boliviatik eta % 11,1 Ekuadorretik.

Europako beste herrialde batzuetan jaiotakoak % 14,5 dira, batez ere Frantzian (% 30,6), Portugalen (% 14) eta Alemanian (% 11,2).

% 13,9 Afrikako herrialdeetatik dator, % 58,8 Marokotik, Aljerian jaiotakoetatik oso urrun (% 14,7).

Atzerriko nazionalitatea duten pertsonen batez besteko adina 33,5 urtekoa da, Espainiako nazionalitatea duten egoiliarren kopurua baino nabarmen txikiagoa (46,8 urte).

1.4.3.- Biztanleriaren prestakuntza-maila[3]

16 urte eta gehiagoko biztanleriaren % 36,5ek bigarren hezkuntzako edo beheragoko hezkuntzako lehen etapa lortu du; horren barruan sartzen dira lehen mailako ikasketa osatugabeak dituztenak (% 1,7), lehen mailako hezkuntza dutenak (% 10,7) eta bigarren hezkuntzako lehen etapako ikasketak dituztenak (% 24,1).

Bigarren taldea bigarren hezkuntza eta bigarren hezkuntzaren ondoko maila da, hau da, biztanleriaren % 20,3. Maila hori bat dator batxilergoekin eta horien aldaerekin, hau da, oinarrizko eta erdi-mailako ikasketa profesionalekin.

Hirugarren taldeak, goi-mailako hezkuntza-mailak, biztanleriaren % 43,2 hartzen du: % 15,5 goi-mailako lanbide-heziketari dagokio, % 16,6 lizentziatuei, graduei eta masterrei, %9,9 Unibertsitate ikasketei eta Diplomaturaei eta %1,2 Doktoregoei.

[3] Hezkuntzaren Udal Estatistika.2022. Hezkuntzaren Sailkapen Nazionala (CNED-A) oinarritzat hartuta.

Grafikoan ikusten denez**, lurraldeen arabera**, ez dago alde handirik 16 urtetik gorako biztanleriak maila bakar batean ere lortutako prestakuntza-mailari dagokionez.

1.4.3.a. grafikoa. 16 urteko eta gehiagoko biztanleriaren prestakuntza-mailaren lurraldearen arabera.2022

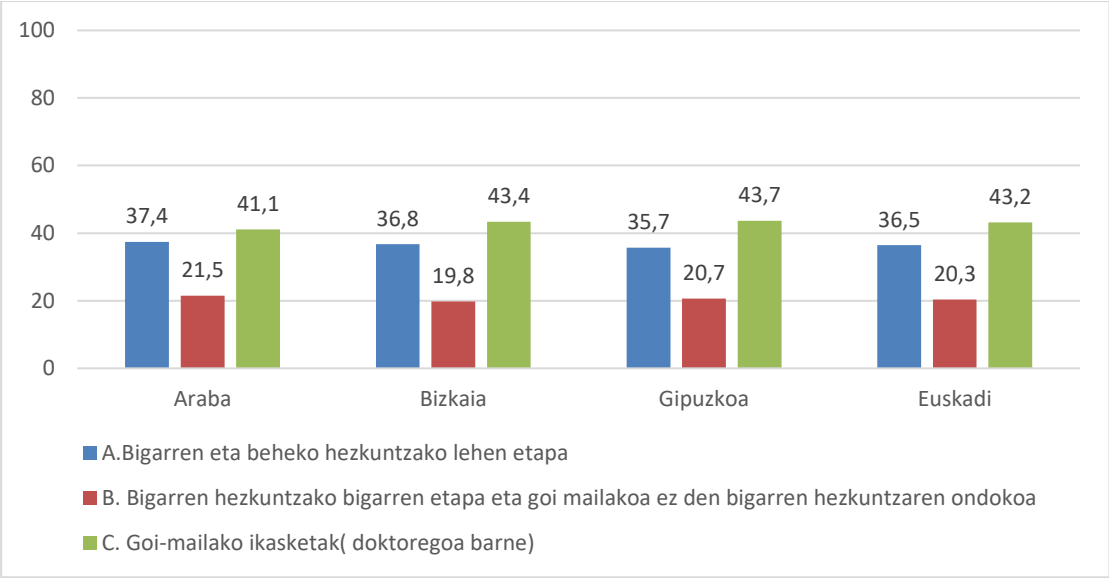

Sexuaren arabera, talderik ugariena C taldea da (gizonen % 43,9 eta emakumeen % 42,5); ondoren, A taldean, emakumeak % 38,7 dira eta gizonak % 34,1; eta, azkenik, B taldean, gizonen % 22 eta emakumeen % 18,8.

1.4.3. b. grafikoa. 16 urteko eta gehiagoko biztanleriaren prestakuntza-maila, sexuaren arabera. (2022)

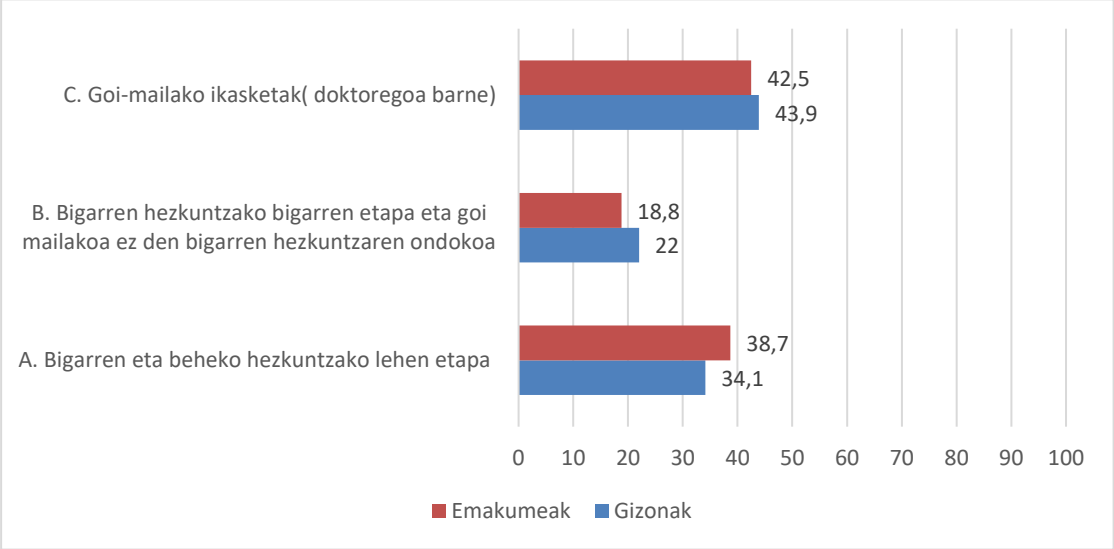

1.4.4.- Jarduera, langabezia eta okupazio tasak

Talde jakin baten **jarduera-tasa** esaten zaio biztanleria aktiboa osatzen duen talde horretako pertsonen proportzioari. Biztanleria aktiboa honako hauek osatzen dute: erreferentziako datan hamasei urte edo gehiago izanik, zuzenean edo zeharka – administrazio-erregistroren batean inskribatuz – ondasunak edo zerbitzuak ekoizten dituen eskulanaren parte direla aitortzen duten pertsonek (landunak) edo lan ordaindua bilatzeagatik horretarako prest daudenek (langabeak).

Talde jakin bateko **langabezia-tasa** esaten zaio langabezian dauden talde horretako pertsona aktiboen proportzioari.

Jarduera-tasak gora egin du bi urtean Euskadin. Lurraldeka, igo egin da Bizkaian eta Gipuzkoan, baina jaitsi Araban.

Bestalde**, langabezia-tasa** bi puntu jaitsi da % 8,5era; jaitsiera hiru lurraldeetan gertatu da, baina txikiena Gipuzkoan izan da, % 6,9koa.

1.4.4.a. taula Euskal AEko 16 urte eta gehiagoko biztanleriaren jarduera eta langabezia tasa, lurralde historikoaren arabera (%) 2020-2022

	Jarduera-tasa		Langabezia- tasa	
	2020	**2022**	**2020**	**2022**
Araba	58,1	57,3	11,0	9,5
Bizkaia	55,0	55,8	11,9	9,3
Gipuzkoa	55,9	56,9	8,2	6,9
Euskadi	**55,8**	**56,4**	**10,6**	**8,5**

Eustat. Biztanleriaren jardueraren arabera sailkatzeko inkesta.

Hurrengo grafikoan ikus daitekeenez, langabezia-tasa handiagoa da emakumeen artean eta 16 eta 24 urte bitarteko adin-tartean, % 20ra iristen baita.

1.4.4.a. grafikoa Euskal AEko 16 urteko eta gehiagoko biztanleriaren langabezia- eta jarduera-tasa, sexuaren eta adinaren arabera. 2022

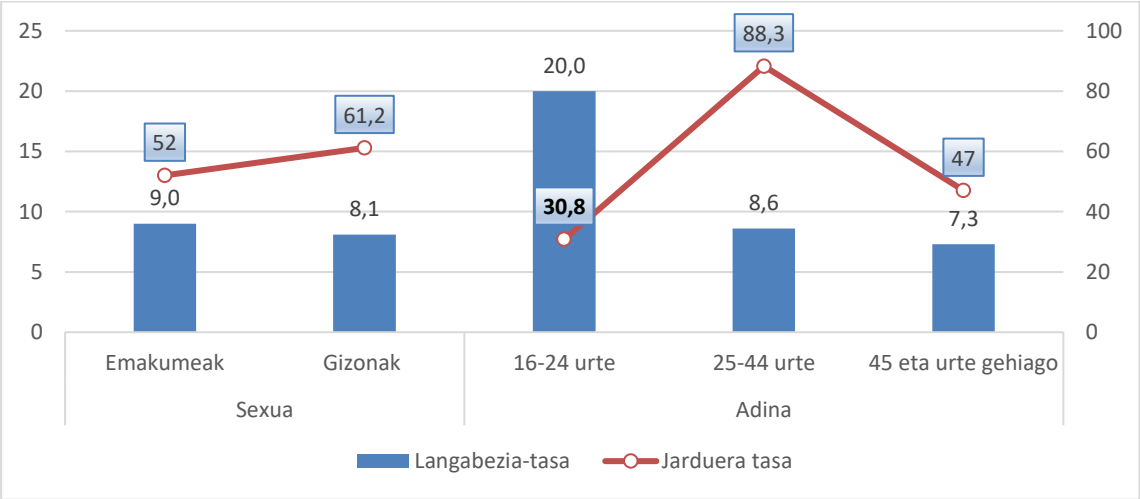

Prestakuntza-mailari erreparatuz gero, 25-64 urteko biztanlerian langabezia-tasa handiagoa da prestakuntza-maila zenbat eta txikiagoa izan, eta emakumeei gehiago eragiten die.

1.4.4.b. grafikoa. Biztanleriaren langabezia-tasak, sexuaren eta prestakuntza-mailaren arabera. 2023

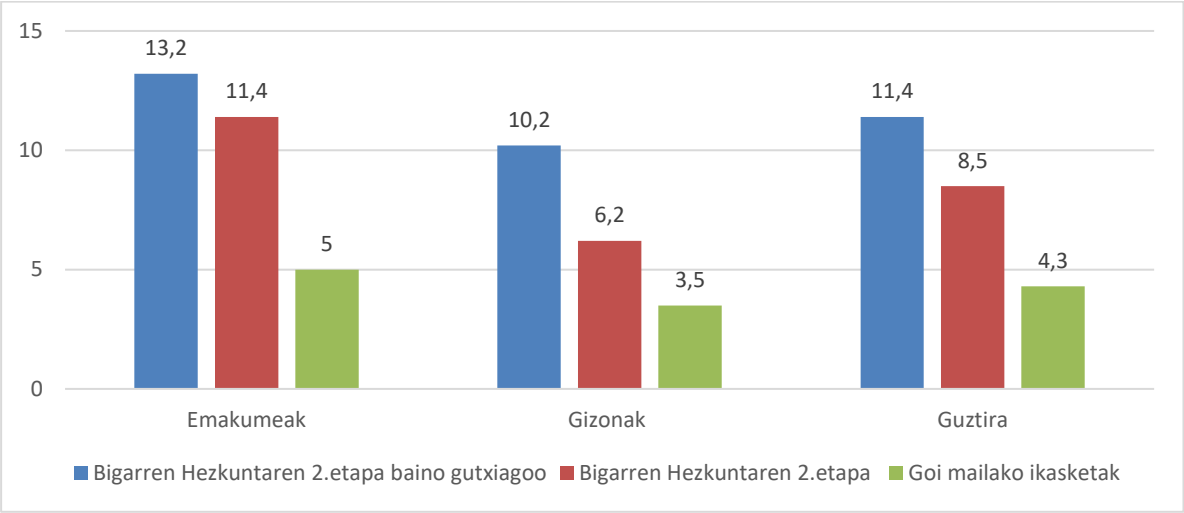

Biztanleria Aktiboaren Inkestako hezkuntza-aldagaien ustiapena. (EIN). Hezkuntza eta Lanbide Heziketako Ministerioa.

Talde bateko **okupazio-tasa** esaten zaio pertsona landunen proportzioari, adin horietako biztanleria osoaren aldean.

Euskadin tasa % 69,5ekoa da. Lurraldeka, Gipuzkoak du tasarik altuena, batez bestekoaren gainetik dagoen bakarra (% 69,5). Sexuen arabera, gizonen aldeko 6,5 puntuko aldea dago, eta, adinaren arabera, 25-44 urteko adin-tarteak du tasarik altuena; aldiz, txikienak 16-24 urteko adin-tartean daude.

1.4.4.c grafikoa. Euskal AEko 16-64 urte bitarteko biztanleriaren okupazio-tasa, lurralde historikoaren, sexuaren eta adinaren arabera. 2022[4]

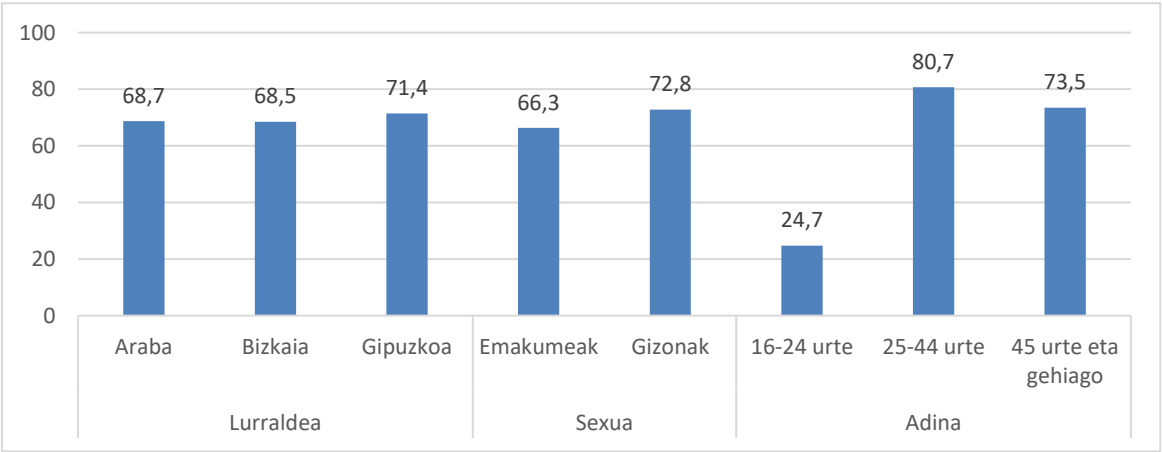

[4] Eustat Biztanleria jarduaren arabera sailkatzeko inkesta

Okupazio-tasa seme-alaben kopuruaren eta sexuaren arabera aztertzen badugu, tasarik handiena gizonen artean gertatzen da kasu guztietan, eta tasarik altuenak 2 seme-alaba edo gehiago dituztenen artean daude, eta ondoren, bakarra dutenen artean.

1.4.4. d grafikoa. Euskal AEko 16 urte eta gehiagoko biztanleriaren okupazio-tasa, bere ardurapeko seme-alaba kopuruaren eta sexuaren arabera

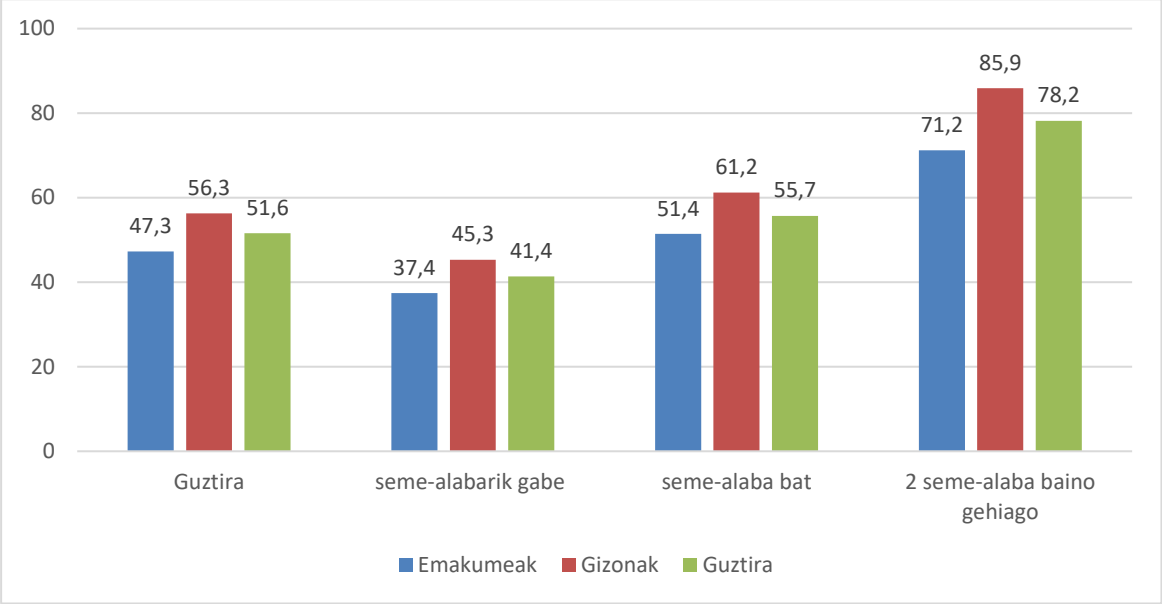

Adinaren arabera, okupazio-tasa handiagoa da gizonen artean 35-44 urte bitarteko adin-tarte guztietan, emakumeen adin-tarte berean.

1.4.4. e. grafikoa. Euskal AEko 16 urte eta gehiagoko biztanleriaren okupazio tasa, adinaren eta sexuaren arabera (%) 2022

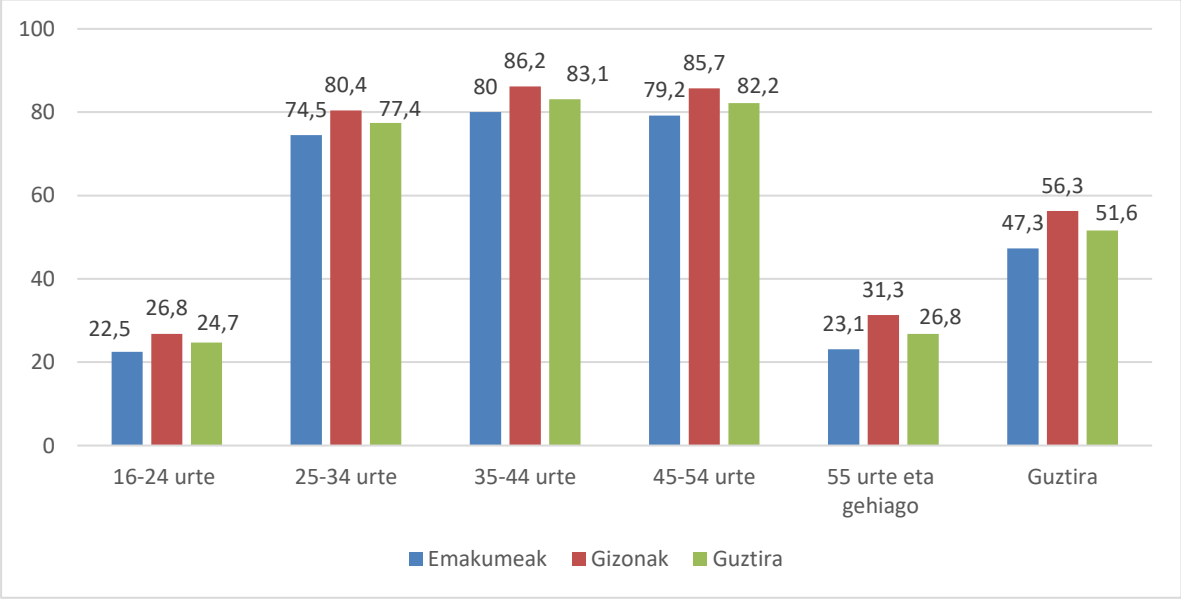

Jarduera-adarraren arabera, lanpostuen % 72,4 zerbitzuen sektorean daude, % 20,4 industria eta energian, % 6 eraikuntzan eta soilik nekazaritza, abeltzaintza eta arrantzan.

1.4.4. f grafikoa. Euskal AEko lanaldi osoko lanpostu baliokideak, jarduera-adarraren arabera, 2022.

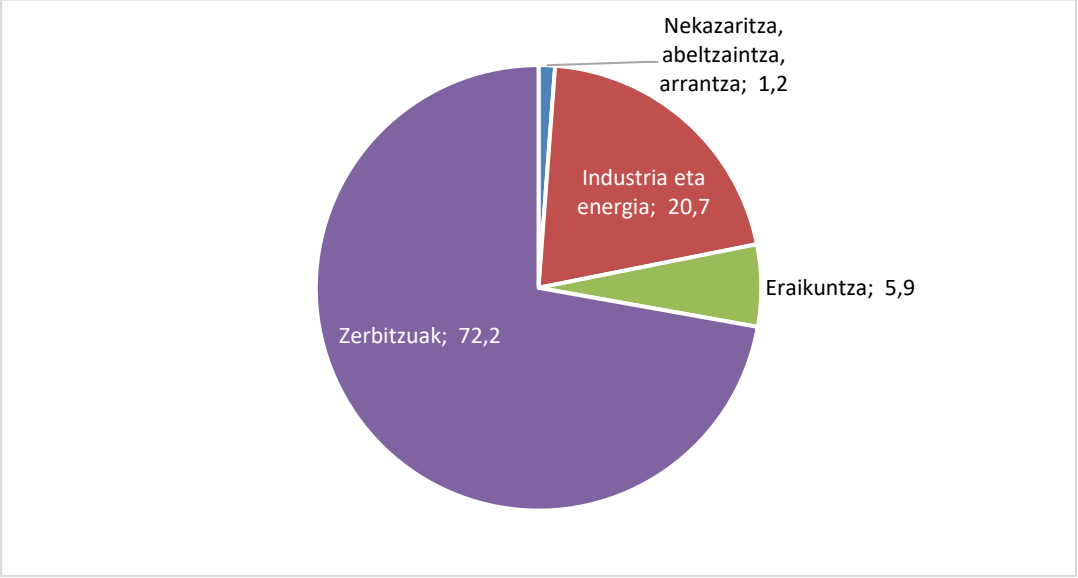

Iturria: Eustat. Hiruhileroko kontu ekonomikoak

1.4.5.- Pobreziako edo gizarte-bazterketako arrisku-indizeak

AROPE (At Risk Of Poverty or Social Exclusion) pobrezia-arriskuan eta/edo gizarte-bazterketako arrisku-tasa 2010ean sortu zen, Europako pobrezia erlatiboa neurtzeko, pobrezia-arriskuaren tasaren kontzeptua zabalduz, diru-sarrerak bakarrik kontuan hartzen baititu.

2030 Agendaren eta GJHen barruan, helburua da dimentsio guztietan pobrezian bizi diren pertsonen proportzioa murriztea.

AROPE tasa honako osagai hauek oinarri hartuta eraikitzen da:

- Pobrezia-arriskua desberdintasuna neurtzen duen adierazle erlatiboa da, ez pobrezia absolutua, baizik eta zenbat pertsonak dituzten diru-sarrera baxuak biztanleria osoarekiko.

- Gaitasun materiala: gabezia material eta larriko egoeran dagoen biztanleriatzat hartuko da, baldin eta adierazten badu gutxienez 13 pertsonako zerrenda bateko 7 elementurik ez duela (7 etxean eta 6 maila pertsonalean).

- Enpleguan intentsitate txikia dute lan egiteko adinean dauden kideek (18 eta 64 urte bitartekoak) beren lan-ahalmen osoaren % 20 baino gutxiago lan egiten duten etxekoen unitateek (18 eta 24 urte bitarteko ikasleak, erretiratuak eta pentsiodunak alde batera utzita).

Euskadik du autonomia-erkidego guztietako AROPE tasarik txikiena; osagaiei dagokienez, pobrezia-arriskua eta gabezia larria ere txikienak dira, eta enpleguaren intentsitate txikiko osagaia Estatuko batez bestekotik gertu dago. 2015etik ia 3 puntu jaitsi da

Desberdintasuna aztertzeko beste adierazle bat **Gini indizea** da. Desberdintasun-neurri bat da, zero balioa hartzen duena ekitate perfektua dagoenean, eta 100 balioa, desberdintasunik handiena dagoenean.

1.4.5.a. taula AROPE-tasa eta Gini indizea. 2023

	Euskadi	Katalunia	G eta L	Nafarroa	Asturias	Bataz bestekoa
AROPE tasa(2023)	**15,5**	21,2	22,4	17,2	25,0	26,5
- **Pobrezia arriskua(2023)**	**10,22**	13,9	18,2	13,8	18,6	20,2
- **Gabezia material eta sozial larria**	**5,6**	8,9	6,4	6,2	6,5	9,0
- **Lan intentsitate baxua**	**7,6**	6,6	7,3	7,9	13,6	8,4
Gini indizea (2023)	30,9	31,9	29,5	33,0	29,6	31,5

1.4.6.- Informazioaren gizartea[5]

Internet erabiltzen duten 16 eta 74 urte bitarteko biztanleen ehunekoak nabarmen egin du gora azken urteetan, % 73,8tik % 96,3ra. Euskadiko 2022ko datuekin alderatuta, Estatuko batez bestekoan gaude, eta Europar Batasuneko batez bestekoaren gainetik.

1.4. 6.a.taula. Internet erabiltzen duten 16-74 urteko biztanleak. 2013 y 2023

	2013	2023
Araba	75,4	96,5
Bizkaia	74,0	96,5
Gipuzkoa	72,8	96,0
Euskadi	73,8	96,3
UE27	73,3	90*(2022)
España	71,6	94,5*(2022)

Halaber, etxean Internet duten 16 eta 74 urte bitarteko biztanleak dituzten familiak neurri berean gehitu dira.

[5] Informazioaren gizarteari buruzko inkestako datuekin. Familiak eta Eurostat (2023/11/06). Eustat Egiturazko adierazleak

1.4.6.b.taula. Etxean Internet duten 16 eta 74 urte bitarteko biztanleak dituzten familiak (%). 2013-23

	2013	2022
Araba	70,3	98,6
Bizkaia	72,8	97,5
Gipuzkoa	72,5	97,8
Euskadi	72,3	97,8
UE27	77,2	92,4(2022)
Estatua	69,7	96,1*(2022)

1.4.7.- Genero-berdintasunaren indizea

Genero berdintasunaren indizeak (GET) 6 dimentsio hartzen ditu kontuan (enplegua, dirua, ezagutza, denbora, boterea eta osasuna). Euskal Autonomia Erkidegoan 100 puntutik 73,1 izan ziren 2019an, Eustaten datuen arabera. 2010. eta 2019. urteen artean bost neurketa egin dira, eta hurrenez hurreneko aurrerapenak izan dira, 2010ean 68,9 puntu lortu baitziren.

Euskadiko indize orokorra Estatukoaren antzekoa da, eta 27koa baino handiagoa.

Dimentsioei dagokienez, hauek nabarmentzen dira: dirua (85,4), osasuna (92,4), enplegua (74,6) eta denbora (74,1); ezagutzaren eta boterearen dimentsioak Estatukoak baino balio txikiagoa du, eta EB27koak baino balio handiagoa.

1.4.7.a. taula Genero-berdintasunaren indizearen dimentsioak 2010etik 2019ra

	Euskadi		Estatua		UE 27	
	2010	2019	2010	2019	2010	2019
Enplegua	70,6	74,6	71,8	73,7	69,7	71,6
Dirua	83,1	85,4	77,1	78,4	79,1	82,4
Ezagutza	61,2	65,6	63,5	67,9	59,8	62,7
Denbora	73,4	74,1	60,8	64,0	65,2	64,9
Boterea	54,3	62,7	52,6	76,9	41,9	55,0
Osasuna	91,3	92,4	88,6	90,3	86,7	87,8
Genero-berdintasunaren indizea	**68,9**	**73,1**	**66,4**	**73,7**	**63,1**	**68,0**

Eustat.2023ko martxoaren 8a.

Genero-arrakalaren beste adierazle bat, hau da, hainbat arlotan gizonen eta emakumeen artean dagoen aldea, 0tik (erabateko desberdintasuna) 1era (erabateko berdintasuna) bitartekoa, deuseza edo oso txikia da osasunarekin, etengabeko prestakuntzarekin, parlamentuko ordezkaritzarekin eta diru-sarreren banaketarekin lotutako osagaietan.

Aitzitik, genero-arrakala handienak honako hauetan daude: kirol-federazioetan (0,34), I+Gko finantzaketa publikoan (0,38), banku publiko edo erdipublikoko zuzendaritzan (0,40), jarduera-sektorekako bereizketan (0,44), enpresa-zuzendaritzan (0,49) eta ikasketa-eremukako bereizketan (0,66).

1.4.8.- Familia-etxe motak

Euskadin ohikoena seme-alabak dituzten bikoteak dira (% 30,4): horietatik % 14,2k seme edo alaba bat dute, % 13,8k, 2k eta % 2,4k, 3k edo gehiagok. Ondoren, pertsona bakarreko etxeak daude (% 28); eta seme-alabarik ez duten eta etxean bizi diren bikoteak daude (% 22,7).

Bestalde, guraso bakarreko etxekoen unitateen % 10,3 dago, eta portzentaje txikiagoetan 2 familia-nukleo edo gehiagoren, familia-nukleorik osatzen ez duten pertsonen edo beste pertsona batzuk dituzten familia-nukleoen % 8, 7.

1.4.8.a grafikoa. Biztanleriaren ehunekoa, etxe motaren arabera

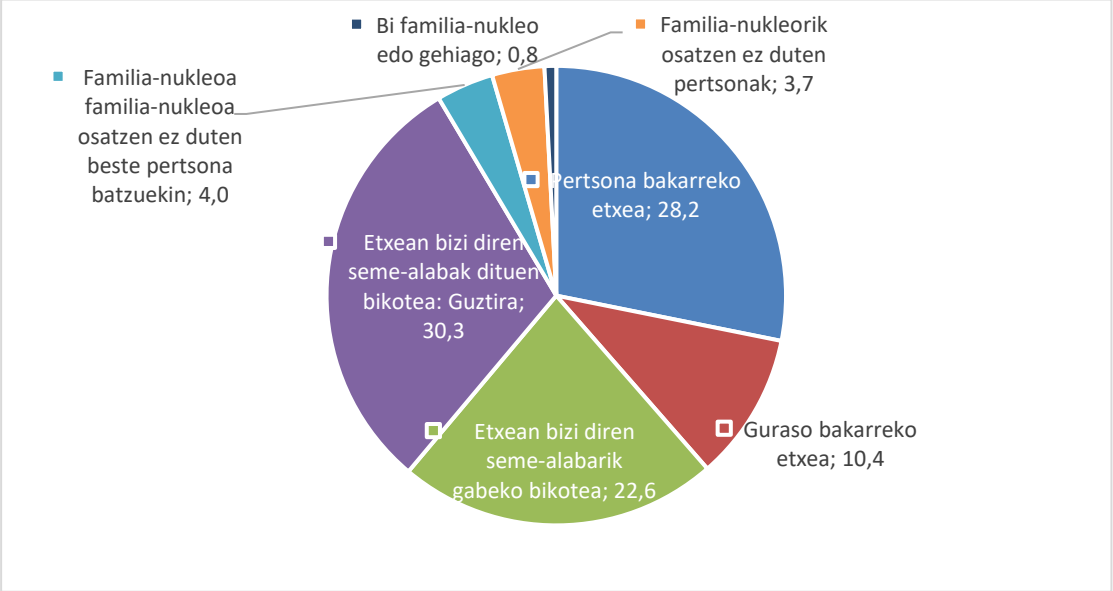

INE.

Familiei buruzko inkesta jarraitua. 2020ko batez besteko balioari buruzko datuak

1.5.- Biztanleria aktiboaren inkestako hezkuntza-aldagaien ustiapena. 2023[6]

Jarraian, autonomia-erkidego guztietako biztanleria aktiboaren inkestako hezkuntza-aldagaien eta Estatuko eta Europako batez bestekoaren konparazio-taula bat aurkezten da.

- **Hezkuntzaren eta prestakuntzaren uzte goiztiarra[7]** Euskadin % 6,4koa da, Nafarroaren atzetik (% 6,3) eta autonomia-erkidego guztien aurretik, Estatuko batez bestekoa (% 13,9) eta Europar Batasunekoa (% 9,6). % 7,4 gizonen kasuan eta % 5,3 emakumeen kasuan.

- **Ikasten eta lan egiten ez duten 15-29 urteko gazteen ehunekoa** % 7,7 da, autonomia-erkidego guztietan baino txikiagoa eta Estatuko (% 12,2) eta Europako (% 11,7) batez bestekoa baino txikiagoa. Ehunekoa % 8koa da emakumeen artean eta % 7,5ekoa gizonen artean.

- **Gutxienez Bigarren Hezkuntzako bigarren etapako mailara iritsi diren 20-24 urteko biztanleak** % 88,1 dira, Nafarroaren atzetik (% 90,3) eta gainerako autonomia-erkidegoen eta Estatuko (% 79,1) eta Europako (% 83,6 2022an) batez bestekoaren gainetik. Sexuen arteko aldea esanguratsua da: % 92,9 emakumeentzat eta % 83,6 gizonentzat.

- Euskadin, **25-34 urteko adin-taldeko biztanleriaren % 68,9 Goi Mailako Hezkuntzara iritsi da**, autonomia-erkidego guztien gainetik, Estatuko batez bestekoaren gainetik (% 52,1) eta Europako batez bestekoaren gainetik (% 42). Horrela, gainditu egingo da 2030erako ezarritako goi-mailako irakaskuntza amaitzeko Europako helburua, non gutxienez % 45ekoa izango den. Sexuen arabera, emakumeak % 72,9 dira eta gizonak % 64,8, ia 8 puntuko aldea, nahiz eta 2022an bi puntutan laburtu den.

- **Azken lau asteetan prestakuntza-motaren bat jarraitu duten 25-64 urteko biztanleen ehunekoa** % 18,2 da soilik Nafarroaren atzetik (% 18,3), estatuko (% 15,9) eta Europako (% 11,9 2022an) batez bestekoaren gainetik. Emakumeek partaidetza-ehuneko handiagoa dute (% 21,1) gizonek baino (%15,2)

[6] Hezkuntza eta Lanbide Heziketako Ministerioak eguneratu egiten du Estatistikako Institutu Nazionalak egiten duen Biztanleria Aktiboaren Inkestan (EPA) jasotzen diren hezkuntza-aldagaiei buruzko informazio estatistikoaren sintesia. Ondoren, Eurostaten Lan Indarrari buruzko Inkesta Komunitarioko (Labour Force Survey-LFS) informazioa sartuko da.

[7] Gehienez ere bigarren hezkuntzako lehen etapa amaitu eta ikasketarik jarraitzen ez duten 18 eta 24 urte bitarteko biztanleen ehunekoa.

1.5.a taula. Biztanleriaren ehunekoa hezkuntza-aldagaien arabera. Biztanleria aktiboaren inkesta.2023

	Uzte goiztiarra	Ikasten eta lan egiten ez duten 15-29 urte	20-24 urteko biztanleak. 2.Hezkuntzaren 2.etapa	25-34 urteko biztanleak Goi mailako ikasketak	Prestakuntzan parte hartzen duten 25-64 urteko biztanleak
Andaluzia	16,8	15,3	75,6	44,3	15,0
Aragoi	10,2	9,4	81,6	51,3	16,3
Asturias	10,1	14,3	83,2	55,5	16,4
Balearrak	19,1	15,4	69,2	40,8	13,9
Kanariak	15,1	14,0	78,6	41,8	15,3
Cantabria	7,4	8,7	87,4	63,2	18,4
Gaztela eta Leon	9,9	10,8	84,2	50,6	16,0
Gaztela Mantxa	15,7	11,0	77,3	47,0	14,1
Katalunia	14,0	12,2	79,2	57,3	14,3
Valentzia	14,3	11,2	76,6	52,1	18,0
Extremadura	10,3	13,0	83,3	46,9	15,8
Galizia	8,8	9,6	83,9	53,9	16,2
Madril	12,6	10,7	81,0	59,9	16,7
Murtzia	19,0	14,7	70,9	42,7	15,9
Nafarroa	6,3	10,4	90,3	55,7	18,3
Euskadi	6,4	7,7	88,1	68,9	18,2
Errioxa	9,4	10,5	86,6	52,7	13,7
Bataz bestekoa	13,6	12,2	79,1	52,1	**15,9**
UE 27(datuak 2022**)**	9,6	11,7	83,6	42,0	**11,9**

1.6.- Euskadiko jaiotza-tasaren bilakaera eta biztanleria-proiekzioak

Jaiotza-tasaren bilakaera

Jaiotzak etengabe jaitsi dira Euskadin 2010etik. Bi urtean % 7,6 jaitsi da. Hiru lurraldeetan jaitsi da, neurri handiagoan Gipuzkoan (% 10,3), gero Bizkaian (% 6,2) eta azkenik Araban (% 5,4).

1.6.a. grafikoa Euskadiko jaiotza-tasaren bilakaera, 2012tik 2022ra

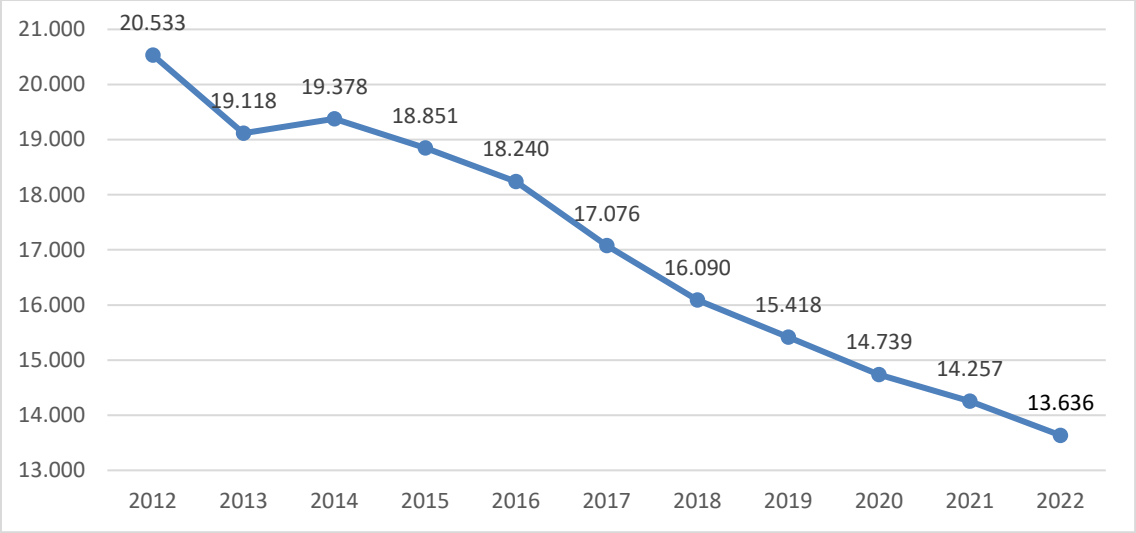

Iturria: EUSTAT. 2022

1.6.a.taula Euskadiko jaiotza-tasaren bilakaera, lurraldeka

	2020	2022	Azken bi urte
Araba	2.397	2.267	-5,4%
Bizkaia	7.318	6.861	-6,2%
Gipuzkoa	5.024	4.508	-10,3%
Euskadi	**14.739**	**13.636**	-7,6%

Halaber, jaiotzak jaitsi egin dira hiru hiriburuetan: % 11,8 Donostian, % 6,2 Gasteizen eta % 5,4 Bilbon bi urtean.

1.6.b grafikoa. Euskadiko jaiotza-tasaren bilakaera, hiru hiriburuetan

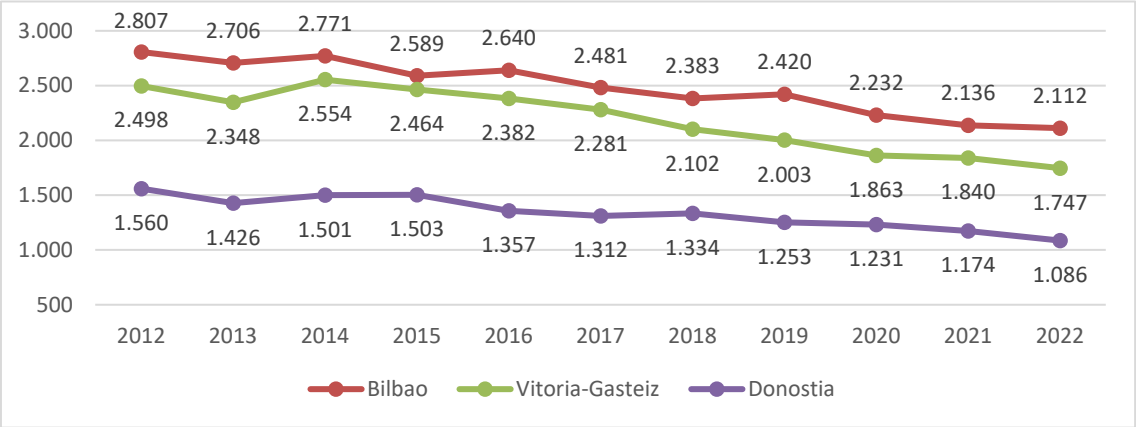

40.000 biztanletik gorako udalerriei dagokienez, jaitsiera orokorra da horietan guztietan, 10 urtean, bereziki Barakaldon (-%42,1), Irunen (-%36,8), Santurtzin (-%32,6) eta Portugaleten (-%31,6), eta neurri txikiagoan Getxon (-%29,8) eta Basaurin (% 23). Azken bi urteei begiratuz gero, Basaurin baino ez dira hazi jaiotzak: % 18, 9.

1.6.c.grafikoa. 40.000 biztanletik gorako udalerrietako jaiotza-tasaren bilakaera

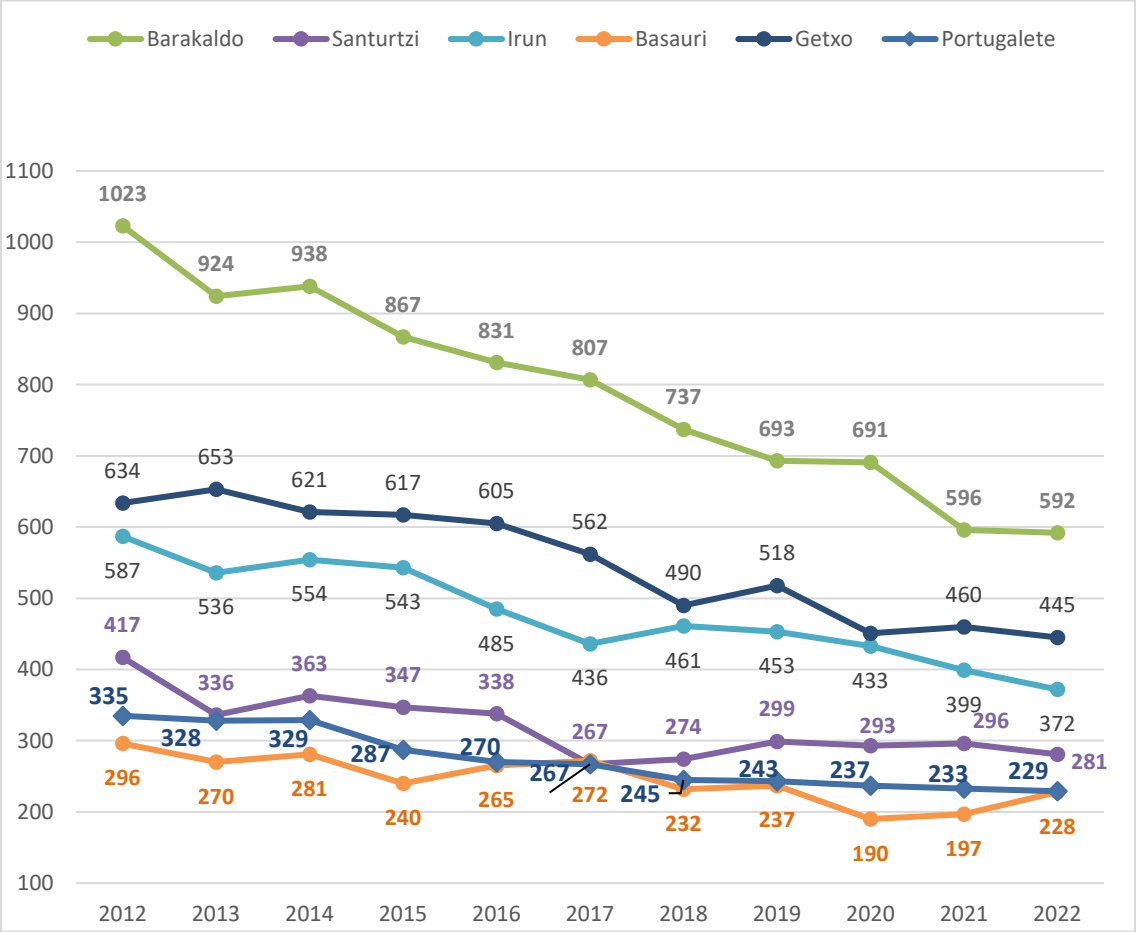

Ama atzerritarrengandik jaiotakoen ehunekoa 2022an jaiotakoen % 29,9koa izan zen. Araba izan zen ehunekorik handiena izan zuen lurraldea (% 38,3), ondoren Gipuzkoa (% 29,7) eta azkenik Bizkaia (% 27,3).

1.6.d. grafikoa Ama atzerritarraren jaiotzen bilakaera

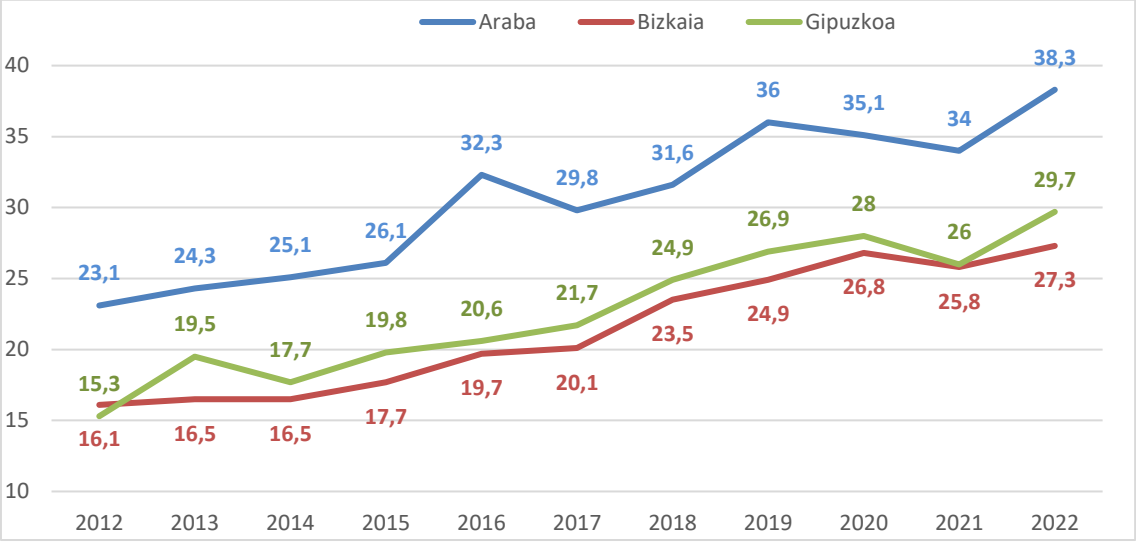

Demografia proiekzioak

Kalkuluen arabera, Euskal AEk 2.278.100 biztanle izango ditu 2036ko urtarrilaren 1ean, horietatik % 48,3 gizonak eta % 51,7 emakumeak, Eustatek egindako proiekzio demografikoen arabera. Horrek esan nahi du 2021ean baino 84.900 pertsona gehiago daudela, urteko batez besteko % 0,24ko hazkunde-tasarekin, nahiz eta erritmo desberdinarekin proiekzioaren aldi osoan.

1.6.e grafikoa. EAEko 2021-2036ko biztanleria-piramidea, sexuaren arabera

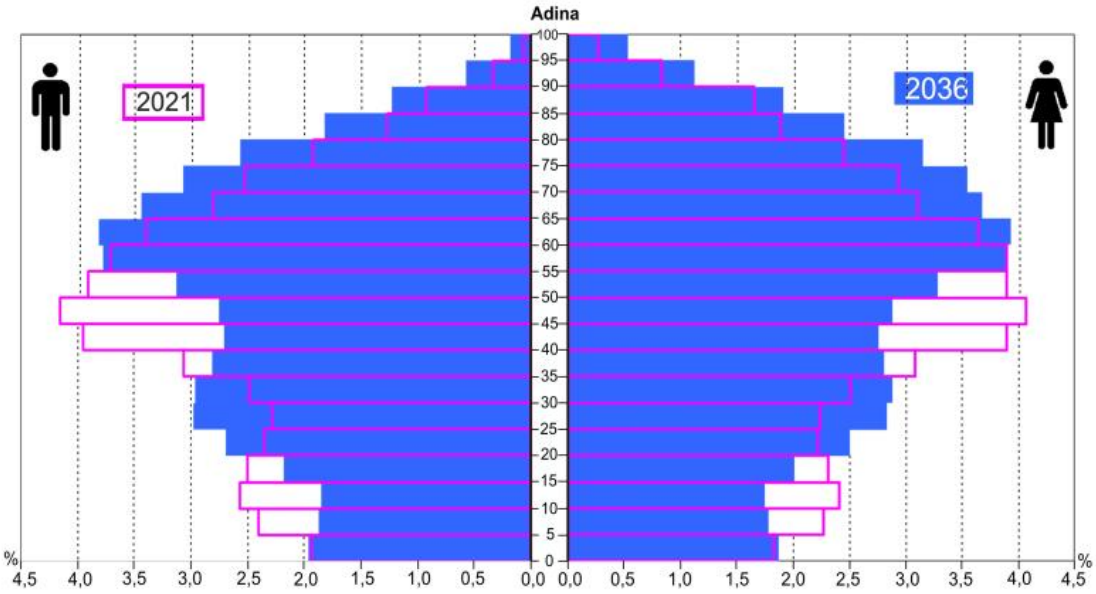

Iturria: Eustat. Demografia-proiekzioak, 2036

Aurreikuspenen arabera, hazkunde handiagoa izango da Gipuzkoan, 37.800 biztanle gehiagorekin; ondoren, Bizkaian (24.200 egoiliar) eta, azkenik, Araban (23.000 pertsona gehiago aldi horretan). Azken hamarkadetako joerak jarraitzen du, Arabaren biztanleria-garrantzia pixkanaka handitzen ari baita, Bizkaiaren kaltetan. Hala, 2036an, biztanleriaren % 15,5 Araban biziko dela aurreikusten da (2001ean baino ehuneko 1,7 puntu gehiago), % 51,3 Bizkaian (2,7 puntu gutxiago) eta gainerako % 33,2 Gipuzkoan (0,9 ehuneko puntu gehiago).

Hazkunde hori migrazio-saldoari soilik zor zaio (immigrazioak ken emigrazioak), 194.700 pertsona ekarriko baititu. Aitzitik, saldo naturala edo begetatiboa (jaiotzak ken heriotzak) negatiboa izango da aldi osoan, eta, horren ondorioz, 109.900 egoiliar gutxiago egongo dira heriotzen eta jaiotzen murrizketaren ondorioz. Neurri handiagoan edo txikiagoan, prozesu hori hiru lurraldeetan gertatuko litzateke.

2020tik 2035era bitartean 2.900 jaiotza gehiago izatea aurreikusten da, ugalkortasuna berreskuratu delako (1,39 seme-alaba emakume bakoitzeko) eta adin emankorrean dauden emakumeak ugaritu direlako; izan ere, 25-39 urte bitarteko emakumeen hazkundea % 13,1ekoa izan daiteke.

1.6.f. grafikoa Jaiotzen proiekzioa, lurraldeen arabera. 2021etik 2035era

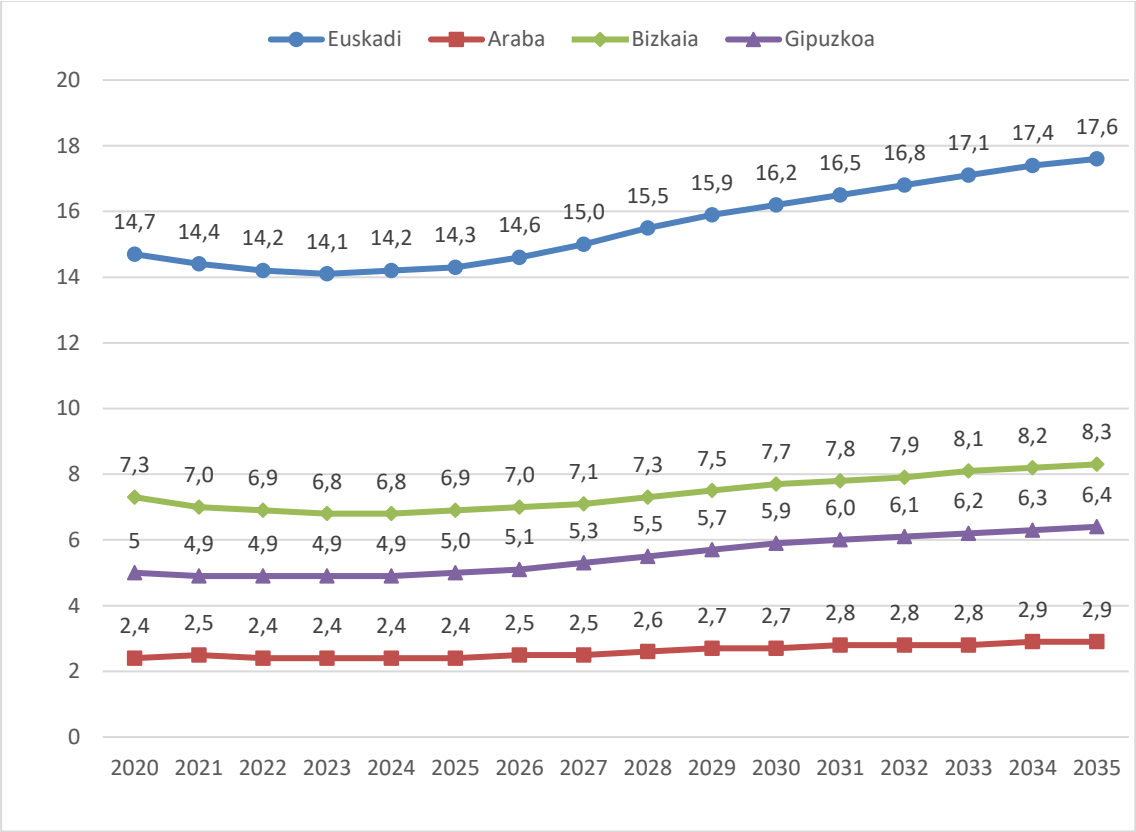

Demografia proiekzioak. Eustat . Milaka jaiotza

Hezkuntza-sisteman, aldaketa demografikoek azken hamarkadetan eragin handiena izan duten eremuetako batean, beheranzko joerari eutsiko zaio, nahiz eta jaiotza-tasaren gorabeherek hezkuntza-zikloetan eragina izan.

Haur Hezkuntzan 2028ra arte gutxitzea aurreikusten da, eta 2036an 104.200 haur izatera iritsiko da.

Lehen Hezkuntzan 100 mila haur baino zertxobait gutxiago izango dira, hau da, % 21 gutxiago.

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzarekin bat datozen adinak dituen biztanleria nabarmen jaitsi da 2024ra arte, 2022tik 2036ra bitartean % 24 murriztu baita.

Azkenik, **derrigorrezkoa ez den Bigarren Hezkuntza** zertxobait igo da 2029ra arte, eta jaitsiera 2036ra arte % 14koa izan da.

1.6.g. grafikoa. Euskal AEko eskola-adineko biztanleak, hezkuntza-mailaren arabera (milakoak). 2022-2036

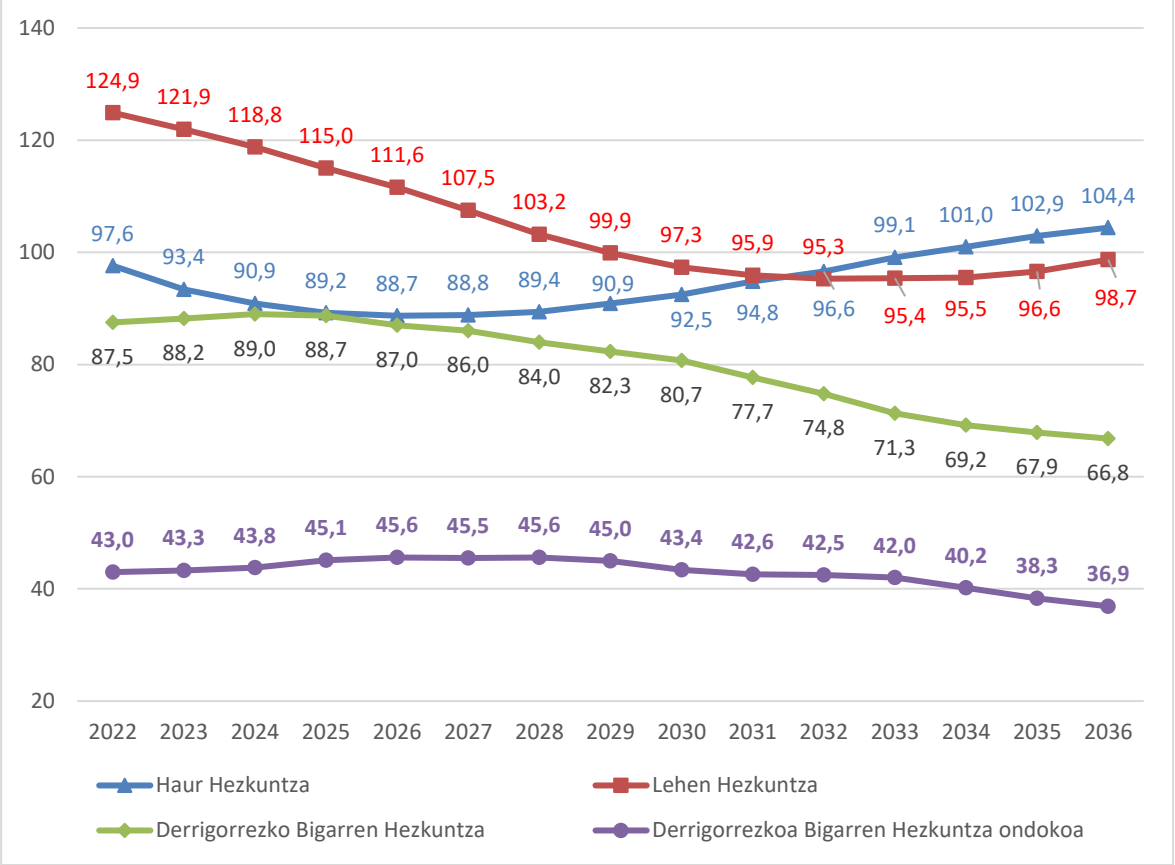

2. kapitulua. HEZKUNTZA-SISTEMAREN PLANGINTZA

Sarrera

2.1.- PLANGINTZA:

2.1.1.- Onarpen eta plangintza-araudi berriaren azterketa: hezkuntza-zaurgarritasun indizea.

2.1.2.- Lehen aukera gisa aukeratutako ikastetxearen lorpen-ehunekoa

2.1.3.- Eskola Txikiak: egoera eta ezaugarriak

2.2.- IKASLEEN ESKOLATZEA

2.2.1.- Hezkuntza-etapen multzoa

2.2.2.- Haur Hezkuntza

2.2.2.1.- Haur Hezkuntzako lehen zikloko ikasleen eta taldeen bilakaera

- Zentro-mota
- 0-2 urteko tartea.
- 2 urteko maila

2.2.3.- Lehen Hezkuntza

2.2.3.1.- Sare, eredu eta lurraldeen araberako eskolatzea: ikasleak eta taldeak
2.2.3.2.- Ikasleen ratioa/ikasgela HGn. Lehen Hezkuntza

2.2.4.- Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza:

2.2.4.1.- Sare, eredu eta lurraldeen araberako eskolatzea: ikasleak eta taldeak

2.2.4.2.- Ikasleak/gela ratioa DBHn, DBHko sareen eta eskola-eremuen arabera

2.2.4.3.- Beste programa batzuk:

- Curriculum-aniztasuna
- Eskolatze osagarriko programak.
- Hezkuntza berariaz indartzeko proiektuak (HBSP)

2.2.5.- Berandu hasten diren ikasleak

2.2.6.- Batxilergoa

2.2.6.1.- Eskolatzea sareen, ereduen eta lurraldearen arabera. Ikasleak eta taldeak
2.2.6.2.- Eskolatzea batxilergo-modalitateen eta sexuaren arabera

2.2.7.- Lanbide Heziketa

2.2.7.1.- Oinarrizko Lanbide Heziketa
2.2.7.2.- Erdi Mailako Lanbide Heziketa
2.2.7.3.- Goi-mailako Lanbide Heziketa
2.2.7.4.- Eskolatzea lanbide-arloen eta sexuaren arabera
2.2.7.5.- Lanbide-espezializazioko programak
2.2.7.6.- Lanbide-espezializazioko ikastaroak
2.2.7.7.- LHn laneratzea.

2.2.8.- Helduen Hezkuntza

2.2.9.- Araubide bereziko irakaskuntzak

2.2.10.- HPB ikasleen bilakaera etapa-tipologiaren eta sarearen arabera

2.2.11.- Ikasle atzerritarrak

2.3.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

2. kapitulua. HEZKUNTZA-SISTEMAREN PLANGINTZA

Sarrera

Onarpenari eta plangintzari buruzko araudi berriak lehentasunezko lekua du kapitulu honetan, prozesu horiei eragiten dieten berrikuntzak ezagutu behar baitira. Jarraian, beste batzuetan bezala, lehen aukera gisa aukeratutako ikastetxearen lorpen-ehunekoa jasotzen da.

2019-21 aldiko azken txostenean, ikastetxeen tamaina aztertu zen kapitulu honetan, eta haien tipologia aztertzea gomendatzen zen, geografia-, demografia- eta gizarte-ezaugarriei erantzuteko, kalitatezko hezkuntza-zerbitzu eraginkorra bermatzeko. Oraingoan, Eskola Txikien azterketa espezifikoa egin da, oso ezaugarri bereziak dituzten zentroak direla uste baita.

Ikasleen eskolatzeari dagokionez, ohiko datuez gain, honako hauei buruzko informazioa jaso da: Curriculum-aniztasuneko programak, Eskolatze osagarria eta Berariazko errefortzu-proiektuak; berandu hasten diren ikasleak, hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleak eta hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak dituzten ikasleak eta ikasle atzerritarrak. Informazio hori guztia eskola inklusiboaren kapituluan sartu izan da, baina iruditu zaigu, hain zuzen ere, inklusiboagoa dela ikasle horien guztien datuak gainerakoekin batera aurkeztea.

2.1.- PLANGINTZA

2.1.1.-Onarpen eta plangintzari buruzko araudi berriaren analisia: hezkuntza-zaurgarritasunaren indizea.

2022-23 ikasturtean, aldatu ziren antolamendu eta plangintzari buruzko 2009ko dekretua eta ikasleak onartu eta eskolatzeari buruzko 2018ko dekretua. Bi dekretuek eragin handia dute hezkuntza-sistemaren konfigurazioan, eragina baitute ikastetxeen egituran eta kokapenean eta ikasleen matrikulazioan.

Halaber, Hezkuntzako sailburuaren 2022ko ekainaren 21eko Agindua, hezkuntza-itunak berritzeko eta hezkuntza-itunaren araubidean sartzeko deialdia egiten duena, unitate zehatzak zehaztuta, bai eta laguntzako langile osagarriak hitzartzeko ere, 2022-2023 ikasturtetik 2027-2028 ikasturtera arte.

Hauek dira aldaketen bidez jorratu ziren alderdietako batzuk:

- 2009ko dekretua aldatzeari dagokionez:

  - Euskal hezkuntza-zerbitzu publikoaren prestazio kontzeptua sartzen da, barnean direla ikastetxe publikoak eta itunpeko ikastetxe pribatuak.

  - Programazioaren eta parte-hartzearen printzipioak ezartzen dira.

  - Arduratsu eta jasangarri gisa definitzen da plangintza, eta aintzat hartzen dituen interesen artean daude hezkuntza-sistemarako pedagogia-proposamenak.

- Aurreikusten du eskaintza eta eskaria arian-arian egokitzea —demografiaren bilakaera eta ikasleen gizarte-banaketa kontuan izanik— eta, modu osagarrian, eskaintza publikoa eta eskaintza pribatu itundua egotea, baldin eta inguru horretan bi eskaintzak badaude.

- Hurbiltasuneko eskolatzea sustatzeko asmoa jasotzen du, baita eremuaren gizarte-heterogeneotasunaren eta berau osatzen duten ikastetxeen arteko oreka ere.

- Aldez aurreko entzunaldi-tramitea barne hartzen du, plangintzaren aldaketen eraginpean egon daitezkeen ikastetxeei, toki-administrazioei eta udal-eskolei entzun dakien.

- Eskola Maparen esku daude Euskal Hezkuntza Zerbitzu Publikoaren eskaintza, horrek barne hartzen dituen irakaskuntzak eta irakaskuntza horiek ematen dituzten ikastetxeak, betiere eragin-eremuetan banatuta —eragin-eremu horiek eskola-eremuen parte dira eta azken horiek barrutien parte—.
- Eragin-eremuak oinarrizko unitateak direla jasotzen da, bai eskaintza programatzeko, bai ikasleak onartzeko, bai ikastetxeen arteko adskripzioak egiteko, baita ekitatea, gizarteratzea eta gizarte-kohesioa lortzea helburu duten neurriak aplikatzeko ere.
- Eskolatze Batzordeak bermatu behar du ikastetxe batean hezkuntza-laguntzako berariazko premiak dituzten ikasleen proportzioa ez dela handitzen, beren eragin-eremuko beste ikastetxe batzuekin alderatuta.
- Eskola Txikiek, salbuespenak salbuespen, kokatzen diren udalerriko eskariari soilik erantzungo diote.
- Gehieneko ratioei dagokienez, ikastetxe publikoetako Lehen Hezkuntzan eta DBHn gehieneko ratioa 25etik 23ra murrizten da, eta Batxilergoan 30tik 27ra. Itunpeko ikastetxeetan ratio berak mantentzen dira. Eskola Txikietan, baldintza da familien % 80k bere seme-alabak eskolatzea (lehen bi heren ziren).
- Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe publikoetan gutxieneko ratioa 17tik 13ra edo 11ra jaisten da, salbu eta ez dagoen beste adin bateko beste talde batekin bat egiterik.
- Itunpeko ikastetxeetan, gutxieneko ratioa 17tik 13ra eta 11ra jaisten da, baldin eta ezin badute bat egin beste adin bateko beste talde batekin, edo udalerriko ikastetxe bakarra bada. Dena dela, hezkuntza-konplexutasun oso handiko ikastetxeetarako, 8 ikasleko gutxieneko ratioa ezarri da.
- DBHn, gutxienez 17 ikasleko ratioari eusten zaio bi sareetan; Batxilergoan 17 ikasleko gutxieneko ratioa ezarri da, hau da, gutxieneko ratioa 18 ikasletik 17 ikaslera jaitsi da itunpeko ikastetxeetan.

- Onarpen eta eskolatzeari buruzko 2018ko dekretuaren aldaketari dagokionez, aditzera eman behar da 3/2020 Lege Organikoan sartutako erreferentzia berriek eragin dituztela aldaketak. Aldaketa horiek bideratzen dira gizarte- eta hezkuntza-zaurgarritasuneko egoeran dauden ikasleekin prebentzio-jarduketak egitera eta diskriminaziorik eta bereizkeriarik eza eta hezkuntza-sisteman sartzeko eta egoteko benetako berdintasuna ziurtatzera. Horrela:

- Aldaketak sartu dira ikasleak onartzeko baremoaren irizpideetan. Gehieneko puntuazioa handitu da gurasoen edo legezko tutoreen bizilekua edo lantokia eskolatik hurbil egotearen irizpidean (5 puntutik 7 puntura pasa da) eta urteko errentaren irizpidean (1,5 puntutik 3 puntura pasa da). Horrez gain, irizpide berriak sartu dira, hala nola guraso bakarreko familiakoa izatea (puntu 1), erditze anizkun batean jaiotzea (1,5 puntu); genero-indarkeriaren biktima izatea (1 puntu), terrorismoaren biktima izatea (1 puntu). Eta Batxilergorako, DBHko azken ikasturteko espediente akademikoa.
- Onarpen Dekretu berriak Haur Hezkuntzako lehenengo zizkloko 3. mailatik aurrerako matrikula eskaerak kudeatzen ditu, eta eragina, lehen aldiz, 2023-24 ikasturtean izango du.
- Lehen aldiz matrikulatzen diren oso prematuritate handiko ikasleak dagokiena baino maila bat baxuagoan eskolatzea aurreikusten da.
- Ikastetxean jarraitzeko bermeari gehitzen zaio ikasgelako ikasle kopuruaren gutxieneko eta gehieneko mugak betetzearen irizpidea. Itunpeko ikastetxeen kasuan, berme horrek soilik barne hartzen ditu aurrez itundutako irakaskuntzak.
- Onarpen-bermeen batzordeetako kideen artean sartzen dira Bigarren Hezkuntzatik aurrerako ikasleak, eta emakumeen eta gizonen arteko ordezkaritza orekatua sustatzen da.
- Onarpen-prozesu arruntetik kanpo sortutako salbuespenezko eskolatze-kasuen artean dago 2 urtekoen maila.
- Eskolatze-prozesu arruntetik kanpo ikasleak onartzeko Agindua egitea aurreikusten da. Agindu horrek eskolatze-batzordeen osaera eta erregulazioa hartu beharko du aintzat.

Eskolatze-prozesu arruntetik kanpo ikasleak eskolatzeko oinarri arautzaileak ezartzen dituen Agindua 2023ko urtarrilaren 10ean argitaratu zen, eta Agindu horrek salbuespenezko kasuak kontuan hartzen ditu onarpen-prozesu arruntean parte hartu ez duten edo berandu sartu diren Haur Hezkuntzako 2 urtetik gorako ikasleentzat eta Derrigorrezko Hezkuntzako ikasleentzat. Egoera hori bera aintzat hartzen du: ikasleen eskubideei eta betebeharrei buruzko Dekretua aplikatzearen ondorioz gertatzen diren ikastetxe-aldaketetarako, genero-indarkeriaren ondoriozko familia-egoeretarako, eskola-bizikidetza kaltegarrietarako, bizilekua beste herri batera aldatzen denerako, adopzio edo familia-harreretarako eta ikuskaritzaren txostenarekin egiaztatutako beste kasu berezi batzuetarako.

Eskolatze inklusiboaren printzipioa erreferentzia nagusi hartuta, kontuan hartzen dira ikastetxea familiaren bizilekutik hurbil egotearen irizpidea, aniztasuna eta zaurgarritasuna ikastetxeen artean modu orekatuan banatzearen irizpidea, familia elkartzearen irizpidea —eskolatu nahi diren anai-arrebak bat baino gehiago badira—, eta maila bakoitzean ikasle kopuru txikiagoa duten ikastetxeak lehenestearen irizpidea —aurreko irizpideekin bat datorrena—.

Agindu horretan, lehen aldiz aipatzen da berariaz hezkuntza-zaurgarritasunaren indizearen eragina; izatez, adierazten du ikasle zaurgarria bere eragin-eremuko Zaurgarritasun Indizearen azpitik dauden ikastetxeetan soilik eskolatu ahal izango dela, eta zaurgarria ez den ikaslea bere eragin-eremuko Zaurgarritasun Indizearen gainetik dauden ikastetxeetan soilik eskolatu ahal izango dela. Aditzera ematen du indize hori kalkulatuko dela oso zaurgarritasun sozioekonomiko

handia duten ikasleetatik eta hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleetatik abiatuta, eta indize hori kontuan hartuko dela ikasturteko eskolatze-prozesu arruntean.

Era berean, Hezkuntzako lurralde-ordezkaria buru duten Eskolatzeko Lurralde Batzordeen osaera eta eginkizunak jasotzen ditu.

Batzorde horiek ikasleek zer ikastetxetan eskolatu behar duten proposatzen diote ordezkariari, eta horretarako baldintzak ezartzen dituzte eta arreta egokia emateko baliabideak proposatzen dituzte.

Erreklamazioak eta alegazioak aztertzen dituzte eta ordezkariari helarazten diote txostena, hark ebatz dezan.

Eskolatutako ikasleei buruzko informazio eguneratua du eta hurrengo ikasturteko onarpen-prozesuaren jarraipena egiten du. Horrez gain, hiru hilean behin txostena egin behar du, eta ikasturte amaieran egindako jardueraren memoria.

2.1.2.- Lehen aukera gisa hautatuko ikastetxea lortzen den ehunekoa

Ikastetxe publikoetan eta itunpeko ikastetxe pribatuetan ikasleak onartzeko eta eskolatzeko prozesuaren ondorioz —1/2018 Dekretuak arautzen du prozesu hori—, 2021-22 eta 2022-23 ikasturteetan familiek hautatutako lehen aukeran onartutako ikasleen ehunekoak ikus daitezke. Kontuan hartu behar da aurreko atalean aipatzen den araudi berria ez dela 2023-24 ikasturtera arte indarrean sartzen.
2022-23 ikasturtean, lehen aukera gisa hautatutako ikastetxeetan onartu dira ikasleen % 94,3, 2020-21 ikasturteko ehunekoaren bi puntu gainetik (% 92,1).

2.1.2. a. taula 2021-2022 ikasturtea. Onarpen-prozesu arrunta 1.aukeran

Maila	GUZTIRA Eskaerak	Publikoa onartuak	Pribatua onartuak	GUZTIRA onartuak	% GUZTIRA 1.aukera
H.H. 2 urte	12.467	6.722	5.591	12.313	98,76
H.H. 3 urte	2.212	778	1.356	2.134	96,47
H.H. 4 urte	418	191	150	341	81,58
H.H. 5 urte	325	106	112	218	67,08
L.H. 1.maila	999	186	654	840	84,08
L.H. 2.maila	262	76	54	130	49,62
L.H. 3.maila	278	92	56	148	53,24
L.H. 4.maila	253	69	37	106	41,90
L.H. 5.maila	281	65	40	105	37,37
L.H. 6.maila	218	41	34	75	34,40
DBH 1.maila	11.636	9.922	1.490	11.412	98,07
DBH 2.maila	285	38	131	169	59,30
DBH 3.maila	330	56	99	155	46,97
DBH 4.maila	237	45	108	153	64,56
GUZTIRA	**30.201**	**18.387**	**9.912**	**28.299**	**93,70**

2.1.2.b. taula. 2022-23 ikasturtea. Onarpen-prozesu arrunta,1.aukeran

Maila	GUZTIRA Eskaerak	Publikoa onartuak	Pribatua onartuak	GUZTIRA onartuak	% GUZTIRA 1.aukera
H.H. 2 urte	11.986	6.353	5.475	11.828	98,68
H.H. 3 urte	1.953	644	1.207	1.851	94,78
H.H. 4 urte	293	126	125	251	85,67
H.H. 5 urte	272	106	95	201	73,90
L.H. 1.maila	926	194	616	810	87,47
L.H. 2.maila	244	87	45	132	54,10
L.H. 3.maila	283	104	68	172	60,78
L.H. 4.maila	215	76	27	103	47,91
L.H. 5.maila	261	73	43	116	44,44
L.H. 6.maila	218	53	28	81	37,16
DBH 1.maila	11.848	10.081	1.528	11.609	97,98
DBH 2.maila	265	52	92	144	54,34
DBH 3.maila	328	74	109	183	55,79
DBH 4.maila	230	66	96	162	70,43
GUZTIRA	**29.322**	**18.089**	**9.554**	**27.643**	**94,27**

2.1.3.- Eskola Txikiak

Atal honetan Euskal Hezkuntza Sisteman Eskola Txikiek duten egoera aztertu nahi da, eta mota horretako ikastetxeentzat komunak diren ideia batzuk helarazi nahi dira.

Eskola Txikiek biztanle urriko herrietan sortzen diren hezkuntza-premiei erantzuten diete; izatez, behar beste ikaslerik ez dagoenez gero, ikasleak adinaren eta hezkuntza-mailaren arabera taldekatu behar dira.

Ikastetxe horiek irakatsi eta ikasteko prozesuan metodologia espezifikoen garapena sustatzea dute ezaugarri, baita ikastetxeen kudeaketan eta antolaketan egokitutako esku-hartzeak abian jartzea ere. Horrela, sortu da erreferentzia eta proiektu komunak sustatzea helburu duten Eskola Txikien arteko lankidetza-guneak sortzearen premia.

Ikasleen onarpenari eta eskolatzeari buruzko urtarrilaren 9ko 1/2018 Dekretua aldatzen duen 132/2022 Dekretu berriaren arabera, Eskola Txikiak batik bat landa-izaerako ingurune geografikoan daude, eta, oro har, gehienez ere sei ikasle-unitate dituzte. Adierazten duenez, “ikastetxe horietako plazen eskaintza kokatzen diren udalerriko eskariari soilik erantzutera egokituko da”.

Aurreikusten du Eskola Txiki bat mantentzeko 8 ikasle beharko direla, baldin eta 2 eta 6 urte bitarteko Haur Hezkuntzako lehen eta bigarren zikloko ikasleak eskolatzen badira, eta 18 ikasle beharko direla 2 eta 12 urte bitartekoak badira. Bi etapak badituzte, bi irizpideak bete beharko dituzte aldi berean. Nolanahi ere, arauak nolabaiteko malgutasuna aurreikusten du udalerriko

funts publikoekin sostengatutako ikastetxe bakarra den kasuetan, baldin eta Udala argi eta garbi inplikatuta badago, jaiotzen bilakaera positiboa bada eta udalerriko familien % 80k seme-alabak Eskola Txikian eskolatzearen alde egiten badute.

Horrez gain, hezkuntza-eskaintzarik ez duen udalerri batean hezkuntza-eskaintza planteatu nahi izatekotan, gutxienez ondoz ondoko hiru mailatako 12 ikasleren denbora-proiekzioa beharko da.

Bestalde, horrelako ikastetxeetan lan egiten duten eta Eskola Txikiak sareko kide diren irakasleek oinarrizko hiru ezaugarri definitzen dituzte:

- tamaina txikiko ikastetxeak
- adinen aniztasuna errazten dutenak
- landa-ingurunean kokatzen direnak

Ezaugarri horiek askotariko aukerak eskaintzen dituzte hezkuntza-lan ona egiteko. Adinen aniztasuna aukera paregabea da lankidetza handiagoa eta lehiakortasun txikiagoa lor dadin eta nesken eta mutilen artean harreman osasuntsuagoak eta gogobetegarriagoak eraiki daitezen. Horrenbestez, ikasleen arteko elkarrekintza eta ikaskuntza etengabea eta askotarikoa lortzen da, eta enpatia gisako jarreren garapen nabarmena.

Ikastetxe horien tamainak eskola-elkartea osatzen duten guztien arteko hurbileko harremanak ahalbidetzen ditu, eta elkar ezagutzeak eragina du hartzen diren erabakien egokitasunean. Hortaz, ingurune naturalarekin zein sozialarekin etengabe elkarreragiteko aukerak dituzte.

Landa-ingurunean kokatzea ere oinarrizko elementua da. Egia da herri txikietako bizitzak ez duela zertan nekazaritza- eta abeltzaintza-jardueran oinarritu, duela urte batzuk gertatzen zen moduan. Horrek eragina du Eskola Txikietan, eta aldaketa horrek irakaskuntza-jardunean duen eraginari buruzko gogoeta egin beharko da. Hurbileko esparrua ikaskuntza-prozesuaren parte garrantzitsua denez gero, estrategikotzat jotzen da ikasten denaren esanahia handitu dadin.

2023-2024 ikasturterako ikasleak onartzeko 2022ko abenduaren 21eko Aginduaren IV. eranskinean, guztira 49 Eskola Txikia jaso dira; 4 Araban, 26 Gipuzkoan eta 19 Bizkaian.

- **Plan Estrategikoa**

Berritzegune Nagusiko Eskola Txikien aholkularitzarekin elkarlanean egin da Plan Estrategikoa, eta, zeregin horretan, kontuan hartu dira Hezkuntza Sistema Hobetzeko Plana eta “Euskadiko Eskola Txikien Proiektua” izeneko dokumentua. Hobekuntza Plan horretan ezarritako ildo estrategikoetatik abiatuta, egin da horietako bakoitzaren diagnostikoa, 2020-2024 aldirako hobekuntza-arloak eta adierazleak barne.

Plan Estrategiko horren esparruan definitzen dira mota horretako ikastetxeekin lotzen diren ezaugarri hauek:

- Eskola publikoa eta euskalduna: herrian edo auzoan dagoen bakarra denez gero, parte-hartzeko sentimendu handia izaten da.
- Adinen aniztasuna, aberastasun-iturri gisa: Eskola Txikiak proiektuaren ardatza da. Elkarreragina aberasten du, elkarren arteko lankidetza eta ikaskuntza indartzen du eta, azken batean, inklusiorako bideak zabaltzen ditu.
- Ingurunearekin elkarreragina: eskolaren hurbileko ingurunea da hezkuntza-baliabiderik adierazgarriena.
- Hurbilekoa, atsegina, erosoa: jendeak elkar ezagutzen du eta ikasleak ezagutzen ditu, kezkatzen da eta inplikatzen da.
- Herriaren/auzoaren erreferentzia: herria bizirik mantentzea da Eskola Txikien helburu nagusietako bat. Eskola garrantzi handikoa da herri batentzat.
- Guztion eskola: inolako diskriminaziorik gabe eta gizarte-topaguneak sortzeko helburuarekin.
- Ikasle guztiak irakasle guztienak dira: horixe da Eskola Txikien printzipioak betetzeko eta epe luzera finkatutako helburuak lortzeko estrategia nagusia.
- Herri txikitik mundura begiratzea: ingurunearekiko elkarreragina, haurren garapenaren oinarri gisa, ingurunetik haratagoko manipulaziorako eta elkarreraginerako bideak irekiz.

6 ildo estrategiko eta dagozkion helburuak eta ekintzak ditu.

- Hezkuntza-komunitatearen prestakuntzari dagokion ildo estrategikoan:
    - Esperientziak trukatzeko eta ikastetxe horien arteko harremana sustatzeko beharra nabarmentzen dute. Era berean, Eskola Txikien ildo orokorrak definituko dituen eta etorkizunerako helburuak eta proposamenak zehaztuko dituen talde eragilea eratzea proposatzen dute.
    - Eskola Txikien errealitatea txertatu nahi dute irakasleen hasierako prestakuntzan, eta practicumaren azterketa sakona egin nahi dute, irakasleen hasierako prestakuntzarekin lotuta.
    - Etengabeko prestakuntzari dagokionez, beharrezkotzat jotzen dute ikasturte bakoitzean ikastetxe horietara sartzen diren irakasle berrientzako mintegi bat sortzea, baita esperientzia handiagoa duten irakasleei zuzendutako sakontze-mintegi bat ere.
    - Zuzendaritza-taldeek eta familiek ere prestakuntza espezifikoa behar dute, hain zuzen ere ikastetxe horien kudeaketari buruzko prestakuntza espezifikoa. Bestetik, Araba eta Bizkaiko Eskola Txikietako Gurasoen Elkarteen Koordinadorak ezartzea proposatzen dute, baita Gipuzkoako elkartearekin batera lan egiteko lan-ildoak adostea ere, gurasoei zuzendutako prestakuntza-saio bateratuak antola daitezen, errealitate horretaz jabetzeko eta bultzatzen diren ekimen nagusiak ulertzeko.

- Aniztasunari eta hezkuntza inklusiboari eman beharreko erantzunarekin lotzen den ildo estrategikoan:
    - Sailak aniztasunaren eta hezkuntza inklusiboaren arloan bultzatutako Plan, Proiektu eta Ekimenen ondoriozko helburu eta jarraibide nagusiak bilduko dituen esparru zehatza prestatzea eta Eskola Txikien eskura jartzea proposatzen dute.
    - Harremanen esparruarekin lotzen den prestakuntzak du bereziki interesa. Zehazki mota horretako ikastetxeen bidez bultzatu nahi diren harreman-ereduen inguruko prestakuntzak.
    - Sareen sorrera eta horien arteko koordinazioa behar-beharrezkoa izango da Eskola Txikien proiektuan aurrera egingo bada.
- Elebitasunarekin lotzen de ildoa, eleaniztasun-esparruan:
    - Berarekin dakar Hizkuntza Proiektuen garapena berrikustea eta unean-uneko errealitate soziolinguistikoaren premietara egokitzea, hizkuntzen tratamendu integralari eta integratuari buruzko ikuspegia garatzea, eta komunitatea hizkuntza ofizialen normalizazioan inplikatzea.
    - Irakurketa Planek ere lehentasuna dutenez gero, etorkizuneko planen emaitzak eta diseinua aztertzea proposatzen da. Horretarako, garrantzi handikoa izango da irakurketaren eta idazketaren ikaskuntzarekin lotzen den prestakuntza.
    - Bestalde, Eskola Txikietako irakasle guztiek atzerriko lehen hizkuntzan duten konpetentzia hobetzeko bideak sustatzea proposatzen da, baita ikasleentzat arrakastatsuak diren planteamendu metodologikoak dituzten proposamenak diseinatzea eta ebaluatzea ere.
- Material didaktikoarekin eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiekin lotzen den ildoari dagokionez:
    - Eskolak IKTkin duen erlazioaren ikuspegi bateratua partekatzea planteatzen da, eta horrekin lotutako antolakuntza-proposamenak prestatu eta zabaltzea. Halaber, xede horretarako aplikazioan —e-twinning eta beste batzuk— materialen ekarpena egiteak izan ditzakeen ondorioei buruz gogoeta egitea ere interesatzen zaie.
    - Arlo horretako eta Europako programen inguruko prestakuntza behar da.
- Ebaluazioarekin eta ikerketarekin lotzen den ildoan:
    - Ebaluazio-prozesuak hobetzea proposatzen dute, Eskola Txikien barne-ebaluazioaren eta kanpo-ebaluazioaren arteko erlazioa kontuan hartuta.
    - Ikerketaren inguruan, Unibertsitatearekiko arreta sustatu eta sistematizatu nahi dute, talde eragile baten sorreraren bidez. Eskola Txikien esparruko ikerketak

areagotzea eta lehentasuna duten aukeren aplikazioa eta jarraipena adostea izango da helburua.

- Autonomiari buruzko ildoari dagokionez:
  - Eskola Txikien sarearen antolaketa hobetzearen ikuspegitik, proposatzen dute diseinatzen den esparruaren barruan lehenengo autonomia-planak garatzea, eta proposamenak egitea.
  - Ildo horretan bertan, proposatzen dute dokumentazio ofiziala berrikustea eta ikastetxe horien errealitateari erantzungo dion dokumentu-egitura diseinatzea.

2.2.- IKASLEEN ESKOLATZEA

2.2.1.- Hezkuntza etapa guztiak

Etapa guztietan eskolatutako ikasleak, HHtik hasita, Batxilergoa eta Erdi eta Goi Mailako LHra % 1,7 jaitsi da bi urtean.

2.2.1.a. grafikoa. Hezkuntza-etapa guztietako ikasleen bilakaera azken hamarkadan.

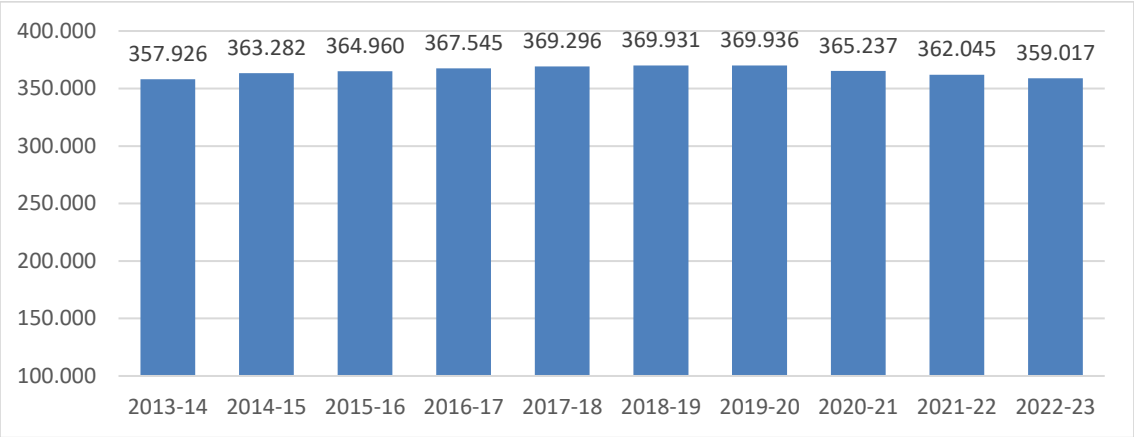

* Seriea mantentzeko, ez da EE-en edo Oinarrizko LHren daturik sartu.

Sareen araberako banaketari dagokionez, 2018-19 ikasturtean hasitako irakaskuntza publikoaren aldeko gorakadak jarraitzen du.

2.2.1.b. grafikoa Ikasleen ehunekoaren bilakaera sareen arabera, azken hamarkadan

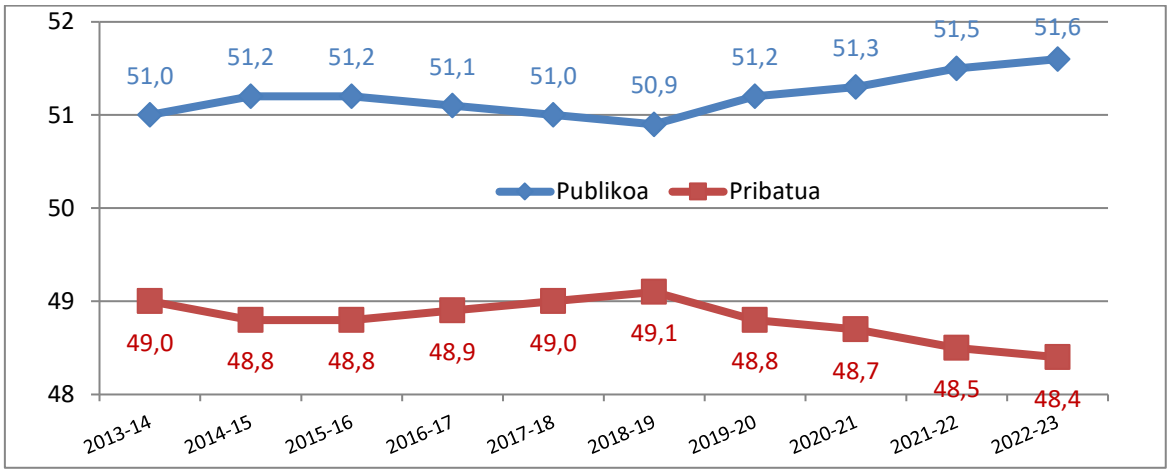

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
Publikoa	182.400	186.129	186.927	187.981	188.361	188.399	189.398	187.350	186.533	185.267
Pribatua	175.526	177.459	178.386	179.564	180.935	181.532	180.538	177.887	175.512	173.750

Hezkuntzako ikasturtetik ikasturtera ikasleak alderatzen baditugu. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteetako Haur Hezkuntzan eta Oinarrizko Hezkuntzan jaiotza-tasaren beherakadak matrikulatutako ikasleengan duen eragina ikus daiteke. Lehen Hezkuntzako 5. mailara arte jaitsi da aurreko ikasturtearekin alderatuta. Salbuespen gisa, Lehen Hezkuntzako 2. mailan 303 haur gehiago daude azken ikasturte honetan.

2.2.1.c. grafikoa Eskolatutako ikasleak Haur Hezkuntzatik DBHra. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

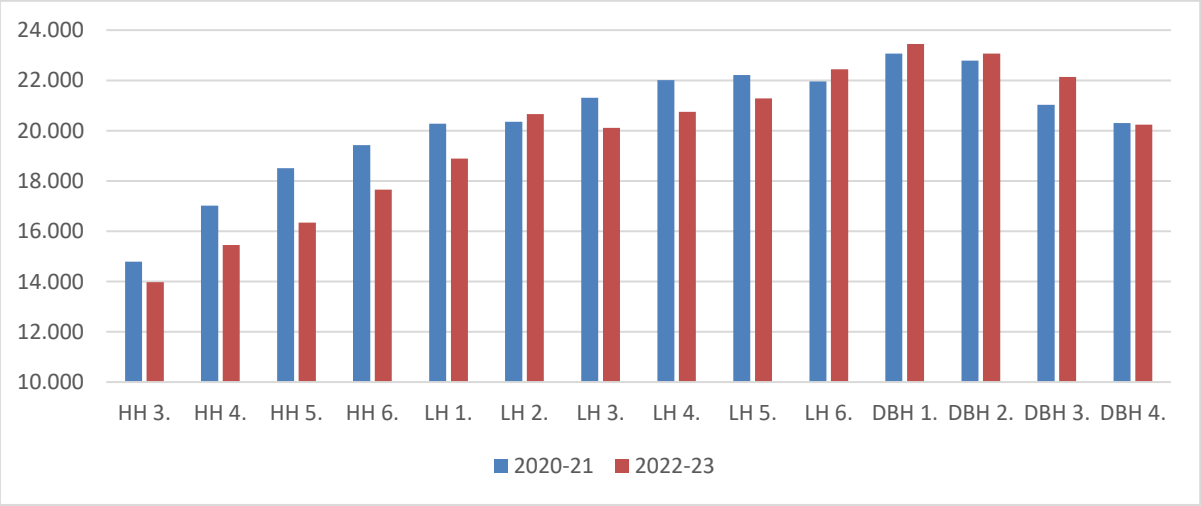

	HH 3.	HH 4.	HH 5.	HH 6.	LH 1.	LH 2.	LH 3.	LH 4.	LH 5.	LH 6.	DBH 1.	DBH 2.	DBH 3.	DBH 4.
2020	14.787	17.020	18.508	19.427	20.275	20.357	21.307	22.005	22.217	21.964	23.069	22.788	21.025	20.307
2022	13.970	15.448	16.340	17.651	18.895	20.660	20.115	20.749	21.289	22.443	23.445	23.070	22.134	20.240

2.2.2.- Haur Hezkuntza

Haur Hezkuntzan matrikulak behera egiten jarraitzen du, jaiotza-tasak behera egin duelako. Etapa osoan, ikasleen % 53,7 sare publikoan eskolatuta daude eta % 46,3 pribatuan. 0-2 urteko tartean, pandemiaren ondorioz 2020-21 ikasturtean izandako beherakada handiaren ondoren, matrikulatutako ikasleak berreskuratu dira baina 2019-20 urteetako datuen azpitik.

2.2.2.a grafikoa. Haur Hezkuntzako ikasleen bilakaera azken hamarkadan.

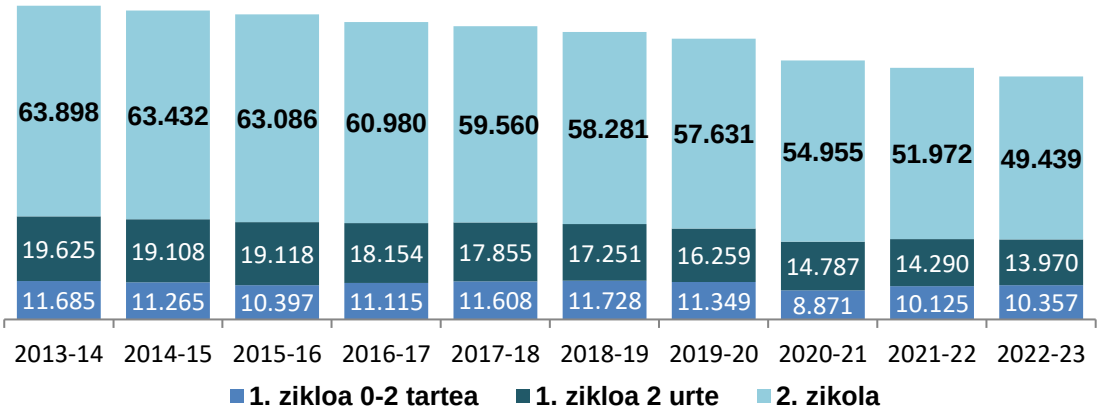

Bi zikloetan ugariagoa da sare publikoan eskolatutako ikasleen kopurua, eta azken urteetan sare horretako matrikula-ehunekoak gora egin du.

2.2.2.b grafikoa Haur Hezkuntzako ikasleen ehunekoaren bilakaera sareen arabera azken hamarkadan

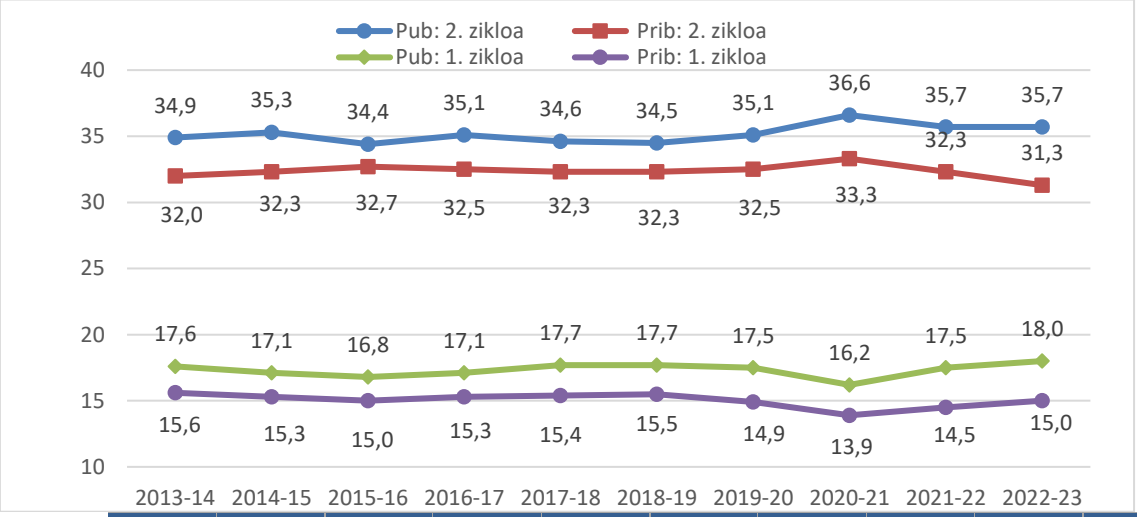

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
1.ZIKLO										
Publikoa	16.804	16.000	15.596	15.447	15.753	15.484	14.933	12.737	13.364	13.297
Pribatua	14.852	14.373	13.919	13.822	13.710	13.495	12.675	10.855	11.051	11.030
2.ZIKLO										
Publikoa	33.315	33.116	32.802	31.673	30.791	30.106	29.916	28.739	27.298	26.333
Pribatua	30.512	30.316	30.284	29.307	28.769	28.175	27.715	26.207	24.674	23.106

Ereduen arabera, % 83,6 D ereduan eskolatuta dago, baina alde handiak daude lurraldeen arabera: % 71,3 Araban, % 95,2 Gipuzkoan, non sare pribatuan soilik dagoen A eredua. Hiru lurraldeetan gora egiten jarraitzen du D ereduak, A-ren eta B-ren kaltetan.

2.2.2.c grafikoa Haur Hezkuntzako ikasleen bilakaera ereduen arabera, 2020-21etik 2022-23-ra

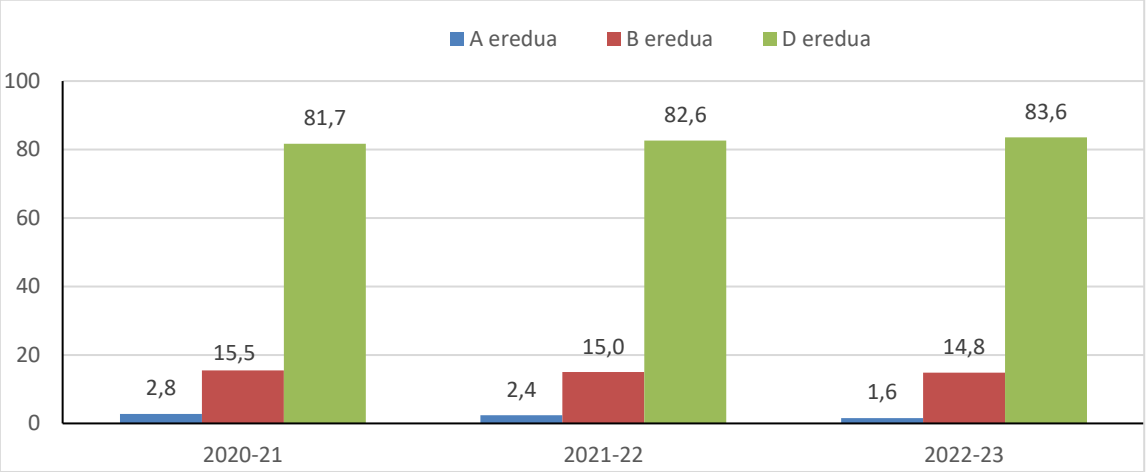

2.2.2.d grafikoa Haur Hezkuntzako ikasleak, lurraldeka eta ereduka. 2022-23 ikasturtea.

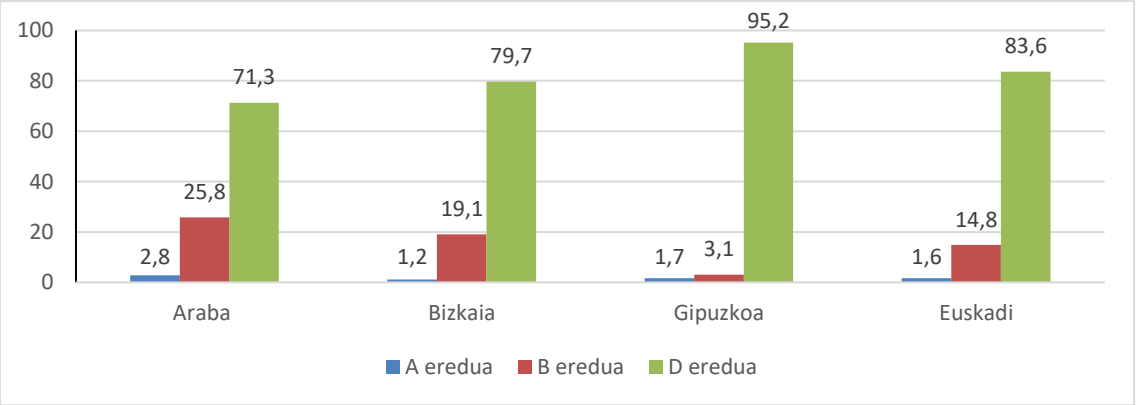

2.2.2.a. taula. Haur Hezkuntzako ikasleak, lurraldeen, sareen eta ereduen arabera. 2022-23

	Ikastetxe Publikoak				Ikastetxe Pribatuak				Ikastetxe guztiak			
	A	B	D	Guztira	A	B	D	Guztira	A	B	D	GUZTIRA
Araba	1,5	3,12	95,4	19,2	5,1	64,1	30,8	13,3	2,8	25,8	71,3	12.153
Bizkaia	0,9	1,60	97,5	47,1	1,4	37,5	61,1	52,1	1,2	19,1	79,7	**36.440**
Gipuzkoa	0,0	0,00	100,0	33,6	3,7	6,6	89,7	34,7	1,7	3,1	95,2	**25.173**
Euskadi	**289**	**537**	**38.804**	**39.630**	**912**	**10.353**	**22.871**	**34.136**	**1.201**	**10.890**	**61.675**	**73.766**
	0,7	1,4	97,9	53,7	2,7	30,3	67,0	46,3	1,6	14,8	83,6	

2.2.2.1.- Haur Hezkuntzako lehen zikloko ikasleen eta taldeen bilakaera.

Ziklo hau espezifikoki aztertzen dugu, bi tarte bereiziz: 0 eta 2 urte bitartekoak eta 2 urte.

Adin horietako ikasleak hartzen dituzten ikastetxeen tipologia askotarikoa da, bai publikoan, bai itunpekoan. 2 urteko ikasleak bi sareetan biltzen dira Haur eta Lehen Hezkuntzako bigarren zikloa duten ikastetxeetan eta itunpekoetan, hainbat etapatako ikastetxe bateratuetan; 0-2 tartean, berriz, hainbat motatako ikastetxeak daude: udaletakoak, Haurreskola partzuergokoak, haur-eskolak...,

2.2.2.1.a taula. Haur Hezkuntzako 1. Zikloko ikasleak, sare publikoko ikastetxe motaren arabera. 2020-21etik 2022-23ra

	2020-21			2022-23		
Ikastetxe mota	**0-1 tartea**	**1 urte**	**2 urte**	**0-1 tartea**	**1 urte**	**2 urte**
H.H.E. (Haur-Hezkuntzako eskola) (2 ikastetxe)			29			27
U.H.E. (Udal Haur-Hezkuntza)	147	487	333	159	544	337
Patzuergoko Haur-Eskola	894	3.007	27	952	3.866	58
H.L.H.I. eta I.P.I. (Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxea eta Ikastetxe publiko integrala)	7	15	7.791		24	7.330
GUZTIRA	**1.048**	**3.509**	**8.180**	**1.111**	**4.434**	**7.752**

2.2.2.1.b taula. Haur Hezkuntzako 1. zikloko ikasleak, sare pribatuko ikastetxe motaren arabera. 2020-21etik 2022-23ra

	2020-21			2022-23		
Ikastetxe mota	0-1 tartea	1 urte	2 urte	0-1 tartea	1 urte	2 urte
H.H.E. (Haur-Eskola Pribatua)	637	1.386	510	674	1.502	493
A.I.P. (Atzerriko Ikastetxe pribatua)			26		2	20+3
H.H.I.P. (Haur Hezkuntzako ikastetxe pribatua)	41	103	311	42	119	299
H.L.H.I.P. (Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe pribatua)	16	68	186	24	87	234
H.L.B.H.I.P. (Haur, Lehen eta Bigarren Hezkuntzako ikastetxe pribatua)	442	1.621	5.574	423	1939	5.169
GUZTIRA	**1.136**	**3.178**	**6.607**	**1.163**	3.649	**6.218**

– **0-2 urteko tartea**

Haur-eskoletan artatutako bi urtetik beherako haurren kopurua % 17,8 igo da 2020-21 ikasturtetik, baina 0-1 tartean %4,1 hazi den bitartean, 1-2 tartean %20,9 igo da. Kontuan izan behar da, lehen esan bezala, pandemiak lagundu egin zuela 2020-21 ikasturtean matrikulatutako ikasleen beherakada; bestalde, kontziliazio-neurriek, zehazki guraso-baimenek, lagundu ahal izan dute matrikulak murrizten haurren bizitzako lehen urtean. Sareka, sare publikoaren ehunekoa handitu egin da, bereziki 1-2 tartean.

2.2.2.1 a. grafikoa. 0-1 eta 1-2 urte bitarteko ikasleen bilakaera, sareka. 2015-16tik 2022-23ra

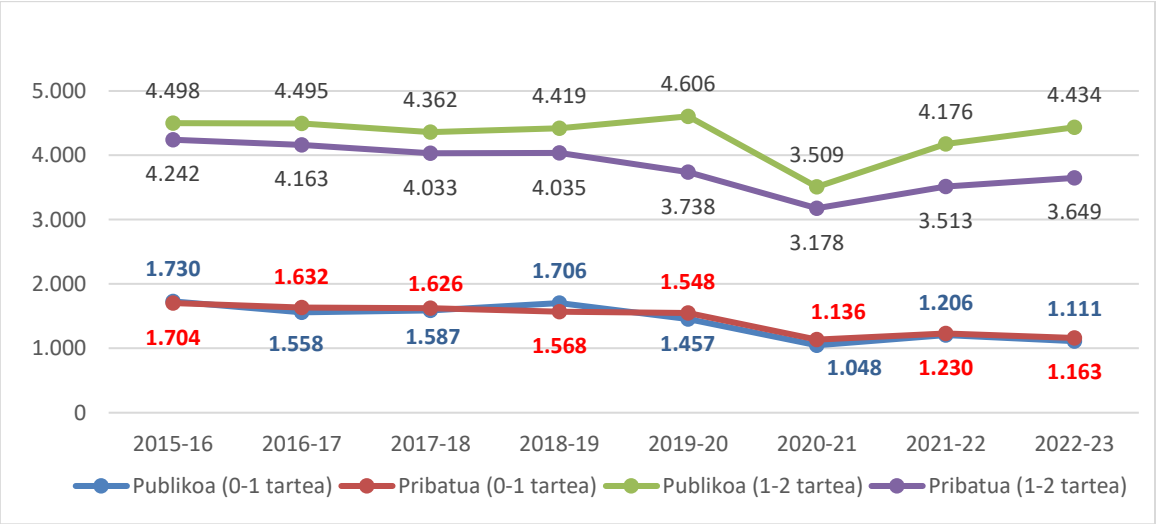

	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
0-1								
Publikoa	1.730	1.558	1.587	1.706	1.457	1.048	1.206	1.111
Pribatua	1.704	1.632	1.626	1.568	1.548	1.136	1.230	1.163
1-2								
Publikoa	4.498	4.495	4.362	4.419	4.606	3.509	4.176	4.434
Pribatua	4.242	4.163	4.033	4.035	3.738	3.178	3.513	3.649

Eskolatze-tasa, hau da, matrikulatutako haurren ehunekoa jaiotakoekiko alderatuz gero, 11 puntu igo da, batez ere Araban eta Gipuzkoan.

2.2.2.1.c taula. 0-2 tarteko eskolatze-tasa, lurraldez lurralde. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

	2020-21			2022-23			Δ azken 2 ikasturteak
	Matrik.	Jaiotze tasa. [8]	Eskolatze-tasa	Matrik.	Jaiotze tasa.[9]	Eskolatze-tasa	
Araba	1.279	4.163	30,7	1.574	3.908	40,3	9,6
Bizkaia	4.359	12.599	34,6	4.957	11.880	41,7	7,1
Gipuzkoa	3.233	8.482	38,1	3.826	8.027	47,7	9,6
Euskadi	**8.871**	**27.263**	**32,5**	**10.357**	**23.814**	**43,5**	**11,0**

Azken bi ikasturteei dagokienez, sareen arabera, gehikuntzarik handiena sare publikoan gertatu da (% 21,7), % 51,4tik % 53,5era. Lurraldeka, hazkunderik handiena Araban izan da, batez ere publikoan (% 28,3), ondoren Bizkaian (% 20,9) eta azkenik Gipuzkoan (% 19,2).

2.2.2.1.d taula. Matrikularen bilakaera 0-2 tartean, lurralde eta sareen arabera. 2020-21etik 2022-23ra

		2020-21	2021-22	2022-23	Δ azken 2 ikasturteak	
					z	*%*
Araba	Publikoa	894	1.041	1.147	253	28,3
	Pribatua	385	437	427	42	10,9
	Guztira	1.279	1.478	1.574	295	23,1
Bizkaia	Publikoa	1.791	2.230	2.166	375	20,9
	Pribatua	2.568	2.719	2.791	223	8,7
	Guztira	4.359	4.949	4.957	598	13,7
Gipuzkoa	Publikoa	1.872	2.111	2.232	360	19,2
	Pribatua	1.361	1.587	1.594	233	17,1
	Guztira	3.233	3.698	3.826	593	18,3
Guztira	Publikoa	4.557	5.382	5.545	988	21,7
	Pribatua	4.314	4.743	4.812	498	11,5
	Guztira	8.871	10.125	10.357	1.486	16,8

[8] 2020an jaiotako urtebeteko haurren guztizkoa eta 2021ean jaiotakoen bi heren.

[9] 2021ean jaiotako urtebeteko haurren guztizkoa eta 2022an jaiotakoen bi heren.

– **2 urteko maila**

10 urtean, 2 urteko mailako matrikularen jaitsiera handia izan da bi sareetan, % 27,9 publikoan eta % 28,6 pribatuan.

2.2.2.1.b grafikoa. 2 urteko ikasleen bilakaera, sare bakoitzeko. 2013-14tik 2022-23ra

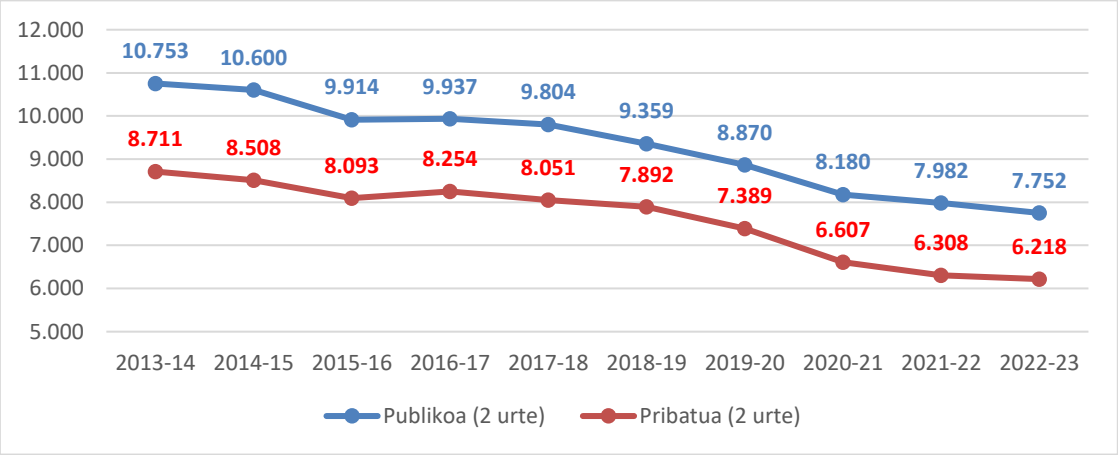

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
Publikoa	10.753	10.600	9.914	9.937	9.804	9.359	8.870	8.180	7.982	7.752
Pribatua	8.711	8.508	8.093	8.254	8.051	7.892	7.389	6.607	6.308	6.218

Bi urtean 817 haur gutxiago matrikulatu badira ere, 2022-23 ikasturtean eskolatze-tasa % 94,8koa izan da, 2020-21 ikasturtean baino ia 3 puntu gehiago.

2.2.2.1.e. taula. Matrikularen bilakaera 2 urteko mailan, sareen arabera eta eskolatze-tasa. 2020-21 eta 2021-22 ikasturteak

	2020-21		2022-23		Δ 2 azken ikasturteak
	Matrikula	Eskolatze-tasa.	Matrikula	Eskolatze-tasa	Matrikula
Ikastetxe publikoak	8.180		7.752		-428
Ikastetxe pribatuak	6.607		6.218		-389
GUZTIRA	**14.787**	91,9%	13.970	94,8%	-817

Lurraldeka, bi urteko eskolatze-tasa handiagoa da Gipuzkoan (% 94,5), eta antzekoa Araban (% 90,6) eta Bizkaian (% 90,5} Eskolatze-tasa 2020an jaiotakoen aldean kalkulatzen da.

2.2.2.1.f. taula. Matrikularen bilakaera 2 urteko mailan, lurraldeen eta hezkuntza-sareen arabera. 2020-2021-etik 2022-23-ra

		2020-21		2022-23		Δ azken 2 ikasturteak
		Matrikula	Eskolatze-tasa.	Matrikula	Eskolatze-tasa	Matrikula
Araba	Publikoa	1.511		1.405		-106
	Pribatua	920		832		-88
	Guztira	**2.431**	**90,6%**	**2.237**	93,3%	-194
Bizkaia	Publikoa	3.881		3.755		-126
	Pribatua	3.306		3.087		-219
	Guztira	**7.187**	**90,5%**	**6.842**	93,5%	-345
Gipuzkoa	Publikoa	2.788		2.592		-196
	Pribatua	2.381		2.299		-82
	Guztira	**5.169**	**94,5%**	**4.891**	97,4%	-278

Gelen okupazio-maila alderatuz gero, ikasgelako ikasleen ratioa handiagoa da Bizkaian (13,6) eta Araban (13,1) Gipuzkoan (12,3) baino.

Ikasgelako baimendutako gehieneko kopurua 18 ikaslekoa dela uste badugu, okupazio-indizea 75,6koa da Bizkaian, 72,7koa Araban eta 68,3koa Gipuzkoan.

2020-21 ikasturteko datuekin alderatuta, ratioek eta okupazio-indizeek behera egin dute Araban eta Gipuzkoan, eta apur bat gora Bizkaian.

Eskola-eremuen arabera, okupazio-indizeak % 100etik gorakoak dira eremu askotan, eta horietako bitan bakarrik daude % 80tik behera (Mendebaldeko Lautada eta Erandio).

2.2.2.1.g taula. 2 urteko okupazio-ehunekoa, lurraldeka. 2020-2021 eta 2022-23 ikasturteak

	2022-23				2020-21	
	Ikasleak	Ikasgela	Batez besteko ratioa	Okupazio-indizea	Batez besteko ratioa	Okupazio-indizea
Araba	2.237	171	13,1	72,7	13,4	74,2
Bizkaia	6.842	503	13,6	75,6	13,5	74,8
Gipuzkoa	4.891	398	12,3	68,3	12,7	70,7
Euskadi	**13.970**	**1.072**	13,0	72,4	**13,2**	**73,2**

Eskola-eremuen arabera, 2. taulan ikus daitekeen bezala, % 80tik gora daude Leioa, Bermeo, Ermua, Sestao Santurtzi eta Bilbo, eta Euskadin, batez beste, % 72ko okupazioa dute; aldiz, % 50etik behera daude Ekialdeko Lautada eta Lea Artibai.

Ikasgelen kopuruari dagokionez, 41 ikasgela gutxiago izan dira, horietatik % 85,4 sare pribatuan. Lurraldeka, jaitsierarik handiena Bizkaian gertatu da, 23 gela gutxiagorekin.

2.2.2.1.h. taula. 2 urteko gelen bilakaera, lurraldearen eta sarearen arabera. 2020-2021 eta 2022-23 ikasturteak

	2020-21		2022-23		Δ 2 azken ikasturteak	
	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua
Araba	109	73	106	65	-3	-8
Bizkaia	295	239	287	216	-8	-23
Gipuzkoa	210	187	215	183	5	-4
Guztira	614	499	608	464	-6	-35

2.2.1.i taula. 2 urteko eskolatze-tasa, eskola-zonaldeen arabera.(2020an jaioak eta 2022-23an eskolatuak).

ESKOLA-ZONALDEA	MATRIKULA GUZTIRA 2 URTEAN	JAIOTZAK 2020	OKUPAZIOAREN INDIZEA
AMURRIO	123	130	94,6
LAUDIO	108	112	96,4
VITORIA- GASTEIZ	1793	1933	92,8
ARABAKO MENDIA	19	17	111,8
ARABA MENDEBALDEA	56	57	98,2
ARABAKO ERRIOXA	83	79	105,1
EKIALDEKO LAUTADA	50	64	78,1
ARRASATE	281	294	95,6
BERGARA	129	136	94,9
EIBAR	202	217	93,1
ELGOIBAR	151	143	105,6
ORIA GARAIA	366	374	97,9
UROLA GARAIA	151	150	100,7
UROLA ERDIA	257	237	108,4
KOSTA	333	373	89,3
TOLOSA	397	389	102,1
HERNANI	156	185	84,3
LASARTE	131	159	82,4
ANDOAIN	104	86	120,9
DONOSTIA	1394	1443	96,6
ERRENTERIA	348	313	111,2
BIDASOA	496	530	93,6
BERMEOALDEA	131	132	99,2
URDAIBAI	190	194	97,9
LEA-ARTIBAI	162	158	102,5
DURANGOALDEA	428	435	98,4
ZORNOTZA	181	143	126,6
ERMUA	93	93	100,0
ARRATIA	103	113	91,2
GALDAKAO	148	163	90,8
ARRIGORRIAGA	146	172	84,9
BASAURI-ETXEBARRI	218	272	80,1
ENKARTERRI	188	190	98,9
MEATZALDEA	186	193	96,4
TXORIERRI	264	138	191,3
MUNGIALDEA	186	195	95,4
ERANDIO	111	149	74,5
LEIOA	304	247	123,1
GETXO	464	482	96,3
SOPELA-URIBE KOSTA	222	227	97,8
BARAKALDO	611	691	88,4
SESTAO	137	169	81,1
PORTUGALETE	253	237	106,8
SANTURTZI	237	293	80,9
BILBAO	1879	2232	84,2
EUSKADI	**13970**	**14739**	**94,8**

2.2.2.1.j taula: 2 urteko gelen okupazio-ehunekoa, eskola-eremuen arabera. 2021-23 ikasturteak (gehienez: 18 plaza ikasgela bakoitzeko)

ESKOLA-ZONALDEA	IKASLEAK	IKASGELAK	BATEZ BESTEKO RATIOA	ESKOLATZE-INDIZEA
AMURRIO	123	11	11,2	62,1
LLODIO	108	9	12,0	66,7
VITORIA-GASTEIZ	1793	127	14,1	78,4
ARABAKO MENDIA	19	2	9,5	52,8
ARABA MENDEBALDEA	56	5	11,2	62,2
ARABAKO ERRIOXA	83	9	9,2	51,2
EKIALDEKO LAUTADA	50	7	7,1	39,7
ARRASATE	281	23	12,2	67,9
BERGARA	129	11	11,7	65,2
EIBAR	202	16	12,6	70,1
ELGOIBAR	151	12	12,6	69,9
ORIA GARAIA	366	34	10,8	59,8
UROLA GARAIA	151	13	11,6	64,5
UROLA ERDIA	257	20	12,9	71,4
KOSTA	333	27	12,3	68,5
TOLOSA	397	37	10,7	59,6
HERNANI	156	11	14,2	78,8
LASARTE	131	10	13,1	72,8
ANDOAIN	104	8	13,0	72,2
DONOSTIA	1394	109	12,8	71,0
ERRENTERIA	348	33	10,5	58,6
BIDASOA	496	35	14,2	78,7
BERMEOALDEA	131	8	16,4	91,0
URDAIBAI	190	14	13,6	75,4
LEA-ARTIBAI	162	18	9,0	50,0
ZORNOTZA	181	13	13,9	77,4
DURANGOALDEA	428	31	13,8	76,7
ERMUA	93	6	15,5	86,1
IGORRE	103	9	11,4	63,6
GALDAKAO	148	11	13,5	74,7
ARRIGORRIAGA	146	14	10,4	57,9
BASAURI-ETXEBARRI	218	16	13,6	75,7
ENKARTERRI	188	17	11,1	61,4
MEATZALDEA	186	17	10,9	60,8
TXORIERRI	264	19	13,9	77,2
MUNGIALDEA	186	14	13,3	73,8
ERANDIO	111	8	13,9	77,1
LEIOA	304	18	16,9	93,8
GETXO	464	35	13,3	73,7
SOPELA-URIBE KOSTA	222	16	13,9	77,1
BARAKALDO	611	47	13,0	72,2
SESTAO	137	9	15,2	84,6
PORTUGALETE	253	18	14,1	78,1
SANTURTZI	237	16	14,8	82,3
BILBAO	1879	129	14,6	80,9
EUSKADI	**13970**	**1072**	**13,0**	**72,2**

2.2.3.- Lehen Hezkuntza

2.2.3.1. Sare, eredu eta lurraldeen araberako eskolatzea

2.2.3.1.a grafikoa. Lehen Hezkuntzako ikasleen bilakaera azken hamarkadan.

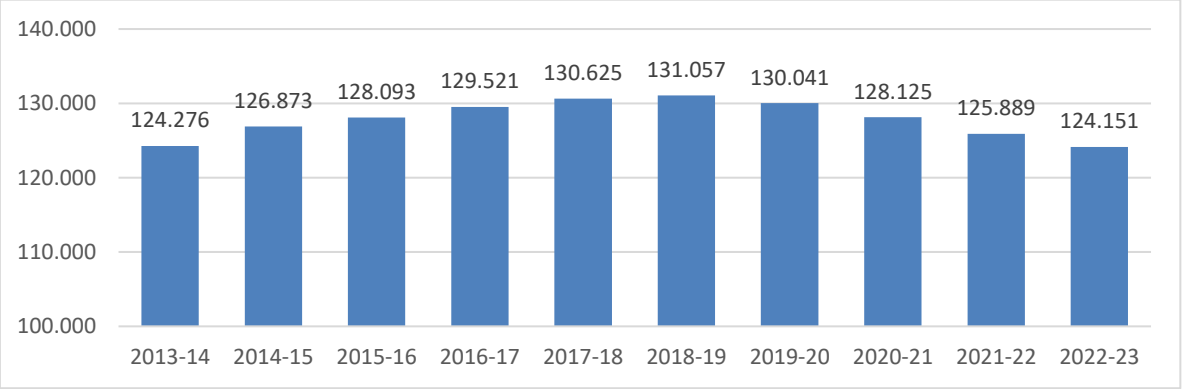

Lehen Hezkuntzako ikasleen kopurua % 3,10 jaitsi da bi urtean. Sareen arabera, azken hiru ikasturteetan mantendu egin da sare bakoitzean matrikulatutako ikasleen ehunekoa.

2.2.3.1.b grafikoa. Lehen Hezkuntzako ikasleen bilakaera sareetan, azken hamarkadan.

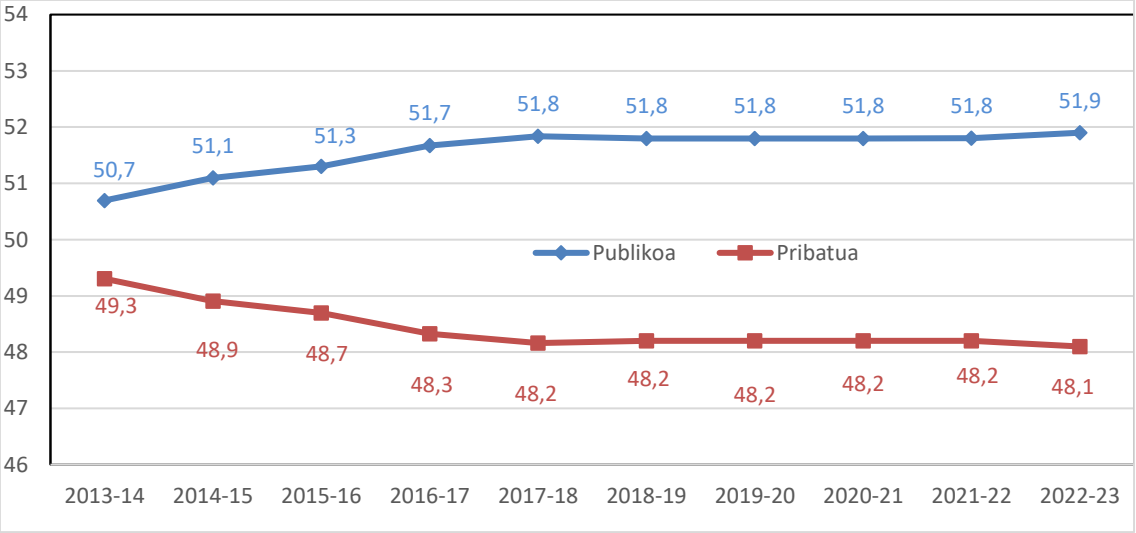

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
Publikoa	63.003	64.983	65.897	66.883	67.712	67.887	67.387	66.370	65.178	64.388
Pribatua	61.273	62.196	62.549	62.549	62.913	63.170	62.654	61.755	60.711	59.763

Ereduen arabera, D ereduak gora egiten jarraitzen du, eta B ereduak eta, bereziki, A ereduak pixkanaka behera egiten dute, % 3,1era jaitsiz, eta sare publikoan % 1,4ra baino ez da iristen.

2.2.3.1.c grafikoa Lehen Hezkuntzako ikasleen bilakaera, ereduen arabera; 2020-21-etik 2022-23-ra

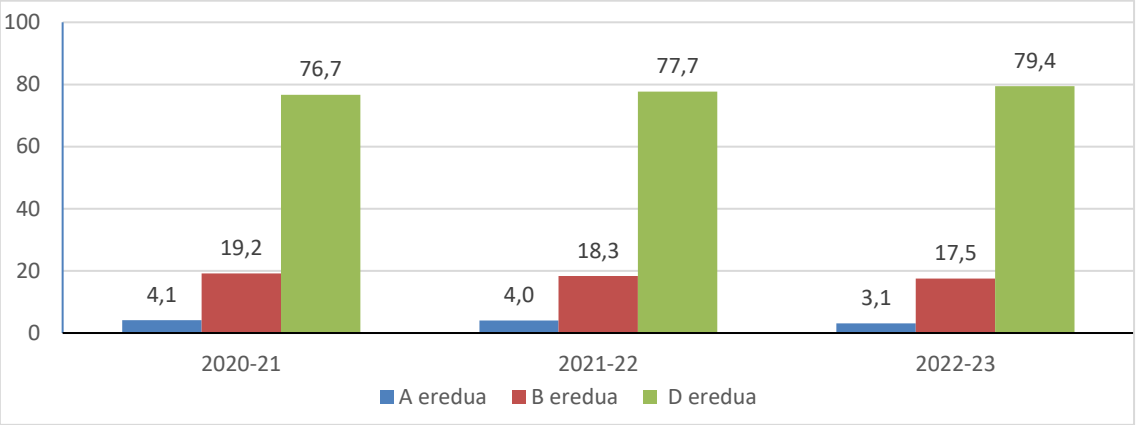

Lurraldeka, guztietan igo da D eredua eta jaitsi egin dira B eta A ereduak. Gipuzkoan ez dago A eredu publikorik, sare pribatuaren % 5,2 da eta mantendu egin da 2020-21 ikasturtearekin alderatuta.

2.2.3.1.d grafikoa Lehen Hezkuntzako ikasleak, lurraldeka eta ereduka. 2022-23

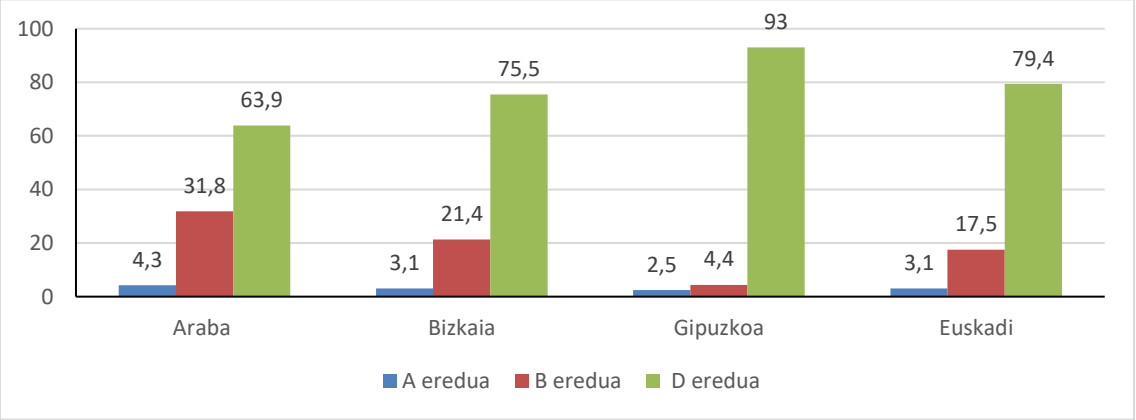

2.2.3.1.a taula Lehen Hezkuntzako ikasleak, lurralde, sare eta ereduen arabera, 2022-23

	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak				Ikastetxe guztiak			
	A	B	D	Guztira	A	B	D	Guztira	A	B	D	GUZTIRA
Araba	3,6	8,49	87,9	19,2	5,4	66,6	28,0	13,9	4,3	31,8	63,9	**20.655**
Bizkaia	1,5	2,10	96,4	48,1	4,7	40,5	54,8	52,5	3,1	21,4	75,5	**62.382**
Gipuzkoa	0,0	0,32	99,7	32,7	5,2	8,7	86,1	33,6	2,5	4,4	93,0	**41.114**
Euskadi	**903**	**1.768**	**61.717**	**64.388**	**2.965**	**19.990**	**36.808**	**59.763**	**3.868**	**21.758**	**98.525**	**124.151**
	1,4	2,75	95,9	51,9	5,0	33,4	61,6	48,1	3,1	17,5	79,4	

2020-21 ikasturteko datuak 2022-23 ikasturtearekin alderatuta, hiru lurraldeetan jaitsi dira ikasleen/ikasgelako ratioak eta okupazio-tasa, 25. gelako ikasle-kopurua kontuan hartuta.

2.2.3.1.b taula. Lehen Hezkuntzako ikasgeletako okupazio-ehunekoa, lurraldeka. 2020-2021 eta 2022-23 ikasturteak

	2022-23				2020-21	
	Ikasleak	Ikasgela	Batez besteko ratioa	Okupazio-indizea	Batez besteko ratioa	Okupazio-indizea
Araba	20.655	973	21,2	84,9	21,7	87,0
Bizkaia	62.382	2.967	21,0	84,1	21,4	85,5
Gipuzkoa	41.114	2.023	20,3	81,3	20,9	83,5
Euskadi	124.151	5.963	20,8	83,3	21,3	85,0

Sareen arabera, publikoak ratio txikiagoak ditu lurralde guztietan etapa honetan.

2.2.3.1.e grafikoa L.Hko ikasle/gelako batez besteko ratioa, lurraldeen eta sareen arabera, 2022-23 ikasturtea.

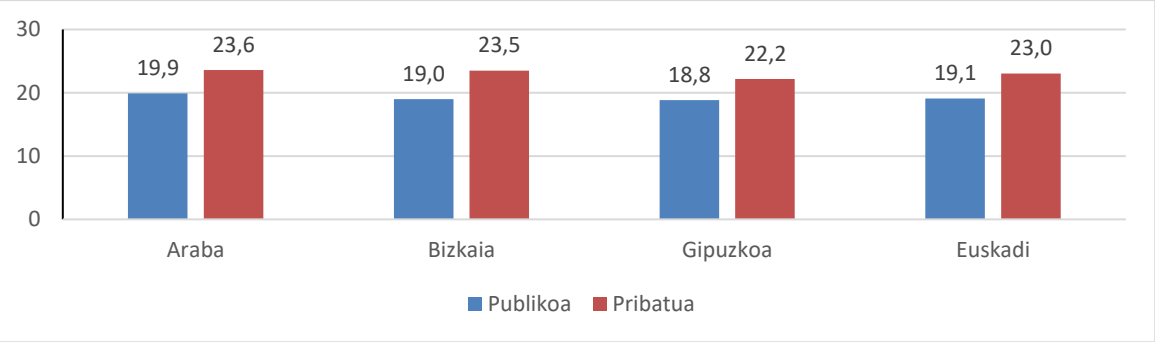

Ikasgela kopuruari dagokionez, 65 gela gutxiago izan dira, 51 publikoan eta 14 pribatuan. Lurraldeka, beherakada handiena Bizkaian izan da, batez ere 32 gela gutxiago sare publikoan.

2.2.3.1.c taula. Lehen Hezkuntzako ikasgelen bilakaera, lurraldearen eta sarearen arabera. 2020-2021 eta 2022-23 ikasturteak.

	2020-21		2022-23		Δ 2 azken ikasturteak	
	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua
Araba	622	345	622	351	0	6
Bizkaia	1.663	1.347	1.631	1.336	-32	-11
Gipuzkoa	1.136	915	1.117	906	-19	-9
Guztira	**3.421**	**2.607**	**3.370**	**2.593**	**-51**	**-14**

2.2.3.2.- Ikasle/gela ratioa Lehen Hezkuntzan.

Ikasle/gela ratioen arteko aldea hezkuntza-sareen eta eskola-eremuen arabera aztertuz gero, bi eskola-eremu (Araba mendebaldea eta Hernani) eta beste bi (Arabako Mendialdea eta Arratia) izan ezik, gainerako eremuetan itunpeko sareko ratioak handiagoak dira, Lasarten 0,2 eta Andoainen 7,8 puntu arteko aldeekin.

2.2.3.2.a. taula. Ikasle/gela ratioa Lehen Hezkuntzan, hezkuntza-sareen eta eskola-zonalden arabera. 2022-23 ikasturtea.

ESKOLA-ZONALDEA	*PUBLIKOA*	*IKASGELA PUBLIKOAK*	*RATIOA*	*PRIBATUA*	*IKASGELA PRIBATUAK*	*RATIOA*	*IKASLE GUZTIRA*	*TALDEAK GUZTIRA*	*RATIOA GUZTIRA*
AMURRIO	623	35	17,8	457	19	24,1	1080	54	20,0
LAUDIO	520	30	17,3	479	24	20,0	999	54	18,5
VITORIA-GASTEIZ	9719	455	21,4	6813	276	24,7	16532	731	22,6
ARABAKO MENDIALDEA	455	29	15,7	84	8	10,5	539	37	14,6
ARABAKO ERRIOXA	434	33	13,2	318	18	17,7	752	51	14,7
EKIALDEKO LAUTADA	435	24	18,1	135	6	22,5	570	30	19,0
ARRASATE	1055	56	18,8	1696	75	22,6	2751	131	21,0
BERGARA	760	44	17,3	549	26	21,1	1309	70	18,7
EIBAR	1133	61	18,6	457	18	25,4	1590	79	20,1
ELGOIBAR	924	52	17,8	512	24	21,3	1436	76	18,9
ORIA GARAIA	1801	104	17,3	1231	54	22,8	3032	158	19,2
UROLA GARAIA	541	30	18,0	855	42	20,4	1396	72	19,4
UROLA ERDIA	1279	64	20,0	858	42	20,4	2137	106	20,2
KOSTA	1420	78	18,2	1477	70	21,1	2897	148	19,6
TOLOSA	1333	88	15,1	1683	79	21,3	3016	167	18,1
HERNANI	1189	61	19,5	103	6	17,2	1292	67	19,3
LASARTE	852	41	20,8	273	13	21,0	1125	54	20,8
ANDOAIN	156	11	14,2	836,0	38	22,0	992	49	20,2
DONOSTIA	4650	236	19,7	6073	266	22,8	10723	502	21,4
ERRENTERIA	1484	76	19,5	2071	92	22,5	3555	168	21,2
BIDASOA	2511	121	20,8	1414	61	23,2	3925	182	21,6
BERMEOALDEA	419	20	21,0	646	27	23,9	1065	47	22,7
URDAIBAI	857	47	18,2	725	31	23,4	1582	78	20,3
LEA-ARTIBAI	970	57	17,0	456	21	21,7	1426	78	18,3
DURANGOALDEA	2150	115	18,7	1575	74	21,3	3725	189	19,7
ZORNOTZA	512	23	22,3	1176	48	24,5	1688	71	23,8
ERMUA	544	28	19,4	308	12	25,7	852	40	21,3
GALDAKAO	1154	55	21,0	302	12	25,2	1456	67	21,7
ARRIGORRIAGA	1108	60	18,5	148	7	21,1	1256	67	18,7
BASAURI-ETXEBARRI	1812	91	19,9	559	24	23,3	2371	115	20,6
ENKARTERRI	1160	66	17,6	970	51	19,0	2130	117	18,2
MEATZALDEA	1112	70	15,9	1036	48	21,6	2148	118	18,2
TXORIERRI	957	54	17,7	3557	150	23,7	4514	204	22,1
MUNGIALDEA	830	43	19,3	720	29	24,8	1550	72	21,5
ERANDIO	698	36	19,4	250	12	20,8	948	48	19,8
LEIOA	645	31	20,8	1763	73	24,2	2408	104	23,2
GETXO	1691	97	17,4	2124	90	23,6	3815	187	20,4
SOPELA-URIBE KOSTA	1382	72	19,2	305	12	25,4	1687	84	20,1
BARAKALDO	2839	143	19,9	2605	102	25,5	5444	245	22,2
SESTAO	808	40	20,2	479	18	26,6	1287	58	22,2
PORTUGALETE	1100	58	19,0	1386	60	23,1	2486	118	21,1
SANTURTZI	966	47	20,6	1186	54	22,0	2152	101	21,3
BILBAO	6420	329	19,5	9113	381	23,9	15533	710	21,9
ARABAKO MENDIA	121	10	12,1				121	10	12,1
ARRATIA	859	49	17,5				859	49	17,5
EUSKADI	**64388**	**3370**	**19,1**	**59763**	**2593**	**23,0**	**124151**	**5963**	**20,8**

2.2.4.- Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza

2.2.4.1 Eskolatzea sareen, ereduen eta lurraldeen arabera: ikasleak eta taldeak

2.2.4.1.a grafikoa DBHko ikasleen bilakaera azken hamarkadan

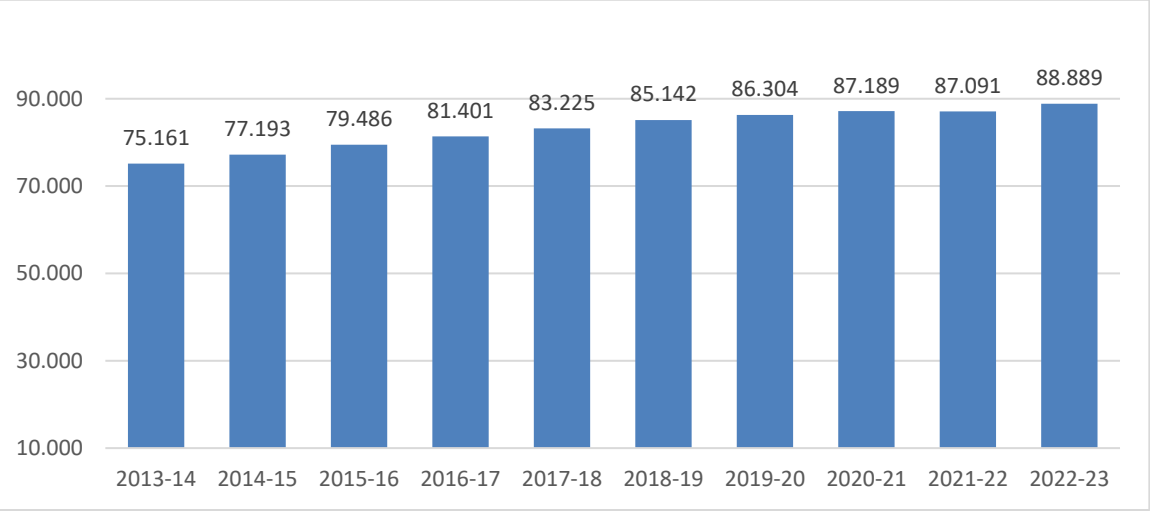

Bigarren Hezkuntzako ikasleak % 1,9 gehitu dira bi urtean, eta 2 edo 3 urteren barruan matrikula behera egiten hasiko dela aurreikusten da. Sareka, itunpeko irakaskuntza pribatuaren aldeko aldea mantentzen da, aldaketa gutxirekin.

2.2.4.1.b grafikoa DBHko ikasleen bilakaera sareetan, azken hamarkadan

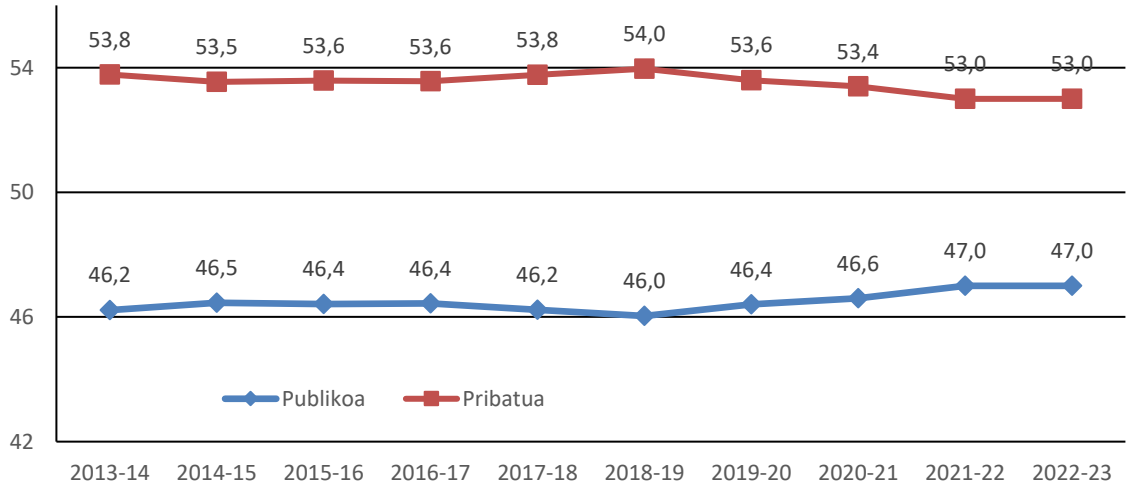

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
Publikoa	34.741	35.860	36.896	37.799	38.474	39.193	40.044	40.641	40.895	42.035
Pribatua	40.420	41.333	42.590	43.602	44.751	45.949	46.260	46.548	46.196	46.854

Ereduen arabera, D ereduaren gorakadak eta A eta B ereduen jaitsierak jarraitzen dute.

2.2.4.1.c grafikoa DBHko ikasleen bilakaera ereduka, 2020-21etik 2022-23ra

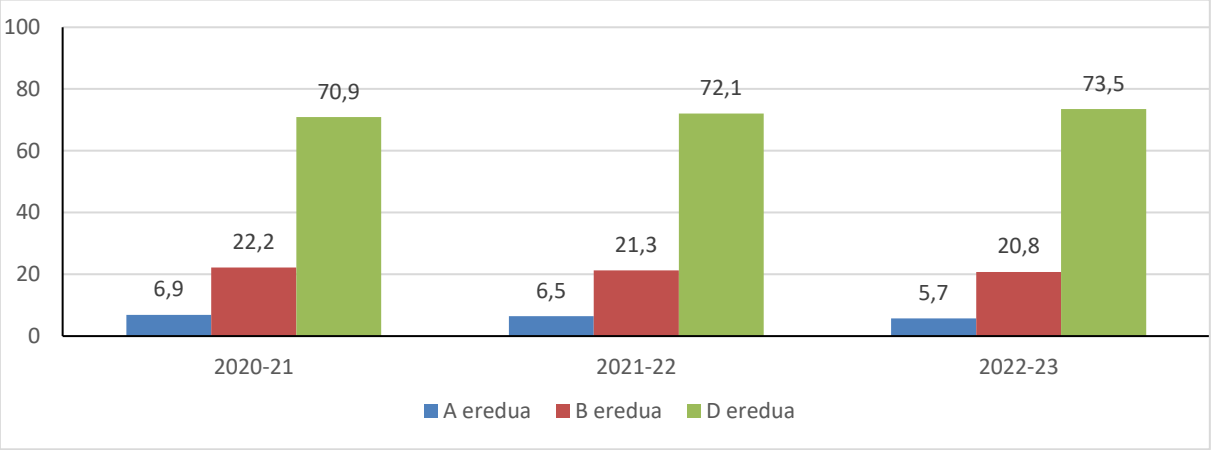

D ereduan lurraldeen artean aldeak handiak dira (% 54,7 Araban, % 90,1 Gipuzkoan) eta sare publikoaren kasuan, Gipuzkoan, % 98,4, Bizkaian % 93,5 eta Araban % 80,7. Gipuzkoan ez dago A eredu publikorik.

2.2.4.1.d grafikoa DBHko ikasleak eredu eta lurraldeka. 2022-23

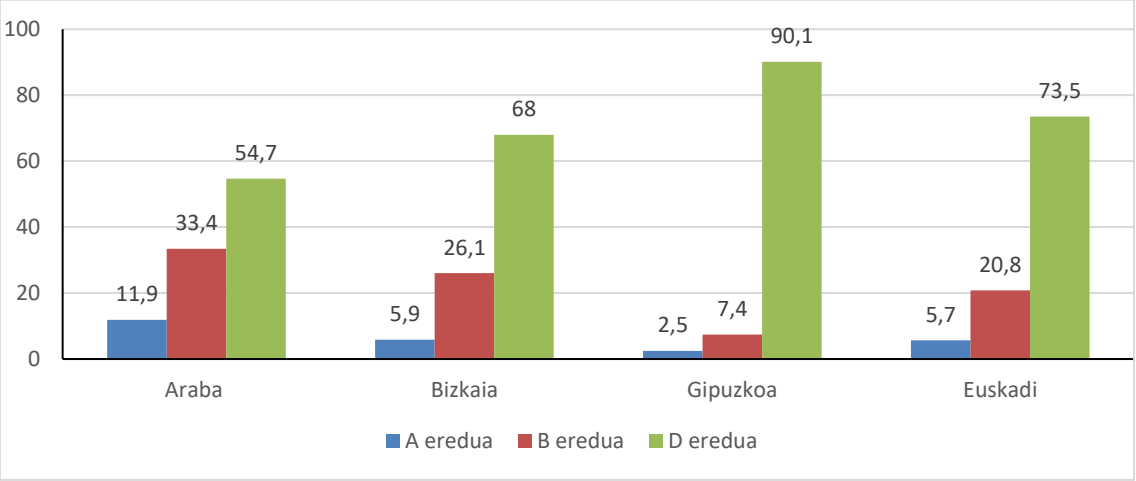

2.2.4.1.a taula DBHko ikasleak lurralde, sare eta ereduen arabera. 2020-21

	Ikastetxe Publikoak				Ikastetxe Pribatuak				Ikastetxe Guztiak			
	A	B	D	Guztira	A	B	D	Guztira	A	B	D	GUZTIRA
Araba	8,9	10,35	80,7	16,9	14,9	56,6	28,5	15,0	11,9	33,4	54,7	**14.123**
Bizkaia	3,3	3,23	93,5	47,4	8,1	44,9	47,0	51,5	5,9	26,1	68,0	**44.041**
Gipuzkoa	0,0	1,58	98,4	35,8	4,9	13,0	82,1	33,5	2,5	7,4	90,1	**30.725**
Euskadi	1.284	1.615	39.136	42.035	3.771	16.860	26.223	46.854	5.055	18.475	65.359	**88.889**
	3,1	3,84	93,1	47,3	8,0	36,0	56,0	52,7	5,7	20,8	73,5	

2020-21 ikasturteko eta 2022-23 ikasturteko datuak alderatuta, ikus dezakegu ikasgelako ikasleen ratioa mantendu egin dela Bizkaian eta Gipuzkoan, eta jaitsi Araban.

2.2.4.1.a taula DBHko gelen okupazio-ehunekoa, lurraldeka. 2020-21 eta 2022-23 ikasturtea

	2022-23			2020-21
	Ikasleak	Ikasgelak	Batez besteko ratioa	Batez besteko ratioa
Araba	14.123	613	23,0	22,4
Bizkaia	44.041	1.917	23,0	23,2
Gipuzkoa	30.725	1.333	23,0	23,0
Euskadi	**88.889**	**3.863**	**23,0**	**23,0**

Sareen arabera, publikoak ratio txikiagoak ditu lurralde guztietan etapa honetan.

2.2.4.1.e grafikoa. Ikasle/gela batez besteko ratioa, lurraldeen eta sareen arabera, DBHn. 2022-23 ikasturtea

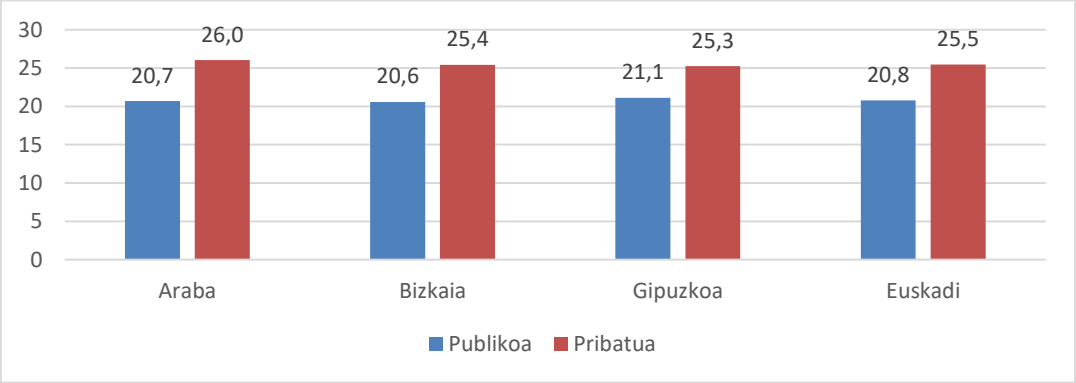

Sare publikoan 80 gela gehiago daude, eta pribatuan 9 gutxiago. Lurraldeka, hazkunderik handiena Bizkaian izan da, sare publikoan 39 gela gehiagorekin eta pribatuan 3 gelarekin. Gipuzkoan jaitsi da gehien sare pribatuan, 10 gela gutxiagorekin.

2.2.4.1.c grafikoa DBHko ikasgelen bilakaera, lurraldearen eta sarearen arabera. 2020-21 eta 2022-23

	2020-21		2022-23		Δ 2 azken ikasturteak	
	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua
Araba	333	272	343	270	10	-2
Bizkaia	928	947	967	950	39	3
Gipuzkoa	681	631	712	621	31	-10
Guztira	**1.942**	**1.850**	**2.022**	**1.841**	**80**	**-9**

2.2.4.2.- DBHko ikasle/gela ratioa, sareen eta eskola-zonaldeen arabera. 2022-23.

Taulan ikus daitekeenez, 4 eskola-eremutan sare pribatuko ratioa txikiagoa da publikoarena baino (Araba Mendebaldean, Ekialdeko Lautadan, Lea-Artibain eta Santurtzin), eta bi eremutan eskaintza publikoa baino ez dago. Gainerako eremuetan ratioak txikiagoak dira sare publikoan, Bergaran 1,7 puntutik Ermuan 9,9 puntura.

2.2.4.2.a taula. Ratio DBHko ikasle/gela ratioa, sareen eta eskola-zonaldeen arabera. 2022-23 ikasturtea

ESKOLA-ZONALDEA	*PUBLIKOA*	*PUBLIKOA TALDEAK*	*PUB RATIOA*	*PRIBATUA*	*PRIBATUA TALDEAK*	*PRIB RATIOA*	*IKASLEAK PUB+PRIB*	*TALDEAK*	*RATIOA GUZTIRA*
AMURRIO	380	19	20,0	290	12	24,1	670	31	21,6
LAUDIO	449	22	20,4	398	17	23,4	847	39	21,7
ARABA MENDEBALDEA	301	16	18,8	64	4	16,0	365	20	18,2
ARABAKO ERRIOXA	278	16	17,4	259	13	19,9	537	29	18,5
EKIALDEKO LAUTADA	247	14	17,6	70	4	17,5	317	18	17,6
ARRASATE	839	39	21,5	1156	45	25,7	1995	84	23,7
BERGARA	583	28	20,8	360	16	22,5	943	44	21,4
EIBAR	743	35	21,2	426	16	26,6	1169	51	22,9
ELGOIBAR	795	39	20,4	312	12	26,0	1107	51	21,7
ORIA GARAIA	1277	58	22,0	990	41	24,2	2267	99	22,9
UROLA GARAIA	438	22	19,9	636	28	22,7	1074	50	21,5
UROLA ERDIA	907	44	20,6	586	25	23,4	1493	69	21,6
KOSTA	1079	50	21,6	1106	45	24,6	2185	95	23,0
TOLOSA	986	47	21,0	1284	52	24,7	2270	99	22,9
HERNANI	741	34	21,8	98	4	24,5	839	38	22,1
LASARTEALDEA	628	31	20,3	238	9	26,4	866	40	21,6
ANDOAIN	134	8	16,8	832	34	24,5	966	42	23,0
ERRENTERIA	1168	61	19,2	1537	62	24,8	2705	123	22,0
BIDASOA	1867	85	22,0	1181	44	26,9	3048	129	23,6
BERMEOALDEA	224	11	20,4	441	18	24,5	665	29	22,9
ZORNOTZA	281	14	20,1	962	36	26,7	1243	50	24,9
ERMUA	385	18	21,4	125	4	31,2	510	22	23,2
GALDAKAO	656	30	21,9	204	8	25,5	860	38	22,6
ENKARTERRI	722	34	21,2	746	32	23,3	1468	66	22,2
MEATZALDEA	732	38	19,3	1005	43	23,4	1737	81	21,4
TXORIERRI	600	26	23,1	2713	100	27,1	3313	126	26,3
MUNGIALDEA	502	23	21,8	549	20	27,4	1051	43	24,4
ERANDIO	545	27	20,2	201	9	22,3	746	36	20,7
LEIOA	335	17	19,7	1306	48	27,2	1641	65	25,2
SOPELA-URIBE KOSTA	816	36	22,7	227	8	28,4	1043	44	23,7
SESTAO	514	27	19,0	351	14	25,1	865	41	21,1
PORTUGALETE	708	36	19,7	1141	44	25,9	1849	80	23,1
SANTURTZI	720	32	22,5	764	36	21,2	1484	68	21,8
VITORIA-GASTEIZ	5363	252	21,3	5948	220	27,0	11311	472	24,0
DONOSTIA	2852	131	21,8	4946	188	26,3	7798	319	24,4
URDAIBAI	557	29	19,2	542	21	25,8	1099	50	22,0
LEA-ARTIBAI	675	33	20,4	320	17	18,8	995	50	19,9
DURANGOALDEA	1441	69	20,9	1158	50	23,2	2599	119	21,8
ARRIGORRIAGA	574	28	20,5	125	5	25,0	699	33	21,2
BASAURI-ETXEBARRI	1255	61	20,6	401	17	23,6	1656	78	21,2
GETXO	1178	58	20,3	1583	61	26,0	2761	119	23,2
BARAKALDO	1755	84	20,9	1983	74	26,8	3738	158	23,7
BILBO	4162	210	19,8	7290	285	25,6	11452	495	23,1
ARABAKO MENDIA	76	4	19,0				76	4	19,0
ARRATIA	567	26	21,8				567	26	21,8
EUSKADI	**42035**	**2022**	**20,8**	**46854**	**1841**	**25,5**	**88889**	**3863**	**23,0**

2.2.4.3.- Beste programa batzuk

- **Curriculum desberdineko programak**

2021etik 2023ra bitartean, 649 ikaslek egin dute gora, eta % 31 inguruko hazkundea izan dute bi sareetan, lurraldeen artean aldeak badaude ere; igoera handiagoa izan da sare pribatuan Araban (% 42,7) eta publikoan Bizkaian (% 39,7).

Talde bakoitza gutxienez 8 ikaslek eta gehienez 15 ikaslek osatzen dute.

2.2.4.3.a taula. DBHko ikasleak curriculum desberdineko programak, sareka eta lurraldeka, 2020-21etik 2022-23ra

	2020-21		2021-22		2022-23		Δ 2 azken ikasturteak	
	Pub.	Prib.	Pub.	Prib.	Pub.	Prib.	%Pub.	%Prib.
Araba	278	124	281	137	324	177	16,5	42,7
Bizkaia	701	297	770	314	979	404	39,7	36,0
Gipuzkoa	504	175	515	179	641	203	27,2	16,0
Guztira	1.483	596	1.566	630	1.944	784	31,1	31,5
GUZTIRA	**2.079**		**2.196**		**2.728**		**31,2**	

DBHko 3. eta 4. mailako ikasleen guztizkoari dagokionez, % 6,4k curriculum desberdineko programa garatu du, % 9,9ek ikastetxe publikoetan eta % 3,4k itunpeko pribatuetan, eta handitu egin da azken ikasturteekin alderatuta.

2.2.4.3.b taula DBHko ikasleak curriculum desberdineko programak, motaren eta sareen arabera. 2022-23

	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak				Ikastetxe guztiak			
	Ikasle	Guztira	%	Talde	Ikasle	Guztira	%	Talde	Ikasle	Guztira	%	Talde
2 urte (3.)	1.103	10.373	10,6	89	393	11.761	3,3	33	1.496	22.134	6,8	**122**
2 urte(4.)	820	9.272	9,13	69	344	10.968	3,6	28	1.164	20.240	6,1	**97**
1 urte (4.)	21				47			4	68			**4**
Guztira 2022-23	**1.944**	**19.645**	**9,9**	**158**	**784**	**22.729**	**3,4**	**65**	**2.728**	**42.374**	**6,4**	**223**
Guztira 2021-22	**1.566**	**18.645**	**8,4**	**136**	**630**	**22.408**	**2,8**	**58**	**2.196**	**41.053**	**5,3**	**194**
Guztira 2020-21	**1.483**	**18.494**	8,0	**128**	**596**	**22.838**	2,6	**56**	**2.079**	**41.332**	5,0	**184**

Bi urtean gora egin du zertxobait curriculum desberdinetako programetan dauden emakumeen ehunekoak. Azken ikasturtean, emakumeen ehunekoa % 42,2koa izan da, baina Gipuzkoan % 39,6 eta Araban % 46,5 artean daude.

2.2.4.3.c taula Irakasleak eta ikasleak Hezkuntza berariaz indartzeko programetan, sexuaren eta lurraldearen arabera, 2020-21etik 2022-23ra

	2020-21		2021-22		2022-23	
	Guztira	%	Guztira	% emakume	Guztira	%
Araba	402	45,5	418	45,0	501	46,5
Bizkaia	998	39,7	1.084	40,7	1.383	42,2
Gipuzkoa	679	36,8	694	40,2	844	39,6
Guztira	2.079	39,9	2.196	41,3	2.728	42,2

- **Eskolatze osagarriko programak**

Taulan ikus daitekeen bezala, ikasleen eta taldeen kopuruak ez du ia aldaketarik izan.

2.2.4.3.d taula. Eskolatze osagarriko programetan dauden ikasleak eta ikastetxeak, sareka

	2020/21		2021-22		2022-23	
	Publikoa	Itunpekoa	Publikoa	Itunpekoa	Publikoa	Itunpekoa
Ikasle	111	272	110	284	120	298
Ikastetxe	10	19	10	19	10	19

- **Hezkuntza berariaz indartzeko proiektuak (HBIP)**

2020-21 ikasturtearekin alderatuta, 2022-23 ikasturtean 5 ikastetxe publiko gehiago eta itunpeko ikastetxe bat gutxiago izan dira. Irakasleei dagokienez, ikastetxe publikoetan mantentzen da, eta 2,5 gehiago itunpekoetan.

Talde bakoitza gutxienez 8 ikaslek eta gehienez 15 ikaslek osatzen dute.

2.2.4.3.e taula. Hezkuntza berariaz indartzeko proiektuetako irakasleak eta ikastetxeak

	Ikastetxe		Irakasleak	
	Publikoa	Itunpekoa	Publikoa	Itunpekoa
2020-2021	112	105	100	72
2021-2022	116	106	100	74
2022-2023	117	104	100	75,5

2.2.5.- Berandu hasten diren ikasleak

Berandu hasi diren ikasleak % 6,4 gehitu dira azken ikasturtean, aurrekoarekin alderatuta.

2022-23 ikasturtean, ikasle horien % 63 sare publikoan egon dira, eta % 37 itunpekoan. Alde hori areagotu egin da aurreko ikasturtearekin alderatuta. Ikasle gehienak 2 urteko mailan sartzen dira.

Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan, gehienak sare publikoan eskolatzen dira; DBHn, berriz, ez dago ia alderik, baina 2. eta 3. mailetan ikasle gehiago sartzen dira itunpeko sarean.

2.2.5.a taula. Berandu hasten diren sareen arabera. 2021-22 eta 2022-23 ikasturteak

	2021-22 ikasturtea			2022-23 ikasturtea			Δ 23-22
	Publikoa	Pribatua	% Guztira	Publikoa	Pribatua	% Guztira	
H.H. 2 urte	64,1%	35,9%	2.049	66,6%	33,4%	2.034	-0,7%
H.H. 3 urte	67,4%	32,6%	777	71,0%	29,0%	815	4,9%
H.H. 4 urte	63,9%	36,1%	534	68,9%	31,1%	508	-4,9%
H.H. 5 urte	67,5%	32,5%	508	68,2%	31,8%	468	-7,9%
L.H. 1. maila	48,9%	51,1%	657	55,6%	44,4%	676	2,9%
L.H. 2.maila	58,0%	42,0%	476	69,9%	30,1%	448	-5,9%
L.H. 3. maila	55,3%	44,7%	434	68,8%	31,2%	445	2,5%
L.H. 4. maila	57,7%	42,3%	433	71,8%	28,2%	478	10,4%
L.H. 5. maila	62,3%	37,7%	424	69,5%	30,5%	472	11,3%
L.H. 6. maila	57,2%	42,8%	367	65,2%	34,8%	448	22,1%
DBH 1.maila	37,2%	62,8%	398	50,3%	49,7%	483	21,4%
DBH 2.maila	39,3%	60,7%	433	47,6%	52,4%	515	18,9%
DBH 3.maila	39,7%	60,3%	408	45,9%	54,1%	501	22,8%
DBH 4.maila	28,9%	71,1%	415	54,7%	45,3%	523	26,0%
CDP 1 (2 urte)	54,5%	45,5%	11	48,1%	51,9%	27	145,5%
CDP 1 (urte 1)	0,0%	100,0%	3				
CDP 2 (2urte)	83,3%	16,7%	6	33,3%	66,7%	24	300,0%
GUZTIRA	**56,3%**	**43,7%**	**8.333**	**62,5%**	**37,5%**	**8.865**	**6,4%**

2.2.5.a grafikoa. Berandu sartzen diren ikasleak, sarearen eta etaparen arabera. 2021-22 eta 2022-23 ikasturteak.

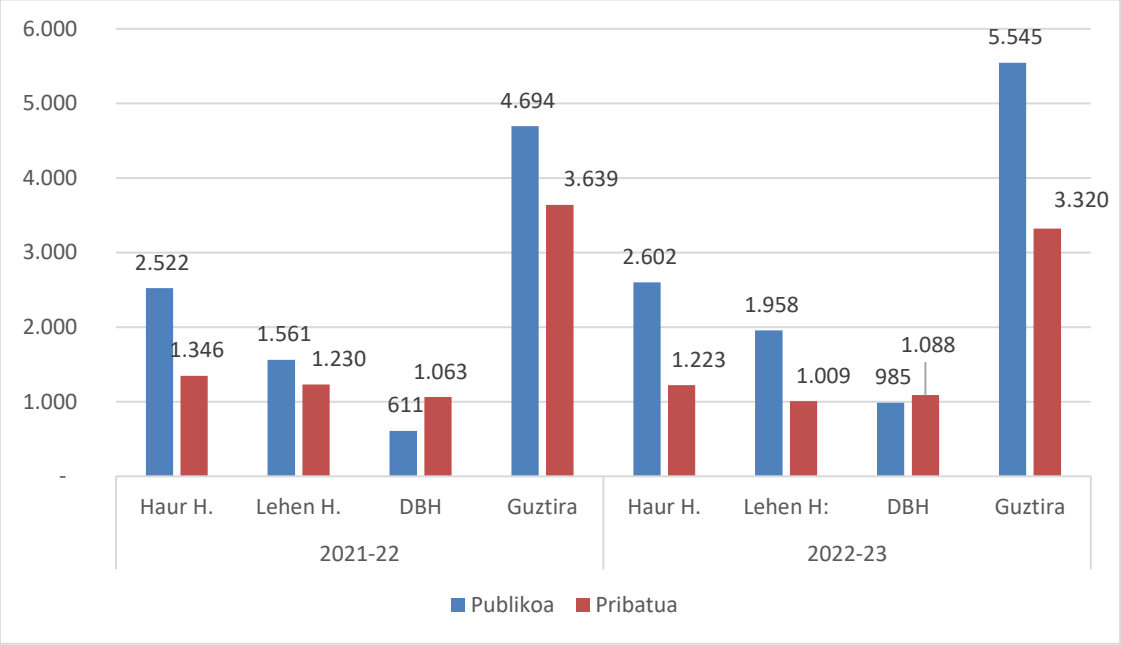

2.2.5.b grafikoa. Berandu sartzen diren ikasleen ehunekoa, sareka eta etapaka. 2021-22 eta 2022-23 ikasturteak

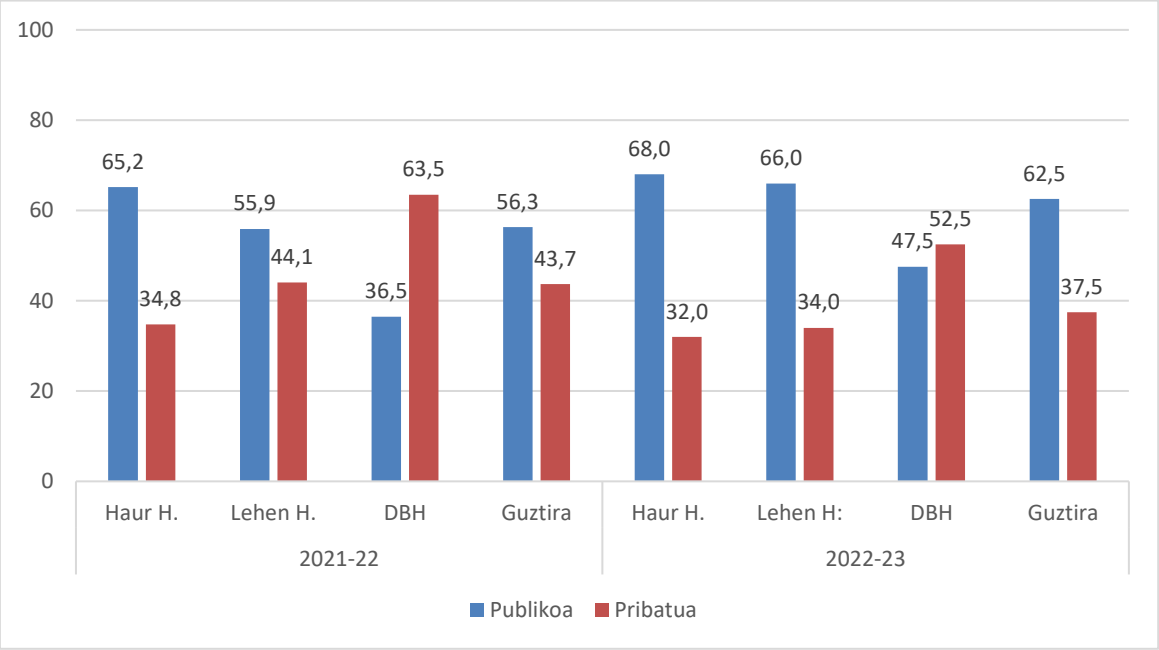

2.2.6.- Batxilergoa

2.2.6.1.- Eskolatzea ereduen eta lurraldeen arabera. Ikasleak eta taldeak

2.2.6.1.a.grafikoa.Batxilergoko ikasleen bilakaera azken hamarkadan

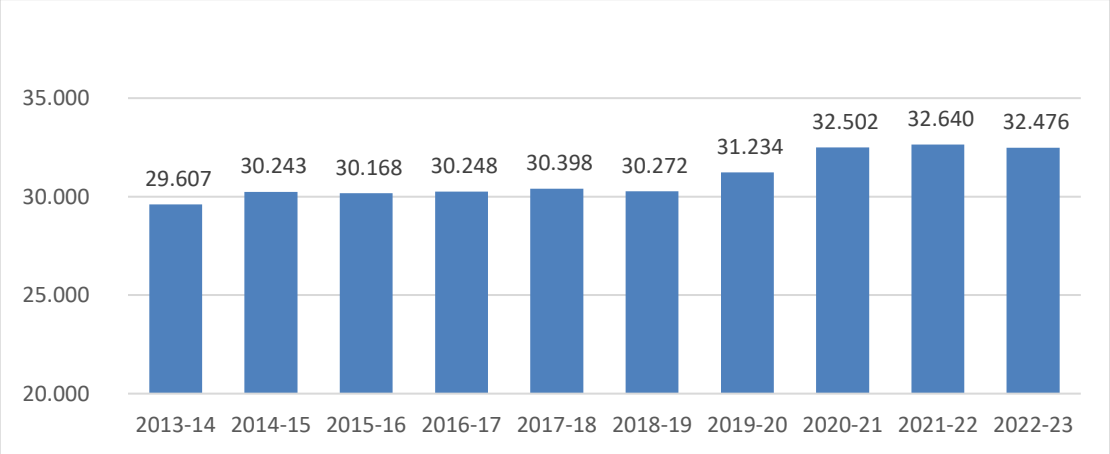

* Eguneko, gaueko eta urrutiko Batxilergoko ikasleak sartzen dira

Batxilergoko ikasleak 32.500 inguru dira azken 3 ikasturteetan. Sareen arabera, 2016-17 ikasturtetik hazkunde handiagoa izan da irakaskuntza pribatuko ikasleen ehunekoa, eta mantendu egin da azken urteetan.

2.2.6.1.b.grafikoa Batxilergoko ikasleen bilakaera sareen arabera, azken hamarkadan

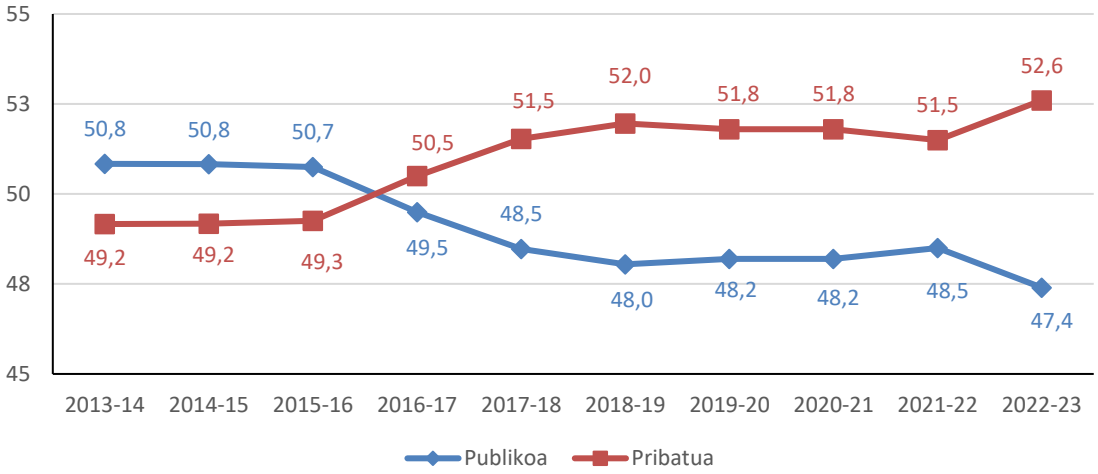

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
Publikoa	15.051	15.371	15.310	14.972	14.734	14.544	15.068	15.677	15.836	15.403
Pribatua	14.556	14.872	14.858	15.276	15.664	15.728	16.166	16.825	16.804	17.073

Ereduen arabera, D motelago hazten da beste etapa batzuetan baino, eta B gora egiten du, irakaskuntza pribatuan ezarpen handiagoa baitu (% 11,8). Arabak du eredu horretako ikasleen

ehuneko handiena ikastetxe pribatuetan, % 20,3. Lurraldeka, Gipuzkoaren eta Arabaren eta Bizkaiaren arteko aldeak mantendu egin dira.

2.2.6.1.c. grafikoa Batxilergoko ikasleen bilakaera ereduen arabera, 2020-21etik 2022-23ra

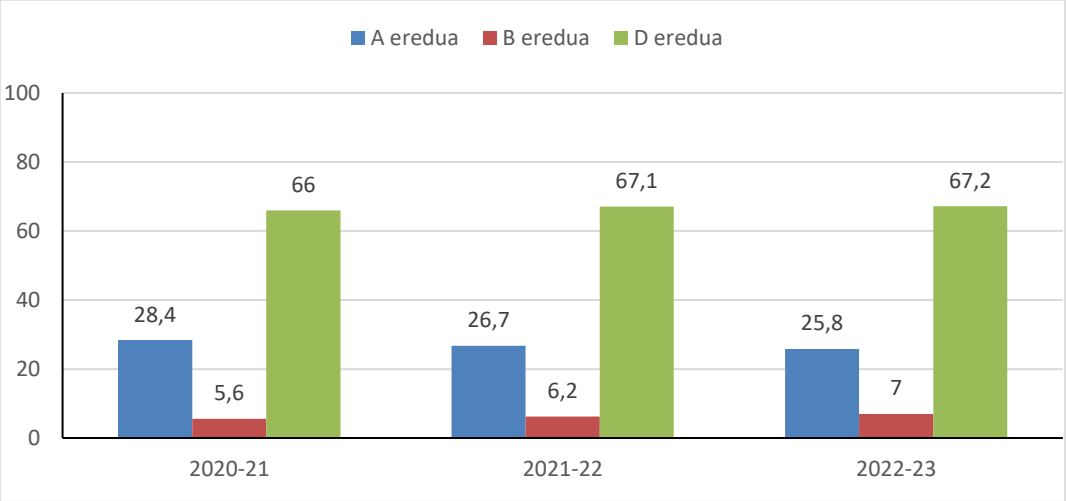

2.2.6.1.d. grafikoa Batxilergoko ikasleak, ereduen eta lurraldeen arabera. 2022-23

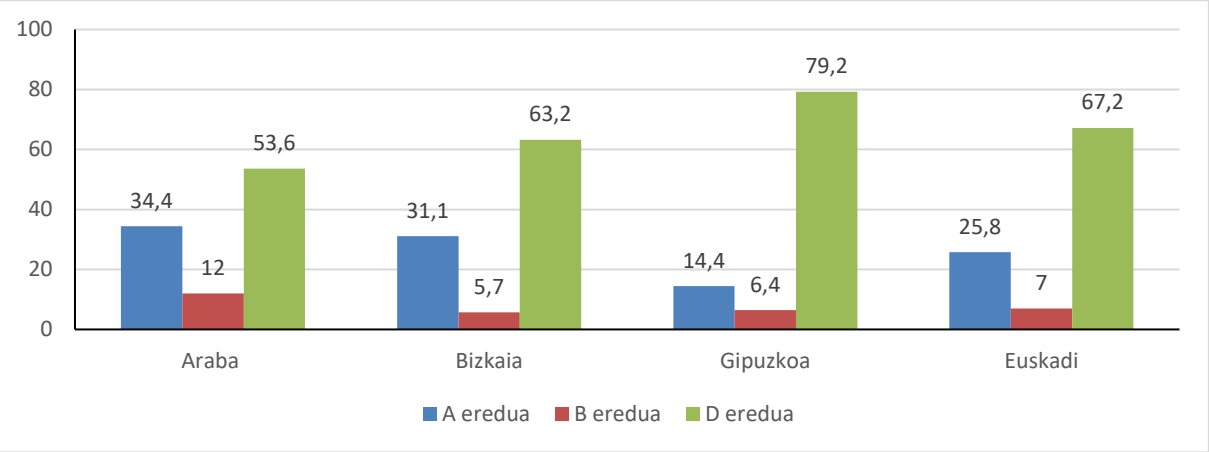

2.2.6. 1.a.taula Batxilergoko ikasleak, lurraldeen, sareen eta ereduen arabera. 2022-23

	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak				Ikastetxe guztira			
	A	B	D	Total	A	B	D	Total	A	B	D	GUZTIRA
Araba	**26,9**	**3,83**	**69,3**	**17,1**	**42,4**	**20,8**	**36,8**	**14,4**	**34,4**	**12,0**	**53,6**	**5.103**
Bizkaia	**10,9**	**0,81**	**88,3**	**48,2**	**48,3**	**9,9**	**41,8**	**51,0**	**31,1**	**5,7**	**63,2**	**16.133**
Gipuzkoa	**10,4**	**1,48**	**88,1**	**34,7**	**18,0**	**10,9**	**71,1**	**34,5**	**14,4**	**6,4**	**79,2**	**11.240**
Euskadi	**2.073**	**240**	**13.090**	**15.403**	**6.314**	**2.022**	**8.737**	**17.073**	**8.387**	**2.262**	**21.827**	**32.476**
	13,5	1,56	85,0	100,0	37,0	11,8	51,2	100,0	25,8	7,0	67,2	

2020-21 ikasturteko datuak 2022. ikasturtearekin alderatuta, ikusten dugu batez besteko ratioa Bizkaian bakarrik jaitsi dela, eta Araban eta Gipuzkoan, berriz, igo.

2.2.6.1.b.taula. Batxilergoko ikasle/gela batez besteko ratioa, lurraldeka. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

	2022-23			2020-21
	Ikasle	Ikasgela	Batez besteko ratioa	Batez besteko ratioa
Araba	5.103	169	30,2	29,8
Bizkaia	16.133	633	25,5	25,8
Gipuzkoa	11.240	430	26,1	25,4
Euskadi	**32.476**	**1.263**	**25,7**	**26,2**

Sareen arabera, publikoak ratio txikiagoak ditu lurralde guztietan, baina alde txikiagoa ikusten da Araban.

2.2.6.1.e.grafikoa Batxilergoko ikasle/gela batez besteko ratioa, lurraldeen eta sareen arabera. 2022-23 ikasturtea

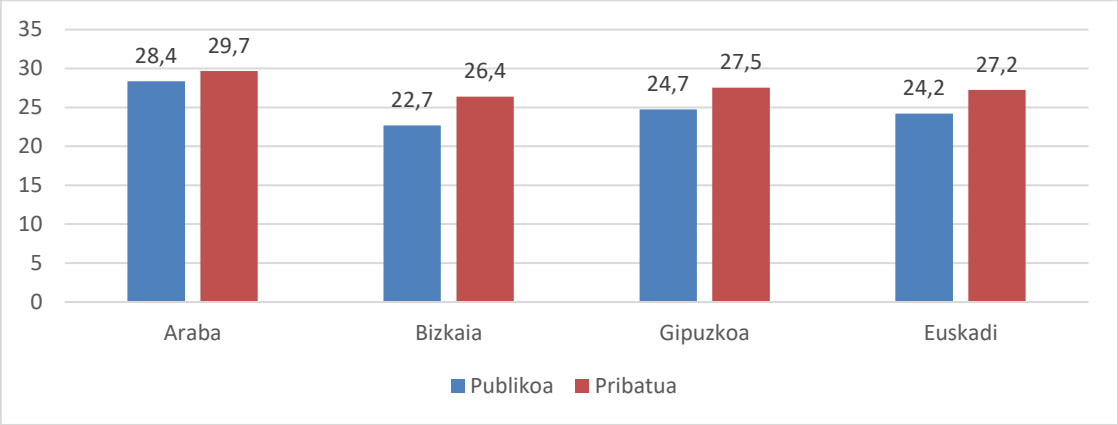

Ikasgela-kopuruari dagokionez, 14 ikasgela gehiago izan dira sare publikoan eta 9 gehiago sare pribatuan. Lurraldeka, Bizkaian 17 gela gehiago izan dira publikoan eta 7 gela pribatuan; Gipuzkoan, berriz, 10 gela galdu dira publikoan eta bi igo pribatuan. Araban, publikoak 7 ikasgela gehiago izan ditu, eta pribatuak berdin jarraitu du.

2.2.6.1.c.taula. Batxilergoko gelen bilakaera, lurraldearen eta sarearen arabera. 2020-2021 eta 2022-23 ikasturteak

	2020-21		2022-23		Δ azken 2 ikasturteak	
	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua
Araba	86	83	93	83	7	0
Bizkaia	310	323	327	330	17	7
Gipuzkoa	226	212	216	214	-10	2
Total	622	618	636	627	14	9

2.2.6.2.- Eskolatzea modalitateen eta sexuaren arabera

Maiatzaren 30eko 76/2023 Dekretuko 3. Artikuluak Batxilergoko modalitateak 4 direla ezartzen du: Arte Plastikoak eta Diseinua eta Musika eta Arte Eszenikoak; Zientzia eta Teknologia; Humanitateak eta Gizarte Zientziak (lehen bi modalitate zituen) eta Batxilergo Orokorra. Izan ere, 2022-23 ikasturtean lehenengo maila bakarrik ezarri denez bi sailkapenak mantentzen dira.

Taulan ikus daitekeenez, emakumeen presentzia % 53tik gorakoa da lurralde guztietan, baina alde handiak daude aukeratutako modalitatean; hala, Zientzien Batxilergoa da emakumeen presentzia % 50etik beherakoa den bakarra, Araban izan ezik (% 50,1); Arteetan, emakumeak % 77,6 dira, eta Giza Zientzietan % 58,3; Batxilergo Orokorrak ez du ia ezarpenik ikasturte horretan: 34 izen emanda daude Araban, 143 Bizkaian eta 84 Gipuzkoan; %37,2 emakumeak dira .

2.2.6.2.a.taula.Batxillergoko ikasleak, modalitateen, sexuaren eta lurraldearen arabera. 2022-23 ikasturtea

	Arteak		Giza-zientziak		Gizarte zientziak		LOMCE zientziak Zientziak eta Teknologia		GUZTIRA	
	Guztira	% emak	Guztira	% emak	Guztira	% emak	Guztira	% emak	Guztira	% emak
Araba	299	72,9	2099	58,3	34	20,6	2671	50,1	5.103	54,6
Bizkaia	648	79,2	6671	57,2	143	33,6	8671	49,3	16.133	53,4
Gipuzkoa	403	78,7	4224	59,8	84	50,0	6529	48,4	11.240	53,8
Euskadi	**1350**	**77,6**	**12994**	**58,3**	**261**	**37,2**	**17.871**	**49,1**	**32.476**	**53,7**

2.2.7.- Lanbide Heziketa

2.2.7.1.- Oinarrizko Lanbide Heziketa

2.2.7.1.a grafikoa. Oinarrizko LHko ikasleen bilakaera azken hamarkadan

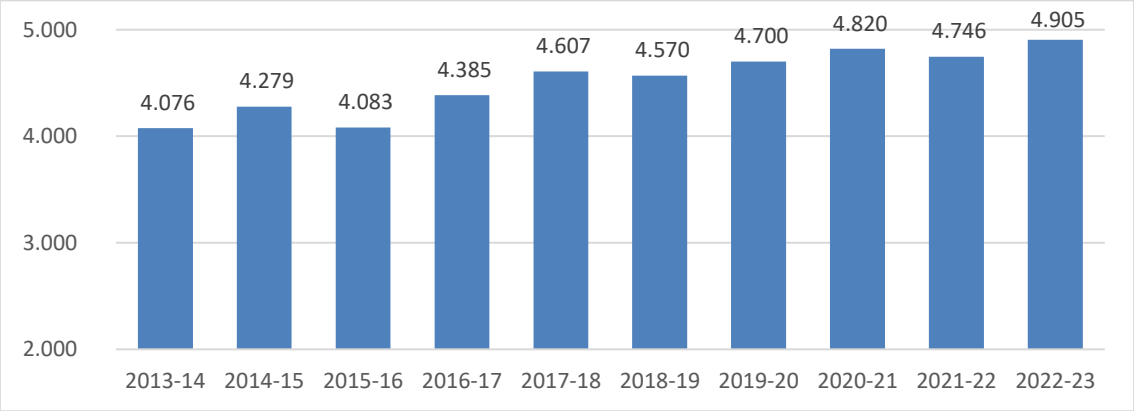

Oinarrizko LHko ikasleak % 1,8 gehitu dira bi urtean, eta sare pribatua da nagusi.

2.2.7.1.b grafikoa Oinarrizko LHko ikasleen bilakaera, sareen arabera, 2016-17tik a 2022-23ra

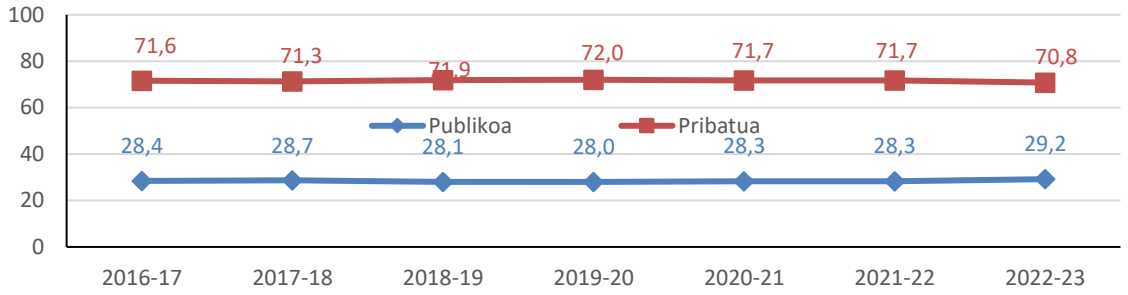

	2016-17	2017-18	2018-19	2020-21	2021-21	2021-22	2022-23
Publikoa	1.245	1.320	1.283	1.316	1.364	1.345	1.432
Pribatua	3.140	3.287	3.287	3.384	3.456	3.401	3.473

Ereduen arabera, A da nagusi, baina B eredua igotzen ari da, Gipuzkoan jada % 20,6ra iristen dena.

2.2.7.1.c grafikoa Oinarrizko LHko ikasleak, ereduen arabera. 2020-21etik a 2022-23ra

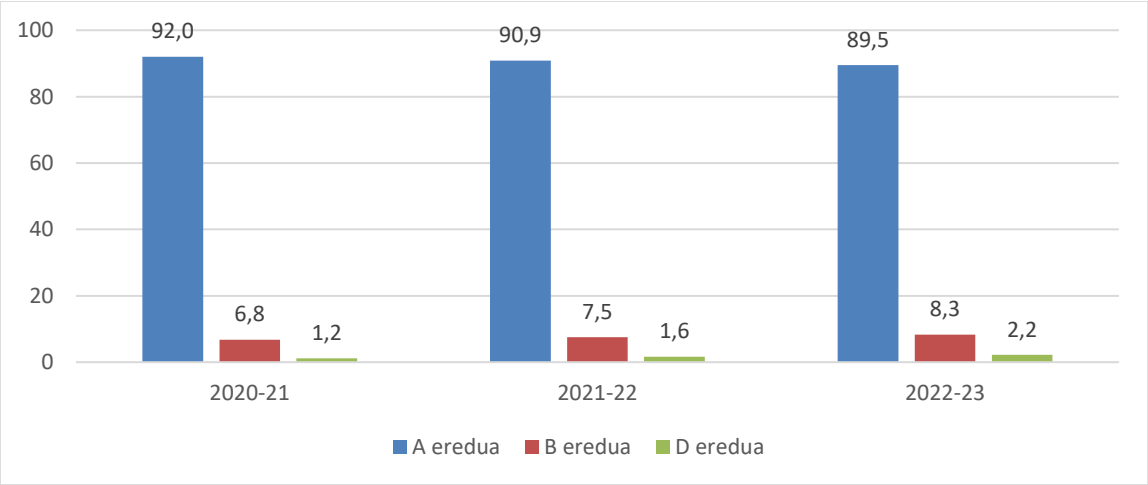

2.2.7.1.d grafikoa Oinarrizko LHko ikasleak, lurraldeen eta ereduen arabera. 2022-23 ikasturtea

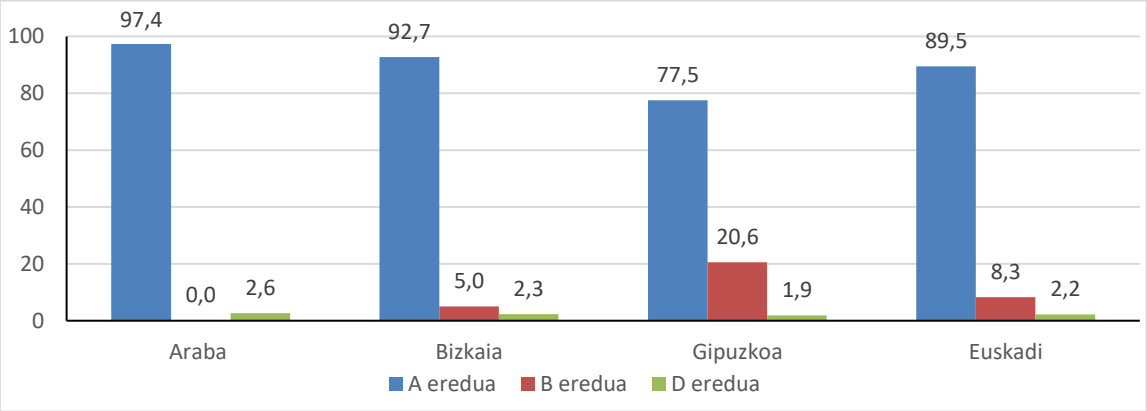

2.2.7.1.a taula Oinarrizko LHko ikasleak, lurraldeen, sareen eta ereduen arabera. 2022-23

	Ikastetxe publikoak				Ikatetxe pribatuak				Ikastetxe guztiak			
	A	B	D	Guztira	A	B	D	Guztira	A	B	D	GUZTIRA
Araba	93,4	0,00	6,6	18,9	100,0	0,0	0,0	11,8	97,4	0,0	2,6	681
Bizkaia	87,9	12,08	0,0	58,4	94,6	2,2	3,2	61,2	92,7	5,0	2,3	2.961
Gipuzkoa	92,6	0,00	7,4	22,7	72,3	27,7	0,0	27,0	77,5	20,6	1,9	1.263
Guztira	**1.289**	**101**	**42**	**1.432**	**3.099**	**307**	**67**	**3.473**	**4.388**	**408**	**109**	**4.905**
	90,0	7,05	2,9	100,0	89,2	8,8	1,9	100,0	89,5	8,3	2,2	

Hurrengo taulan, neska edo mutila gehien dituzten lanbide-arloak sartu dira. Matrikulatutako ikasle guztial kontuan hartuta, %72,2 multilk dira eta %27,8 neskak.. Espezialitate industrialenetan mutilak dira nagusi, eta neskek, berriz, tradizionalki feminizatuagoak diren beste lanbide batzuk aukeratzen dituzte.

2.2.7.1.a. taula. Ikasleak eta lanbide arloen sexuaren arabera

Lanbide maskulinizatuak			Lanbide feminizatuak		
Lanbide-arloak	**Guztira**	**% gizon**	**Lanbide-arloak**	**Guztira**	**%**
Instalazioa eta mantentze-lanak	350	98,9	Irudi pertsonala	582	83,2
Elektrizitatea eta elektronika	498	97	Zerbitzu soziokulturalak	142	70,4
Fabrikazio mekanikoa	802	96,8	Merkataritza eta marketina	345	55,9
Elikagaien industriak	26	96,2	Jantzigintza eta larrugintza	30	53,3
Garraioa eta ibilgailuen mantentze-lanak	448	96	Arte grafikoak	57	45,6
Zura, altzariak eta kortxoa	233	94,4	Admin eta kudeaketa	184	44,6
Informatika eta komunikazioak	266	86,1	Ostalaritza eta turismoa	768	40,4

2020-21 ikasturteko datuak 2022-23 ikasturtearekin alderatuta, ratioak behera egin du hiru lurraldeetan.

2.2.7.1.e taula. Oinarrizko LHko ikasle/gela batez besteko ratioa, lurraldeka. 2020-2021 eta 2022-23 ikasturtea.

	2022-23			2020-21
	Ikasle	**Ikasgela**	**Batez besteko ratioa**	**Batez besteko ratioa**
Araba	681	56	12,2	12,9
Bizkaia	2.961	211	14,0	14,3
Gipuzkoa	1.263	100	12,6	13,5
Euskadi	**4.905**	**367**	**13,4**	**13,9**

Sareen arabera, publikoak ratio txikiagoak ditu lurralde guztietan.

2.2.7.1.e grafikoa. Oinarrizko LHko ikasle/gela batez besteko ratioa, lurraldeen eta sareen arabera. 2022-23 ikasturtea

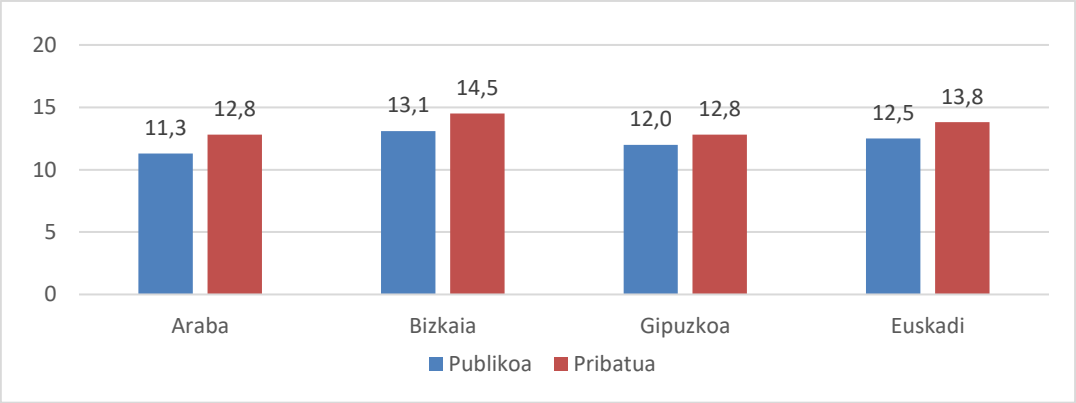

Ikasgela-kopuruari dagokionez, 20 ikasgela gehiago izan dira, % 50 sare bakoitzean; Araban eta Gipuzkoan publikoan gehiago hazi dira, Bizkaian 7 gela gehiago daude pribatuan eta bakarra gehiago sare publikoan.

2.2.7.1.f taula Oinarrizko LHko gelen bilakaera, lurraldeen eta sareen arabera. 2020-2021 eta 2022-23 ikasturteak

	2020-21		2022-23		Δ 2 azken ikasturteak	
	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua
Araba	20	30	24	32	4	2
Bizkaia	63	140	64	147	1	7
Gipuzkoa	22	72	27	73	5	1
Guztira	**105**	**242**	**115**	**252**	**10**	**10**

2.2.7.2.- Erdi Mailako Lanbide Heziketa

2.2.7.2.a grafikoa. Erdi-mailako LHko ikasleen bilakaera, azken hamarkadan

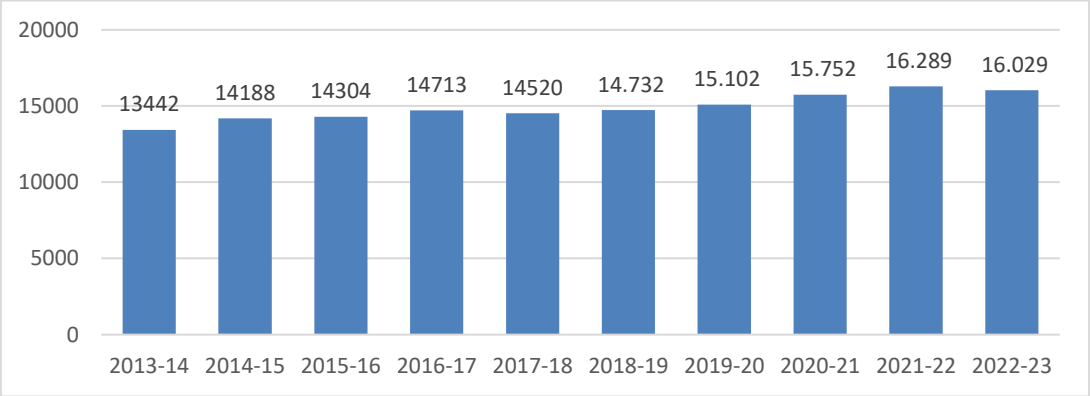

Erdi Mailako LHko matrikula % 1,8 igo da bi urtetan. Sareka, 5 hamarren igo da sare publikoaren aldeko aldea.

2.2.7.2.b grafikoa Erdi-mailako LHko ikasleen bilakaera, sareen arabera, azken hamarkadan.

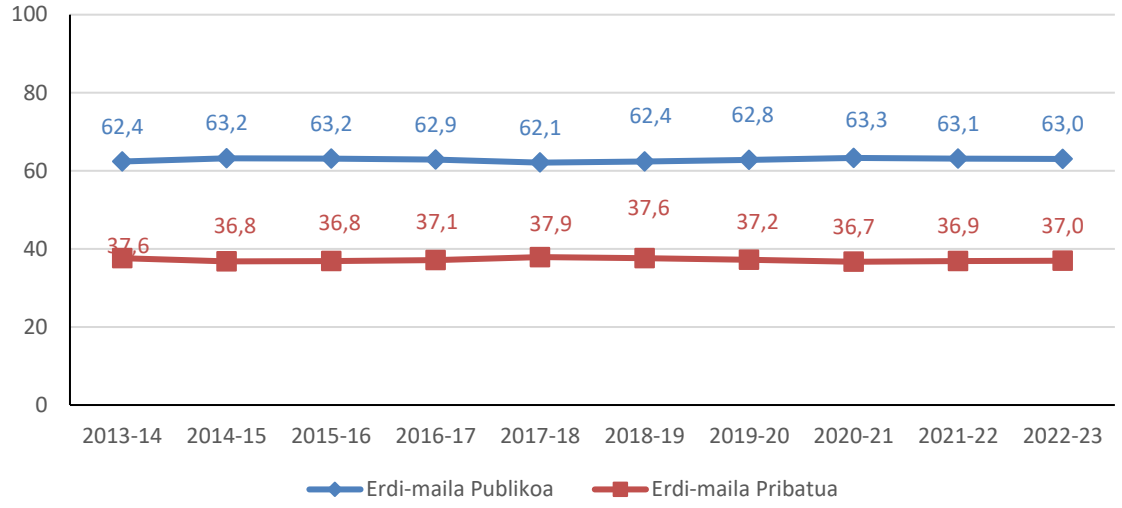

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23
Publikoa	8.384	8.971	9.034	9.252	9.019	9.190	9.484	9.978	10.278	10.099
Pribatua	5.058	5.217	5.270	5.461	5.501	5.542	5,618	5.774	6.011	5.930

Ereduen arabera, A ereduak gehiengoa izaten jarraitzen du, baina etengabeko beherakadarekin eta B eta D ereduak handitu dira. Lurraldeen arteko aldeak mantentzen dira, eta Gipuzkoan D eredua % 44ra iristen da, sare publikoan %49,6ra.

2.2.7.2.c grafikoa Erdi-mailako LHko ikasleen bilakaera, ereduen arabera. 2020-21etik 2022-23ra

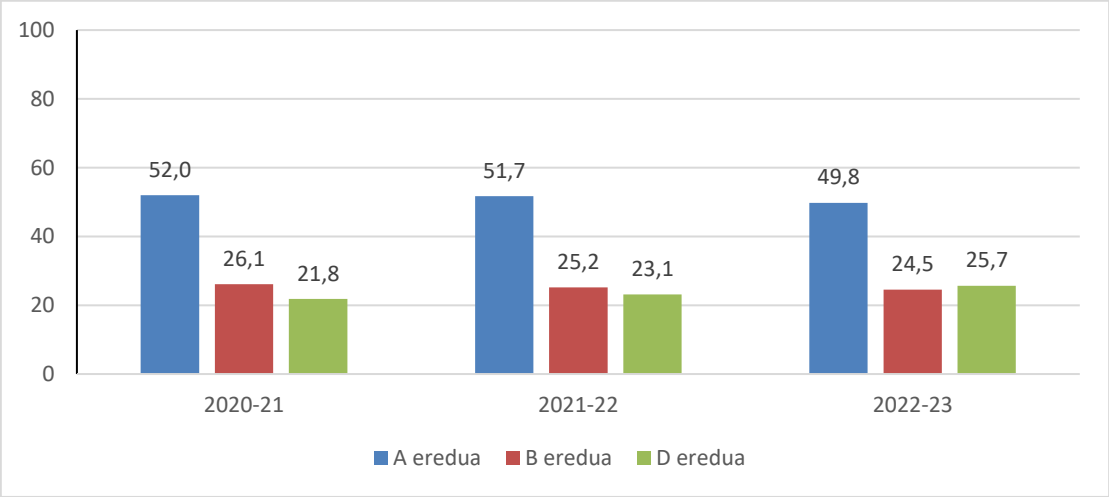

2.2.7.2.d grafikoa Erdi-mailako LHko ikasleak, lurralde eta ereduen arabera. 2022-23

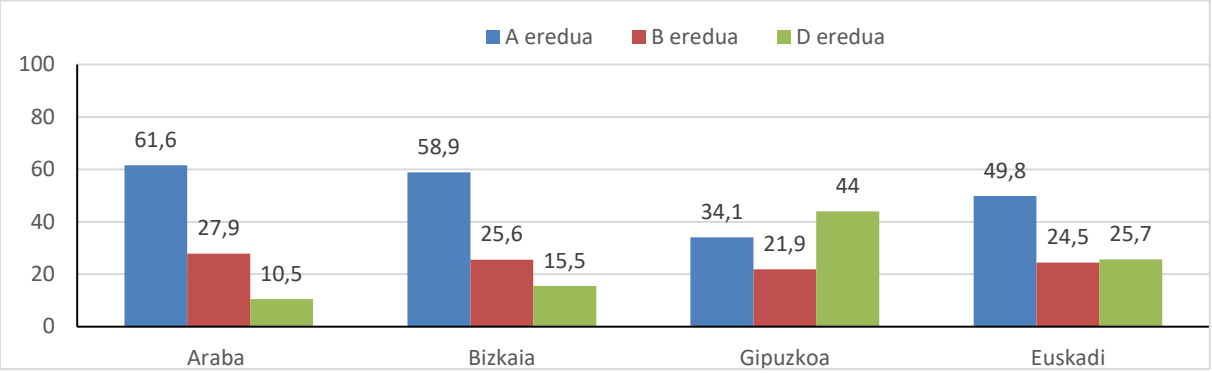

2.2.7.2.a taula Erdi-mailako LHko ikasleen ehunekoa, lurraldeen eta ereduen arabera. 2022-23

	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak				Ikastetxe guztiak			
	A	B	D	Guztira	A	B	D	Guztira	A	B	D	GUZTIRA
Araba	56,0	33,33	10,7	16,5	72,4	17,5	10,1	14,5	61,6	27,9	10,5	2.521
Bizkaia	46,1	30,80	23,1	40,7	75,2	19,0	5,8	54,6	58,9	25,6	15,5	7.347
Gipuzkoa	33,9	16,50	49,6	42,8	34,6	34,7	30,8	30,9	34,1	21,9	44,0	6.161
Guztira	4.292	2.534	3.273	10.099	3.689	1.401	840	5.930	7.981	3.935	4.113	16.029
	42,5	25,09	32,4	100,0	62,2	23,6	14,2	100,0	49,8	24,5	25,7	

2020-21 ikasturteko eta 2022 ikasturteko datuak alderatuta, batez besteko ratioak behera egin du hiru lurraldeetan.

2.2.7.2.b taula Erdi-mailako LHko Ikasle/gela batez besteko ratioa, lurraldez lurralde. 2020-2021 eta 2022-23 ikasturteak

	2022-23			2020-21
	Ikasle	Ikasgela	Batez besteko ratioa	Batez besteko ratioa
Araba	2.521	132	19,1	19,8
Bizkaia	7.347	381	19,3	19,8
Gipuzkoa	6.161	306	20,1	21,2
Euskadi	**16.029**	**819**	**19,6**	**20,3**

Sareen arabera, publikoak ratio txikiagoak ditu, Gipuzkoan izan ezik, baina alde txikiekin kasu guztietan.

2.2.7.2.e grafikoa Ikasle/gela batez besteko ratioa, erdi mailako LHko lurralde eta sareen arabera. 2022-23 ikasturtea

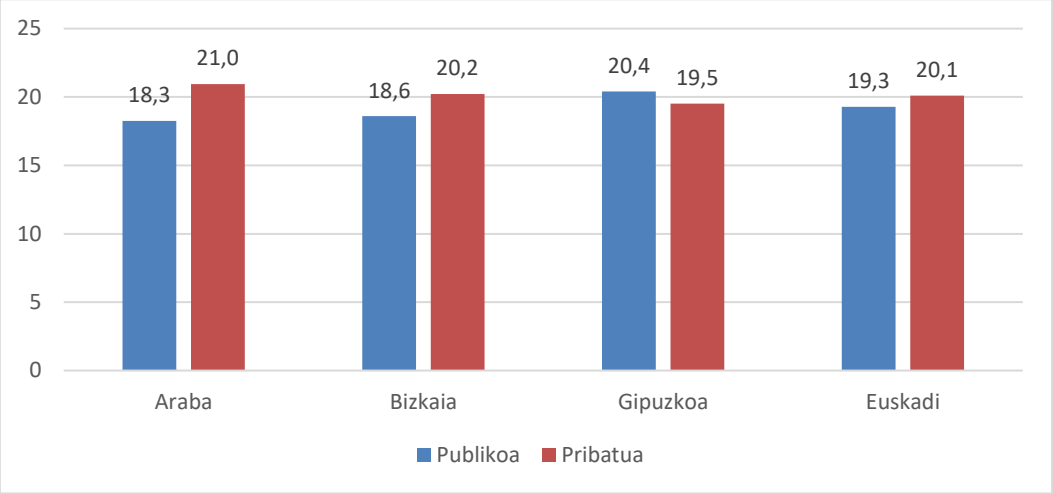

Ikasgela kopuruari dagokionez, 28 gela gehiago izan dira sare publikoan eta 15 gehiago sare pribatuan. Lurraldeka, guztietan egin du gora bi sareetan, batez ere Gipuzkoan, 23 gela berri baitaude, 14 sare publikoan eta 9 pribatuan.

2.2.7.2.c taula Erdi-mailako LHko gelen bilakaera, lurraldearen eta sarearen arabera. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

	2020-21		2022-23		Δ 2 azken ikasturteak	
	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua
Araba	88	39	91	41	3	2
Bizkaia	210	156	221	160	11	4
Gipuzkoa	198	85	212	94	14	9
Guztira	**496**	**280**	**524**	**295**	**28**	**15**

2.2.7.3.- Goi-mailako Lanbide Heziketa

2.2.7.3.a. grafikoa. Goi-mailako LHko ikasleen bilakaera azken hamarkadan

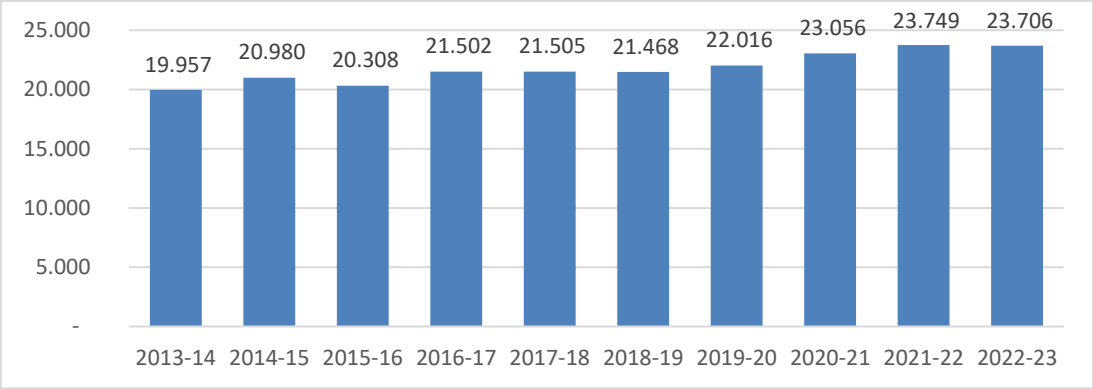

LHko goi-mailako ikasleak % 2,8 inguru gehitu dira azken 2 urteetan. Sareen arabera, sare publikoari dagokion ehunekoak gora egin du 2018-19 ikasturtetik.

2.2.7.3.b. grafikoa Goi-mailako LHko ikasleen bilakaera, sareen arabera, azken hamarkadan

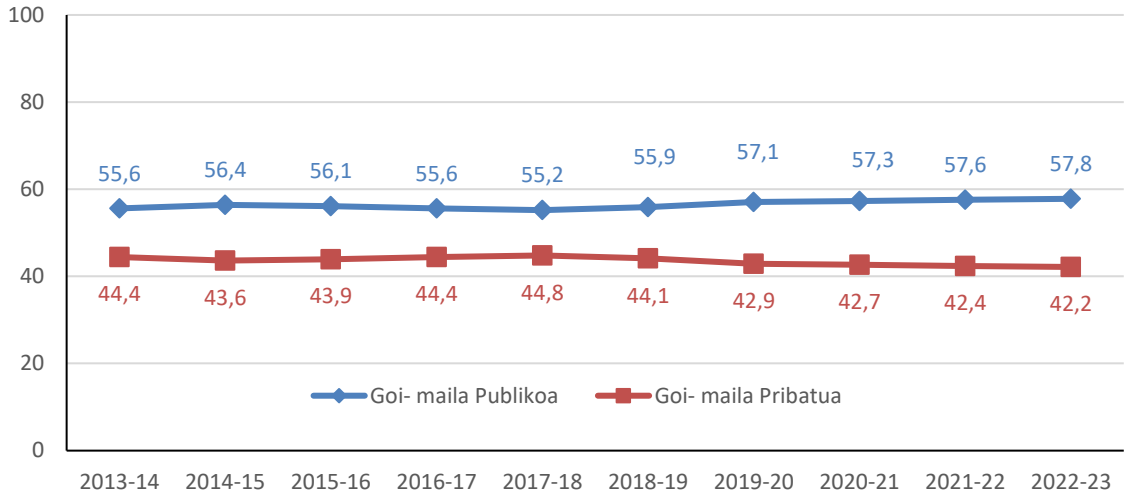

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2020-21	2021-21	2021-22	2022-23
Publikoa	11.102	11.828	11.392	11.955	11.878	11.995	12.566	13.208	13.684	13.712
Pribatua	8.855	9.152	8.916	9.547	9.627	9.473	9.450	9.848	10.065	9.994

Ereduen arabera, A eredua da nagusi, B eredua eta D eredua gehituz doazen arren. Gipuzkoan D eredua, Erdi Mailan bezala, A eredua baino handiagoa da.

2.2.7.3.c. grafikoa Goi-mailako LHko ikasleen bilakaera ereduen arabera, 2020-21etik 2021-22ra

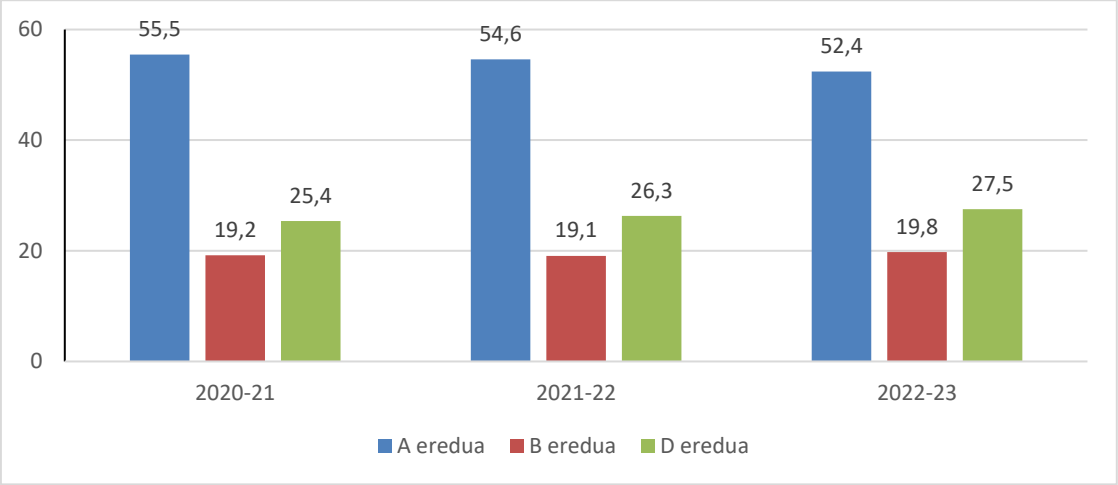

2.2.7.3.d. grafikoa Goi-mailako LHko ikasleak, lurraldeen eta ereduen arabera. 2022-23

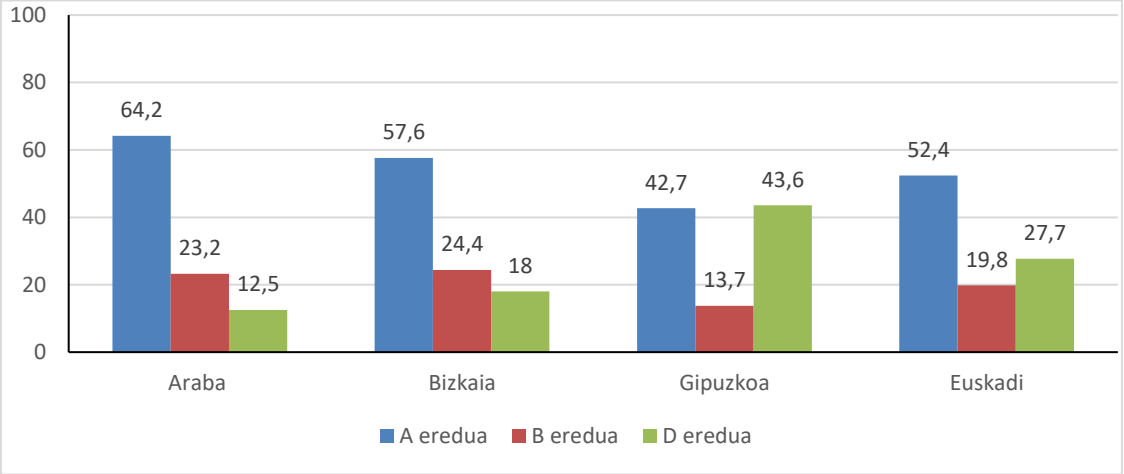

2.2.7.3.a. taula Goi-mailako LHko ikasleak, lurralde, sare eta ereduen arabera. 2022-23

	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak				Ikastetxe guztiak			
	A	B	D	Guztira	A	B	D	Guztira	A	B	D	GUZTIRA
Araba	48,0	34,04	17,9	12,7	83,2	10,6	6,2	14,9	64,2	23,2	12,5	3.237
Bizkaia	53,6	20,62	25,7	39,8	61,6	28,2	10,1	53,2	57,6	24,4	18,0	10.776
Gipuzkoa	42,0	11,39	46,6	47,4	44,3	18,4	37,3	31,9	42,7	13,7	43,6	9.693
Guztira	6.499	2.461	4.752	13.712	5.929	2.244	1.821	9.994	12.428	4.705	6.573	23.706
	47,4	17,95	34,7	100,0	59,3	22,5	18,2	100,0	52,4	19,8	27,7	

2020-21 ikasturteko datuak 2022-23 ikasturtearekin alderatuta, batez besteko ratioak behera egin du hiru lurraldeetan.

2.2.7.3.b. taula Goi-mailako LHko ikasle/gelabatez besteko ratioa, lurraldeka. 2020-2021 eta 2022-23 ikasturteak

	2022-23			2020-21
	Ikasle	Ikasgela	Ikasle	Ikasgela
Araba	3.237	169	19,2	20,3
Bizkaia	10.776	546	19,7	20,5
Gipuzkoa	9.693	459	21,1	22,5
Euskadi	**23.706**	**1.174**	**20,2**	**21,2**

Sareen arabera, publikoak ratio txikiagoak ditu, Gipuzkoan izan ezik, Erdi Mailan gertatzen zen bezala.

2.2.7.3.e. grafikoa Ikasle/gela batez besteko ratioa, lurraldeka eta sareka, goi-mailako lanbide-heziketan. 2022-23 ikasturtea.

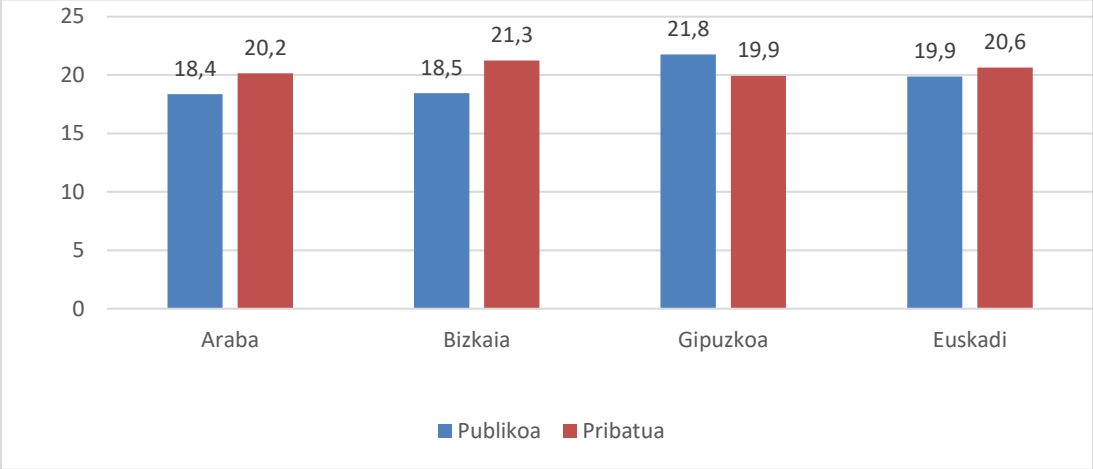

Ikasgela-kopuruari dagokionez, 61 ikasgela gehiago izan dira sare publikoan eta 27 gehiago sare pribatuan. Lurraldeka, guztietan gehitu da, batez ere Gipuzkoan, 47 ikasgelatan eta Bizkaian 36 ikasgelatan; Araban 5 ikasgela baino ez dira gehitu publikoan eta berdin mantendu da pribatuan.

2.2.7.3.c. taula DBHko goi-mailako ikasgelen bilakaera, lurraldearen eta sarearen arabera. 2020-2021 eta 2022-23 ikasturteak

	2020-21		2022-23		Δ 2 azken ikasturteak	
	Publikoa	**Pribatua**	**Publikoa**	**Pribatua**	**Publikoa**	**Pribatua**
Araba	90	74	95	74	5	0
Bizkaia	277	233	296	250	19	17
Gipuzkoa	262	150	299	160	37	10
Guztira	**629**	**457**	**690**	**484**	**61**	**27**

2.2.7.4.- Eskolatzea lanbide-arloen eta sexuaren arabera.

Jarraian, Erdi Mailako eta Goi Mailako lanbide-arlo eskatuenetako ikasleen datuak aurkezten ditugu.

2.2.4.7.a. Ikasle gehien dituzten lanbide-familiak, graduka. 2022-23

Goi-mailako gradua	Guztira	% emak	Erdi-mailako gradua	Guztira	% emak
Fabrikazio mekanikoa	2.945	11,8	Osasuna	2.848	75,1
Admin eta kudeaketa	2.583	58,7	Fabrikazio mekanikoa	1986	4,7
Informatika eta komunikazioak	2.525	15,4	Elektrizitatea eta elektronika	1524	5,4
Elektrizitatea eta elektronika	2.459	7,1	Admin eta kudeaketa	1273	52,8
Zerbitzu soziokuturalak eta komunitatearentzako zerbitzuak	2.448	76,5	Instalazioa eta mantentze-lanak	1243	4,3
Osasuna	1.630	80,1	Informatika eta komunikazioak	1212	7,6
Instalazioa eta mantentze-lanak	1.579	5,4	Zerbitzu soziokuturalak eta komunitatearentzako zerbitzuak	1117	81,0
Merkataritza eta marketina	1.237	43,5	Garraioa eta ibilgailuen mantentze lana	1.064	80,4
Beste familia batzuk	6.300	26,6	Beste familia batzuk	3.762	23,5
Goi-mailako guztira	**23.706**	**36,5**	**Erdi-mailako guztira**	**16.029**	**35,6**

Hurrengo taulan ikus daitekeen bezala, sexuak eragin nabarmena izaten jarraitzen du lanbide-adarraren hautaketan.

2.2.4.7.b. Ikasle gehien dituzten lanbide-arloak, sexuen arabera Erdi eta Goi Mailan. 2022-23

Lanbide maskulinizatuak gizonen %			Lanbide feminizatuak % emakumeak		
Lanbide-arloak	Goiko Maila	Erdiko Maila	Lanbide-arloak	Goiko Maila	Erdiko maila
Instalazioa eta mantentze-lanak	95,7	94,6	Jangintza eta larrugintza	92,9	87,5
Garraioa eta ibilgailuen mantentze lana	95,4	95,4	Irudi pertsonala	91,6	89,0
Fabrikazio mekanikoa	95,3	88,2	Zerbitzu soziokuturalak eta komunitatearentzako zerbitzuak	81	76,5
Elektrizitatea eta elektronika	94,6	92,9	Osasuna	75,1	80,1

2.2.7.5.- Lanbide-espezializazioko programak.

Ekonomiarako garrantzitsuak diren ekoizpen-sektoreetatik eskari ugari etortzeak, sektore horietako enpresekin lankidetzan, haien beharrei erantzun azkarra emango dieten eta Administrazioak ziurta ditzakeen prestakuntza-programak sortzeko beharra sortzen du. Programa horiek, modu horretan ziurtatuta eta Euskal Autonomia Erkidegoan balioa izanik, arautu gabeko prestakuntza dira, eta ez dute balio akademiko ofizialik.

Otsailaren 2ko 14/2016 Dekretuak aldatutako 32/2008 Dekretuak, otsailaren 26koak, Hezkuntza Sistemako Lanbide Heziketaren antolamendu orokorra ezartzen duenak, Euskal Autonomia Erkidegoko lanbide-heziketaren arloko lanbide-espezializazioko programak ezartzen ditu, bai eta programa horien aitorpena eta ziurtagiria ere.

Nabarmendu behar da une jakin baterako onartzen diren programa asko urteetan zehar errepikatzen direla, enpresen beharragatik eta ikasle batzuk beren prestakuntzarekin jarraitzeko prest daudelako; horrela, 2016an onartu ziren programak 5 promozioko ibilbidea daramaten. Hala ere, programa batzuk une jakin baterako onartu dira enpresa jakin batean, zentro espezifiko batekin, eta, horregatik, sustapen bakarra prestatu da.

Urteetan zehar, honako ikasle hauek parte hartu dute programetan:

2.2.7.5.a taula Lanbide-espezializazioko programak eta ikasleak

	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22
Programak	4	9	15	14	14	12
Ikasleak	85	114	209	143	156	130

2.2.7.6.- Lanbide-espezializazioko ikastaroak

14/2016 Dekretuak, otsailaren 2koak, hezkuntza-sistemako lanbide-heziketaren antolamendu orokorra ezartzen duen Dekretua aldatzen duenak, ezartzen du hezkuntza-sistemako lanbide-heziketako irakaskuntzetan espezializazio-ikastaroak sartuko direla, uztailaren 29ko 1147/2011 Errege Dekretuaren 27. artikuluan jasotako.

Gai horri dagokionez, gaineratzen du hezkuntzaren arloan eskumena duen sailak bere ikastetxeetan planifikatu ahal izango duela edo ikastetxe pribatuetan edo beste administrazio publiko batzuen mendekoetan espezializazio-ikastaroak emateko baimena eman ahal izango duela, baldin eta ikastetxe horiek ikastaro horiek arautzen dituen arauan eskatzen diren berariazko baldintzak betetzen badituzte eta ikastaro horietara sartzeko lanbide-heziketako tituluren bat ematen badute.

4/2018 Legeak, ekainaren 28koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketari buruzkoa. Lanbide Kualifikazio eta Espezializazioen Euskal Esparruaren barruan sartzen ditu espezializazio-ikastaroak.

3/2022 Lege Organikoak, martxoaren 31koak, Lanbide Heziketa Antolatu eta Integratzeari buruzkoa, 51. artikuluan ezartzen duenez, espezializazio-ikastaroen helburua da lanbide-heziketako titulu bat dutenen edo ikastaro bakoitzerako ezartzen diren sarbide-baldintzak betetzen dituztenen gaitasunak osatzea eta horietan sakontzea.

Bestalde, 54. artikuluan ezartzen denez, Erdi Mailako Lanbide Heziketako espezializazio-ikastaro bat gainditzen dutenek dagokion lanbide-profileko espezialistaren titulua lortuko dute, eta Goi Mailako Lanbide Heziketako espezializazio-ikastaro bat gainditzen dutenek dagokion lanbide-profileko Lanbide Heziketako masterraren titulua lortuko dute. Alderdi horiek Lanbide Heziketako Sistemaren antolamendua garatzen duen uztailaren 18ko 659/2023 Errege Dekretuan garatzen dira berariaz.

Euskadin, 2021-22 ikasturtea sare publikoan bakarrik eman da, eta 2022-23 ikasturtea ikastetxe itunduetan ere bai, ikasle guztien % 16,7ko ehunekoarekin.

Ikasleen hazkundea 170 ikaslekoa izan da eta 18 talde gehiagokoa; hazkunde handiagoa izan da Bizkaian.

Emakumeen ehunekoa 17,5ekoa izan da 2020-21 ikasturtean, eta % 12,8koa 2022-23 ikasturtean.

2.2.7.6.a taula. Lanbide-espezializazioko ikastaroen ikasleak eta taldeak. 2021-22 eta 2022-23 ikasturteak

	2021-22		2022-23		Δ azken ikasturtea	
	Ikasleak	**Taldeak**	**Ikasleak**	**Taldeak**	**Ikasleak**	**Taldeak**
Araba	31	2	46	5	15	3
Bizkaia	32	4	157	13	125	9
Gipuzkoa	80	6	110	12	30	6
Guztira	**143**	**12**	**313**	**30**	**170**	**18**

2.2.7.7.- Lanbide Heziketako tituludunen laneratzea

Euskal Enplegu Zerbitzuak 2020-21 ikasturtean graduren bat amaitu zuten eta urtebete geroago, 2022an, inkesta egin zuten Erdi Mailako eta Goi Mailako Lanbide Heziketako ikasleei.

Ikasketak amaitu zituzten 13.489 pertsonetatik % 70k erantzun zuten inkesta, emakume tituludunen % 71k eta gizonen % 70k.

Azken 10 urteetako inkestetako datuen arabera, nabarmen jaitsi da langabezian dauden pertsonen ehunekoa. Lanean ari direnen ehunekoak gora egin zuen pixkanaka 2017ra arte, hurrengo urteetan % 45era jaitsi da, eta aztertutako azken urtean % 54ra igo da, eta ikasten jarraitzen dutenen ehunekoak behera egin du, korrelatiboki.

2.2.7.7. a. grafikoa. Ikasketetan jarraitzea, enplegua eta langabezia ikasketak amaitu eta urtebetera.

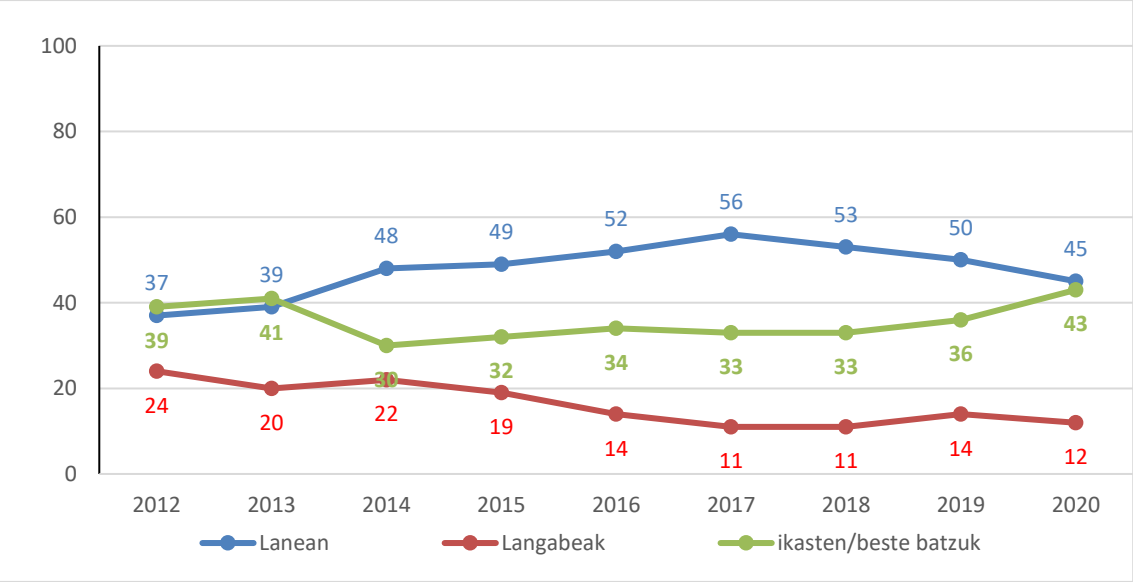

2021ean, sexuen arabera, antzekoak dira lan egiten duten gizonen eta emakumeen ehunekoak; emakume gehiago daude langabezian eta baina ikasten ari direnen ehunekoen arteko aldea gizonen aldekoa da.

2.2.7.7. b. grafikoa. Gizonen eta emakumeen lan-egoera

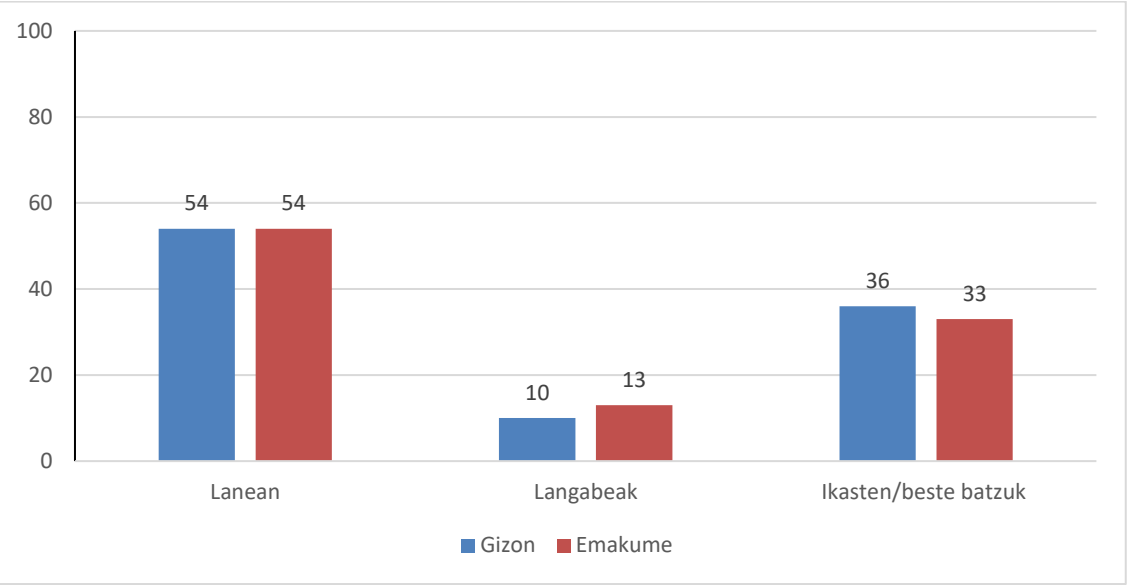

Inkestari erantzuten dioten emakumeek ehuneko handiagoak dituzte jarduera-tasan eta langabezia-tasan; enplegu-tasa antzekoa da bi sexuetan.

[10]2.2.7.7. c. grafikoa. Jarduera-, enplegu- eta langabezia-tasak, sexuaren arabera

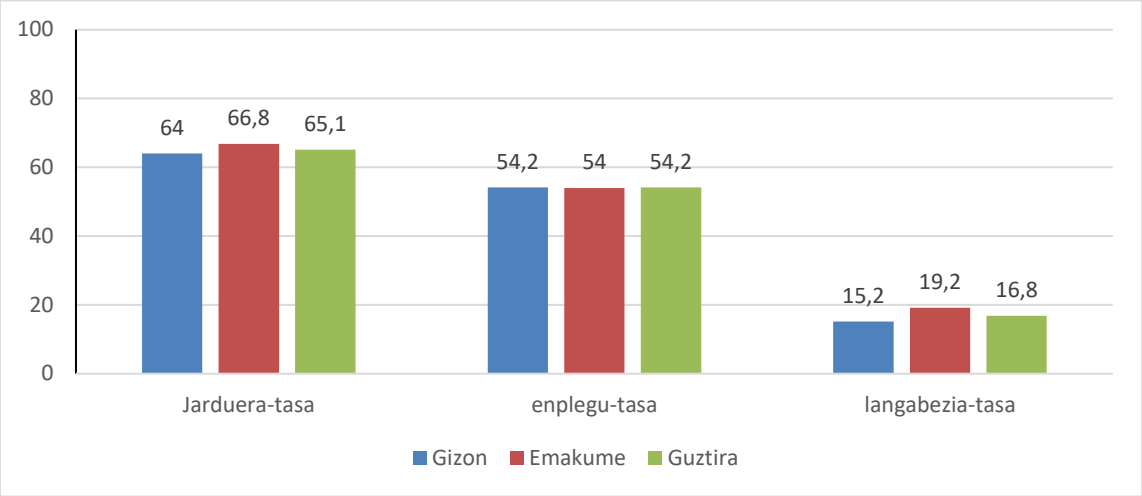

Tituludunen % 34k ikasten jarraitzen du; horietatik % 23ek Lanbide Heziketako ikasketak egiten ditu, % 7ek unibertsitate-ikasketak eta % 4k bestelako ikasketak. Ikasten jarraitzeko arrazoiei dagokienez, % 6k esan du ez duela lanik aurkitzen, % 78k gehiago kualifikatu nahi duelako, % 4k ez duelako gustuko ikasten ari den gradua eta % 11, gustuko ikasketetan plaza lortzeko zikloa egin zuelako.

2.2.8.- Helduen Hezkuntza.

Azken urteetan, araututako HHEko ikasleak 11.000 ikasle inguru dira, % 1,8ko jaitsierarekin.

2.2.8. a grafikoa. Araututako HHEko ikasleen bilakaera azken hamarkadan

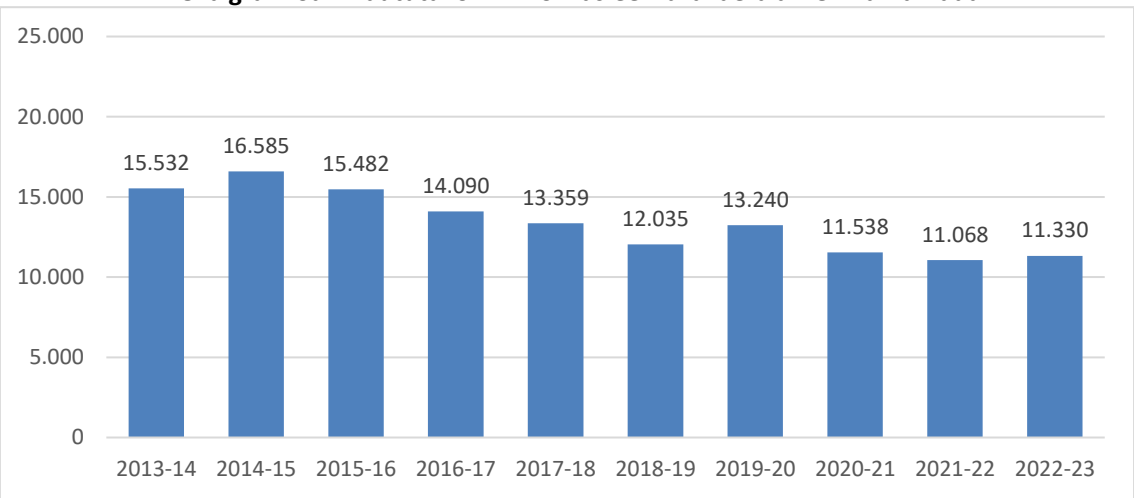

[10] Jarduera-tasa inkestari erantzun dioten pertsona guztien artean lan egiten duten edo lana bilatzen duten pertsonei dagokie;

Enplegu-tasa lanean ari diren pertsonak dira, inkestari erantzuten dioten pertsona guztiei dagokienez.

Langabezia-tasa langabezian dauden pertsonak dira, lan-jarduera dutela erantzuten duten pertsona guztiekiko

Graduka, Bigarren Hezkuntzako Graduatu-titulua lortzera bideratutako III. gradua nagusi zen 2022-23 ikasturtera arte, non I. graduak handitu eta % 13,4 igo baitzen.

Helduentzako Oinarrizko Hezkuntzaren curriculum espezifikoa ezartzen duen 2021eko maiatzaren 20ko Aginduak ezartzen duenez, helduentzako oinarrizko prestakuntza hiru gradutan egituratu da moduluka:

a) Hasierako Irakaskuntzak I (I. Gradua), helduei matematikako eta hizkuntza-komunikazioko gaitasunei lotutako oinarrizko edukiak eskuratzeko aukera eman behar diena.
b) Hasierako Irakaskuntzak II (II. Gradua) edo pertsonaren garapen integrala ahalbidetuko duten ezagutza eta gaitasun orokorrak finkatzekoak.
c) Bigarren Hezkuntza (III. Gradua), helduen prestakuntza osatzera, zabaltzera eta sakontzera bideratuta dagoena, amaitzen dutenean Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako Graduatu-titulua lortzeko gaitasun nahikoak izan ditzaten.

2.2.8. b grafikoa Araututako HHEko ikasleen bilakaera, graduka, 2020-21etik 2022-23ra

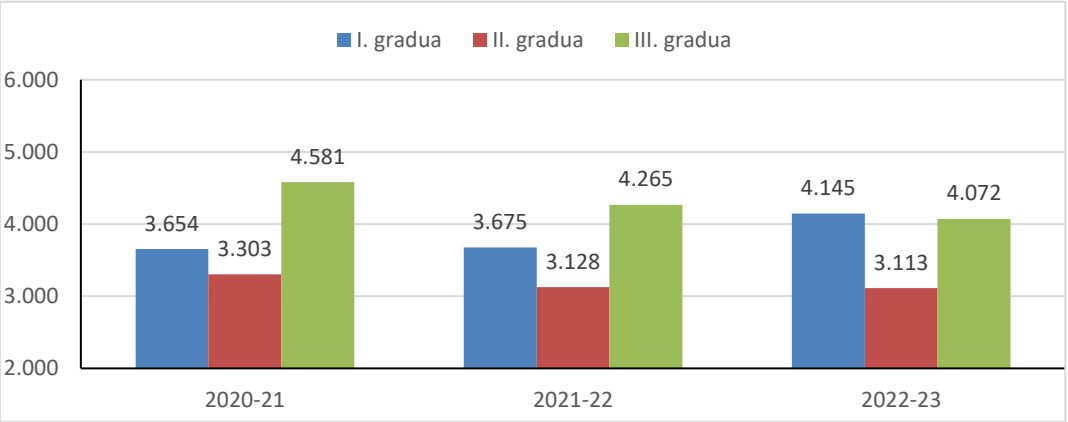

Sare pribatuaren presentzia oso txikia da irakaskuntza horietan: 173 ikasle III. Graduan, Bizkaian, aztertutako azken ikasturtean. Ikasleak % 7,4 gehitu dira; lurraldeka, hazkunderik handiena Gipuzkoan (% 21,5) eta Araban (% 17,4) izan da, eta Bizkaian, berriz, % 6 jaitsi da.

2.2.8. a taula. Sare publikoan araututako HHEko ikasleak, lurraldeen eta graduen arabera. 2020-21etik 2022-23ra

	2020-21				2022-23				*Δ 2 azken ikasturteak*	
	I. Gradua	II.Gradu	III. Gradua	Guztira	I. Gradua	II. Gradua	III. Gradua	Guztira		
Araba	499	716	1.411	2.626	693	780	1.609	3.082	456	17,4
Bizkaia	1.744	1.5711	1.717	5.032	1.716	1.383	1.631	4.730	-302	-6,0
Gipuzkoa	1.177	758	961	2.896	1.736	950	832	3.518	622	21,5
Euskadi	**3.420**	**3.045**	**4.089**	**10.554**	**4.145**	**3.113**	**4.072**	**11.330**	**776**	**7,4**

Taulan ikus daitekeenez, 2022-23 ikasturtean emakumeen presentzia handiagoa da, batez ere arautu gabeko HHEn eta arututako I. eta II. Graduetan 2022-23 ikasturtean.

2.2.8. b taula. Arututako eta arautu gabeko HHEko ikasleak, graduka eta sexuka. 2022-23

	HHE arautua				HHE ez arautua
	I. Gradua	II. Gradua	III. Gradua	Guztira	Guztira
emakumeak	2.186	1.930	2.018	6.134	4.858
% emakumeak	52,7	62,0	49,6	54,1	56,5%
Guztira	**4.145**	**3.113**	**4.072**	**11.330**	**8.603**

Arautu gabeko Helduen Hezkuntzan, helduentzat interesgarriak diren hainbat azterlan egiten dira. Hezkuntza Sailak bederatzi eremutako taldeak baimendu ditu. 2022-23 ikasturtean 6.976 ikasle matrikulatu ziren, 2020-21 ikasturtean baino % 3,9 gutxiago.

2.2.8. c taula Arautu gabeko HHEko ikasleak eta taldeak, gaika, 2022-23[11]

	Araba		Bizkaia		Gipuzkoa		Euskadi	
	Ikasle	Talde	Ikasle	Talde	Ikasle	Talde	Ikasle	Talde
Informatika	53	4	534	23	179	8	766	35
Gaztelania atzerritarrentzat	802	38	1.148	57	994	44	2.944	139
Euskara	75	3	692	37	325	17	1.092	57
Tailerrak	133	4	19	2	-		152	6
EMLHrako sarbidea	28	5	214	10	96	5	338	20
Unibertsitaterako sarbidea	121	7	118	7	71	4	310	18
Ingelesa	135	7	558	25	329	15	1.022	47
Frantsesa	27	2	104	5	185	7	316	14
Kultura humanistikoa eta artea	-	-	6	1	30	1	36	2
Guztira 2022-23	**1.374**	**70**	**3.393**	**167**	**2.209**	**101**	**6.976**	**338**
2021-22	1.125	74	3.439	187	2.013	109	6.577	370
2020-21	1.249	80	3.579	198	2.434	140	7.262	418

[11] Ikuskaritzaren matrikularen datuak

2.2.9.- Araubide bereziko irakaskuntzak

Hizkuntzen irakaskuntzako ikasleen kopuruak behera egin zuen 2020-21 ikasturtean, pandemiaren ondorioz, baina azken bi urteetan % 2,7 baino ez da jaitsi. Musikako irakaskuntza arautuko ikasleak (% 6,4) eta musika-eskoletakoak ere zertxobait jaitsi dira. Diseinuko Goi-mailako irakaskuntzek % 47,7ko hazkundearekin jarraitu dute bi urtean. Gainerako irakaskuntzetan, ikasleak aldaketa handirik gabe mantentzen dira.

2.2.9.a taula. Araubide bereziko irakaskuntzetako ikasleen bilakaera, 2020-21etik 2022-23ra

	2020-21 Ikasturtea	2021-22 Ikasturtea	2022-23 ikasturtea			
			Euskadi	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
HIZKUNTZAK	24.507	23.742	23.843	3.846	13.834	6.163
A1 y A2: oinarrizko maila (1. eta 2.)	6.949	6.642	7.030	1.175	3.876	1.979
B1: tarteko maila (3.)	4.547	4.098	6.568	642	4.875	1.051
B2: maila aurreratua (4. eta 5.)	8.688	8.357	7.885	1.269	4.640	1.976
C1: gaitasun maila	4.343	4.645	4.942	760	3.025	1.157
MUSIKA	2.678	2.678	2.557	495	1.295	767
Oinarrizko mailako gradua	970	966	964	255	562	147
Erdi-mailako gradua	1.310	1.219	1.254	240	713	301
Goi-mailako gradua	320	312	319	-		319
Lutheria	78	21	20		20	
DANTZA	137	138	138	104	34	
Oinarrizko mailako gradua	60	58	52	52		
Erdi-mailako gradua	45	50	52	52		
Goi-mailako gradua	32	30	34		34	
ARTE DRAMATIKOA	53	60	63		63	
ARTE PLASTIKOAK ETA DISEINUA	287	284	279	109	126	44
GOI MAILAKO DISEINUA	352	444	520	343	177	
KIROL JARDUERA	1.044	1.151	829	-	829	
Erdi-mailako gradua	969	1.064	737		737	
Goi-mailako gradua	75	87	92		92	

2.2.9.b taula. Musika Eskoletako ikasleen bilakaera, lurraldearen eta sarearen arabera.

	Araba		Bizkaia		Gipuzkoa		Euskadi	
	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua
2020-21	2.010	402	9.634	2.504	11.012	9.279	22.656	12.185
2021-22	1.982	451	10.390	2.743	11.027	9.521	23.399	12.715
2022-23	1.913	473	9.362	3.264	10.856	9.528	22.131	13.265

Gehien eskatzen den hizkuntza ingelesa da, eta ondoren euskara eta frantsesa. Horietan guztietan emakumeak gizonak baino gehiago dira, alemanean % 56,3 eta euskaraz % 68,6. Gainera, 425 ikasle italieraz; 139 portugesez eta 67 errusieraz idazten dute.

2.2.9.a grafikoa. Hizkuntzen irakaskuntzan matrikulatutako ikasleak, sexuaren eta hizkuntzaren arabera. 2022-23

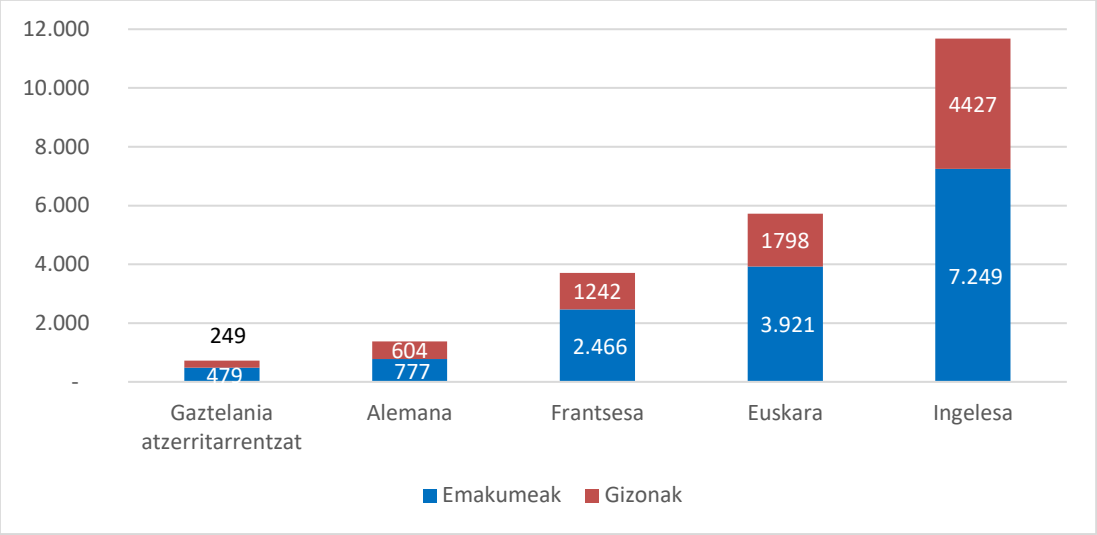

2.2.10.- Hezkuntza premia bereziak (HPB) eta hezkuntza-laguntzako berariazko premiak (HLBP) dituzten ikasleak

Jarraian, Hezkuntza premia bereziak (HPB) eta Hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak dituzten ikasleen datuak aztertzen ditugu.

HPBko ikasleen porzentaia %17,4 eta HLBP %13,9 igo da azken bi ikasturteetan.

2.2.10.a grafikoa. Hezkuntza premia bereziak eta hezkuntza-laguntzako berariazko premiak dituzten ikasleen bilakaera, 2020-21etik 2022-23ra

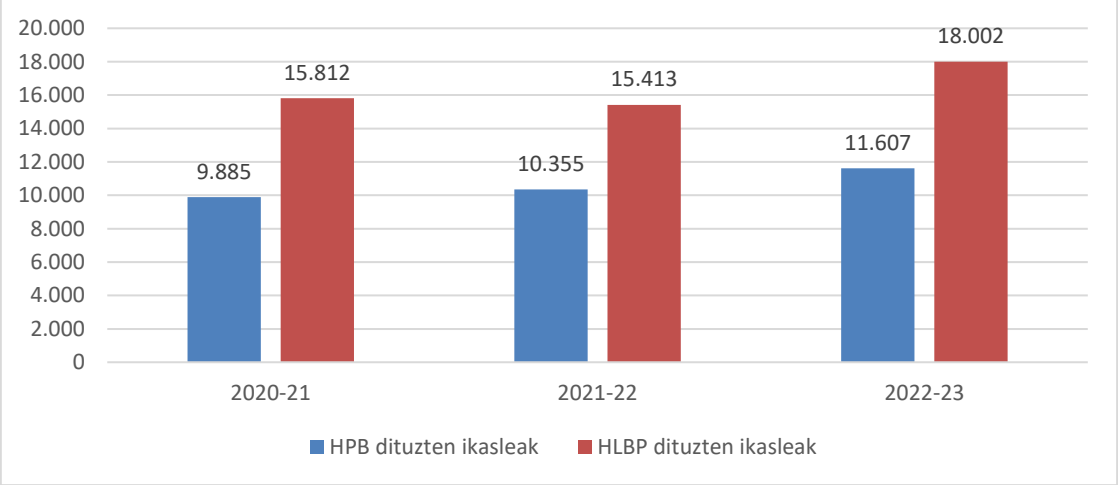

	2020-21	2021-22	2022-23	Δ 2 urte
HPBak dituzten ikasleak	9.885	10.355	11.607	%17,4
HLBPak dituzten ikasleak	15.812	15.413	18.002	%13,9

2.2.10.1.- Hezkuntza premia bereziak dituzten ikasleen bilakaera

Aztertutako urteetan tipologia guztiak handitu dira, "Dibertsitate funtzional intelektuala", "Entzumen-aniztasun funtzionala" eta "Dibertsitate funtzional anizkoitza" izan ezik. "Dibertsitate funtzional motorea"(% 36,2), "Garapeneko nahaste orokorrak" (% 19,7) eta "Jokabide-nahaste larriak" (% 21,9) nabarmen gehitu dira.

2.2.10.1.a taula. Ikasleen bilakaera HPB motaren arabera, 2020-21etik 2022-23ra

	2020-21	2021-22	2022-23	Δ 2 urte
Entzumen aniztasun funtzionala	454	429	446	-1,8
Motorraren dibertsitate funtzionala	925	1.252	1.260	36,2
Dibertsitate funtzional intelektuala	2.025	1.729	1.812	-10,5
Ikusmenaren dibertsitate funtzionala	304	287	327	7,6
Garapeneko N. orokortuak	3.818	3.887	4.569	19,7
Jokabidearen N. larria	2.036	2.217	2.481	21,9
Aniztasun funtzional anizkoitza	323	292	280	-13,3
Anomalia kromosomikoak		187	210	12,3
Diagnostiko larriaren susmoa		75	222	196,0
HPB DITUZTEN IKASLEAK	**9.885**	**10.355**	**11.607**	**17,4**

Sareen arabera, hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleen ehunekoa % 63 inguru da Haur eta Lehen Hezkuntzan ikastetxe publikoetan, eta proportzio txikiagoan Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan, % 53,5 2022-23 ikasturtean. Derrigorrezko irakaskuntzaren ondokoari dagokionez, erlazioa aldatu egiten da, ehuneko handiena itunpeko sarean baitago, % 59rekin.

2.2.10.1.b taula. HPBak dituzten ikasleen bilakaera gela arruntetan, etapaka eta sareka, 2021-22tik 2022-23ra

		Haur eta Lehen Hezk	DBH	DBHO	%Haur eta Lehen Hezk	% DBH	% DBHO
2021-22	**Publikoa**	3.496	1.382	539	63,3	52,0	42,7
	Pribatua	2.021	1.277	722	36,6	48,0	57,3
	GUZTIRA	5.525	2.659	1.261			
2022-23	**Publikoa**	3.683	1.472	536	62,9	53,5	41,0
	Pribatua	2.173	1.277	771	37,1	46,4	59,0
	GUZTIRA	**5.856**	**2.751**	**1.307**			
Bilakaera (urte 1)		**%6,0**	**%3,5**	**%3,6**			

Lehen Hezkuntzako ikasgela egonkorretako ikasleak % 57,4 gehitu dira sare publikoan eta % 25 itunpeko pribatuan.

DBHn gora egin du bi sareetan, % 14,2 publikoan eta % 29 itunpeko pribatuan. Zereginen ikaskuntzarako geletan, artatutako ikasleak % 9,1 gehitu dira sare publikoan eta % 0,4 jaitsi da itunpeko sare pribatuan.

2.2.10.1.c taula. Gela Egonkorreko eta Zereginen Ikaskuntzarako Geletako ikasleak, irakaskuntza motaren eta ikastetxeen arabera, 2020-21etik 2022-23ra

		2020-21		2021-22		2022-23	
		Pub.	Prib.	Pub.	Prib.	Pub.	Prib.
Gela Egonkorra	**Lehen Hezkuntza**	188	308	215	356	296	385
	DBH	254	221	260	298	290	285
Zereginak ikasteko gelak		373	214	389	204	407	213
Guztira sarea		**815**	**743**	**864**	**858**	**993**	**883**
GUZTIRA		**1.588**		**1.722**		**1.876**	

Jarraian, Hezkuntza Bereziko ikastetxe espezifikoen datuak bilduko ditugu, aurreko taulan ikasgela egonkor gisa ere kontabilizatu direnak.

2.2.10.1.d taula Hezkuntza bereziko ikasleak eta berariazko ikastetxeak.

		Tipologia	2021-22	2022-23
Araba	CEE Gorbeialde HBI	Aniztasun anizkoitza	48	52
Gipuzkoa	CPEE Aspace HBIP	Motorra	122	115
	CPEE Azcarate Enea HBIP	Autismoaren espektroa	95	96
	CPEE Aransgi HBIP	Entzumena	24	27
Bizkaia	CPEE Aldamiz HBIP	Autismoaren espektroa	74	70
	CPEE Asbibe HBIP	Garapenerako N. orokortua	80	83
	CPEE Zabaloetxea Goikoa HBIP	Motorra	57	55
	CPEE Elguero HBIP	Motorra	14	15
GUZTIRA			490	490

2.2.10.2.- Hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak dituzten ikasleen bilakaera

Hezkuntza-laguntzako beraiazko premien % 13,9 hazi dira 2 urtean. "Adimen-gaitasun handia", "Ikasteko zailtasun espezifikoak" eta "Atentzioko eta hiperaktibitateko nahasmenduak" nabarmentzen dira. Bestalde, "Heltzeko moteltasuna" (-%13,1) eta "Mugako gaitasun intelektuala" (-%19,6) atalek behera egin dute.

2.2.10.2.a taula. Ikasleen bilakaera HLBPen motaren arabera, 2020-21etik 2022-23ra

	2020-21	2021-22	2022-23	Δ 2 años
Hizkuntzaren eta komunikazioaren nahasteak	3.130	2.307	2.535	-19,0
Ikasteko zailtasun espezifikoak	2.960	3.685	4.923	66,3
Heltzeko moteltasuna	2.481	2.275	2.157	-13,1
Arreta-nahasteak eta hiperaktibitatea	1.350	1.800	2.371	75,6
Adimen-gaitasun Muga	4.326	3.695	3.479	-19,6
Adimen-gaitasun handia	841	1.378	1.681	99,9
Dibertsitate funtzionalaren arabera banatu gabe	724	273	856	18,2
HLBP DITUZTEN IKASLEAK	**15.812**	**15.413**	**18.002**	**13,9**

Sareen arabera, sare publikoan hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak dituzten ikasleen ehunekoa % 57,3koa izan da 2022-23 ikasturtean, eta % 42,7koa itunpeko sarean.

Sare publikoan ikasle horiek % 14,4 hazi dira eta itunpekoan % 22.

2.2.10.2.b taula. HPBak dituzten ikasleen bilakaera gela arruntetan, etapaka eta sareetan, 2021-22tik 2022-23ra

		Haur eta Lehen Hez.	DBH	DBHO	GUZTIRA	% Sarea
2021-22	**Publikoa**	5.445	2.527	1.046	9.018	58,9
	Pribatua	2.997	2.149	1.149	6.295	41,1
	GUZTIRA	**8.442**	**4.676**	2.195	15.313	
2022-23	**Publikoa**	6.156	2.942	1.223	10.321	57,3
	Pribatua	3.619	2.769	1.293	7.681	42,7
	GUZTIRA	**9.775**	**5.711**	**2.516**	18.002	
Bilakaera (urte 1)		15,8	22,1	14,6	16,8	

Etapaka, Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan gehiago dira sare publikoan eskolatutako ikasleak, DBHn aldea murriztu egiten da eta DBHOn handiagoa da itunpeko sareko ehunekoa.

2.2.10.2.a grafikoa. taula HLBPak dituzten ikasleen bilakaera, sareka eta etapaka 2022-23

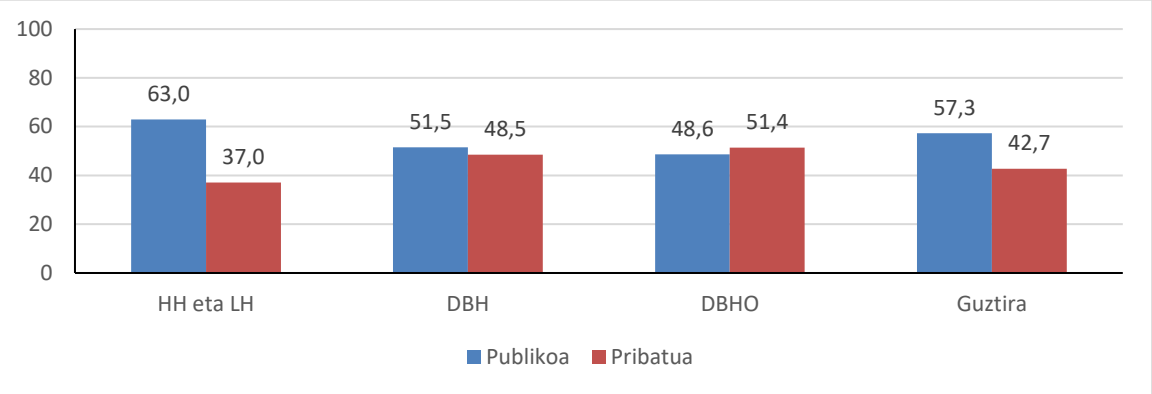

2.2.11- Atzerriko ikasleak

Hezkuntza Saileko Estatistika Zerbitzuak atzerritar gisa definitzen ditu Espainiako nazionalitatea ez duten ikasleak.

Zerbitzu horren arabera, ikasle atzerritarrak % 10,9 gehitu dira bi urtean, batez ere Bigarren Hezkuntzan (% 18,4), Goi Mailako Lanbide Heziketan (% 17,7) eta Lehen Hezkuntzan (% 14,6). Hezkuntza Berezian, Lehen Hezkuntzan eta Bigarren Hezkuntzan portzentajeak nabarmen igo dira.

2.2.11.a taula. Ikasle atzerritarrak, etaparen eta ikasturtearen arabera. 2020-21etik 2022-23ra

	Haur H.	Lehen H.	GI L.H.	DBH	GI Sec	Batx	EMLH	GMLH	OLH	ZI	GUZTIRA
2020-21	7.847	12.003	82	6.096	65	1.404	1.757	1.657	1.444	**52**	32.407
2021-22	7.782	12.593	107	6.074	65	1.383	1.873	1.798	1.449	66	33.190
2022-23	7.897	13.756	113	7.218	68	1.421	1.937	1.950	1.516	**73**	35.949
Δ 2 urte	**0,6**	**14,6**	**37,8**	**18,4**	**4,6**	**1,2**	**10,2**	**17,7**	**5,0**	**40,4**	**10,9**

Lurraldeka, ikasle atzerritarrak proportzionalki handiagoak dira Bizkaian. Sareen arabera, gehienak sare publikoko ikastetxeetan eskolatzen dira; DBHn txikiagoa da bi sareen arteko aldea.

2.2.11.b taula Ikasle atzerritarren ehunekoak lurraldez lurralde eta sarez sare. 2022-23.

	Publikoa	%	Pribatua	%	Guztira
Araba	5.130	77,8	1.461	22,2	6.591
Bizkaia	10.270	61,7	6.386	38,3	16.656
Gipuzkoa	8.385	65,9	4.343	34,1	12.728
Euskadi	23.785	66,1	12.190	33,9	35.975

2.2.11.a. grafikoa. Ikasle atzerritarrak, lurraldeen eta sareen arabera.2022-23

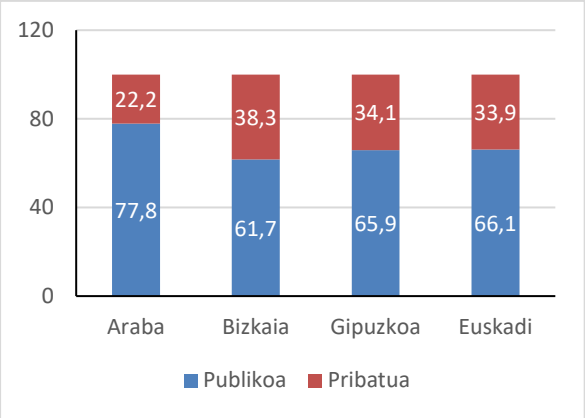

2.2.11.b. grafikoa. Ikasle atzerritarren banaketa lurraldeen arabera. 2022-23

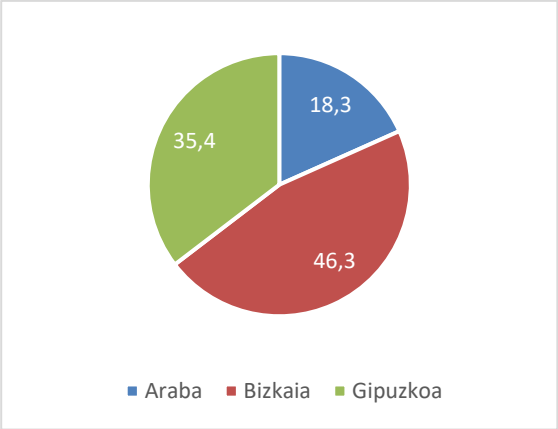

2.2.11.c taula Ikasle atzerritarren bilakaera etapa eta sareen arabera, 2020-21etik 2022-23ra

		Haur H.	Lehen H.	DBH	Batx	EMLH	GMLH	OLH	GUZTIRA
2020-21	Publikoa	6.082	8.864	3.346	872	1.143	1.088	348	21.743
	Pribatua	1.765	3.139	2.750	532	614	569	1.096	10.465
	GUZTIRA	**7.847**	**12.003**	**6.096**	**1.404**	**1.757**	**1.657**	**1.444**	32.208
2021-22	Publikoa	5.987	9.313	3.362	880	1.188	1.198	382	22.310
	Pribatua	1.795	3.280	2.712	503	1.188	600	1.067	11.145
	GUZTIRA	**7.782**	**12.593**	**6.074**	**1.383**	**2.376**	**1.798**	**1.449**	33.455
2022-23	Publikoa	5.948	9.931	3.952	886	1.209	1.263	406	23.595
	Pribatua	1.949	3.825	3.266	535	728	687	1.110	12.100
	GUZTIRA	**7.897**	**13.756**	**7.218**	**1.421**	**1.937**	**1.950**	**1.516**	**35.695**

*Hezkuntza Berezirik gabe

Jarraian, grafikoan, 2022-23 ikasturtean etapa eta sare guztietan ikasle atzerritarren ehunekoa agertzen da. Alde txikiena DBHn gertatzen da; OLHn nagusi da sare pribatuan duen presentzia.

2.2.11.c grafikoa. Ikasle atzerritarren ehunekoa, etapen eta sareen arabera. 2022-23

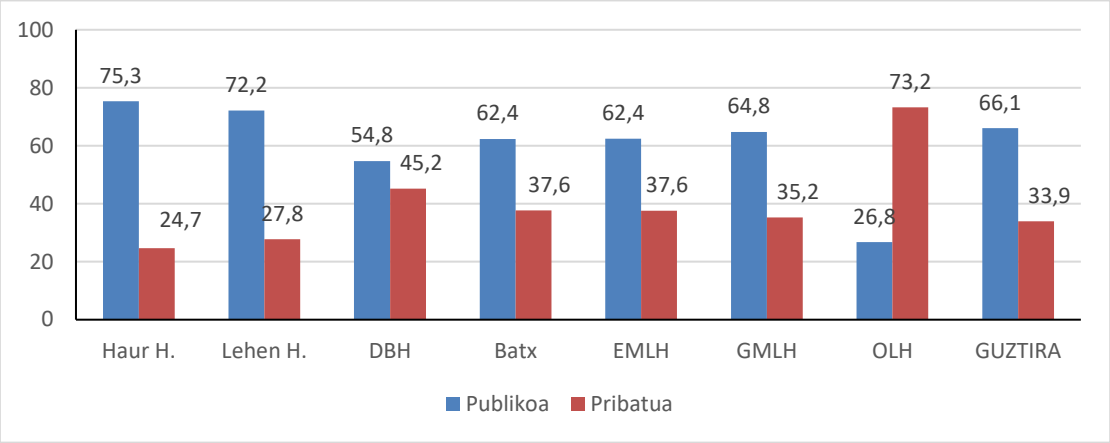

Azkenik, ikasle atzerritarren ehunekoa etapaka erakusten da matrikulatutako ikasle guztiekiko. Etapa guztietan ikasleen kopurua pixka bat handitu da.

2.2.11.d grafikoa Ikasle atzerritarren ehunekoak Ikasle guztiekiko duen bilakaera etapa bakoitzean. (HBrik gabe.)

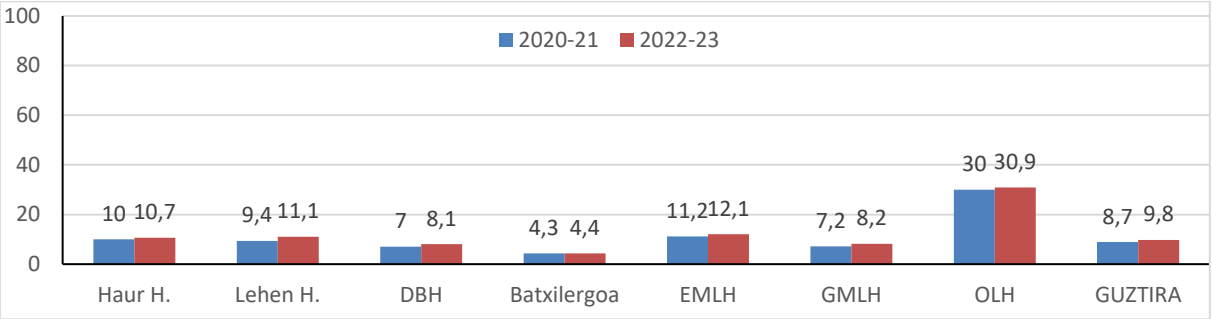

Hurrengo taulan xeheki jasotzen dira ikasle atzerritarrak herrialde-taldeen arabera eta 2022-23 ikasturtean bi sareetan nola banatu diren.

2.2.11.d taula. Ikasle atzerritarrak, herrialde-taldeen eta bi sareetan duten banketaren arabera.

	Guztira	%	Publikoa	%	Pribatua	%
Erdialdeko Amerika	4.689	13,03	2.952	12,41	1.737	14,25
Ipar Amerika	303	0,84	122	0,51	181	1,48
Hego Amerika	9.318	25,90	5.832	24,52	3.486	28,60
Asia	3.701	10,29	2.115	8,89	1.586	13,01
Afrikako Iparraldea	7.964	22,14	6.136	25,80	1.828	15,00
Afrika erdialdea eta hego.	3.139	8,73	2.352	9,89	787	6,46
Europar Batasuna	5.153	14,32	3.186	13,39	1.967	16,14
Europako gainerako lurraldeak	1.627	4,52	1.029	4,33	598	4,91
Ozeania	14	0,04	11	0,05	3	0,02
Ezezaguna	67	0,19	50	0,21	17	0,14
Guztira	**35.975**	**100,00**	**23.785**	**66,12**	**12.190**	**33,88**

Jatorriaren arabera, ikasle gehien dituzten taldeak kontuan hartuta, % 25,9 Hego Amerikatik eta % 22,14 Afrika iparraldetik. 2020-21 ikasturtearekin alderatuta, 2022-23 ikasturtean Erdialdeko eta Hego Amerikatik etorritako ikasleen kopuruak gora egin du, eta Afrika Iparraldetik etorritakoenak, berriz, behera.

2.2.11.2 grafikoa: Ikasle atzerritarrak, herrialde-taldeen arabera

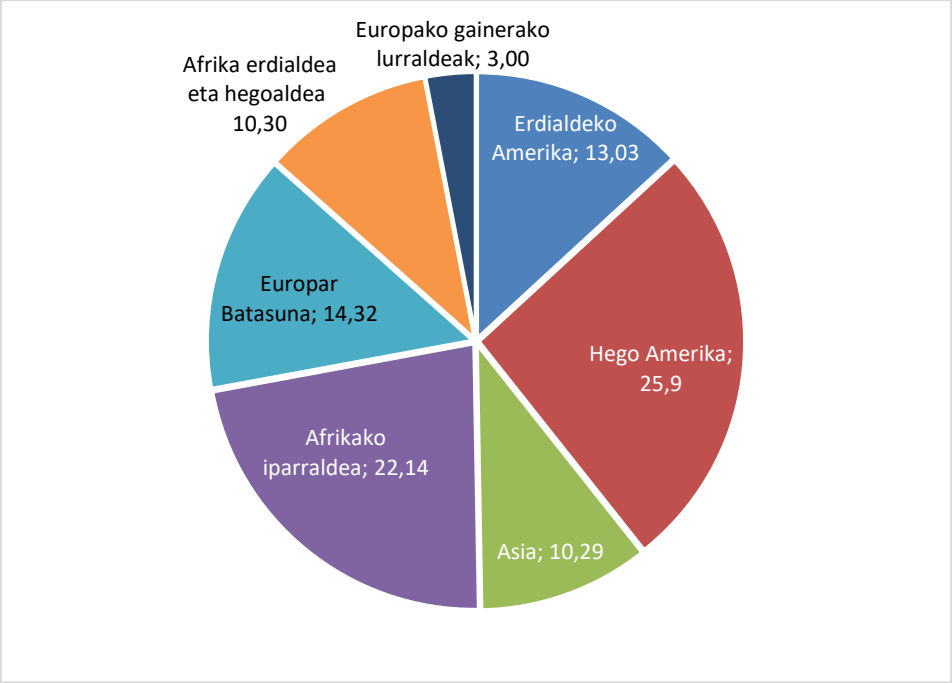

Alde handiena, jatorria eta sarea kontuan hartuta, Afrika iparraldetik etorritako ikasleen artean gertatzen da, % 25,8 sare publikoan, eta % 15 itunpekoan, non Erdialdeko eta Hegoaldeko Ameriketatik datorren proportzio handiagoa dagoen.

2.2.11.f grafikoa. Ikasle atzerritarrak, herrialdeen eta sarearen arabera

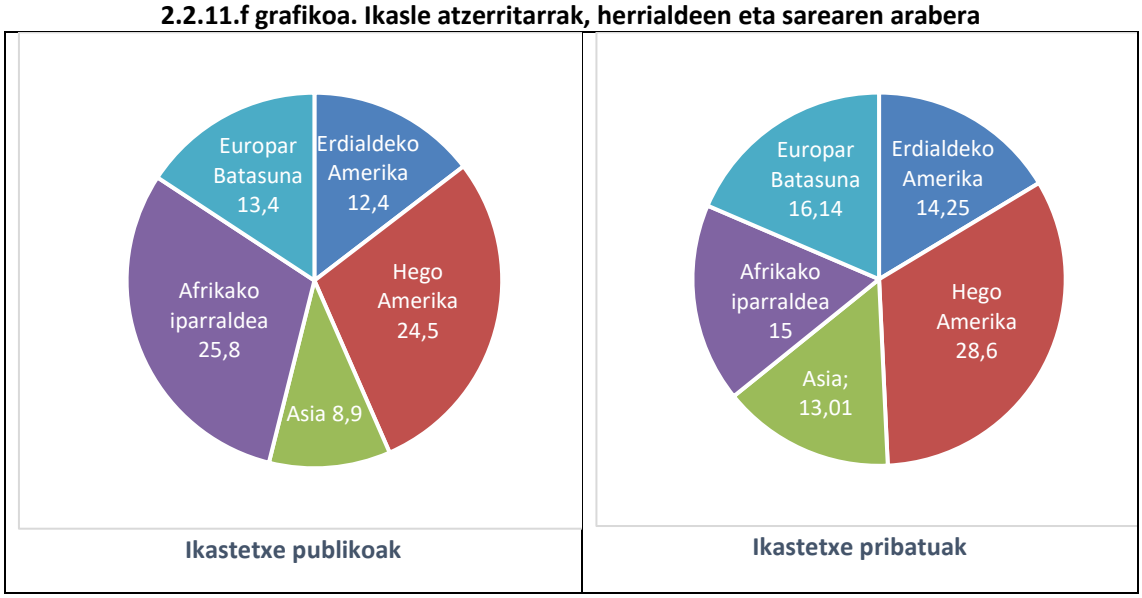

Derrigorrezko hezkuntzan, ikasle atzerritar gehienak B eta D ereduetan eskolatuta daude; derrigorrezko ondorengo hezkuntzan, berriz, A eredua nagusitzen da. 2021-22 ikasturtearekin alderatuta, D ereduak gora egin du etapa guztietan, bereziki DBHn, % 50,9tik % 57ra igaro baita.

2.2.11.g grafikoa. Ikasle atzerritarrak, etaparen eta ereduaren arabera. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

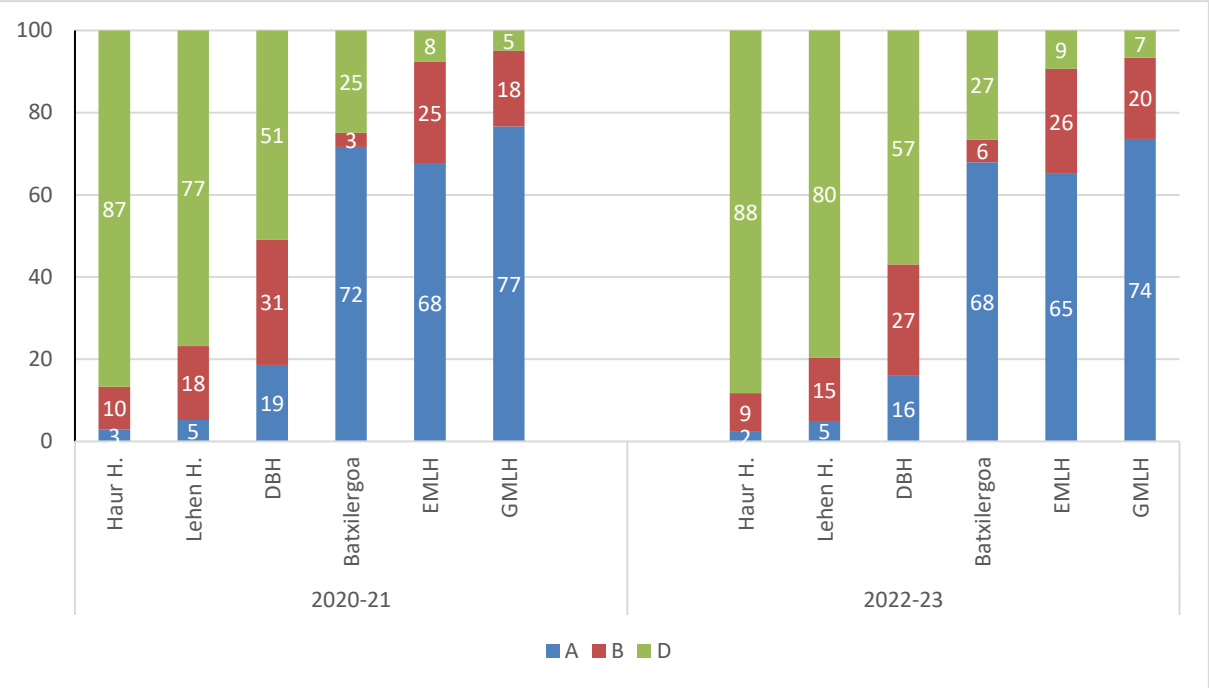

2.3.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

- **Hezkuntza Sistemaren Plangintza**

Plangintzaren kapitulua eremu horri eragiten dion **araudi berriaren** erreferentziarekin hasten da, 2022-23 ikasturtean argitaratzen dena. Kontuan izan behar da 2020ko abenduan Lege Organikoa aldatzeak eta 2022ko apirilean Euskal Autonomia Erkidegoko Hezkuntza Akordioa sinatzeak eragina dutela berrikusi eta eguneratu diren eta 2023-24 ikasturteko matrikulazioan eragina izan duten alderdietako batzuetan.

Euskal Hezkuntza Sistemako ikastetxe batzuetan segregazioa gainditzeko borondateak ikasleen eskolatzearen emaitzak baldintzatu ditu, eta horren ondorioak Kontseilu honek egin beharko duen 2023-2025 aldiko txostenean aztertuko dira. Hala ere, abiapuntutzat hartzen da egoera pribilegiatua seme-alabentzat aukeratutako lehen eskolatze-aukera lortzen duten familien ehunekoari dagokionez, 2022-23 ikasturtean % 94,3 izatera iritsi baitzen.

Kapitulu honek **Eskola Txikien** egoerari buruzko atal espezifiko bat eskaintzen du, gainerako ikastetxeen aldean desberdina dela azpimarratuz, eta horretan laguntzen du irakasleek, familiek, ikasleek eta udal-ordezkariek egindako lanak; izan ere, etengabe erakutsi dute beren hezkuntza-komunitateen konfiantza eta aintzatespena bereganatuz eta beste ingurune batzuetara hedatuz eskaintzen duten hezkuntzan aurrera egiteko kezka.

Beren praktikak trukatzeko eta hobetzeko sare bat sortzeko beharra aldarrikatu dute. Koordinazioa eta prestakuntza bi zutabe izan dira horretarako, eta, zehazki, erreferentzia partekatu batzuk sortzeko, ikastetxe horien konfigurazioan eragina izan dutenak. Horrela, herri txikien bizitzan duen eragina, adin desberdinetako ikasleekin esku hartzeko metodologia-aldaketak etengabe sartzea eta ikerketarekiko lotura nabarmentzen dira. Halaber, ohartarazi dute irakasleen egonkortasuna beharrezkoa dela eta errealitate hori ikusarazteko ahalegina egin dutela, hezkuntza-administrazioaren laguntzarekin, irakasleen denborak eta prozesuak kudeatzen.

(P1) Hori guztia kontuan hartuta, Kontseilu honek proposatzen du aurrera egitea ikastetxe mota horien erregulazioan, Euskal Autonomia Erkidegoko Eskola Txikien Sarea sortzea barne, hezkuntza-, ingurumen-, kultura- eta gizarte-baliabideak partekatzeko, aprobetxatzeko, ikasleen sozializazioa sustatzeko eta toki-erakundeekin lankidetzan aritzeko bideak ezartzeko.

- **Ikasleen eskolatzea**

Eskolatze-datuei dagokienez, jaiotza-tasak behera egiten jarraitzen du, baina, bitxia bada ere, Haur Hezkuntzako lehen zikloan matrikulak zertxobait gora egin du, gure ustez, pandemiak aurreko ikasturteetako datuetan eragina izan zuelako.

2 urteko mailan, jaiotza-tasaren eraginak 41 ikasgelako jaitsiera eragin du, horietatik 35 sare pribatuan, bai eta ikasle/gelako ratioen jaitsiera ere, eta okupazio-indizeetan, zeinak Bizkaian bakarrik igo baitira zertxobait.

Lehen Hezkuntzan, matrikulak % 3,10 egin du behera 2021eko ikasturtearekin alderatuta, eta 65 ikasgelaren jaitsiera (51 sare publikoan), ratioaren jaitsiera eta okupazio-indize hiru lurraldeetan.

DBHn, ordea, joera aldatu egin da; izan ere, matrikulak % 1,9 egin du gora, (%3,43 sare publikoan eta %0,6 itunpekoan); 80 ikasgela gehiago sare publikoan eta 9 gutxiago itunpekoan. Ikasle/gela ratioak ere jaitsi egin dira hiru lurraldeetan.

DBHko aniztasuna kontuan hartzen duten eta ikasle guztien arrakasta sustatzeko arreta espezifikorako bideak bilatzen dituzten programen bidezko eskolatzeak, Curriculum Aniztasunaren kasuan, ikasleen % 31ko igoera ekarri du bi sareetan, eta emakumeen ehunekoa pixka bat hazi da, 2 ikasturtetan 2,3 portzentajezko puntuak hazi baita. Baliteke igoera hori oraindik konfinamenduak dituen ondorioen zioa izatea.

Bestalde, 2 urtetik DBHko 4. mailara bitarteko berandu hasten diren ikasleak eskolatzeak 2022ko abenduan argitaratutako Agindu berri bat du erregulatzeko.

2022-23 ikasturtean % 1,7 igo zen aurreko ikasturtearekin alderatuta, eta % 63 sare publikoan sartu zen. Bitxia bada ere, ikasle gehienak 2 urteko mailan sartu ziren (2.034), eta ia hirukoiztu egin zen hurrengo ikasturtean, 3 urteko mailan (815).

Aipatu behar da Lehen Hezkuntzako 5. mailatik aurrera gertatzen diren sarrerek gora egin dutela 2021-23 aldian. Horrela, DBHko 6. mailatik 4. mailara bitarteko hazkundea % 22, % 21, % 19, % 23 eta % 26koa izan da, hurrenez hurren, eta DBHko 4. mailan 523 ikasle izan dira 2022-23 ikasturtean.

Batxilergoan, 26 ikasleko matrikulazioak behera egin du pixka bat 2020-21 ikasturtearekin alderatuta, baina ratioak igo egin dira Gipuzkoan eta Araban, eta 23 ikasgela gehitu dira; horietatik 14 ikastetxe publikoetan daude.

Gainera, 2022-23 ikasturtean modalitateak aldatu egin ziren lehen ikasturtean, eta Batxilergo Orokorrean ikasle gutxi sartu ziren. Berrikuntza izan zen, halaber, Batxilergoko bi mailetan Filosofia ikastearen derrigortasuna, eta eragin handiagoa izan du 2. mailan, hautazko 2 ikasletik 1era igaro baita. Kontseilu honek ez ditu abantaila eta eragozpen horien ondorioak ikusten, musika ikasten ari ziren ikasleen kasuan izan ezik; izan ere, aldaketa horren aurretik bi ikasgai baliozkotzen zituen, eta, gaur egun, 1 bakarrik baliozkotu ahal izango ditu.

Lanbide Heziketak goranzko joera izaten jarraitzen du matrikulazioan eskaintza osoan.

Oinarrizko LHk 5.000 ikasle inguru ditu, bi ikasturtetan % 1,8 gehiago. Sareen arteko banaketa askoz handiagoa da itunpekoan (% 70,8 eta % 29,2, hurrenez hurren).

Gizonen ehunekoa mantendu egin da aurreko ikasturteekin alderatuta, eta % 72koa izan da. 20 ikasgela gehitu dira, 10 sare bakoitzean, eta ratioak behera egin du hiru lurraldeetako ikastetxeetan.

Erdi Mailako LHren kasuan, % 1,8 igo da 2020-21 ikasturtetik. 43 ikasgela gehitu dira, 28 sare publikoan eta ratioak ere behera egin du hiru lurraldeetan.

Goi Mailako LHko matrikulak % 2,8 egin du gora aldi berean, 88 gela berrirekin; horietatik 61 sare publikoan daude, eta ratioak jaitsi egin dira hiru lurraldeetan.

Hizkuntza-ereduei dagokienez, joera orokorrak aldi horretan D ereduaren hazkundea islatzen du etapa guztietan, ñabardura batzuekin:

- Haur Hezkuntzan, eredu horretan eskolatze-maila altua gertatzen denean, 2 puntu igo da, eta 2022-23 ikasturtean % 83,6 izan da.
- Lehen Hezkuntzan, ia 3 puntu egin du gora, eta % 79,4ra iritsi da.
- Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza % 73,5era iritsi da 2022-23 ikasturtean, 2020-21 ikasturtean baino ia 3 puntu gehiago
- Batxilergoan ehunekoa puntu 1 baino zertxobait gehiago igo da eta % 67,2ra iritsi da
- Oinarrizko LHn puntu 1 egin du gora, baina ehunekoa oso txikia da (% 2,2)
- Erdi-mailako zikloan 4 puntu hazi da, eta % 25,7 eredu horretan matrikulatuta dago.
- Goi-mailako graduan ere 2 puntu igo da, eta % 27,5era iritsi da.

Azkenik, lanbide-espezializazioko programei dagokienez, balorazio positiboa egin behar da, eta Kontseiluak otsailaren 2ko 14/2016 Dekretuaren zirriborro-proposamena aurkeztu zenean egin zuen irizpenean ere jaso zuen, sortzen ari diren prestakuntza-eskaera berrietara azkar egokitutako formula delako.

Oro har, ondoriozta daiteke DBHtik aurrera ikasleen gehikuntzarako joera, ikasle/gela ratioaren jaitsiera eta bi sareetako ikasgelen hazkundea errepikatzen direla.

Lanbide Heziketako tituludunen laneratzearen azterketari buruz, Lanbidek ikasleei egiten dien inkestaren datuekin, 2022an islatzen da emakumeen % 54 eta gizonen ehuneko hori bera lanean ari zela; % 13 emakumeak ziren eta % 10 gizonak langabezian, eta % 33 emakumeak eta % 36 gizonak.

Ikasketekin jarraitzeari dagokionez, % 23k Lanbide Heziketan jarraitzen du, eta % 7k Unibertsitatean, kasuen % 78an kualifikazio hobea lortzeko nahia argudiatuz.

Araututako HHEn, % 1,8ko jaitsiera gertatu da bi ikasturtetan, eta deigarria da I. graduko hasierako irakaskuntzetako, matematikako eta hizkuntza-komunikazioko gaitasunaren oinarrizko edukiak eskuratzeko, ikasleen hazkundea. Arautu gabeko HHEn ere % 3,9 jaitsi da matrikula bi ikasturtetan. Modalitate honek lehentasuna ematen die lana eskatzen duten ikasleei edo beste irakaskuntza-eremu batzuetara sartu nahi dutenei.

Araubide Bereziko irakaskuntzetan, Diseinuko Goi Mailako Irakaskuntzetan bi ikasturtetan izandako % 47,7ko hazkunde handia nabarmendu behar da.

Hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleen eskolatzeari dagokionez, deigarria da % 17,4ko hazkunde globala, baita % 13,9koa ere hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak dituzten ikasleen kasuan.

Hezkuntza-premia bereziei dagokienez, nabarmentzekoa da motorraren aniztasun funtzionalaren (% 36,2), jokabidearen nahaste larrien (% 21,9) eta garapenaren nahaste orokortuen (% 19,7) hazkundea. Emandako datuetan bi erreferentzia berri sartu dira, anomalia kromosomikoena eta diagnostiko larriaren susmoarena; beraz, bi kasuetan azken bi ikasturteetako datuak baino ez ditugu.

Ikasgela arruntetan HPBak dituzten ikasleen bilakaera orokorra % 5ekoa da bi sareetan, baina ikastetxe publikoek 1470 ikasle gehiago eskolatu dituzte 2022-23 Ikasturtean.

Gela egonkorren kasuan, nabarmentzekoa da sare publikoan Lehen Hezkuntzan % 57 hazi dela, 108 ikasle gehiago eskolatu baitira, eta % 29 DBHn, 64 gehiago, 2020-21 eta 2022-23 ikasturteen artean itundutako sare pribatuan.

Hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak dituzten ikasleei dagokienez, oso esanguratsua da arreta-nahasteak eta hiperaktibitatea dituzten ikasleen hazkundea (% 75,6) eta ikasteko zailtasun espezifikoak dituztenena (% 66,3). Ikasle horien ehunekoa handiagoa da sare publikoan (% 57), baina 2021-22 eta 2022-23 ikasturteetan % 14,4 hazi da sare horretan, eta itunpeko sarean, berriz, % 22.

Gaitasun handiko ikasleen kasuan, aldi honetan detekzio-protokolo bati ekin zaio, eta horren ondorioz kasu gehiago sortu dira.

Atzerriko ikasleei dagokienez, nabarmentzekoa da, halaber, % 18 inguruko hazkundea izan dela bai DBHn bai Goi Mailako LHn. Adierazi behar da % 88,7 D ereduan daudela Haur Hezkuntzan, eta hori, a priori, aldeko datua da euskara txikitatik ikasteko.

Kapitulu honetako datuak aztertu ondoren, Kontseilu honek uste du lehentasuna eman behar zaiola Euskal Hezkuntza Sistemaren plangintza estrategikoari, jaiotza-tasaren jaitsieraren egungo testuinguruan.

Kontuan izan behar da, aldi berean, hazkunde handiak gertatu direla bai derrigorrezko bigarren hezkuntzako maila guztietan sartu berri diren ikasleen artean, bai hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak dituzten ikasleen artean, gaitasun handiko ikasleak ahaztu gabe.

Horregatik guztiagatik, proposamen hauek egin dira:

(P2) Plangintza egokitzea, beharretei erantzungo dien eskaintza bat egiteko, gaineskaintzak eta azpieskaintzak saihestuz.

(P3) Ikasgeletan aniztasun gero eta handiagoari ematen zaion arreta hobetzen lagunduko duten beste baliabide batzuk izateko aukera, proposatutako helburuak lortzeko.

(P4) Udalen edo, hala badagokio, udal eskola-kontseiluen parte-hartzea hezkuntza-eskaintzaren proposamen osagarriak egiteko.

3. kapitulua.- ESKOLA INKLUSIBOA

Sarrera

3.1.- BIZIKIDETZA, INKLUSIOA SUSTATZEKO GUNE GISA

3.1.1.- Parte-hartzea, bizikidetzaren funtsezko faktore gisa: testuinguru orokorra:

3.1.2. Bizikidetzaren esparrutik bultzatutako parte hartzeko jardunbide egokiak

3.1.2.1.- Bizikidetza positiboaren curriculuma

3.1.2.2.- Ingurugelak bultzatutako parte hartzeko jardunbide egokiak

3.1.2.3.- Ikastetxeko Ordezkaritza Organo Gorenean edo Eskola Kontseiluan parte hartzea

3.2.- ERRONKA INKLUSIBOAK

3.2.1.- Plan instituzionalen jarraipena

3.2.1.1.- Eskola inklusiboa garatzeko esparru-plana 2019-22

3.2.1.2.- EAEko hezkuntza-sistemarako Hezkidetza Plana, berdintasunaren eta tratu onaren bidean 2019-2023

3.2.1.3.- Bizikasi

3.2.2.- Plan berriak

3.2.2.1.- Eraldatzen

3.2.2.2.- Hedatze

3.2.2.3.- Baliabideen kudeaketa

3.2.3.- Bekak

3.2.3.1.- Jangelako eta materialen beken datuak

3.2.4.- Erakundeen arteko edo entitateekiko lankidetza

3.2.4.1.- Erakundeen arteko lankidetza

a) Eskolatu gabeen kopurua eta eskola-absentismoa desagerraraztea

b) Osatuz, Bideratuz eta Jarraituz programak

c) Esku-hartze goiztiarra

d) Etxeko unitate terapeutikoa

e) Adikzioen plana

f) Suizidioaren aurrean protokolo

g) Haur eta nerabeen babesgabetasun, tratu txar, sexu-jazarpen eta sexu-abusu egoeren aurrean prebentzioa eta jarduketa

h) Adingabeen zentroak eta espetxeetan Ikasgelak

3.2.4.2.- Erakundeekin lankidetza

a) Ikasle ijitoak eskolatzeko ekimenak

b) Bidelaguna Programaren jarduketak

c) IBT

3.2.5.- Ikasleak saritzea

a) Batxilergoko sari bereziak

b) Urruzuno saria

c) STEAM Euskadi estrategia eta Matematika-olinpiada

3.3.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

3. kapitulua. ESKOLA INKLUSIBOA

Sarrera

Kapitulu hau diseinatzeko erreferentzietako bat Eskola inklusiboa garatzeko 2019-22 aldirako esparru-plana izan da. Plan hori 2022-23 ikasturtera luzatu da, eta honela definitzen da eskola inklusiboa: ikasle guztiek kalitatezko hezkuntza izatea bermatzeaz gain, ikasle guztiek bizitzarako gaitasunen garapen-mailarik handiena lortzea du helburu.

Horretarako, gure ustez beharrezkoa da elkarbizitza erreferente giltzarri den egoera batetik abiatzea, ikasleen artean eta gainerako irakasle eta irakasle ez diren eragileekin, familiekin eta abarrekin sortzen diren elkarreraginetatik elikatzen delako.

Plan horrek hobekuntza-eremu batzuk planteatzen ditu aldi horretarako, eta horien artean dago parte-hartzearena.

Kapitulu honi hasiera emateko, bizikidetzari buruzko puntu bat landuko dugu, inklusioa prestatzeko espazio gisa. Bertan, hain zuzen ere, partaidetza kokatzen da erdigunean, inklusioaren ikuspegitik adierazlerik garrantzitsuenetako bat delako, autonomia pertsonala garatzen saiatzen baita, eta autonomia hori oinarrizkoa da ikaskuntzaren bilakaera positiborako, esparru inklusibo batean.

Oraingo honetan, baliabideei buruzko datuak Plangintzari buruzko 2. kapituluan sartu dira, ikuspegi inklusibotik komunikatzeko modurik onena dela ulertu delako, ikasle guztiengandik bereizi gabe.

Erronka inklusiboak izenburua duen epigrafe bat sartu da. Bertan, eskola inklusiboa sustatzen duten plan edo programen errepasoa egiten da, bai Sailetik bertatik, bai beste erakunde batzuekin lankidetzan.

3.1.- BIZIKIDETZA, INKLUSIOA SUSTATZEKO GUNE GISA

3.1.1.- Parte-hartzea, bizikidetzaren funtsezko faktore gisa: testuinguru orokorra

2014. urtean “Euskadiko demokraziari eta herritarren parte-hartzeari buruzko liburu zuria. Abiapuntua” izeneko liburua aurkeztu zen. Liburu hori hainbat erakundetako 400 lagunen ekarpenetan oinarrituta egin zen. Kontseilu hau Euskadin balio publiko arduratsua sortu nahi zuen ekimen honekin lotutako jardunaldi eta ekitaldietan izan zen.

Herritarrek beraiengan eragina duten erabakietan parte hartu nahi dutela argi egon arren, 2018ko urriko 68. Euskal Soziometroa - Kultura demokratikoa azken txostenak hainbat esparrutan euskal herritarren parte-hartze maila zalantzan jartzen duten datuak ematen ditu.

Hezkuntzari dagokionez, ikasleen guraso-elkarteetako kide izateari buruzko item bat dago, eta gazte- edo ikasle-elkarte bateko kide izateari buruzko beste bat.

Lehen itemari dagokionez, galdetutakoen % 81ek dio inoiz ez dela bertako kide izan; % 9k dio iraganean izan zela baina gaur egun ez dela; % 5ek dio gaur egun kide dela eta parte hartzen duela; % 3k dio kide izan arren ez duela parte hartzen; eta % 2k ez daki / ez du erantzun.

Gazteei dagokienez, % 82 ez da inoiz gazte- edo ikasle-elkarte bateko kide izan; % 12 garai batean izandakoa da baina une honetan ez da; % 3 elkarte bateko kide da eta parte hartzen du; % 1 elkarte bateko kide da baina ez du parte hartzen; % 1ek ez daki / ez du erantzun.

2015eko azterketarekin alderatuta, kide diren edo parte hartzen duten edo kide diren eta parte hartzen ez duten pertsonei buruzko datuek ez dute bilakaera esanguratsurik erakusten.

3. 1. 1. a grafikoa – Ikasleen gurasoen elkarteen eta ikasleen elkarteen parte-hartzearen ehunekoa, 2018an

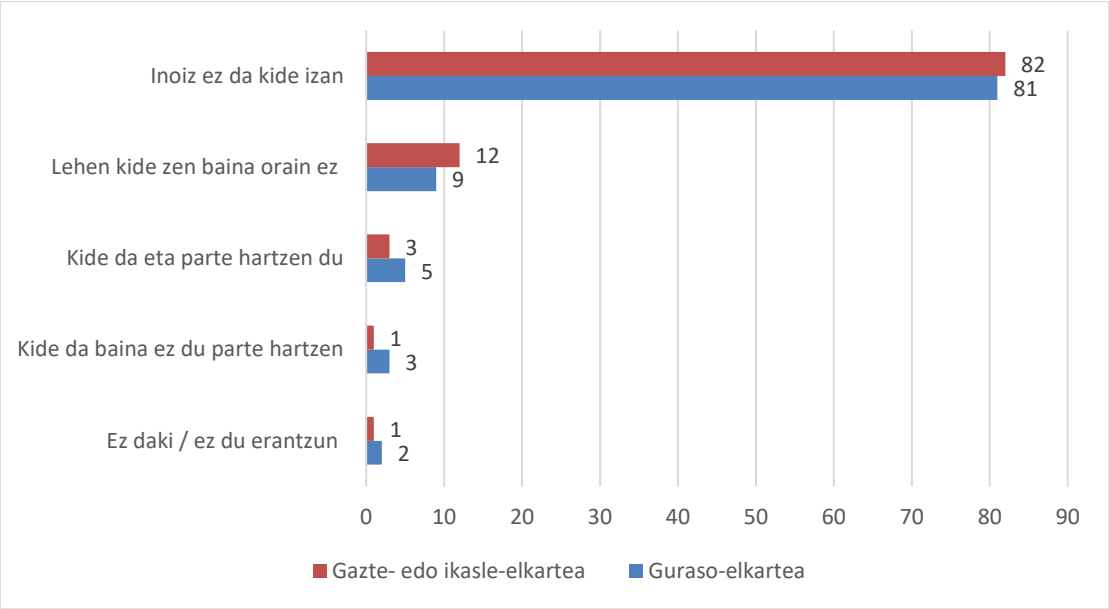

3. 1. 1. b grafikoa – Ikasleen gurasoen elkarteen eta ikasleen elkarteen parte-hartzearen ehunekoa, 2015eko eta 2018ko ikasturteetan

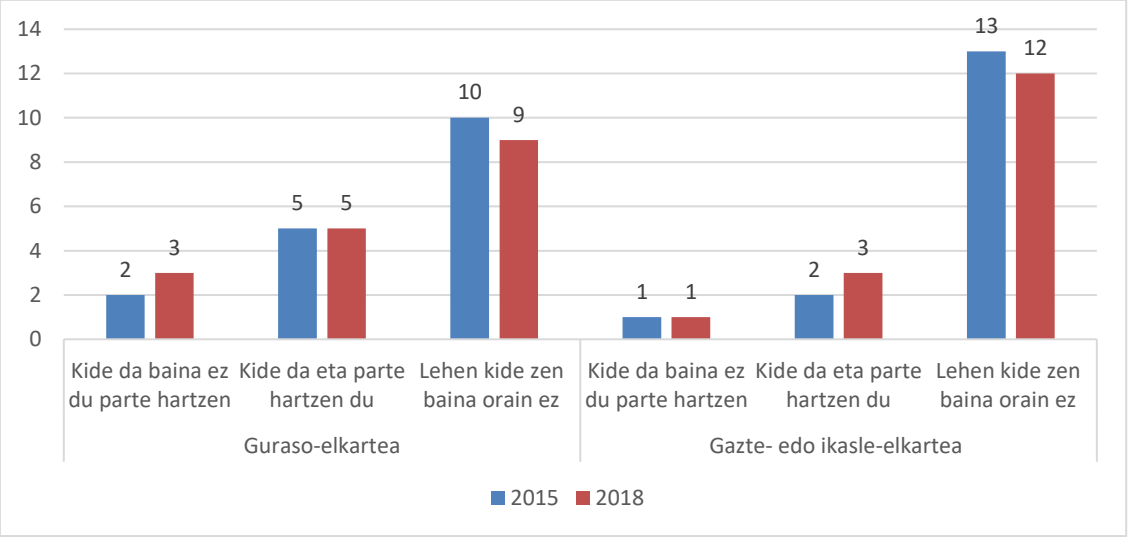

Parte ez hartzeko aipatzen diren arrazoien artean, % 38k dio gauza garrantzitsuagoak dituela egiteko, % 36k ez duela bizitza konplikatu nahi, eta % 29k ez duela astirik. Ehuneko horrek berak dio ez dagoela parte hartzera bultzatzen duen erakunde edo elkarterik, % 7k uste du erakunde edo elkarteetan parte hartzeak ez duela ezertarako balio, % 5ek arrazoi ekonomikoak aipatzen ditu eta beste % 5ek beste arrazoi batzuk. % 9k ez daki / ez du erantzun.

Bestalde, **Euskadiko Gazteriaren Kontseiluak**, Eskola Kontseiluko kideak, gazteen partaidetzari eta egiten ari diren lanari buruzko ikuspegia eman du. Hala, gazteen parte-hartzea bultzatzen duten zenbait motibazio nabarmentzen dira, hala nola sozializaziorako aukera bat, denbora libreaz gozatzea eta norberaren idealak defendatzea, besteak beste.

Parte-hartze hori garatzea oztopatzen duten zailtasunak ere aipatzen dituzte. Horien artean, administrazioaren funtzionamenduarekiko urruntasuna, elkarteen barne-kudeaketa eta gazteen ahotsak behar bezala entzuten ez direnaren sentsazioa nabarmentzen dituzte.

Gazteen asoziazionismoaren eskariei dagokienez, hauek dira haien aldarrikapenak: prozedura burokratikoak azkartzeko behar nagusia, politika publikoetan parte-hartzea eta eragina sustatzeko dauden baliabide eta zerbitzuak eguneratzea, komunikazio-bideak etengabe hobetzea, gazteriari buruzko diskurtso kaltegarri eta estereotipatuen aurkako neurriak hartzea, eta erakundeetan belaunaldien jarraipena ziurtatzeko babesa.

Arau-esparruari dagokionez, Euskal Eskola Publikoaren Legearen 39. artikuluak dio ikastetxe bakoitzaren antolaketa- eta funtzionamendu-erregelamenduan ikasleen parte-hartzea artikulatuko dela, eta horretarako, besteak beste, maila bakoitzeko ordezkaria, ordezkarien batzarrak, helburu edo jarduera espezifikoetarako batzordeak eta antzeko beste batzuk erabiliko direla.

Eskolan parte-hartzea sustatzeko atal bat ere badu. Bertan Hezkuntza-administrazioak konpromisoa hartzen du eskola-elkartean sartuta dauden estamentuek parte hartzeko formula guztiak bultzatzeko; eta, bereziki, ikasleen gurasoen elkarteak eta elkarte horien federazioak eta konfederazioak eratu eta funtzionatzeari erreferentzia egiten dio, finantzazio-mekanismoen bidez, etengabeko prestakuntzaren bidez eta funtzioak betetzeko beharrezko laguntza teknikoaren bidez.

Beraz, ikasleak elkarteak sortzeko antola daitezke. Elkarte horien bidez, beren iritzia adierazten dute, ikastetxearekin lankidetzan aritzen dira zenbait jarduera antolatzeko, ikastetxeko edo ikastetxetik kanpoko kide anitzeko organoetan —Udaleko Eskola Kontseiluek edo Euskadiko Eskola Kontseiluak beste batzuen artean— parte hartzea sustatzen dute, kultura- eta kirol-jarduerak sustatzen dituzte, ekintza kooperatiboa eta talde-lana bultzatzeko jarduerak sustatzen dituzte, etab.

Adostasun handia dago ikasleek ikastetxearen antolamenduaren eta funtzionamenduaren hainbat esparrutan parte hartzeko duten beharrari buruz. Gaur egun, parte-hartzea bera hezkuntza-balio ukaezina duen praktika gisa ulertzen da, garapen pertsonala eta soziala bultzatzen duena edo, aldi berean, konpetentzia pertsonalak eta sozialak garatzera bideratutako prestakuntza espezifikoa eskatzen duena.

Ikasleengan beren garapen eta ikaskuntzaren subjektu aktibo izatearen kontzientzia sustatzera bideratutako metodoak eta praktikak —parte-hartzea, espiritu kritikoa eta eztabaida sustatzen duten dinamizazio-teknikak— funtsezkoak dira, baita jokabide eta jarrera toleranteak eta errespetuzkoak garatzea ere. Horrela, parte-hartzea, aldi berean, hezkuntzaren bitarteko eta helburu bat da.

3.1.2.- Bizikidetzaren esparrutik bultzatutako parte hartzeko jardunbide egokiak

Ikasleek ikastetxeko bizitzan parte hartzea haurtzarotik hasten den eginkizun bat da, eta bizikidetza positiboa sortzen lagundu behar du, konfiantzan, diskriminaziorik ezan eta lortzen diren akordioekiko inplikazioan oinarrituta. Ikasleak oso informazio-iturri baliotsua dira, eta curriculumari, metodologia- edo ebaluazio-proposamenei heltzeko moduan eragin dezakete. Horrela, ikasleek hezkuntza-prozesuari buruz eta ikastetxeak eta hauen ingurunea hobetzeko aukerari buruz duten iritzia oso garrantzitsua dela aitortzen da.

Nahiz eta ikasleen parte-hartzea ziurtzat jotzen den irakasteko eta ikasteko prozesua aktiboa izan dadin, badira interesgarriak diren praktika batzuk, hala nola bizikidetza positiboaren esparruan garatzen direnak edo Ingurugelak bere programen bidez bultzatzen dituenak. Bi kasuetan, ikasleen parte-hartzea eta lankidetza oso lotuta daude xede eta helburu argi batzuei. Lehenengo kasuan, ikasgelako edo ikastetxeko giroa hobetzen eta ikasleen ongizatean laguntzea. Bigarren kasuan, planetaren jasangarritasunean eta bizitzaren hobekuntzan inplikatzea. Ikasleentzako oso garrantzitsuak eta erakargarriak diren bi erronka.

3.1.2.1.- Bizikidetza positiboaren curriculuma

Bizikidetza funtsezko alderdia da gizakiaren eraikuntzan; bizikidetza horrek berekin dakar nork bere burua ezagutzeko eta bere buruarekin harremanetan jartzeko gaitasuna, eta besteekin eta ingurunearekin modu positiboan harremanetan jartzeko eta haiek ezagutzeko gaitasuna.

Kontzeptu hori ikasi egin behar da, eta eskola-testuinguruan garatzea ezinbestekoa da, hori baita sozializazio-gune garrantzitsuenetako bat ingurune inklusibo batean elkarrekin bizitzen ikasteko prozesuan.

Bi ideia horiek —garapen pertsonala eta bizikidetza positiboaren eraikuntza— sortzeko beharrezkoa da eragile hezitzaileen parte-hartze aktiboa eta eraginkorra, elkarbizitzaren kudeaketaren alderdi garrantzitsuen eta ikastetxeko hezkuntza-komunitateko kide izatearen eta sustraitzearen sentimenduaren protagonista diren aldetik.

Alde horretatik, elkarbizitza positiboa eraikitzearen inguruan ikastetxeak eta eskola-elkarteak dituzten helburuak edo jarduketak errazteko, sustatzeko, garatzeko eta ebaluatzeko erreferentziazko egitura edo organoa **Bizikidetzaren Behatokia** da. Haren eraketa eta presentzia EAEko unibertsitatez kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubideei eta betebeharrei buruzko abenduaren 2ko 201/2008 Dekretuaren 5.2 artikuluan arautzen da.

Ikastetxe bakoitzak bere interesetara eta beharretara gehien egokitzen den Bizikidetzaren Behatokiaren osaera finka dezake, betiere hezkuntza-sektore guztiek parte hartzeko organoa dela kontuan hartuz, eta ikasleen parte-hartzean arreta berezia jarriz.

Bestalde, **Bizikasi** ekimena ezarri zenetik, ikasleek bizikidetza positiboaren curriculumaren garapenean, ikasgelaren kudeaketan eta ikastetxeko bizikidetzaren kudeaketan parte hartzeko neurriak proposatzen dira.

Oro har, bizikidetza positiboaren curriculumaren helburu nagusia da ikasleak beren ikaskuntzen eragile aktibo bihurtzea, proiektu partekatu bati lotzea eta kide izatearen sentimendua garatzea.

Ikasgelan sistematikoki lantzeko diseinatutako materialen bidez, banaka eta berdinen talde gisa hartutako ikasleak ahalduntzen dira, konpromiso pertsonalak zein kolektiboak har ditzaten bizikidetza positiboa eraikitzeko, eskola-jazarpenari lotutako portaerak desagerrarazteko eta ondoren behar diren leheneratze-prozesuetarako.

https://bizikasi.euskadi.eus/es/erabilerarako-jarraibideak estekan kokatutako materialek lau lan-eremu, eta BAT kanpaina, ekintzekin eskaintzen dituzte, ikastetxe bakoitzak, bere testuinguru partikularretik abiatuta eta eguneroko jarduna kontuan hartuta, bere diseinua osatu dezan. (ni eta nire taldea; gure arteko harremanak; eta harremanak onak ez direnean?; ondo konpontzen gara).

Irakasleek eta gainerako eragile hezitzaileek ikasleen parte-hartzea sustatzen dute, ohiko irakasteko eta ikasteko jardueren, tutoretzen, eskola-zerbitzuen eta jarduera osagarrien eta eskolaz kanpoko jardueren bidez. Helburu hori lortzeko, ikasleek beren ikaskuntza-prozesuak gidatu ditzaten, ikastetxeko eta ikasgelako giroak aldez aurretik prestatu eta egituratzen dira, eta inklusiboak dira.

Berdinen arteko Laguntza Sistemak dira bizikidetza kudeatzeko garrantzi handiena duten ikasleen partaidetza-egiturak. Profil desberdinetako ikasle-sareak dira, eta ikasgeletako eta ikastetxeko bizikidetza hobetzea dute helburu. Ikasleek egitura horietan duten parte-hartzea zuzena, autonomoa eta gainbegiratua da aldi berean.

Bizikidetza Planean sartuta, ikastetxeek Berdinen arteko Laguntza Sistemetako –BLS— modalitateren bat edo batzuk sortzea, jarraipena egitea eta lanean jarraitzea sustatzen dute. Sistema horien artean, konplexutasun txikienetik handienera antolatuta, egiten diren zereginen arabera, honako hauek nabarmentzen dira:

- Harrera eta laguntza: berdinei ikastetxean eta talde-ikasgelan integratzen laguntzeko eginkizuna dute, eskatzen edo beharra duten ikasleei hasiera batean ematen dieten harreraren eta laguntzaren bidez. Modalitate honetan sartzen dira ikasle laguntzaileak, laguna eta harrera-taldeak.

- Laguntza: bere eginkizuna da laguntza ematea, entzute aktiboaren bidez, zailtasunak —lotsa, isolamendua, liskarrak edo antzekoak— edo arazoak —eskola-jazarpena edo ziberjazarpena— dituztenei, soluzioak bilatzen ikas dezaten. Modalitate honetan ikasle laguntzaileak eta laguntza-taldeak daude. Ciber bertsioa (Cibermanagers, Ciberkideak...) sartuta dago.
- Bitartekaritza: gatazkak, gaizki ulertuak, liskarrak, interesen konfrontazioa, berdinen arteko pertsona arteko harremanetan premien edo lehien talkak modu baketsuan konpontzea, eta agresibitateari edo indarkeriari aurre egitea du helburu, haien berdinek abian jarritako bitartekaritza-prozesuaren bidez.
- Tutoretza: laguntza-sistema horiek errendimendua hobetzeko ikaskuntzaren alderdietan oinarritzen dira. Ikasle batzuek beren ikasteko trebetasun pertsonalak behar dituztenen zerbitzura jartzen dituzte, tutoretzaren eta gainbegiratzearen bidez. Hemen sartzen dira eskola-tutoreak, etxeko lanen kluba eta denbora-bankuak.
- Mentoretza: Mentoretza-sistema eduki pertsonaletara bideratzen da gehien, normalean esparru akademikora eta kognitibora, baina ez dira baztertzen norberarekiko eta inguruarekiko harremanen esparrukoak, helburu pertsonalak gainditze aldera.

Euskadin asko dira ikasleek bizikidetza positiboaren eraikuntzan parte hartzeko praktiken artean aipatutako proposamenetako batzuk barne hartzen dituzten ikastetxeak.

Bestalde, Ikuskaritzak esku hartzen jarraitzen du bizikidetza positiboan laguntzeko, berdinen arteko tratu txarren kasuak kontrolatuz. Zentroek kasuen erregistroa eta jarraipena egiten laguntzen dute. Azken bi ikasturteetako datuek erakusten digutenez, ikasturtez ikasturte protokolo gehiago irekitzen dira, baina kasuen ehunekoak behera egiten du pixka bat. Hala ere, Ikuskaritzaren jarraipena duten kasuak gehitu egin ziren aldi horretan.

PROTOKOLOAK 21-22	KASUAK 21-22	JARRAIPENA 22-23	PROTOKOLOAK 22-23	KASUAK 22-23	JARRAIPENA 23-24
1098	157	48	1536	213	69

Ziberbullying-erasoak % 32,4tik % 27ra jaitsi dira aldi horretan.

Tratu txar mota ohikoena hitzezko erasoa da, 2022-23an kasuen % 85,78an detektatu baitzen; ondoren, gizarte-isolamendua (% 53,67) eta eraso fisikoa (% 34) daude. Kontuan izan behar da mota horiek batera detekta daitezkeela kasuetan.

Sexuari eta adinari dagokienez, 2022-23 ikasturtean, biktimen ehunekoa oso antzekoa izan da kasu guztietan, baina apur bat handiagoa emakumezko ikasleen kasuan (% 51,38 eta % 48,17, hurrenez hurren), eta kasuen ehuneko handiena DBHko 1. eta 2. mailetan gertatu zen (kasuen % 47,25).

3.1.2.2.- Ingurugelak bultzatutako parte hartzeko jardunbide egokiak

Ingurumenarekin kezkatuta dauden irakasleen eskola-tradizio zabala kontuan hartuta, aitortu behar da 90eko hamarkadaz geroztik aurrera egin dela, garai hartan hainbat programa lantzen hasi baitziren, hala nola Eskola Ekologikoak, Ekoeskola edo Ekologia Eskolara. Horiek klaustroak konprometitzen zituzten eta haien inplikazioa sustatzen zuten. Jauzi kualitatibo garrantzitsu bat 2003an gertatu zen, Eskolako Agenda 21 programa sortu zenean. Programa horrek hezkuntza-komunitatearen parte-hartzea eta Udaletako Tokiko Agenda 21ekin inplikatzea bultzatu zuen. Gaur egun, 2030eko Eskola Agendarako trantsizioaren ondorioz, hezkuntza komunitatea Komunitate Globalarekin konprometitzen da.

Lan-ildo horrek aparteko garrantzia lortu du hainbat arrazoirengatik.

Lehenik eta behin, paradigma-aldaketa gertatzen da, ikasleen parte-hartzea sustatzetik ikasleen benetako protagonismora. Planetaren jasangarritasunarekiko eta zaintzarekiko sentsibilitatea areagotu egin da gazteen artean, eta hauen parte-hartzea sustatu du haien analisian, diagnostikoan, proposamenak egitean, komunikazioan eta haiekiko konpromisoan, beren gain hartzeko prest dauden erantzukizun jakin batzuk hartuz.

Bigarrenik, testuingurua egokia da NBEren Garapen Jasangarriko Helburuen esparruan, Euskadi Basque Country 2030 Agendan eta 2030erako Euskadiko Jasangarritasunerako Hezkuntza Estrategiaren garapenean.

Hirugarrenik, indarrean dagoen curriculumaren helburuen artean jasangarritasunaren aldeko hezkuntza dagoelako —hezkuntzan ikuspegi ekosozial berri bat txertatuz— eta, beraz, esparru horretan ikasleekin lan egitea.

Azken batean, urte hauetan guztietan ikastetxeetan eta Ingurugeletan lortutako esperientziak, planetaren bizitzaren zaintzarako eta jasangarritasunerako hezkuntzak egun duten protagonismoarekin batera, lan-proposamen berriak ekarri ditu.

Jarraian, ikasleek garatutako jardueraren adibide batzuk laburbilduko ditugu:

- Eskolako Agenda 2030. Jasangarritasunaren kulturan heztea
- "Iraunkortasunerako Eskola" eta IRAES sarea aitortzea
- Haur eta Gazteen Nazioarteko Konferentzia. CONFIT

Motibazioa eta antolaketa bi zutabe dira Eskola Agenda 2030 programak sustatzen duen jarduera sortzeko. Hori ikastetxe-proiektu bihurtu denez, Zuzendaritza Taldearen laguntza du. Talde horrek, irakasle koordinatzaileekin eta hainbat arlo eta mailatako irakasle batzuekin batera, Talde Eragilea osatzen du.

Proposatzen den egiturak, gainera, ikasgela bakoitzeko Ekoordezkariak barne hartzen ditu, eta horiek, aldi berean, Batzarra osatzen dute, proposamenak ikasgeletara eraman eta ikasgeletatik jaso, aztertu eta bideratzeko, GJHen esparruan.

Batzarra proiektuaren jarraipenean, ekintzan eta ebaluazioan inplikatuta dago, eta hezkuntza-komunitate osoa ordezkatzen duen Iris Zirkuluan (Ostadar Zirkulua) parte hartzen du, eta ikastetxeak definitu duen proiektua babestu eta haren jarraipena ere egiten du.

Egitura horrek ikastetxean lantzen diren "kolore" guztiak biltzen ditu (berdintasunaren morea, bakearen zuria, bizikidetza...), eta beharrezkoa da sektore bakoitzari dagokion jarduera zehazteko, bikoiztasunak saihesteko eta sinergiak sustatzeko, eta, bereziki, ikasleek hartzen dituzten erabakien eraginaren eta garatzen dituzten ekintzen ondorioen lekuko izan daitezen. Autonomia handia ematen die irakatsi eta ikasteko prozesuan eta erabakiak hartzerakoan.

Lan-metodologiari dagokionez, partaidetzazko ikerketa- eta ekintza-esparru bat ezartzen da, hainbat fase barne hartzen dituena. Aipatutako motibazio- eta antolaketa-faseez gain, diagnostiko-fasea dago. Fase horretan, ikastetxearen eta ingurunearen testuinguruan dagoen arazo-egoera aztertzen da: informazioa biltzen dute, ondorioak aztertzen dituzte eta aintzat hartu beharreko lehentasunak ezartzen dituzte.

Diagnostikoan oinarrituta, ikasleek esku-hartze plan bat diseinatzen dute, ikastetxea eta haren ingurunea jasangarriago egiteko ekintzekin. Haien bideragarritasuna baloratzen dute eta arduradunak eta epeak ezartzen dituzte. Era berean, plana gauzatzen dute eta prozesuaren eta honen eraginaren ebaluazioa egiten dute.

Hezkuntza eta ebaluazioa prozesu osoaren zeharkako faseak dira, hezkuntza-ikuspegitik, proiektua eskola-elkarteari jakinarazteko eta fase bakoitzaren garapena eta emaitzak ebaluatzeko.

Eskolako Agenda 2030ek, hainbat fororen bidez, udalerri bereko edo inguruko eremu geografikoko ikastetxeen sare-lana sustatzen du, prestakuntzarako, lankidetzarako eta esperientziak trukatzeko espazioekin. Udalak ere inplikatuta daude Eskolarteko Foroan eta Eskolako Udal Foroan.

Azkenik, "Iraunkortasunerako Eskolak" aitortzeko gune bat aurreikusten du, Programan bost urtez lan egin eta autoebaluazio eta auditoria bat burutu ondoren, ikastetxeak hezkuntzari, parte-hartzeari eta jasangarritasunari dagokienez duen kalitatea baloratzen denean. Iraunkortasunerako Eskolek IRAES sarea osatzen dute (IRAunkortasunerako ESkolak/Jasangarritasuneranzko Eskolak). Horiek, Eskola Agenda 2030en udal-esparrua gainditzen, autonomia-erkidegoan, estatuan edo nazioartean lan egiten dute.

Planetaren zaintzan ikasleek duten protagonismoak Euskal Herriko mugak gainditzen ditu. Brasilek zeregin garrantzitsua izan du esparru horretan, haur eta gazteentzako hainbat hitzaldi egin baititu nazioartean sustatuz. 2010ean, Ingurugelak bi ikasle Brasiliara eramatea lortu zuen. Han, Zain Dezagun Planeta Gazteen Nazioarteko Konferentzia (Confint) egin zen. Ordutik aurrera, inplikatutako ikastetxeen eskariz, Euskadin urtero egiten da prozesu hori, printzipio hauek garatzeko: "gazteak gaztea hezten du, gazteak gaztea aukeratzen du eta belaunaldi batek beste batekin ikasten du".

Prozesu horren barruan sartzen dira eskolaren, autonomia-erkidegoaren, estatuaren eta Europaren esparruak. Ingurugela izan zen Estatuko 1. Confit-en arduraduna, eta Estatuan egindako hurrengoen (5 guztira) antolaketan parte hartu du, baita Europako hiruretan ere. Prozesu horiek ESenRED (Sareko Jasangarritasunerako Eskolak) sareen sarea eratu zuten estatu mailan. Ingurugelak hamarkada batez koordinatu du sare hori, eta horren azken helburua ikasleei protagonismoa ematea da, planetaren bizitza mehatxatzen duen krisi ekosozial globalaren aurrean ahalduntzeko. Izan ere, Confinten leloak dioen bezala, "gu ez bagara, nortzuk? Orain ez bada, noiz?".

3.1.2.3.- Ikastetxeko Ordezkaritza Organo Gorenean edo Eskola Kontseiluan parte hartzea

Ikasleen eskubideei eta betebeharrei buruzko Dekretuak parte-hartzeari buruzko zenbait artikulu jasotzen ditu. Zehazki, 22. artikuluan ezartzen du prestakuntza-jardueretan parte hartzeko betebeharra. *"interesez jardunez, agintzen dizkieten lan pertsonalak eginez eta antolatzen diren lan-taldeetan lagunduz."*

16. artikuluak, ikastetxearen funtzionamenduan eta bizitzan parte hartzeko eskubideari buruzkoak, indarrean dauden arauetan xedatutakoaren arabera, parte hartzeko organo espezifikoak aurreikusten ditu, *"ikastetxe publiko edo itunpeko ikastetxe pribatu bakoitzak bere Antolakuntza eta Jarduera Araudian edo bere Barne Araudian ezartzen duenaren arabera."*

Ezartzen du, gutxienez, DBHtik aurrera maila eta talde bakoitzeko ordezkariak izendatu behar direla, eta kide anitzeko organo espezifiko batekoak izango direla, Ordezkaritza Organo Gorenean (OOG) edo Eskola Kontseiluan dituzten ordezkariei informazioa, aholkuak eta laguntza emateko. Haiek, adostutako proposamenak helarazi behar dituzte. Ordezkari horiek zuzeneko eta isilpeko sufragio bidez aukeratzen dira dagokion taldeko edo mailako ikasle guztien artean, Bigarren Hezkuntzatik edo baliokidetik aurrera.

Dekretuak, halaber, ikasleen biltzeko eskubidea arautzen du, baita elkartzeko eskubidea eta elkarte, federazio eta konfederazioa sortzekoa ere.

2022-23 ikasturtearen hasieran, Ordezkaritza Organo Gorenetan eta Eskola Kontseiluetan ordezkari izango diren kideen hauteskundeetarako deialdia egin zen, irailaren 26ko bi Aginduren bidez.

Ikasleen ordezkaritza aldatu egiten da zirkunstantzien arabera. Ikastetxe publikoak bere Antolakuntza eta Jarduera Araudian erregulatuta eduki dezake osaera, Sailak ikasleen eta gurasoen gutxieneko partaidetza-ehunekoei buruz aurkezten dituen erreferentziak eta eskaintzen duten irakaskuntza mota kontuan hartuta.

Antolakuntza eta Jarduera Araudian erregulatuta ez badago, ikastetxe publikoak 2020ko urriaren 1eko Ebazpena du, Hezkuntzako sailburuordearena, OOGren osaera zehazten duena; hau ere eskaintzen duten irakaskuntza motaren arabera diferentea da.

Itunpeko ikastetxe pribatuetako Eskola Kontseiluan ikasleen ordezkaritza urtarrilaren 30eko 10/2007 Dekretuak arautzen du. Dekretu horretan ikasleen bi ordezkari edukitzea ezartzen dira,

DBHko lehen mailatik aurrera. Gainera, 14.2 artikuluan aurreikusten denez, Barne Erregimeneko Erregelamenduak Lehen Hezkuntzako ikasleen ordezkariak sartzea aurreikusten badu, hautesleak eta hautagarriak izango dira, hitzarekin baina botorik gabe (6. artikulua), erregelamendu horrek ezartzen dituen baldintzetan.

Azken batean, ikastetxe publikoetako ikasleek parte hartzen dute hautaketa-prozeduretan, ordezkatutako sektoreetako bat gehiago diren aldetik. Hauteskunde Batzordeko kide bat eta zozketa bidez izendatutako bi ikasle. Horietan gazteena bere sektoreko hauteskunde-mahaiko idazkaria izango da. Kontu-hartzaile gisa ere jardun ahal izango dute, baldin eta gutxienez hamar hautesleren abala lortzen badute edo ikasle-elkarte batek egindako proposamenak badira.

Itunpeko ikastetxe pribatuen kasuan, ikasle batek Hauteskunde Batzordean parte hartzen du eta bik Hauteskunde Mahaian.

3.2.- ERRONKA INKLUSIBOAK

Atal honetan, azterketa-aldi honetan garatzen diren erronka inklusiboei lotutako ekimenen azterketa jasotzen da, bai nazioarteko proiekzioa duten erakundeek gidatuta edo bultzatuta, bai hurbileko testuinguru batean hainbat erakunde edo entitateren parte-hartzetik proposatzen direnak. Nolanahi ere, guztiek dute eragina ikasleekin esku-hartzean, esparru inklusibo batean.

Jarraian, ikastetxeetan lan inklusiboa egiteko proposamen instituzionalen diseinua gidatzen duten **erreferentzia makroei** helduko diegu:

- Basque Country 2030 agenda
- (H)ABIAN 2030 estrategia.

Txosten honek hartzen duen aldian, garapen jasangarrirako laugarren helburuak, "Hezkuntza inklusiboa, ekitatiboa eta kalitatezkoa bermatzea eta bizitza osoan pertsona guztientzako ikaskuntza-aukerak sustatzea", erreferentea izaten jarraitzen du 2030. urterako.

Basque Country 2030 Agendak bere gain hartzen du, gainerako helburuekin batera, eta jomuga, plangintza-tresna eta legegintza-ekimenen bidez ezarritako konpromiso batzuekin laguntzen du, baita adierazle batzuekin ere.

Jomugek honako hauei egiten diete erreferentzia:

- Kalitatezko eskola inklusiboa, ekitatiboa eta berritzailea sustatzea, bikaintasunerantz egiten duena eta hezkuntza eskuratzeko bidean berdintasuna bermatzen duena.
- Oreka, gizarte-kohesio, kulturartekotasun eta bizikidetza handiagoa lortzea gure ikastetxeetan
- Eskolan eleaniztasuna bultzatzea
- Hezkuntza-azpiegiturak eraiki eta egokitzea
- Irakaskuntzaren modernizazio teknologikoa bultzatzea

- Bizikidetzaren eta giza eskubideen arloko hezkuntza sustatzea (indarkeriarik eza, aniztasuna eta elkartasuna)
- Enpresaren eskaerei eta pertsonen enpleguari erantzungo dien bikaintasuneko lanbide-heziketa finkatzea, laugarren industria-iraultzan arreta berezia jarrita

Bestalde, 2022ko azaroan, Dublinen, Hezkuntza Globalaren Europako 2050eko Batzarra egin zen, Hezkuntza Globalaren Europako Sareak (GENE) antolatuta. Bertan, 2050erako Hezkuntza Globalari buruzko Europako Adierazpena sinatu zen, Dublingo Adierazpena izenez ezagunagoa dena.

Bertan, hezkuntza-administrazioen, agentzien, gazte-erakundeen, gizarte zibilaren, tokiko eta eskualdeko gobernuen eta nazioarteko beste erakunde batzuen ordezkariek parte hartu zuten. Euskaditik, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko eLankidetza – Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziako ordezkariak bertaratu ziren.

Adierazpena inspiratzailea da datozen urteetarako hezkuntza globalaren planteamendurako, toki- eta mundu-mailan munduari buruzko hausnarketa kritikoa bultzatuz, baita ikasleen inplikazioa eta justizia sozial eta klimatikoko mundu bat lortzeko konpromisoa ere, giza eskubideak eta aniztasuna errespetatzeaz gain. Munduko herritarrei hezkuntza emateko konpromisoa indartu du, Maastricheko Adierazpena egin eta 20 urtera.

Hezkuntza-sistema formalera ez ezik, hezkuntza ez-formalera eta informalera ere bideratuta dago, eta lankidetza eta aliantzak maila guztietan azpimarratzen ditu, ikaskuntza globala hezkuntza osoan integratzeko.

Adierazi behar da Euskal Autonomia Erkidegoan gizarte-eraldaketarako hezkuntza-estrategia bat dugula, (H) ABIAN 2030. Estrategia horrek 8 konpromiso ditu:

1. Gizarte-eraldaketarako hezkuntza (GEH) bultzatzea, pentsamendu kritikoa eragiten duena, pertsona kontzienteak, ahaldunduak eta arduratsuak sustatzen dituena gizarteari eta bizitzari berari dagokienez, eta hartara, bizi dugun errealitatea eraldatzea lortu nahi duen herritartasun globala eratzen duena.
2. Ikuspegi pedagogikoak garatzea; hauek kritikoak eta sozioafektiboak izango dira, parte-hartzea bultzatuko dute, pedagogia feministak txertatuko dituzte, bizitzen jasangarritasuna eta subjektibotasuna txertatuko dituzte, baita dibertsitateen kudeaketa eta zapalkuntzen intersekzionalitatea ere.
3. Eskubideen ikuspegia funtsezko elementua gisa proposamen pedagogikoetan, eta eskubide eta erantzukizunak identifikatuz.
4. Irakaskuntzan interdependentzia eta errealitateen arteko lotura sustatzea.
5. (H)ABIAN 2030ek ekintza-planen, jarduketen eta baliabide espezifikoen bidez proposatutako GEHren estrategian laguntzea.
6. Etengabeko ikaskuntza sustatzea, geure praktikak aztertuz.

7. GEHren esperientziak eta ikaskuntzak partekatzea, jarduketak eta proposamenak hobetzeko.
8. Estrategiaren jarraipena eta ebaluazioa egitea.

3.2.1.- Plan instituzionalen jarraipena

Irakasleek ekimen asko garatu dituzte testuinguru inklusibo bat lortzeko, non aniztasuna ikasleen hezkuntza eta garapen integrala aberasten duen elementu gisa kudeatuko den. Horietako asko Sailak berak ezarritako lehentasunen bidez adierazitako jomugekin lotuta daude, plan edo proiektu moduan antolatuta eta prestakuntza-eskaintza espezifiko batekin lagunduta.

2023an onartutako curriculum berriak hiru helburu ditu Oinarrizko Hezkuntzarako, argigarriak direna:

- ✓ Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma zehazteko eta garatzeko, ikasle guztiak gizarteratu behar dira, garapen pertsonal orekatua izan behar du, herritartasun kritikoa, berdintasunezkoa, aktiboa eta eraikitzailea eraiki behar du, eta ondorengo prestakuntza-prozesuetarako sarbidea erraztu behar du. Helburu horiek lotura estua dute irteera-profilarekin.

- ✓ Hezkuntza-ekintza inklusiboak askotariko esperientziak, erreferenteak eta ikaskuntzak eskainiko ditu ikuspegi global eta kulturartekotik eta era guztietako planteamendu etnozentriko androzentrikoetatik urrun, ikasle guztien une ebolutibora eta ikaskuntza-erritmo pertsonalera modu pertsonalizatuan egokituta.

- ✓ Oinarrizko Hezkuntzak, ikuspegi humanista batetik, jakintzak eta balioak eskuratzeko prestatuko ditu ikasleak, gizarte justuagoa, solidarioagoa eta konprometituagoa eraikitzeko. Horretarako, alderdi kognitiboak, emozionalak eta etikoak uztartu beharko dira.

XXI. mendeko funtsezko konpetentzien eta erronken arteko loturak emango die zentzua ikaskuntzei, eskola eguneroko bizitzako egoera, gai eta arazo errealetara hurbilduko baitu; eta horrek, era berean, ikaskuntza-egoera esanguratsu eta garrantzitsuei laguntzeko beharrezko laguntza emango du.

Curriculumean jarrera etiko zorrotza hartzea proposatzen da, norberaren ongizatea eta guztion onerako errespetua artikulatuz. Halaber, tokiko ikuspegia gainditu behar da arazo globalak aztertzeko eta haiekin konprometitzeko, alderdi garrantzitsuekin enpatizatzeko gaitasuna garatuz, zaintzaren eta errespetuaren balioak onartuz eta bidegabekeria, ekitaterik eza eta bazterketako egoerekiko sentsibilitate handia garatuz.

Plan instituzionalak eskola inklusiboan jorratu beharreko lehentasunen proposamen zabala baina, aldi berean, mugatua dira. Proposamenek ikastetxeetan ezagunak diren eta garatuak dauden planak eta ekimenak barne hartzen dituzte, baina baita familientzako beken edo laguntzen deialdiak ere, egoera ekonomikoa edozein dela ere, pertsona guztiei hezkuntzarako eskubidea bermatzen zaiela ziurtatzeko.

Ikasleen eskolatzeari buruzko datuak txosten honetako 2. kapituluan aztertzen dira, eta langileei buruzkoak, berriz, 5. kapituluan; beraz, aldi honetako proposamen esanguratsuenetako batzuk laburbilduko ditugu, hala nola:

- Eskola inklusiboa garatzeko esparru-plana 2019-22
- EAEko hezkuntza-sistemarako Hezkidetza Plana, berdintasunaren eta tratu onaren bidean 2019-2023
- Bizikasi
- Eraldatzen
- HEDATZE

3.2.1.1.- Eskola inklusiboa garatzeko esparru-plana 2019-22

2022-23 ikasturterako luzatutako eskola inklusiboa garatzeko esparru-plana 2019-22k lau helburu orokor eta helburu espezifiko batzuk ditu, irakasleen, laguntza-zerbitzuen eta Hezkuntza Sailaren beraren jarduera gidatu dutenak.

"Elkarbizitzarako eta ekitaterako esparru komun bat zehaztea, aniztasunaren balioa indartzeko eta hezkuntza-arloko erantzunak eta praktikak ikasle guztien ikaskuntza-premietara eta -gaitasunetara egokitzeko" lehen helburuari dagokionez, aurrera egin da adimen-gaitasun handiak dituzten ikasleen inguruan (1.4. helburua, halaber, adimen-gaitasun handiak dituzten ikasleentzako hezkuntza-arretarako 2019-22 planarekin —2022-23 ikasturtera luzatu dena— lotuta dago).

Garatutako alderdien artean, honako hauek nabarmentzen dira:

- Ikasle horiek bahetzeko tresna batekin egiten ari ziren pilotajea amaitzea.
- Lehen Hezkuntzako 1. eta 6. mailetan detekzio-protokoloa jasotzea funts publikoekin mantendutako ikastetxe guztietan.
- 558 kasu erregistratzea.
- Protokoloari eta plan pertsonalizatuari buruzko gidak egitea.

Bizikidetza positiboari, eskolatu berri diren ikasleei eta hezkidetza-eskolari buruzko gainerako helburu espezifikoak Bizikasi esparruaren eta Hezkuntza-sisteman hezkidetza eta genero-indarkeriaren prebentzioa lantzeko Gida Planaren (2019-2023) bidez garatzen dira. Honako atal hauetan aipatzen dira helburu horiek:

Bigarren helburuan, "Politika eta jardunbide inklusiboak sustatzea, EAEko hezkuntza-sistema osoan egiturazko jarduerak gauzatuz" izenekoan, oraingoz ez da araudi berria onartu. Araudi hori beharrezkoa da 1998tik indarrean dagoen araudia, hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleei eman beharreko hezkuntza-erantzuna eskola muinbakar eta integratzailearen esparruan antolatzen duena, eguneratzeko. Laguntza-zerbitzuen (Berritzegune) egituran izan daitezkeen aldaketei dagokienez, 2022-23 ikasturtean lehen urratsak eman dira, erregulazio berri bat iritsi bitartean.

Arreta Goiztiarra ikastetxe guztien dinamiketan txertatuta dago, eta, ondorioz, aztertzen ari diren kasuak detektatzen ari dira.

Bestalde, ikaskuntza-sistema alternatiboak (ebaluazioa eta esku-hartzea) behar dituzten ikasleei arreta emateko protokoloak ezartzeari dagokionez, aurrera egin da, eta web baten egituraren eta edukien diseinuari buruzko lan bati ekin zaio. Gainera, ebaluazio psikopedagogikoaren kontzeptualizazioa eta prozedurak berrikusi eta eguneratu dira.

Hirugarren helburuari —"Ikastetxearen autonomia eta erantzukizuna sustatzea, ikasleekiko hezkuntza-alorreko kudeaketan eta esku-hartzean"— dagokionez 30 ikastetxetan protokolo bat ezarri da ikasteko zailtasun espezifikoak dituzten ikasleekin edo arreta-gabeziagatik edo hiperaktibitateagatik nahasmendua duten ikasleekin esku hartzeko. Baloratu ondoren, protokolo hori hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak dituzten ikasleei eta dislexia edo diskalkulia duten ikasleei aplikatuko zaie. ISEI-IVEIrekin lankidetzan web-aplikazio bat diseinatu da, eta ikastetxeekin partekatu den material-sorta bat antolatu da. DISLEGI, DISLEXIA Euskadi eta ADAHGI bezalako guraso-elkarteekin eta BCBL erakundearekin ere lankidetzan aritu dira, protokoloaren pilotajean erabilitako behaketa-tresnak baliozkotzeko.

Hezkuntza-trantsizioak hobetzeari dagokionez, aurrera egin da adimen-desgaitasuna duten ikasleak helduarora igarotzeko programak aztertzen.

Laugarren helburua honako honi egiten dio erreferentzia: Modu eraginkorrean onartzea zer-nolako zeregina betetzen duen hezkuntza-komunitateak ikasle guztien arrakasta lortzeko, eta aktiboki sustatzea haien ongizatea erdiesten laguntzen duten beste sistemekin (osasun-sistema eta gizarte-sistema) batera lanean aritzea. Bertan, portaera erregulatzeko zailtasunak dituzten ikasleei ematen zaien erantzunean aurrera egin da, ikastetxe batzuetan ezarritako esku-hartzea sistematizatzeko eredu baten bidez.

Azkenik, aipatu behar da, helburu horiek lortzeko, mintegiak antolatu direla ikasgela egonkorretako irakasleekin, orientatzaileekin, aholkulariekin, entzumeneko eta hizkuntzako irakasleekin eta pedagogia terapeutikoko irakasleekin.

3.2.1.2.- EAEko hezkuntza-sistemarako Hezkidetza Plana, berdintasunaren eta tratu onaren bidean 2019-2023

2019-2023 aldirako aurreikusitako plan hau bere hiru helburu estrategikoetatik garatzen ari da. Lehenengo helburua Hezkuntza Sailean eta euskal hezkuntza-sisteman beharrezkoa den prestakuntza eta egitura ematea da, Haur, Lehen eta Bigarren Hezkuntzako etapetan hezkidetza modu koordinatu eta integralean bultzatzeko.

Bigarren helburua ikastetxeei lotuta dago, beren kulturan, politikan eta praktikan genero-ikuspegia txerta dezaten.

Hirugarren helburuak prebentzioa, detekzio goiztiarra eta erantzun eraginkorra jorratzen ditu emakumeen aurkako indarkeriaren aurrean.

Helburu estrategiko bakoitza beste helburu espezifiko batzuetan banatzen da, eta horiei zenbait ekintza esleitzen zaizkie. Zehazki, 1. helburu estrategikoak 2 helburu espezifiko eta 20 ekintza ditu. Bigarren helburu estrategikoak 4 helburu espezifiko eta 8 ekintza ditu; hirugarrenak, berriz, 2 helburu espezifiko eta 5 ekintza.

Plan honen berritasuna ikastetxeen eta Sailaren beraren lana sistematizatzeko oinarrizko 8 zutabe sartzea izan da. Hala, zutabe bakoitzak suposatzen duenari eta ikasgela bakoitzean zehazten den moduari buruzko prestakuntza lehentasunezkotzat jo da; gainera, irakaskuntzan esku hartzeko zeharkako planteamendu bat iradoki da, honako hauen bidez:

1. pentsamendu kritikoa sexismoaren aurrean
2. hizkuntzaren eta irudien erabilera ez-sexista
3. emakumeen jakintzaren integrazioa eta haien ekarpen sozial eta historikoa
4. gatazkak modu baketsuan eraldatzea, hezkidetzako bizikidetzaren bidez
5. autonomia pertsonala eta independentzia ekonomikoa
6. espazio eta jarduera osagarriak eta eskolaz kanpokoak
7. hezkuntza afektiboa eta sexuala berdintasunean
8. emakumeen aurkako indarkeria prebenitzea eta horren aurrean jardutea.

Hezkidetzaren lana sistematizatzeko eta aurrera egiteko beharrezkoa den beste lehentasun bati dagokionez, hainbat egitura bultzatu dira eta jarraipen egokia egin da esleitutako funtzioak sortu direla eta betetzen dituztela egiaztatzeko.

Hala, hezkidetzako eta berdintasuneko ordezkariak daude ordezkaritza-organo gorenetan, eta hezkidetzako arduraduna BAT taldean. Ikastetxeetako bizikidetza-behatokietan hezkidetzari lotutako funtzio espezifikoak ezarri dira. Gainera, administrazio-kudeaketak hasi dira Saileko lanpostu jakin batzuek hezkidetzan trebatzeko berariazko baldintza bat izan dezaten.

Egiturak sistematizatzen eta esparru horretan aurrera egiten laguntzen du, baina beharrezkoa da, Planak aurreikusten duen bezala, irakasleentzako material erabilgarriak ipintzea. Hala, ikastetxearen kudeaketa orokorrean eragina duten materialak diseinatu dira, hala nola irakasleentzako, AZPentzako, familientzako eta beste eragile eta ikasle batzuentzako hezkidetza-plana egiteko gida, eta tutoretza- eta orientazio-planetan 8 zutabeak txertatzeko Gida.

Maila desberdinetara egokitutako beste material batzuk ere diseinatu dira, ikasleekin lan egiteko proposamen zehatzekin, programazioan 8 zutabeak txertatzea errazteko.

Ikastetxeak bere egoerari buruzko autodiagnostikoa egiteko eta hezkidetza-planteamenduan aurrera egiteko aldaketak proposatzeko tresna bat ere sustatu da. Horrela, tresnak 3 atal ditu. Bat ikastetxean hezkidetzaren alderdi orokorrei buruzkoa, hala nola prestakuntza, egiturak eta kulturan, politikan eta praktikan genero-ikuspegia txertatzea; beste bat, 8 zutabeak eransteari eta emakumeen aurkako genero-indarkeriaren prebentzioari buruzkoa; eta hirugarren bat, praktika autoebaluatzera bideratua, eraginkorra, eraldatzailea eta jasangarria ote den kontuan hartuta.

Emakumeen aurkako indarkeriaren biktimen prebentzioari, detekzio goiztiarrari eta arreta integralari dagokienez, erakundeen arteko koordinazioa Emakunderekin egin da batez ere, materialak diseinatzeko eta, besteak beste, Nahiko edo Beldur barik bezalako proiektuen jarraipena egiteko. Era berean, ikastetxeetarako dokumentu bat argitaratu da, indarkeria matxistaren biktima diren haur, nerabe eta emakumeei arreta emateko jarraibideekin.

Azkenik, irakasleek eta zuzendaritza-taldeek ikastetxeetan duten inplikazioaz gain, Ikuskaritzak ikastetxeetan hautemandako emakumeen aurkako indarkeria-kasuei buruzko informazioa biltzeko sistema bat jarri du abian, eta haren jarraipena egiten du.

3.2.1.3.- Bizikasi

Kapitulu honetan Bizikasi jada aipatu da 3.1.2 puntuan, hezkuntzako eragileen parte-hartzearen ikuspegitik. Hala ere, Hezkuntzako sailburuordearen 2021-22 ikasturteko Ebazpena aipatu behar dugu. Ebazpen horretatik aurrera, Bizikasi esparruan, jazarpen-kasuetarako prebentzioa eta jarduketa indartzeaz gain, emozio-esparruarekin lotutako dimentsio berri bat hartzen du, eta, besteak beste, hezkuntza-eremuan suizidioa prebenitzeko protokoloa ekarriko du.

Aldi horretan, irakasleei laguntzeko materialak prestatu dira, bizikidetza positiboaren esparruan, Lehen Hezkuntzako 3. mailatik DBHko 4. mailara arte, ikastetxeentzako laguntza sistematikoa ziurtatzeko, hezkuntza-komunitatea sentsibilizatzeko eta kontzientziatzeko, bizikidetza positiboa eta jazarpena desagerraraztea sustatuko duten egiturak sortzeko, ikastetxeen eskura bizikidetzaren irizpide eta adierazle multzo bat jartzeko, eta, era horretan, etengabeko ebaluazioaren bidez esku-hartzeen hobekuntza eta inplikatutako eragile eta erakunde guztien jardun koordinatua ziurtatzeko.

Gainera, 2021-23 aldian bi proposamen berri garatu dira, honako hauei lotuta:

- alderdi sozioemozionalen lanari eta talde-kohesioari
- hezkuntza-eremuan suizidioa prebenitzeari

Pandemiaren aldia zailtasun sozioemozional batzuen gorakadarekin lotzen da. Zailtasun horiek ikasleen zati batek azaltzen du eta horien aurrean jardutea beharrezkoa da, adingabeei lagunduz, eta haien osasun mental egokia sustatzeko ongizate pertsonala lortzen saiatuz.

3.2.2.- Plan berriak

3.2.2.1.- Eraldatzen

Hamaika Esku programa garatu ondoren, 2021-22 ikasturtean Eraldatu izeneko haren deribatu bat proposatu zen.

Hamaika Esku programarekin duen desberdintasun nagusia da proiektu estrategiko bat diseinatzea eta gauzatzea proposatzen dela, eta bertan ikastetxe bakoitzak Hezkuntza Sailarekin duen erantzunkidetasun-kontratua barne hartzen dela. Hori guztia eskola-arrakasta eskuratzen laguntzeko neurri zehatz gisa, bizitzarako konpetentzien garapenaren maila gorena lortuz

planteamendu inklusibo batetik abiatuta eta egoera ahulenean dauden ikasleak lehenetsiz; horretarako, HKI edo hezkuntza-konplexutasunaren indizea hartu da kontuan, honela definituta:

Ikastetxearen konplexutasun-maila identifikatzen duen indizea, ikastetxearen testuinguruaren zirkunstantzia espezifikoen arabera, hezkuntza-errealitatearekin zerikusia duten hainbat aldagairen konpilazioaren bidez. HKIren azken balioa honako aldagai hauek haztatuz kalkulatzen da:

1. Oinarrizko 5 konpetentzien kalifikazioetan ikastetxeak berak emandako emaitzen hasierako mailako ikasleen ehunekoaren batez bestekoa (0-4 puntuazioak).
2. Ebaluazio Diagnostikoko proban galdetegia bete zuten ikasleek lortutako ikastetxearen ISEKa.
3. Ikastetxean errepikatzen duten ikasleen ehunekoa (EDDren datuak).
4. Ikastetxean material-beka duten ikasleen ehunekoa.
5. Ikasle migratzaileak.
6. Hezkuntza-laguntza berariazko premiak (HLBP) dituzten ikasleen ehunekoa.
7. Ikasleek ikastetxean duten jarraitutasun-maila.
8. Ebaluazio Diagnostikoko hasierako mailako ikasleen ehunekoaren batez bestekoa ikastetxearen emaitzetan, oinarrizko 5 konpetentzietan.
9. Curriculum-aniztasunean dauden ikasleen ehunekoa (DBH).

Erreferentziazko beste esparru bat ikastetxeen autonomiarena da, bai maila pedagogikoan, bai baliabideen eta horien kudeaketaren antolaketan, lau jarduketa-esparruekin lotuta planteatutako helburuei erantzun egokia emateko:

- Zaurgarritasun-egoeran dauden eta ikasteko zailtasunak dituzten ikasleei laguntzea
- Antolaketa-jarrerak (positiboak ikastetxean)
- Irakasteko eta ikasteko prozesuak hobetzea
- Ikastetxearen antolaketa eta kudeaketa, ikasle guztien arrakastara bideratuta.

Hautatutako 56 ikastetxeek 2021-24 aldirako akordioa (kontratu programa) sinatu zuten. Akordio horretan, palanka estrategiak garatzeko konpromisoa hartzen dute. Kontzeptu berri hori ikastetxearen eraldaketa globalera bideratuta dago, diagnostiko batetik eta funtsezko (edo palanka) gisa hautemandako alderdi batetik abiatuta.

2021-22 ikasturtean, Eraldatzen programaren lehen fasea garatu zen. Fase horretan, ikastetxe bakoitzean arduraduna zehaztu, diagnostikoa egin, hobekuntza-ildoak identifikatu eta plan estrategikoa diseinatu ziren, palanka estrategiak zehaztuz (horien artean egon behar zuen, gutxienez, ikasleentzako eta familientzako hezkuntza-hobekuntzarako eta -arrakastarako errefortzu-jardueretarako estrategia bat edo Bizikasi ekimenari lotutako estrategia bat). Ikastetxeak bere prestakuntza-beharrak zehaztu zituen eta Eraldatzen ikastetxeen sarea sortu zen.

Bigarren fasea 2022-23 ikasturtean garatu zen. Bertan, plan estrategikoa garatzen hasi zen, programa-kontratuan hitzemandako jarduerak kontuan hartuta, horien jarraipena eta ebaluazioa eginez, eta, ondorioz, 2023-24 ikasturtean hirugarren fasean planarekin jarraitzeko beharrezkoak ziren aldaketak eginez.

Bai Ikuskaritza bai Berritzeguneak parte hartu duten ikastetxeei laguntzen eta aholkuak ematen aritu dira. Batzorde tekniko eta estrategikoetan ere parte hartu dute.

3.2.2.2.- HEDATZE

2021-22 ikasturtean argitaratu zen HAUSPOA proiektuaren azken deialdia. Bertan, Bigarren Hezkuntzako 83 ikastetxe publikok parte hartu zuten (22 ikastetxe berri). Hurrengo ikasturtean argitaratu zen lehen aldiz HEDATZE deialdia, eta berrikuntza gisa, ikastetxe itunduetara zabaldu zen. Guztira 128 ikastetxek hartu zuten parte, horietatik 72 publikoak eta 56 itunpekoak. Helburuak ez ziren aldatu HAUSPOAren helburuekin alderatuta, baina bai parte hartzeko baldintzetako batzuk, hala nola:

- Ikastetxeak zuzendaritza egonkorra izan behar du
- Proposamena onartzeak, OOGrekin batera, klaustroaren (2/3, DBHko irakasleen % 100en parte-hartzearekin), familien eta ikasleen (2/3, erroldaren % 50en parte-hartzearekin) babes zabala jasotzen du.
- Ohiko ebaluazioetan irakasgairen bat gainditzen ez duten ikasleek parte hartzeko betebeharra.

Baliteke baldintza horien aldaketan eragina izatea, 2021-22 ikasturtean garatutako HAUSPOA proiektuen jarraipena baloratzean, Hezkuntzako Ikuskaritzak egin zituen hobekuntza-proposamenek; izan ere:

- Ikasleen parte-hartzea % 42,4tik % 36,3ra jaitsi zen 2021-22 ikasturtean, 2020-21 ikasturtearen aldean. Horregatik, deialdian funtsezko parte-hartze hori sustatzeko estrategia berriak planteatzea proposatu dute.
- Irakasleen parte-hartzea ere jaitsi egin zen: 2021-22 ikasturtean % 92,8 izan zen, baina % 100eko parte-hartzea izatea gomendatzen da.
- Deialdian sortutako itxaropenei dagokienez, ez zen lortu hezkuntza-komunitateak parte hartzea. Horregatik, programan parte hartzen duten ikasleentzat erreferente edo motibatzaile izan zitezkeen familiak edo komunitateko beste eragile batzuk sartzeko beharra azpimarratzea proposatzen zuten.
- Zuzendaritza-taldeen egonkortasuna erronka handitzat jo zuten proiektu horiek garatzeko.
- 2022-23 ikasturtearen ondoren, Ikuskaritzak berriro esku hartu zuen 128 ikastetxeetan jarraipena eta ebaluazioa egiteko; eta antzemandako hobetu beharreko arloetako bat ohiko ebaluazioetan ikasgairen bat gainditzen ez duten ikasleen parte-hartzea izan zen; izan ere, datu orokorra % 69ra iritsi bada ere % 100 lortu nahi zen.

Hedatzeren beste helburu bat da ikasleen % 50ek gutxienez parte hartzea arratsaldetan antolatutako tailerretan. Helburu hori % 54rekin lortu da, baina hobetzeko aukera ere badago, lurraldearen edo sarearen aldagaiak berariaz kontuan hartzen badira.

Ikastetxeek oso modu positiboan baloratu dute proiektuak emaitza akademikoetan, ikastetxeko giroan, ongizate emozionalean eta ikasleen autonomiaren garapenean duen eragina. Kultura-, gizarte- eta emozio-esparruei lotuta aurreikusitako laguntza-neurriak gauzatu ditu. Hala ere, datozen ikasturteetan hobetzeko aukera dago eta jorratzeko erronkak daude. Horien artean dago jardunbide egokiak trukatuz proiektu honetan parte hartzen duten ikastetxeen sarea indartzea.

3.2.2.3- Baliabideen kudeaketa

Kasu honetan, baliabideen kudeaketari dagokionez, beste berrikuntza bat da argitaratu zen 2023ko maiatzeko Hezkuntzako sailburuordearen ebazpena, zeinak arautzen baitu Euskal Hezkuntza Administrazioak nola emango dizkien funts publikoekin mantendutako ikastetxeei ikasleen aniztasunari erantzuteko behar dituzten baliabideak.

Hauek dira arututako baliabideak:

- Hezkuntza berariaz sendotzeko proiektuak (HBSP)
- Curriculum anitzeko programak (CA)
- Eskolatze-programa osagarriak (EPO)
- Pedagogia terapeutikoko irakasle espezialistak (PT)
- Hezkuntza-laguntzako espezialistak (HLE)
- Gela egonkorrak (GE) eta zereginen ikaskuntzarako gelak (ZIG)
- Hezkuntza bereziko ikastetxeetako gelak

Horietako bakoitzerako, beharrezko baliabideak baliozkotzeko eta, ondorioz, planifikatzeko irizpideak zehazten dira, honako hauek barne: ikastetxeak bete behar dituen baldintzak, Berrikuntza Zuzendaritzak plangintza formalizatu eta argitaratzea, ikastetxeak aurkeztu behar duen dokumentazioa eta aurkeztutako dokumentazioaren tratamendua, eta, azkenik, titularraren eta ikastetxearen betebeharrak. Baliabide horiei buruzko datu guztiak Plangintzari buruzko 2. kapituluan aztertu dira.

3.2.3.- Bekak

Aurreko puntuan aipatutako baliabideez gain, kapitulu honetan hemen sartzen ditugu bekak, ekitatea sortzen laguntzen duten beste baliabide batzuk direlako, zailtasun ekonomikoengatik jorratu beharreko egoerak konpentsatuz.

Hezkuntza Sailaren dirulaguntzen 2023ko plan estrategikoaren lehen helburua da unibertsitatez kanpoko irakaskuntzako ikasleei hezkuntza jasotzeko aukera ematea, beka- eta laguntza-sistema baten bidez, baldintzapen ekonomikoa oztopo izan ez dadin. Beraz, berdintasun-egoeran hezkuntza jasotzeko dauden mugak edo desorekak konpentsatzeko neurriak hartzea dakar; eta, horretarako, bekak eta laguntzak ematen zaizkie haur-hezkuntzako, derrigorrezko irakaskuntzako, unibertsitateaz kanpoko derrigorrezkoen ondoko irakaskuntzako eta hezkuntza-laguntzaren berariazko premia duten ikasleei. Jangelako osagaia barne hartzen dute.

Plan horren bigarren helburu estrategikoak ikasleen eskola-garraioa bermatzen du, Haur Hezkuntzako lehen zikloko hirugarren mailako, Haur Hezkuntzako bigarren zikloko, Lehen Hezkuntzako, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako eta Oinarrizko Lanbide Heziketako ikasleentzako eskola-garraiorako banakako esleipenen deialdiaren bidez.

Gainera, Hezkuntza Sailaren eskola-garraioa erabili ezin duten desgaitasunei lotutako HPBak dituzten ikasleentzako (ikastetxe publikoan edo itunpeko ikastetxe pribatuan eskolatuta, Hezkuntzako lurralde-ordezkaritzek esleituta) Eskola Garraiorako Banakako Esleipenak jasotzen ditu.

Halaber, Batxilergoko eta Heziketa Zikloetako ikasleei eskola-garraiorako banakako laguntzak ematea aurreikusten du, baldin eta ikasle horien premiak ez badira egokitzen Sailak antolatutako eskola-garraioko zerbitzura.

Jarraian, Oinarrizko Hezkuntzako ikasleentzako jangela-bekak eta eskola-materialaren bekak aztertuko ditugu, ikasle kopuru handienari ematen baitzaizkie eta diru-kopuru handiena baitute. Finantzaketari buruzko 6. kapituluan, 6.3.4.7 epigrafean, beka kopurua eta unibertsitatez kanpoko irakaskuntzako beka-moten zenbatekoa jasotzen dira.

3.2.3.1.- Jangelako eta eskola-materialen beken datuak

2022-23 ikasturtean, ikasleen % 34,6k (3-16) eskola-materialeko beka jaso zuen, eta 2 eta 16 urte bitarteko ikasleen % 19,2k jangelako beka jaso zuen. Errenta-maila bezalako baldintzak desberdinak dira beka mota bakoitzerako, murriztaileagoak jangelako beketarako.

3. 2. 3. 1. a taula. Ikasleak lurraldearen, beka motaren eta sarearen arabera. 2020-21etik 2022-23rako ikasturteak

		Materialak jasotzeko ikasle bekadunak			Jangelako ikasle bekadunak		
		2020-21	**2021-22**	**2022-23**	**2020-21**	**2021-22**	**2022-23**
Araba	Pub.	13.029	13.162	13.290	6.389	7.331	7.700
	Prib.	4.709	4.658	4.517	782	1.040	1.060
Bizkaia	Pub.	30.627	29.802	29.286	16.969	19.273	19.754
	Prib.	17.682	16.913	15.884	6.719	8.437	8.442
Gipuzkoa	Pub.	18.124	17.696	17.708	9.429	10.569	11.312
	Prib.	10.945	10.664	10.618	3.616	4.534	5.128
Euskadi	Pub.	61.780	60.660	60.284	32.787	37.173	38.766
	Prib.	33.336	32.235	31.019	11.117	14.011	14.630
BEKADUNAK GUZTIRA		**95.116**	**92.895**	**91.303**	**43.904**	**51.184**	**53.396**
IKASLEAK GUZTIRA		**271.824**	**266.575**	**264.165**	**286.611**	**280.865**	**278.135**
%		35,0	34,8	34,6	15,3	18,2	19,2

3. 2. 3. 1. b taula. Ikasle bekadunen ehunekoa guztizko ikasleekiko, lurraldearen eta beka-motaren arabera2020-21etik 2022-23ra

		Eskola-materiala jasotzeko ikasle bekadunak			Jangelako ikasle bekadunak		
		2020-21	2021-22	2022-23	2020-21	2021-22	2022-23
Araba	Pub.	51,9	53,4	53,6	24,0	28,0	29,4
	Prib.	24,7	24,7	24,2	3,9	5,3	5,4
Bizkaia	Pub.	46,7	46,3	45,7	24,4	28,3	29,1
	Prib.	25,1	24,6	23,4	9,1	11,7	11,9
Gipuzkoa	Pub.	39,5	39,2	39,5	19,4	22,1	23,9
	Prib.	23,9	23,9	24,1	7,5	9,7	11,1
Euskadi	Pub.	45,2	45,2	45,1	22,7	26,1	27,4
	Prib.	24,6	24,4	23,8	7,8	10,1	10,7

Azken hiru ikasturteetako bilakaerarekin alderatuta, eskola-materialaren beken ehunekoak bere horretan mantendu dira sare publikoan, eta puntu bat baino ez dira jaitsi sare pribatuan. Hala ere, eskola-jangelako bekek gora egin dute bi sareetan, eta aldeak zertxobait handitu dira.

3.2.3.1.a grafikoa. Ikasle bekadunen ehunekoaren bilakaera, beka eta sare motaren arabera. 2021-22tik 2022-23rako ikasturteak

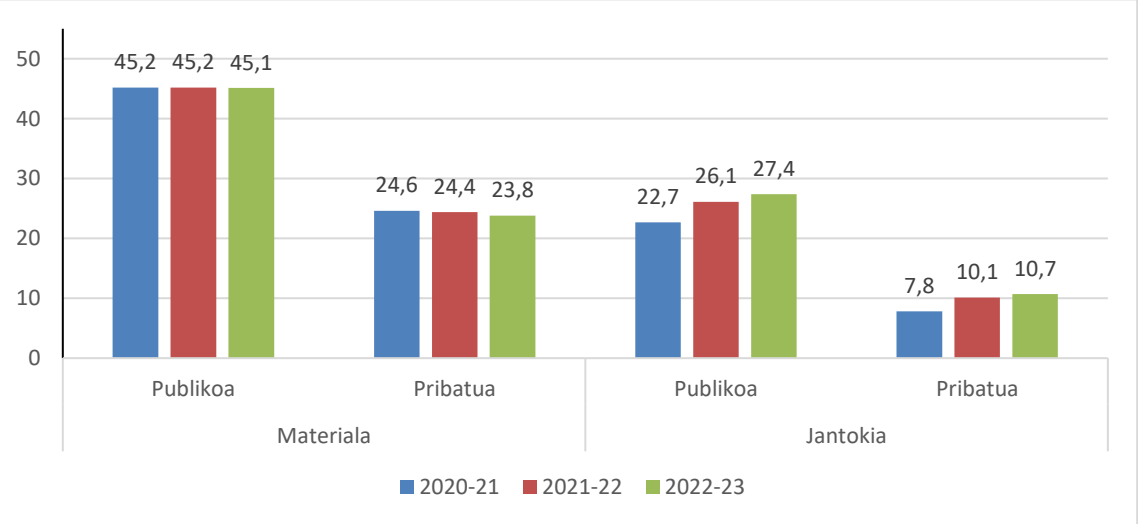

Lurraldeka, eskola-materialerako beken ehuneko handiena Araban biltzen da sare publikoan, eta itunpeko sarean, berriz, % 24 ingurukoa da ehuneko hori lurralde guztietan.

Jangelako beken kasuan, Araban eta Bizkaian ehunekoa % 29koa da eta Gipuzkoan % 23,9koa; sareen arteko alderik handiena Araban dago (24 puntu), eta Gipuzkoan, berriz, 12,8 puntukoa da.

3.2.3.1. b grafikoa. Ikasle bekadunen ehunekoa, motaren, lurraldearen eta sarearen arabera. 2022-23

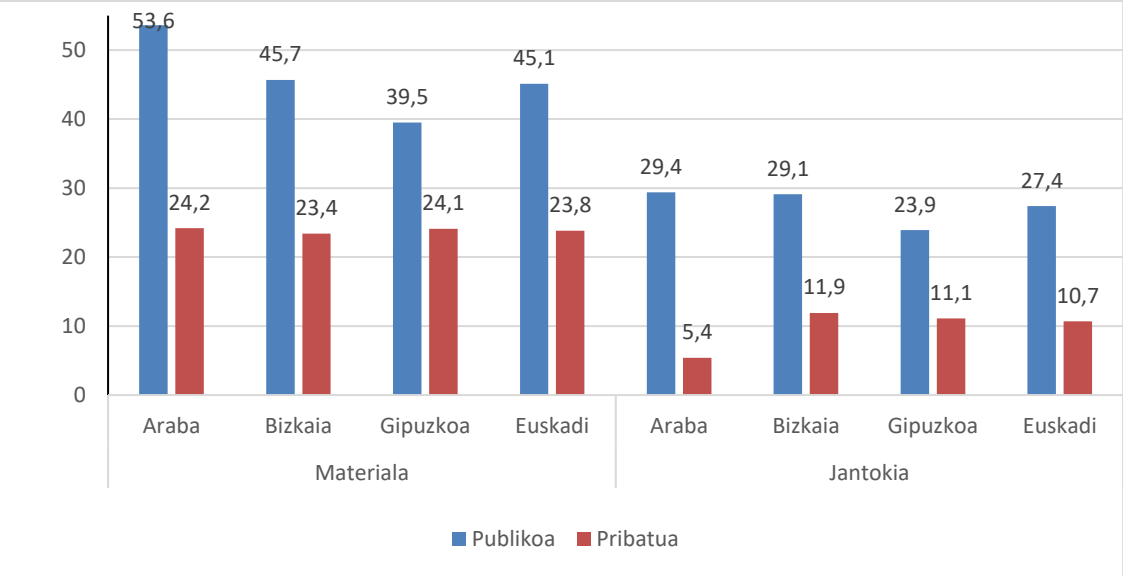

Etapaka, jangela-beken intzidentzia handiena Lehen Hezkuntzako sare publikoan ematen da (% 34,9), pribatutik oso urrun (% 12,4); eta txikiena DBHn, 5 puntuko aldearekin sareen artean.

3. 2. 3. 1. c grafikoa. Jangelako ikasle bekadunen ehunekoa ikasle guztiekiko, etapaka eta sareka. 2022-23 ikasturtea (HBrik gabe, 2 urtetik aurrera)

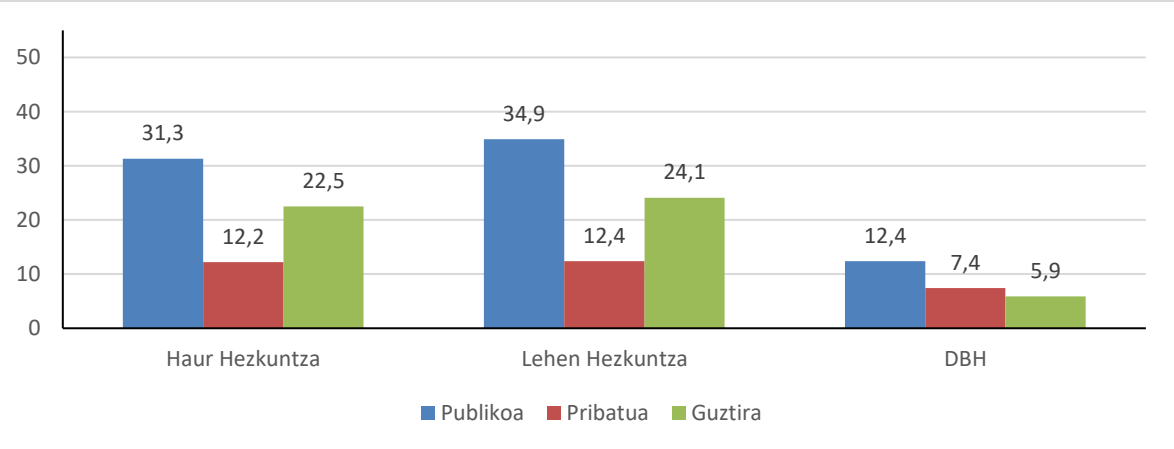

3. 2. 3. 1. c taula. Jangelako ikasle bekadunak ikasle guztiekiko, etaparen eta sarearen arabera. 2022-23 ikasturtea

	Haur Hezkuntza			Lehen Hezkuntza			DBH		
	Bekadunak	**Guztira**	**%**	**Bekadunak**	**Guztira**	**%**	**Bekadunak**	**Guztira**	**%**
Publikoa	10.684	34.085	31,3	22.482	64.388	34,9	5.228	42.035	12,4
Pribatua	3.563	29.324	12,2	7.393	59.763	12,4	3.446	46.854	7,4
GUZTIRA	**14.247**	**63.409**	**22,5**	**29.875**	**124.151**	**24,1**	**8.674**	**88.889**	**5,9**

Eskola-materialerako beken ehunekoa askoz ere handiagoa da sare publikoan —bereziki Lehen Hezkuntzan—, ikasleen % 50 inguru; halaber, sare baten eta bestearen artean dagoen alde handiena ere bertan ematen da. 2020-21 ikasturteaz geroztik, sareen arteko aldeak puntu bat handitu dira, DBHn izan ezik; kasu horretan jaitsi egin baitira.

3. 2. 3. 1. d taula. Eskola-materialerako bekak, etapaka eta sareka. 2022-23 ikasturtea (EB gabe)

	Publikoa			Itundua			Sareen arteko aldea	
	Bekadunak	Guztira	%	Bekadunak	Guztira	%	22-23	20-21
H. Hezk. 2. zikloa.	10.360	26.333	39,3	3.822	23.106	16,5	22,8	20,2
Lehen Hezkuntza	31.359	64.388	48,7	14.312	59.763	23,9	24,8	23,6
DBH	18.006	42.035	42,8	12.485	46.854	26,6	16,2	17,2
GUZTIRA	**59.725**	**132.756**	**45,0**	**30.619**	**129.723**	**23,6**	**21,4**	**20,7**

3. 2. 3. 1. d grafikoa. Eskola-materialerako ikasle bekadunen ehunekoa ikasle guztiekiko, etapaka eta sareka. 2022-23 ikasturtea (HBrik gabe, 2 urtetik aurrera)

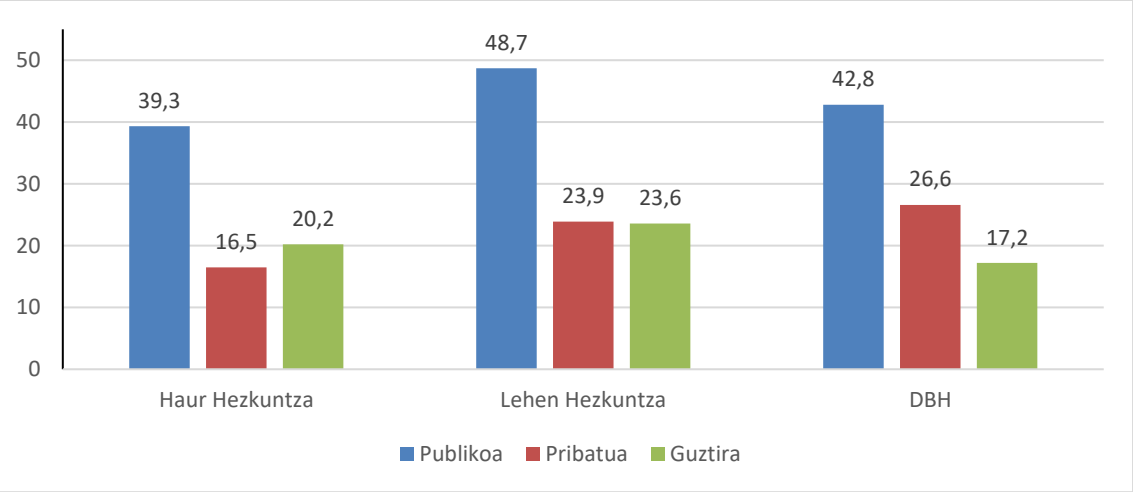

Material Didaktikoei eta Curriculuma Garatzeko Baliabideei Laguntzeko Programaren 2022-23 ikasturterako deialdiaren bidez diruz lagunduko da material horiek erosteko: 35 euro Lehen Hezkuntzako ikasle bakoitzeko, eta 103 euro ikastetxe publikoetako DBHko 1. eta 2. mailetako ikasle bakoitzeko.

Familiek 27 euro jartzen dituzte Lehen Hezkuntzako 1. eta 2. mailako ikasleentzat, 30 euro 3. eta 4. mailakoentzat, eta 31 euro 5. eta 6. mailakoentzat. Bestalde, 41 euro jartzen dituzte DBHko 1. mailako ikasleentzat eta 45 euro DBHko 2. mailako ikasleentzat.

Programaren xede dira curriculuma garatzeko material didaktikoak eta baliabideak —inprimatuak edo euskarri digitalean—, baita material horiei lotutako lizentzia digitalak ere. Horiek guztiak ikastetxeak erabiltzen ditu, ikasleei eta irakasleei irakasteko eta ikasteko prozesuak planifikatzen, garatzen eta ebaluatzen laguntzeko.

Programa honetan ezinbestekoa da OOGren inplikazioa, familiek eta Hezkuntza Sailak emandako diru-kopuru guztien batura nola banatuko den erabakitzeko, ikasle guztientzat onura jasangarria lortze aldera.

3.2.4.- Erakundeen arteko edo entitateekiko lankidetza

3.2.4.1.- Erakundeen arteko lankidetza

Izan ere, erakundeen arteko edo entitateekin izandako lankidetzak aukera batzuk sortzen ditu, eta aukera horiek, ondo kudeatuta, hobetu egiten dute ikasleei zuzendutako hezkuntza-erantzuna, eta parte hartzen duten profesionalen lana errazten dute, bai irakasleena, bai bestelakoena. Jarraian, egonkorrak diren eta esparru diferentetan eragin positiboa lortzen duten lankidetza horietako batzuk aurkeztuko ditugu.

a) Hezkuntzarako eskubidea bermatzeko programa. Eskolagabetzea eta eskola-absentismoa desagerraraztea.

Horren adibide argia. Duela bi hamarkada, Hezkuntza Sailaren, Foru Aldundien eta EUDELen arteko lankidetzak sortu zuen ekimen hori, oraindik indarrean dagoen hezkuntzarako eskubidea babesteko. Horretarako, ikastetxearen jarduketa ezinbestekoa da honako neurri hauen bidez:

- Ikasleen bertaratzea kontrolatu eta jakinaraztea, eta horiek Udaleko Gizarte Zerbitzuekin duten harremana eta koordinazioa; zerbitzu horiek, era berean, eta beharrezkoa bada, Aldundietako Gizarte Ekintza Saileko Haurren Zerbitzuarekin koordinatzen dira.

- Ikuskaritzaren esku hartzea kasu jakin batzuen jarraipena egiteko, ordezkariari txostenak igorriz. Txosten horiek, hala badagokio, Fiskaltza aktiba dezakete, baita Lanbide ere, ikasleak non dauden ez dakigun kasuei buruzko informazioa helarazteko.

Horrek guztiak absentismoari eta eskolatu gabeei buruzko datuak maila baxuetan mantentzea eragiten du, eta, batez ere, egoera horiek kontrolatuta eta babestuta egotea.

b) Osatuz, Bideratuz eta Jarraituz programak

Gizarte-, osasun- eta hezkuntza-espazioaren kontzeptua Hezkuntza Sailaren hainbat ekimenetan jasotzen da; izan ere, gizarte- eta/edo osasun-esparrutik jarduketa gero eta beharrezkoagoa da hori eskatzen duten egoerei heltzeko, guztion hezkuntzarako eskubidea bermatzearen ikuspegitik.

Hezkuntza Sailaren eta foru-aldundien arteko beste lankidetza bat Bizkaiko Osabidez Hezkuntzarako Partzuergoaren bidez gauzatzen da, zaurgarritasun-egoeran dauden eta gizarteratzeko, laneratzeko edo hezteko arazoak dituzten haur, nerabe eta gazteen gizarte- eta hezkuntza-arloko beharrizanak prebenitu eta horietan esku hartzeko.

Esku-hartze honek osasun mentalarekin lotutako arazoak dituzten ikasleentzako gizarte-, hezkuntza- eta osasun-programak ditu **—Osatuz, Bideratuz eta Jarraituz programak—. Ohitura** eta konpetentzia espezifikoak eman nahi dizkiete, orain eta etorkizunean testuingurura egokitzeko, ingurune normalizatuetan sartzeko eta beren bizi-proiektuari aurre egiteko ahalik eta autonomia handiena garatzeko.

- **Osatuz programa**

Arazo sozialekin edo osasun mentalarekin lotutako erregulazio emozionaleko arazo larriak dituzten ikasleekin esku hartzen da.

Praktikan, programa horren bidez terapeuta bat egoten da adingabearen ikastetxean. Osatuz programaren bi modalitate daude, intentsitatearen arabera:

- Oinarrizko Osatuz programaren arabera, astean bost orduz egongo da terapeuta ikastetxean. Ordu-kreditu hori, ereduzko programa batean, honela banatzen da:
    - Ordubeteko esku-hartze terapeutiko indibiduala adingabearekin.
    - Ordubeteko esku-hartze terapeutiko indibiduala adingabearen familiarekin.
    - Ordubeteko esku-hartzea adingabearen taldean/gelan.
    - Ordubeteko esku-hartzea ikastetxeko profesionalekin.
    - Ordubeteko koordinazioa adingabearen inguruko eragile edo zerbitzuekin (Osakidetza, Osasun Mentaleko Zentroak, Gizarte Zerbitzuak, hezitzaileak, etab.).
- Osatuz programaren bigarren modalitatea (Osatuz Jarraipena) ikasturte oso bat Oinarrizko Osatuz-ekin amaitu ondoren iristen da. Jarraipen-fase honek terapeuta astean bi orduz fisikoki egongo dela aurreikusten du.

- **Bideratuz programa**

Boluetako (Bilbo) Hezkuntza Zentroaren hezkuntza osagarriko programa inplementatzea dakar. Zehazki, Partzuergoak ikastetxeko sei taldeetatik hiru finantzatzen ditu (beste hiru taldeak Eusko Jaurlaritzaren hitzarmen publikoaren bidez finantzatzen dira).

Ikasleek gizarte-bazterkeriako eta zaurgarritasuneko errealitateak izaten dituzte maiz, eta, horregatik, programa honek helburu akademikoetatik haratago joan nahi du, ikaslearen arreta integrala lortzeko, ikuspegi sozial-hezitzaile-sanitariotik.

Bi terapeutaz osatutako talde bat du, ikastetxe barrutik ikasleentzat lan egiten dutenak, banaka zein taldeka.

- **Jarraituz programa**

Jarraituz programaren helburua da Ortuellako Hezkuntza Unitate Terapeutikoan ikasturte bat egin duten ikasleen itzulera Bizkaiko ikastetxeetara egokitzea.

Ikasle horien profila oso lotuta dago osasun mentaleko arazo larriekin.

Indarrean dagoen araudiaren arabera, ikasle bat ikasturte bakar batean egon daiteke Ortuellako ikastetxean matrikulatuta; beraz, beharrezkoa da Jarraituz bezalako programa bat, adingabe horiek ikastetxeen sare estandarrera itzultzea eta bertan laguntzea bermatzeko.

Praktikan, ikaslearen ikastetxean terapeuta bat astean lau orduz izatea suposatzen du Jarraituz programak. Terapeutak ikaslearen familiarekin, ikastetxeko profesionalekin, adingabearen osasun mentaleko profesionalekin (psikiatra eta psikologoa) eta ikasleen inguruko gainerako zerbitzu eta baliabideekin (gizarte-zerbitzuak, hezitzaileak, etab.) lan egiten du.

3.2.4.1. a taula. Osatuz, Bideratuz eta Jarraituz programetan dauden ikasleak, etapen eta sexuaren arabera. 2021-22 ikasturtea

	Lehen Hezkuntza		DBH	
	Gizonak	Emakumeak	Gizonak	Emakumeak
Oinarrizko Osatuz	28	7	13	2
Osatuz Jarraip.	15	7	4	2
Bideratuz			77	9
Jarraituz	2	0	2	0
Guztira	**45 (76,3%)**	**14 (23,7%)**	**96(88,1%)**	**11 (11,9%)**

3.2.4.1. b taula. Osatuz, Bideratuz eta Jarraituz programetan dauden ikasleak, etapen eta sexuaren arabera. 2022-23 ikasturtea

	Lehen Hezkuntza		DBH	
	Gizonak	Emakumeak	Gizonak	Emakumeak
Oinarrizko Osatuz	35	8	20	4
Osatuz Jarraipena.	21	7	4	0
Bideratuz			72	10
Jarraituz	7	0	6	0
Guztira	**63 (80,8)**	**15(19,2%)**	**102(88%)**	**14 (12,1%)**

Egiazta daitekeenez, ikasle mutilen kopurua neskena baino nabarmen handiagoa da programa guztietan.

c) Esku-hartze goiztiarra

Sailen arteko eta erakundeen arteko lankidetzarako beste ekimen bat da. Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren 2016ko Dekretuak, Euskal Autonomia Erkidegoko Arreta Goiztiarreko esku-hartze integralekoak, honela definitzen du arreta goiztiarra: 0-6 urte bitarteko haurrei, haien familiartekoei eta inguruneari zuzendutako esku-hartzeen multzoa. Diziplinarteko ikuspegi batetik begiratuta –Osasuna, Hezkuntza eta Gizartea–, helburutzat dauka erantzutea, ahalik eta lasterren, eta osotasunean, garapenean nahasmenduak dituzten edo haiek pairatzeko arriskua duten haurren beharrizan iragankor nahiz iraunkorrei.

Gainera, Arreta Goiztiarreko Balorazio Taldeak (AGBT) hiru foru-aldundiei atxikita daude, baita aurrekoekin oso lotuta dauden Arreta Goiztiarreko Esku-hartze Taldeak (AGET) ere. AGETek diziplina arteko arreta terapeutikoa ematen diote haurrari, haren familiari eta inguruneari, eta Osasun, Hezkuntza eta Gizarte Zerbitzuetako profesionalen laguntza dute. Horiek, taldeko teknikariekin batera, diziplinartekotasun eta koordinazio handiagoa lortu nahi dute beren ezarpen-eremuko haurren arretan.

d) Etxeko unitate terapeutikoa

Osasun Sailarekin batera beste lan batzuk ere egiten dira, hala nola Ospitaleko eta Etxeko Hezkuntza Arretarako eta Arreta Terapeutiko-Hezigarrirako Lurralde Zentroekin lotutakoak, edo medikuak aginduta beren ikastetxera ohikotasunez joan ezin diren —dela osasun-erakunde batean ospitaleratuta daudelako, dela etxeko ospitaleratzean daudelako, dela hezkuntza-programa terapeutiko baten barruan daudelako— ikasleei hezkuntza- eta terapia-laguntza ematea. Beraz, hiru esparru partekatzen dira:

- Ospitale-laguntzako esparrua: Euskal Autonomia Erkidegoko ospitale jakin batzuetan dauden hezkuntza-laguntzako gelak.
- Etxeko laguntzako esparrua: irakasleen jarduketa, medikuak aginduta ikastetxeetara joan ezin diren ikasleen etxeetan.
- Esparru terapeutiko-hezitzailea: Osakidetzako Haur eta Gazteen Osasun Mentaleko Sarearen eta Hezkuntza Sailaren arteko lankidetzaren bidez garatzen du bere esku-hartzea.

3.2.4.1.c taula. Ikasleak Hezkuntzako Unitate Terapeutikoan, lurraldeka. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

	2021-22	2022-23
Araba	17	21
Bizkaia	20	20
Gipuzkoa	12	12
GUZTIRA	**49**	**53**

Ospitaleko ikasgelako arretari eta etxeko arretari dagokienez, honako datu hauek ematen dira:

3. 2. 4. 1. d taula. Ospitaleko ikasgelako ikasleak, lurraldeka. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

	2021-22	2022-23
Araba	686	877
Bizkaia	726	791
Gipuzkoa	432	420
GUZTIRA	**1.844**	**2088**

3.2.4.1. e taula. Etxeko arretako ikasleak, lurraldeka. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

	2021-22	2022-23
Araba	31	38
Bizkaia	179	176
Gipuzkoa	88	93
GUZTIRA	**298**	**307**

e) Adikzioen plana

Nabarmendu beharreko beste lankidetza bat Plan honi buruzkoa da. Aldi honetan, amaitu da 2017-21 zazpigarren plana, eta, ondoren, zortzigarrena aurkeztu da 2023-27 aldirako.

Batzorde honek ordezkaritza du Adikzioen Euskal Batzordea. Azken bileran, 2023ko martxoan, Droga-menpekotasunen Deustuko Institutuaren Drogak eta Eskola Inkestaren emaitzen berri eman zuen. Inkestaren hamargarren edizioan, EAEko ikastetxeetako 12 eta 18 urte bitarteko 6.000 ikasleren baino gehiagoren erantzunak jaso ziren. Inkesta horretan alkoholaren, tabakoaren eta kalamuaren, kokainaren, anfetaminen, estasiaren eta antzekoen eta beste substantzia batzuen kontsumoa aztertzen da. Gainera, diruarekin eta apustuekin jokatzeko praktikak eta teknologia berrien erabilera ere barne hartzen dira, dibertsiorako eta aisialdirako bitarteko gisa. Azken esparru horri dagokionez, ikasleen erdiak baino gehiagok sakelakoaren eta sare sozialen erabilera intentsiboa edo abusuzkoa du, % 18,8k Internetekin eta mugikorrarekin noizbehinka arazoak dituela dio, eta % 4,3k arazoak sarritan dituela.

f) Suizidioaren aurrean protokolo

Azkenik, interesgarria da, halaber, suizidioaren aurrean protokolo berriaren esparruan laguntzea. 2019an, Osasun Sailak Euskadin suizidioa prebenitzeko estrategia aurkeztu zuen. Bertan, besteak beste, hezkuntza-esparruari buruz hitz egiten zuen, jazarpen-egoerak prebenitzeko eta ikasleekin esku hartzeko Bizikasi esparruan garatutako ekintza batzuk aipatuz. Halaber, asistentzia-mailen eta hezkuntza-mailen arteko lankidetzarako eremu orokor bat sortzea aipatzen zuen, esparru psikopedagogikoan eta klinikoan osasuna eta hezkuntza

koordinatzeko prozedura bat definituz. Gipuzkoako Osasun Mentaleko Sarearen ekimen bat aipatzen zuen, Berritzeguneekin lankidetzan aritzen zena, Hezkuntza Saileko profesionalei suizidio-arriskua duten pertsonak identifikatzeko eta horri lehen aldiz aurre egiteko prestakuntza eskaintzeko.

Gainera, zenbait neurri planteatu ziren; zehazki, 22. zenbakia, Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza - Osasun Mentalaren arloen arteko Lankidetza Esparruan ikastetxeetan identifikatutako suizidio-arriskuko kasuen aurreko jarduketa protokolizatzeari buruzkoa zen.

Neurri hori artikulatzeko, Hezkuntza Eremuan Jokabide Suizidaren Prebentzioa, Esku Hartzea eta Postbentzioa egiteko Estrategia prestatu zen. 2022an aurkeztu zen, eta irakasleak eta irakasle ez diren langileak sentsibilizatzeko eta prestatzeko ekimenak sortu dira.

Jarduketaren erdigunean Bizikasi ekimena jarri du, ikastetxeak bizikidetza positiboko espazio seguruak izan daitezen laguntzen duelako, baita egitura egonkorra duelako ere —BAT taldea—, bizikidetzarako arriskutsuak diren jokabideei aurrea hartzen diena eta horien aurrean jarduten duena. Maila anitzeko esku-hartzea aurreikusten du; bertan, 1. maila ikasle guztientzat zuzenduta egongo da. 2. maila ikasle zaurgarrienentzat edo jokabide suizidak garatzeko arriskua dutenentzat, eta 3. maila jokabide suizidak izan dituzten eta esku-hartze espezifikoagoak behar dituzten ikasleentzat.

g) Hezkuntza-esparruan haur eta nerabeek jasan ditzaketen babesgabetasun-egoerak eta tratu txarrak, abusua eta sexu-jazarpena prebenitzeko eta egoera horietan jarduteko protokoloa

Aipatutako sail eta erakunde horien lankidetzaren beste adibide bat honako hau da: Hezkuntza-esparruan haur eta nerabeek jasan ditzaketen babesgabetasun-egoerak eta tratu txarrak, abusua eta sexu-jazarpena prebenitzeko eta egoera horietan jarduteko protokoloa, 2016tik indarrean dagoena, horrelako egoerei aurrea hartzeko eta eraginkortasunez jarduteko.

h) Adingabeen zentroak eta Espetxeetan ikasgelak

Hezkuntzari buruzko 3/2020 Lege Organikoak IX. kapituluko 67.6 artikulua helduen hezkuntzari egiten dio erreferentzia, eta bertan, presoei espetxeetan irakaskuntza horietarako sarbidea bermatuko zaiela aipatzen da.

Bestalde, ekainaren 29ko 474/2021 Errege Dekretuak Estatuko Administrazioaren espetxe-arloko eginkizunak eta zerbitzuak EAEri eskualdatzen dizkio. Bere gain hartzen dituen eginkizun eta zerbitzuen artean honako hauek daude:

Espetxe-esparruko prestazioak kudeatzea, arlo hauetan: hezkuntza, gizarte-ekintza, espetxe-lana, lanerako prestakuntza, gizarteratzea eta laneratzea, kultura- eta kirol-jarduerak sustatzea, gobernuz kanpoko antolakundeen esku-hartzeko programak koordinatzea, droga-mendekotasunak prebenitu eta tratatzeko eta errehabilitatzeko jarduerak.

Unibertsitateaz kanpoko esparruan, espetxeetako geletatik eta adingabeen zentroetatik egituratzen da hezkuntza, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailarekin lankidetzan.

Espetxeetako gelak Langraizko, Basauriko eta Martuteneko espetxeetan kokatuak daude. Dagoen eskaerari erantzuteko modua HHko ikastetxeen bidez egiten da, ikastetxe horiei berariaz esleitutako irakasleekin.

Zehazki, Hezkuntzako Ikuskaritzak emandako datuen arabera, ikasleak eta irakasleak honela banatu dira bi ikasturte horietan:

3. 2. 4. 1. a taula. Espetxeetako ikasleak, irakaskuntza motaren arabera

	Langraiz		Basauri		Martutene	
	2021-22	**2022-23**	**2021-22**	**2022-23**	**2021-22**	**2022-23**
Hasierako irakaskuntzak	29	47	17	29	47	17
Hasierako irakaskuntzak II	76	94	34	76	94	34
Bigarren Hezkuntza	96	70		96	70	

3. 2. 4. 1. b taula. Espetxeetako irakasleak, irakaskuntza motaren arabera

	Langraiz		Basauri		Martutene	
	2021-	2022-23	2021-22	2022-23	2021-22	2022-23
Hasierako irakaskuntzak I	2	2	4	4	1	1
Hasierako irakaskuntzak II	4	3			1.5	1.5
Bigarren Hezkuntza	3*	3*			1.5	1.5

*2 lanaldi murriztuarekin

Adingabeen zentroei dagokienez, Ibaiondo, Zumarragan, 1. mailako gisa —murrizketa handiena— katalogatuta, Euskadiko bakarra da. Zentro horretan lan egiten duten irakasleak esku-hartzea koordinatzeko beste figura batzuekin elkarlanean aritzen dira: psikologoak, gizarte-langileak eta hezitzaileak. Guztira, Bigarren Hezkuntzan ari diren 15 ikasleri ematen diete arreta.

3. 2. 4. 1. c taula. Ibaiondo zentroko ikasleak

	Ibaiondo	
	2021-22	2022-23
Hasierako irakaskuntzak I	0	0
Hasierako irakaskuntzak II	0	0
Bigarren Hezkuntza	16	15

3.2.4.2.- Erakundeekin lankidetza

a) Ikasle ijitoak eskolatzeko jarduketak.

Hezkuntza Sailaren Aginduaren bidez, ikasle ijitoei zuzendutako hezkuntza-jarduerak garatzeko dirulaguntzak ematen saiatzen dira.

2021eko eta 2022ko datuak ditugu. Kasu guztietan, aurkezten diren erakundeak ijitoen elkarteak dira.

3. 2. 4. 2. a taula. Ijito-elkarteentzako dirulaguntzak. 2021 eta 2022 ikasturteak

	Lurraldea	2021eko zenbatekoa	2022ko zenbatekoa
Gao Lacho Drom	Araba	81.814,00	81.814,00
Kale dor Kayiko	Gipuzkoa	113.689,00	95.221,00
Kale dor Kayiko	Bizkaia	209.053,21	154.427,50
AMUGE	Bizkaia	81.333,79	154.427,50
Guztira		485.890	485.890

3. 2. 4. 2. b taula. Ikastetxeak, ikasleak eta hezkuntza-taldea. 2021-22 eta 2022-23 ikasturteak

		Gao Lacho Drom	Kale dor Kayiko	Kale dor Kayiko	AMUGE
Ikastetxe kop.	**2021-22**	19	12	21	8
	2022-23	11	18	18	11
Ikasle kop.	**2021-22**	546	151	728	233
	2022-23	444	272	528	495
Hezkuntza-taldea	**2021-22**	Koordinatzaile 1 4 hezitzaile	Koordinatzaile 1 3 hezitzaile	Koordinatzaile 1 6 hezitzaile	2 koordinatzaile 6 hezitzaile
	2022-23	Koordinatzaile 1 5 hezitzaile	Koordinatzaile 1 3 hezitzaile	Koordinatzaile 1 5 hezitzaile	2 koordinatzaile 5 hezitzaile
Programa		Siklaripen	Opre rroma	Opre rroma	Chalar Dur

b) Bidelaguna programa

Eskola-orduetatik kanpoko laguntza-ekimen bat da, eta bi ebazpenetan oinarrituta garatu da:

- 2021eko martxoaren 1eko Ebazpena, Hezkuntza Sailaren mendeko ikastetxe publikoei zuzendutako jarraibideak onartzen dituena, 2021-2022 ikasturtean jarduerak burutzeko eskaera egiteko eta 2022-2023 ikasturterako.

Talde bakoitza gutxienez 7 ikaslek eta gehienez 12 ikaslek osatzen dute

3. 2. 4. 2. c taula. Bidelagunaren aurrekontua, ikastetxeak eta taldeak 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

	Aurrekontua			Ikastetxeak		Taldeak	
	Lehen Hezkuntza	Bigarren Hezkuntza	GUZTIRA	Lehen Hezkuntza	Bigarren Hezkuntza	Lehen Hezkuntza	Bigarren Hezkuntza
2021-22	1.004.855,00	857.834,00	1.862.689,00	187	115	259	184
2022-23	1.062.600,00	785.400,00	1.848.000,00	195	119	253	187

c) Itsuen Baliabideen Zentroak (IBT)

Zentro horiek ONCErekin lankidetza-hitzarmena dute. Arreta ematen duten ikasleak honako hauek dira:

3. 2. 4. 2. d taula. IBTek zerbitzua ematen dieten ikasleak, lurraldearen arabera 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

	2021-22	2022-23
IBT Araba	90	96
IBT Bizkaia	254	255
IBT Gipuzkoa	153	152
GUZTIRA	**497**	**503**

3. 2. 4. 2. e taula. IBTek zerbitzua ematen dieten ikasleak, lurraldearen eta etaparen arabera 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

	Araba		Bizkaia		Gipuzkoa		GUZTIRA	
	2021-22	2022-23	2021-22	2022-23	2021-22	2022-23	2021-22	2022-23
HAUR HEZKUNTZA	17	11	25	27	35	34	**81**	**75**
LEHEN HEZKUNTZA	31	42	90	82	62	67	**183**	**191**
DBH	13	11	49	58	28	25	**90**	**94**
BATXILERGOA	2	1	11	11	4	6	**17**	**18**
LH	2	6	15	13	6	10	**23**	**29**
HH	6	6	6	8	4	1	**16**	**15**
HEO	3	3	1	2	3	3	**7**	**8**
HB	12	13	40	37	9	4	**61**	**54**
GUZTIRA	**90**	**96**	**254**	**255**	**153**	**152**	**457**	**484**

IBTak hiru lurraldeetan ere parte hartzen du lehen aipatutako esku-hartze goiztiarrean.

3. 2. 4. 2. f taula. Arreta goiztiarra IBTetan, lurraldearen arabera. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

	Araba		Bizkaia		Gipuzkoa	
	2021-22	2022-23	2021-22	2022-23	2021-22	2022-23
Ikasleak	4	4	17	17	2	2

3.2.5.- Ikasleak saritzea

Motibazioa funtsezko elementua da ikaskuntzarako. Ikasgelan edo ikasgelatik kanpo eskolako jardueretan inplikatzearekin lotuta dago. Motibazioaren aldagaiaren garrantzia azterketa askotan ikusi da; hala ere, ikasle guztiek ez dituzte motibazio berak, eta, beraz, garrantzitsua da kontuan hartzea nola kudea daitezkeen ahalik eta ikasle gehien estimulatzeko.

Familiak funtsezko eginkizuna betetzen du ikasteko motibazioa sustatzeko, eta, jakina, irakasleek ere bai, irakasteko eta ikasteko estrategia eta teknika egokien bidez. Gainera, administrazioek eta erakundeek, motibazioa areagotzeko aitorpenak duen balioaz jabetuta, ikasleei zuzendutako proposamenak aurkeztu ohi dituzte hainbat esparrutan.

Hala, udal batzuek ikasleen parte-hartzea sustatzen dute, eta udaletxeetako espazioetara joateko gonbita egiten diete, zenbait gairi buruz dituzten iritziak entzuteko. Horrela, beren inplikazioa eta egiten dituzten ekarpenak aitortzen zaizkie.

Badira, halaber, kirol-lehiaketarekin lotutako hainbat erakundek sustatutako ekimenak, baita kultura- edo arte-lehiaketarekin lotutakoak ere (pintura, argazkiak, narrazioak); lehiaketa horiek, aurkeztutako ekoizpen batzuk saritzen dituzte. Batzuetan, gainera, modu kolektiboan talde edo ikasgela batentzat.

Hezkuntza Sailak, gainera, ikasleen aitorpena sustatzen du hiru esparrutan:

- Batxilergoko Sari Berezia proposatzen den esparru orokor bat
- Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentziari buruzko beste bat, Urruzuno Saria
- hirugarrena, STEAM Euskadi estrategiari lotua (Matematika Olinpiada barne).
- Azken espazio horrek, STEAMenak, ekimen askotarikoak eta berritzaileak proposatzen ditu, eta ikastetxeen parte-hartze maila ona lortzen ari dira, komunikabideetan isla eta aitorpena izateaz gain.

a) Batxilergoko sari bereziak

Sariak Batxilergoa edozein modalitatetan egin duten ikasleen aprobetxamendu berezia aitortzen du; izan ere, lehenengo eta bigarren mailako ikasgaien batez besteko notek 8,75 puntukoak edo hortik gorakoak izan behar dute.

2021-22 eta 2022-23 ikasturteetan 16 Saritarako deialdia egin zen. Sari horiek, ikasleen emaitzak aitortzeaz gain, ziurtagiri egiaztagarriarekin eta gailu digitalak erosteko 1.200 euroko dirulaguntzarekin saritzen dituzte.

Sari horiek epaimahaikideak zehazten dituzten urteroko dekretu eta aginduen bidez arautzen dira, baita probaren egitura eta probak egiteko oinarriak ere. 2021-22 ikasturtean, 15.600 ikaslek baino gehiagok egin zuten Batxilergoko 2. maila, eta 466 ikasle aurkeztu ziren sari horietara.

16 sarietatik 9 Bizkaian banatu ziren, 4 Gipuzkoan eta 3 Araban. Sarituetatik 11 mutilak izan ziren eta 5 neskak.

2022-23 ikasturtean 9 sari Bizkaian, 3 Gipuzkoan eta 4 Araban eman ziren, eta oraingoan saritutako 12 mutilak izan ziren eta 4 neskak.

b) Urruzuno saria

Sari honen bidez, DBHko 3. eta 4. mailako ikasleek (B kategoria) eta Erdi Mailako heziketa-zikloko eta Batxilergoko 1. eta 2. mailako ikasleek (A kategoria) prosaz eta bertsoz idatzitako euskarazko literatura-ekoizpenen kalitatea aitortzen da.

Guztira 20 sari banatu dira, hamar kategoria bakoitzerako, eta kategoria bakoitzaren barruan, 5 prosarako eta 5 bertsorako.

Irudimena eta sormena, testuaren ezaugarri literarioak, arintasuna eta koherentzia, eta hizkuntzaren erabilera zuzena eta aberastasuna baloratzen dira.

Saria 5 eguneko egonaldia da Euskadiko lekuren batean, idazketarekin lotutako jarduerak egiteko, baita esperientzian laguntzen duten euskal idazleak ezagutzeko ere.

Gainera, 5 sari emango dira lan gehienak aurkeztu dituzten ikastetxeentzat, hauek egindako ahalegina aitortzeko.

2021-22 ikasturteko sarien deialdian, poesia-sariak 9 ikasleri eman zitzaizkien; horietatik 7 neskak izan ziren eta 2 mutilak. Prosazko ekoizpenei dagokienez, 12 sari eman ziren, horietatik 11 neskek lortu zituzten. Lurraldeei dagokienez, 12 sari Gipuzkoako ikastetxeentzat izan ziren, 6 Arabako ikastetxeentzat eta 3 Bizkaikoentzat.

2022-23 ikasturteari dagokionez, guztira 12 ikasle emakumeri eman zitzaizkien poesia-sariak. Prosazko ekoizpenetan, 10 sari eman ziren, eta horietatik 8 neskentzat izan ziren. Lurraldeei dagokienez, 10 sari Bizkaiko ikastetxeentzat izan ziren, 9 Gipuzkoako ikastetxeentzat eta 3 Arabakoentzat.

c) STEAM Euskadi estrategia

Sailak bi ekimen sustatzen ditu: STEAM sariak eta Matematika Olinpiadaren antolaketa.

STEAM sarien helburua da arteekin eta humanitateekin lotutako zientzia, teknologia, ingeniaritza eta matematika alorreko bokazio goiztiarrak bultzatzea. Zenbait datuk diziplina zientifiko eta teknikoekiko interes txikiagoa erakusten dute, eta hori bereziki nesken artean gertatzen da; beraz, errealitate horri aurre egin behar zaio.

2023ko maiatzean hirugarren edizioa egin zen, kategoria berri batekin —berariaz unibertsitateei eta LHko ikastetxeei zuzendua—. Guztira 126 ekimen aurkeztu ziren, eta 86k STEAM Euskadi zigilua lortu zuten. Horrela, egindako lana aitortu zen eta esparru horretako jardunbide egokienak ezagutarazi ziren —beste ikastetxe batzuen inspirazio iturri izango diren STEAM ekimen hezitzaileak—.

Kategoria bakoitzerako bi sariez gain (ikastetxeek sustatutako STEAM Hezkuntza Ekimenak, unibertsitateek eta LHko zentroek sustatutakoak eta erakunde sozioekonomikoek sustatutakoak), 7 finalista hautatzen dira eta genero-ikuspegiari aipamen berezia egiten zaio.

Esperientzia finalistak "STEAM Euskadi Topaketak" prestakuntza-webinarren zikloaren bidez ezagutarazten dira. Topaketa horietan funtsezko gaiak jorratu dira, hala nola irakasgaien integrazioa, metodologia aktibo egokienak, kultura zientifikoa eta pentsamendu kritikoa, nesken artean bokazio teknologikoak edo ikasgelarako jardueren diseinuan aniztasuna nola txertatu.

Bestalde, Matematika Olinpiada Euskadiko Matematikako Irakasleen EMIE 20+11 Elkarteak antolatzen du, Hezkuntza Sailaren laguntzarekin, STEAM Euskadi Estrategiaren esparruan.

Helburu hauek dituzte:

- Matematika gure gizarte-ingurunera zabaltzea, parte hartzen duten ikasleen familiak inplikatuz.
- Ikasleen artean matematikarekiko zaletasuna sustatzea, problemak ebatziz.
- Matematika irakasten duten ikastetxeen eta irakasleen eta DBHko 2. mailako ikasleen arteko trukea eta elkar ezagutza erraztea.
- Sormena, erabakitzeko gaitasuna, pentsamendu dibergentea eta egoera berriei aurre egiteko eta ohikoak ez diren problemak ebazteko trebetasuna sustatzea.
- Ikastetxeek aurreko deialdian lortutako parte-hartzea eta erantzuna finkatzea eta handitzea.

2022ko XVIII. Edizioan, Euskadiko 87 ikastetxetako (Arabako 17 ikastetxe, Bizkaiko 44 eta Gipuzkoako 26) DBHko 2. mailako 2.000 ikasle inguruk parte hartu zuten. 2023ko edizioan, 141 ikastetxetako —29 ikastetxe Arabakoak, 62 Bizkaikoak eta 50 Gipuzkoakoak ziren— 1.600 ikasle inguru izan ziren.

Ekimena bi fasetan antolatzen da. Lehenengo fasean, parte hartzen duten ikastetxeetan, Hautaketa Batzordeak bidalitako 4 problemaz osatutako proba bat egiten da. Bigarrenean, hautatutako ikasleek parte hartzen dute. Fase hori Bilbon, Donostian eta Gasteizen garatzen da. Horien artean, 12 saritu zituzten (bai 2022ko edizioan, bai 2023koan, 8 ikasle mutilek eta 4 ikasle neskek lortu zuten). Lehenengo hirurek Euskadi ordezkatu zuten Estatuko olinpiadan.

3.3.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

- **Bizikidetza , inklusioa sustatzeko gune gisa**

Eskola inklusiboari buruzko kapitulua partaidetzarekin hasi dugu; uste dugulako elkarbizitzarako funtsezko faktorea izateaz gain, parte hartzen eta parte hartzen ikastea adierazle ona dela eskolak elkar ezagutzen saiatzen dela eta aniztasunaren balioa agerian uzten duela.

Ikasleek beren ikastetxearen antolaketan eta funtzionamenduan inplikatu eta erabaki nahi duten heinean parte hartzen dute, eta parte hartzen dutenekin beren behar eta interesekin bat datozen ideiak aurkitzen dituzten heinean. Kide izatearen sentimenduak parte-hartzea errazten du, baita gizartearen onarpena eta baliagarria den zerbaitetan parte hartzen dela sentitzea ere. Hezkuntza-arloko parte-hartzea garrantzitsua da informazioa lortzeko, kudeatzen ikasteko, aliantzak eraikitzeko eta erabaki jakin batzuetan eragiteko. Hala ere, ez da ahaztu behar nerabeek gai sentikorrak iradoki ditzaketela ikastetxean lantzeko, eta, beraz, irakasle batzuk kezkatuta daude ikasgelan eztabaidagarriak diren gaurkotasuneko gaiak askatasunez jorratzeagatik.

Bizikasi edo Ingurugela ekimenek protagonismoa eskatzen diete ikasleei eta irakasleei edo, hala badagokio, hezkuntza-komunitateko beste kide batzuei, jarduerak zehatz-mehatz antolatu eta orientatzeko.

Horregatik, oso garrantzitsua da lehen urteetatik parte-hartzea sustatzeko mekanismoak aktibatzea, herritartasun aktiboa eta arduratsua bultzatze aldera.

(P5) Tutoretza Planak berariazko estrategiak jaso behar ditu ikasleen parte-hartzea sustatzeko ekintza zehatzekin ikasgelako jardueretan edo ikastetxe bakoitzeko espazio eta organoetan.

(P6) Horretarako, beharrezkotzat jotzen da hezkuntza-komunitatea prestatzea, haren ezagutza sendotzeko parte-hartze aktiborako, ordezkagarritasuna bilatzeko, erabakiak hartzeko eta adostasuna lortzeko estrategietan.

Ikasleek hainbat ekimenetan modu aktiboan eta proaktiboan parte hartzen dutela ahaztu gabe, elkarteetako parte-hartzeari buruzko datuek ez dute maila ona adierazten, eta OOGn edo Eskola Kontseiluan ikasleek duten presentziak hobekuntza-marjina handia du ziurrenik, baina ezin izan da tasatu, ez baitago datu globalik.

(P7) Horregatik, Kontseilu honek ISEI-IVEIri proposatu dio ikasleek ikastetxeetan parte hartzen duten batzordeen benetako mapaketa egitea, horiek hobetzen lagun dezakeen diagnostiko bat errazteko.

- **Erronka inklusiboak**

Hainbat erreferentzia makrok, hala nola Basque Country 2030 Agendak edo (H) ABIAN 2030 estrategiak, zeinak, aldi berean, mundu mailan eragina duten instituzioak gidatzen dituzten beste batzuetan jatorria baitute, lagundu egiten dute sentsibilizatzen eta kultura komun bat sortzen gizarteak ezagutu behar dituen lehentasun batzuen inguruan, modu arduratsuan jarduteko eta planetaren iraunkortasunean, justizia sozialean eta bakean aurrera egiteko.

(P8) (H)ABIAN estrategia guztiz bat dator berriki egin den Dublingo Adierazpenarekin, eta, beraz, Kontseiluaren iritziz, komenigarria da haren hedapena indartzea, ikastetxeek proposamen horiekin lotutako curriculuma diseinatzen lagun dezaketen erreferentzia horiek izan ditzaten.

Eskola inklusiboak hainbat eremutatik eboluzionatzen du elementu komun batekin, hots, arreta eta aniztasunarekiko errespetua. Irakasle-taldeak eta ikastetxe osoak, Ikastetxeko Hezkuntza Proiektutik, ikasle guztiei arreta eskaintzeko konpromisoa hartzen dute, beren gaitasunak hobeto garatzeko dituzten beharrak kontuan hartuta.

Hala, tratu txarren kasu posibleen esku-hartzeak hezkuntza-komunitatearen arretari eusten dio, gero eta gehiago baitira abian jartzen diren protokoloak, nahiz eta kasuen ehunekoak bere horretan jarraitzen duen. Zehazki, 2021-22an % 14,29koa izan zen, eta 2022-23an % 13, 96koa. Ziberjasarpena kasuei dagokienez ere beherakada txiki bat izan da.

Kontseiluak aintzat hartzen du egindako esku-hartzearen interesa, eta hitzezko erasoaren, isolamenduaren eta eraso fisikoaren aurreko prebentzio-dinamikak indartzeko beharra ikusten du, DBHko 1. eta 2. mailetan gertatzen baitira kasu gehienak.

Interesgarriak dira erakunde-planei buruzko atalean laburbildutako ekimenak (eskola inklusiboa, gaitasun handiak, hezkidetza, Bizikasi edo Eraldatze eta Hedatze berriak). Guztiek laguntzen dute ikasleekin gai horietan sentsibilizatzen eta aurrera egiten, erabat lotuta baitaude hezkuntza-praktikarekin. Oso positibotzat jotzen da aplikazio digitalei eta datu-bankuari eta materialei dagokienez egindako aurrerapena, bai eta TDAHri, dislexiari eta diskalkuliari lotutako HLPBko ikasleentzako protokolo berria ere.

Hezkidetza-planari dagokionez, hiru helburu estrategikoen hedapena balioesten da aurreikusitako ekintzen bidez, eta horien lorpen-ehunekoa oso handia da, 2023ko maiatzean lortutako informazioaren arabera. Informazio horretan adierazten zen 1. helburuan ekintza bat eta 2. helburuan bi ekintza ez zirela abian jarri. Nabarmentzekoa da, halaber, Hezkidetzagunea espazio berrian kokatutako zutabe eta etapa bakoitzerako material espezifikoen diseinuaren aurrerapena, bai eta ikastetxeetan ziberjazarpenari eta sexu-indarkeriari buruzko online prestakuntza jasotzeko aukera ere.

Erakundeen arteko lankidetza finkatuz doa kapitulu honetan aipatzen diren aukeretan. Txosten honen 2.10 puntuan adierazitako ikasleen aniztasunak eta hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak dituzten ikasleen kopuruak gora egiteak gero eta lankidetza-premia handiagoa sortzen dute, ikasleentzako erantzuna eraginkorragoa izan dadin.

Hezkuntzarekin lotura estua duten esparruak sozialak eta sanitarioak dira. Hala, honako hauek dira, funtsean, arlo soziala eta hezkuntzakoa batzen dituzten ekimenetako batzuk: absentismoaren eta deseskolatzearen kontrola, Osabidezko Hezkuntzako Partzuergoaren programak, haurren eta nerabeen balizko babesgabetasuneko edo tratu txarreko egoeretan prebenitzeko eta jarduteko protokoloa, adingabeen zentroak edo espetxeetako gelak.

Bestalde, Euskadiko Arreta Soziosanitarioko 2021-2024 Estrategiak hiru eremu horiek koordinatzeko beharra islatzen du, eta esku-hartze goiztiarrerako estrategia hartzen du adibide zehatz gisa. Horrez gain, beste ekimen batzuk ere aipatu dira, hala nola ospitaleetako, etxeko eta terapeutiko-hezkuntzako arretarako zentroak, Adikzioen Plana edo Suizidioaren aurreko Protokoloa, hezkuntza eta osasuna lotzen dituztenak.

Ez dago zalantzarik askotariko errealitatea konplexua dela, eta irakasleek eta ikastetxeko beste langile batzuek beren ezagutza eguneratu behar dutela, eta, batzuetan, ikasleekin esku hartzeko kualifikazio berriak lortu behar dituztela. Hala ere, gizarte- edo osasun-egoera zailen ikastetxera eramateko arriskua dago, eta, horregatik, Kontseilu honek honako hau proposatzen du:

(P9) Arau bateratuen erregulazioan aurrera egitea, arreta soziosanitario eta hezitzailearen koordinazio instituzionalak garapen koordinatuan, ekitatiboan, iraunkorrean eta inklusiboan aurrera egiten jarrai dezan.

4. EBALUAZIOA ETA HIZKUNTZA-HELBURUAK

Sarrera

4.1- IKASLEEN EBALUAZIO AKADEMIKOA

4.1.1.- Emaitza akademikoak: bilakaera eta igarotzea hurrengo etapetan:

4.1.1.1.- Lehen Hezkuntza

4.1.1.2.- Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza

4.1.1.3.- Batxilergoa

4.1.1.4.- Lanbide Heziketa

4.1.1.5.- Unibertsitatera sartzeko proba

4.1.2.- Errepikapena

4.1.3.- Egokitasuna

4.1.4.- Eskolatze-tasa

4.2.- ETAPA AMAIERAKO EBALUAZIO DIAGNOSTIKOA 2022

4.2.1.- Emaitzen koherentzia

4.2.2.- Ikasleen banaketa errendimendu-mailaren arabera

4.2.3.- Aztertutako aldagaiak eta emaitzetan duten eragina

4.3.- HIZKUNTZA HELBURUAK

4.3.1.- Euskararen testuingurua

4.3.1.1.- Eustaten estatistikak

4.3.1.2.- Kultura eta Hizkuntza Politika Sailaren VII. inkesta soziolinguistikoa

4.3.2.- Euskararen erabilera ikastetxetan

4.3.3.- D ereduaren emaitzen azterketa

4.3.4- Ikasleentzako laguntzak

4.3.4.1 EUSLE programa

4.3.4.2 Ikasle hasi berrien hizkuntza indartzeko dirulaguntzak

4.3.4.3 Salbuespenak

4.3.4.4. Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna garatzeko berariazko prestakuntza

A. Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzia
B. Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna (atzerriko hizkuntzak)

4.3.4.5.- Berrikuntzak berrikuntzaren arloan

A. Irakurketa-trebetasunak neurtzeko tresna (ITT)
B. Berbalapiko
C. Elkarhitz
D. Pikto idazketa

4.3.4.6.- Euskara sustatzeko erakundeen arteko lankidetza

4.- EBALUAZIOA ETA HIZKUNTZA HELBURUAK

Sarrera

Ikasleen ebaluazio-prozesuak barne-ikuspegia eta kanpo-ikuspegia barne hartzen ditu aspaldidanik. Ikasleekin esku hartzen duten irakasleek egindako ebaluazioez gain, ebaluazio diagnostikoak eta PISA ere baditugu nazioartean, eta, horrela, etengabeko ebaluazioan lortutakoak osatzen dituzten datuak ditugu.

Kapitulu honetan, 2018ko eta 2022ko etapa amaierako emaitza akademikoen eta ebaluazio diagnostikoaren azterketa aurkezten da. Berrikuntza gisa, bien emaitzen arteko koherentziari buruzko informazioa sartzen da. Unibertsitatera sartzeko probaren datuak ere sartu dira.

Hizkuntza-helburuei buruzko eremuari dagokionez, testuinguruari buruzko informazio orokorra aurkezten da, ikastetxean euskararen erabilerari lotutako informazioa, bai eta D ereduan espezifikoki lortutako emaitzen azterketa ere; izan ere, D eredua da nagusi, bai eta ikerketa eta ikasleekiko esku-hartzearen bidez euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna hobetzeko garatzen ari diren ekimenak ere.

Kapituluaren amaieran, euskara sustatzeko erakunde eta instituzioen lankidetza aipatzen da.

4.1.- IKASLEEN EBALUAZIO AKADEMIKOA

4.1.1.-Emaitza akademikoak: bilakaera eta igarotzea hurrengo etapetan

Barne ebaluazioaren emaitzak aztertzen dira, Hezkuntza Ikuskaritzak eta Hezkuntza Saileko Estatistika Zerbitzuak emandako dokumentazioan oinarrituta. Beste autonomia-erkidego batzuetako datuak, errepikapen- eta egokitasun-tasak barne, Hezkuntza eta Lanbide Heziketako Ministerioaren estatistiketatik datoz.

4.1.1.1.- Lehen Hezkuntza

Lehen Hezkuntzan, 2017-23 aldian, 2. eta 3. zikloetako emaitzak nahiko egonkorrak izan dira; lehen zikloan pixka bat jaitsi dira, 2022-23 ikastaroan.

4.1.1 1.a grafikoa. Lehen Hezkuntzako ikasleen promozioaren ehunekoa zikloen arabera, 2017-18tik 2022-23era

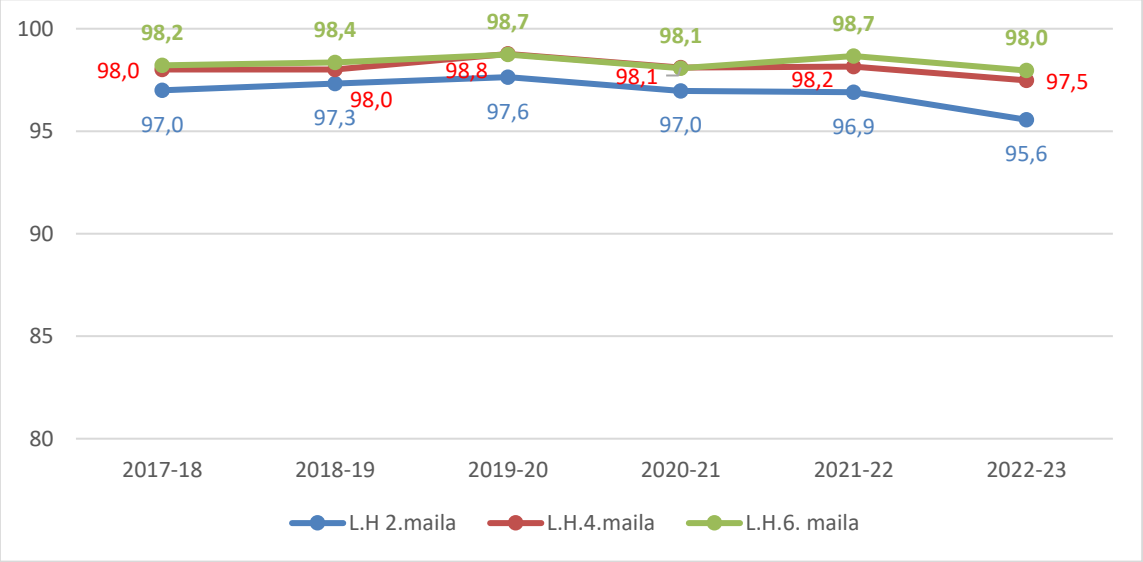

Beherakada handiagoa da arlo guztiak gainditzen dituzten ikasleen kasuan.

4.1.1.1.b grafikoa- Emaitza akademikoak. Mailaz igotzen diren eta arlo guztiak gainditzen dituzten ikasleen ehunekoa, Lehen Hezkuntzako zikloen arabera. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

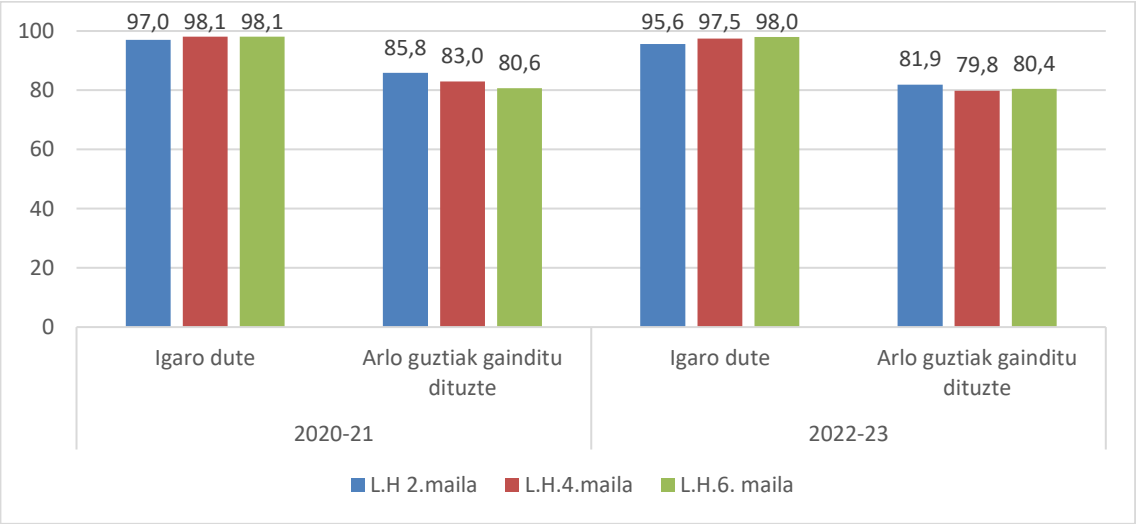

Sexuaren arabera, mailaz igotzeko ehunekoak antzekoak dira, baina aldeak nesken alde handitzen dira arlo guztiak gainditzen dituzten ehunekoetan.

4.1.1.1.a taula. Emaitza akademikoak. Igarotzen diren eta arlo guztiak gainditzen dituzten ikasleen ehunekoa, Lehen Hezkuntzako etapa eta mailen arabera, sexuka. 2022-23 ikasturtea.

	Igaro dira		Arlo guztiak gainditu dituzte	
	neskak	mutilak	neskak	mutilak
L.H 2.maila	95,89	95,35	84,46	79,43
L.H.4.maila	97,59	97,42	82,72	77,01
L.H.6. maila	98,1	97,90	84,18	76,61

Arloka, gainditze-ehunekoak altuak dira, nahiz eta portzentajerik txikiena euskaraz izan, gainerako ikasgaietan ehunekoak antzekoak dira, batez ere Lehen Hezkuntzako 6. mailan, % 95 gaindituta.

4.1.1.1.c grafikoa. Emaitza akademikoak. Hainbat arlo gainditzen dituzten ikasleen ehunekoa, Lehen Hezkuntzako zikloen arabera. 2022-23 ikasturtea.

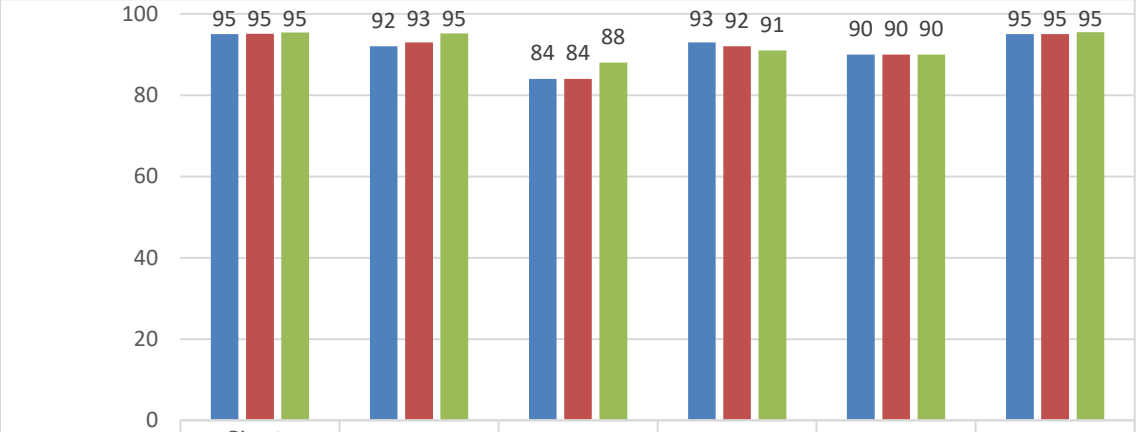

	Gizarte Zientziak	Gaztelania	Euskara	Ingelesa	Matematika	Natur Zientziak
L.H 2.maila	95	92	84	93	90	95
L.H.4.maila	95	93	84	92	90	95
L.H.6. maila	95	95	88	91	90	95

Lehen Hezkuntzako 6. mailan 2020-21 eta 2022-23 ikasturteen artean izandako promozio-datuetan, ez dago ia alderik sexuaren eta sarearen arabera. Ereduen arabera, A ereduan atzerakada ikusten da.

4.1.1.1.d grafikoa. Mailaz igotzen diren Lehen Hezkuntzako 6. mailako ikasleen ehunekoak alderatzea, hainbat aldagairen arabera. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

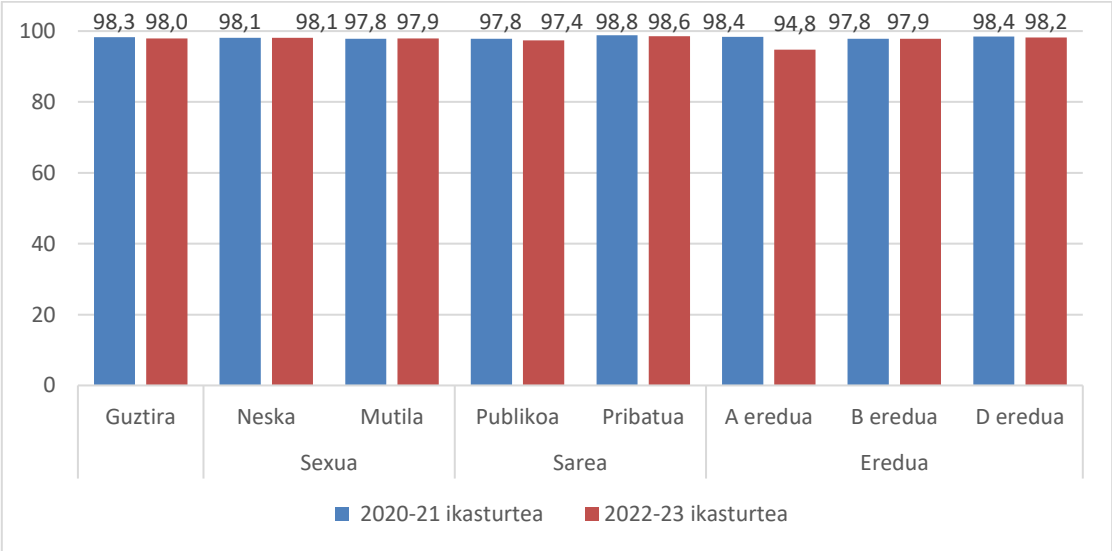

4.1.1.2.- Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan, promozio-ehunekoak DBHko 1. eta 4. mailetan mantendu dira 2020-21 ikasturtearekin alderatuta, eta hobetu egin dira 2. eta 3. mailetan.

4.1.1. 2.a.grafikoa. DBHko mailetan ikasleen promozioaren ehunekoa, 2017-18tik 2022-23ra

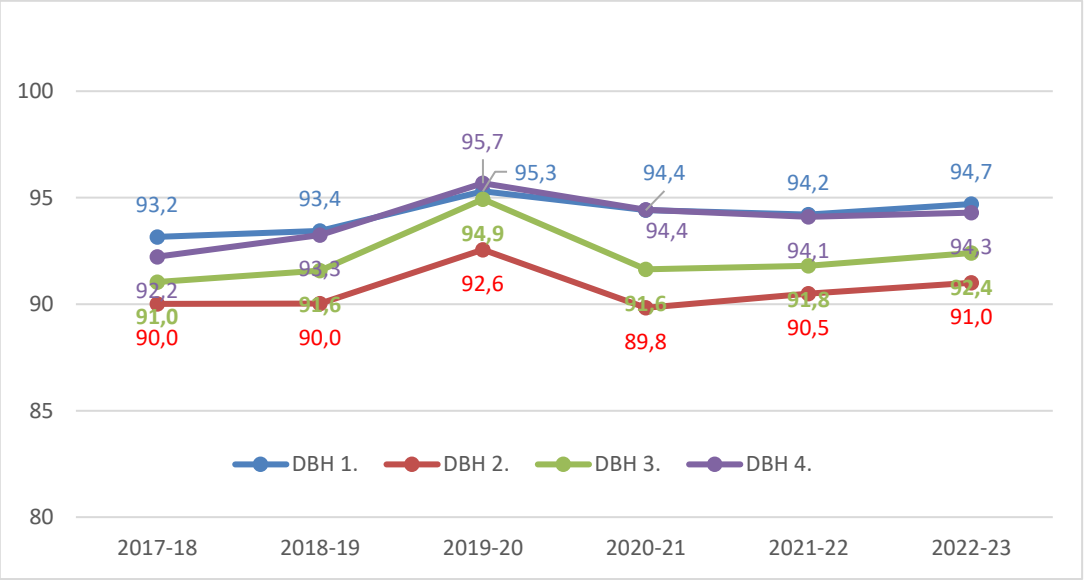

Hurrengo grafikoan ikus daitekeen bezala, ikasgai guztien gainditze-ehunekoak behera egin du maila guztietan, batez ere 1. eta 2. mailetan, 4 puntu jaitsi baita, 2,2 3. mailan eta 1,4 4. mailan.

4.1.1.2.b grafikoa. Emaitza akademikoak. Mailaz igo eta ikasgai guztiak gainditzen dituzten ikasleen ehunekoa, DBHko ikastaroen arabera. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak.

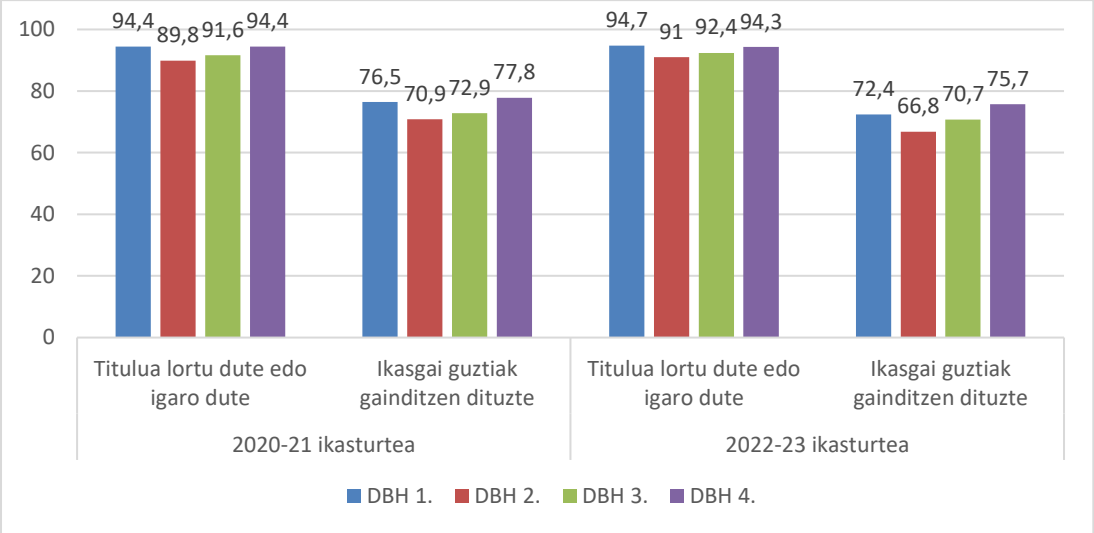

Sexuen arabera, neskak mutilen gainetik daude mailaz igotzeko ehunekoetan eta ikasgai guztiak gainditzean, non aldeak nabarmenagoak diren. Lehen Hezkuntzarekin alderatuta, sexuen arteko aldeak handiagoak dira etapa honetan.

4.1.1 2.a taula. Emaitza akademikoak. Ikasgai guztiak gainditzen dituzten ikasleen ehunekoa, DBHko mailen eta sexuaren arabera. 2022-23 ikasturtea.

	Igaro dute		Ikasgai guztiak gainditu dituzte	
	neskak	mutilak	neskak	mutilak
DBH 1.	96,1	93,4	78,1	67,0
DBH 2.	93,7	88,8	73,3	60,8
DBH 3.	94,4,	90,7	75,8	65,7
DBH 4.	95,8	92,9	79,6	72,0

Ikasgaien arabera, ikusten da, oro har, DBHko 4. mailan hobetu egin direla ikasgai guztietako gainditze-ehunekoak aurreko ikasturteetakoekin alderatuta, eta ehunekorik txikienak DBHko 2. mailakoak direla; Matematikak maila guztietako gainditze-ehuneko txikienak ditu.

4.1.1.2.c grafikoa. Emaitza akademikoak. Hainbat ikasgai gainditzen dituzten ikasleen ehunekoa, DBHko mailen arabera. 2022-23 ikasturtea

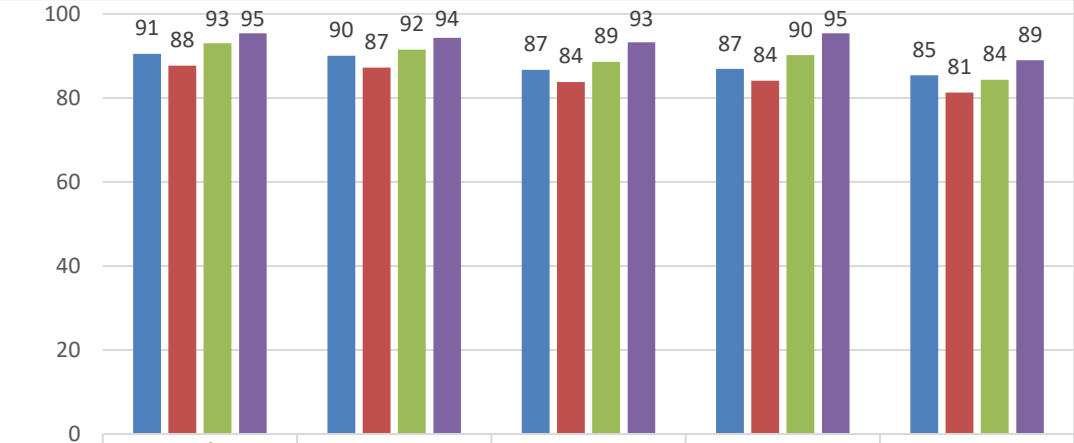

	Geografia eta Historia	Gaztelania	Euskara	Ingelesa	Matematika
DBH 1.	90,5	90,0	86,7	86,9	85,4
DBH 2.	87,7	87,2	83,8	84,1	81,3
DBH 3.	93,0	91,5	88,6	90,2	84,3
DBH 4.	95,4	94,3	93,2	95,4	89,0

DBHko 4. mailan, aldagai desberdinak eta 2020-21 ikasturtetik 2022-23 ikasturtera arteko bilakaera alderatuta, promozioaren ehunekoak bere horretan jarraitzen du, sexuen arabera. Bi sareetan ere ehunekoak mantendu dira, baina ereduen arabera ia 3 puntu jaitsi da A eredua. B eredua 7 hamarren baino ez da jaitsi, eta D eredua berdin mantendu da.

4.1.1.2.d taula. Mailaz igarotzen diren DBHko 4. mailako ikasleen ehunekoak alderatzea, hainbat aldagairen arabera. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak

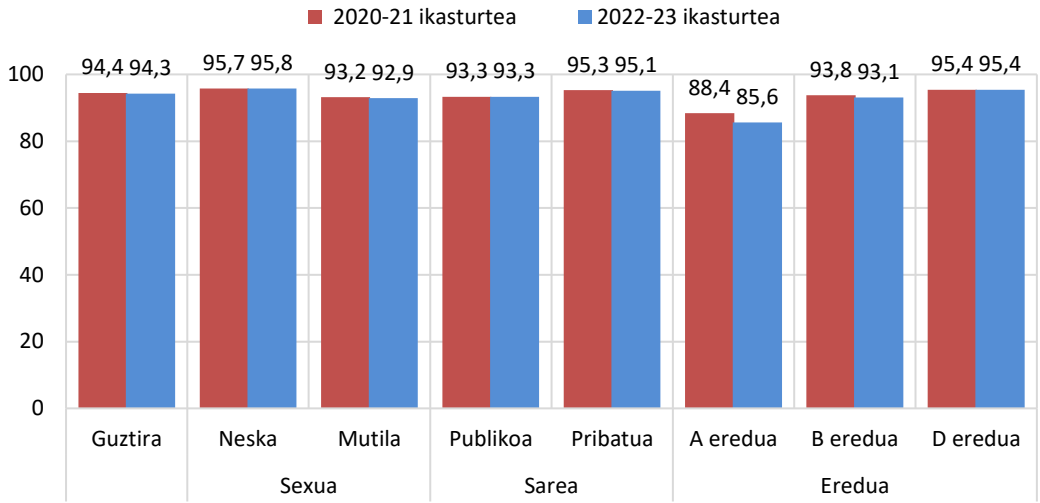

Beste autonomia-erkidego batzuetako emaitzak ezagutzeko, Kontseiluak txosten honetan mantenduko ditugun lau autonomia-erkidegotako emaitzei erreparatzen die (Asturias, Gaztela eta Leon, Katalunia eta Nafarroa), eta, beharrezkoa den kasuetan, beste erkidego bateko informazio osagarriren bat gehitzen du, aipagarria delako.

2021-22 ikasturteko datuekin alderatuta, titulazioak DBHko 4. mailan matrikulatutako ikasleen % 94,1 dira Euskadin. Graduazio-tasa gordina ere, hau da, Bigarren Hezkuntzako tituludunen eta 15 urteko biztanleria osoaren arteko erlazioa, handia da, % 86,8ra iristen baita.

4.1.1.2.e grafikoa. Graduatu-titulua lortzen duten DBHko 4. mailako ikasleen ehunekoa eta graduazio-tasa gordina, Autonomia-erkidegoen arabera. 2020-21 ikasturtea.

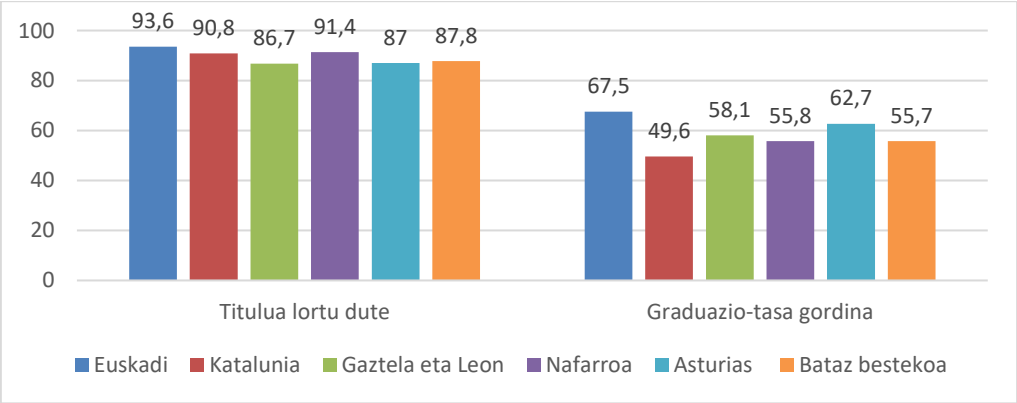

Iturria: Edubase// Las cifras de la educación.

4.1.1.3.- Batxilergoa

Batxilergoko 1. eta 2. mailetan igotako ikasleen datuak ugaritu egin dira 2020-21 ikasturtetik, batez ere Batxilergoko 2. Mailan.

4.1.1.3. a. grafikoa. Mailaz igotzen diren Batxilergoko ikasleen ehunekoaren bilakaera

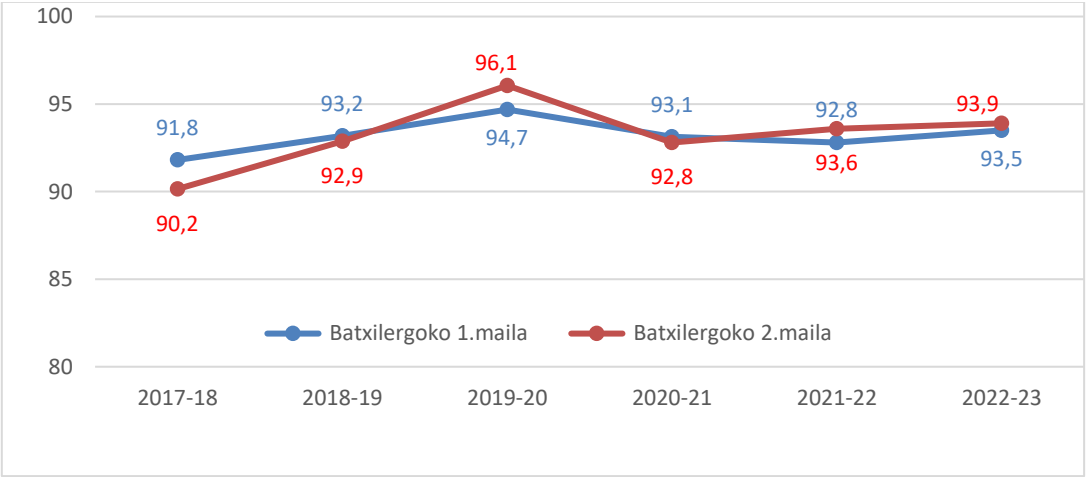

Sexuen arabera, neskak mutilen gainetik daude, bai mailaz igotzeko ehunekoetan, bai ikasgai guztiak gainditzeko ehunekoetan.

4.1.1.3. a. taula. Batxilergoan titulua lortu edo igarotzen dira edo ikasgai guztiak gainditzen dituzten ikasleen ehunekoa, sexuaren arabera. 2022-23 ikasturtea.[12]

	Titulua lortu edo igarotzen dira		Ikasgai guztiak gainditzen dituzte	
	neskak	mutilak	neskak	mutilak
Batxilergoko 1.maila	94,2	92,8	80,1	74,1
Batxilergoko 2.maila	97,1	94,5	91,6	86,2

Grafikoan ikus daitekeenez, aztertutako azken ikasturtean gora egin dute sustapen-ehunekoek.

4.1.1.3. b. grafikoa. Batxilergoko titulua lortzen duten ikasleen ehunekoaren bilakaera, sexuaren arabera. 2020-21 ikasturtetik 2022-23 ikasturtera

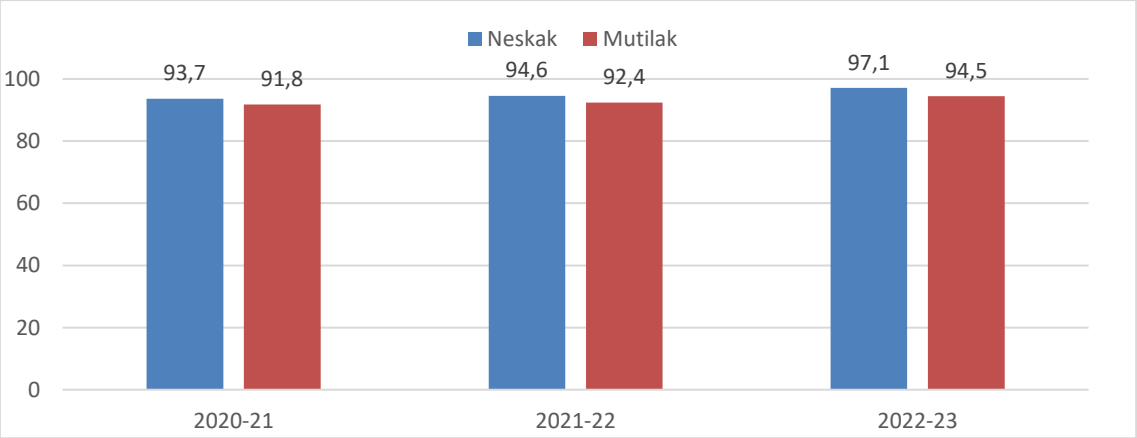

[12] Iturria estatistika zerbitzua

Batxilergoko 2. mailan **hainbat aldagai** aztertuta, azken bi urteetako bilakaeran, gora egin dute sustapen-ehunekoek bi sexuetan, hobetu egin dira sare publikoan eta pribatuan; ereduen arabera, behera egin du B ereduan, nahiz eta azken horrek ikasle kopuru txikia izan (921 ikasle 2022-23 ikasturtean; A ereduan, berriz, 3.894 ikasle matrikulatu dira, eta 10.631 ikasle D ereduan).

4.1.1.3.c grafikoa. Emaitza akademikoak. Batxilergoko 2. mailan igarotzen diren ikasleen ehunekoa. 2020-21 y 2022-23

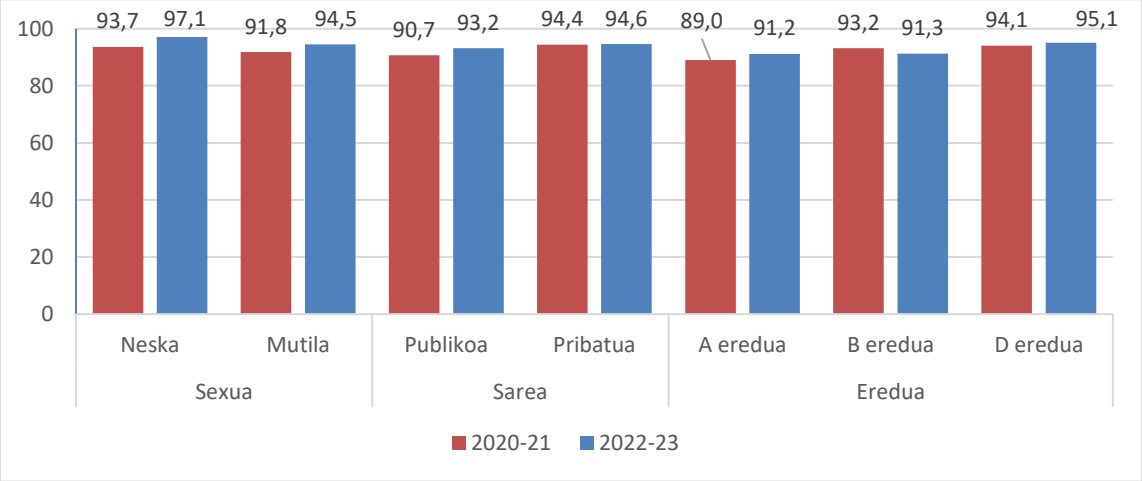

Egindako Batxilergoaren modalitateari dagokionez, kontuan izan behar da 2022-23 ikasturtean Batxilergoko 1. mailan (Arteak, Humanitateak eta Gizarte Zientziak, Zientziak eta Teknologia eta modalitate orokor berria) soilik ezarri den legedi-aldaketa bat gertatu dela.

2022-23 ikasturtean, promozio-emaitza baxuenak Arteen Batxilergoari dagozkio, baina gora egin du 2020-21 ikasturtearekin alderatuta, eta, ondoren, Humanitateak. Ehunekorik handienak, bai titulua lortzen duten ikasleetan, bai ikasgai guztiak gainditzen dituztenetan, Zientzien Batxilergoan gertatzen dira, Humanitate eta Gizarte Zientzien Batxilergoaren atzetik.

4.1.1.3.d. grafikoa. Emaitza akademikoak. Ikasgai guztiak gainditzen dituzten ikasleen ehunekoa, Batxilergoko ikasturte eta modalitateen arabera. 2020-21 y 2022-23 ikasturteak

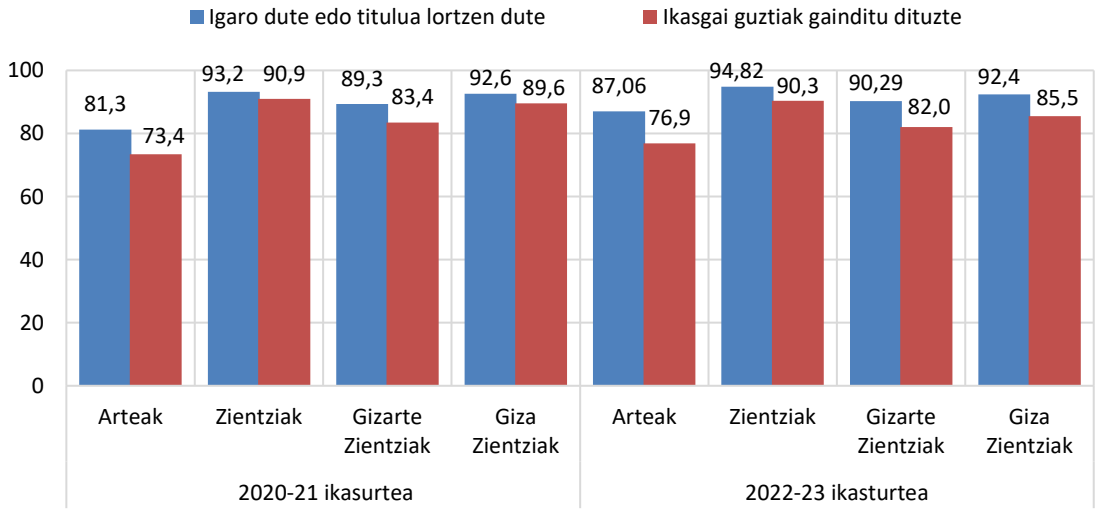

Ikasgaien arabera, sustapen-ehunekoak oso altuak dira aztertutako ikasgaietan, baina handiagoak dira Zientzien eta Giza Zientzien modalitateetan, Gizarte Zientzien ibilbidean.

4.1.1.3.e grafikoa. Emaitza akademikoak. Hainbat ikasgai gainditzen dituzten eta mailaz igotzen diren ehunekoa, Batxilergoko 2. mailan, modalitateen arabera

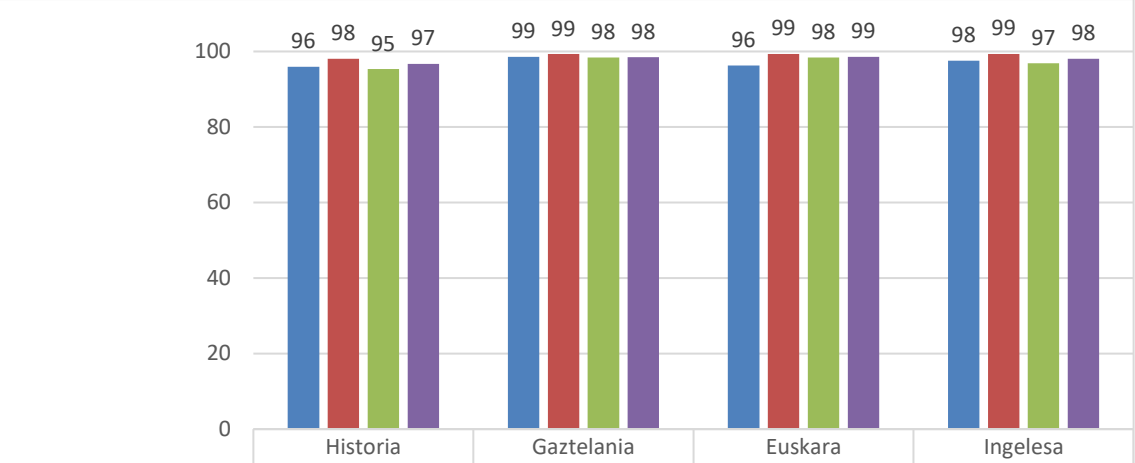

	Historia	Gaztelania	Euskara	Ingelesa
ARTEAK	96	99	96	98
ZIENTZIAK	98	99	99	99
GIZARTE ZIENTZIAK	95	98	98	97
GIZA ZIENTZIAK	97	98	99	98

Erkidegoekin alderatuta, titulazioaren ehunekoa eta Batxilergoko graduazio-tasa, hau da, tituludunen eta 17 urteko biztanleria osoaren arteko erlazioa, dira altuenak Euskadin.

4.1.1.3.f grafikoa. Graduatu-titulua lortu duten Batxilergoko ikasleen ehunekoa eta graduazio-tasa gordina, Autonomia-erkidegoen arabera. 2021-22 ikasturtea.

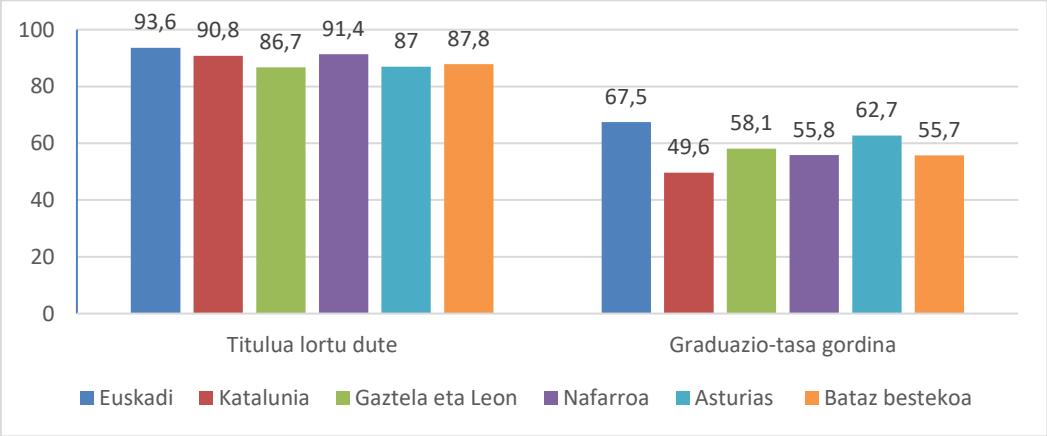

Iturria: Edubase// Las cifras de la educación.2021-22

4.1.1.4.- Lanbide Heziketa

- **Oinarrizko Lanbide Heziketa**

Jakina denez, prestakuntza hori 15 urteko ikasleentzat da, edo kasuan kasuko urte naturalean betetzen dituztenentzat, eta sartzeko unean edo uneko urte naturalean 17 urte baino gehiago ez dituztenentzat; DBHko hirugarren maila edo, salbuespen gisa, bigarren ikasturtea egina izan behar dute, eta irakasle-taldeak gurasoei edo tutoreei proposatu behar diete.

Irakaskuntza horiek erraztu egiten dute ikasleek hezkuntza-sisteman jarraitzea, eta beren garapen pertsonalerako eta profesionalerako profila eskaintzen diete; izan ere, ziklo hori gainditzen dutenek dagokien oinarrizko lanbide-titulua lortzen dute, erdi-mailako heziketa-zikloetara sartzeko aukera ematen duena, bai eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako graduatu-titulua ere.

Hurrengo grafikoetan, gora egiten duten eta modulu guztiak gainditzen dituzten ikasleen ehunekoak erakusten dira. 2020-21 ikasturteko igoeraren ondoren, 9,7 puntu jaitsi da 2. mailan eta 2,4 lehen mailan 2021-22 ikasturtean, eta 2022-23 ikasturtean pixka bat errekuperatu da.

4.1.1.4.a grafikoa. Oinarrizko Lanbide Heziketako ikasleen bilakaera. Gainditutakoen ehunekoa, 2017-18tik 2022-23ra

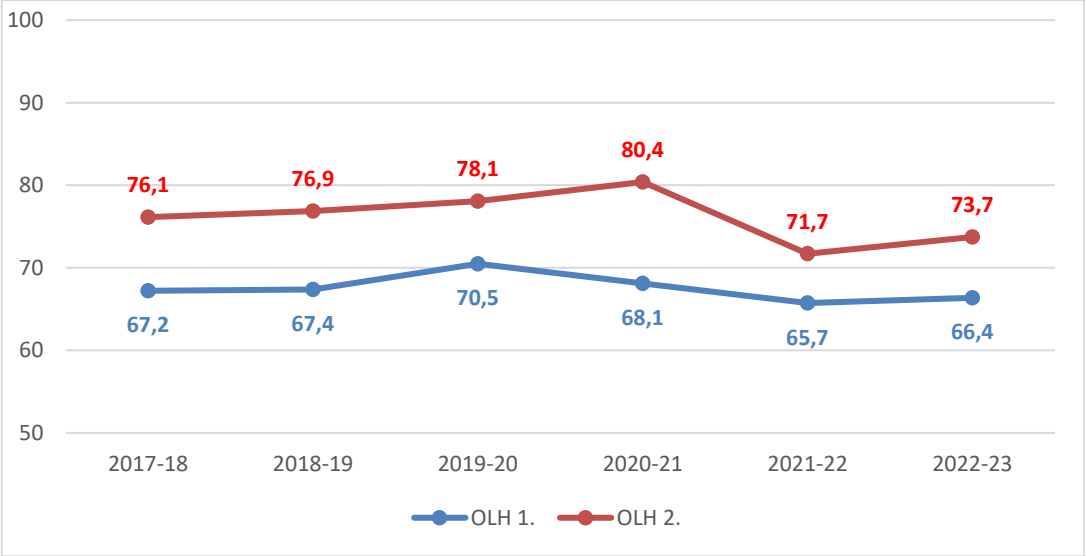

Azken bi ikasturteetako alderaketan behera egin du bai mailaz igotzeko ehunekoak, bai modulu guztiak gainditzen dituzten ikasleen ehunekoak.

4.1.1.4.b grafikoa. Ikasleen bilakaera. Mailaz igarotzen den eta modulu guztiak gainditzen dituzten oinarrizko lanbide-heziketaren ehunekoa. 2020-21 y 2022-23 ikasturteak

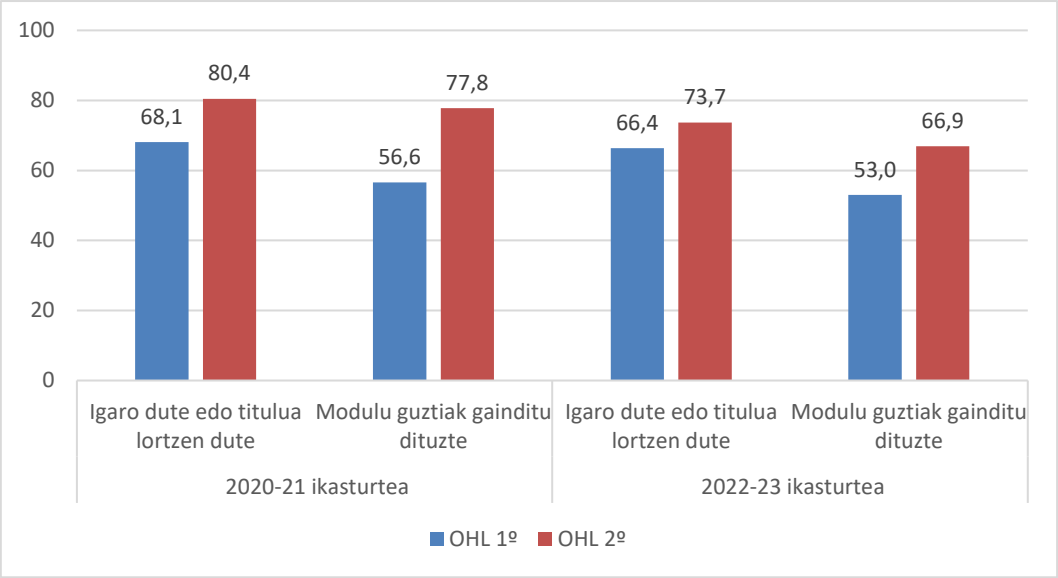

Oinarrizko Lanbide Heziketan gainditze-ehunekoak ez direla aldatzen sareari eta ereduari dagokienez; kontuan izan behar da ziklo honetan itunpeko sarea (% 70,8) eta A eredua (% 89,5) direla nagusi.

Beste autonomia-erkidego batzuekin alderatuta, Euskadik oinarrizko teknikariaren graduazio-tasa % 6,3koa du, Tasa hau 16 urteko biztanleria osoarekiko kalkulatzen da. Tasa horiek ia ez dira aldatu 2020-21 ikasturtearekin alderatuta.

4.1.1.4.c grafikoa. Oinarrizko Lanbide Heziketan graduatutako biztanleriaren tasa gordina 2021-22 ikasturtea[13]

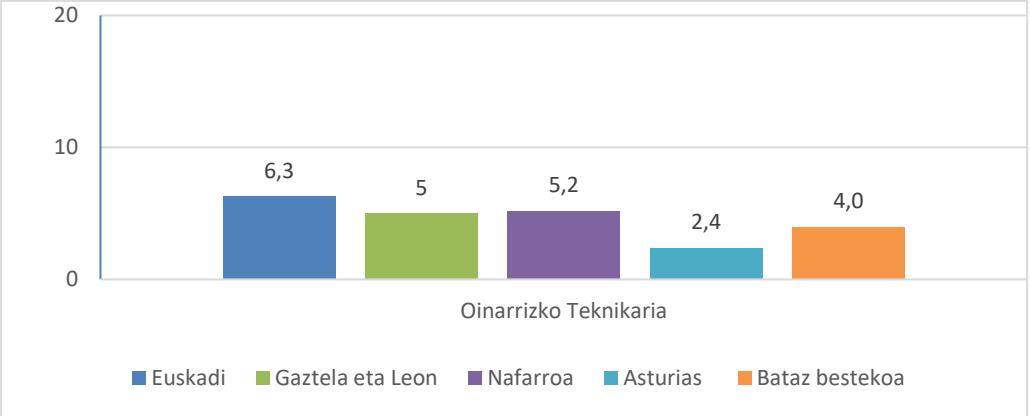

[13] Kataluniako datua ez daukagu.

- **Erdi-mailako eta Goi-mailako Lanbide-Heziketa**

Erdi-mailako moduluen igoera- eta gainditze-emaitzak baxuagoak dira lehen mailan bigarrenean baino. 2020-21 ikasturtearekin alderatuta, jaitsi egin dira, batez ere 2. mailan, titulua lortzen dutenak eta modulu guztiak gainditzen dituztenak.

4.1.1.4.d grafikoa- Emaitza akademikoak. Mailaz igaro eta arlo guztiak gainditzen dituzten ikasleen ehunekoa, Lanbide Heziketako ikastaro eta graduen arabera. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak .

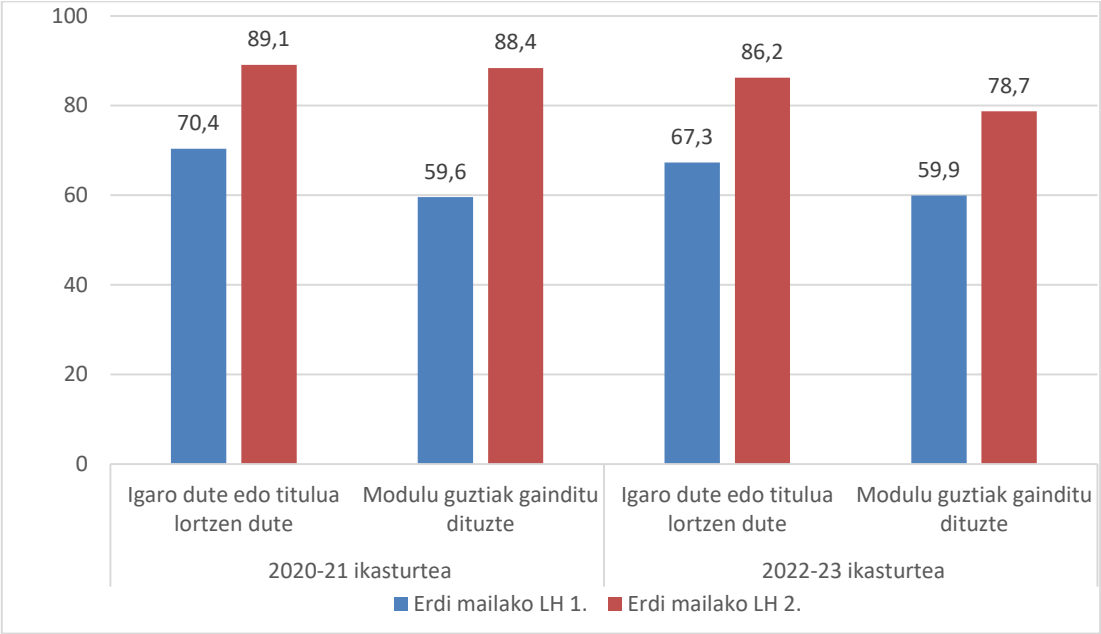

Goi-mailako graduan ere, 2020-21 ikasturtearekiko, jaitsiera bat gertatu da, bereziki modulu guztiak gainditzen dituztenen promozio-ehunekoan, % 88tik % 80ra igaro baita.

4.1.1.4.e grafikoa. Mailaz igarotzen diren Lanbide Heziketako graduetako 2. mailako ikasleen ehunekoak alderatzea, hainbat aldagairen arabera. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteak.

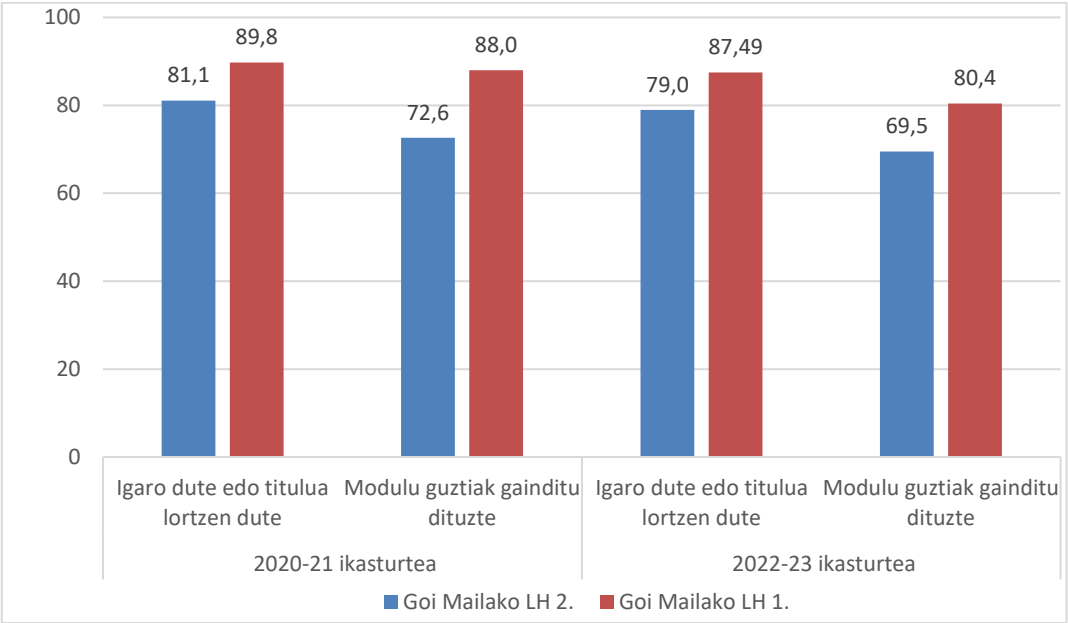

Erdi- eta goi-mailako mailei dagokienez, emaitzak hobeak dira sare pribatuan; ereduen arabera, hobeak dira D ereduan, Erdi Mailako ikasleen % 25,7 eta Goi Mailako ikasleen % 27,7 baitira.

4.1.1.4.f grafikoa. Mailaz igotzen den Lanbide Heziketako graduetako 2. mailako ikasleen ehunekoak alderatzea, hainbat aldagairen arabera. 2022-23 ikasturtea.

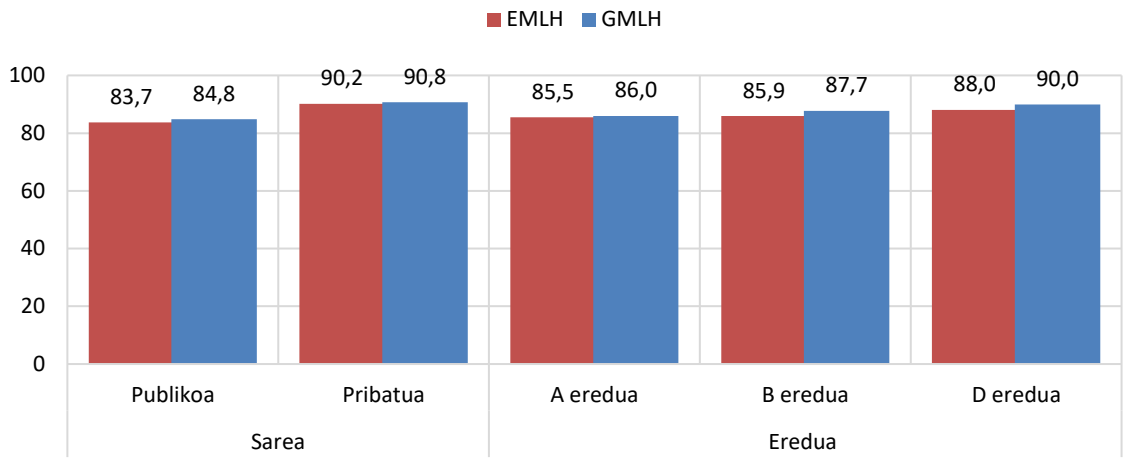

Beste autonomia-erkidego batzuekin alderatuta, Euskadik goi-mailako teknikariaren graduazio-tasa handienetako bat du, Kataluniarekin batera. Erdi-mailako tasak ez dira ia aldatu. Erdi-mailako teknikariaren tasa 17 urteko guztizko biztanleriari dagokionez kalkulatzen da, eta goi-mailako teknikariarena 19 urteko biztanleriari dagokionez.

4.1.1.4.g grafikoa. Lanbide Heziketako gradu bakoitzean graduatzen den biztanleriaren tasa gordina. 2021-22 ikasturtea

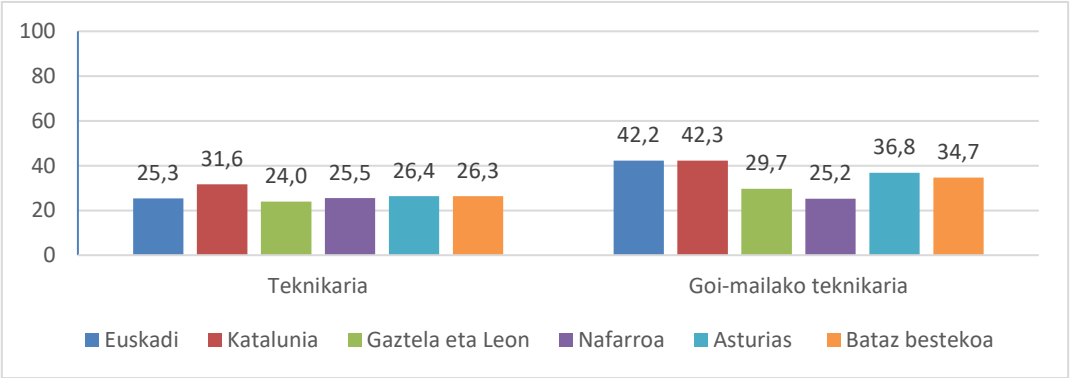

Iturria. Las cifras de la educación.2021-22

4.1.1.5. Unibertsitatera sartzeko proba (USE)

Aztertutako azken ikasturtean, bi deialdien artean 12.841 neska-mutilek gainditu zuten proba, hau da, aurkeztutakoen % 97k. Ehunekoa handiagoa da ohiko deialdian (% 98) ohiz kanpokoan baino (% 85).

4.1.1.5.a taula. Unibertsitatera sartzeko probaren emaitzak: deialdi arruntaren eta ezohikoaren emaitzak

		Ikastetxe publikoak		Beste ikastetxe batzuk	
		Aurkeztutakoak	Gaindituak	Aurkeztutakoak	Gaindituak
2017	Arrunta	4.663	98,2	5.259	98,3
	Ezohikoa	662	89,1	608	84,2
2018	Arrunta	4.589	98,38	5.791	98,20
	Ezohikoa	719	88,59	610	85,08
2019	Arrunta	4.746	97,72	5.872	97,63
	Ezohikoa	647	90,41	588	84,01
2020	Arrunta	5.245	97,58	6.411	97,25
	Ezohikoa	453	86,75	376	83,51
2021	Arrunta	5.255	98,75	6.665	98,36
	Ezohikoa	617	91,09	484	90,08
2022	Arrunta	5.489	98,07	6.453	98,01
	Ezohikoa	658	85,26	527	84,25

Iturria: UPV/EHUren datuak (fase orokorraren emaitzak)

Hezkuntza-sareen eta sexuen artean ez dago ia alderik EAUko gai direnen ehunekoan. Lurraldeka, Bizkaiak Arabak eta Gipuzkoak baino ehuneko txikiagoa du.

Proba zein hizkuntzatan egin duten aztertuz gero, 4 puntuko aldea dago euskaraz egiten dutenen alde. Alderdi hori zehatzago aztertzen dugu Hizkuntza Helburuen atalean.

4.1.1.5.a grafikoa. USE gainditu dutenen ehunekoa, lurraldearen, sarearen, sexuaren eta probako hizkuntzaren arabera. 2022 Datu orokorrak.[14]

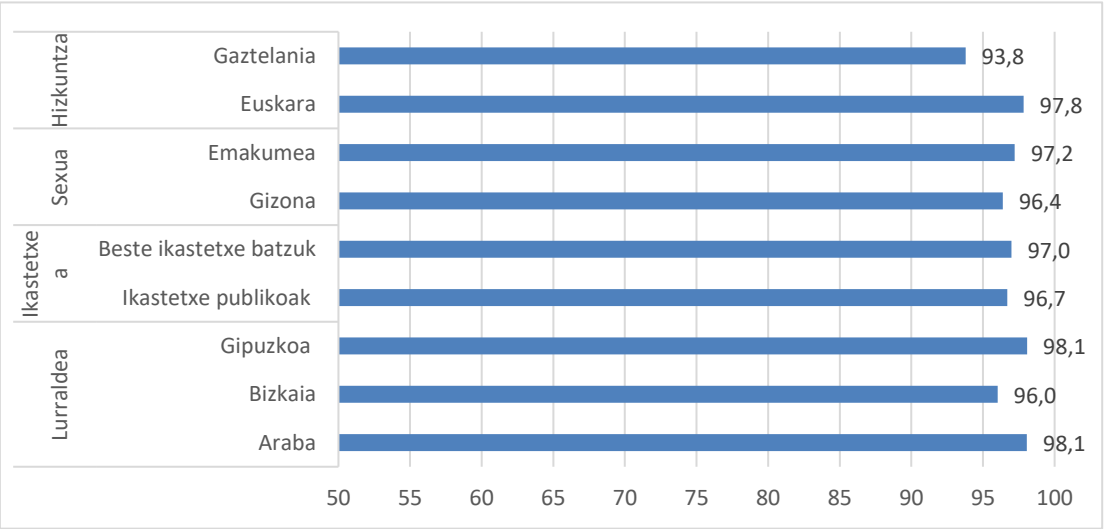

[14] Otros centros. Centros concertados y/o privados

4.1.2.- Errepikapena

- **Lehen Hezkuntza**

Errepikapena salbuespenezko neurria da, eta ikasle bakoitzari erantzun egokia emateko gainerako aukerak agortzen direnean hartu behar da.

Lehen Hezkuntzan errepikatzen duten ikasleen ehunekoak gora egin du 2021-22 ikasturtean, batez ere Lehen Hezkuntzako 2. eta 4. mailetan; 2022-23 ikasturteari eutsi zaio, eta Lehen Hezkuntzako 6. mailan behera egin du.

4.1.2.a grafikoa. Lehen Hezkuntzako ikasle errepikatzaileen ehunekoaren bilakaera. 2020-21etik 2022-23ra.

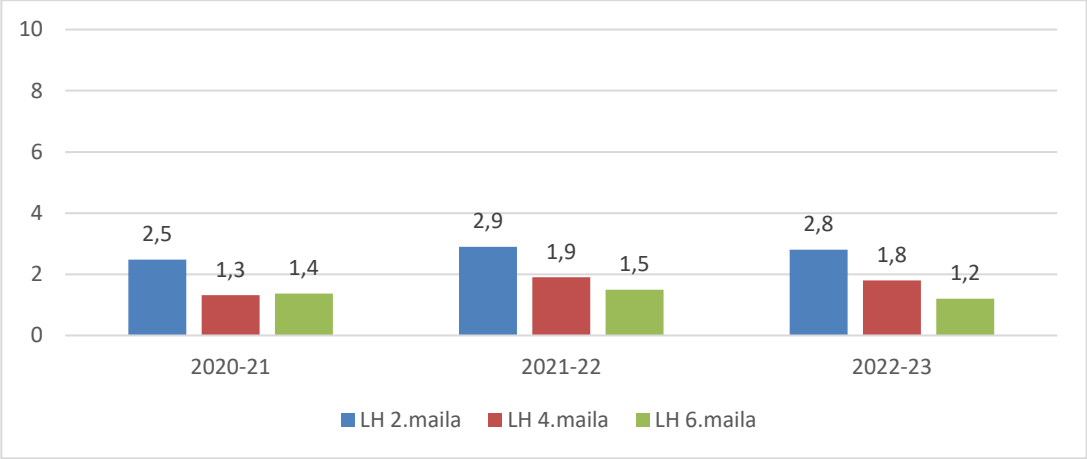

Sexuen arabera, neskek mutilek baino gutxiago errepikatzen dute maila guztietan, baina aldeak murriztu egin dira azken ikasturtean, 4.mailan izan ezik

4.1.2.b grafikoa. Lehen Hezkuntzan errepikatzen duten ikasleen ehunekoa, sexuaren arabera. 2018-19 eta 2020-21 ikasturteak

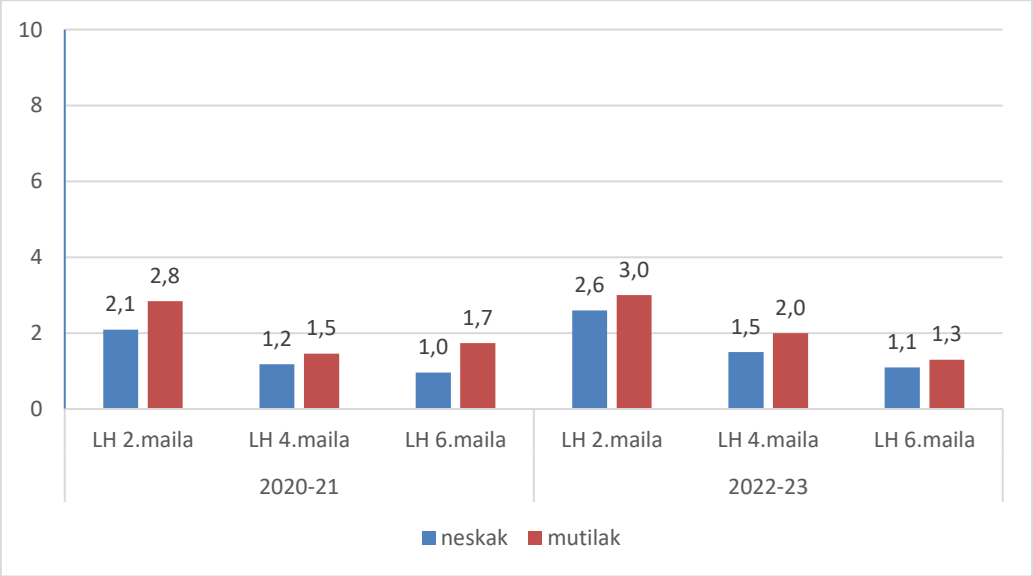

Erkidegoka, Euskadi batez bestekoan dago errepikapen-tasan, erkidego guztiak kontuan hartuta Lehen Hezkuntzako 2., 4. eta 6. Mailetan.

4.1.2.d grafikoa. Errepikapen tasa: 2021-2022 ikasle errepikatzaileen eta 2020-2021 ikasturtean ikasturte horretan matrikulatutako ikasleen arteko portzentaiko erlazioa.

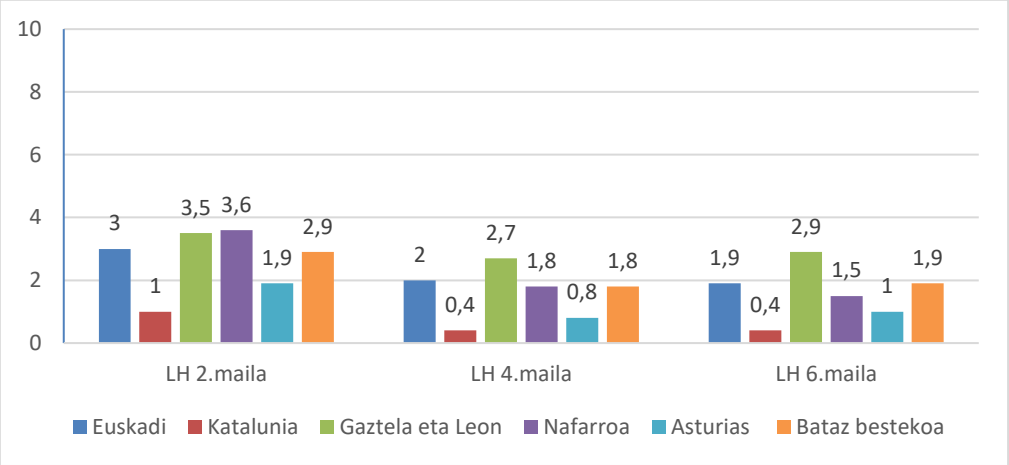

Estadísticas MEFP

- **Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza**

2021-22 ikasturtean, ikasle errepikatzaileen ehunekoak gora egin du ikasturte guztietan, ehunekoetan; 2022-23 ikasturtean, behera egin dute DBHko 2. eta 3. mailetan

4.1.2.e grafikoa. DBH errepikatzen duten ikasleen ehunekoaren bilakaera. 2020-21etik 2022-23 ra.

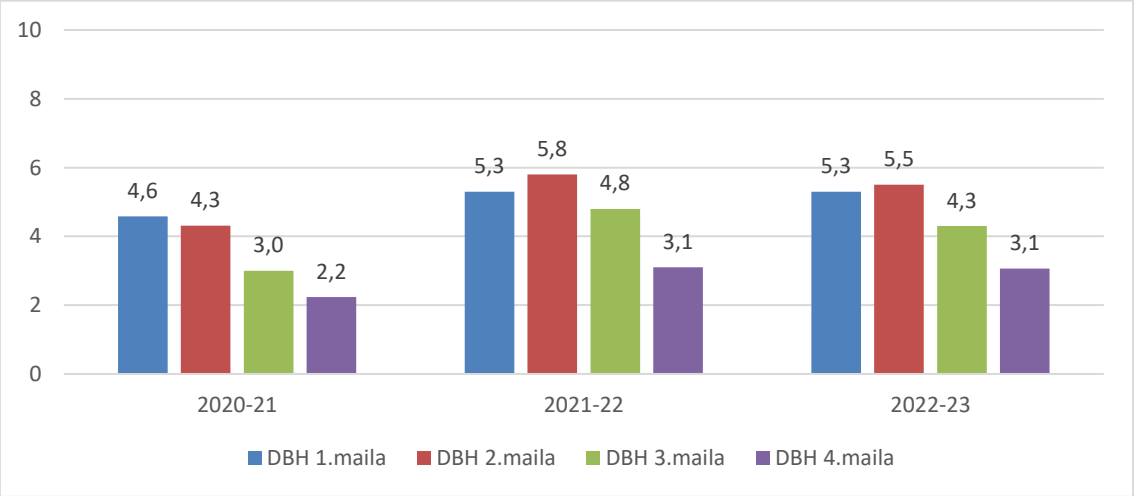

Sexuen arabera, errepikatzaileen tasa handiagoa da mutiletan, bereziki 1. eta 2. mailetan, eta maila guztietan igo da; nesken ehunekoak egonkorragoak dira 1. eta 2. mailetan, eta 3. eta 4. mailetan igo dira.

4.1.2.f grafikoa. DBHn errepikatzen duten ikasleen ehunekoa, sexuaren arabera. 2020-21 eta 2022-232 ikasturteak

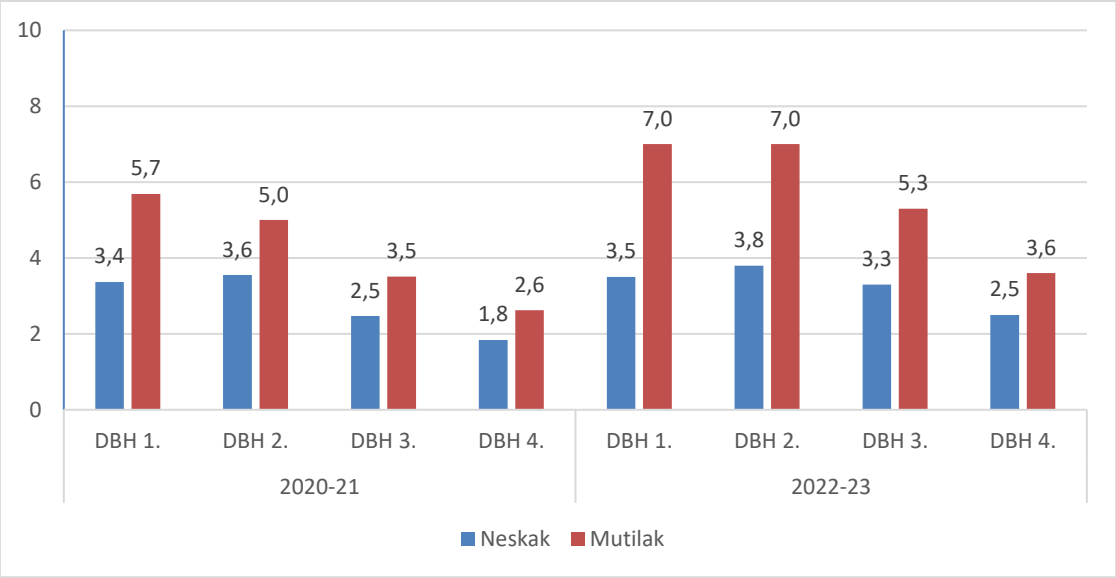

Euskadi erkidego guztietako errepikapen-tasaren batez bestekoaren azpitik dago, nahiz eta maila altuak izan, batez ere Kataluniarekin alderatuta lehen hiru ikasturteetan. Hala ere, 4. mailan da ehunekorik txikiena duena.

4.1.2.g. grafikoa Errepikapen tasa: 2020-2021 ikasle errepikatzaileen eta 2019-2020 ikasturtean DBHn matrikulatutako ikasleen arteko portzentajezko erlazioa.

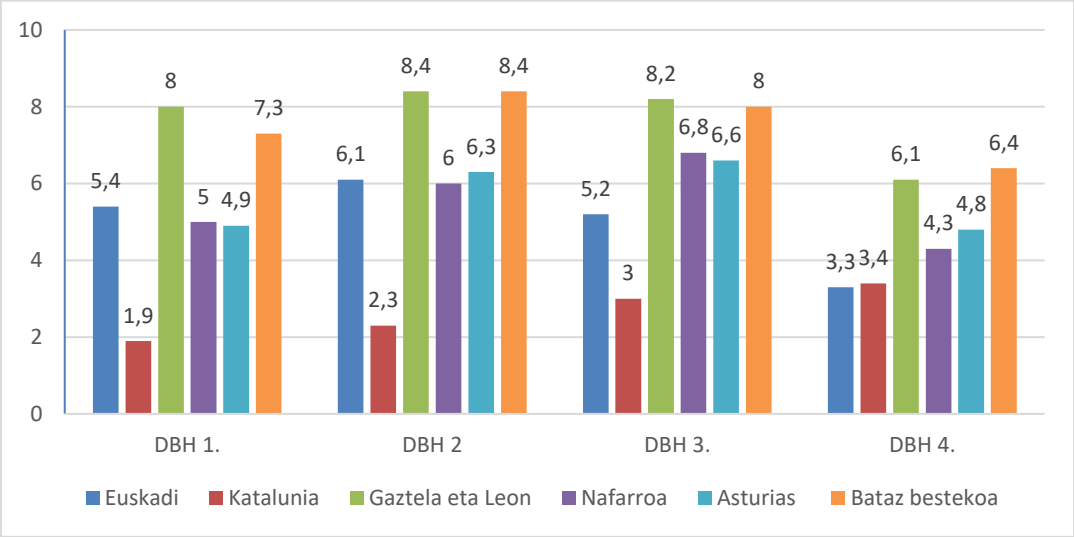

4.1.3.- Egokitasuna

Egokitasun-tasak erakusten du beren adinari dagokion ikasturtean eskolatuta dauden eta, beraz, derrigorrezko eskolatzean behar bezala aurrera egiten duten ikasleen ehunekoa.

Grafikoan ikus daitekeenez, Lehen Hezkuntzako 6. mailan % 88 inguru mantendu da eta 2018-19 ikasturteaz geroztik, DBHko 4. mailan 6 puntu baino gehiago.

4.1.3.a grafikoa. Egokitasun-tasaren bilakaera Lehen Hezkuntzako 6. mailan eta DBHko 4. mailan. 2018-19tik 2022-23 ikasturtera

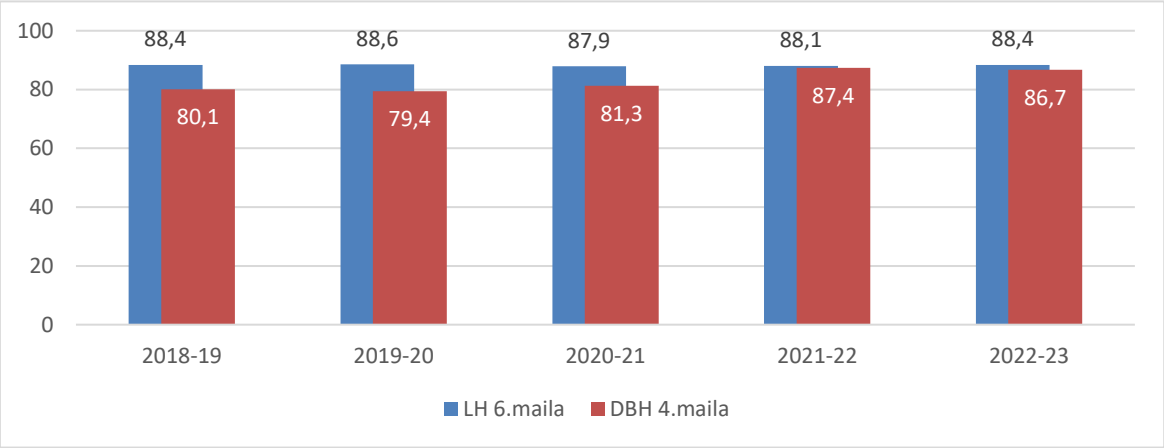

Sexuaren arabera, neskek egokitasun-tasa hobeak dituzte; Lehen Hezkuntzako 6. mailan % 90ean mantentzen dira, eta DBHko 4. mailan ere azken bi ikasturteetan % 90 inguru daude. Mutilen tasak hobetu egin dira, batez ere DBHko 4. mailan, 2021-22 ikasturtean 7 puntu igo baitira.

4.1.3.b grafikoa. Egokitasun-tasaren bilakaera Lehen Hezkuntzako 6. mailan eta DBHko 4. mailan. sexuaren arabera 2020-21etik 2022-23 ikasturtera

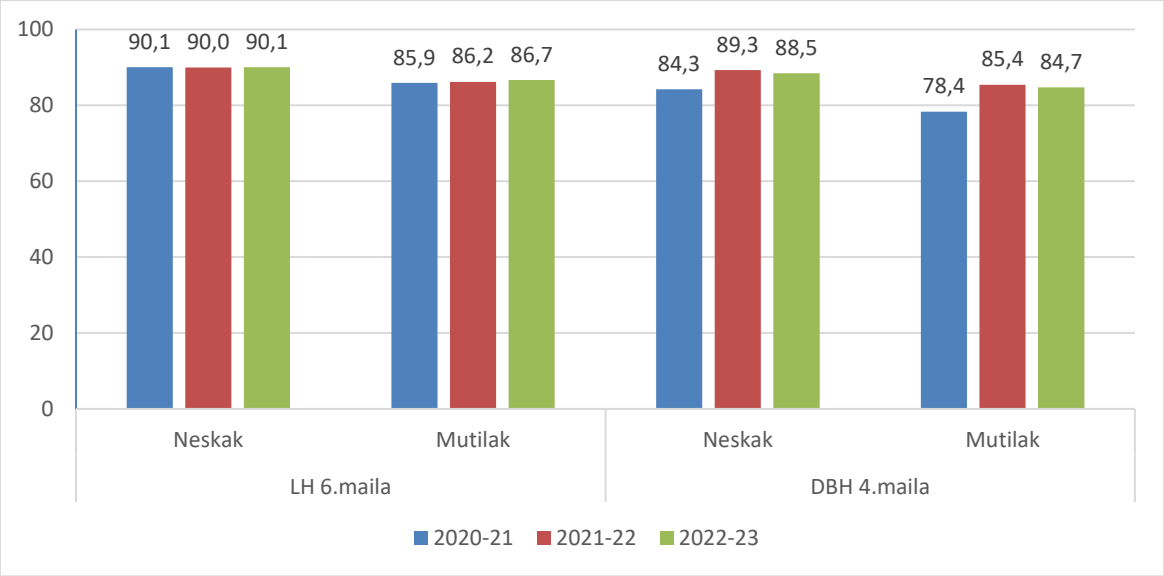

Autonomia-erkidegoen arteko alderaketan, Euskadik egokitasun-tasa handia erakusten du, bereziki 15 urterekin, Kataluniaren atzetik.

4.1.3.c grafikoa. Egokitasun-tasa, Autonomia-erkidegoaren eta adinaren arabera

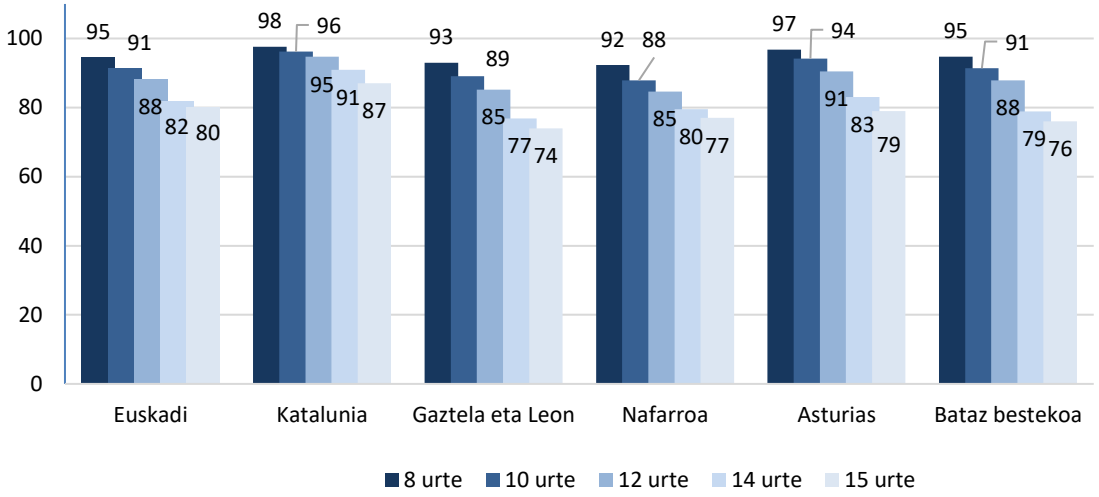

Estadísticas MEFP

4.1.4.- Eskolatze-tasa

2022ko biztanleen udal estatistikaren datua oinarri hartuta, 16 urteko haurren eskolatze-tasa % 98,5ekoa da. Jarraian, Euskal Hezkuntza Sistemako 16 urteko biztanleriaren banaketari buruzko datuak agertzen dira, derrigorrezko eskolatzea amaitzen den adina baita. Grafikoan ikus daitekeen bezala, ikasleen % 75,1 adinaren arabera dagokion etapan dago, bai Batxilergoan, bai Erdi Mailako Lanbide Heziketan. % 16,4k DBHn jarraitzen du, eta % 6,9k Oinarrizko LHn

4.1. 4.a. grafikoa 16 urteko biztanleriaren banaketa [15]

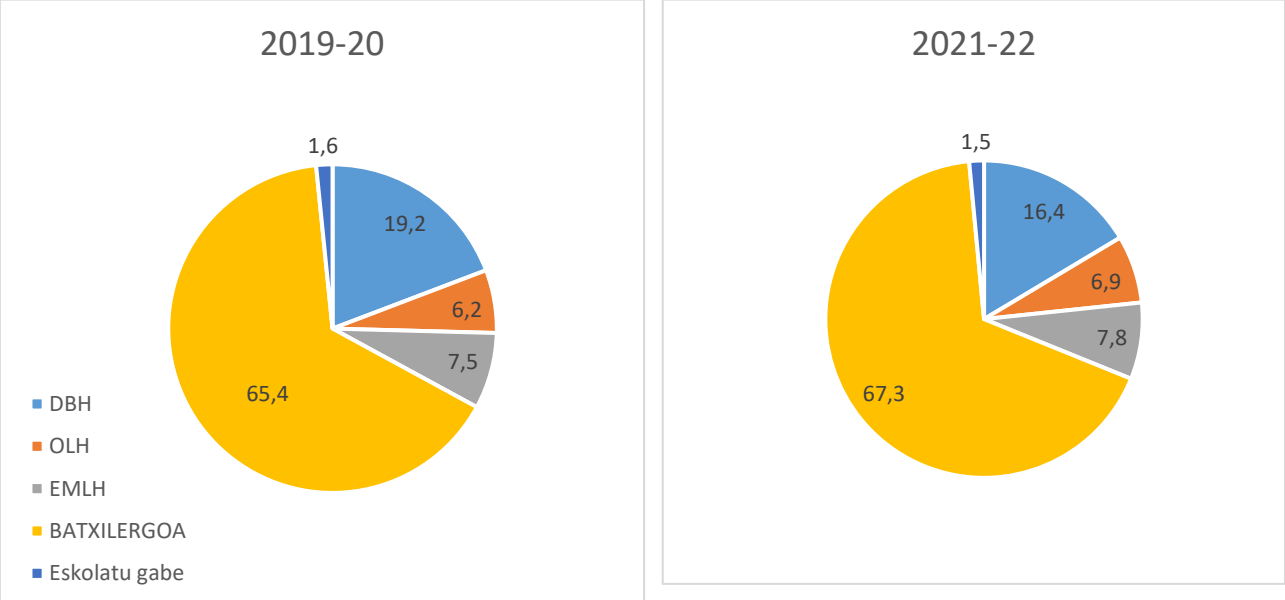

Geuk egina EUSTATen datuen oinarritua.

[15] Ikasleen adina urte bakoitzeko abenduaren 31ri dagokio.

18 urteko biztanleriari dagokionez, 2021-22 ikasturtean, 18 urteko biztanleriaren % 91 ari da gure erkidegoan irakaskuntzaren bat egiten, aurreko ikasturtean (2020-21) baino 1,7 puntu gutxiago. Bi urte horietan, 18 urterekin Erdi Mailako Lanbide Heziketan, Goi Mailako Lanbide Heziketan eta Unibertsitatean daudenen ehunekoak gora egin du.

4.1. 4.a. grafikoa 18 urteko biztanleriaren banaketa [16]

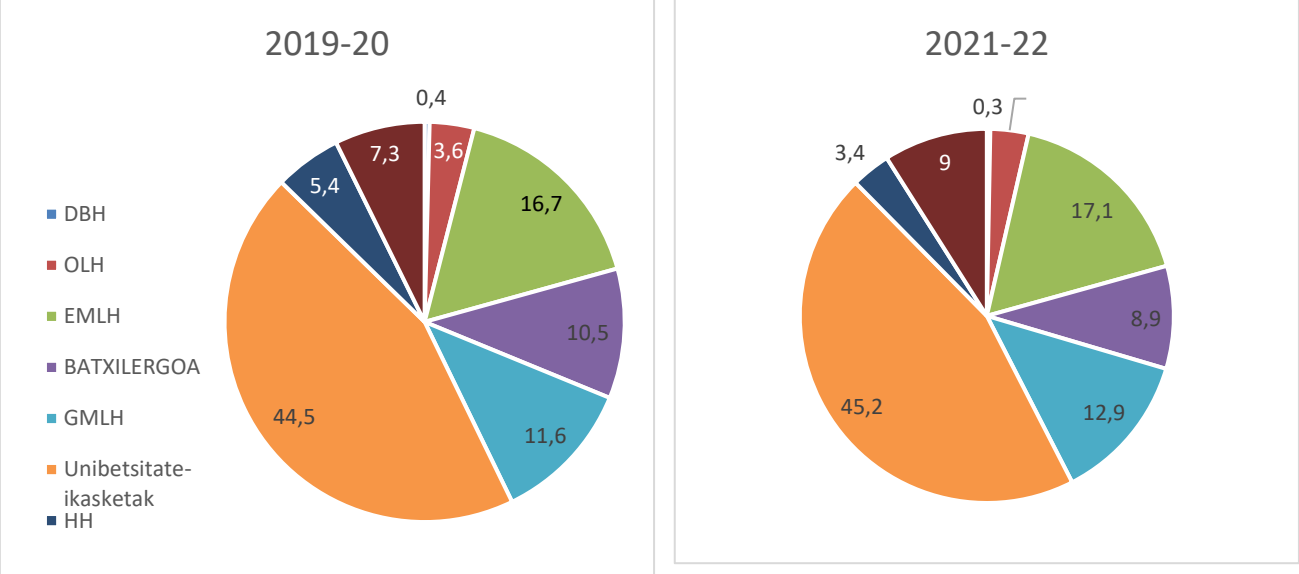

4.2.- ETAPA AMAIERAKO EBALUAZIO DIAGNOSTIKOA 2022

ISEI-IVEIk 2018ko eta 2022ko etapa amaierako ebaluazioaren txosten exekutiboa argitaratu du. Kasu honetan, azken horri erreparatzen diogu, txostenaren azterketa-aldiari baitagokio, baina, jakina, 2018ko emaitzak hartzen dira abiapuntutzat; izan ere, ikasturte horretan (2017-18), gainera, proba horren lehen edizioa egin zen, eta 2020an bertan behera geratu zen pandemiaren ondorioz.

Ikasleen irteera-profila, Lehen Hezkuntzako eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako etapa amaitzean, erreferentzia gisa geratu da, eta ikastetxeek eta hezkuntza-administrazioak erantzun behar diote, ikasle bakoitzaren oinarrizko konpetentzien garapen-maila baloratzeko.

Une horretan (Lehen Hezkuntzako 6. maila eta DBHko 4. maila), kanpo-ebaluazio hori irakasleei praktikak hobetzen eta Administrazioari hezkuntza-politika hobetzen laguntzeko tresna gisa planteatzen da.

Hau ez da ebaluazio zentsala . 2022an Lehen Hezkuntzako 120 ikastetxeren lagin adierazgarri batekin egin zen, 4.848 ikaslerekin eta DBHko 117 ikastetxerekin, 4.446 ikaslerekin.

Hauek izan ziren ebaluatutako konpetentziak: hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez; matematikarako gaitasuna, zientziarako gaitasuna eta ikasten eta pentsatzen ikasteko gaitasuna, edizio horretan aldiz ebaluatu zena.

[16] Ikasleen adina urte bakoitzeko abenduaren 31koa da

2022ko ebaluazio hau pandemiaren ondoren proposatzen den etapa-amaierako lehena da. Zehazki, martxoan (Lehen Hezkuntzako 6. maila) eta 2022ko maiatzean (DBHko 4. maila) egin zen, ziurrenik konfinamenduaren ondorioek eta, beraz, aldi zail horren ondoren ikastetxeetan garatu ziren esku hartzeko eta laguntzeko estrategiek eraginda.

Interes bereziko datu gisa aipatu behar da ikasleek erantzuten duten galdera-sortan item bat sartu zela, aldi horren eraginari buruz zuten pertzepzioaz galdetzeko, eta COVID indize bat egin zela.

4.2.1.- Emaitzen koherentzia

Beti da interesgarria egiaztatzea kanpo-ebaluazioen emaitzak zenbateraino dauden lotuta ikastetxeetako irakasleek egindako ebaluazioarekin. Bada, ikastetxean gainditzen ez duten ikasleen ehunekoak aztertuta, ikusten da ehuneko horiek beti txikiagoak direla hasierako mailan ikasleak ordezkatzen dituztenak baino. Hala ere, esan daiteke gainditu ez duten ikasleek beti daudela hasierako mailan, nahiz eta maila horretan badaude ere gainditzen duten ikaslerik.

4.2.1 a. grafikoa. ED22ko hasierako mailako ikasleen ehunekoaren eta gutxiegi akademikoen arteko alderaketa

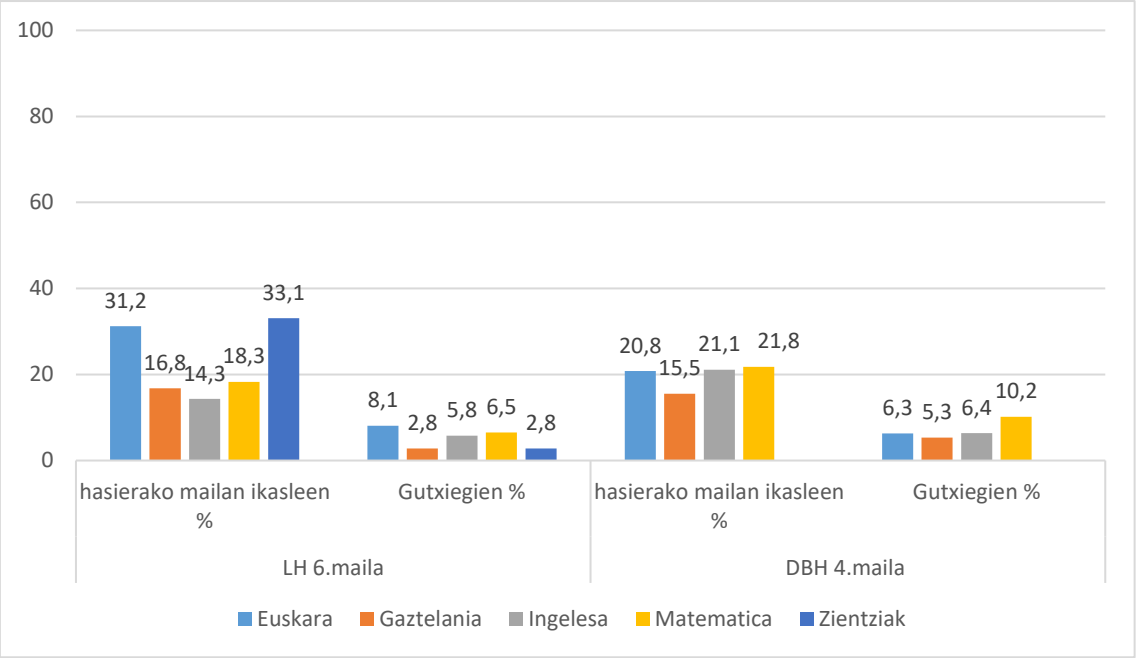

Oraingo honetan, DBHko 4. mailako euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzian lortutako mailen eta 6. mailako konpetentzia matematikoaren arteko erlazioa aztertu da bi sare horietan, bai eta maila horietako bakoitzean matematikako eta euskarazko ikastetxeak egindako ebaluazioan lortutako puntuazioa ere.

Nota hobeak dituzten ikasleek proban emaitza hobeak lortzeko joera dagoela ikusten da, eta alderantziz.

Grafikoan ikus daitekeenez, Lehen Hezkuntzako 6. mailan, bi sareetako ikastetxeek ebaluazio diagnostikoan 3 puntutik 14ra bitarteko aldea duten puntuazioak lortzen dituzte, eta ikusten da, halaber, kalifikazio berari puntuazio desberdina dagokiola ikastetxean. Kalifikazio berean, sare bietan, itunpeko sareko ikastetxeek puntuazio altuagoa lortu dute, eta, beraz, matematikako kalifikazioetan eskakizun handiagoa dagoela ondorioztatu da.

Adibidez, itunpeko ikastetxe batean 5 batek 215 puntu ematen dituzte ebaluazio diagnostikoan; sare publikoan, berriz, 5 batek 207 puntu.

4.2.1.b. grafikoa: ED22. LHko 6.maila . Nota akademiko bakoitzean dagoen ikasleen ehunekoak eta ikasleek ikastetxean Matematikan lortzen duten kalifikazioaren eta ED 22an Matematikarako konpetentzian ateratako emaitzaren arteko , lotura, sareen arabera.

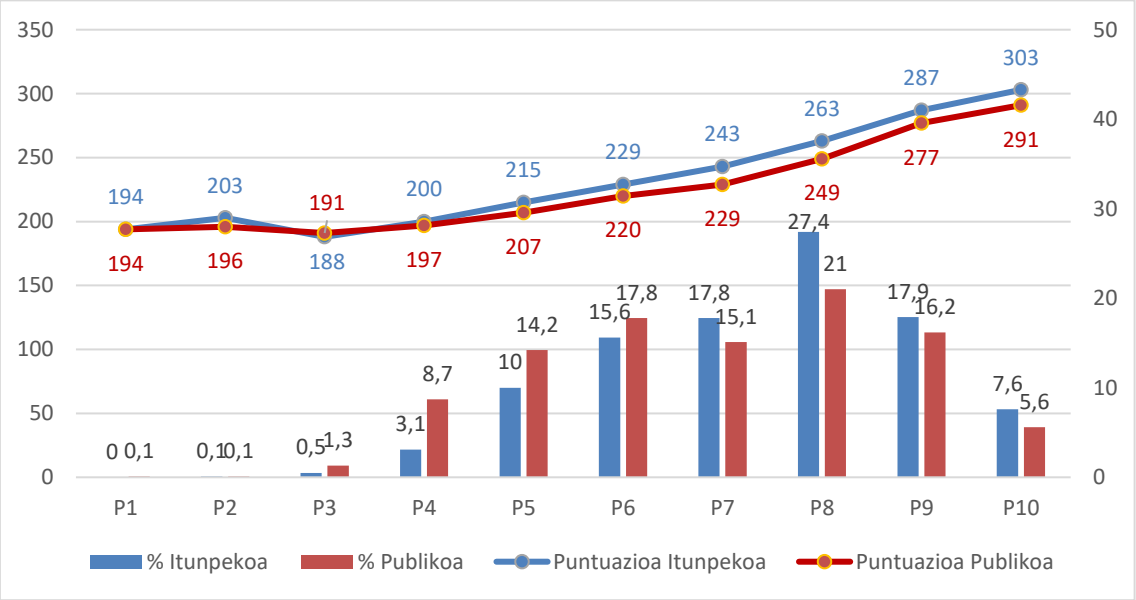

Bestalde, euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentziari dagokionez, DBHko 4. mailako emaitzen banaketa hobea da ikastetxe publikoetan, eta, kasu honetan, euskararen alorreko 5 batek 241 puntu eman da ikastetxe publikoetan, eta itunpeko ikastetxeetan, berriz, 225; beraz, barne-ebaluazioa zorrotzagoa da sare publikoan.

4.2.1.c. grafikoa: ED22. DBH 4Hko 6.maila . Nota akademiko bakoitzean dagoen ikasleen ehunekoak eta ikasleek ikastetxean Euskaran lortzen duten kalifikazioaren eta ED 22an Euskarazko hizkuntza-komunikazioan ateratako emaitzaren arteko , lotura, sareen arabera.

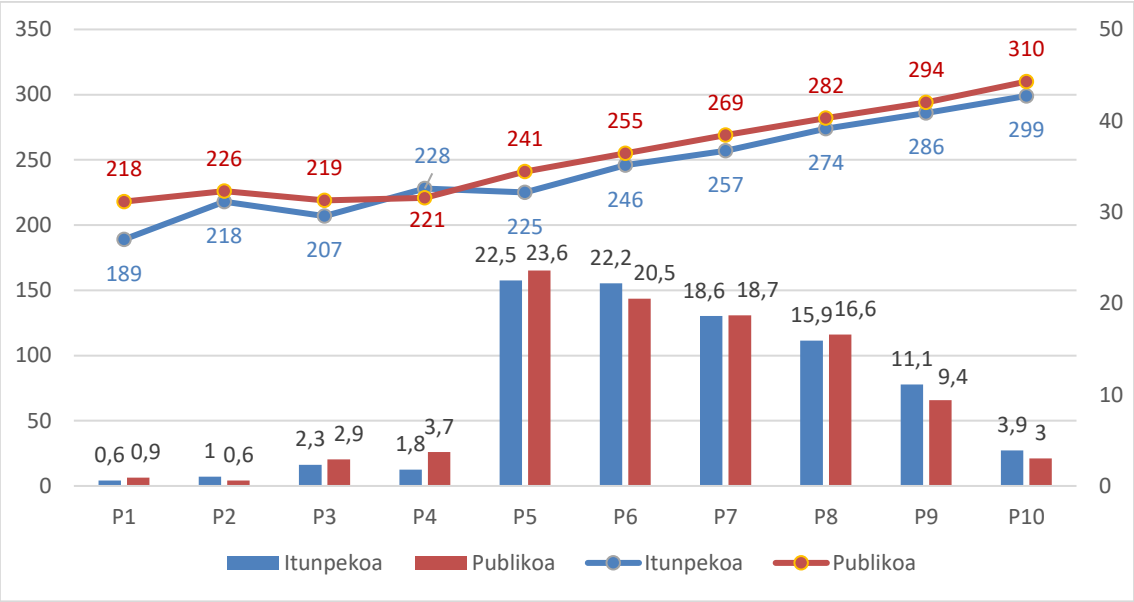

4.2.2.- Ikasleen banaketa errendimendu-mailaren arabera

Jarraian, konpetentzien errendimendu-mailen araberako banaketa jasotzen da, eta 2022ko datuak 2018ko etapa-amaierako ebaluazioan lortutakoekin alderatzen dira.

Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunari dagokionez, Lehen Hezkuntzako 6. mailan gora egin du ikasleen ehunekoak, bai hasierako mailan, bai maila aurreratuan. DBHko 4. mailan, ordea, hasierakoak behera egin du, eta batez besteko mailak eta aurreratuak gora.

4.2.2.a grafikoa. Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzia

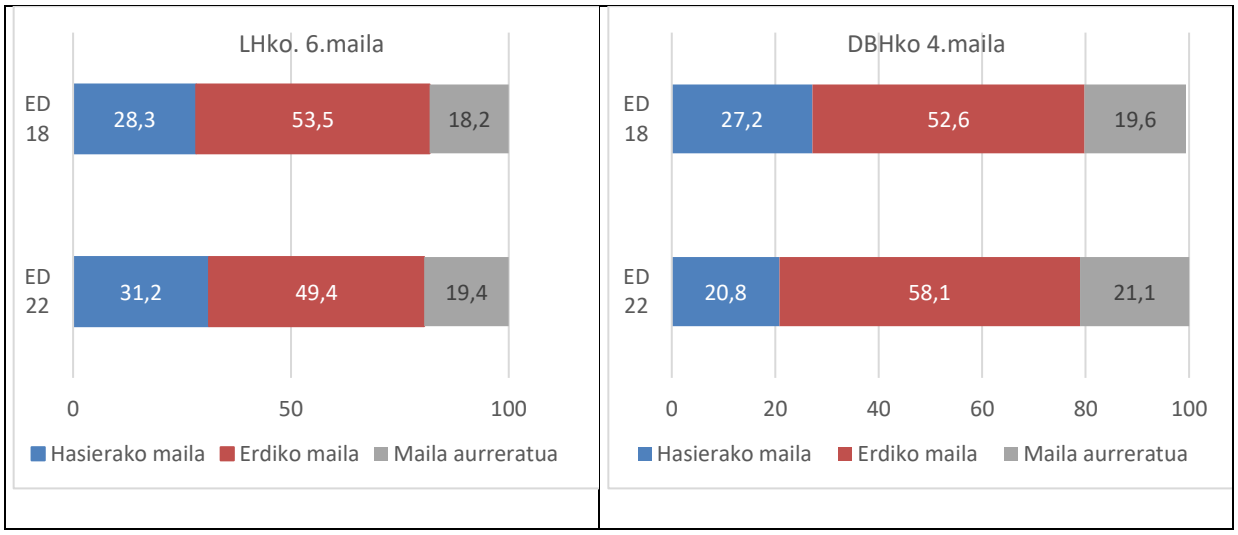

Gaztelaniazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentziari dagokionez, alde txikiagoa dago 6. mailako bi edizioen artean. 4. mailan aldeak handiagoak dira, batez ere maila ertainean eta aurreratuan, lehenengoan hazi egiten da eta bigarrenean murriztu.

4.2.2.b. Gaztelaniazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzia

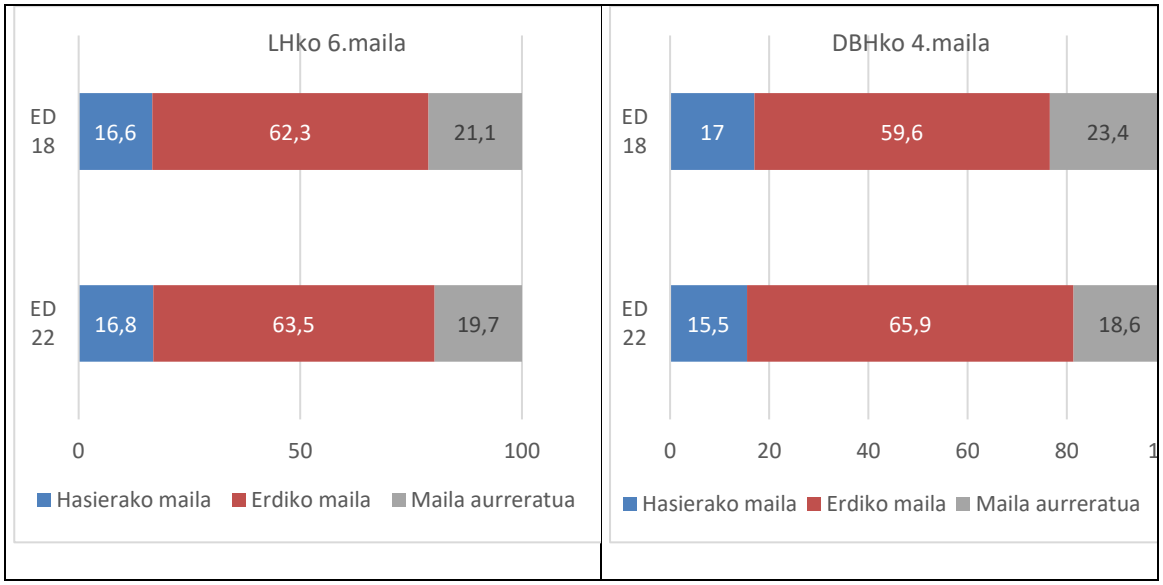

Ingelesezko hizkuntza-komunikaziorako konpetentziaren banaketak erakusten du 6. mailan ikasle kopuruak behera egin duela hasierako mailan eta maila ertainean, eta gora aurreratuan. DBHko 4. mailan, ordea, hasierako mailak zertxobait gora egin du, eta batez bestekoak gehiago, baina aurreratuak behera egin du.

4.2.2.c. grafikoa . Ingelesezko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzia

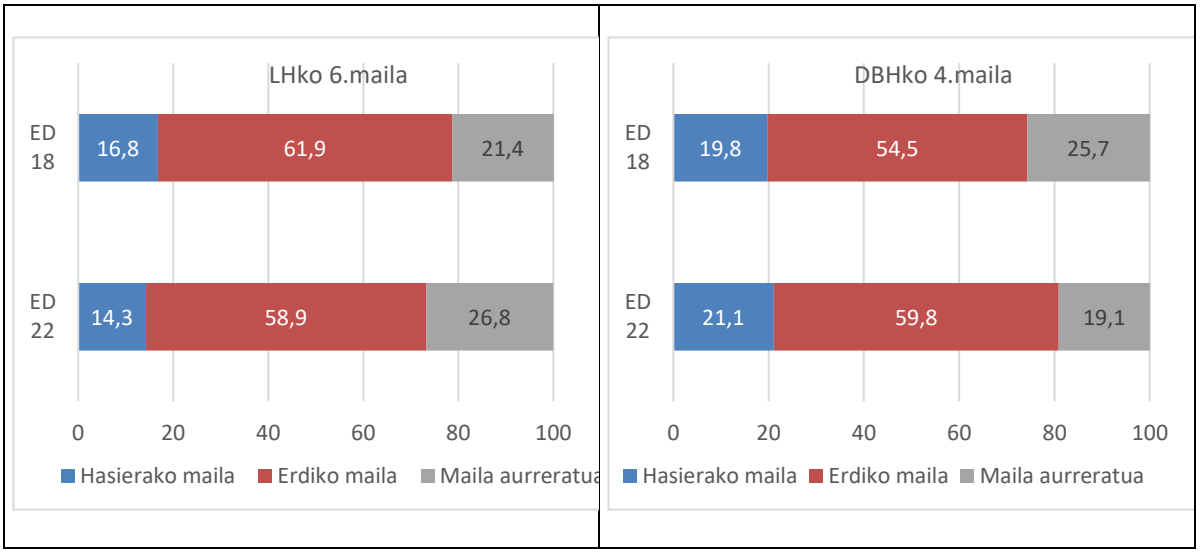

Matematikarako konpetentzian portaera bera gertatzen da 6. eta 4. mailetan; izan ere, handitu egiten da ikasleen ehunekoa hasierako mailan eta maila ertainean, eta jaitsi aurreratuan.

4.2.2.d. grafikoa. Matematikarako konpetentzia

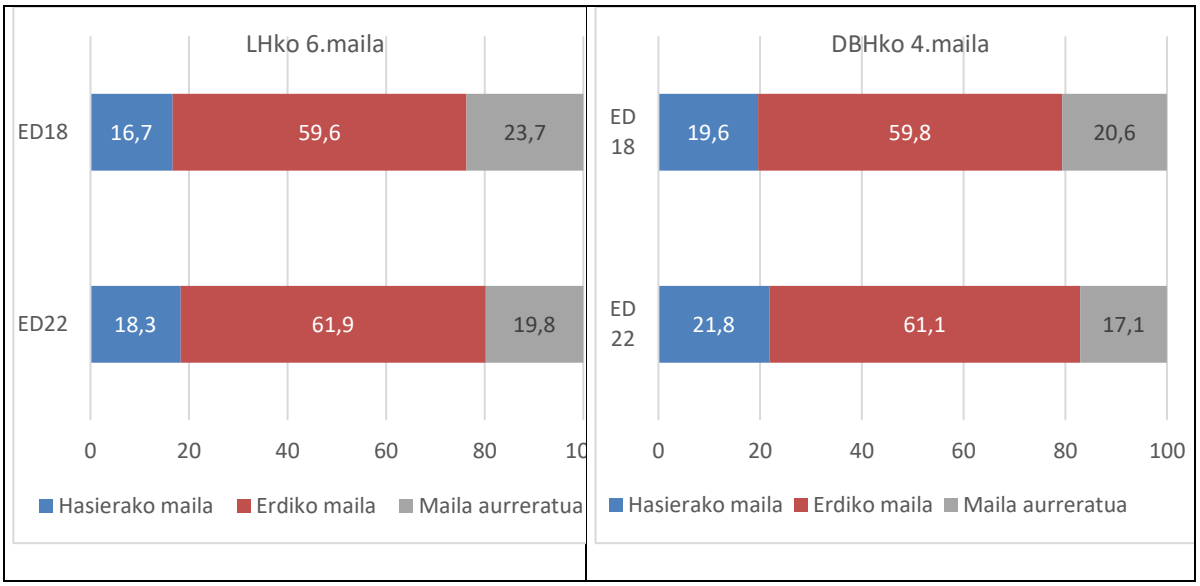

Zientziarako konpetentzian, bi edizioetako Lehen Hezkuntzako 6. mailako emaitza bakarrik alderatu ahal izan da; izan ere, 2022ko probetan, DBHko 4. mailako konpetentzia horretan ez zen ebaluatu koadernoen esleipenean izandako akats baten ondorioz, ISEI-IVEIk adierazten duenez.

Adierazi behar da hasierako mailan ikasleen ehunekoa nabarmen handitu dela eta ia kopuru hori jaitsi egin dela ingurunean. Aurreratuak ere behera egin du pixka bat.

4.2.2 e. Zientziarako konpetentzia

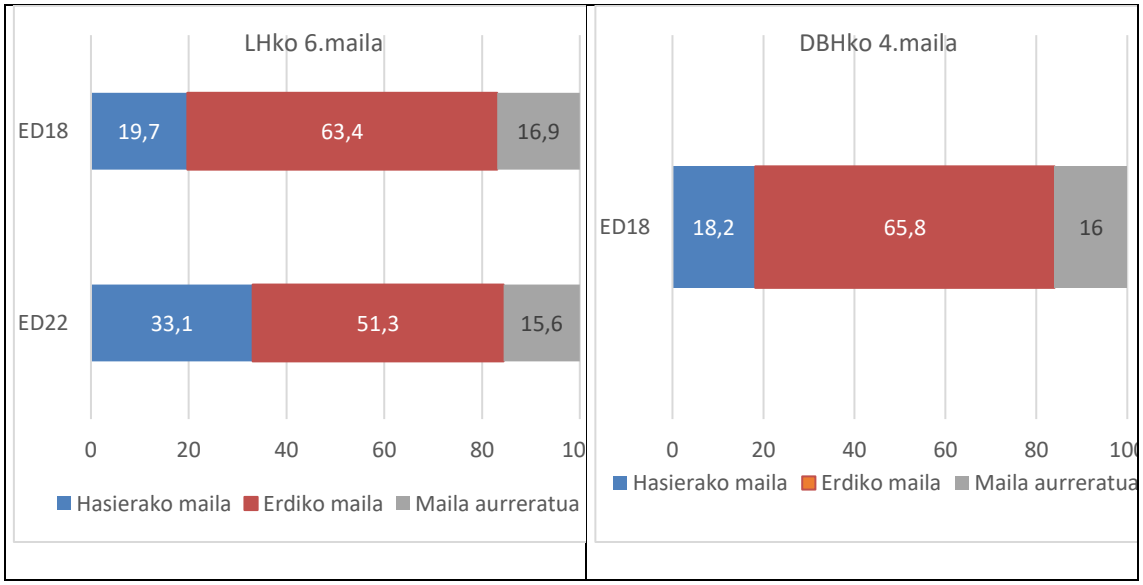

Ikasten eta pentsatzen ikasteko konpetentzia lehen aldiz 2022an ebaluatzen da, eta ikasleen % 20 baino gehiago hasierako mailan kokatzen da; ehuneko handi bat ingurunean eta % 12,5 aurreratuan. DBHko 4. mailari dagokionez, Lehen Hezkuntzan baino txikiagoa da ehunekoa hasierako mailan eta maila ertainean, baina askoz handiagoa aurreratuan.

4.2.2.f. Ikasten eta pentsatzen ikasteko konpetentzia

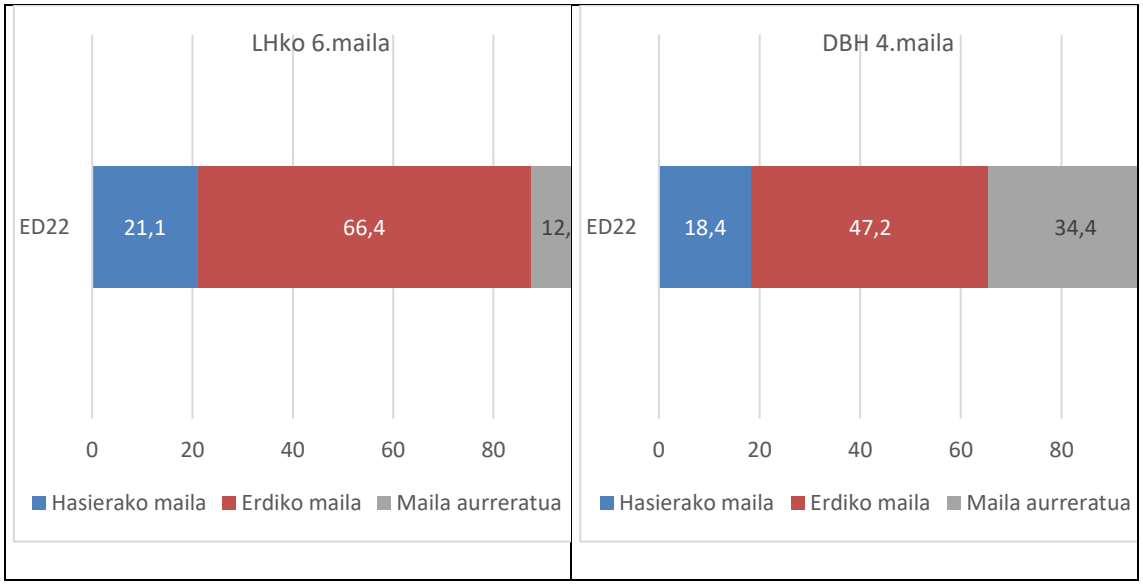

4.2.3.- Aztertutako aldagaiak eta emaitzetan duten eragina

Aurreko edizioetan bezala, aldagai hauek aztertu dira: indize sozioekonomikoa eta kulturala, ama-hizkuntza, egokitasuna eta generoa.

Mutilen eta nesken arteko emaitzei dagokienez, joera mantendu egin da bi ebaluazioetan, eta neskek emaitza hobeak lortu dituzte konpetentzia guztietan, matematikan izan ezik.

2022ko edizioan, Lehen Hezkuntzako 6. mailan, alde hori handitu egin da konpetentzia guztietan. 4. mailari dagokionez, gauza bera gertatzen da, salbu eta ikasleen aldeko aldea areagotu egiten bada, are gehiago, ingelesezko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzian.

4.2.3.a .taula. ED18-ED22. Nesken eta mutilen arteko puntuazio aldea konpetentzietan. LHko 6.mailan eta DBHko 4.maila

	LHko 6 maila		DBHko 4.maila	
	ED18	ED22	ED18	ED22
Euskarazko hizkuntza komunikaziorako k.	11,3	15,3	14,2	14,7
Gaztelaniazko hizkuntza komunikaziorako k.	4,3	6,4	11,6	9,3
Ingelezko hizkuntza komunikaziorako k.	8,7	10,6	15,5	21,3
Matematikarako konpetentzia	-11	-12	-7	-5
Zientziarako konpetentzia	2	8	-	-

Antzeko zerbait gertatzen da **egokitasunaren** aldagaiari dagokionez; izan ere, joera mantendu egiten da ikasle desegokiek ikasle egokiek baino emaitza txarragoak lortzen dituztelako konpetentzia guztietan. Distantzia handiena 6.ean dago euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzian eta 4.ean ingelesezko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzian.

Maila sozioekonomikoak eta kulturalak eragina du ebaluazio diagnostikoan lortutako emaitzetan. Jarraian, Lehen Hezkuntzako 6. mailako batez besteko puntuazioetan euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzian eta matematikarako konpetentzian bi edizioetan lortutako aldeak erakusten dira.

2022an, euskarazko hizkuntza-komunikazioko konpetentziak hobetu egin du ISEK baxuko ikastetxe bateko ikasleen emaitza, eta 9 puntu murriztu da ISEK altuko ikastetxe bateko ikasleekiko aldea.

Matematikarako konpetentziaren kasuan ere zertxobait hobetu da ISEK baxuko ikastetxe bateko ikasleen emaitza, eta 9 puntu murriztu da ISEK altuko ikastetxe bateko ikasleekiko alde hori, baina kasu honetan, ikasle horien puntuazioa 7 puntu murriztu da.

Gráfico 4.2.3.a. ED18-ED22. LHko 6.maila.Euskarazko hizkuntza komunikaziorako konpetentziaren eta matematikarako konpetentziaren puntuazioetan ISEk maila altua eta baxua duten ikastetxeen ISEKen arabera dauden aldeen bilakaera.

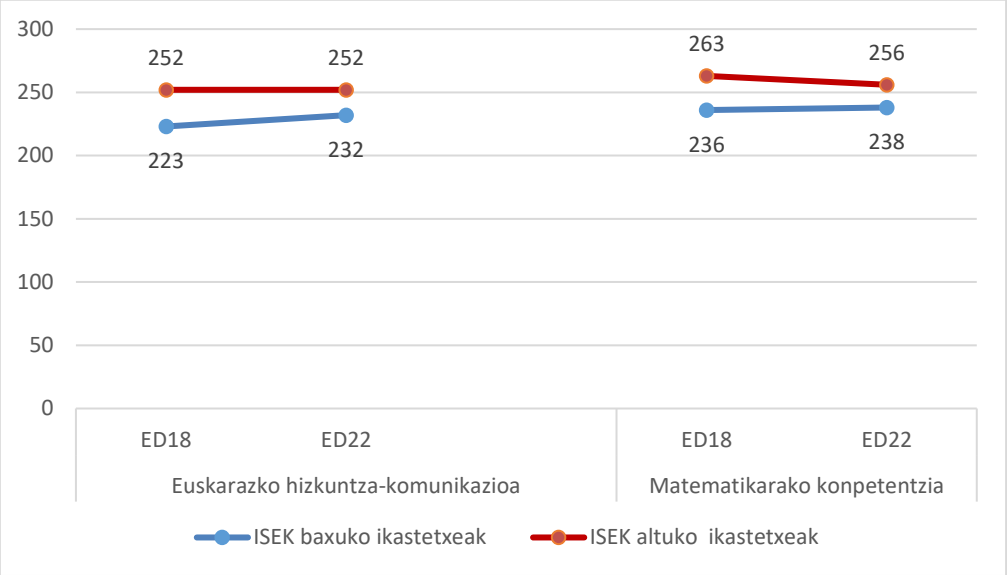

Ikastetxearen ISEKaren ordez banakako ISEKa hartzen badugu erreferentziatzat, aldeak nabarmen handitzen eta handitzen dira 2018 eta 2022 artean

4.2.3.b. grafikoa. ED18-ED22. LHko 6.maila.Euskarazko hizkuntza komunikaziorako konpetentziaren eta matematikarako konpetentziaren puntuazioetan ISEk maila altua eta baxua duten banakako ISEKen arabera dauden aldeen bilakaera.

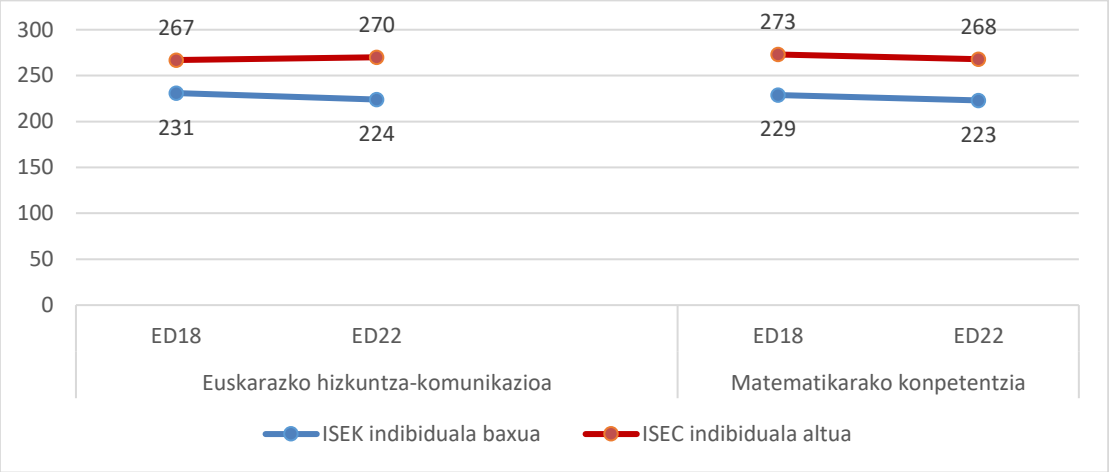

Atzerritar jatorriko ikasletzat hartu dira (% 11 6. mailan eta % 9,6 4. mailan) ikasleek eurek beteriko galdetegian guraso biak atzerritar jatorrikoak dituztenak edo guraso bakarra egonez gero atzerritar bat dela diotenak.

Hori kontuan hartuta, ikasle horien puntuazioak beti dira bertako ikasleenak baino txikiagoak.

Lehen Hezkuntzako 6. mailan, 2018an eta 2022an, alderik handiena euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunean dago, eta aldea handitu egin da 2022an.

4.2.3.c. grafikoa. ED18-ED22. LHko 6.maila. Ikasle autoktonoen eta atzerriko ikasleen hizkuntza-komunikazioaren konpetentzietan dauden desberdintasunak eta emaitzen bilakaera.

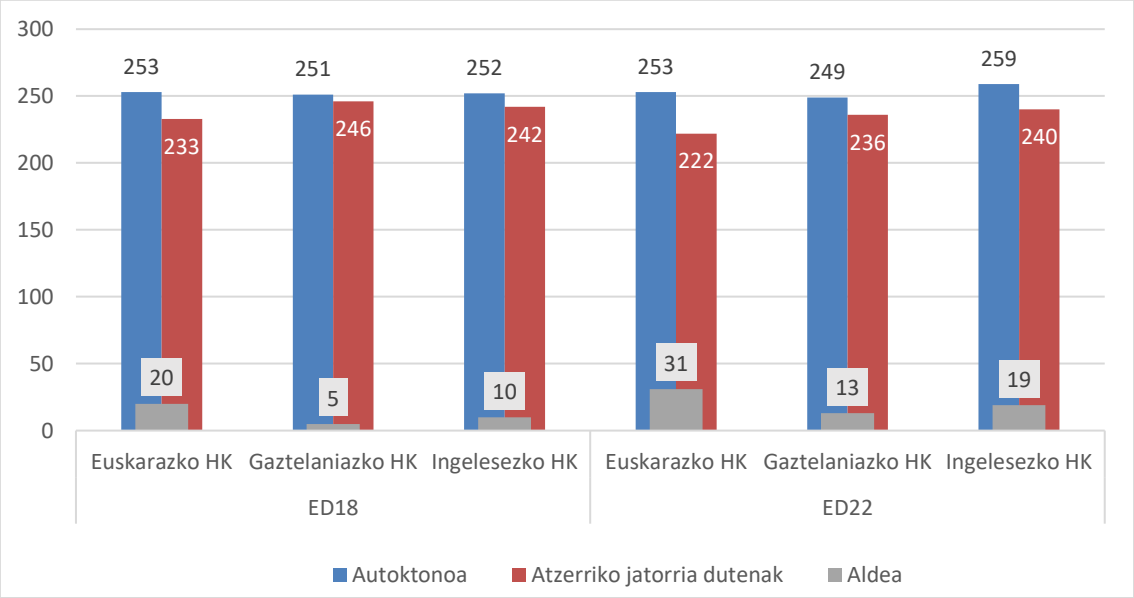

DBHko 4. mailan ere lehia horrek markatzen ditu alderik handienak, baina kasu honetan, ez da handitu eta 2022an mantendu da 2018arekin alderatuta.

4.2.3.d. grafikoa 4.2.3.c. grafikoa. ED18-ED22. DBHko 4.maila. Ikasle autoktonoen eta atzerriko ikasleen hizkuntza-komunikazioaren konpetentzietan dauden desberdintasunak eta emaitzen bilakaera.

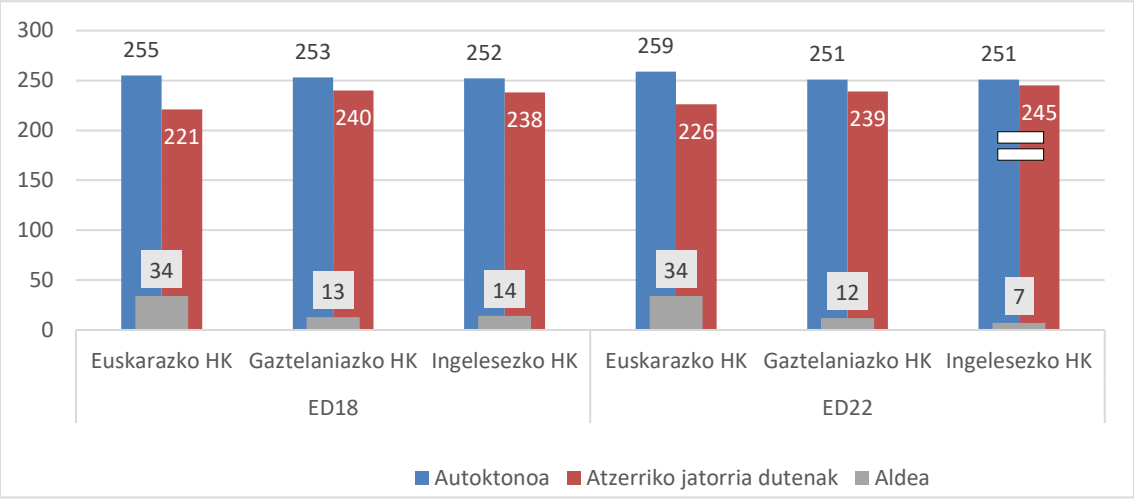

Hizkuntzaz besteko konpetentzien artean, atzerritar jatorriko ikasleen eta autoktonoen arteko aldeak areagotu egin dira bi edizioen artean.

4.2.3.e. grafikoa. ED18-ED22. LHko 6.maila. Ikasle autoktonoen eta atzerriko ikasleen artean dauden desberdintasunak Matematikarako konpetentzian, Zientziarako konpetentzian eta Ikasten eta pentsatzen ikasteko konpetentzian , eta emaitzen bilakaera

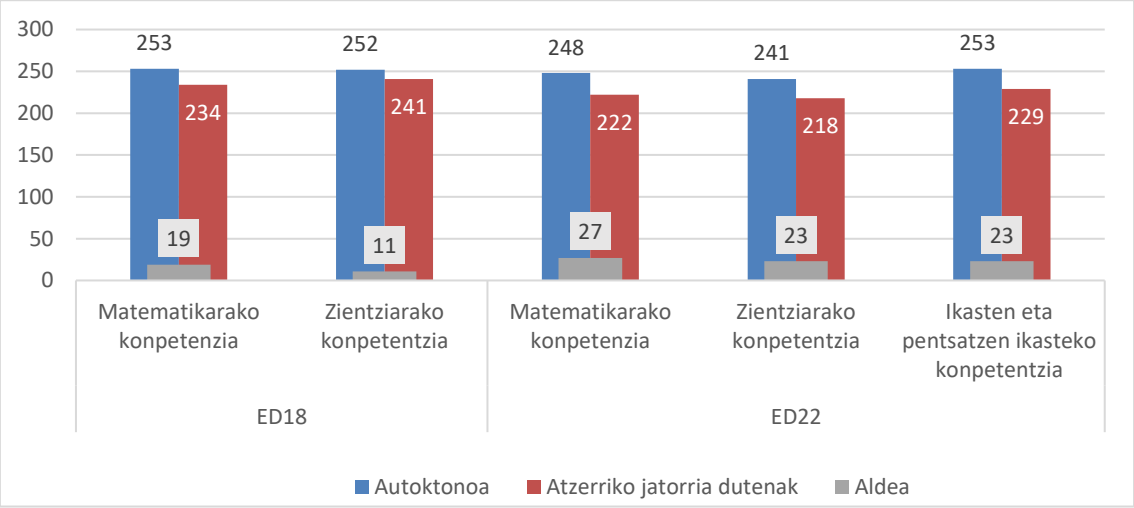

4.2.3.f. grafikoa ED18-ED22. DBHko 4.maila. Ikasle autoktonoen eta atzerriko ikasleen artean dauden aldeak Biologia eta Geologia, Fisika eta Kimikan eta Ikasten eta pentsatzen ikasteko konpetentzian eta emaitzen bilakaera

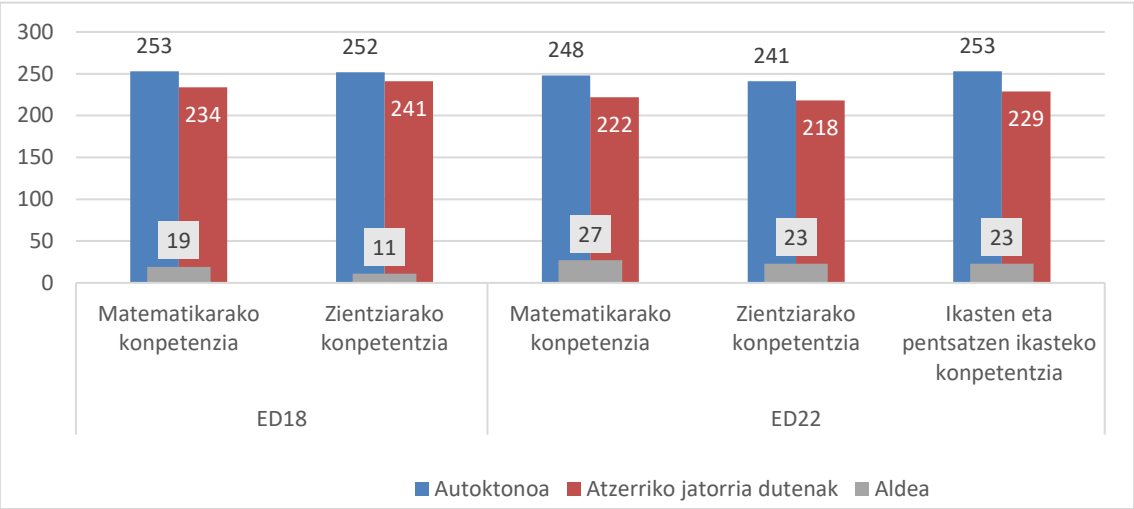

Ebaluazio honen txosten exekutiboan, ISEI-IVEIk **erresilientziaren kontzeptua** sartzen du, eta ekitatearekin eta ikasle behartsuenek hasierako maila gainditzeko probabilitatearekin lotzen du.

Horrela, honela definitzen du ikasle erresilientea: *aurkako inguruneetatik etorri arren eta faktore guztiak aurka izanik, aurreikuspenak gainditzeko eta ingurune soziokultural berdina duten beren berdinek baino emaitza hobeak lortzeko gaitasuna dutenak, errendimendu maila aurreratuan kokatuz.*

Ebaluazio horien emaitzak kontuan hartuta, Lehen Hezkuntzaren eta DBHren amaieran ingurune ahuletako hamar ikasletik batek, gutxi gorabehera, maila aurreratuan lortzen ditu emaitzak. Hala ere, ikasleen ehuneko horrek behera egin du lau urte hauetan.

4.2.3.g. grafikoa. ED18-ED22.LHko 6.maila eta DBHko 4.maila Matematikarako konpetentzia. ISEK baxua duen ikasle batek emaitza altuak lortzeko duen probabilitatearen hazkundearen bilakaera, ISEK altua duen ikasle bati dagokionez

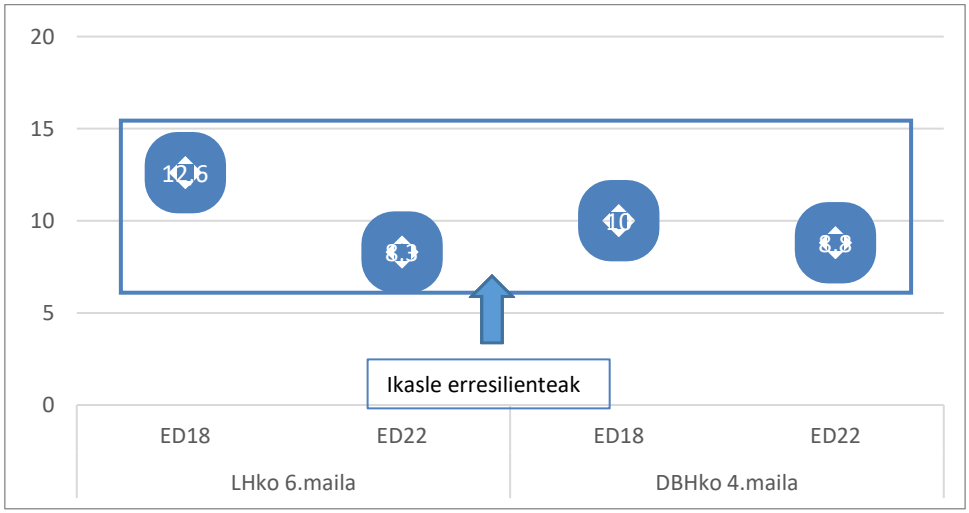

Azkenik, **ama-hizkuntzaren** emaitzen azterketa hizkuntza-helburuei buruzko atalean aurkezten da.

4.3.- HIZKUNTZA HELBURUAK

Zalantzarik gabe, testuinguru soziolinguistikoak eragina du hizkuntzen ikaskuntzan eta erabileran. Horregatik, 2022ko ebaluazio diagnostikoan euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunean lortutako emaitzak eta gaitasun hori hobetzen laguntzeko ikastetxeetan bultzatutako ekimenak berrikusi aurretik, merezi du gogora ekartzea Euskadiko hizkuntza ofizialen ezagutzari eta erabilerari buruzko testuinguru orokorreko eta espezifikoagoko zenbait datu.

4.3.2. atalean, gainera, euskararen erabilerari buruzko datuak sartuko ditugu, bereziki ikastetxeetan, ISEI-IVEIk lortutako datuen arabera.

Halaber, hizkuntza-helburuak lortzera bideratutako prestakuntza- eta berrikuntza-ekimenak aipatuko ditugu, eta, azkenik, entitate eta erakundeen arteko lankidetza ildo horretan.

4.3.1.- Euskararen testuingurua

Testuinguru orokorrari dagokionez, Euskadiko biztanleek euskararen ezagutzari buruz erabili dituzten bi iturriak honako hauek izan dira:

- Eustatek ematen duen estatistika, 2021eko etxebizitzen erroldako datuekin. Estatistika horrek 2 urtetik gorako biztanleen euskara-maila orokorrari buruzko informazioa ematen du, landa- eta hiri-eremuen, sexuaren, adin-tarteen eta lurralde-eremuen arabera, eta lehen hizkuntzaren eta etxean hitz egiten den hizkuntzaren datuak.

- Kultura eta Hizkuntza Politika Sailak egiten duen VII. Inkesta Soziolinguistikoa, edizio guztien datu konparatiboak ematen dituena. **16 urtetik aurrerako** euskaldunen bilakaeraz gain, hainbat aldagai aztertzen ditu: euskaraz hitz egiteko erraztasuna, lehen hizkuntza, familia-transmisioa, euskararen erabilera eta jarrera.

4.3.1.1.- Eustaten estatistikak

Biztanleen % 69,9k gaztelania du lehen hizkuntza, eta % 17,8k euskara; etxean hitz egiten den hizkuntzaren kasuan, ehunekoak % 71,5 eta % 13,1 dira, hurrenez hurren.

4.3.1.1 taula. Biztanleriaren ehunekoa, lehen hizkuntzaren eta etxean hitz egiten den hizkuntzaren arabera, lurraldeka

	Lehen Hizkuntza				Etxean hitz-egiten den hizkuntza			
	Euskara	Gaztelania	Biak	Beste bat	Euskera	Gaztelania	Biak	Beste bat
Araba	4,3	83,7	5,2	6,8	2,9	84,6	7,5	5,1
Bizkaia	12,0	76,9	6,3	4,7	8,5	78,3	10,3	2,9
Gipuzkoa	33,2	52,6	8,9	5,2	25,3	54,7	16,6	3,4
Euskadi	**17,8**	**69,9**	**7,0**	**5,2**	**13,1**	**71,5**	**11,9**	**3,4**

Eustat. Biztanleriaren eta Etxebizitzen zentsuak 2021

Bizitegi-eremuari dagokionez, landa-eremuetan euskara gehiago ezagutzen da, eta hori hiru lurraldeetan gertatzen da, baina alde handiak daude. Hala, ia 40 puntuko aldea dago Gipuzkoaren (% 45,7) eta Arabaren (% 5,9) artean. Alde hori 21 puntukoa da hirigunean lurralde hauetan.

4.3.1.1.a grafikoa. Euskal AEko biztanleria, bizitegi-eremuaren eta lehen hizkuntzaren arabera, lurraldeari jarraiki. 2021

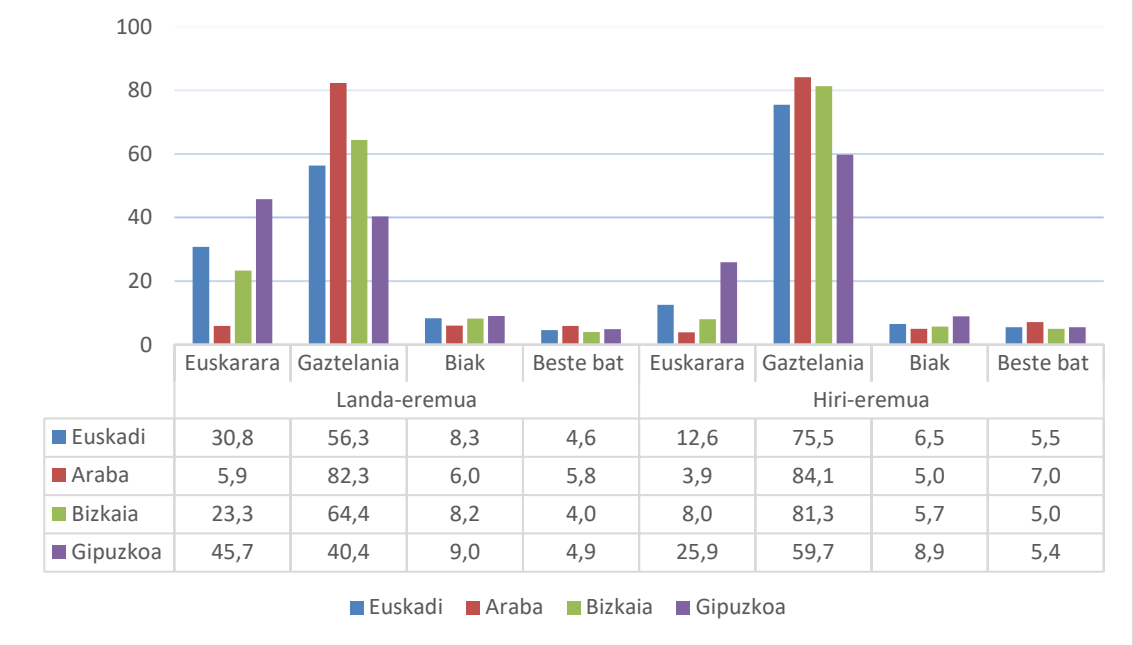

	Landa-eremua				Hiri-eremua			
	Euskarara	Gaztelania	Biak	Beste bat	Euskarara	Gaztelania	Biak	Beste bat
Euskadi	30,8	56,3	8,3	4,6	12,6	75,5	6,5	5,5
Araba	5,9	82,3	6,0	5,8	3,9	84,1	5,0	7,0
Bizkaia	23,3	64,4	8,2	4,0	8,0	81,3	5,7	5,0
Gipuzkoa	45,7	40,4	9,0	4,9	25,9	59,7	8,9	5,4

Iturria Eustat. Zentsu historikoak. (23-05-08)

Bi urte eta gehiagoko biztanleen % 62,4k (1.349.808 pertsona) euskararen ezagutzaren bat du. Ezagutza-mailaren arabera, 936.812 euskaldunak izango lirateke (% 43,3), euskara ondo ulertzen eta hitz egiten dutenak, eta 412.996 ia-euskaldunak (% 19,1), ulermen-maila ona edo erregularra dutenak, baina hitz egiteko zailtasunak dituztenak.

Euskaldunen proportzioa % 37,2tik % 43,3ra igaro da 2011n (alfabetatuen % 36,9); hau da, ehuneko 6,1 puntu igo da, ia euskalduna den kategoriaren kaltetan, non ehuneko 6,5 puntu jaitsi den 2011ren aldean.

4.3.1.1.b taula Euskal AEko 2 urteko eta gehiagoko biztanleak, lurraldearen eta euskara-maila orokorraren arabera. 2021

	Euskaldunak	Ia- euskaldunak	Erdaldunak
Araba	31,0%	20,7%	48,3%
Bizkaia	37,9%	19,7%	42,4%
Gipuzkoa	57,5%	17,4%	25,1%
Euskadi	**43,3%**	**19,1%**	**37,6%**

40.000 biztanletik gorako udalerrien euskara-maila globalari dagokionez, Gipuzkoan bakarrik, Donostian (% 68) eta Irunen (% 61,8), % 60tik gora daude euskaldunak eta ia-euskaldunak aintzat hartuta, eta gainerako udalerrietan % 50 inguru.

4.3.1.1.b.grafikoa. Euskal AEko urte 2ko eta gehiagoko biztanleak egoitza duten udalerriaren (>=40.000 bizt.) eta adinaren arabera; euskara-maila orokorri jarraiki. 2021/01/01

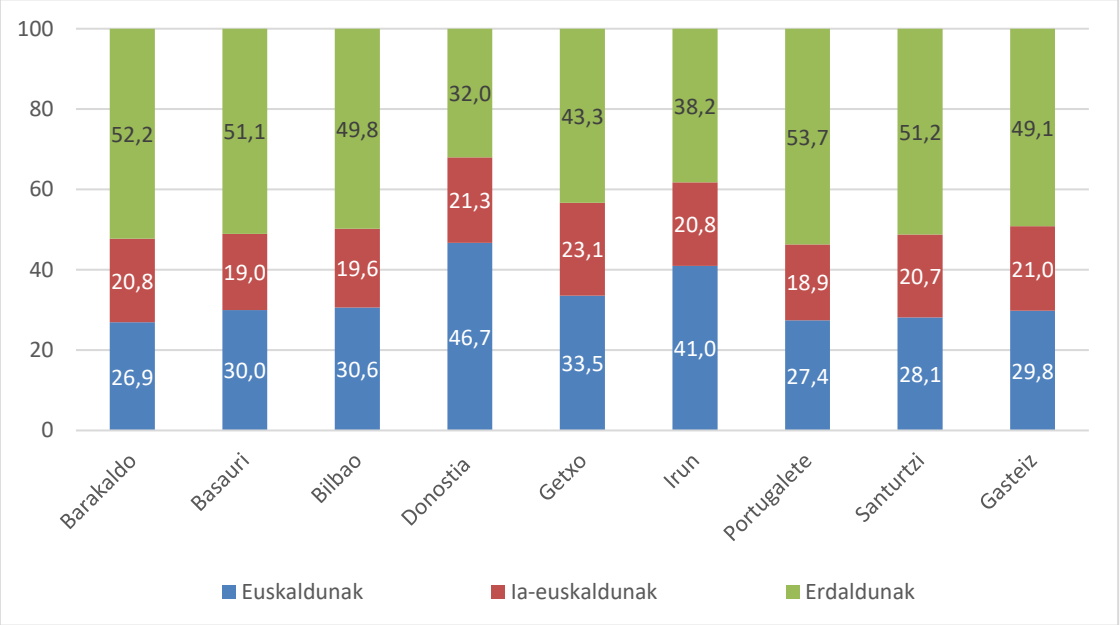

Grafikoan ikus daitekeenez, euskararen maila orokorrak behera egiten du adinak gora egin ahala; hala, 10-14 urteko tartean dago euskaldunen ehunekorik handiena (% 90,5), eta 45-49 urteko adin-tartetik aurrera ehuneko horiek pixkanaka jaisten dira, euskaldunak (% 22,1) eta ia-euskaldunenak (% 9,2).

4.3.1.1.c grafikoa. Euskal AEko urte 2ko eta gehiagoko biztanleak, euskara maila orokorraren arabera. 2021

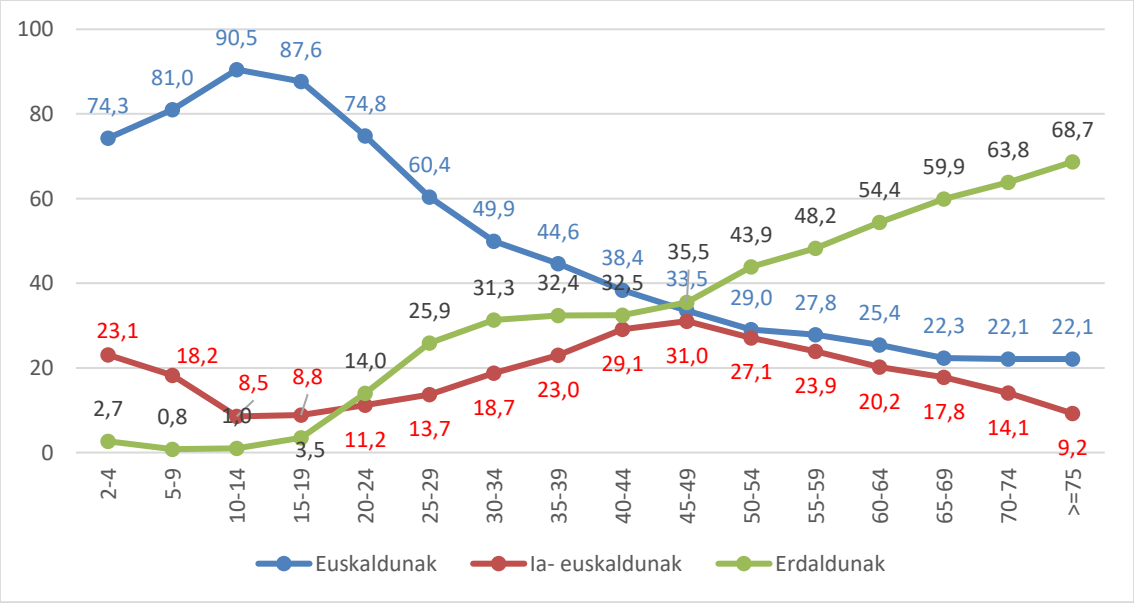

4.3.1.2.- Kultura eta Hizkuntza Politika Sailaren VII. inkesta soziolinguistikoa

Inkesta hau bost urterik behin egiten da 1991tik, eta euskarak azken 30 urteetan euskarak izan duen bilakaera ezagutzeko aukera ematen du. Euskal Autonomia Erkidegoan 4.550 inkesta egin dira. Horietatik, 2.650 euskaldunei eta 1.900 ez-euskaldunei.

16 urtetik gorako biztanleen % 36,2 euskaldunak dira, % 18,6 euskaldun hartzaileak eta % 45,3 erdaldunak. Lurraldeen artean alde handiak daude: Gipuzkoan biztanleen erdia baino gehiago da euskalduna (% 51,8), heren bat Bizkaian (% 30,6) eta laurden bat Araban (% 22,4).

4.3.1.2.a taula Biztanleriaren ehunekoa, hizkuntza-gaitasunaren eta lurraldearen arabera

	Euskaldunak	Euskaldun hartzaileak	Erdaldunak
Araba	22,4%	18,8%	58,9%
Bizkaia	30,6%	19,0%	50,4%
Gipuzkoa	51,8%	17,7%	30,5%
Euskadi	**36,2%**	**18,6%**	**45,3%**

Euskaldunen ehunekorik handiena 16 eta 24 urte bitarteko adin-tartean dago.

4.3.1.2.a grafikoa Biztanleriaren ehunekoa, hizkuntza-gaitasunaren eta adinaren arabera.2021

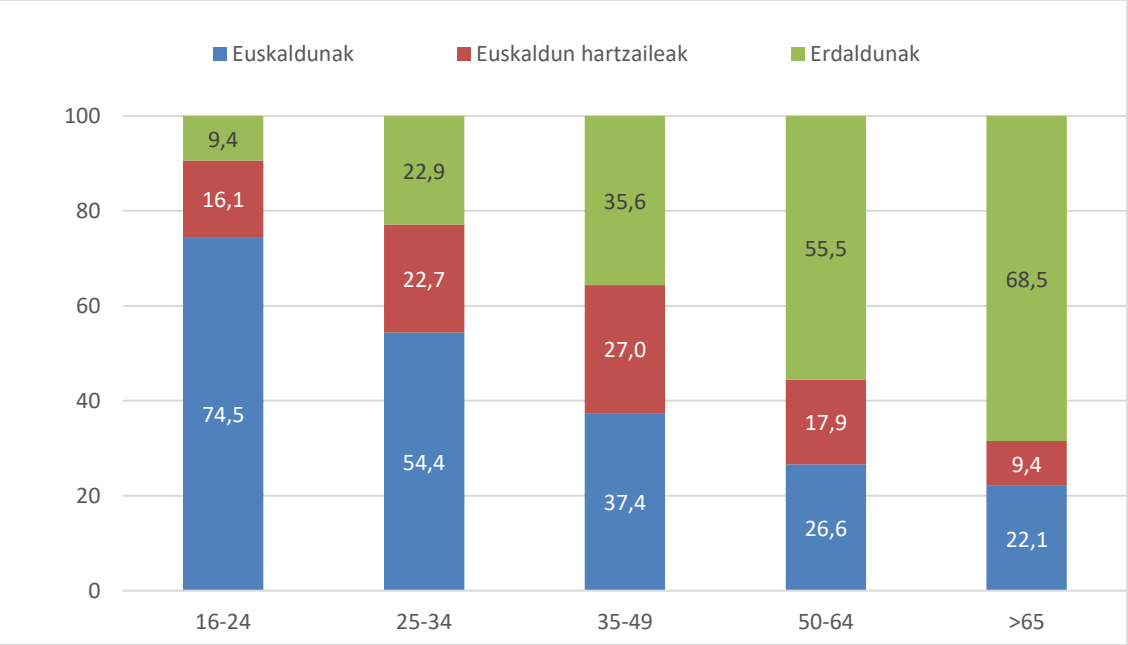

Sexuaren arabera, euskaldunen ehunekoa apur bat handiagoa da emakumeen artean (% 36,5) gizonen artean baino (% 35,8). Alderik handiena Araban dago (2,6 puntuko aldea).

1991tik 2021era, 680.629 euskaldun gehiago daude, % 62,4. Hala ere, ezaugarrietan aldaketa bat gertatu da, biztanleriaren zahartzearekin, jaiotza-tasaren jaitsierarekin, atzerrian jaiotako pertsonen etorrerarekin, biztanleriaren mugikortasun handiagoarekin eta hizkuntza hegemonikoak indartzen dituen globalizazioarekin zerikusia duena.

Ondorioz, euskaldunen banaketa aldatu egin da. Duela 30 urte, % 60 3. eta 4. gune soziolinguistikoetan bizi zen, hurrenez hurren, euskaldunen % 50 eta % 80; gaur egun, aldiz, kontrakoa gertatzen da, eta % 55,4 1.gunean (>% 20) eta 2. gunean (% 20-50) bizi da.

Jarraian, euskal hiztunen zenbait ezaugarri aztertuko ditugu:

- **Euskaraz hitz egiteko erraztasuna**

Euskaldunen % 44,3k erraztasun handiagoa du gaztelaniaz hitz egiteko, % 27,4k euskaraz hitz egiteko eta gainerakoek bietan berdin. 1991n, ehunekoak % 37,8 eta % 34,6 ziren, hurrenez hurren. Gipuzkoan bakarrik dute euskaldunek euskaraz egiteko erraztasun handiagoa, Bizkaitik eta Arabatik oso urrun.

4.3.1.2.b. taula. Biztanleriaren ehunekoa, hizkuntza-gaitasunaren eta lurraldearen arabera

	Euskaraz errazago	Gaztelaniaz errazago	Euskaraz zein gaztelaniaz berdinn
Araba	8,5%	58,9	24,9
Bizkaia	19,8%	53,5	26,7%
Gipuzkoa	38,7%	30,7	30,6%
Euskadi	**27,4**	**44,3%**	**28,3**

- **Lehen hizkuntza**

Lehenengo hizkuntza gurasoen edo senideen etxean 3 urte bete arte jasotakoa da. 16 urte edo gehiagoko biztanleen % 18,4k euskara soilik jaso du, eta % 6,5ek euskara eta gaztelania.

Adinaren arabera, 16-24 urteko gazteek eta 65 urtetik gorakoek dute ehunekorik handiena euskara edo euskara eta gaztelania jaso dutenen artean, % 38 eta % 24, hurrenez hurren.

4.3.1.2.b grafikoa. Biztanleriaren ehunekoa, lehen hizkuntzaren eta adinaren arabera. 1991 eta 2021

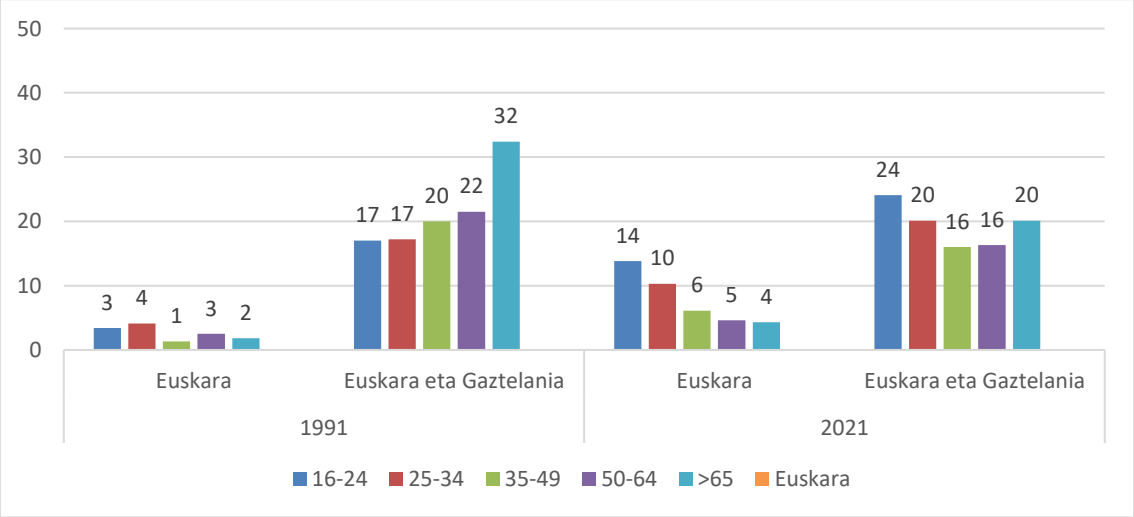

Euskaldunen profila ere aldatu egin da: 1991n, gehienek (% 79,3) etxean jaso zuten euskara, eta 2021ean, berriz, % 47,8ra jaitsi da. Urte horretan bertan, 16 eta 24 urte bitarteko euskaldunen erdiek (% 49,2) etxetik kanpo, eskolan edo euskaltegian ikasi dute euskara.

- **Euskararen familia bidezko transmisioa**

Guraso biak euskaldunak direnean, ondorengoen % 85,5ek euskara bakarrik jasotzen du, % 7,8k euskara eta gaztelania, eta % 6,7k ez du euskara jaso. Adinak behera egin ahala, handitu egiten dira euskara transmititzen duen guraso euskaldun bakarra duten familiak.

4.3.1.2.c.taula. Transmisioa adinaren eta gurasoen lehen hizkuntzaren arabera

	2 guraso euskaldunak			1 euskalduna	
	Gaztelania	Euskara	Biak	Euskara	Biak
16-34	2,2	85	12,7	57,4	42,6
35-64	5,5	88,6	5,9	50,8	49,2
>65	12,1	81,3	6,6	24,2	75,8
Guztira	**6,7%**	**85,5%**	**7,8%**	**46%**	**54%**

Gainera, euskararen transmisioan eragina du bere lehen hizkuntzak; 3-15 urte tartean, bi gurasoen lehen hizkuntza denean, % 98k transmititzen du euskara; % 88ra jaisten da lehen hizkuntza bakarra denean, eta % 35era lehen hizkuntza gaztelania denean.

Euskal hiztun bat duten bikoteen kasuan, bi hizkuntzak transmititzen dira. Transmisioa % 84koa da, lehen hizkuntza euskara denean; ehuneko hori % 57ra jaisten da lehen hizkuntza gaztelania denean.

4.3.1.2.d. taula. Transmisioa gurasoen hizkuntzaren arabera

	Euskara	Euskara eta gaztelania	Gaztelania
Biek lehen hizkuntza euskara	98%	2%	
Batak lehen hizkuntza euskara	88%	10%	2%
Biek lehen hizkuntza gaztelania	35%	36%	29%

- **Euskararen erabilera**

Euskadin bi hizkuntza ofizialen erabilera alderatuz gero, 16 urte edo gehiagoko biztanleen % 22k euskara gaztelania adina edo gehiago erabiltzen du, % 11,5ek gaztelania baino gutxiago erabiltzen du, % 5,7k oso gutxitan erabiltzen du eta % 60,9k gaztelania erabiltzen du. Ohiko erabilera % 15,5etik % 21,9ra igaro da azken hogeita hamar urteetan.

Erraztasuna eta harreman-sarea dira euskararen erabileran eragin handiena duten faktoreak, baina badira beste aldagai batzuk ere, hala nola jarrera edo interesa, eta biak bermatzen direnean, erabilera handitu egiten da. Grafikoan ikus daitekeenez, euskararen erabilera handiena 16-24 tartean dago gune soziolinguistiko guztietan.

- Gune 1: elebidunen % < 20
- Gune 2: elebidunen %:20-50
- Gune 3: elebidunen:% 50-80
- Gune 4: elebidunen% > 80

4.3.1. 2.c grafikoa. Euskara gaztelania beste edo gehiago erabiltzen dutenak adinaren eta gune soziolinguistikoaren arabera 2021

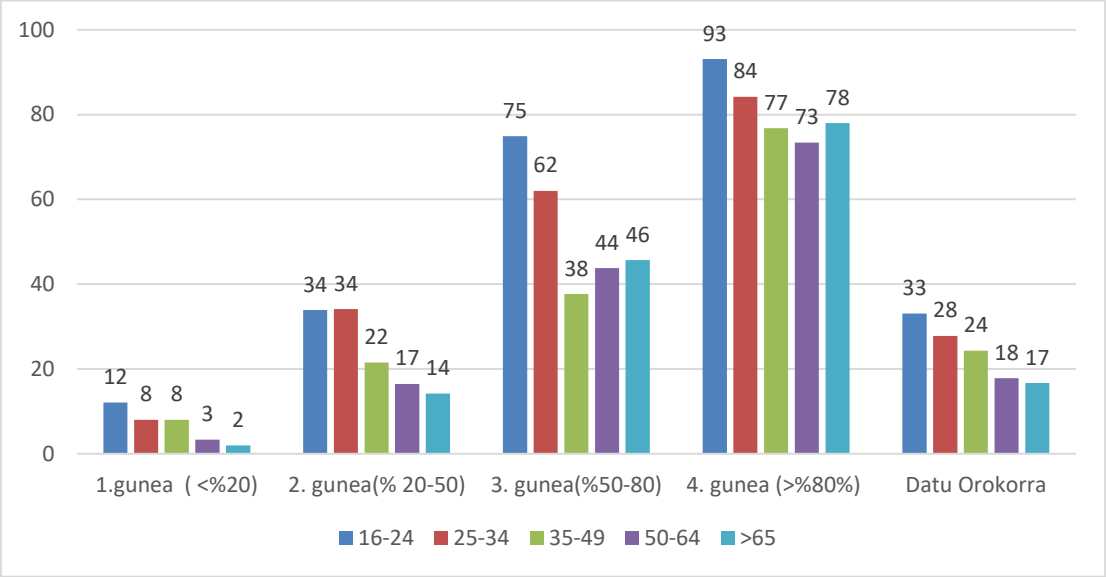

Lehenengo hiru eremu soziolinguistikoetan euskararen erabilerak gora egin du azken urteetan. Laugarrenean 9,7 puntu egin du behera.

4.3.1.2.d grafikoa Euskara gaztelania beste edo gehiago erabiltzen dutenen bilakaera , gune soziolinguistikoaren arabera.1991-2021

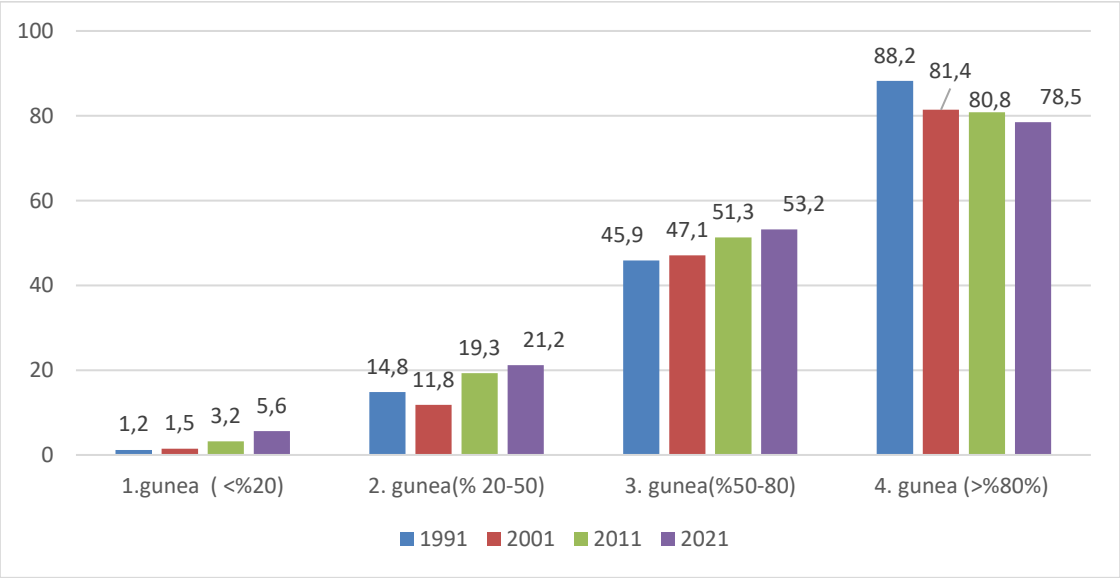

- **Euskararen erabilera sustatzeko jarrera**

Euskararen erabilera sustatzearen aldeko pertsonen ehunekoa 2001ean % 55 izatetik 2021ean % 67 izatera igaro da.

Jarrera ezagutzeko, lau iritzitan oinarritutako tipologia bat sortu da, eta zenbait emaitza azpimarratzen ditugu:

- % 89,3k uste du haur guztiek euskara ikasi beharko luketela
- % 74,7 administrazioan sartzeko beharrezkoa izatearen alde dago
- % 49,3 irrati eta telebistetan euskarazko programa gehiago egotearen alde
- % 51 ez dago ados ingelesa ikastea euskara baino hobea dela esatearekin

Azkenik, euskararekiko interesari dagokionez, biztanleen % 63,2k interes handia edo nahiko handia du euskararekiko; % 88,2k uste du etorkizunean euskaraz eta gaztelaniaz hitz egin beharko litzatekeela, eta % 9,5ek euskara hutsean.

4.3.2.- Euskararen erabilera ikastetxeetan

Lehen Hezkuntzako 6. mailako eta DBHko 4. mailako ikasleek ikastetxean euskararen erabilerari buruz erantzun dituzten galdera-sorten emaitzek A eta B (AB) ereduak biltzen dituzte, ikasle gutxi matrikulatu direlako. Gainera, D ereduan, D1 eredua % 50etik beherako biztanle euskaldunak dituzten eremuetako ikasleekin bereizten da, eta D2 eredua, % 50etik gorako biztanle euskaldunak dituzten eremuekin.

Planteatutako gaiak honako hauei buruzkoak dira:

1. Euskararen erabilera ikasgelan ikaskideekin
2. Jolastokian ikaskideekin
3. Ikasgelako irakasleekin
4. ikasgelatik kanpoko irakasleekin.

Atal honetan, euskararen erabilera orokorraren indizeari buruzko datuak ere ematen dira. Indize horrek lau egoera hauek hartzen ditu kontuan: % 25ek ikaskideekin erabiltzen du ikasgela barruan, % 40k ikaskideekin ikasgelatik kanpo, % 20k irakasleekin gela barruan eta % 15ek irakasleekin kanpoan.

Lehen Hezkuntzako 6. mailan, % 11,3k gehiago hitz egiten du euskaraz gaztelaniaz baino, 2018ko edizioan baino 3,6 puntu gutxiago. Euskara beti erabiltzen duela diotenak ehuneko 1,4 puntu egin du gora, baina gaztelaniaz euskaraz baino gehiago hitz egiten duenak ere gora egin du (5,5 puntu).

4.3.2.a ED18-ED22. LHko 6. maila. Ikastetxeetako euskararen erabileraren bilakaera.

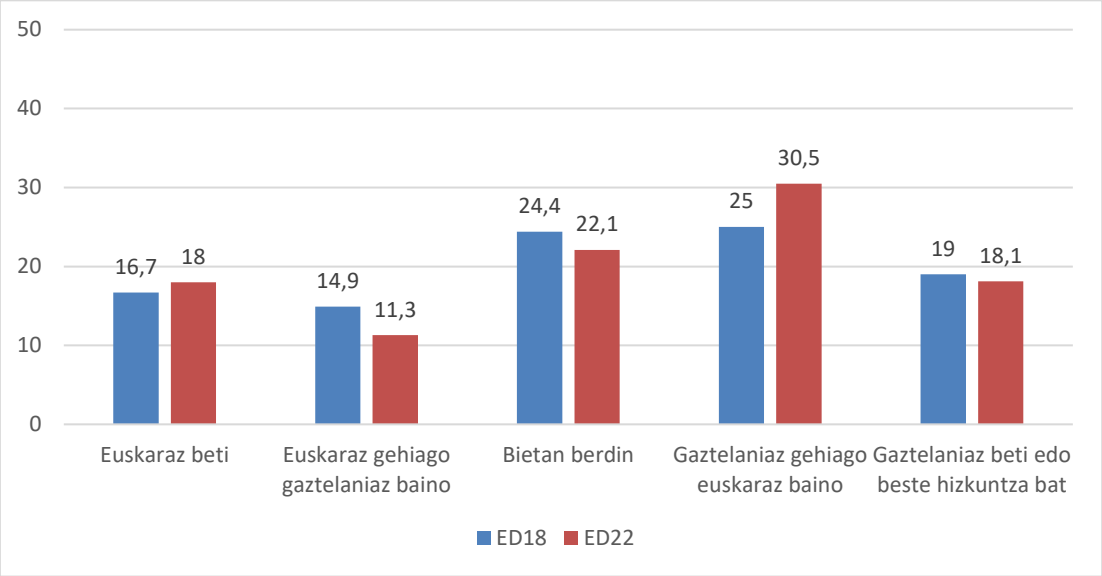

DBHko 4. mailan, ikasleen ehuneko handienak (% 39,3k 2018an eta % 35,4k 2022an) erantzun du beti gaztelania edo beste hizkuntza bat hitz egiten duela. % 14,9k eta % 16,8k, hurrenez hurren, beti euskaraz egiten dutela diote. 2018an % 9,8k eta 2022an % 5,3k esan du euskaraz gehiago hitz egiten duela gaztelaniaz baino.

4.3.2.b ED18-ED22. DBHko 4. maila. Ikastetxeetako euskararen erabileraren bilakaera

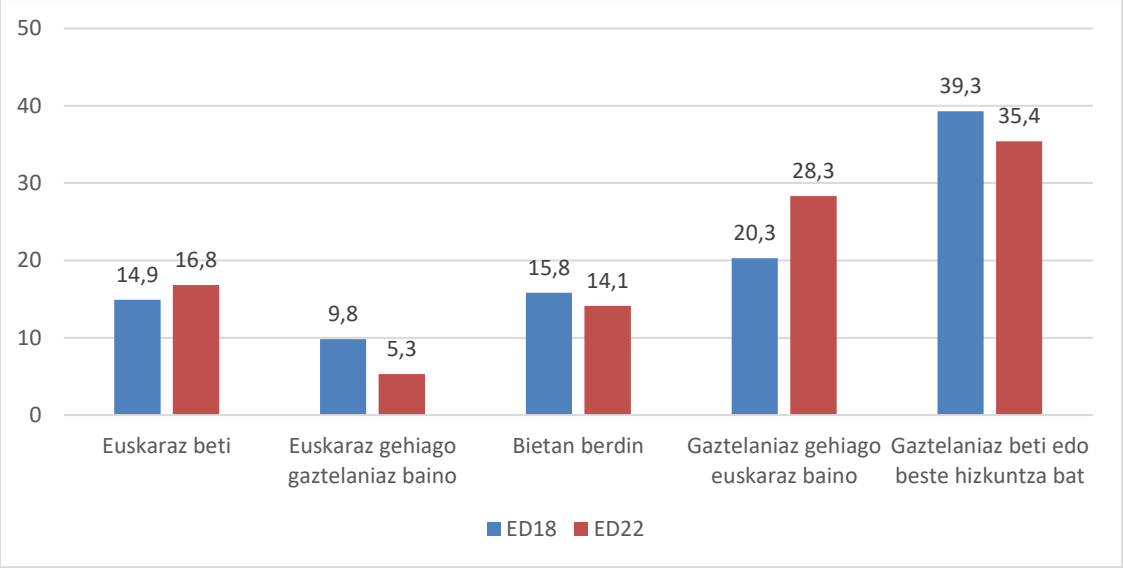

AB, D1 eta D2 ereduen kasuan, eta ikasgelan edo ikasgelatik kanpo irakasleekin edo ikaskideekin euskara erabiltzeari dagokionez, Lehen Hezkuntzako 6. mailan, kasu guztietan, erabilera-ehunekorik handienak D2 deiturikoan ikusten dira, eta, ondoren, D1 eta AB.

Gainera, erabilera jaitsi egin da aztertutako eredu eta egoera guztietan, jolastokian ikasleekin egiten den erabileran izan ezik, ABn eta D2an pixka bat gora egin baitu.

4.3.2.c grafikoa. ED18 eta ED22. Euskararen erabilera ikastetxean, LHko 6.mailan ereduaren arabera

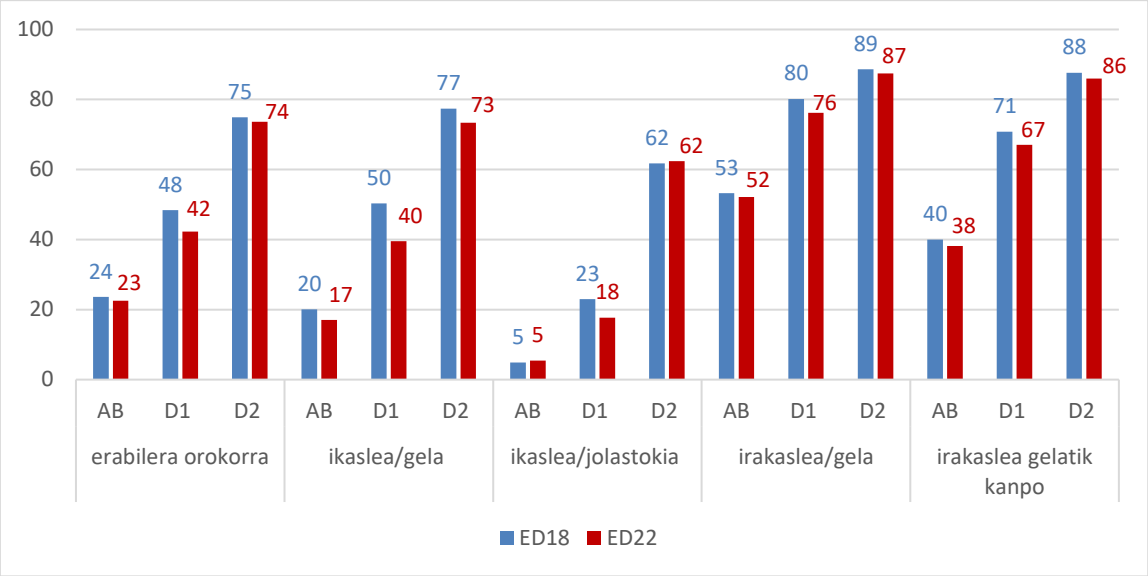

Sareen arabera, ehunekoak pixka bat handiagoak dira sare publikoan, baina jaitsi egin dira 2022ko ebaluazioan egoera guztietan, patioan ikaskideekin erabiltzean izan ezik, horrek gora egiten baitu. Itunpeko sarean mantendu egiten dira, ikasgelan ikaskidearekin erabiltzen denean izan ezik (jaitsi egiten da) eta ikasgelan irakasleekin erabiltzen denean izan ezik (handitu egiten da)

4.3.2.d grafikoa. ED18 eta ED22. Euskararen erabilera ikastetxean, LHko 6.mailan sarearen arabera

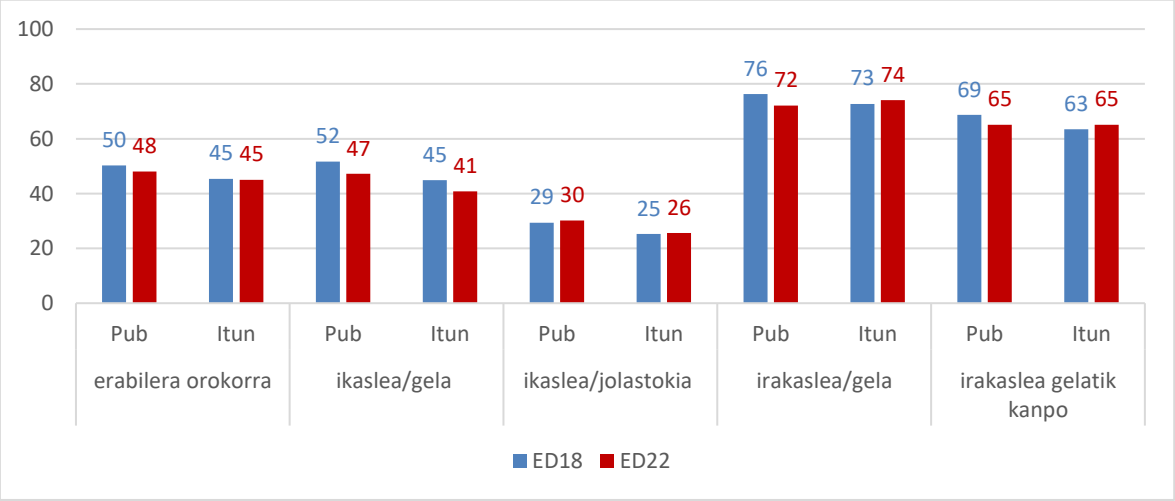

DBHko 4. mailan, erabilerak gora egin du D2an, 2022ko edizioan, aztertutako egoera guztietan. Hala ere, D1en ikusten da ikaskideen erabilerak beherakada handia izan duela, bai ikasgelan, bai jolastokian. ABren erabilerak gora egin du irakasleekin bi kasuetan, eta behera ikaskideekin.

4.3.2.e. grafikoa. ED18 eta ED22. Euskararen erabilera ikastetxean DBH 4.mailan ereduaren arabera

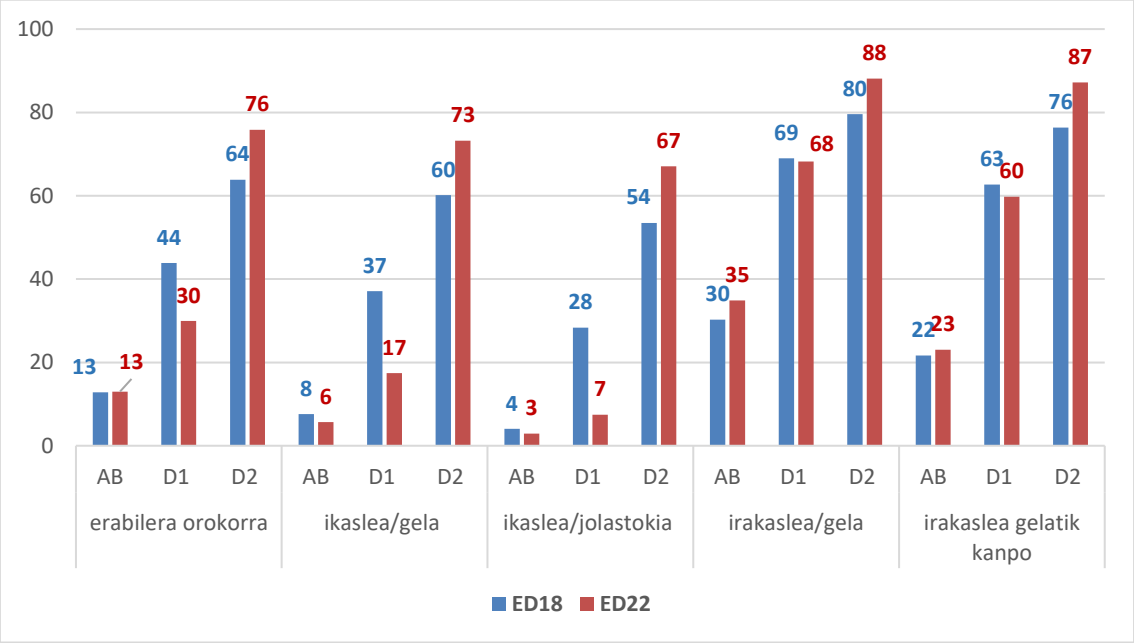

Sareen arabera, publikoaren ehunekoak handiagoak dira egoera guztietan. Bi sareetan behera egin dute ikaskideekin lotutakoek, eta gora irakasleekin lotutakoek

4.3.2.f. grafikoa. ED18 eta ED22. Euskararen erabilera ikastetxean DBH 4.mailan sarearen arabera

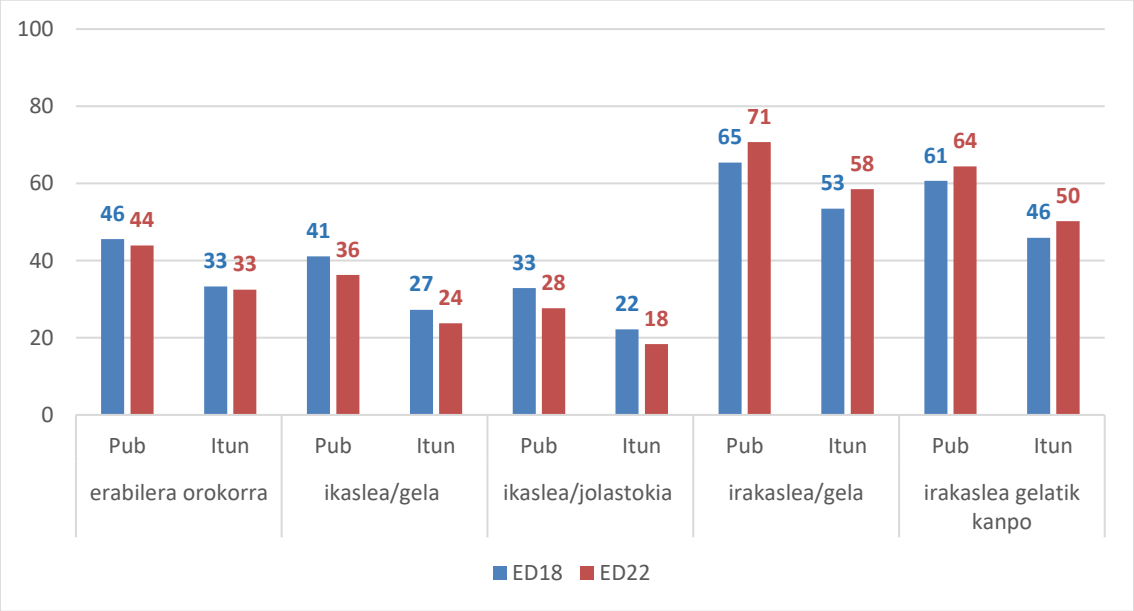

Jarraian, 2022an euskararen erabilerari lotuta lortutako emaitzak aurkezten dira, eredua kontuan hartu gabe. Lehen Hezkuntzako 6. mailan emaitza hobeak dituzte beti euskaraz egiten duten ikasleek, eta, ondoren, euskaraz gaztelaniaz baino gehiago hitz egiten dutenek. DBHko 4. mailan ere emaitzarik onenak bi egoera horietan lortzen dira.

4.3.2.g grafikoa.ED22.LHko 6.maila eta DBHko 4.maila . Euskarazko hizkuntza komunikaziorako konpetentziaren emaitzak euskararen erabileraren eta EAEko batez bestekoaren arabera.

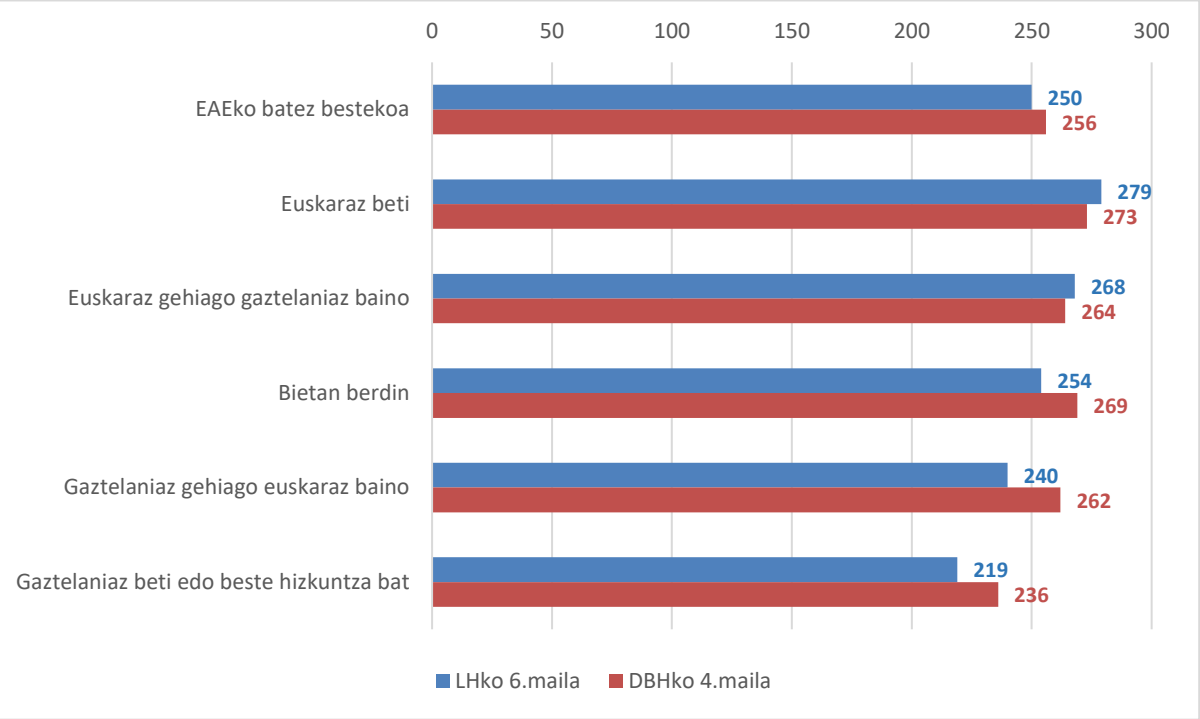

2022ko ebaluazio diagnostikoaren emaitzek profil desberdinei lotutako datuak ere ematen dizkigute. ISEI-IVEIk zehaztutakoak:

4.3.2.a taula . Ikasleen tipologia euskara eta gaztelaniaren errendimendu mailaren arabera.

	Errendimendu-mailak	
	Euskaraz	**Gaztelaniaz**
Euskaraz zein gaztelaniaz gaitasunik gabeko ikasleak	Hasierako maila	Hasierako maila
Ikasle erdaldun elebakarra	Hasierako maila	Hasierako maila gainditu du
Ikasle euskaldun elebakarra	Hasierako maila gainditu du	Hasierako maila
Ikasle elebidun orekatua	Erdi-maila	Erdi-maila
Ikasle erdal elebidunak	Erdi-maila	Maila aurreratua
Ikasle euskal elebidunak	Maila aurreratua	Erdi-maila
Ikasle elebidun orekatu Goi mailakoak	Maila aurreratua	Maila aurreratua

2022an Lehen Hezkuntzako 6. mailako eta DBHko 4. mailako ikasleekin egindako ebaluazioan euskarazko eta gaztelaniazko hizkuntza-komunikazioko konpetentzietan zenbait alderdi ikus daitezke, hala nola:

6. mailan ehunekorik altuena elebitasun orekatua duten ikasleei dagokie (% 32,6), eta hurrengoa gaztelaniazko ikasle elebakarrei (% 21,5). Ehuneko txikiena ez euskaraz ez gaztelaniaz gai ez diren ikasleei dagokie, % 10,5 maila altuko elebitasun orekatua duten ikasleengandik oso hurbil baitaude (% 8,6).

4.3.2.h grafikoa. LHko 6.maila. Ikasleen ehunekoaren bilakaera elebitasunaren tipologiaren arabera.ED18-ED22

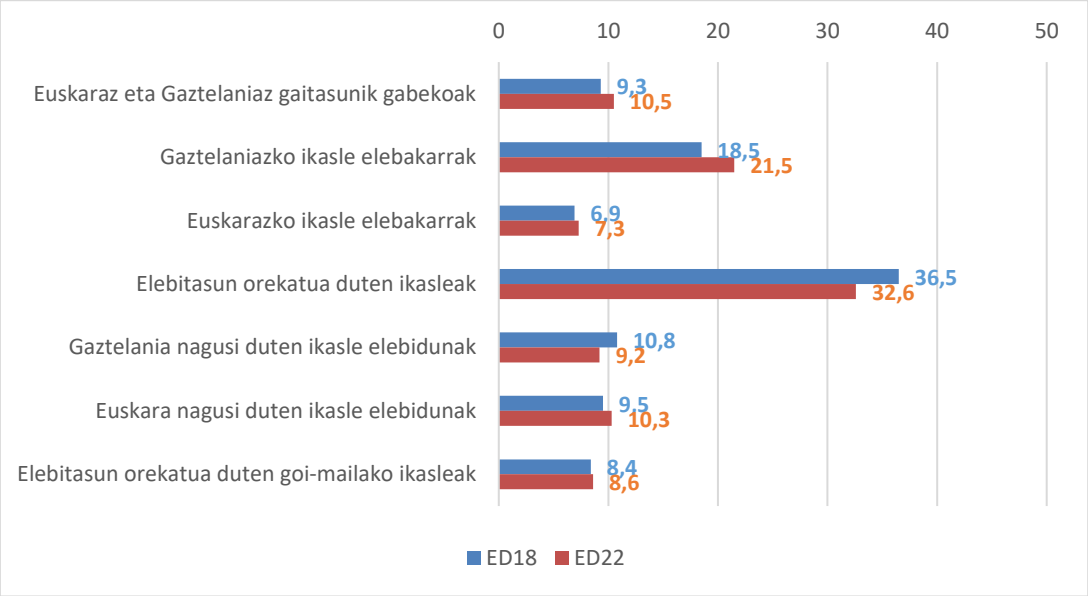

DBHko 4. mailan grafikoaren profila oso antzekoa da. Elebitasun orekatua duten ikasleak dira ehuneko handiena dutenak (% 42,2); ondoren, urrutitik, gaztelaniazko ikasle elebakarrak daude (% 12,7). Ehuneko txikiena euskarazko ikasle elebakarrei dagokie (% 7,2).

4.3.2.i.grafikoa. 4º ESO . Ikasleen ehunekoa elebitasunaren tipologiaren arabera.ED22

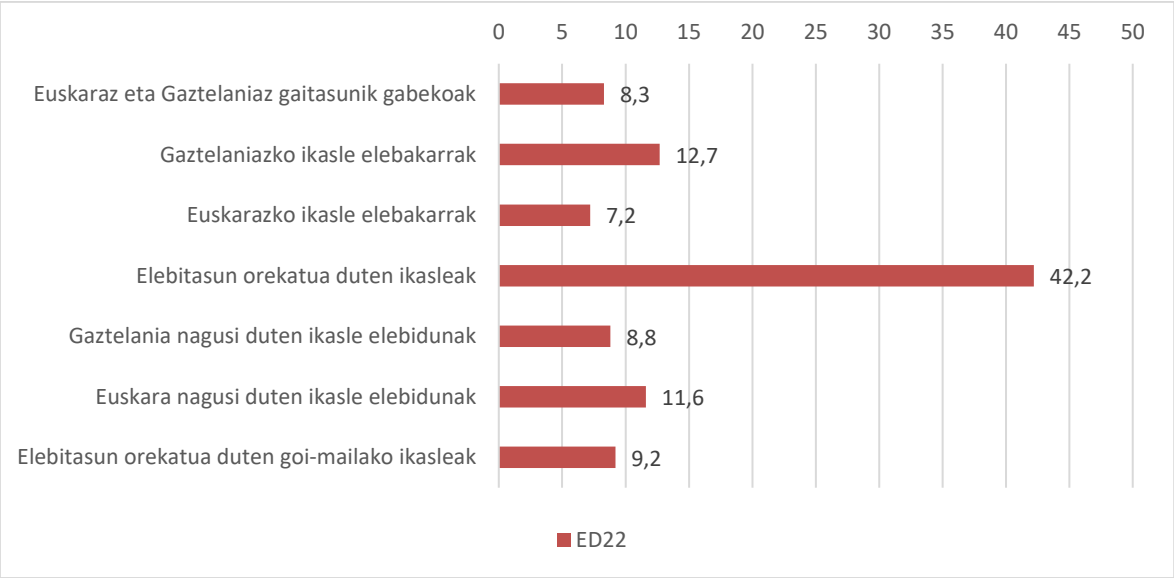

4.3.3.- D ereduaren emaitzen azterketa

Kontseiluak ezinbestekotzat jotzen du euskararen presentzia txikia dagoen inguruneetan bizi diren ikasleen emaitzen jarraipena egitea, euskal hezkuntza-sisteman berandu sartzen direnena edo kanpo-ebaluazioetan espero baino emaitza txikiagoak lortzen dituztenena.

Argi dago ikasle gehienak D ereduan eskolatuta daudela, eta ikasle horien hizkuntza-eskakizuna askotarikoa dela euskararen eta gaztelaniaren ezagutzarekin eta erabilerarekin duen harremanaren arabera, oro har gaztelaniaren erabilera nagusi den hizkuntza-testuinguruan.

Bada, eredu horretan ere emaitzak hobeak dira bi mailetan ikasleek beti euskaraz hitz egiten dutenean, eta, ondoren, 6. mailan eta DBHko 4. mailan euskara gaztelania baino gehiago hitz egiten dutenean, egoera antzekoa da.

4.3.3.a grafikoa. ED 22. D ereduko ikasleek Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzian dituzten emaitzak euskararen erabileraren arabera.

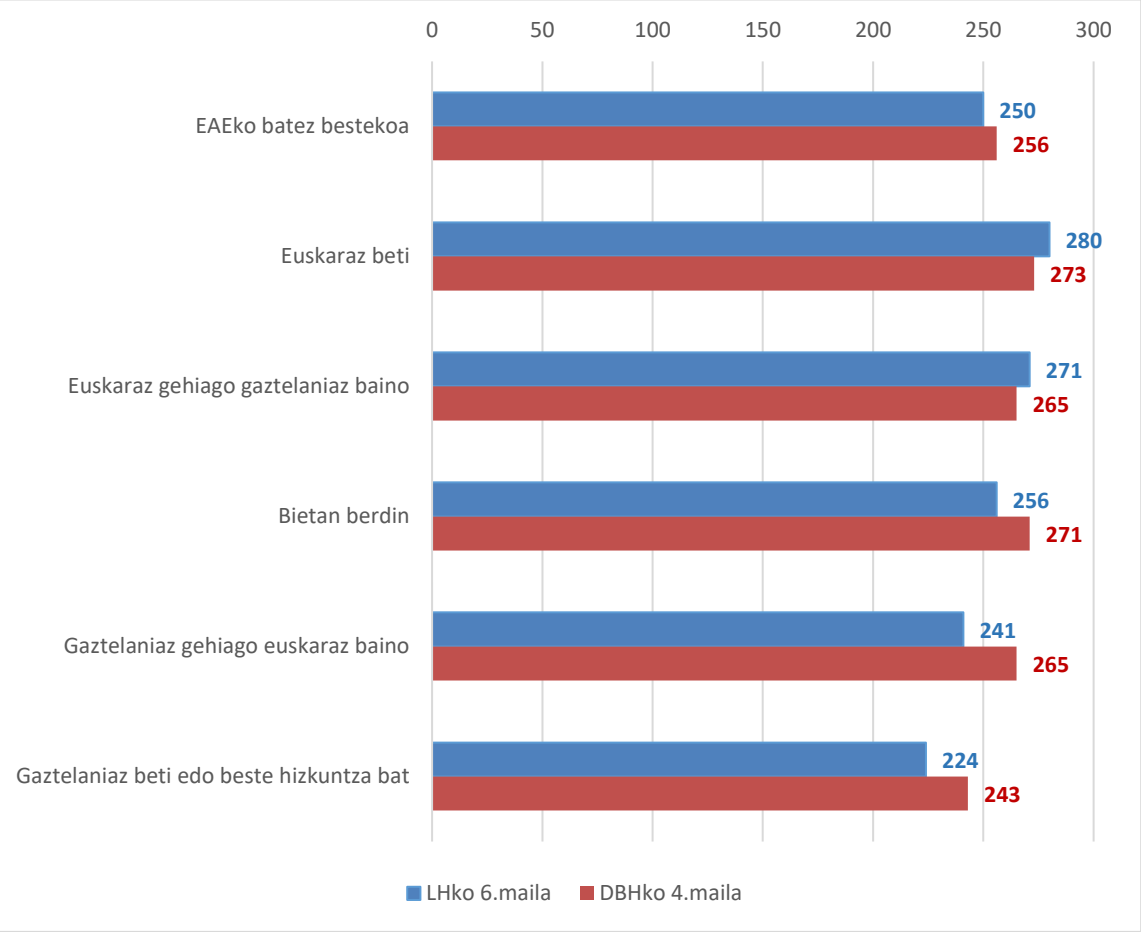

Orain, Lehen Hezkuntzako 6. mailako ikasleei erreparatzen diegu, baldin eta ikasgela barruko edo kanpoko erabilerari dagokionez euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunaren hasierako maila gainditzen badute, eta ikasgelan euskaraz hitz egiten dutenen % 82,2k maila hori gainditzen badu; ikasgelan euskara gaztelania baino gehiago hitz egiten dutenen kasuan, berriz, % 75ek gainditzen du. Ehunekoak oso antzekoak dira ikasgelatik kanpo hitz egiten duten eta beste egoera batzuetatik urrun dauden ikasleekin alderatuta.

4.3.3.b grafikoa. Lehen Hezkuntzako 6. Mailan. Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzian hasierako maila gainditzen duten D ereduko ikasleek irakasleekin harremanak izatean erabiltzen duten hizkuntza aintzat hartuta, euskararen erabileraren arabera

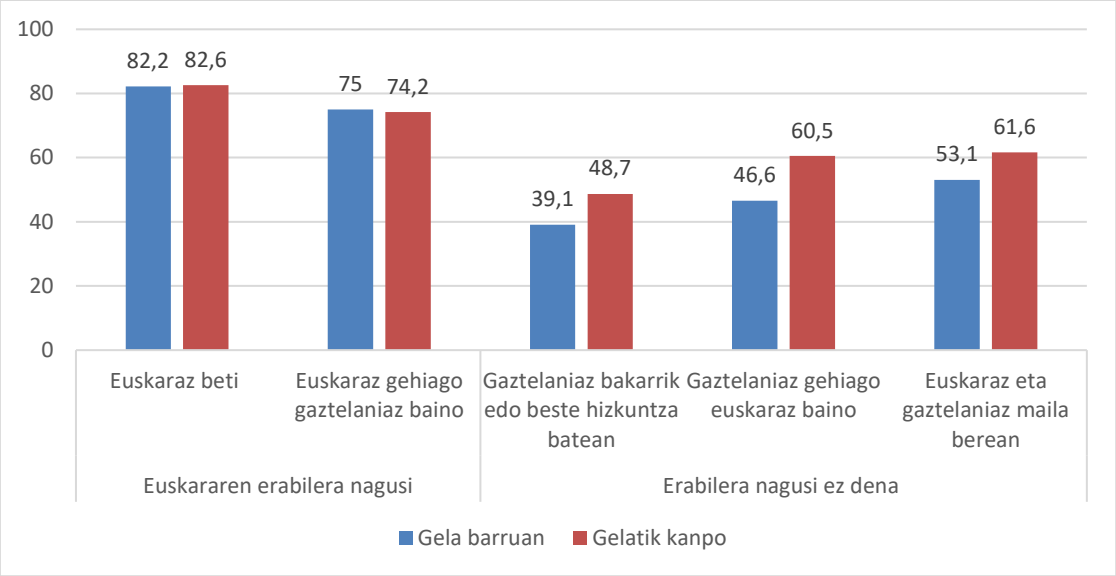

DBHko 4. mailan, euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunaren hasierako maila gainditzen duten ikasleen ehunekoa, ikasgelan bertan edo ikasgelatik kanpo duten erabilerarekiko, 6. mailan baino gehiago hurbiltzen da. Horrela, ikasgelan beti euskaraz hitz egiten dutenen % 90,5ek maila hori gainditzen du, eta ikasgelan euskara gaztelania baino gehiago hitz egiten dutenen % 86,9k. Ehunekoak ere oso antzekoak dira ikasgelatik kanpo hitz egiten duten eta beste egoera batzuetatik urrun dauden ikasleekin alderatuta.

4.3.3.c grafikoa. DBHko 4.mailan. Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzian hasierako maila gainditzen duten D ereduko ikasleek irakasleekin harremanak izatean erabiltzen duten hizkuntza aintzat hartuta, euskararen erabileraren arabera

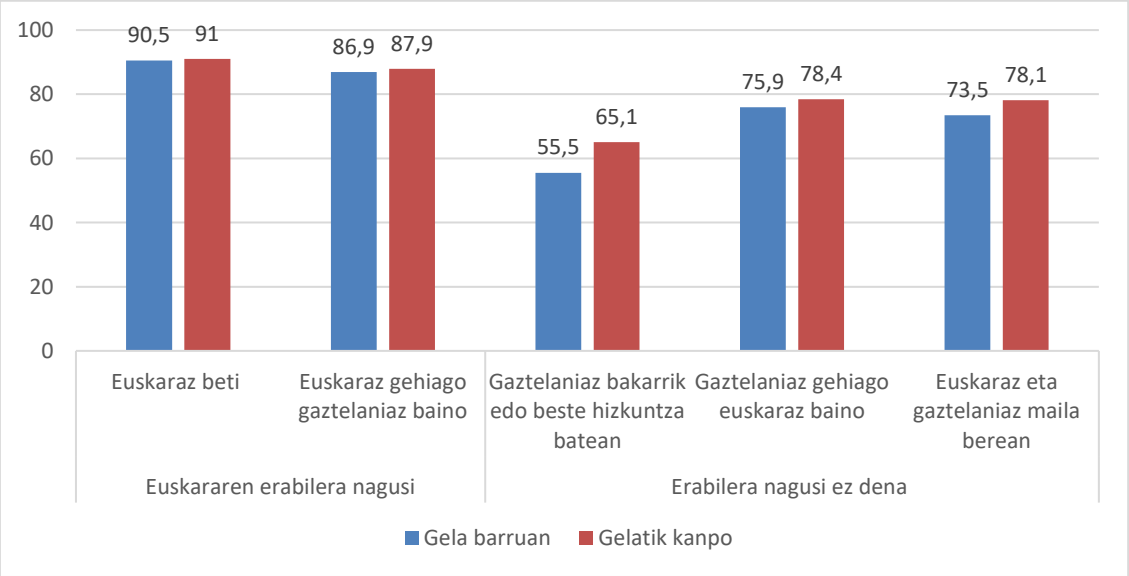

Azterketa osatzeko, **unibertsitatera sartzeko proban** lortutako emaitzei erreparatuko diegu orain, proba horretan erabilitako hizkuntzaren arabera.

2021-22 ikasturtean, euskaraz egin zuten ikasleek gainditutakoen ehuneko handiagoa lortu zuten bi deialdietan.

4.3.3.d. Gainditu dutenen ehunekoa, probako hizkuntzaren arabera. USEren Datu orokorrak.

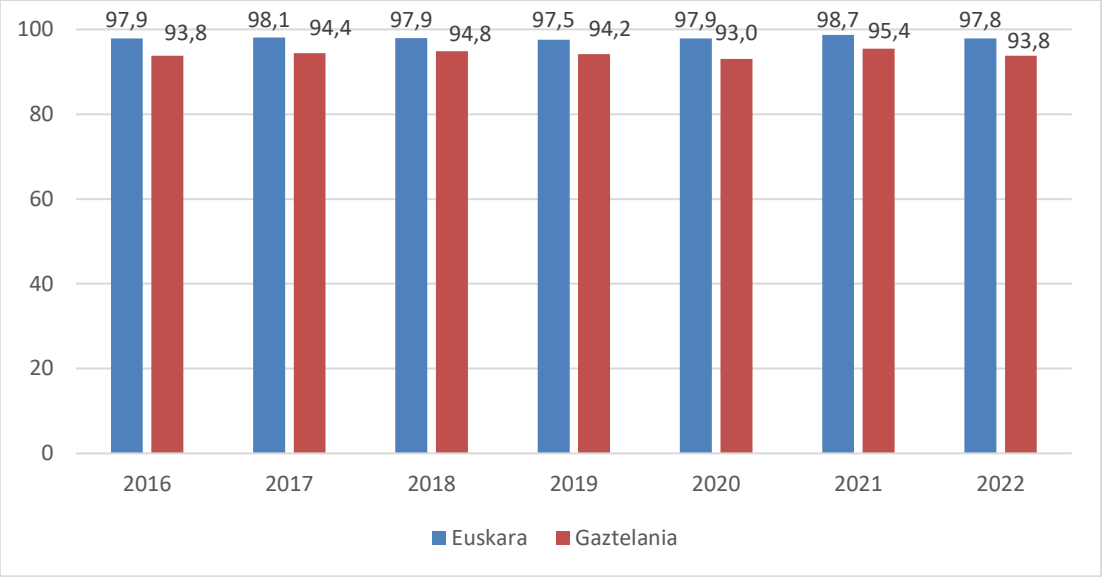

Gráfico 4.3.2.e. Gainditu dutenen ehunekoa, probako hizkuntzaren arabera. USEren. Proba arrunta eta ezohikoa.

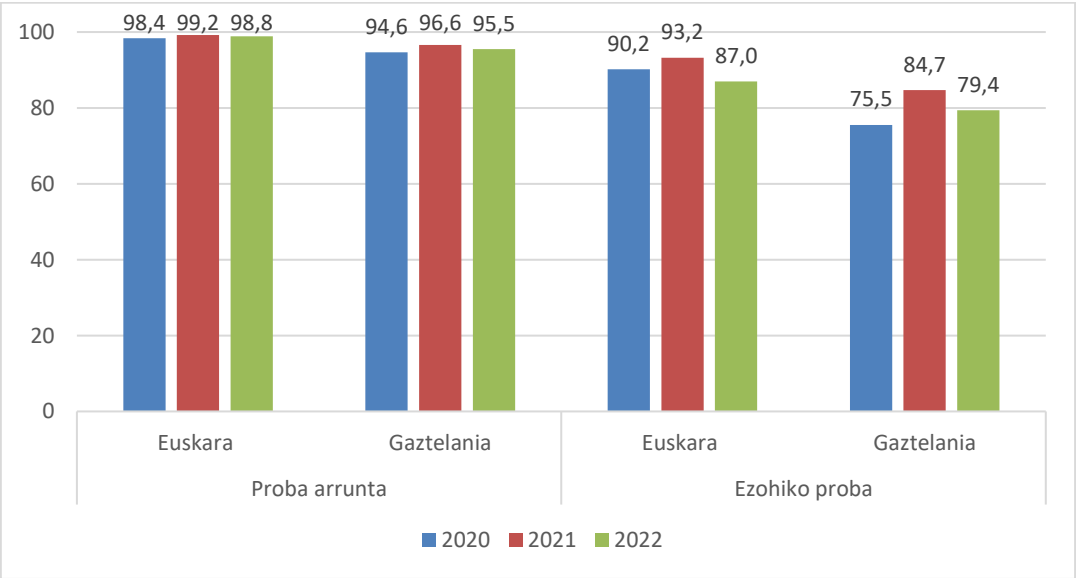

Euskara eta Literatura eta Gaztelania eta Literatura irakasgaietan gaindituen ehunekoa ere aurkeztu da.

Lurraldeka, emaitzak hobeak dira Gaztelaniaz Araban eta Gipuzkoan Euskaraz, kasu honetan alde handiagoarekin Arabarekin eta Bizkaiarekin alderatuta.

Sareen arabera, emaitzak ikastetxe publikoen aldekoak dira bi ikasgaietan, baina aldea handiagoa da euskaran

Sexuen arabera, emakumeek emaitza hobeak lortzen dituzte bi hizkuntzetan. Azkenik, probaren hizkuntzaren arabera, Euskara eta Literaturan eta Gaztelania eta Literaturan emaitza hobeak lortzen dituzte euskaraz egiten dutenek; gaztelaniaz egiten dutenek % 69,9k gainditzen dute euskal hizkuntzaren proba.

4.3.3.f. grafikoa. Gainditu dutenen ehunekoa Gaztelania eta Literaturaz eta Euskara eta Literaturaz, probaren lurraldearen, sarearen, sexuaren eta proba egin duten hizkuntzaren arabera. 2022 Ohiko deialdia

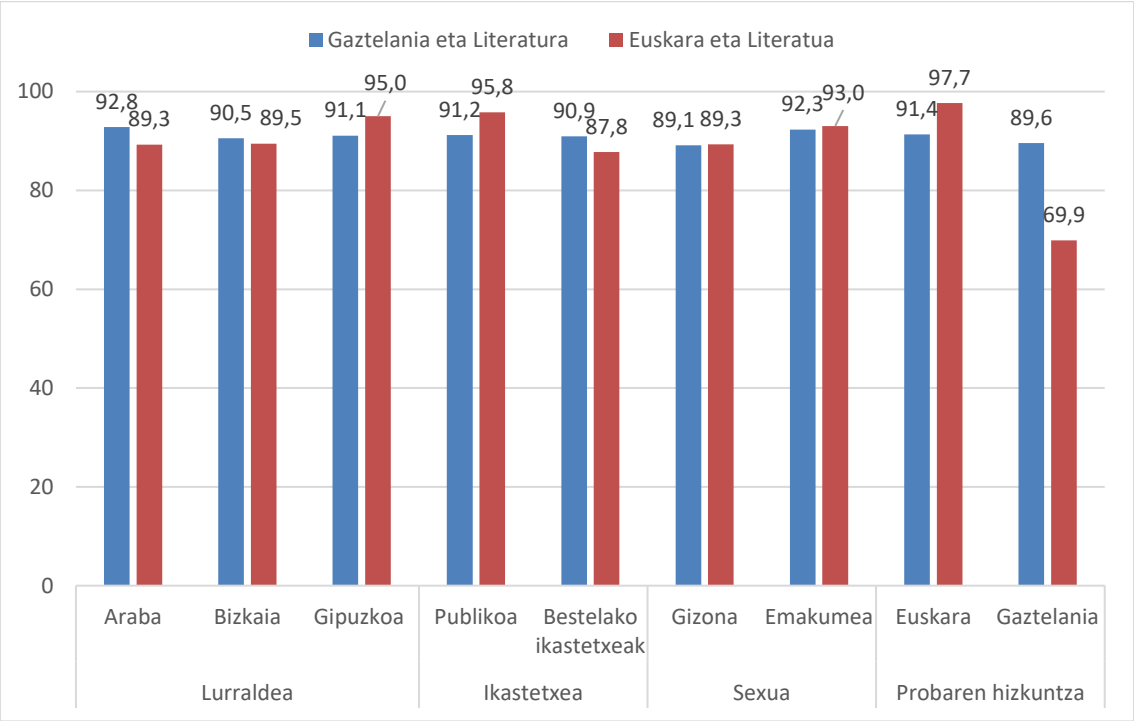

4.3.4.- Ikasleentzako laguntzak

Hizkuntza-helburuei lotutako emaitzei buruz hausnartzeko orduan, beharrezkoa da Hezkuntza Sailaren esku-hartzea aipatzea, ikasleen euskarazko komunikazio-gaitasuna hobetzeari dagokionez, batez ere haien ikaskuntza-hizkuntza euskara denean eta ama-hizkuntza gaztelania edo beste bat denean.

Esku-hartze horrek irakaskuntzako gaitasun-profil bat eskatzen du, irakasleak bere eguneroko jardunean aurkitzen dituen egoerei erantzuteko beharrezkoa dena.

Kapitulu honetan ibilbide bat egin da ikastetxeen barneko etengabeko ebaluazioan eta etapa-amaierako kanpo-ebaluazioan lortutako emaitzetatik abiatuta, eta egiazta daiteke ikasleen ehuneko jakin batek arreta espezifikoa behar duela, hizkuntza-komunikaziorako gaitasunaren emaitza hobetu dezaten euskaraz eta gaztelaniaz, kasuen arabera.

Sailak gure sistemara iritsi berri diren ikasleei euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna garatzen laguntzeko aurreikusten dituen neurriei ekingo diegu hasieran, batez ere ikasle horiek D ereduan matrikulatuta daudenean.

Hala ere, ikasleentzako laguntzak, duela gutxi eskolatuta ez egon arren, euskaraz eta gaztelaniaz gaitasunik ez dutenei, eremu ez-euskaldunetan bizi direnei eta ikasteko hizkuntza euskara dutenei ere eman behar zaizkie (erakutsi da D1 deiturikoan etapa amaierako ebaluazioaren emaitzak jaitsi direla gehien), eta, oro har, espero baino emaitza txarragoak lortzen dituzten ikasleei.

1.3.4.1.- EUSLE programa

Hizkuntza-murgilketako EUSLE programak jarraitzen du, azken bi ikasturteetan Lehen Hezkuntzako 4., 5. eta 6. mailara eta DBHko 1. eta 2. mailara iritsi diren eta eskola-irakas-hizkuntza eskuratu behar duten ikasleei eskola-hizkuntza eskuratzeko prozesua errazteko.

Ibilbidea partekatzen duten Lehen Hezkuntzako eta Bigarren Hezkuntzako ikastetxe publikoetan garatzen da batez ere, eta ikasle iritsi berrien ehuneko handia dutenetan. EUSLE programak 24 eta 36 hilabete bitarteko iraupena du.

Hiru unetan bil ditzakegun helburu batzuk ditu:

- Aldez aurretik, ikastetxearen (irakasleak eta familiak) informazioa, zuzendaritza-taldearen konpromiso esplizitua, talde sustatzailearen eraketa, mailako tutoretzaren eta EUSLEren arteko koordinazioaren aurreikuspena, materialen egokitzapena, jarraipenaren aurreikuspena, aholkularitza eta prestakuntza, EUSLE tutorearen prestakuntza eta ikasgelaren prestakuntza.
- Garapena: gorabeherak aztertuz, ikasleen aurrerapenen jarraipena eginez eta beharrezko materiala prestatuz.
- Finala, hiru ikasturte igaro ondoren, unibertsitatearen balorazioa eta programaren ebaluazioa jasotzen dira.

4.3.4.1.a taula: EUSLE ikasgeletako ikastetxeak, ikasgelak, irakasleak eta ikasleak. 2021-22 eta 2022-23 ikasturteak

	Ikastetxeak			Guztira	Gelak			Irakasleak eta gelak	Ikasleak
	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	Euskadi	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	Euskadi	
2021-22	9	14	7	30	16	9	24	49	328
2022-23	12	8	19	39	18	9	25	52	440

EUSLEen parte hartu duten ikasleengan izan duen eraginari dagokionez, egindako ebaluazioan alderdi emozionala azpimarratzen da bereziki. Ikasleak gustura daude beste bat bezala sentitzen laguntzen dielako; lankideekin lotura estua dute eta hizkuntza komunik ez zutenek komunikatzen ikasi dute. Askoz gehiago hitz egiten dute euskaraz eta lanerako ohitura onak hartzen laguntzen die.

Arloei eta ikasgaiei dagokienez, hobekuntza ikusten da bereziki euskararen arloan, eta gainerako arloetan laguntzen die. Zailtasun handiagoa aitortzen zaie DBHko ikasleei, curriculumaren pisua handiagoa delako eta gelaren dinamikan eragiten duelako. Familiekin ikasteko ohiturak garatzeko zailtasunak ere antzeman dira, haien egoeraren eta aukeren arabera. Kontuan izan behar da, oro har, duela gutxi heldu direla Euskadira.

A2 probari dagokionez, programa honetako 503 ikasleetatik (altak eta bajak kontuan hartuta) % 31 aurkeztu da, 156, eta horietatik 79k gainditu dute, % 50ek. Adierazi behar da laguntza 3 urtez jaso dutenen artean % 71,4k gainditu duela, eta 2 urtez jaso dutenen artean % 39k.

4.3.4.2.- Ikasle hasi berrien hizkuntza indartzeko dirulaguntzak

Itunpeko sareko ikastetxeek Hezkuntzako sailburuaren agindu bidez araututako deialdi bat eska dezakete. Agindu horren bidez, irakasleak kontratatzeko, ikasle hasi berriek euskara edo gaztelania ez jakitearekin zerikusia duten komunikazio-zailtasunei berariaz erantzun nahi zaie.

2021-22 eta 2022-23 ikasturteetan bi ikasle hasi berri baino gehiago dituzten ikastetxeek jaso dute dirulaguntza, ikasturtearen aurreko urteko urtarrilaren 31tik aurrera kontuan hartuta eta ikasle bekadunen ehunekoarekin haztatuta.

Salbuespen batzuk izan ezik, ikastetxe berberek aukeratu dute bi ikasturteetarako dirulaguntza**.**

Tabla:4.3.4. 2.a Ikastetxeak eta dirulaguntzen zenbatekoak, lurraldeka

	2021-22		2022-23	
	Ikastetxeak	**Dirulaguntzak**	**Ikastetxeak**	**Dirulaguntzak**
Araba	7	145.764	9	155.942
Bizkaia	66	959.594	69	1.184.617
Gipuzkoa	44	481.489	53	659.441
Guztira	117	1.586.847	131	2.000.000

4.3.4.3. Salbuespenak

Ikasleentzako beste laguntza-baliabide bat da, eta bi modalitate ditu, batez ere ikasleak eskolatzen diren adinaren eta egoeraren arabera baldintzatuta:

- Euskara eta literatura irakasgaiaren irakaskuntzatik eta ebaluaziotik salbuestea Euskal hezkuntza-sisteman Batxilergoan matrikulatzen diren eta derrigorrezko bigarren hezkuntzan ikasgai hori ikasi ez duten edo egin duten ikasleei zuzenduta dago, baina bi ikasturte edo gehiago eman dituzte beste hezkuntza-sistema batean. 1971 baino lehen jaiotako ikasleei ere zuzenduta dago, HHEn matrikulatzen badira.
- Ebaluaziotik salbuestea, baina ez irakaskuntzatik, Lehen Hezkuntzako 5. mailatik eta DBHko mailetatik aurrerako ikasleak. Horretarako, aldez aurretik eskaera egin beharko da, eta gehienez ere bi ikasturteko iraupena izango du, lanean hasten direnetik aurrera. Indarrean dagoen ikasturteko urtarrilaren 1etik aurrera eskolatu badira, ikasturte hori luzatu ahal izango da.

2022-23 ikasturtean onartutako salbuespenak, guztira, 2020-21 ikasturtearekin alderatuta; Araban (14) pixka bat hazi da; Bizkaian (933) eta Gipuzkoan (427).

Bizkaian eta Gipuzkoan, eskatutakoekin alderatuta, salbuespen gehiago onartu dira. 2022-23 ikasturtean onartutako eskabideak ehunekoa % 93,7 izan dira, Araban, % 92,7 Bizkaian eta % 96 Gipuzkoan.

4.3.4.3.a grafikoa. Onartutako salbuespenak lurraldearen arabera 2020-21etkl 2022-23 ikasturtera

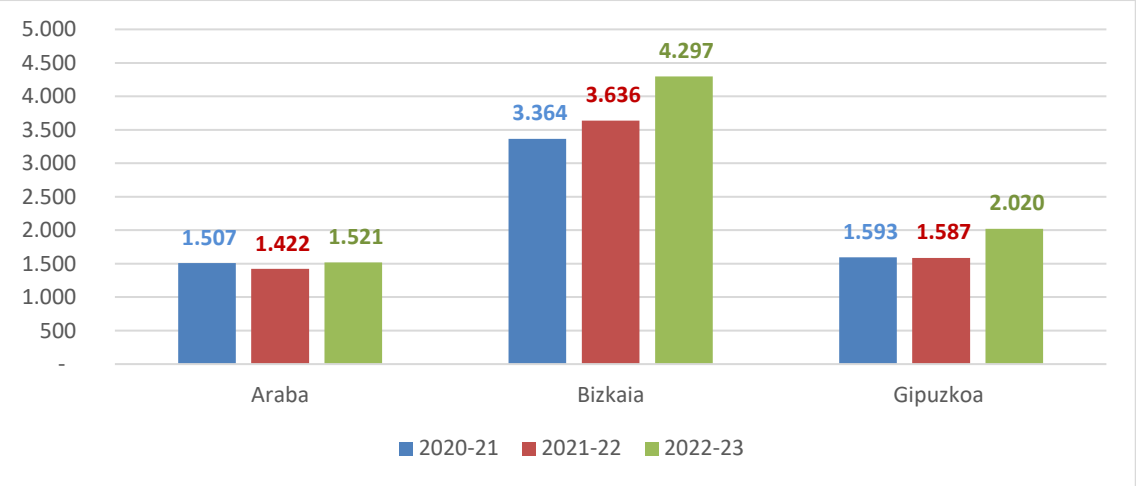

Etapaka, Lehen Hezkuntzan bi kurtsotan igo dira 402 salbuespen eta Bigarren Hezkuntzan 1.043; gainerako mailetan, berriz, pixka bat jaitsi dira.

Onartutako eskabideen ehunekoei dagokienez, handiena DBHn dago (% 95,4), ondoren Helduen Hezkuntzan (% 93,8), Lehen Hezkuntzan (% 92,8) eta Batxilergoan (% 89).

4.3.4.3.b grafikoa. Onartutako salbuespenak etaparen arabera 2020-21etkl 2022-23 ikasturtera

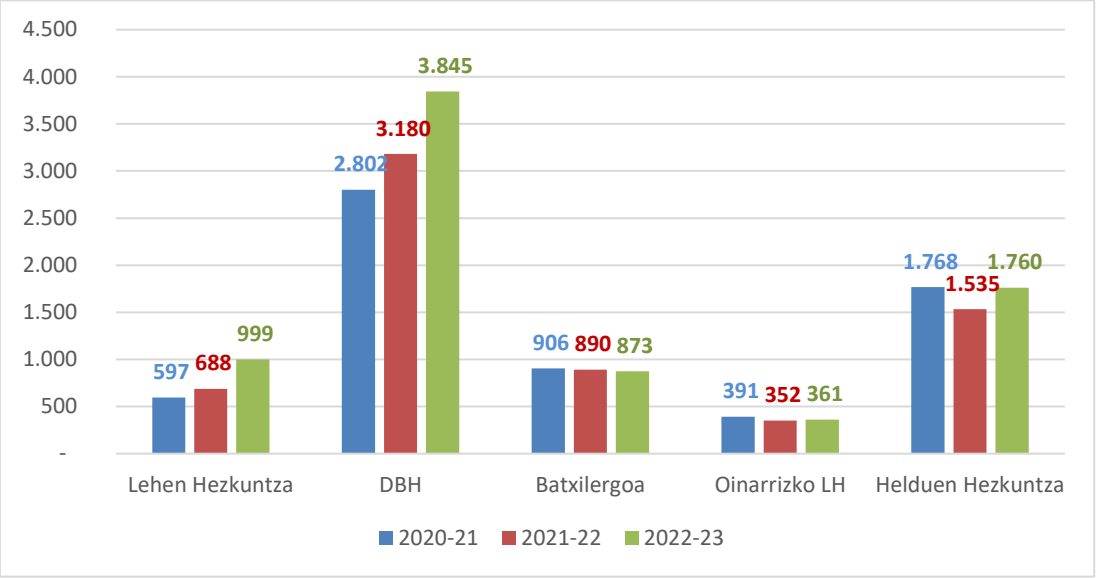

4.3.4.4. Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna garatzeko berariazko prestakuntza

A. Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentzia

Euskararen Erabilera Normalizatzeko azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legeak erreferentzia izaten jarraitzen du ikastetxeetan euskararen irakaskuntza antolatzeko funtsezko alderdi batzuetarako.

Horien artean, barne eta kanpo jardueretan euskararen adierazpenaren bidez giroa sortzea sustatzen duena dago.

Premisa horretatik abiatuta, Hezkuntza Sailak 1996-97 ikasturtetik **Ulibarri Programa** eskaintzen die ikastetxe publikoei eta itunpekoei, hizkuntza-normalizazioko proiektuen diseinua sustatzeko eta euskararen erabilera eta kalitatea bultzatzeko.

2019an, beste Dekretu bat onartu zen programa hori arautzeko. Berritasun gisa, Hizkuntza Normalkuntzako Proiektua ikastetxeko Hizkuntza Proiektuarekin lotu zen, bai eta horrek eskola-espazioetan duen eragina ere, didaktikari eta metodologiari lotutako eremuak indartuz. Normalizazio-proiektuen lau urteko ebaluazioan kontuan hartu beharreko alderdietako bat euskarazko hizkuntza-komunikazioko gaitasunaren emaitzen hobekuntzan duen eragina da.

3, 6 edo 9 orduko liberazioa aurreikusten da proiektuaren arduradunarentzat (HMAT), hainbat irizpideren arabera. Irizpide horien artean dago eremu soziolinguistikoa, euskararen presentzia txikiagoa duten irizpideak erraztuz.

2021-22 eta 2022-23 ikasturteetan 409 ikastetxek hartu zuten parte, 235 publikok eta 174 itunpekoak. Kopuru hori egonkor mantentzen da aurreko ikasturteekin alderatuta, eta Dekretuan adierazten den bezala, nahiz eta urteko egonaldi-eskaera egin behar duten, Programan sartu ondoren ikastetxea bertan egongo da utzi edo baztertu arte.

Bestalde, 1984an, Hezkuntza Saileko Euskara Zerbitzuaren barruan, Normalizazioari buruzko Legea (NOLEGA) garatzeko berariazko atal bat sortu zen. Gaur egun, indarrean jarraitzen du, urteroko deialditik proposatzen diren hainbat ekimenekin. Ekimen horien helburu nagusia ikasleek euskara erabiltzea da, ahozko erabilerara bideratutako jardueren bidez (antzerkia, bertsolaritza, kantua, narrazio- eta irrati-jarduerak...) eta ikastetxetik kanpoko jardueren bidez (egonaldiak ingurune euskaldun batean, ikastetxeen arteko trukeak kultura, euskalki eta/edo gizarte euskaldunetara hurbiltzeko eta ezagutza indartzeko).

2021-22 eta 2022-23 ikasturteetan deialdi honetako proposamenetan parte hartu zuten 528 ikastetxek, 351 publikok eta 177 kontzertatuk.

Nabarmendu beharreko alderdi gisa, aipatutako ikasleen egonaldiek eskatuak eta ondo baloratuak izaten jarraitzen dute. 2021-22 ikasturtean 76 ikastetxek hartu zuten parte 174 talderekin eta 2022-23 ikasturtean 94 ikastetxek 174 talderekin.

B. Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna (atzerriko hizkuntzak)

Pandemia-aldiaren ondoren, berriro heldu zaie ikastetxe publikoetako eta itunpeko ikastetxeetako ikasleei atzerrian egonaldiak egiteko laguntzen deialdiei.

Lehen Hezkuntzako 6. mailako ikasleentzat ingelesez murgiltzeko egonaldiak. DBHko 3. eta 4. mailakoentzat eta Batxilergoko 1. eta 2. mailakoentzat, egonaldiak Irlandan, Erresuma Batuan, Frantzian eta Alemanian abuztuan.

4.3.4.4.a taula- Hizkuntzen deialdiak atzerrian.

	1. tartea		2.tartea		Plaza guztiak 21/22	1. tartea		2.tartea		Plaza guztiak 22/23
	DBH	Batx.	DBH	Batx.		DBH	Batx.	DBH	Batx.	
Ingelesa (Irlanda)	70	83	20	25	198	70	83	20	25	198
Ingelesa (E.Batuan)	88	117	32	43	280*	88	107	32	37	264**
Frantsesa (Frantzia)	30		20		50	30		20		50
Alemana(Alemania)	10		10		20	10		10		20
GUZTIRA	**398**		**150**		**548+4**	**388**		**145**		**532+20**

*280 plazak 4 gehitu ziren Olinpiada matematikoa irabazi zuten ikasleentzat

** 264 plazak, 20 gehitu ziren Olinpiada matematikoa irabazi zuten ikasleentzat

Ikastetxe publikoetako Lehen Hezkuntzako 6. mailako ikasleen ingelesez murgiltzeko egonaldiei dagokienez (5 egun barnetegietan), ingelesaren erabilera sustatzea dute helburu, ikasgelakoak ez diren komunikazio-egoeretan, ohiko komunikazio-trukeetan erabiltzeko aukera berriak sortuz. Programa hori ingelesezko murgiltze-egonaldietan datza, barnetegi-erregimenean eta 5 eguneko iraupenarekin.

4.3.4.4. b. Murgiltze linguistikoa (Ikastetxe publikoak)

	Ikastetxeak	Ikasleak 2022-23	Ikastetxeak	Ikasleak 2022-23
Araba	10	355	8	215
Bizkaia	31	1.086	33	995
Gipuzkoa	14	754	28	962
Total	**55**	**2.195**	**69**	**2.172**

4.3.4.5.- Berrikuntzak berrikuntzaren arloan

Aldi horretan, zenbait ekimen jarri dira abian, hezkuntza-arloko esku-hartzea planifikatzeko eta sistematizatzeko, hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna hobetzeko. Ikastetxe batzuk izan dira hainbat motatako kanpo-jarraipena izan duen pilotaje-fase baten protagonistak.

Jarraian, 2021-22 ikasturtean sortu ziren ekimen horien guztien datuak ematen dira.

A. Irakurketa trebetasunak neurtzeko tresna (ITT)

Jakina denez, irakurriaren ulermena da ikasleen ikaskuntzaren funtsezko oinarria curriculum-arlo guztietan. Kontuan hartuta euskaraz ikasten duten eta ama-hizkuntza ez duten ikasleen ehuneko handi bat dela, irakurketa-idazketa prozesua ziurtatzeko arreta berezia jarri behar da.

2021-22 ikasturteaz geroztik, zenbait ikastetxetan Lehen Hezkuntzako 2. mailan irakurmena deskodetzeko eta ulertzeko maila aztertzen da.

Horretarako, ISEI-IVEIk, Berritzegune Nagusiarekin lankidetzan, irakurketaren hainbat alderdi gaztelaniaz zein euskaraz neurtzeko tresna bat diseinatu du. Tresna hori ikasle bakoitzarekin erabiltzen da banakako eta taldeko datuak lortzeko.

2021-22 ikasturtean, tresna diseinatu eta 4 ikastetxetan probatu zen. Horietatik abiatuta, 2022-23 ikasturtean 33 ikastetxetan aplikatu ahal izan da, eta hobetu, aplikazioen ondoren egin beharreko doikuntzekin.

Irakasleek 15 eta 20 minutu bitartean ematen dituzte tresna honen aplikazio pertsonalizatuan eta erregistroak egiten, bi hizkuntzatan idatzitako bi testuren irakurketen eta dagozkien galderen ondoren.

Erregistroetatik abiatuta, txosten pertsonalizatua egiten da ikasle bakoitzeko, eta beste txosten orokor bat ikastetxerako.

Esperientzia ez dago ebaluatuta oraindik, baina, dirudienez, zentzuzko laguntza da ikasleekin denbora hori inbertitzen duten irakasleek diagnostiko garrantzitsua izan dezaten, ikasgelan egiten duten hezkuntza-praktikan eta, hedaduraz, ikastetxerako neurri orokorretan kontuan hartzeko.

B. Berbalapiko

Bigarren ekimen hau EUSLE programarik ez duten ingurune erdaldunetan kokatutako Lehen Hezkuntzako ikastetxeei zuzenduta dago, bere garaian maila baxua erakutsi duten ikasleen ahozko adierazpena garatzeko.

Irakasleek errutina metodologiko bati jarraitzen diote zortzi astez. Astean lau egunetan 20 eta 30 minutu bitartean ematen dituzte planifikatzen dituzten ahozko egiturak automatizatzen.

Kontua da sistematizatu egiten diren sekuentzia batzuk diseinatzea, ikasleek segurtasuna lor dezaten oinarri sendo bat eraikitzen joan ahala, euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna garatzen duten bitartean.

Inplikatutako irakasleek aholkularitza dute erabil daitezkeen metodologia eta materialak ezagutzeko. 2021-22 ikasturtean, metodologia ezartzeko eta Lehen Hezkuntzako maila guztietarako materialak sortzeko erreferentzia izan ziren ikastetxeek baino ez zuten parte hartu.

2021-22 ikasturtean 17 ikastetxek eta 34 irakaslek hartu zuten parte. 2022-23an 17 ikastetxe gehiago sartu ziren, 90 irakasle guztira.

Berbalapikok, gainera, 4 esperientzia ikastaroren ondoren argitaratuko den ikerketa bat dauka. Hiru zentro hautatu dira, eta horietan grabazioak egin dira esku-hartze hau egin baino zortzi aste lehenago eta ondoren. Hori ere kontatzen da beren eragina baloratzeko praktika hau egin ez duten kontrol-taldeekin.

C.- Elkar hitz

Esperientzia honen bidez, derrigorrezko bigarren hezkuntzako irakasleen irakaskuntza eraldatu nahi da, ikasleek euskaraz komunikatzeko duten gaitasuna hobetzeko. Horretarako, gogoeta-prestakuntzaren bidez, proiektu honetan parte hartzen duten ikastetxeetako irakasleek gako metodologikoak eskuratzen dituzte hizkuntza-edukiak gehiago eta hobeto lantzeko beren hizkuntza-ikasgaietan eta ez hizkuntza-ikasgaietan.

2021-22 ikasturtean 19 ikastetxek hartu zuten parte, 114 irakaslerekin eta ikastetxe bakoitzeko bi koordinatzailerentzako berariazko prestakuntzarekin. Horiek dira ekimena garatu behar dutenak esperientzia honetan borondatez parte hartu nahi duten beste irakasle batzuekin.

Inplikatutako irakasleek grabazioak egiten dituzte beren gelan, eta gero beste ikaskide batekin alderatzen dituzte, ahulguneak aztertzeko eta hobekuntzak proposatzeko. Prozesu horri autokonfrontazioa deitu diote.

Esperientzia hasi zuten ikastetxeak hiru ikasturtez mantentzen dira, lehenengoan talde eragilea sortu eta laguntzen da eta hurrengo bi ikasturteetan hirugarren ikasturtean klaustrora hedatzen den esperientzia garatzen da.

2021-22 ikasturtean, 2022-23 ikasturtean jarraitu zuten 19 ikastetxerekin hasi zen esperientzia. Ikasturte horretan bertan 5 ikastetxe berrik ekin zioten esperientziari.

D. Piktoidazketa

Euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez irakurtzeko eta idazteko prozesuak garatzeko ekimena da, irudia ikasleen arreta bereganatzeko pizgarri gisa erabiliz. Irakasleek testuak eta ikasleekin partekatzen duten plataforma digital batetik lantzeko aukera ugari biltzen dituen materiala dute.

2021-22 ikasturteaz geroztik martxan dagoen programa hau 6 ikastetxek eta 48 irakaslek hasi zuten, eta ikasgelan prestakuntza jaso eta metodologia hori ezarri zuten. Ikasturte horretan, UPV/EHUko talde batek metodologia horren inguruko lehen azterketa bat egin zen, 2022-23 jarraipena eman zen eta 2023-24 jarraituko da. 2022-23 ikasturtean, 10 ikastetxek eta 80 irakaslek hartu dute parte.

Hiru ardatz nagusi aipa daitezke. Lehenik eta behin, irakurmenaren hobekuntza; izan ere, lehen datuen arabera, hobetu egin da, bereziki, zailtasun batzuk zituzten haurren kasuan. Bigarrenik, idazketa; izan ere, testu oso batek eskatzen dituen saio guztiak egin ondoren, amaierako testu bat sortzen dute, eta ikasleek eurek sortzen dute, ikasi dutenetik abiatuta. Azkenik, motibazioa beste ardatz erreferentzial bat da; izan ere, aldez aurretik irudiekin egiten den lanak gogo bizia sortzen du eta haien arreta bereganatzen du. Horrela, informazio-bits batzuk eskuratzen edo eraikitzen dira, historia irudikatuz eta sortuz aktibo edukitzeaz gain, modu positiboan eragiten dutenak testuaren ondorengo ulermenean, ahozko eta idatzizko adierazpenaren hobekuntzan eta hiztegiaren aberastasunean zeharka.

Hiru hizkuntzen arteko transferentzia modu naturalean gertatzen da, baita hizkuntza horiek ematen dituzten irakasleen koordinazioa ere. Gainera, ikasgelan lan egiteko proposamenak egokitu egiten dira, taldearen beharrak kontuan hartuta.

4.3.4.6.- Euskara sustatzeko erakundeekiko lankidetza

Ikastetxeek bizi duten testuinguru soziolinguistikoa erabakigarria da hizkuntza-proiektua diseinatzeko eta ikastetxean esku hartzeko, euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna garatzeko. Gaur egun, hezkuntza-komunitatea inoiz baino gehiago jabetzen da horretaz, eta, horregatik, euskara ezagutu eta erabiltzeko helburuan lagundu edo parte har dezaketen eragile, entitate eta erakundeen lankidetza eskatzen du. Hona hemen horietako batzuk:

Eusko Ikaskuntza, Euskaltzaindiaren sorreraren sustatzailea), Araba, Bizkaia, Gipuzkoa eta Nafarroako diputazioek sortua, eta 100 urte baino gehiagoko historiarekin, Euskal Herriaren erronka sozialen aurrean proposamenak bilatzen laguntzen du, gizartearen eskaeretatik abiatuta eta politika publikoetan eraginez.

Bere balioen artean, euskararen erabileraren bermea dago eta "euskara etorkizunaren aurrean" izeneko lan eremua du. Arlo horretan, Euskararen etorkizuneko eszenarioak elkarrekin eraikitzen edo Eta gazteak Bilbon euskaraz, zergatik ez?, Gazteak-euskara binomio dinamikoa: erabilera sustatzeko gakoak edo Trebeak! eus bezalako proiektuak nabarmentzen dira.

Eusko Jaurlaritzak berak, Kultura Sailetik, hizkuntza-politikaren ildo nagusiak garatzen ditu. 1983an sortu zen arlo horren ardura zuen sailburuordetza, 1982ko Euskararen Legea onartu eta gutxira. Besteak beste, Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio publikoek hartu beharreko jardun-irizpideak ezartzeaz eta garatzeaz arduratzen da. Sail horretatik hasi zen, hain zuzen ere, Euskaraldia 2017an, euskara ulertzen duten pertsonen ahozko hizkuntza-ohiturak aldatzeko ekimena. "Ahobizi" eta "belarriprest" roletatik abiatuta, herritarrak animatzen dira hiru eremu nagusi dituen lankidetza-ekimen honetan euskararen erabilera sustatzera: Koordinazio Orokorreko Mahaia, Euskaltzaleen Topagunea eta hiru lurraldeetako erakunde publikoak bertan direla. Lurraldeko foroak Euskaltzaleen Topaguneko eta tokiko batzordeetako ordezkariekin, eta tokiko batzorde horiek, udal ordezkariekin, elkarteekin, euskalgintzako ordezkariekin edo banakako euskaltzaleekin.

1991z geroztik, **UEMA** udalerri euskaldunen mankomunitatea lanean ari da euskaraz bizi nahi duten udalerrien beharrizanei erantzuteko; besteak beste, bizilagunak euskalduntzea (euskaldunen % 70 baino gehiago dituzten udalerriak dira) eta herritarrak sentsibilizatzea eta ahalduntzea. Kultura eta aisialdia dira horretarako bi gune garrantzitsu. Gaur egun 101 udalerrik osatzen dute.(1 Araban, 30 Bizkaian, 54 Gipuzkoan eta 16 Nafarroan

1998an sortu zen **Euskalgintzaren Kontseiluak** euskararen normalizazioaren alde lan egiten duten hainbat erakunde eta eragile biltzen ditu. 30 elkarte baino gehiago dira, normalizazio hori bizkortzeko hizkuntza-politiketan eragitea helburu dutenak. Bere lanik ezagunenen artean daude Bai Euskarari Akordioaren Plan Estrategikoa, Bai Euskarari Ziurtagiria, Hizkuntza Eskubideen Behatokia eta Hizkuntza Eskubideak Bermatzeko Protokoloa.

Elkarbidek, Bizkaiko Foru Aldundiak eta EUDELek bultzatuta, Bizkaiko 56 udalerri (edo mankomunitate) biltzen ditu, euskararen jabekuntza, erabilera eta sustapena sustatzeko. Horretarako, 2002tik udal eta mankomunitateetako euskara zerbitzuek parte hartzen dute, euskararen aldeko tokiko politikak adostu eta bideratzeko.

4.4.- Ondorioak eta proposamenak

- **Ikasleen ebaluazio akademikoa**

2020ko abenduaren 23ko Lege Organiko berriak promozio eta titulazio irizpideei buruz aldaketak egin zituen eta 2021-22 ikasturtean indarrean sartu ziren . Hala, baliteke erreferentzia berriek eragina izatea txosten honen azterketa-aldiko Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzari eta Batxilergoari buruzko datuetan. Hau da, gainditu gabeko ikasgai baten edo biren muga gainditu egin daiteke mailaz igotzea, baldin eta irakasle-taldeak hala irizten badio, inguruabar horrek geroko ibilbide positiboa eragozten ez duela ulertuta.

Gauza bera gertatzen da Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako Graduatu-tituluarekin, irakasle-taldeak kide anitzeko erabaki bat hartzen baitu.

Batxilergoko tituluari dagokionez, irakasle-taldeak oraindik gainditu gabeko jakintzagai batekin aintzat hartzen badu lor daiteke.

2022-23 ikasturteko datuei dagokienez, **Lehen Hezkuntzako 6. mailan**, promozio-ehunekoa %98koa zen, eta datuak antzekoak ziren mutilen eta nesken artean, bi sareetan eta eredu desberdinetan, nahiz eta A ereduan D ereduan baino 3,4 puntu gutxiago izan.

Emaitzak ere oso antzekoak ziren arlo guztiak gainditzeari dagokionez (% 80,4), baina neskak mutilak baino 7,6 puntu gehiago. Gainditze handiena Gizarte Zientzietan, Natur Zientzietan eta Gaztelanian gertatu zen, % 95ekin hiru kasuetan. Txikiena, euskaraz (% 88).

DBHko 4. mailan, promozioaren emaitzen joera mantentzen da (% 94,3), eta bilakaera ere antzekoa da sexuaren, sarearen edo ereduaren arabera, baina kasu horretan, A eredua 2,8 puntu jaitsi da.

Sexuaren, sarearen eta ereduaren araberako aldeak handiagoak dira nesken, sare pribatuaren eta D ereduaren artean. Ikasgaiei dagokienez, % 75,7k gainditzen ditu guztiak. Matematikan gertatzen da gainditze-ehunekorik txikiena (% 89) eta ehunekorik handienak Geografian eta Historian eta Ingelesean (% 95). Euskal Autonomia Erkidegoa titulazioari eta DBHko 4. mailako graduazio-tasari buruzko datu onenak dituzten Autonomia-Erkidegoen artean dago.

Batxilergoko 2. mailan, eutsi egin zaie promozio-portzentaje altuei (% 94) eta ikasgaiak gainditzeari, eta bi kasuetan emaitzak hobeak dira nesketan mutiletan baino, eta antzekoak sareetan. Gainera, ehunekoak oso antzekoak dira A eta B ereduetan (% 91,2 eta % 91,3) eta D ereduan 4 puntu gehiago (% 95,1). Emaitzarik onenak Gizarte Zientzien modalitatean eta Gizarte Zientzien eta Humanitateen modalitatean lortu dira. Gainera, Euskal Autonomia Erkidegoa titulazio-ehuneko eta graduazio-tasa gordin handienak dituzten Autonomia-Erkidegoen artean dago.

Oinarrizko LHko 2. mailako igoera-ehunekoa berreskuratu egin da 2021-22 ikasturteko beherakadaren ondoren, 2020-21 ikasturteko emaitzekin alderatuta. Beste Autonomia-Erkidego batzuekin alderatuta, Euskal Autonomia Erkidegoak Oinarrizko Teknikariaren graduazio-tasa gordin altuenari eusten dio 16 urteko guztizko biztanleriari dagokionez.

Erdi Mailako zein Goi Mailako LHko moduluen promozio- eta gainditze-emaitzak hobeak dira bigarren mailan. Hala ere, behera egin du 2020-21 ikasturteko emaitzekin alderatuta. 2. mailako promozio-datua hobea da sare pribatuan eta D ereduan.

Beste Autonomia-Erkidego batzuekin alderatuta, Kataluniaren eta Asturiasen atzean dago, eta Nafarroatik oso hurbil erdi-mailako teknikariaren graduazio-tasan. Goi-mailako teknikariaren graduazioari dagokionez, Kataluniarekin batera dago ehunekorik altuena.

Unibertsitatera sartzeko 2022ko probari dagokionez, sareen eta sexuen arteko datuak oso antzekoak izan ziren, eta proba euskaraz egin zenean pixka bat hobeak, ohiko fasean, 11.942 ikasleen % 98k baino gehiagok gainditu zuten. Ezohiko fasean, 1.185en % 80 baino gehiago.

Errepikapenari dagokionez, deigarria zen Lehen Hezkuntzako 2. mailako datua, 2019-21 aldian behera egin baitzuen. Beste behin ere, konfinamendu garaiaren eta idazketa-irakurketaren hasierako prozesua finkatuta dagoela ziurtatzen den maila horren ondorio izan daiteke.

DBHn, errepikapena lehen mailetatik gertatzen zen beti neurri handiagoan mutilen artean nesken artean baino. 2022-23 ikasturtean, DBHko 1. eta 2. mailan, mutilen errepikapen-tasa neskena halako bi zen.

Egokitasuna Lehen Hezkuntzako 6. mailan % 88,4koa izan zen 2022-23 ikasturtean. DBHko 4. mailan gora egin zuen, eta Euskadik leku nabarmena zuen beste Autonomia-Erkidego batzuekin alderatuta, Kataluniaren eta Asturiasen atzetik.

Ondorio gisa, honako hau baiezta dezakegu:

- Oro har, emaitzak 2020-21 ikasturtetik aurrera mantendu dira.
- Aldi horretan, errepikapen-ehunekoak gora egin du Lehen Hezkuntzan, batez ere sare publikoko 2. mailan eta DBHko maila guztietan. Datu hori deigarria da, errepikapena salbuespenezko neurritzat hartu behar dela. Agian 2020an ikastetxera joan gabe ikasturte erdia baino gehiago eman izanaren ondorio gisa justifika litekeela.
- Egokitasun-tasa % 88,4koa da Lehen Hezkuntzako 6. mailan eta % 86,7koa DBHko 4. mailan
- Neskek mutilek baino emaitza hobeak lortzen dituzte arloak edo ikasgaiak gainditzeari dagokionez. Promozioari dagokionez, Lehen Hezkuntzako eta DBHko emaitzak antzekoak dira, baina Batxilergoan neskeenak hobeak dira. Egokitasun-tasa ere hobea dute. Nesken aldeko distantzia handitu egiten da adinean aurrera egin ahala.
- Beste Autonomia-Erkidego batzuei dagokienez, Euskal Autonomia Erkidegoa posizio onean dago tituluari eta graduazio-tasari dagokienez, DBHko 4. mailan, Batxilergoan eta LHko oinarrizko teknikarian.

- **Etapa amaierako ebaluazio diagnostikoa**

Etapa erdiko ebaluazio diagnostikoa 2009tik egiten da gure sisteman, baina etapa amaierako diagnostikoa berriagoa da, 2018tik.

Edizio honetan, ISEI-IVEIk ebaluazio akademikoaren eta diagnostikoaren arteko koherentzia aztertu du, eta ondorio hauek atera ditu:

- Koherentzia orokorra dago ikasleen emaitzen ordenamenduan bi ebaluazioetan (2018 eta 2022) eta, bi etapetan.
- Ebaluazio diagnostikoan, hasierako maila zehaztea exijenteagoa da gutxiegi maila definitzea baino, baina esan daiteke gutxiegi duten ikasle guztiak hasierako mailan daudela eta ikasle batzuek gainditu egiten dutela ikastetxeetan.
- Bi sareetan antzeko irizpideak erabiltzen dira ebaluazio akademikoetan, ñabardura batzuekin; matiz horiek ikastetxeen eskakizun handiagoa edo txikiagoa ekar dezakete hainbat ikasgaitako ebaluazio jarraituari dagokionez.

Errendimendu-mailei dagokienez, 2022an DBHko 4. mailan **euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunaren** emaitzak 2018koak eta edizio horretako Lehen Hezkuntzako 6. mailakoak baino hobeak ziren. Nabarmentzekoa da hasierako maila 7 puntu jaitsi zela eta maila ertainean 5,5 puntu igo zela eta maila aurreratuan 1,5 puntu.

Gogoratu behar da ebaluazio akademikoan DBHko 4. mailan euskara irakasgaiak Bigarren Hezkuntzako aurreko mailetan baino gaindituen ehuneko handiagoa lortzen duela (2022-23 ikasturtean % 93 gainditu zuen, eta 3., 2. eta 1. mailan, berriz, % 89, % 84 eta % 87, hurrenez hurren).

Ondoriozta daiteke denboraren joanak modu positiboan laguntzen duela irakasgai honen emaitzen bilakaeran, Lehen Hezkuntzan gainditzen zen ehuneko txikiena lortzen baitzuen (% 84 2. eta 4. mailetan eta % 88 6. mailan).

Gaztelaniazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunak hasierako mailan % 15 inguruko ehunekoak erakusten ditu bi maila eta edizioetan, eta hori Europako estrategian ezarritako helburua da. 6. mailan mantendu egin dira (% 16,6 eta % 16,8) 4. mailan, aldiz, 1,5 puntuko jaitsiera gertatu da hasierako mailan. LHko 6. eta DBHko 4. mailetan, maila ertainak gora egin zuen (6 puntu baino gehiago 4. mailan), baina aurreratuak ia 5 puntu egin zuen behera 4. mailan ere.

Ingelesezko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunak emaitza hobeak izan ditu 6. mailan 2022an; izan ere, hasierako mailan ehuneko 2,5 puntu jaitsi zen, erdian 3 puntu eta aurreratuan 5 puntu baino gehiago. DBHko 4. mailan ez zen gauza bera gertatzen; izan ere, batez besteko maila 5 puntu baino gehiago hazi bazen ere, hasierakoa pixka bat igo zen eta aurreratua 6 puntu baino gehiago jaitsi zen.

2022ko edizioko **matematikarako gaitasunak** emaitza okerragoak lortu zituen errendimendu-mailetan 2018koarekin alderatuta; izan ere, 6. eta 4. mailetan 2 puntu inguru igo zen hasierako eta erdiko maila, eta 4 puntu inguru jaitsi aurreratua.

Gaitasun zientifikoari dagokionez, deigarria da 6. mailako hasierako mailaren ikasleen ehunekoa 13 puntu baino gehiago igo izana eta maila ertainean eta aurreratuan behera egin izana.

Kontseiluak aintzat hartzen du STEAM eremuan oro har egiten ari den lana, STEAM Euskadi ekimenaren, STEAM proiektuak garatzeko deialdien edo plantilla esleitzeko irizpideei buruz 2022an sinatutako akordioaren bidez. Akordio horrek berrikuntzari lotutako baliabideak egonkortzea aurreikusten du, eta, zehazki, ikastetxeetako STEAM eremuari lotutakoak, baina emaitza horiek ez dira espero zirenak.

(P10) Hori kontuan hartuta, gaitasun zientifikoan emaitzaren jarraipen espezifikoa egitea proposatzen du Kontseiluak, beharrezkoak diren hobekuntza-ekimenak txertatzeko.

Ikasten eta pentsatzen ikasteko gaitasuna lehen aldiz ebaluatzen zen eta emaitzak hobeak ziren DBHko 4. mailan Lehen Hezkuntzako 6. mailan baino. Gainera, maila aurreratuaren ehunekoa oso positiboa zen (% 34,4), eta horrek ikasle horien heldutasun-maila egokia dela adieraziko luke.

Aztertutako aldagaiak eta emaitzetan duten eragina

Sexuaren araberako emaitzek 2018ko ebaluazioarekiko joera bera dute, eta nesken emaitzak hobeak dira gaitasun guztietan, matematiketan izan ezik. Bestalde, egokitasunari dagokionez, ikasle ez-egokiek ikasle egokiek baino emaitza txarragoak lortzen dituzte gaitasun guztietan.

ISEKi dagokionez, Lehen Hezkuntzako 6. mailako euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna eta matematikarako gaitasuna aztertuta, alde nabarmena ikusten da ikastetxearen ISEK edo banakako ISEK erreferentziatzat hartzen denean, ikastetxearen ikuspegitik emaitzak hobeak izanik. Beraz, esan daiteke ikastetxearen eta bere profesionalen esku-hartzeak ikasle horien emaitzak hobetzen lagun dezakeela. Izan ere, ISEI-IVEIk behin baino gehiagotan erakutsi ditu espero baino emaitza hobeak eta txarragoak lortzen dituzten ikastetxeen puntuazioen desbideratzeak ISEK mailarekin alderatuta.

Atzerriko eta ikasle autoktonoei dagokienez, bi ebaluazio diagnostikoen arteko hizkuntza-gaitasunen puntuazioen aldea handitu egin da Lehen Hezkuntzako 6. mailan, eta 4. mailan mantendu edo murriztu da, batez ere ingelesezko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunean (7 puntu).

Hala ere, hizkuntzazkoak ez diren gaitasunetan, aldeak handitu egin dira, bai 6. mailan, bai 4. mailan, eta distantzia handiena gaitasun zientifikoan gertatzen da, 6. mailan.

Kontuan izan behar da probak atzerritar jatorriko eta berriki eskolatutako ikasleek egiten dituztela (urtebete baino gehiago euskal hezkuntza-sisteman), eta ikasle horiek proba aplikatzeko hizkuntzak ezagutzen dituztela.

(P11) Premisa hori ikusita, Kontseiluak atzerritar jatorriko ikasleen puntuazioak aztertzea proposatzen du, Euskal Hezkuntza-Sisteman eskolatutako denbora kontuan hartuta; izan ere, gero eta ikasle gehiagok egiten dute beren ibilbidea sistema horretan, eta, beren burua atzerritar jatorrikotzat izan arren, Euskal Autonomia Erkidegoan jaio dira.

Kontseiluak modu positiboan baloratzen ditu ikasle erresilientearen kontzeptua eta ISEI-IVEIk ikerketaren oinarritik egindako azterketa. Azterketa horretan esaten da erresilientzia ez dela talentuagatik soilik, baizik eta *iraunkortasunetik edo bere buruarekiko konfiantzatik haratago doazen beste faktore batzuengatik, hala nola familiaren inplikazioagatik, komunikazioagatik eta eskakizunagatik edo ingurune afektibo mesedegarria egoteagatik*. Hala ere, erronka bat da, emaitza altuak lortzen dituzten ingurune behartsuetako ikasleen ehunekoa oso txikia baita.

Egia esan, bai ISEK bai egokitasuna, ama-hizkuntza edo sexua, hasieratik aztertzen ari diren aldagaiak dira. Hezkuntza-politikatik hartzen diren erabakietan eragin erabakigarria izan dezaketen azterlan eta ikerketetarako oinarri gisa balio duten joerak markatzen dituzte.

Horrela, ISEK baxua duten biztanleak biltzen dituzten zentroekiko kezka, ikasturteko errepikapenaren balioa edo euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunaren emaitzak hobetzeko ekimenak behin eta berriz errepikatzen diren gaiak dira, lortutako ondorioen arabera.

Kontseiluak beste aldagai batzuk izateko beharra planteatu du dagoeneko. Zehazki, 2019-21 txostenean honako hauek kontuan hartzea proposatzen zuen:

- Zuzendaritza-taldearen lidergoaren kudeaketa
- Aniztasunari erantzuteko ezarritako dinamikak
- Irakaskuntzarekin zuzenean lotutako alderdien ebaluazioa (irakasleen esku-hartzea)
- Irakasleen etengabeko prestakuntza eta berrikuntza.

2022ko edizioan, kapitulu honetan adierazten da galdetegian galdetu zitzaiela ikasleei ea uste zuten pandemia-aldiak emaitzetan eragin ziezaiekeela. Bada, bi etapetan (nahiz eta garrantzi handiagoa izan Lehen Hezkuntzan), eragin handiagoa izan ziotela sentitzen zuten ikasleek emaitza baxuagoekin erlazionatzen dituzte, gehiegi eragin ez ziela adierazten zutenek baino.

Ondorioz, ikasleek eta, familiak eta irakasleek berek proba horiek egiteko motibazioak duten eraginak eragina izan dezake ikasleen emaitzetan.

Ez dezagun ahaztu proba horiek ez dutela ondoriorik ikasle bakoitzaren espedientean, eta, beraz, a priori, proba horiek egiteko interesa murriztu daiteke.

Beraz, probaren aurreko motibazioa aldagai bat da, eta horri buruzko informaziorik ez dago, baina eragin nabarmena izan dezake.

(P12) Horregatik guztiagatik, Kontseiluak proposatzen du gai hori kontuan hartzea eta emaitzen analisiak egitean motibazioa aldagaia kontuan hartzea, jakiteko nola eragiten duen eta, hala badagokio, zer neurri mota sar daitezkeen.

- **Hizkuntza-helburuak**

Curriculum-hizkuntzek ingurune soziolinguistikoan duten egoerari buruzko diagnostikoa funtsezkoa da irakasleen esku-hartzea diseinatzerakoan, hizkuntzen ikaskuntzarekin lotutako irteera-profila lortzen laguntzeko. Gainera, ikastetxeek tresna espezifiko bat dute, Hizkuntza Proiektua. Bertan, diagnostiko horretatik abiatuta, jarduteko erabakiak eta proposamenak adostu behar dituzte.

EUSTATek eta inkesta soziolinguistikoak testuinguruari buruzko datu orokorrak ematen dizkigute, eta interesgarriak dira, ikastetxeek eta Hezkuntza Sailak berak kontuan hartu beharreko joerak zehazten baitituzte.

EUSTATen datuen arabera, EAEko biztanleen % 70ek gaztelania du lehen hizkuntza, eta % 18k euskara. Hala ere, 2 urte eta gehiagokoen % 62,4k du euskararen ezagutzaren bat, eta euskaldunen ehuneko handiena 10-14 urtekoen artean dago, % 90,5ekin.

Inkesta soziolinguistikoaren arabera, 16 urtetik gorako biztanleen % 36,2 euskaldunak dira eta alde nabarmenak dituzte hiru lurraldeen artean. Gipuzkoak du euskal hiztunen erdia baino gehiago, eta urrun dago Bizkaitik (% 30,6) eta Arabatik (% 22,4). Gainera, 1. eta 2. eremuetan (hau da, % 20 baino gutxiago eta % 20-50 euskaldun) euskaldunen % 55,4 bizi da.

Datu hori, a priori positiboa dena, biztanleria horren ezaugarri batzuetatik zehazten da, hala nola lehen hizkuntzatik, euskaraz hitz egiteko erraztasunetik, familia-transmisiotik eta erabilera sustatzeko jarreratik.

Euskara da 16 urte edo gehiagoko biztanleen % 18,4ren eta 16 eta 24 urte bitarteko eta 65 urtetik gorako biztanleen % 38ren lehen hizkuntza.

Euskara gaztelania baino gehiago hitz egiteko erraztasuna Gipuzkoan (% 38,7) eta Bizkaian (% 19,8) eta Araban (% 8,5) ematen da.

Familia-transmisioa euskaraz % 85,5ean gertatzen da guraso biak euskaldunak direnean, baina bien lehen hizkuntza denean ehuneko hori % 98ra iristen da.

Guraso euskaldun bakarra duten familiak gero eta gehiago dira, eta adinak behera egin ahala euskara transmititzen dute. Egoera hori areagotu egiten da gurasoaren lehen hizkuntza euskara denean.

Interesa eta jarrera euskararen erabileran eragina duten bi aldagai dira, aipatutakoez gain (lehen hizkuntza, erraztasuna edo familia-transmisioa). Eremu soziolinguistiko guztietan, euskararen erabilerarik handiena 16-24 urte bitartean gertatzen da, eta horrek oinarrizko hezkuntza-ibilbidearen eta derrigorrezkoaren ondoko ikasketen eragina islatzen du. Bestalde, biztanleen % 63,2k interes handia edo nahiko handia du euskararekiko, eta horrek eragina izango du, ziurrenik, seme-alabentzako D ereduaren aukeraketan. Izan ere, lehen esan bezala, gaur egun, Haur Hezkuntzatik Batxilergora arte matrikularik handiena duena da.

Adierazi behar da Hizkuntza-komunikaziorako konpetentziaren emaitzek, euskarazkoak zein gaztelaniazkoak, esku-hartze espezifikoa eskatzen dutela, eta, beraz, Kontseilu honek beharrezkotzat jotzen du ikastetxeen irakurketa-planetan eragiteaz gain Hezkuntza sailak, Kulturarekin batera, irakurketa plan bat aurrera eramatea behar den finantziazioarekin, ikasleek bi hizkuntza ofizialetan duten hizkuntza-gaitasuna hobetzeko.

- **Euskararen erabilera ikastetxeetan**

Ebaluazio diagnostikoaren Lehen Hezkuntzako 6. mailako bi edizioak alderatuta, nabarmentzekoa da beti euskaraz hitz egiten dutela dioten ikasleen erabilera handitu egin dela, eta are gehiago gaztelania euskara baino gehiago erabiltzen dutela diotenena.

DBHko 4. mailan jaitsi egiten da beti gaztelaniaz edo beste hizkuntza batean hitz egiten duten ikasleen ehunekoa, baina oso portzentaje altua da Lehen Hezkuntzako 6. mailakoekin alderatuta (% 39 eta % 19, hurrenez hurren). Bestalde, 2018tik 2022ra bitartean, 6. mailan bezala, handitu egin da gaztelania euskara baino gehiago hitz egiten duten ikasleen ehunekoa (ehuneko 8 puntu), eta neurri txikiagoan ikastetxean beti euskara erabiltzen dutela diotenena (ehuneko 1,9 puntu).

Euskararen erabilera globala (Lehen Hezkuntzako 6. mailan eta DBHko 4. mailan) beti da handiagoa D2 ereduan (testuinguruan % 50 edo gehiago euskaldunak) D1 ereduan (% 50 baino gutxiago euskaldunak) eta AB ereduan baino. Beraz, ereduak eta testuinguru soziolinguistikoak erabileran eragiten dutela frogatzen da.

Ikasgelako edo jolastokiko erabilera espezifikoari dagokionez, D1eko 6. mailan 10 puntu baino zertxobait gehiago jaitsi da ikasleen erabilera ikasgelan, eta 5 puntu patioan. DBHko 4. mailan, 2022an erabilerak gora egin du D2an aztertutako egoera guztietan. Hala ere, D1ean, Lehen Hezkuntzan bezala, erabilera asko jaitsi da ikasgelan eta jolastokian.

Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunaren emaitzak eta euskararen erabilera kontuan hartuta, egiaztatu da 2022an, Lehen Hezkuntzako 6. mailan, beti euskaraz egiten duten ikasleek emaitza hobeak lortzen dituztela, eta, ondoren, euskara gaztelania baino gehiago hitz egiten dutenek. 4. mailan ere emaitza onenak beti euskaraz hitz egiten dutenen artean lortzen dira, eta ondoren bietan berdin hitz egiten dutenen artean.

D eredua berariaz aztertuta, gauza bera gertatzen da. Gainera, beti euskaraz hitz egiten duten ikasleen % 82k Lehen Hezkuntzako 6. mailan eta % 90ek DBHko 4. mailan gainditu egiten dute euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunaren hasierako maila.

ISEI-IVEIk definitutako elebitasun-tipologiaren profilei dagokienez, 2022an, 6. mailan, elebitasun orekatua duten ikasleei dagokie ehunekorik handiena, 2018an bezala; hala ere, 3,9 puntu egin du behera, eta gaztelania elebakarra 3 puntu igo da. Euskaraz eta gaztelaniaz gai ez diren ikasleek 1,2 puntu egin dute gora.

DBHko 4. mailan ere elebitasun orekatua duten ikasleak dira ehuneko handiena dutenak (% 42,2), eta ia 30 puntuko aldea dute gaztelaniazko ikasle elebakarrek (% 12,7) eta euskara nagusi den elebidunak (% 11,6). Ehuneko txikiena euskarazko ikasle elebakarrei dagokie (% 7,2), eta gainerako kasuetan ehunekoak oso antzekoak dira. Maila altuko elebitasun orekatua duten ikasleak (% 9,2), gaztelania nagusi duten elebidunak (% 8,8) eta euskaraz eta gaztelaniaz gaitasunik ez dutenak (% 8,3)

Ondoriozta daiteke, DBHko ikasturteak igaro ondoren, elebitasun orekatua duten ikasleak ia 11 puntu hazi direla, eta horrek adierazten du hezkuntzako esku-hartzeak erraztu egiten duela ikasleen egoera hobea izatea gaitasun horren aurrean. Era berean, ikasgelan edo ikasgelatik kanpo erabiltzeak gaitasun horren hasierako maila gainditzen duten ikasleen ehunekoa hobetzen laguntzen du.

(P13) Hala ere, D2ren eta D1en arteko erabileran eta emaitzetan adierazitako aldeez ohartarazten da. Hori dela eta, Kontseiluaren ustez, Euskarazko Hizkuntza-Komunikaziorako Gaitasuna lortzeko (B2, DBHko 4. mailan), ikasleekin esku hartzeko modua desberdina izan behar da ikasitako hizkuntza-eskakizunen arabera, eta modu espezifikoan erantzun behar zaie lortutako puntuazioen batez bestekoa hasierako mailan dutenei.

(P14) Bestalde, Kontseiluak uste du ikastetxeei orientazioa eman beharko zaiela, Lehen Hezkuntza amaitzean ikasleek B1 eta Bigarren Hezkuntza amaitzean B2 euskaraz lortu dituztela egiaztatzeko prozedurari eta irizpideei dagokienez.

Euskarazko Hizkuntza-Komunikaziorako Gaitasuna hobetzeko garatutako ekimenei dagokienez, Kontseiluak EUSLE programan ikastetxe gehiago sartzea proposatu zuen 2019-21 txostenean, beste laguntza batzuen aurrean esku-hartzea positibotzat jotzen zuelako (salbuespenak, zehazki). Igoera hori batez ere Gipuzkoan izan da, 7 zentrotik 19ra igaro baita, eta Araban 9tik 12ra. Bitxia bada ere, Bizkaian 14tik 8ra jaitsi da.

Hala ere, beste hezkuntza-sistema batzuetan (Australian edo Kanadan, esaterako) egiten den praktika kontuan hartuta, harrera-zentroak dituzte, denbora-tarte mugatu baterako, eta, aldi horretan, hizkuntzaren hasierako ikaskuntza proposatzen da, ikastetxean oinarrizko ezagutza-maila lortzeko. Hala, gure kasuan, euskaraz murgiltzeko aldi horren ondoren, ikastetxeetan EUSLE esperientziarekin jarraituko lukete, baina EUSLE gelan nahiz ikasgela arruntean aprobetxamendu handiagoa ahalbidetuko dien maila batetik abiatuta.

Aldez aurretiko eskolatzea da, eskolatze osagarri bat, udal-mailan antola daitekeena, baita ikastetxetik kanpo ere. Eskolatze horrek nahitaezko bertaratzea eskatuko luke, bai eta ikasle horiek ofizialki matrikulatuta egongo liratekeen ikastetxeekiko koordinazioa ere.

(P15) Positibotzat jo da EUSLE programa handitzea 112 ikasle gehiagorekin, bai eta 78 ikaslek A2 maila lortu izana ere, nahiz eta espero den hurrengo ikasturteetan emaitza zabalagoa izatea eta programa horren ebaluazio zorrotza egitea. Gainera, Kontseiluak proposatzen du esperientzia pilotu batzuk egitea EUSLE programen aurretik, beharrezkoa den kanpo-jarraipena egiteko, hala badagokio, udalen eta Sailaren arteko akordio-formulak baliozkotzeko, gizarte- eta hezkuntza-programen diseinuaren eta garapenaren esparruan. (2022ko apirileko Hezkuntza-Akordioa. Gobernantzaren atala).

Arlo horretako prestakuntzari dagokionez, oso komenigarria da 2019ko ekainean ikastetxeetako hizkuntza-normalkuntzako Ulibarri Programa arautzen duen Dekretua eguneratzea, proiektu horiek ikastetxearen Hizkuntza-proiektuarekin lotzeaz gain, Euskarazko Hizkuntza-Komunikaziorako Gaitasunaren emaitzak hobetzeko inpaktuarekin ere lotzen baitira.

(P16) Horretarako, Kontseilu honek uste du gaitasun horretan lortutako emaitzen (barnekoak eta kanpokoak) azterketatik abiatuta, neurri zehatzak sartu beharko liratekeela, modu sistematikoan planifikatu eta garatuta lortu nahi den inpaktua lor dezaten.

Ildo horretan, oso interesgarria da ISEI-IVEIk D ereduan eskolatutako ikasleek beren hizkuntza-eskakizunaren karakterizazioari dagokionez lortutako emaitzei buruz egiten duen azterketa.

Kontseiluak lehentasunezkotzat jotzen du ikastetxeetan esku hartzea Euskarazko Hizkuntza-Komunikaziorako Gaitasuna hobetzeko, aztertutako kanpo-ebaluazioen emaitzen arabera. Horregatik, berritasun gisa aurkezten diren ekimenak, bai irakurmenaren ITT ikerketa (kasu honetan euskaraz eta gaztelaniaz), bai Berbalapiko, Elkar Hitz eta Piktoidazketa (euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez), ondo baloratzen dira hainbat arrazoirengatik:

Lehenik eta behin, ezarpen mugatua egin da, eta jarraipen handia egin zaio, erabiltzen diren tresnak neurtu nahi denera hobekien egokitzen direla bermatzeko.

Bigarrenik, esan bezala, irakasleen esku-hartzearen plangintza eta sistematizazioa dakartelako, ikasleen emaitzak hobetzeko.

Azkenik, esperientzien emaitzaren berri emango duen ikerketa bati lotu zaizkiolako.

(P17) Horregatik guztiagatik, eta emaitza horien zain, positiboak izango balira, Kontseilu honek proposatzen du Berbalapiko praktika zehatz gisa jorratzea, gaur egun hizkuntza-normalizazioko proiektuetarako gordetzen den eremuan. Horrela, euskarazko ahozko adierazpena hobetzen duten estrategien plangintzan eta sistematizazioan eta, ondorioz, erabileraren normalizazioan aurrera egingo litzatekeela ulertzen da.

Gainera, eta ebaluazioaren emaitzen zain, Piktoidazketa programak euskararen, gaztelaniaren eta ingelesaren arteko transferentzia errazten duten elementuak ditu, idatzizko eta ahozko ulermena eta adierazpena hobetzen laguntzen dutenak. Hori dela eta, Kontseiluak proposatzen du programa ikastetxe gehiagotara zabaltzea, eta, bereziki, zaurgarritasun-indize handia dutenetara.

Zalantzarik gabe, kapituluaren azken puntuan aipatutako erakunde edo instituzioek euskararen ezagutza eta erabilera sustatzen laguntzen dute, azken Inkesta Soziolinguistikoak erakutsi digunez, biztanleriaren % 36 euskalduna den unean, nahiz eta % 21ek gaztelania bezala edo gehiago erabiltzen duen. 16-34 urteko biztanleen artean, ehuneko hori % 33ra igotzen da.

Eskolak funtsezko zeregina du, baina baita familiak eta inguruko eragileek ere. Izan ere, euskararen presentzia handitzen laguntzen duten heinean, espazio batzuk sustatzen ari dira, eta, horietan, euskararen adierazpen naturalak pertsonak motibatzen lagunduko du, batez ere adingabeak eta gazteak euskararen erabilera normalizatzeko.

Azkenik, 2022ko apirileko Hezkuntza Itunean jasotako proposamen berria aipatu nahi dugu, Euskara Ikasteko Institutua sortzeari buruzkoa, irakasleen hizkuntza-gaitasuna eta gaitasun metodologikoa hobetzeko, eskola-materiala ekoizteko eta hizkuntzak ikasteko proposamen onenei buruzko ikerketa egiteko, batez ere diglosia-egoeretan.

Gure ustez, hori gauzatzen bada, azken urteetan garatutako proposamenen (IRALE, NOLEGA, Berritzeguneetako aholkularitzak, etab.) ebaluazio orokorrean oinarritutako diagnostiko batetik abiatu beharko da, lehentasunak eta beharrezko baliabideak zehazteko.

5.- GIZA BALIABIDEAK

Sarrera

5.1.- HEZKUNTZA-PERTSONALA EUSKADIKO IKASTETXEETAN

5.1.1.- Hezkuntza-pertsonala, mailaren, sexuaren, adinaren eta titulartasunaren arabera

5.1.2.- HPBak dituzten ikasleei arreta emateko espezialistak

5.1.3.- Ordainketa eskuordetuko hezkuntza pertsonala

5.2.- IRAKASKUNTZA PUBLIKOKO HEZKUNTZA-PERTSONALA

5.2.1.- Plantilla esleitzeko irizpideei buruzko akordioa (2022ko maiatza)

5.2.2.- Irakaskuntzako funtzio publikoan sartzea

5.2.3.- Profil profesional berriak

5.2.4.- Lanpostuen zerrenda

5.2.5.- Irakaskuntza publikoko plantillen bilakaera harreman juridikoen arabera

5.2.5.1.- Behin-behinekotasuna eta egonkortasuna.

5.2.5.2.-Plantillaren banaketa, sexuaren eta adinaren arabera

5.2.5.3.-Lanaldi motak

5.3.-IKASTETXE PUBLIKOEN LIDERGOA ETA AUTONOMIA

5.3.1.- Araudi berriaren azterketa

5.3.2.- Proiektua duten zuzendaritza-taldeak

5.3.3.- Praktiketako irakasleak

5.4.-PRESTAKUNTZA ETA BERRIKUNTZA

5.4.1.- Prest Gara

5.4.2.- Ikastetxeko proiektuak

5.4.3.- Lehentasunezko eremuak

5.4.3.1- Hezkuntza-lidergoa

5.4.3.2.- Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna eta eskola eleanitza

5.4.3.3- Gaitasun digitala

5.4.3.4- Emozio-esparrua Bizikasi esparruan

5.5.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

Sarrera

Kapitulu honetan, Euskal Hezkuntza-Sistemako ikastetxeetako irakasleen informazio orokorraz gain, sare publikoko plantillarekin lotutako alderdi batzuk jorratzen dira, hala nola ikastetxe horien lidergoa eta autonomia. Kapituluaren amaieran, 2021-22 eta 2022-23 ikasturteetan eskainitako prestakuntza eta berrikuntza aztertuko dira.

5.1.- IRAKASLEAK EUSKADIKO IKASTETXEETAN

5.1.1.- Irakasleak, mailaren, sexuaren, adinaren eta titulartasunaren arabera

Hezkuntza-pertsonalaren kopurua % 1,7 hazi da 2021-22 ikasturtean, neurri handiagoan sare publikoan (% 2,7) eta pribatuan (% 0,1).

Etapaka, guztietan igo da sare publikoan: % 2,2 Haur eta Lehen Hezkuntzan, % 3,2 Bigarren Hezkuntzan eta % 4 irakaskuntza-funtziorik gabeko langileen artean. Itunpeko sarean ia berdin dirau bi etapetan, eta irakaskuntza-funtziorik gabeko langileak % 3,5 gutxitu dira. Helduen Hezkuntzan% 0,5 jaitsi da sare publikoan; pribatuan % 7,7 hazi da.

5.1.1.a taula. Hezkuntza-pertsonalaren banaketa, hezkuntza-mailaren eta titulartasunaren arabera 2020-21 ikasturtetik 2021-22 ikasturtera

	2020-21			2021-22		
	Publikoa	Pribatua	GUZTIRA	Publikoa	Pribatua	Guztira
Haur eta Lehen Hezkuntza	11.994	6.951	18.945	12.261	6.958	19.219
Bigarren Hezkuntza	10.793	7.096	17.889	11.138	7.113	18.251
Helduen Hezkuntza	609	13	622	606	14	620
Irakaskuntza-funtziorik gabe	1.364	635	1.999	1.418	613	2.031
Unibertsitateaz kanpoko mailak, guztira	**24.748**	**14.276**	**39.024**	**25.414**	**14.286**	**39.696**

Datuak Estatistika. Hezkuntza saila

5.1.1.b taula. Hezkuntza-pertsonalaren banaketaren bilakaera hezkuntza-mailaren eta titulartasunaren arabera. 2020-21etik 2021-22era

	Bilakaera 2020-21etik 2021-22ra		
	Publikoa	Pribatua	Guztira
Haur eta Lehen Hezkuntza	2,2%	0,1%	1,4%
Bigarren Hezkuntza	3,2%	0,2%	2,0%
Helduen Hezkuntza	-0,5%	7,7%	-0,3%
Irakaskuntza-funtziorik gabe	4,0%	-3,5%	1,6%
Unibertsitateaz kanpoko mailak, guztira	**2,7%**	**0,1%**	**1,7%**

Sexuaren arabera, emakume gehienak bi sareetan eta bi etapetan daude, baina proportzio handiagoan Lehen Hezkuntzan eta sare publikoan.

5.1.1.a grafikoa. Irakasleen banaketa sareen, etapen eta sexuaren arabera. 2021-22 ikasturtea

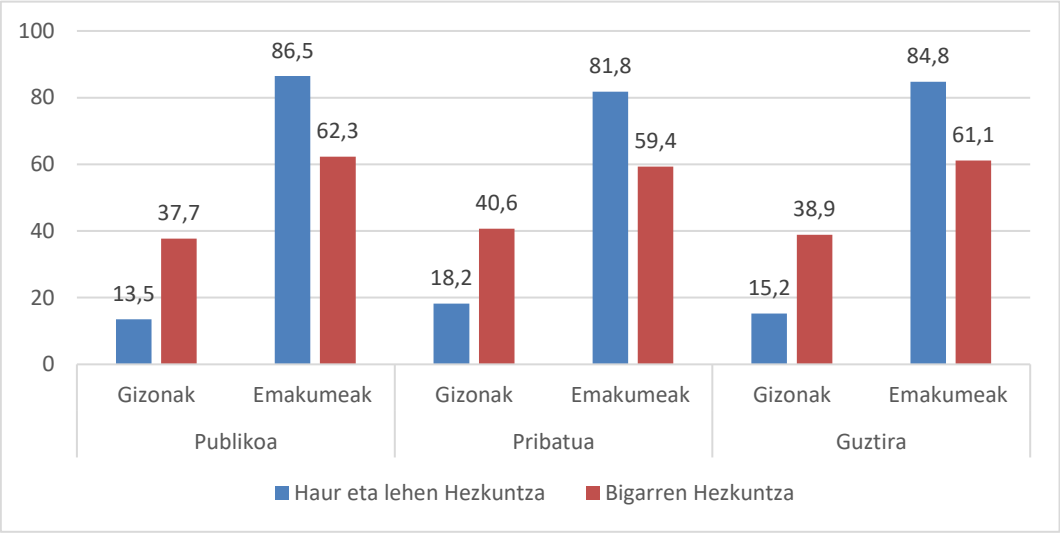

5.1.1.c taula. Irakasleen banaketa sareen, etapen eta sexuaren arabera. 2021-22 ikasturtea

	Publikoa		Pribatua		GUZTIRA	
	Gizonak	Emakumeak	Gizonak	Emakumeak	Gizonak	Emakumeak
Haur eta Lehen Hezkuntza.	1.660	10.601	1.266	5.692	2.926	16.293
Bigarren Hezkuntza	4.204	6.934	2.891	4.222	7.095	11.156

Hezkuntza Sailaren datu estatistikoak

Bestalde, zuzendaritza-karguak aztertuz gero, kasu guztietan gehiengoa emakumeek ordezkatzen dutela egiaztatzen da, ondorengo grafikoan adierazten den bezala:

5.1.1. b. grafikoa. Zuzendaritza-taldeetako emakumeen ehunekoa, zentroaren titulartasunaren, karguaren eta zentro-motaren arabera.

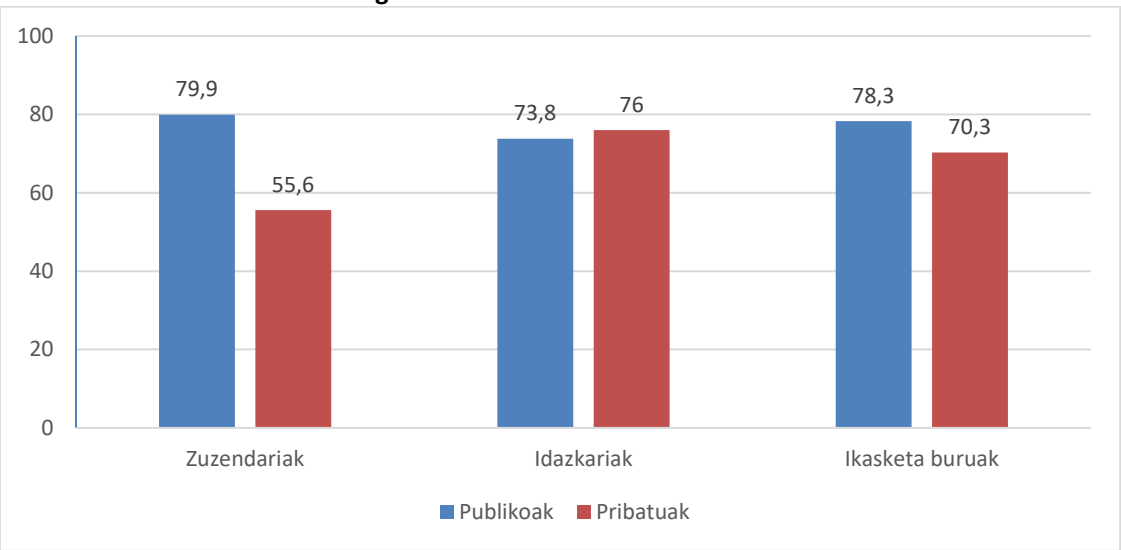

Geuk egina, MEFPeko datuetan oinarrituta.Unibertsitateaz kanpoko araubide orokorreko irakaskuntzak

Adinaren arabera, irakaskuntza publikoko irakasleek adin altuagoa dute, % 39 50k urte edo gehiago dituzte eta pribatuan %37,4k.

5.1.1.c-grafikoa. Irakasleen banaketa adin-tarteen eta sarearen arabera. 2021-22

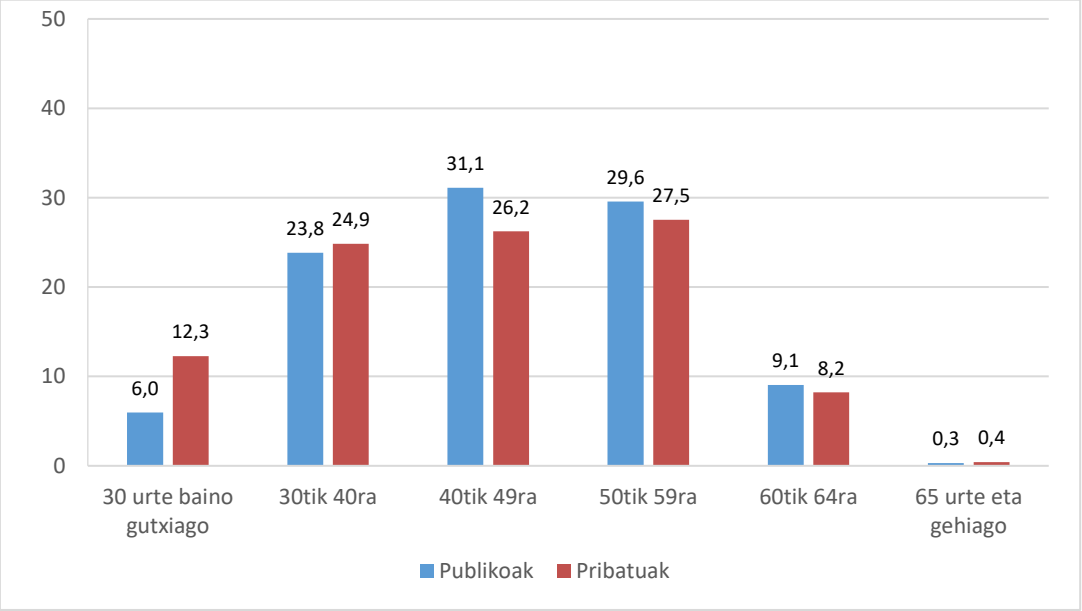

Geuk egina, MEFPeko datuetan oinarrituta

Eustatek 2021-22 ikasturterako emandako datuen arabera, irakasleen/taldearen eta ikasleen/irakasleen ratioak hobeak dira publikoan bi etapetan.

5.1.1.d grafikoa. Irakasleen/taldeen eta ikasleen/irakasleen ratioak, mailaren eta sarearen arabera. 2021-22 ikasturtea (Eustat)

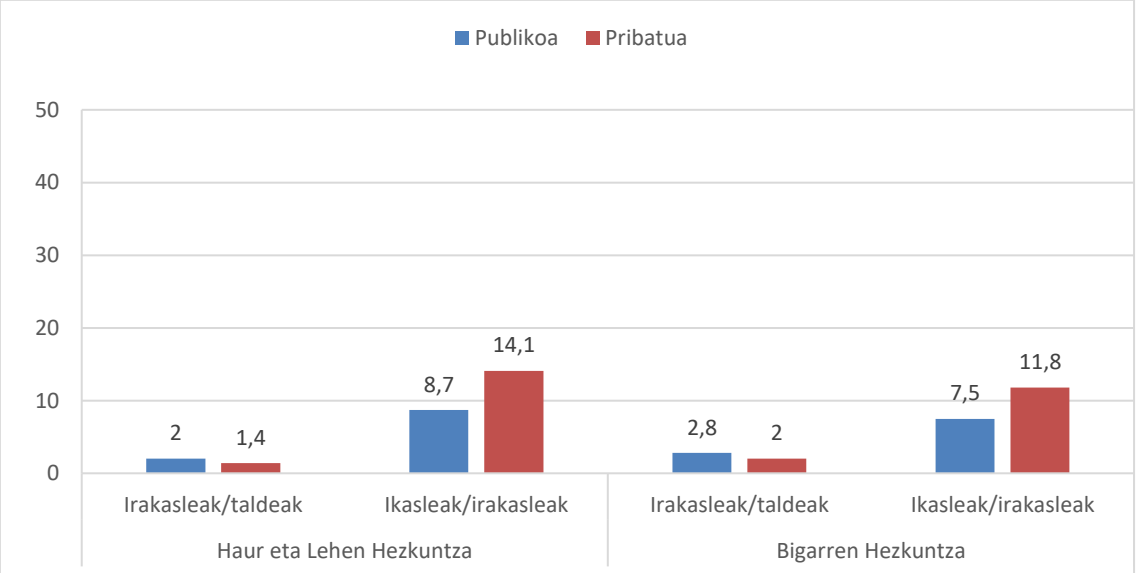

5.1.2.- HPBak dituzten ikasleentzako arreta

Hezkuntza-laguntzako espezialistek eta pedagogia terapeutikoko irakasleek hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak dituzten ikasleak ere artatzen dituzte

5.1.2. taula.- HPBak dituzten ikasleei arreta emateko espezialista, sareka. 21-22

	Sarea	2021-22	2022-23	%urte bat
Pedagogia terapeutikoa	Publikoa[17]	1.229.5	1.287,5	4,72
	Itundua[18]	512	565	10,35
Hezkuntza-laguntza espezialista	Publikoa	987,5	1.093,5	10,73
	Itundua[19]	605	636,5	5,21
Lantegi Maisua	Publikoa	53	53	0
	Itundua	24	24	0
Entzumena eta hizkuntza	Pub. eta Ordezkaritza	220,5	224,5	1,81
Terapeuta okupazionala	Berritzegune	14,5	14,5	0
Fisioterapeuta	Berritzegune	36	36	0
Zeinu hizkuntzako interpretea	Berritzegune	22	20	-9.09

5.1.3.- Ordainketa eskuordetuko irakasleak

Ordainketa eskuordetuaren bidez, administrazioak irakasleei soldatak ordaintzen dizkie, itunpeko ikastetxearen izenean.

Irailaren 8ko 293/1987 Dekretuak, hezkuntza-itunen erregelamendua onartzekoak, itunpeko ikastetxeetan ordainketa eskuordetuaren sistema ezartzeko ahalmena ematen dio Gobernuari.

Prozesu horren araudia 1993koa da, eta urriaren 19ko 289/93 Dekretuaren bidez arautu zen sistema horren ezarpena. Ondoren, 1995eko eta 1998ko dekretuetan argitaratutako bi aldaketa egin ziren.

2021eko ikasturtean 9.369 irakasle izan dira ordainketa eskuordetuan, eta 9.357 2022-23 ikasturtean, 12 irakasle gutxiago. Adierazi behar da irakasle batzuk ordainketa eskuordetuan daudela, eta hainbat hezkuntza-mailatan finantzatzen direla. Hori dela eta, etaparen eta lurraldearen araberako banaketan irakasle gehiago daude ordainketa eskuordetuan.

[17] Ikasturte hasierako LZren arabera.
[18] Gela arruntak bakarrik
[19] Gela arruntak eta zereginen ikaskuntzarako gelak

5.1.3 taula. Ordainketa eskuordetuko irakasleak. Etapa eta lurraldeka. 2021-22 y 2022-23

Hezkuntza-etapak	2021-22[20]				2022-23[21]				Aldea
	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	Guztira	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	Guztira	
Haur Hezk.2.zizkloa	263	917	656	1.836	258	893	643	1.794	-42
Lehen Hezkuntza	510	1.910	1.356	3.776	525	1.928	1.378	3.831	55
PT Haur eta Lehen Hez.	36	318	199	553	59	241	145	445	-108
DBH.1.zizkloa	503	1.536	1.007	3.046	444	1.401	925	2.770	-276
HBIPs	21	103	22	146	59	181	83	323	177
1/2HBIP	58	59	58	175					-175
DBH.2.zizkloa	440	1.474	973	2.887	465	1.491	932	2.888	1
Aniztasun Curricularra	19	57	34	110	41	78	40	159	49
PT. Bigarren Hez.	36	131	91	258	51	138	90	279	21

5.2.- HEZKUNTZA-PERTSONALA IRAKASKUNTZA PUBLIKOAN

5.2.1.- Plantilla esleitzeko irizpideei buruzko akordioa (2022ko maiatza)

2022ko maiatzean, Steilas, LAB, CCOO eta UGT sindikatuek akordio bat sinatu zuten 2023-24 ikasturtetik aurrera Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako maila jakin batzuetan eta 2024-25 ikasturtean DBHn eta Batxilergoan abian jarriko ziren ikastetxe publikoetan plantilla esleitzeko irizpideei buruz.

Jarraian, alderdi horietako batzuk nabarmentzen dira:

Egiturazkoak ez diren plazak egiturazkoak bihurtzea, zuzendaritza-eginkizunak betetzeko zuzkidura handitzea, hezkuntza-premia berezietarako eta berrikuntzarako (berrikuntza pedagogikoa, hizkuntza-proiektua, hezkidetza eta STEAM). baliabideak egonkortzea. Gainera, digitalizazio eta administrazio- eta kudeaketa-profilak sortzea aurreikusten da, eta langileak kudeatzeko ordutegi-irizpideak ezartzen dira, ikastetxera atxikitako pertsona-kopuruaren arabera.

Aldatzen edo edukirik gabe uzten ditu irakasle funtzionarioen lan-baldintzak onartzen dituen uztailaren 6ko 185/2010 Dekretuaren zenbait artikulu. Era berean, edukirik gabe utzi ditu 2018ko maiatzaren 14ko akordioaren 7. eta 10. puntuak langile horientzat.

[20] 2022ko urtarrilaren 25eko datuak
[21] 2023ko martxoaren 23ko datuak

Haur Hezkuntzako 2.zikloan gehieneko ratioa hobetu da: unitate bakoitzeko 23 ikasle izatetik 20 izatera igaro da; Lehen Hezkuntzan, 25 ikasle izatetik 23 izatera igaro da, eta Batxilergoan, 30 ikasle izatetik 27 izatera igaro da.

Atzerriko Hizkuntzako (Ingelesa) irakasleak Haur Hezkuntzako 2. zikloan eta Musikan sartzen dira, 4 eta 5 urteko mailetan. Irakasle laguntzaileen dotazio-ratioa 12/1 da 2 urtetan eta 20/1 bigarren zikloan.

Lehen Hezkuntzan, gainera, handitu egin da Gorputz Hezkuntzako irakasleen kopurua astean 3 ordu emateko 1. eta 2. mailetan; 2 ordu astean 3. eta 4. mailetan, eta 1,5 astean 5. eta 6. mailetan.

Bigarren Hezkuntzan PT bat esleitzen da ikastetxe bakoitzeko, betiere DBH irakasten bada, eta akordioan ezarritako irizpideen arabera handituko da.

IKTetako teknikariaren figura sortu da, ez IKT gisa, baizik eta IKTetarako dedikazio gisa.

5.2.2.- Irakaskuntzako funtzio publikoan sartzea

Enplegu publikoan behin-behinekotasuna murrizteko presako neurrien abenduaren 28ko 20/2021 Legeak seigarren xedapen gehigarrian ezartzen ditu iraupen luzeko aldi baterako enplegua egonkortzeko salbuespenezko deialdietan jarraitu beharreko irizpideak. Hala, ezartzen du administrazio publikoek, salbuespen gisa eta urriaren 30eko 5/2015 Legegintzako Errege Dekretuak onartutako Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutuaren Legearen testu bateginaren 61.6 eta 7. artikuluetan aurreikusitakoarekin bat etorriz, lehiaketa-sistemaren bidez deituko dituztela 2016ko urtarrilaren 1a baino lehen aldi baterako eta etenik gabe beteta egon diren plazak, 2.1 artikuluan ezarritako baldintzak beteta.

Aurreikuspen horri lege beraren zortzigarren xedapen gehigarrian jasotakoa gehitzen zaio, eta adierazten da, gainera, seigarren xedapen gehigarrian jasotako egonkortze-prozesuek beren deialdietan sartuko dituztela izaera horretako harremana duten langileek aldi baterako betetzen dituzten egiturazko plaza hutsak, 2016ko urtarrilaren 1a baino lehenagokoak.

Aldi baterako estaldura-tasa egiturazko plazen % 8tik behera kokatu nahi da, eta, horretarako, aldi horretan deitutako enplegu-eskaintzak honako hauek izan dira:

2022ko irailaren 22ko Agindua (2022-09-30eko EHAA): EAEko Bigarren Hezkuntzako irakasleak, Hizkuntza Eskola Ofizialetako irakasleak, Musika eta Arte Eszenikoetako irakasleak, Arte Plastikoetako eta Diseinuko irakasleak, Maisu-Maistrenak eta Lanbide Heziketako irakasle teknikoen kidegokoak (desagertzear daudenak). (Hutsen zuzenketa: 23-04-13)

Iraupen luzeko aldi baterako enplegua egonkortzeko salbuespenezko prozesua da, 2016ko urtarrilaren 1a baino lehen modu jarraituan aldi baterako okupatutako plazetara mugatuta. Agindu horren bidez, 3.169 plaza atera dira lehiaketara: 301, 1. HE dutenak, eta 2.868, 2. HE dutenak, kidego desberdinetan banatuta.

Agindua, 2022ko azaroaren 30ekoa (2022/12/12ko EHAA), Euskal Autonomia Erkidegoko Lanbide Heziketako Sektore Berezietako Irakasle Espezialisten Kidegoan iraupen luzeko aldi baterako enplegua egonkortzeko salbuespenezko prozesurako deialdia egiten duena. (23-04-13ko hutsen zuzenketa)

Oraingo honetan, 179 plaza atera dira lehiaketara txanda irekian, A taldeko A2 azpitaldekoak; horietatik 81 plaza 1. HE dute eta 98 plaza 2. HE.

Zioen azalpenean azaltzen den bezala, deialdi horietan 20/2021 Legearen seigarren eta zortzigarren xedapen gehigarrietako baldintzak betetzen dituzten eta EAEko Hezkuntza Administrazioaren 2018ko (2. lan-eskaintza), 2019ko (2. lan-eskaintza), 2020ko, 2021eko eta 2022ko lan-eskaintza publikoetan sartuta dauden plazak sartu dira. Eskaintza horiek Gobernu Kontseiluaren erabakien bidez onartu ziren.

2020., 2021. eta 2022. urteetako eskaintzak osorik gauzatzeke zeuden, eta 2018. eta 2019. urteetako bigarren enplegu-eskaintzei dagokienez, plaza batzuk bete gabe edo aurreko deialdietan bete gabe geratu ziren.

2020an, 2021ean, birjartze-tasak (erretiroen, heriotzen eta eszedentzien eta laneratzeen ondoriozko kargugabetzeen arteko aldea) 1.002 eta 1.053 plazakoak izan dira, hurrenez hurren.

2022ko abenduaren 19ko Agindua (2022/12/28ko EHAA): hautaketa-prozesuak EAEko irakasleen kidegoetan sartzeko oposizio-lehiaketa bidez, aldi baterako enplegua egonkortzeko, bai eta aipatutako kidegoetan sartzeko eta sartzeko ere, oposizio-lehiaketa arruntaren bidez:

a) Aldi baterako enplegua egonkortzeko lehiaketa-oposizioa: 194 plazarako deia egiten da, 132 plaza Bigarren Hezkuntzako irakasleen kidegokoak, 4 plaza Musika eta Arte Eszenikoko irakasleen kidegokoak eta 58 plaza Maisu-Maistren kidegokoak.

b) Sartzeko lehiaketa-oposizio arrunta: 1.810 plaza deitzen dira:

- Bigarren Hezkuntzako irakasleen Kidegokoak: 202 desgaituentzat gordetako txandarako eta 557 beste irakasle-kidego batera sartzeko.
- Arte Plastikoetako eta Diseinuko irakasleen Kidegokoak: 4, beste irakasle-kidego batera sartzeko
- Eta Maisu-Maistren kidegoko - eta 688. eta 688. Zenbakiak

Horregatik, Agindu honen bidez, 20/2021 Legearen 2. artikuluan aurreikusitako aldi baterako enplegua egonkortzeko prozesurako deialdia egiten da, aipatutako eskaintzetan sartutako plazei dagokienez, baldin eta artikulu horretan adierazitako baldintzak betetzen badituzte. Gainera, hautaketa-prozesu arrunterako deialdia egiten du, langileak birjartzeko tasaren plazak betetzeko. Plaza horiek ez daude aipatutako legean aurreikusitako kasu bakar batean ere, eta aipatutako eskaintzetan ere sartuta daude.

Deialdi honen bidez amaitutzat ematen da aipatutako Enplegu Eskaintza Publikoetan sartutako plaza guztien egikaritze osoa, behin-behinekotasuna murrizteko helburuarekin.

Agindua, abenduaren 20koa (2022/12/29ko EHAA), Hezkuntza Saileko lan-kontratudun hezkuntza-langileen lan-kategorietako lanpostuak: merezimendu-lehiaketara ateratzen dira 520 plaza, eta horietatik 31k ez dute hizkuntza-eskakizunik eta 452k HLEArekin; horietatik 35 desgaitasuna duten pertsonentzat gordeta daude. (2023-05-11ko hutsen zuzenketa).

5.2.3.- Lanbide-profil berriak

Berrikuntza gisa, berrikuntzaz (BeA) arduratzen den figura berri bat sartu da, ikastetxeetako prestakuntza- eta berrikuntza-prozesuetan modu integralean zentratzeko, haien beharrak eta erronkak aztertuz eta kontuan hartuz. Harreman eta lankidetza estua izan behar dute Berritzeguneetako aholkularitzekin eta ikastetxeetako BeA figurekin.

Figura horri ikastetxeko Ikaskuntza eta Berrikuntzako Ekintza Plana diseinatu eta gauzatzeko ardura eman zaio. Planak bi ikasturteko iraupena du, eta zuzendaritza-taldearekin (bereziki ikasketa-buruarekin) eta ikastetxeko beste berrikuntza-proiektu edo -ekimen batzuetan inplikatutako irakasleekin koordinatzea eskatu zaio, ikastetxean ikasteko lidergo banatuari lotutako prozesuak sustatzeko.

Berritzegune Nagusia izan da figura horien prestakuntzaren arduraduna. 2022-23 ikasturtean, lau prestakuntza-saio monografikotan parte hartu dute, gai hauei buruz:

- Optimismo akademikoa
- Aldaketaren teoria
- Praktika-komunitateak sortuz
- Praktika-komunitateen topaketak

Curriculum berriari, ikaskuntza-egoerei eta programazioei, digitalizazioari eta ebaluazioari buruzko prestakuntza espezifikoa ere izan dute.

Horregatik guztiagatik, planteatu diren prestakuntza-ekintzek honako hauei erantzun diete, oro har:

- Curriculum berria zabaltzea eta garatzea, horrekin lotutako alderdiak hobetzeko (ikaskuntza-egoerak, ebaluazioa, metodologia, etab.).
- Berariazko prestakuntza behar duten eduki eta gai berriak.
- Irteera-profilera eta ikasleak gizartean erabat integratzeko funtsezko gaitasunetara bideratutako berrikuntza-programak.

5.2.4.- Lanpostuen-zerrendak

Kontseilu honek urtero aztertzen ditu Lehen eta Bigarren Hezkuntzako lanpostuen zerrendak jasotzen dituzten dekretu-proiektuak, eta urte batetik besterako bilakaerari erreparatzen dio, hainbat aldagai erabiliz. Jarraian, azken bi urteetako bilakaera erakusten da, 2020-21 ikasturtetik 2022-23 ikasturtera.

5.2.4.1.- Haur eta Lehen Hezkuntzako eta Helduen Hezkuntza Iraunkorreko (HHE) ikastetxe publikoetako maisu-maistren kidegoko eta Urrutiko Hezkuntzako Euskal Institutuko lanpostuen zerrendak, lurralde-ordezkaritzetako lanpostuak eta erlijio katolikoko eta islamikoko irakasleen lanpostuak.

LPZ honetan 91 plaza gutxiago daude 2020-21 ikasturtean baino. Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeetan 814 plaza gehiago izan dira, 786 lanpostu gutxiago Lurralde Ordezkaritzetan eta 59 plaza gutxiago Helduen Hezkuntzako ikastetxeetan. Erlijio katolikoko irakasle-plazak 59 gutxiago dira, eta erlijio islamiarrekoak 4 gutxiago.

Urrutiko Hezkuntzako Euskal Institutuan (UHEI) ere plaza bat gutxiago dago. Ohartarazten da plaza horiek guztiak bereziak direla, 3 izan ezik, horiek desagertzekoak baitira.

Lurralde-ordezkaritzetan sartutako lanpostuek, aurreko ikasturteetan ez bezala, 79 logopedatako lanpostuak baino ez dituzte jasotzen, besteak irakasle horiei dagokien espezialitatearen arabera deskribatu baitira.

5.2.4.1 a taula. Maisu-maistren lanpostu-zerrenda organikoko plazak, destino motaren arabera. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteen arteko aldea

Lanpostuak	2020-21	2021-22	2022-23	Δ 2 años
Haur eta Lehen Hezkuntza	8.744	8.663	9.558	814
Erligio katolikoa	149	149	90	-59
Erlijio islamiarra	4	4	4	0
Helduen Hezkuntza	354	338	295	-59
UHEI	9	9	8	-1
Lurraldeetako ordezkaritzak	865	962	79	-786
LPZ organikoa	**10.125**	**10.125**	**10.034**	-91

Espezialitateei dagokienez, plaza kopurua handitu egin da espezialitate guztietan, baina, taulan ikus daitekeenez, ikastetxeak eratzeko plazak desagertu egin dira, eta zuzendaritza-taldeetako kide den edo berrikuntza-programak garatzen dituen irakaslearen espezialitateari esleitu zaizkio.

5.2.4.1.b taula- Maisu-maistren kidegoko lanpostuen zerrenda organikoaren espezialitateak Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe publikoetan. 2020-21 eta 2022-23 ikasturteen arteko aldea

	2020-21	2021-2022	2022-23	Δ 2 urte
Haur Hezkuntza	2.360	2.279	2.570	210
Lehen Hezkuntza	3.460	3.464	4.178	718
Euskera	14	14	15	1
Ingelesa	583	579	682	99
Hezkuntza Fisikoa	355	350	417	62
Musika	284	274	340	56
Aholkularia	273	271	356	83
Pedagogia Terapeutikoa	672	694	871	199
Entzumena eta hizkuntza	159	159	169	10
Ikastetxeak eratzeko plazak	584	579	0	-584
Guztiral LPZ organikoa	**8.744**	**8.663**	**9.558**	**814**

Plantilla osagarria 478 plaza murriztu da aldi horretan, eta Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe publikoetako funtzionamendu-plantilla 10.101 irakasle izatera iritsi da, 2020-21 ikasturtean baino 336 gehiago.

5.2.4.1.c taula- Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe publikoetako funtzionamendu-plantillen bilakaera 2020-21 eta 2022-23 bitartean

	2020-21	2021-22	2022-23	Δ 2 años
LPZ organikoa	8.744	8.663	9.558	814
LPZ osagarria	1.021	1.023	543	-478
Funtzionamenduko LPZ	**9.765**	**9.686**	**10.101**	336

Plantilla osoaren datua ikastetxe horietan matrikulatutako ikasleenarekin lotuz gero (166 gela eta aurreko ikasturtean baino 5.603 ikasle gutxiago), kasu guztietan hobetu egiten dira, ikasgelako irakasleen ratioa zertxobait handitzen baita (1,84), eta jaitsi egiten dira ikasgelako ikasleenak (17,84) eta irakasleetako ikasleenak (9,7).

5.2.4.1.d taula. Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe publikoetako unitateen, ikasleen eta irakasleen bilakaera, eta dagozkien ratioak, 2020-21 eta 2022-23 bitartean

Irailaren matrikula datuak		2020-21	2021-22	2022-23	*Δ 2 años*
Unitate edo gelak	Haur Hezkuntza 2 urte	624	574	575	-49
	Haur Hezkuntza 2.zikloa	1577	1.531	1.492	-85
	Lehen Hezkuntza	3.414	3.420	3.368	-46
	Gela Iraunkorrak HB	42	48	56	14
	Unitateak guztira	**5.657**	**5.573**	**5.491**	**-166**
Ikasleak	Haur Hezkuntza 2 urte	8.196	7.542	7.242	-954
	Haur Hezkuntza 2.zikloa	28.746	27.240	26.205	-2541
	Lehen Hezkuntza	66.447	65.222	64.294	-2153
	Gela Iraunkorrak HB	188	219	233	45
	Unitateak guztira	**103.577**	**100.223**	**97.974**	**-5603**
Funtzionamendu-plantilla		9.765	9.686	10.101	336
Ikasgelako iralasleen ratioa		1,73	1,74	1,84	0,1
Ikasgelako ikasleen ratioa		18,31	17,98	17,84	-0,5
Ikasle irakasleen ratioa		10,61	10,35	9,70	-0,9

5.2.4.2.- DBHko, Batxilergoko, LHko, Hizkuntzen Irakaskuntzako, Arte Irakaskuntzako, Musika Irakaskuntzako, Kirol Irakaskuntzako, Urrutiko Hezkuntzako eta HHEko ikastetxe publikoetako lanpostuen zerrenda.

Guztira, 10.937 plaza daude 2022-23 ikasturtean, hau da, 1.428 plaza gehiago. Horietatik, 10.249 Bigarren Hezkuntzako kidegoetakoak dira, hau da, 1.463 gehiago, eta gainerako 688 (duela bi ikasturte baino 35 gutxiago) DBHko lehen zikloko irakasleen kidegokoak dira.

5.2.4.2.a taula. Bigarren Hezkuntzako kidegoetako eta beste kidegoetako lanpostuen zerrenda organikoetako plazak, ikastetxe motaren arabera, 2020-21 eta 2022-23 bitartean

	2020-21	2021-22	2022-23	Δ 2 años
Bigarren Hezkuntzako Katedradun eta Irakasle Kidegoak (BHI)	6.740	7.477	7.989	1.249
Lanbide Hezkuntzako Irakasle Teknikarien Kidegoa (BHI)	1.245	1.361	1.427	182
Lanbide Heziketako Sektore Berezietako Irakasle Espezialisten Kidegoa	5	4	3	-2
HEOetako Katedradun eta Irakasle Kidegoak	302	304	304	2
Musika eta Arte Eszenikoetako Irakasle Kidegoak	119	128	133	14
Arte Plastiko eta Diseinuko Katedradun eta Irakasle Kidegoak	12	28	40	28
HEOetako Lan Kontratudun Langileak	4	4	4	0
Gradu Ertain. Musika Kontserbatorioetako Lan Kontratadunak	17	18	16	-1
Arte Eskoletako Lan Kontratudun Langileak	8	6	5	-3
Erlijio Katolikoko Lan Kontratudun Langileak (BHI)	59	53	52	-7
Helduen Hezkuntzarako Ikastetxeak	170	182	166	-4
Urruneko Hezkuntzako Euskal Institutuko langileak	53	53	54	1
Kirolene, Kirol Irakaskuntzen Zentroko langileak	14	14	14	0
Arte Dramatikoko eta Dantzako Goi Mailako Langileak Dantzerti	11	15	15	4
Urrutiko Lanbide Heziketaren Ikastetxe integratua	27	27	27	0
Bigarren Hezkuntzako kidegoak guztira	**8.786**	**9.674**	**10.249**	1.463
Maisu-maistren kidegoa	723	681	688	-35
Irakasleen plantilla organikoak guztira Bigarren Hezkuntza eta beste batzuk	**9.509**	**10.355**	**10.937**	**1.428**

Bigarren Hezkuntzako plantilla organikoa handitu egin da. Bigarren Hezkuntzan 1.463 plaza, Erdi Mailako Musika Kontserbatorioetan 13 plaza eta UHEIn plaza bat. Helduen Hezkuntzako 4 gutxiago izan da, eta gainerakoak berdin mantendu dira.

Arte Plastikoetako eta Diseinuko Irakasleen Kidegoko langileei dagokienez, 2022-23 ikasturtean Usandizaga-Peñaflorida – Amara BHIn eta Txurdinaga Behekoa BHIn eta Ibarrekolanda BHIn irakasten duten irakasleak sartu dira. Gainera, Arte Eskolako irakasleak 3 postu gehitu dira aurreko ikasturtearekin alderatuta

5.2.4.2.b taula- Bigarren Hezkuntzako kidegoetako lanpostu-zerrenda organikoetako plazen banakapena, jomugako ikastetxearen arabera. 2020-21 eta 2022-23 artean

	2020-21	2021-22	2022-23	Δ 2 urte
Bigarren Hezkuntzako Ikastetxeak	8.049	8.895	9.471	1.422
Helduen Hezkuntzako Ikastexeak	170	182	166	-4
Hizkuntza-Eskola Ofizialak	306	308	308	2
Erdi Mailako Musika Kontserbatorioak	136	146	149	13
Arte-Eskola eta besteak	20	34	45	25
UHEIko langileak	53	53	54	1
Kirol Irakaskuntzetako langileak	14	14	14	0
Arte Dramat. eta Dantzako Goi Mailako langileak	11	15	15	4
Urrutiko L.Hko Zentro Integratuko langileak	27	27	27	0
Bigarren Hezkuntzako Kidego Guztira	**8.786**	**9.674**	**10.249**	**1.463**

Bigarren Hezkuntzako ikastetxeetako funtzionamendu-plantilla osoa kontuan hartuta, 909 plaza gehiago daude, Bigarren Hezkuntzako 971 plaza gehiago eta Maisu-maistren Kidegoko 62 plaza gutxiago.

5.2.4.2.c taula- 2020-21 eta 2022-23 bitarteko Bigarren Hezkuntzako ikastetxeen funtzionamendu-plantilla

	2020-21	2021-22	2022-23	Δ 2 años
Perts labo. eta Big. Hezk. Kidegoak	9.220	9.559	10.191	971
Maisu-maistren Kidegoak	785	747	723	-62
Funtzionamendu-plantilla guztira	**10.005**	**10.306**	**10.914**	**909**

Unitate- eta ikasle- kopuruak gora egin du etapa guztietan, Batxilergoan izan ezik, 7 unitate gehiago baitaude, baina 251 ikasle gutxiago.

Guztira 121 unitate eta 2.538 ikasle gehiago daude 2020-21 ikasturtean baino. Irakasle/gelako batez besteko ratioa handitu egin da, ikasle/gelako ratioa mantendu egin da eta ikasle/irakasleena jaitsi.

5.2.4.2.d taula- Bigarren Hezkuntzako ikastetxe publikoetako unitateen eta ikasleen bilakaera, etapaka, 2020-21 eta 2022-23 ikasturteen artean

Irailako datuak	Etapa	2020-21	2021-22	2022-23	Δ 2 años
Unitate edo gelak	DBH	2.017	2.032	2.086	69
	Batxilergoa	617	629	624	7
	Lanbide Heziketa	1.230	1.189	1.265	35
	Gela Iraunk eta Zereginen Ikaskuntzarako gelak	105	110	115	10
	Unitateak Guztira	**3.969**	**3.960**	**4.090**	**121**
Ikasleak	DBH	40.482	41.143	42.131	1.649
	Batxilergoa	15.768	15.747	15.517	-251
	Lanbide Heziketa	23.364	24.118	24.472	1.108
	Gela Iraunk,eta Zereginen Ikaskuntzarako gelak	673	656	705	32
	Ikasleak Guztira	**80.287**	**81.664**	**82.825**	**2.538**
Funtzionamendu-plantilla		**10.005**	**10.306**	**10.914**	**909**
Ikasgelako iralasleen ratioa		2,52	2,60	2,67	0,15
Ikasgelako ikasleen ratioa		20,23	20,62	20,25	0,02
Ikasle irakasleen ratioa		8,02	7,92	7,59	-0,44

5.2.5.- Irakaskuntza publikoko plantillen bilakaera harreman juridikoaren arabera

Plantillaren banaketa, harreman juridikoaren arabera, aldatu egin da bi urtean. Horrela, langile finkoen kopurua % 1,1 igo da (karrerako funtzionarioak eta praktiketako funtzionarioak eta lan-kontratuko langile finkoak), eta % 13,9 jaitsi dira bitarteko langileak eta lan-kontratuko langileak (bitarteko langileak eta lan-kontratuko langileak, lanpostu hutsak eta ordezkoak, lan-kontratuko langile mugagabeak, txanda-kontratua dutenak, erretiro partziala dutenak eta obrako eta zerbitzuko langileak).

5.2.5.a grafikoa. Irakasleen banaketa, harreman juridikoaren arabera. 2020-21tik 2022-23ra

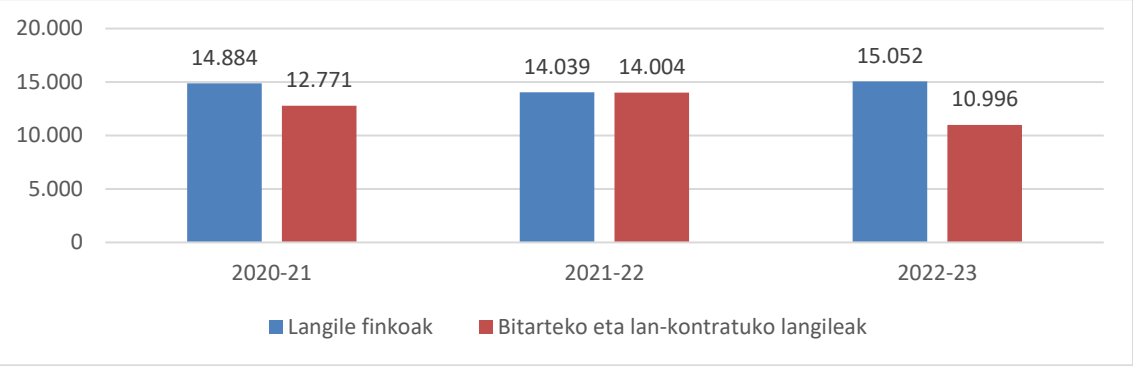

Lanaldi mota guztiak kontuan hartuta, **Lehen Hezkuntzan**, langile finkoen kopurua % 3,9 jaitsi da 2022-23 ikasturtean 2020-21 ikasturtearekin alderatuta: % 12,6 jaitsi da karrerako funtzionarioen kopurua, baina gora egin du lan-kontratudun langile finkoen eta praktiketako funtzionarioen kopuruak.

Bigarren Hezkuntzan, aldiz, langile finkoen kopurua % 7,5 igo da, batez ere lan-kontratudun finkoetan eta praktiketako 30 funtzionario berrietan izandako igoeragatik.

Lanpostu hutsetako eta ordezkoetako bitarteko langileei eta gainerako lan-kategoriei dagokienez, % 13,9ko jaitsiera gertatu da aztertutako bi urteetan, % 17,8koa Lehen Hezkuntzan eta % 13,9koa Bigarren Hezkuntzan.

5.2.5.a taula. Plantilaren bilakaera 2020-21 eta2022-23 artean

		2020-21	2021-22	2022-23	% 23-21
LEHEN HEZKUNTZA	Karrerako funtzionarioak	8.178	7.673	7.149	-12,6
	Lan-kontratu finkoak	93	80	112	20,4
	Praktiketako funtzionarioak	20	4	703	3415,0
	Bitarteko eta lan-kontratuko langileak	5.438	5.983	4.472	-17,8
BIGARREN HEZKUNTZA ETA GAINERAKO MAILAK	Karrerako funtzionarioak	6.399	6.117	6.442	0,7
	Lan-kontratu finkoak	172	151	616	258,1
	Praktiketako funtzionarioak	22	14	30	36,4
	Bitarteko eta lan-kontratuko langileak	7.333	8.021	6.524	-11,0
MAILA GUZTIAK	Karrerako funtzionarioak	14.577	13.790	13.591	-6,8
	Lan-kontratu finkoak	265	231	728	174,7
	Praktiketako funtzionarioak	42	18	733	1645,2
	Bitarteko eta lan-kontratuko langileak	12.771	14.004	10.996	-13,9
	GUZTIRA (lanaldi guztiak)	**27.655**	**28.043**	**26.048**	**-5,8**

5.2.5.1.- Behin-behinekotasuna eta egonkortasuna

Langile finkoen behin-behinekotasuna % 12,45era jaitsi da 2022-23 ikasturtean. Jaitsiera hori Lehen Hezkuntzan ikusten da, % 18,8tik % 15,76ra; gainerako mailetan 2,5 puntu igo da.

5.2.5.1.a taula Langile finkoen behin-behinekotasunaren ehunekoa. 2020-21etik 2022-23ra

		Guztira	Behin betikoak	Behin-behinekoak	Behin-behinekotasuna %
2022-23	**Lehen Hezkuntza.**	7.964	6.709	1.255	15,76
	Gainerako mailak	7.088	6.469	619	8,73
	GUZTIRA	**15.052**	**13.178**	**1.874**	**12,45**
2021-22	**Lehen Hezkuntza**	7.757	6.597	1.160	14,95
	Gainerako mailak	6.282	6.036	246	3,92
	GUZTIRA	**14.039**	**12.633**	**1.406**	**10,01**
2020-21	**Lehen Hezkuntza.**	8.291	6.733	1.558	18,8
	Gainerako mailak	6.593	6.184	409	6,2
	GUZTIRA	**14.884**	**12.917**	**1.967**	**13,2**

Hurrengo taulan, bitartekotasun-datuak erakusten dira, EHAAn argitaratutako lanpostu-zerrendetan jasotako lanpostuei dagokienez. 2021-22 ikasturtean igoera izan da, eta behera egin du 2022-23 ikasturtean, baina 2020-21 ikasturteko ehunekoak baino zertxobait gehiago.

5.2.5.1.a grafikoa. Bitarteko langileen ehunekoa, etapaka. 2020-21 ikasturtetik 2022-23 ikasturtera

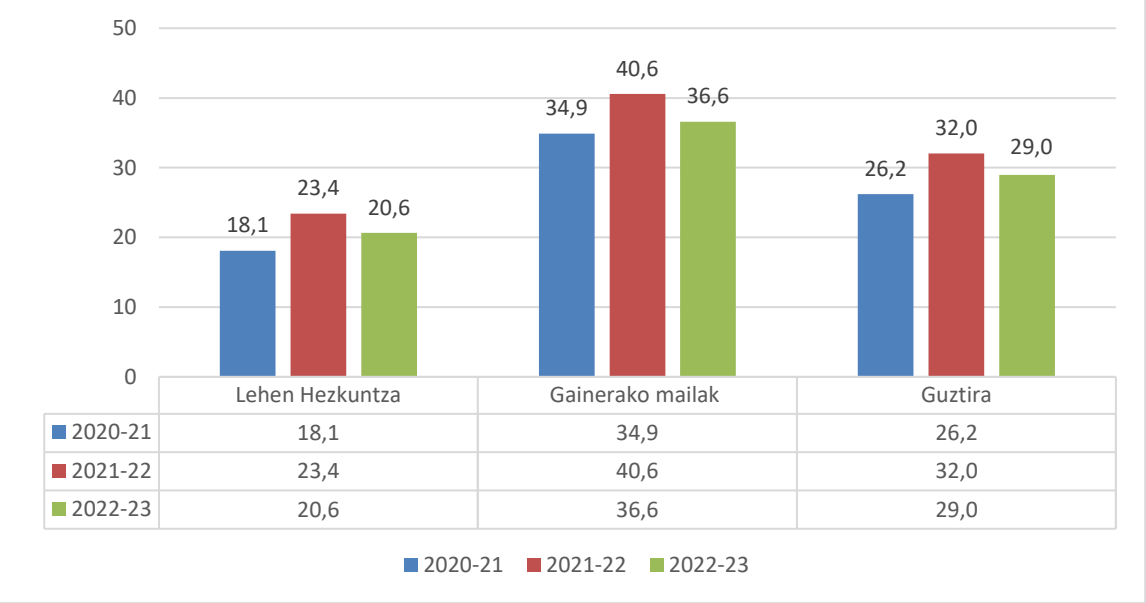

5.2.5.1.b. grafikoa. Bitarteko langileen bilakaera, azken bost urteetan[22]

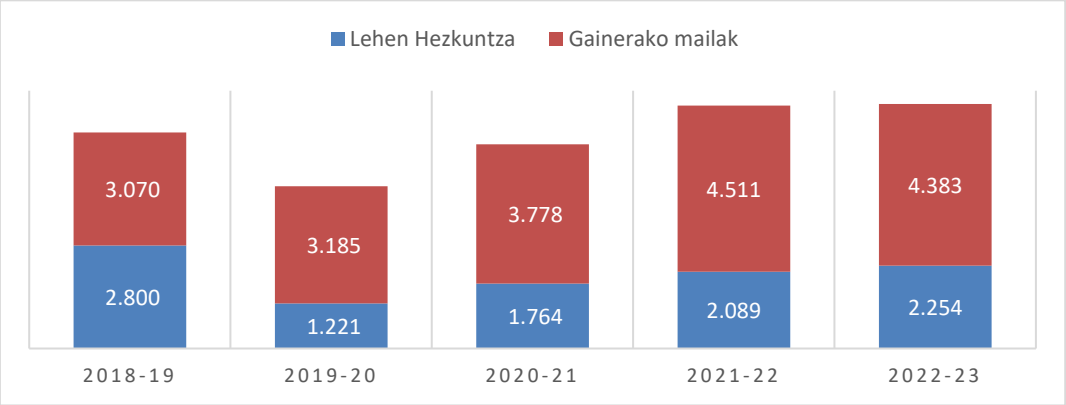

5.2.5.2. Langileen banaketa, sexuaren eta adinaren arabera

– **Irakasleak, sexuaren arabera**

Emakumeak gehiengoa dira Lehen eta Bigarren Hezkuntzan, baina alde txikiagoarekin Bigarren Hezkuntzan. Bigarren Hezkuntzako bitarteko langileen kolektiboan dago alderik txikiena: emakumeak (% 60) eta gizonak (% 40). Aurreko urtearekin alderatuta, emakumeen aldeko aldeak handitu egin dira.

5.2.5.2.a grafikoa. Langileen banaketa, etaparen, sexuaren eta motaren arabera.

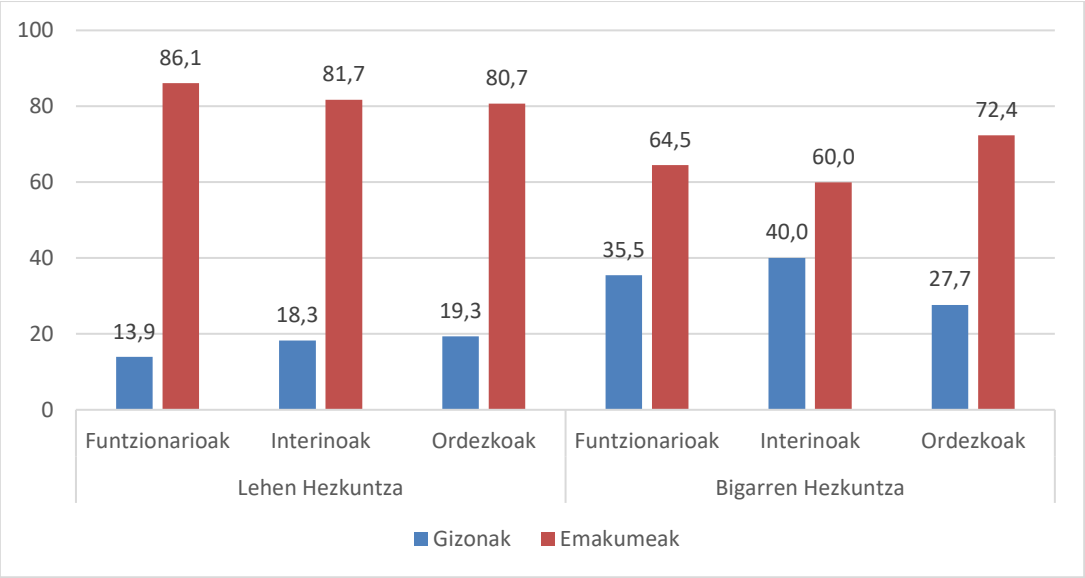

2022ko urriko datuak

Azken hiru urteetako bilakaerari erreparatzen badiogu, ehunekoak mantendu egiten dira, emakumeen aldeko igoera txikiekin.

[22]Jardunaldien %100

5.2.5.2.b grafikoa. Langileen banaketa, etaparen eta sexuaren arabera.

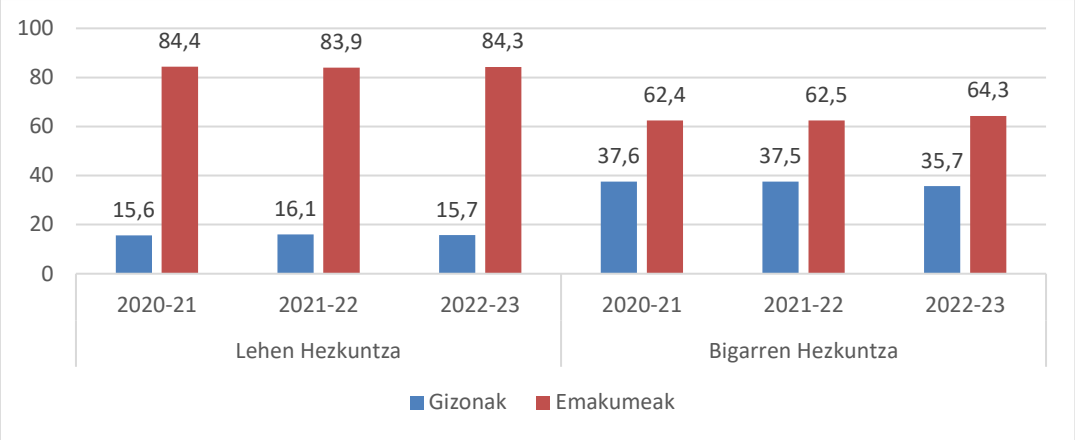

2022ko urriko datuak

– **Irakasleak adinaren arabera**

Grafikoan ikus daitekeenez, irakasle funtzionarioen ehuneko handienak 50-59 tartean daude, batez ere Lehen Hezkuntzan (% 35,4tik % 56,8ra) eta Bigarren Hezkuntzan (% 61,8), eta ia 11 puntu igo da aurreko urtetik.

Bestalde, Lehen Hezkuntzan % 18 dugu 40 urtetik behera funtzionarioen artean, % 44,2 bitarteko langileak dira eta % 68,4 ordezko langileak dira. Bigarren Hezkuntzan, funtzionarioen % 6,5, bitarteko langileen % 35,3 eta ordezkoen % 56,4.

5.2.5.2.c. grafikoa. Langileen banaketa etaparen, motaren eta adin-tarteen arabera.[23]

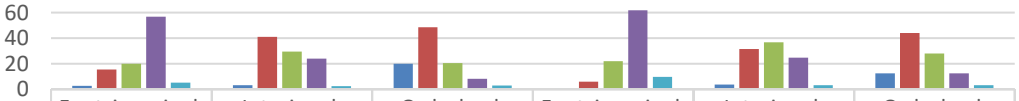

	Lehen hezkuntza			Bugarren Hezkuntza		
	Funtzionarioak	Interinoak	Ordezkoak	Funtzionarioak	Interinoak	Ordezkoak
20-29	2,6	3,1	20,0	0,5	3,8	12,5
30-39	15,4	41,1	48,4	6,0	31,5	43,9
40-49	19,9	29,4	20,5	22,1	36,7	28,0
50-59	56,8	23,9	8,1	61,8	24,7	12,5
60-69	5,3	2,5	2,9	9,7	3,3	3,2

20-29 30-39 40-49 50-59 60-69

[23] 2022ko urriaren datuak

1. Karrerako funtzionarioak, lan-kontratuko langile finkoak eta praktiketako funtzionarioak.
2. Bitarteko langileak lanpostu hutsetan, lan-kontratuko bitartekoak lanpostu hutsetan, lan-kontratuko bitarteko mugagabeak.
3. Bitarteko ordezkoak, ordezko lan-kontratudunak.

Adinaren eta sexuaren arabera, bi etapetan ez dago alde handirik, bi etapetan emakume gehiago baitaude 50-59 adin-tartean, aztertutako 3 kolektiboetan.

5.2.5.2.d grafikoa. Irakasleen ehunekoak, motaren, adinaren eta sexuaren arabera, Lehen Hezkuntzan

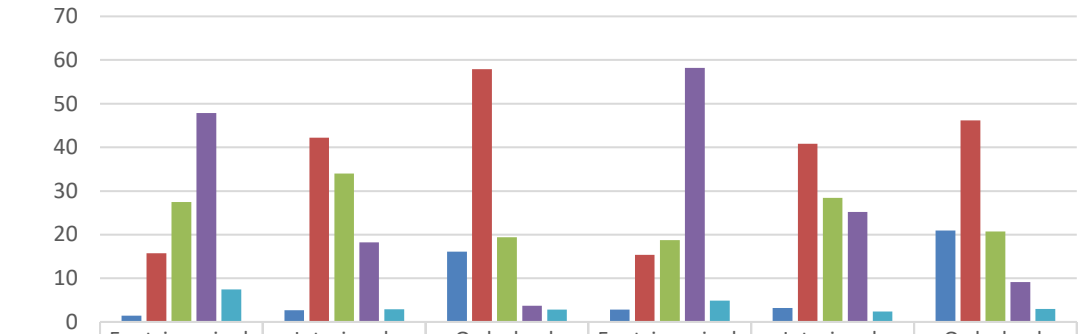

	Funtzionarioak	Interinoak	Ordezkoak	Funtzionarioak	Interinoak	Ordezkoak
	Gizonak			Emakumeak		
20-29	1,4	2,7	16,1	2,8	3,2	21,0
30-39	15,8	42,2	57,9	15,4	40,8	46,1
40-49	27,5	34,0	19,4	18,7	28,4	20,7
50-59	47,8	18,2	3,7	58,2	25,2	9,2
60-69	7,5	2,9	2,8	4,9	2,4	3,0

20-29 30-39 40-49 50-59 60-69

5.2.5.2.e. grafikoa. Irakasleen ehunekoak, motaren, adinaren eta sexuaren arabera, Bigarren Hezkuntzan

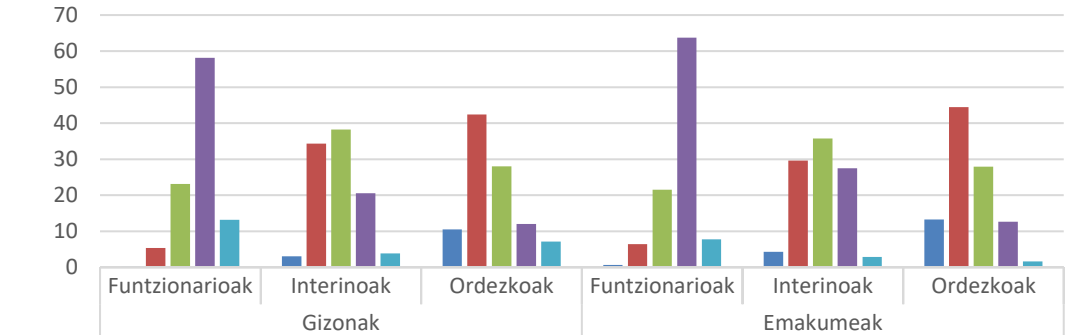

	Funtzionarioak	Interinoak	Ordezkoak	Funtzionarioak	Interinoak	Ordezkoak
	Gizonak			Emakumeak		
20-29	0,2	3,0	10,5	0,6	4,3	13,3
30-39	5,4	34,3	42,4	6,4	29,6	44,5
40-49	23,1	38,2	28,0	21,5	35,7	28,0
50-59	58,2	20,6	12,0	63,7	27,5	12,7
60-69	13,2	3,9	7,1	7,8	2,9	1,6

20-29 30-39 40-49 50-59 60-69

5.2.5.3.- Lanaldi motak

Lanaldi motari dagokionez, taulan ikus daitekeen bezala, langile finko gehienek, % 91,3k, lanaldiaren % 100 dute, aurreko bi ikasturteetako datuen antzeko datuekin.

5.2 5.3. a taula. Karrerako funtzionarioen, lan-kontratuko langile finkoen eta praktiketako funtzionarioen lanaldi motak

		2020-21			2021-22			2022-23		
		100%	< 100%	Guztira	100%	< 100%	Guztira	100%	< 100%	Guztira
LEHEN HEZKUNTZA	Karrerako funtzionarioak	90,6	9,4	8.178	88,9	11,10	7.673	89,9	10,2	7.149
	Lan-kontratu finkoak	94,6	5,4	93	97,5	2,5	80	96,4	3,6	112
	Praktiketako funtzionarioak	70	30	20	100	0	4	4		703
BIGARREN HEZKUNTZA	Karrerako funtzionarioak	91,9	5,13	6.399	91,37	8,63	6.117	93,1	6,9	6.442
	Lan-kontratu finkoak	92,4	7,6	172	90,73	9,27	151	90,4	9,6	616
	Praktiketako funtzionarioak	100	0	22	100	0	14	96,7	3,3	728
GUZTIRA		**91,2**	**8,8**	**14.884**	**91,2**	**8,8**	**14.039**	**14.039**	**8,7**	**15.052**

2022-23 ikasturtean bitarteko langileen lanaldi motari dagokionez, % 74,3k lanaldi osoa egin du (% 62k Lehen Hezkuntzan eta % 71k Bigarren Hezkuntzan).

Bestalde, lanaldi murriztu ohikoena 50/60 da, % 58,1 Lehen Hezkuntzan eta % 41,3 gainerako mailetan.

5.2.5.3. b. taula Bitarteko lanaldi motak, lanaldi osorik gabeko lanpostu hutsetan 2020-21 eta 2022-23 bitartean

		33-49%	50-60%	61-79%	>80%	Total
2022-23	Lehen Hezkuntza	26	322	125	81	554
	Bigarren Hezkuntza	160	423	388	54	1.025
	Guztira	186	745	513	135	1.579
2021-22	Lehen Hezkuntza	75	364	228	161	828
	Bigarren Hezkuntza	283	435	574	204	1.496
	Guztira	358	799	802	365	2.324
2020-21	Lehen Hezkuntza	168	361	182	142	853
	Bigarren Hezkuntza	287	473	533	182	1.475.
	GUZTIRA	**455**	**834**	**715**	**324**	**2.328**

5.3.- IKASTETXE PUBLIKOEN LIDERGOA ETA AUTONOMIA

5.3.1.- Araudi berriaren azterketa

2023ko otsailean argitaratu zen 29/2023 Dekretua, otsailaren 28koa, hezkuntza-arloan eskumena duen sailaren titularitatepeko unibertsitateaz kanpoko ikastetxe publikoetan zuzendaritza-eginkizunerako sarbideari, prestakuntzari, haren jardunaren ebaluazioari eta aintzatespenari eta hura osatzen duten karguen kargu-uzteari buruzkoa.

Abenduaren 29ko 3/2020 Lege Organiko berrian (LOMLOE) agertzen diren aldaketa batzuk egokitzeko beharrari erantzuten zion, bai eta Eusko Legebiltzarraren 2022ko apirilaren 7ko Osoko Bilkuran onartutako Euskal Hezkuntza Eraldatzeko Oinarrien Akordioan xedatutakora ere. Akordio horrek Hezkuntza Sailari eskatzen zion neurri batzuk bultza zitzala hautaketa-, prestakuntza- eta aintzatespen-prozedura berri bati dagokionez. Gainera, zuzendaritzen ahalduntzea eta lidergo pedagogikoa lortu nahi zen. Zuzendaritza-eredu propioa, kudeaketan eta lidergoan prestakuntza integrala eta espezializatua duena, eskola-zuzendaritzei laguntzeko eredua, eta autonomia eta zuzendaritza-eskumenak sustatzea.

Dekretu horrek lidergo-estiloetan aurrera egitea planteatzen du, hezkuntza-testuinguru eta -erronka berriei erantzuteko. Halaber, zuzendaritza-funtzioa betetzea erronka erakargarria izatea zuzendaritza egonkorrak lortzeko.

Berrikuntza nagusiak zuzendaritzaren jardunaren ingurukoak dira (prestakuntza, hautaketa, zuzendaritza-proiektua eta aintzatespena):

- Zuzendaritza-lanean hasteko prestakuntza-programa espezifikoa ezohiko izaeraz izendatutako zuzendariek ere gainditu behar dute. Eguneratze-ikastaro bat proposatzen da, hasierako ziurtagiria eman zenetik zortzi urte igaro ondoren, eta zuzendaritza-gaitasunak prestatzeko eta eguneratzeko programek (urrutitik eman daitezkeenak) zati teoriko bat eta praktiko bat barne hartzea.
- Hautaketa-batzordeei dagokienez, Hezkuntza Saileko ordezkariek euskarazko hizkuntza-gaitasun nahikoa izatea bermatzen da. Batzordearen eginkizunak aurreko dekretuan baino hobeto zehaztuta daude, eta berritasun gisa sartu da erreklamazioak ebaztea, bere eskumenen esparruan.
- Zuzendaritza-proiektuari dagokionez, gizarte-trebetasunen ezagutza eta praktika eremu berri gisa hartzen ditu, baita prestakuntza eta berrikuntza eta pertsonen eta gizarte-ingurunearen kudeaketa sustatzea ere. Hautaketa-batzordearen aurrean azaldu behar da nahitaez, eta hezkuntza-komunitateari ezagutarazi behar zaio. Jarduteko plan bat egitea aurreikusten da, izendapena ohiz kanpokoa denean.

Aintzatespen-neurriei buruzko atala izan daiteke aurreko Dekretuarekin alderatuta garapen handiena izan duena. Hemen neurri berrienetako batzuk aipatzen dira.

- Administrazio-zereginetarako baliabide materialak eta pertsonalak izateko aukera jasotzen du, "ikastetxeen zuzendaritzari ikastetxearen kudeaketaren erantzukizun instituzionala, antolaketa, administrazio-kudeaketa, baliabideen kudeaketa eta lidergo eta dinamizazio pedagogiko gisa uztartzen laguntzeko". "
- Beste neurri bat lau urterako hautatutako zuzendaritzen egonkortasunarekin eta zuzendaritza-proiektua garatzeko, zuzendaritza berriei mentorasgo-lanak egiteko eta ikastetxe berean zuzendaritza-talde egonkorren trantsizioak egiteko berariazko laguntzarekin lotuta dago.
- Ordainsari-osagarria finkatu egin da: lehen aldian % 15etik % 20ra aldatu da, eta bigarrenean, % 25etik % 30era.
- Nahitaezko egonaldiaren egutegia eta ordutegia malgutu ahal izango dira, karguari dagozkion lanetan emandako denbora konpentsatzeko, baldin eta urteko planean jasota badaude eta ikastetxean zuzendaritza-taldeko ordezkari bat badago.
- Urtebete har daiteke irakaskuntza-kargarik gabe eta zuzendaritza-talde berriei prestakuntza edo tutoretza emateko ordainsariarekin.

Kontseilu honek, irizpenetan ez ezik, hurrengo txostenetan ere jorratu du zuzendaritzaren gaia. Zehazki, Hezkuntza Akordioaren inguruan egindako txostenean, gai horri buruzko kezka batzuk azaldu ziren, eta proposamen batzuk egin ziren. Zuzendaritza-lidergoak ikastetxeen dinamikan duen eraginaren ebidentzia nabarmentzen zen, eta egiaztatzen zen irakasleek ez zutela motibaziorik beren hautagaitza aurkezteko, eta klaustroarekiko zuzendaritzaren balizko desatxikimendua, kudeaketa burokratikoan exijentziak areagotu zirelako. Adierazi zen, halaber, ikastetxeek beren komunitateari hezkuntza-aukera onenak eskaintzeko autonomia handitzea zela zuzendaritza-taldeek interes handiena erakusten zuten gaietako bat.

Gainera, kudeaketa- eta antolaketa-eremu garrantzitsuetan trebatzearekin, zuzendaritza-taldeen ebaluazioarekin edo Dekretu berrian lantzen diren aintzatespen-mekanismoen eta errelebo-kulturaren berrikuspenarekin lotutako hainbat proposamen egin dira.

5.3.2.- Proiektua duten zuzendaritza-taldeak

2021-22 ikasturtean 326 zuzendaritza-taldek zuten proiektua (% 64,32).

Ikuskaritzak karguan lehen aldiz zeudenen eta lau, zortzi, bederatzi eta hamabi ikasturtez jardun zutenen ebaluazioa egin zuen, lantaldeen egonkortasuna bultzatzeko, bai eta beren proiektuek ikastetxearen bizitzan izan zuten eragina balioestekoa ere.

2022-23 ikasturtean ez zen talde berririk sartu, ez zelako horretarako deialdirik egin. 179 ekipo izan ziren (% 35). Ebaluazioa zuzendaritzei egin zitzaien, ekitaldian 2,5,10 eta 13 ikastarorekin.

Lehen eta bigarren urteko taldeentzako ebaluazioa indarrean dagoen aginduan ezarritako adierazle eta irizpideei jarraiki egin zen, baina azterketaren zati interesgarri bat 10 irizpide giltzarrietan finkatu zen:

- Lerro estrategikoak zehaztea eta bultzatzea, zuzendaritza-proiektuaren eta ikastetxeko proiektuen bitartez (IHP, ICP, urteko planak eta memoriak, TP, AJA, Bizikidetza Plana eta ikastetxeko jarduera planifikatzeko eta antolatzeko beste baliabide batzuk), antzemandako beharrei eta itxaropenei erantzuna emanez.
- Ikastetxean giro eta bizikidetza positiboak lortzeko bideak jartzea.
- Zuzendaritza-taldearen lidergoa sustatzea, erantzukizunak eskola-erakunde guztian banatzea, eta irakasleen inplikazioa eta konpromisoa bultzatzea.
- Ikastetxeko baliabideak eraginkortasunez eta efizientziaz kudeatzea eta administratzea.
- Irakasteko eta ikasteko prozesuak hobetzeko beharrezkoak diren curriculum neurriak bultzatzea.
- Aniztasunari arreta emateko eta desberdintasunak orekatzeko neurriak sustatzea.
- Bitartekoak jartzea, irakasleek ikasleen tutoretza eta orientazioa gauzatu dezaten.
- Ikasleen, familien, eta administrazioko eta zerbitzuetako langileen inplikazioa eta konpromisoa bultzatzea, ikastetxeko antolaketan eta funtzionamenduan eragin dezaten.
- Inguruko beste ikastetxe, erakunde, zerbitzu, enpresa eta pertsona batzuekin lankidetzan jardutea bultzatzea.
- Kanpo- eta barne-ebaluazioaren emaitzak erabiltzea, baliabide gisa, curriculumaren eta antolaketaren esparruan hobekuntzak egiteko, ikasleei ematen zaien hezkuntza-erantzuna optimizatzearren.

Ondorioa zen talde gehienak 2. eta 3. mailen artean zeudela irizpide giltzarrietan, eta maila gorena 5 dela. Gainera, ebaluazioa prestakuntzakoa baino ez da, eta urtebeteko zuzendaritzen kasuan, Ikuskaritzak berariaz esku hartzen du egoera indartzeko, emaitzak, funtsean, 1. mailan kokatu direnean.

Dimentsio desberdinak hobetzeko ekintzen artean, nabarmentzeko modukoak dira 1. Dimentsioari, Xede eta esku-hartze estrategikoen definizioari eta 3. Dimentsioari, Lidergo pedagogikoari buruzkoak.

4, 5, 8, 10, 12 edo 13 ikasturteko taldeen ebaluazioan, bereziki baloratu ziren aldez aurretik proposatutako hobekuntza-ekintzak eta zuzendaritza-proiektuaren hedapenaren aurrerapena, eta ondorioztatu zen gehiengo esanguratsu batek aurreikusitako hobekuntza-ekintzak kontuan hartzen dituela eta zuzendaritza-proiektuaren zatirik handiena garatzen duela.

5.3.2.a.taula. Ebaluatutako zuzendaritza-taldeak. 2021-22 eta 2022-23 ikasturteak

	EAE		Araba		Bizkaia		Gipuzkoa	
Jarduteko ikasturteak	**21-22**	**22-23**	**21-22**	**22-23**	**21-22**	**22-23**	**21-22**	**22-23**
1	94		15		45		34	
2		87		13		45		29
3		27		4		11		12
4	189		24		93		72	
5		50		11		24		15
8	18		3		8		7	
9	6		0		4		2	
10		6		0		4		2
12	19		1		11		7	
13		9		0		6		3
Guztira proiektuekin	326	179	43	28	161	90	122	61
	%64	%35	%52	%34	%62	%35	%71	%35

5.3.3.- Praktiketako irakasleak

2021-22 ikasturtean 18 irakasle izan ziren praktiketan. 2022-23 ikasturtean 733 irakaslek egin zituzten praktika horiek (ikus 5.2.5.a taula)

Irakasteko gaitasuna baliozkotzeko, ikastetxeko zuzendaritza-taldearen eta irakasle tutorearen inplikazioa dago, hori baita erreferentzia nagusia. Ikuskariek hainbat modutan esku hartzen dute, eta horien artean egon daitezke ikasgela bisitatzea eta kasu guztietan oharrak eta gomendioak jasotzen dituen txosten bat egitea.

2022-23 ikasturtean, kasuen % 68k egin zituzten horrelako bisitak, eta horrek esan nahi du nabarmen igo zirela praktikak egin ziren azken ikasturtean, 2019-20 ikasturtean, ikasgeletara egindako bisiten ehunekoa % 42 izan baitzen.

Irakasleek autoebaluaziorako tresna bat dute, eta tresna horretan honako eremu hauek zehazten dira:

- Ikastetxea antolatzeko eta kudeatzeko dokumentuak ezagutzea
- Irakaskuntzaren plangintza
- Ikasgelako irakaskuntza-praktika: ikasgelako metodologia eta kudeaketa
- Ikasleen ikaskuntzen ebaluazioa eta jarraipena
- Tutoretza eta orientazioa. Familiekiko harremana
- Irakaskuntza-jardunari buruzko gogoeta. Etengabeko prestakuntza
- Parte-hartzea, koordinazioa eta lankidetza ikastetxearekin
- Eginkizunak, betebeharrak eta betebeharrak betetzea

Bestalde, tutoreek ere bisitak egiten dituzte ikasgelara, eta hori gomendatzen da hilean behin gutxienez. Laguntza edo tutorizazio horrek berekin dakar hautagaiei laguntzea praktikak garatzeko prozesuan. Horretarako, behaketa-fitxa bat dute, zeregin hori errazteko eta informazioa zuzendaritza-taldeari zein Ikuskaritzari helarazteko.

5.4.- FORMAKUNTZA ETA BERRIKUNTZA

2021-22 ikasturtean, Sailak curriculum berriaren inguruko prestakuntza lehenetsi zuen. Ikuskaritzak lortutako datuen arabera, ikastetxeen ia % 62k modalitate desberdinetan parte hartu zuten (taldean edo banaka).

Bestalde, ikastetxeen % 27k hainbat lantaldetan antolatu zuten prestakuntza. Bi kasuetan, prestakuntza biziagoa izan zen ikasturtearen hasieran, eta murriztu egin zen ikasturteak aurrera egin ahala. Hala ere, ikastetxeen ia % 68k aitortu zuen prestakuntzaren beharra, eta jardunbide egokien erreferentziak (% 40) edo material egokiak (% 39) behar zirela.

Curriculum berriaren aurrean, irakasleek zailtasunak aipatu dituzte, hala nola ebaluazio-prozesuei dagozkienak kasuen % 44tan, gaitasunen araberako irakaskuntzari dagozkionak % 36,42 eta aldaketarekiko erresistentziari dagozkionak % 30.

2023ko ekainean argitaratutako curriculum-dekretuek irakasleen gaitasun- eta prestakuntza-profilari buruzko artikulu bat jasotzen dute. Haur Hezkuntzan, Oinarrizko Hezkuntzan eta Batxilergoan, paragrafo bera dago, ikasleei garapen pertsonalean, afektiboan eta konpetentzialetan laguntzeko behar duten gaitasun-profilari buruzkoa.

Azkenik, Sailak prestakuntzarako lau eremu lehenetsi ditu (hezkuntza-lidergoa, euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna eta eskola eleanitza, gaitasun digitala eta emozio-esparrua Bizikasiren esparruan).

5.4.1- Prest_gara

2021-22 eta 2022-23 ikasturteetan, Prest_Gara da irakasleen prestakuntzarako erreferente nagusia Euskadin.

5.4.1 taula: Prest gara-n eskainitako eta egindako ikastaroak:

	2021-22	2022-23
Eskainitako ikastaroak	61 (1.epea)	59 (1.epea)
	159 (2.epea)	129 (2.epea)
Guztira	**220**	**188**
Egindako ikastaroak	58(1.epea)	53(1.epea)
	136(2.epea)	119(2.epea)
Guztira	**194**	**172**
Baliogabetuko ikastaroak	26	15
Eskainitako plazak	4.800	5.015
Jasotako eskakizunak	11.219	12.315
Parte-hartzaileak	**3.492** 2.814 emakume eta 678 gizon	**3.869** 3.052 emakume eta 817 gizon

Aurreko ikasturteko diru-hornidura berarekin, 2022-23 ikasturtean ikastaro gutxiago eta plaza gehiago eskaini ziren. Datuen arabera, ikastaro gutxiago egin ziren, baina irakasle gehiagok parte hartu zuten. Bi ikastaroetan, emakume gehiagok parte hartu zuten gizonek baino. Online aukera nagusi izan zen, ikastaroen % 80rekin baino gehiagorekin.

Ikastaroei dagokienez, ia % 50 bi aldietan errepikatzen dira, baina kontuan izan behar da eskaintza irakasleen iradokizun eta balorazioetan oinarrituta egin zela, deialdien hitzaurrean agertzen denaren arabera.

5.4.2.- Ikastetxeko proiektuak

Ikastetxeko proiektuak egiteko deialdietan, zenbait aldaketa egin dira:

- Prestakuntza Proiektuen eta Partekatuz Ikasi modalitateak amaitutzat emango dira 2021-22 ikasturtetik aurrera. 2022-23 ikasturtean Berrikuntza Ikastexean deialdiak Bikaintasunerantz ordezkatuko du itunpeko ikastetxeetan. 89 Prestakuntza-proiektu eta 16 Berrikuntza-proiektu onartu ziren.
- Sare Hezkuntza Gelan 2021-22 ikasturtea amaitu da
- Bikaintasunerantz: 2021-22 ikasturtean, Berrikuntzako 19 proiektu integral eta Curriculuma aberasteko 8 proiektu onartu ziren sare publikoan, eta 16 eta 4, hurrenez hurren, itunpeko sarean.

5.4.2.a taula. Zentroko proiektuak, lurraldearen eta sarearen arabera

	Berrikuntzako integralak		Curriculuma aberasteko		Irakasleak	
	Pu	Itun	Pu	Itun	Pu	Itun
Araba	1	3	2	2	88	260
Bizkaia	11	9	3	2	409	533
Gipuzkoa	7	4	3	0	403	80
Guztira	**19**	**16**	**8**	**4**	**900**	**873**

– STEAM proiektuen deialdiak bi ikasturteetan mantendu dira bi sareetarako

5.4.2.b. taula STEAM proiektuak

	Berrikuntzako integralak		Curriculuma aberasteko		Ikasleak 21-22		Ikasleak 22-23	
	Pu	Itun	Pu	Itun	Pu	Itun	Pu	Itun
Araba	23	10	26	8	431	371	532	214
Bizkaia	70	49	89	47	1.289	426	1.557	360
Gipuzkoa	48	25	52	34	777	244	697	426
Total	**141**	**84**	**167**	**89**	**2.497**	**1.041**	**2.786**	**1.000**

– Europako programei lotutako ekimenei dagokienez, eTwinning (250 irakasle 2022-23 ikasturtean) eta Erasmus + jardunaldiak egin dira. (66 irakasle)

5.4.3.- Lehentasunezko eremuak

Zehazkiago, honako hauek izan dira lehentasunezko prestakuntza-eremuak:

1. Hezkuntza-lidergoa
2. Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna eta eskola eleanitza.
3. Gaitasun digitala
4. Eremu emozionala Bizikasiren esparruan

Gai horietako batzuk Prest_Gara-ren eskaintzan sartu dira; dena den, ondoren, Txosten honek hartzen duen aldiari buruzko informazio zehatzagoa ematen da.

5.4.3.1- Hezkuntza-lidergoa

2022ko urrian, Hezkuntza Berriztatzeko eta Ikaskuntzako zuzendariaren ebazpen bat argitaratu zen, zuzendaritza-taldeen hasierako eta etengabeko prestakuntzaren esparrua ezartzen zuena, zuzendaritza-funtzioa sartzeko eta betetzeko. Ebazpen horrek 2022-23 eta 2023-24 ikasturteetarako prestakuntza jasotzen zuen.

Konpetentzien eta lidergoaren esparru berria ezartzen zuen, ikastetxeetan planteatzen diren erronkei eta eskaerei erantzuteko. Horretarako, zuzendaritzen beharrezko parte-hartzea sustatzen zuen, izan ere, zuzendaritzek, ondo egin dutenetik, profesionalizatzen lagundu duten praktikak garatu dituzte.

Hiru gaitasun-motak beren garapena ikuskatzea errazten duten elementuekin batera aurkezten dira:

- Gaitasun kognitiboak (ezagutza teorikoak jakitea)
- Gaitasun teknikoak (egiten jakitea-trebetasunak)
- Pertsonen arteko eta pertsonen barruko gaitasunak (izaten jakitea)

Sareak eta aliantzak sustatzeaz gain, lidergo pedagogikoa eta banatua indartzeko beharra azpimarratzen zuen, ikasleen ikaskuntzetan eragin positiboa izateko.

Nabarmentzekoa da esperientzia eta ebaluazio positiboa duten zuzendaritzak zuzendari berrien tutoretza-lanetan inplikatzeko aukera.

Prestakuntza-jarduerak hainbat formatutan eskaini dira, hala nola ikastaroak, mintegiak, praktika-komunitateak, prestakuntza-topaketa monografikoak, nazioarteko programak, prestakuntza-egonaldiak ikastetxeetan, tutorizazioa eta hezkuntzaz kanpoko inguruneetan lidergoa duten pertsonen arteko topaketak.

Programen edukiak bi modulutan antolatu dira. Bata, sartzeko epean egiteko, eta bestea, zortzi ikasturteren ondoren, eguneratzeko.

Gaiak komunak izan dira, baina ikuspegi desberdina izan dute bi kasuetan

1. Lege- eta administrazio-esparrua
2. Ikastetxe publikoak antolatzea eta kudeatzea
3. Ikastetxearen kudeaketa, ikasten duen hezkuntza-erakunde gisa
4. Baliabideen kudeaketa
5. Norabide eraldatzaile, berritzaile eta eraginkorrerako funtsezko faktoreak
6. Hezkuntza-kalitatea eta ebaluazioa
7. Zuzendaritza-, jarraipen- eta ebaluazio-proiektua

Sartzeko programak 120 orduko iraupena izan du, eta 80 ordu izan ditu aginduzko prestakuntza-jarduerekin eta 40 ordu aukerako jarduerekin. 60 orduko eguneratze-programa; 45, aginduzko prestakuntza-jarduerekin, eta 15, hautazko jarduerekin. Bi kasuetan, hiru fasetan: oinarrizkoa, sakontzea eta sendotzea.

Zuzendari ez diren pertsona bakarreko gobernu-organoentzat ere berariazko programak eta eguneratzeko prestakuntza-jarduerak eskaini dira. Honako eduki hauek landu dira

5.4.3.1.a. 2022-23 ikasturteko ikasketa-buru eta idazkarientzako prestakuntza

Ikasketa burua	Idazkaria
1. Curriculum-proiektua 2. Irakaskuntza-jardueren programa 3. Jarduera akademikoak koordinatzea 4. Ordutegi akademikoak egitea eta betetzen direla zaintzea	1. Ordezkaritza-organo gorenaren, ikastetxeko zuzendaritza-taldearen eta klaustroaren bilkuretako gai-zerrendan sartu beharreko gaiak prestatzea, organo horien lehendakaritzak ezarritakoaren arabera, eta organo horien bilkuren akta egitea. 2. Ikastetxearen aktak, espedienteak eta dokumentazioa zaintzea, eta haren organoen eskura jartzea. Ikastetxeko material didaktikoa zaintzea. 3. Ikastetxearen egintza edo ebazpen eta erabaki guztien ziurtagiria, zuzendaritzaren oniritziarekin, bai eta ikastetxearen aurrekariak, liburuak eta agiriak ere. 4. Kudeaketa ekonomikoa

Era berean, zenbait monografiko proposatu dira, bi figurei zuzendutako mintegiekin eta/edo praktika-komunitateekin osa daitezkeenak, hala nola ikasleen eta dokumentazio akademikoaren ebaluazioa, datuen babesa, dokumentu formalen idazketa, denborak eta espazioak ikuspegi inklusibo batetik, Hezigunea ataria eta hezkuntza-kudeaketako aplikazioak.

2022-23 ikasturtean, hainbat prestakuntza-jarduera egin dira, eta aipatutako ebazpenaren erreferentzia berriak sartu dira.

Lortutako batez besteko balorazioa, 222 irakaslek erantzun dutena, 4,89koa izan da 6tik.

5.4.3.1.b taula. Zuzendaritza-taldeentzako prestakuntza, 2022-23 ikasturtea

Prestakuntzarako ekimenak	Pertsonak /ikastetxeak	Balorazioa
Oinarrizko fasea: zuzendaritza-proiektua aurkeztuko duten zuzendaritzentzako ikastaroa.	158/156	4,88/6
Oinarrizko fasea: zuzendaritza-proiektua diseinatzeko ikastaroa	289/260	4,88/6
Oinarrizko fasea: arau-esparruari buruzko ikastaroa	190/171	
Sakontze-fasea. Zuzendaritza-proiektuak erronka berrietara egokitzea	235/232	4,98/6
Sakontze-fasea. Komunikazio pertsonalerako moduak: jendearen aurrean arrakasta izateko estrategiak eta baliabideak	202/198	5,1/6
Sakontze-fasea: Taldeak eta bilerak dinamizatzea: talde adimendunak	138/133	5,1/6
Sakontze-fasea: Bisitak Lurralde Ordezkaritzetara	247/246	
Finkatze-fasea. Denborak kudeatzea, autonomia eta ikastetxeak antolatzea	201/199	4,46/6
Finkatze-fasea. Zuzendaritzen funtzioak eta betebeharrak XXI. mendeko eskolan	188/178	5,1/6
Ikasketa-buru berrientzako ikastaroa	388/312	4,75/6
Idazkari berrientzako ikastaroa. Hezkuntza-aplikazioak	207/175	4,30/6

Bestalde, HEIZEk, Haur, Lehen eta Bigarren Hezkuntzako 250 ikastetxe publiko ordezkatzen dituen zuzendaritza-sareak, hainbat prestakuntza-saio antolatu ditu.

Zehazki, 2022ko martxoaren 22an eta 23an, "Eskola Digitala".

UPV/EHUren Udako Ikastaroen esparruan, uztailaren 11tik 13ra, "Eskola publikoa, ahaldunduz hobetu" eta 2023ko uztailaren 3tik 5era, "Eskola publikoan pertsona ardatz".

2022ko azaroaren 10ean X. Jardunaldi Pedagogikoak egin zituen, "Etapen arteko lotura" izenburupean.

Gainera, ikastetxe publikoetan hausnarketarako eta zuzendaritza hobetzeko topaketak sortu ditu, euskal eskola publikoa sendotzeko, berritzeko eta hobetzeko. Horretarako, koordinazio eta lan-bilera espezifikoak antolatu ditu ikastetxeekin, eguneroko egoerei modu egokienean erantzun ahal izateko. Hezkuntza- eta gizarte-eragileekiko aholkularitzaren esparruan, hezkuntza-ikerketari ekarpenak egin dizkiote ikastetxeen pedagogia-, antolamendu- eta kudeaketa-arloetan, egiaztatutako ezagutzatik abiatuta.

2021eko abenduaren 16an "HEIZE Plan Estrategikoaren lanketaren amaiera eta onarpena" izeneko jardunaldia egin zen. 2022ko martxotik ekainera bitartean, Hezkuntzari buruzko Lege berriaren proposamenarekin batera, sareko hainbat zuzendaritzek "Publikoa da bidea" gaia jorratu dute.

2023an, HEIZEk prestakuntza-saio batean parte hartu zuen IKASLANekin, eta bi erakundeek hitzarmen bat sinatu zuten ikastetxeetan prestakuntza duala aurreikusteko. Martxoaren 9tik 11ra, FEDADI-FEDEIP Kongresuan, lehen aldiz elkarrekin eta maiatzaren 16an, Euskal Herriko Unibertsitatearekin batera zuzendaritza eta lidergoari buruz antolatutako graduondokoaren esparruan irakatsi zuten.

Irakaskuntza-ekintzaren eta hezkuntza-helburuen lorpenaren arteko harremana ez dago zalantzan. Irakasleen esku-hartzea gero eta zorrotzagoa eta konplexuagoa da, eta, beraz, beharrezkoa da jakintza eta trebetasun multzo bat izatea, ikasleei, haien familiei eta ikastetxean eragina duten beste eragile batzuei erantzun hobea emateko. Irakaskuntzaren profila, hau da, hura definitzen duten gaitasunen multzoa, hezkuntza-sistema desberdinetako eta Europar Batasuneko beste esparru batzuetako orientabideetan eta politiketan ageri da.

2005ean, Europako Batzordeak, *Common european principles for teacher competences and qualifications* izeneko argitalpen batean, oinarrizko lau printzipioen artean ezarri zuen hezkuntza-komunitateko beste eragile batzuekin lankidetzan aritzea, eta hiru garapen-esparruen artean, gizartean eta gizartearekin lan egitea.

2021ean, Hezkuntza Sailak Irakasle profila argitaratu zuen. Dokumentu hori Hezkuntzako Ikuskaritzak egin zuen, eta errubrika batean irakaskuntza-funtzioa definitzen duten eremuak (jakitea, egitea eta izatea), dimentsioak, konpetentziak eta garapen-mailak deskribatzen ditu. Tresna honen helburua prestakuntza, ebaluazioa edo autoebaluazioa sustatzea da, irakaskuntza-profilaren eredu bat bultzatzeko.

Egin eta izan eremuak dimentsioekin uztartzen dira. Horrela, egin beharreko eremuak irakaskuntza-ikaskuntza prozesua planifikatu, kudeatu eta hezkuntza-komunitatearekin elkarreragin eta parte hartzeko dimentsioak barne hartzen ditu. Izan eremuak, bere aldetik, irakasle izatea barne hartzen du.

Taula. 5.4.3.1 c- Irakaskuntza-profilaren eremuak eta gaitasunak

EREMUA	LORTUTAKO GAITASUNAK
JAKITEA	- Araudiaren, ikasgaiaren eta curriculumaren gaineko ezagutza. - Ezagutza pedagogikoa - Eskolaren inguruaren/testuinguruaren gaineko ezagutza - Eskolaren antolaketaren eta curriculumari, didaktikari eta antolaketa eta funtzionamenduri buruzko dokumentuen gaineko ezagutza. - Ikasleen gaineko ezagutzak - Hizkuntza-konpetentzia - Konpetentzia digitala
EGITEA	Planifikatzearen dimentsioa: - Ikasleen hezkuntza-premien eta -itxaropen kolektibo eta indibidualen diagnostikoa egitea - Helburuak ezartzea eta hezkuntzako esku-hartzea eta ikaskuntza-egoerak diseinatzea - Aniztasunari emango zaion erantzuna eta ikaskuntzaren aurrerabidea planifikatzea - Prestakuntza-ebaluazioa egiteko eta irakaskuntza-plangintza eta -praktika doitzeko aurreikuspenak egitea Irakaskuntza-ikaskuntza prozesua kudeatzea dimentsioa: - Bizikidetza eta ikaskuntza-giro ona kudeatzea - Ikaskuntza-egoerak kudeatzea. Ikasgelaren antolaketa. Estrategia metodologikoak. Baliabide didaktikoak. IKTen erabilera. Rolen banaketa. Ikasgelako elkarreraginak. Jarraipena eta feedbacka - Ikaskuntzaren aurrerabidea kudeatzea. Ebaluazioa - Inklusioa - Ikasleak beren ikaskuntzetan inplikatzea - Tutoretza eta orientazioa. Balioetan oinarrituta heztea Hezkuntza-komunitatean elkarreraginean aritzearen eta parte hartzearen dimentsioa: - Ikasleekin elkarreraginean aritzea - Irakasleekin elkarreraginean aritzea. Talde-lana egitea - Familiekin elkarreraginean aritzea: familiak informatzea eta inplikatzea - Ingurunearekin elkarreraginean aritzea - Beste ikastetxe edo erakunde batzuekin elkarreraginean aritzea - Ikastetxearen kudeaketan parte-hartzea eta lankidetzan aritzea
IZATEA	- Tasun pertsonalak: tasun emozionalak, humanoak, etikoak eta profesionalak - Hezkuntzaren funtzio soziala norberaren gain hartzea - Hezkuntza-emaitzen gaineko erantzukizuna - Etengabeko ebaluazioarekin konprometitzea. Berrikuntza eta esperimentazioa - Norberaren lana kudeatzea eta hobekuntza-erabakiak hartzea.

Lehen aipatutako Europako Batzordearen erreferentziak irakaskuntza-profilaren egitura honetan du isla; izan ere, hezkuntza-komunitateko beste eragile batzuekin elkarlanean egindako lana eta gizartearekin eta gizartean egindako lana kontuan hartzen dira hezkuntza-komunitatean elkarreragitea eta parte hartzea dimentsioan, eta irakasle izatearen konpetentzien artean, hezkuntzaren funtzio soziala bere gain hartzea.

ISEI-IVEIk emandako datuen arabera, ikastetxeetako zuzendaritzen % 87,9 ez dago ados edo ez dago batere ados baieztapen honekin: "Edozein irakaslek du zuzendari kargua betetzeko gaitasuna". Hala ere, % 96,6 ados edo erabat ados dago "zuzendaritza-taldeak irakasleen praktika pedagogikoan eragiten du".

Hori horrela izanik, argi dago zuzendaritza-taldeak irakasle-taldearen laguntza eta inplikazioa behar duela hezkuntza-komunitatearen eskaerei erantzuteko. Horretarako, iritzi desberdinekiko sentikorra izan behar du, eta konfiantzan, erabakiak partekatzean eta garapen-aukerak sortzean oinarritutako lankidetza-dinamikak sortu behar ditu.

Irakasleek lidergo argia dute esparru pedagogikoan, ikasleei eta haien familiei dagokienez, eta, gainera, lankidetzan jardun dezakete eta lagundu behar dute, beste ingurune batzuei lotutako lidergo banatua eta eraldatzailea gauzatuz. Ikastetxerako funtsezko proiektuek (IHP, z

Zuzendaritza-proiektua, Hizkuntza-proiektua, Proiektu digitala, etab.) ikasleen testuingurua eta ezaugarriak kontuan hartuta partekatzeko eta egokitzeko beharrezko erreferentziak dituzte.

Proiektu desberdinetan jasotako konpromisoak antolatzeko modua, neurri handi batean, zuzendaritza-taldearen eta klaustroko beste figura batzuen lidergoaren araberakoa da (batzuetan konpromiso horiekin oso lotuta daude), baina baita irakasle bakoitzak bere ikasleekin, irakasle-taldearekin, familiekin, beste ikastetxe batzuetako beste irakasle batzuekin edo beste gizarte-, osasun- edo udal-eragile batzuekin duen harremanaren araberakoa ere. Lidergo horrek talde-laneko esperientziak sustatzeagatik eta gainerako pertsonen jardueretan eragin positiboa izateagatik proposatutako helburuak lortzen laguntzen aintzatespena eskatzen du.

Lidergo banatuaren teoriak azpimarratzen du edozein erakundetan eragin-iturri ugari daudela.

"Lidergo horrek ez du piramidearen gailurrean posizio formala izatearekin lotzen; aitzitik, ekimena eta eragina eskolako kide guztien artean banatuta dago. Pertsona bati aldaketa-ekimena esleitzeak, besteen lidergoa eragotziz, erakundeak ikastea eragotziko luke. "Ikasten duten erakundeek" dinamizazio-lanak irakasle guztien artean banatzeko edo sakabanatzeko beharra azpimarratzen dute ". (Bolívar, 2000).

5.4.3.2.- Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna eta eskola eleanitza

Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunari buruzko formakuntzak IRALEk egindako prestakuntzari lotuta jarraitzen du.

IRALEk maila eta formatu desberdinetako ikastaroak ematen jarraitzen du, irakasleen euskarazko gaitasuna hobetzeko. Akordio bat du HABErekin, eta horren bidez, euskaltegietan ordutegitik kanpoko ikastaroak ematen dira hizkuntza-eskakizuna lortzeko edo hobetzeko.

5.4.3.2.a taula. Goi mailako ordutegitik kanpoko ikastaroak (H eta I ikastaroak):

Ikastaroak		Parte-hartzaileak 2021-22	Parte-hartzaileak 2022-23
H1	Hizkuntzaren zuzentasuna	90	-
H2	Idazmena	12	-
H3	Mintzamena	14	-
H4	Ipuingintza	59	66
H5	Kantak eta jolasak	86	26
H7	TELP	-	-
H9	Euskararen erabilera indartzea	324	
H10	Hizkuntza-sozializazioa	247	574
H11	Hizkuntzaren zuzentasuna eta egokitasuna	-	169
H12	Euskararen erabilera indartzea; ikasleen euskararen erabilera indartzeko oinarriak eta tresnak ikasgelerako eta ikasgelaz kanporako	-	1084
I1	Euskararen irakasbideak	132	57
I3	Ahozko hizkuntzaren lanketa	19	-
I4	Arloetan ahozko komunikazioa lantzeko oinarriak	0	-
I5	Hizkuntza Trataera Integrala garatzen. Arloetan/proiektuetan	333	-
I3	Hizkuntza Trataera Integrala garatzen. Euskara eta ahozkoa erdigunean jarrita, Hizkuntza arloen arteko elkarlana eta beste arloekin lotura	330	-
I7	Ahozko hizkuntzaren lanketa	-	10
I8	Hizkuntza trataera integrala garatzen	-	234
GUZTIRA		**1.676**	**1.681**

H12 Euskararen erabilera indartzea ikasleen euskararen erabilera indartzeko oinarriak eta tresnak ikasgelarako eta ikasgelaz kanporako ikastaroa da parte hartze handiena izan duena.

Jorratutako edukiak honako hauek izan dira, besteak beste: eskolaren norabidea, mugak eta aukerak, irakasle guztien jarrera euskararen erabileraren aurrean, jardueren plangintza eta egokitzapena hizkuntzari eta ahozko hizkuntzari lekua egiteko, familien lankidetza eta ikasleen inplikazioa, hizkuntza-ohituretan eta testuinguruan eragiteko proposamenetan eragile izan daitezen.

Ikastaro osoko liberazioa edo 6 hilabeteko liberazioa duten ikastaroak, urtarriletik ekainera, euskaraz gaitasun maila jakin bat lortzera zuzenduta daude. Parte-hartzaileen ia % 50 bi sareetako ikastetxeetatik datoz.

5.4.3.2 b Oinarrizko mailako ikastaroak. Ikasturte osoko liberazioa edo 6 hilabete.

Ikastaroak	Parte-hartzaileak	
	2021-22	2022-23
U2: HE1 lortzeko urte osoko ikastaroa	7	1
U3: HE2 lortzeko urte osoko ikastaroa	60	59
3000: HE1 lortzeko urte erdiko ikastaroa. (2020)	11	6
4000: HLEA lortzeko urte erdiko ikastaroa(2020)	-	-
5000: HE2 lortzeko urte erdiko ikastaroa(2020)	7	1
GUZTIRA	**85**	**67**

5.4.3.2 c. taula. Goi-mailako ikastaroak, 3 hilabeteko liberazioarekin

Ikastaroak	Parte-hartzaileak	
	2021-22	2022-23
R300. Irakasgaitasuna eta hizkuntza-gaitasuna sendotzeko ikastaroa.	454	378
R400. Ikasmateriala euskaraz prestatzekoikastaroa praktikoa.	26	26
R600. Curriculumaren euskal dimentsioa: euskalkulturaren inguruko ikastaroa.	46	54
R900 Euskarazko ahozko komunikazioa irakasjardunean	14	42
A HE1 erainoko euskalduntze ikastaroa	44	32
E HE2 edo C1 erainoko euskalduntze eta alfabetatze ikastaroa	40	66
AU HE1 erainoko euskalduntze ikastaroa (uda)	29	26
EU HE2 edo C1 erainoko euskalduntze eta alfabetatze ikastaroa (uda)	21	33
GUZTIRA	**674**	**657**

Ikastaro horiek euskara irakasteko gaitasuna garatzera bideratuta daude. R300 ikastaroa. "Irakasgaitasuna eta hizkuntza-gaitasuna sendotzeko ikastaroa" eskaera handia du duela zenbait ikasturte.

Azkenik, material inprimatuak **(EIMA 1),** digitalak **(EIMA 2.0)** eta inprimatutako materialak **(EIMA 4)** euskaraz argitaratzeko deialdiari jarraipena eman zaio.

Eskola eleanitzari dagokio, lehentasunezko lerroa da bi hizkuntza ofizialetan eta, gutxienez, atzerriko batean lortu nahi den gaitasun-maila lortzeko.

Eleaniztasunerantz deialdiak, irakasleentzako atzerriko egonaldietarako dirulaguntzekin batera, bi helburu ditu: alde batetik, ikastetxean eremu hori kudeatzeko gogoeta egitea eta erabakiak hartzea, eta, bestetik, atzerriko hizkuntzako hizkuntza-gaitasuna hobetzea.

– **Eleaniztasunerantz**

Kanpo-ebaluazioetako hizkuntza-komunikaziorako gaitasunaren emaitzek irakurmena lantzeko beharra adierazten dute. Horretarako, irakurketa-planaren diseinuak eta garapenak, alde batetik, irakurtzeko ohitura sustatzen du, hura gozatzeko eta hobetzeko ezinbestekoa baita, eta, bestetik, irakurmenaren aurrerapenean ardaztutako lana.

Gainera, ikastetxeetako hizkuntza-testuinguruak eragiten dituen errealitateen ondorioz, hizkuntzen irakaskuntza eta erabilera nola egin behar den aztertu behar da. Horretarako, ikastetxeko Hizkuntza-proiektua erreferentea da irakasle-taldeak hezkuntza-komunitatearekin batera hartzen dituen erabakiak bideratzeko.

Deialdiak bi modalitate proposatzen ditu:

A Modalitatea: Ikastetxeko hizkuntza-proiektua, hizkuntza komunikaziorako konpetentzia zein konpetentzia eleaniztuna, garatzen dituena hizkuntzen tratamendu integral eta integratuaren bidez, bi hizkuntza koofizialak eta atzerriko hizkuntzak kontuan hartuta.

B Modalitatea: Ikastetxeko hizkuntza-proiektua, hizkuntza komunikaziorako konpetentzia zein konpetentzia eleaniztuna, garatzen dituena atzerriko hizkuntzetako curriculum-arloen irakaskuntzan ekimen berritzaileetan sakonduko duena, CLIL metodologiaren bidez, diziplinarteko proiektuen bidez, eremuka lanean,…

5.4.3.2.d taula. Eleaniztasunerantz. Sare publikoa

	Onartutako proiektuak 21-22		Formakuntza ekintzak 21-22		Irakasleak	Onartutako proiektuak 22-23		Formakuntza ekintzak 22-23		Irakasleak
	A	B	A	B		A	B	A	B	
Araba	16	1	77	2	470	16	1	71	4	343
Bizkaia	34	31	82	110	2.056	31	35	114	129	2.360
Gipuzkoa	30	10	122	45	774	29	10	142	49	1.095
Guztira	**80**	**42**	**281**	**157**	**3.300**	**76**	**46**	**327**	**182**	**3.798**

5.4.3.2.e.taula. Eleaniztasunerantz. Sare itundua

Elkartea/Federakuntza	Onartutako proiektuak 21-22		Formakuntza ekintzak 21-22	Ikastetxeak eta Irakasleak	Onartutako proiektuak 22-23		Formakuntza ekintzak 22-23	Ikastetxeak eta Irakasleak
	A	B			A	B		
Eusko Ikastola Batza	9	3	18	12/794	10	3	21	13/796
Euskal Herriko Ikastolak	63	0	37	63/2.384	63	0	38	63/2.370
Kristau Eskola	62	37	43	99/3.949	74	25	45	99/4.364
Ikasgiltza	5	0	11	5/245	15	0	7	15/273
AICE	2	4	8	6/155	2	4	9	6/145/
GUZTIRA	**141**	**44**	**117**	**185/7.527**	**164**	**32**	**120**	**196/7.948**

- **Pluriliteracies for Deeper Learning**

Proposamen berri hau 2022-23 ikasturtean hasi zen, ikasgaiak ingelesez ematen dituzten ikastetxe publikoetako irakasleentzat. 2022-23 ikasturte osoan ikastetxean plaza duten eta B2 mailako ingelesezko gutxieneko titulazioa duten irakasleentzat 20 plaza proposatzen dira.

Prestakuntzaren helburua alfabetatze anitzen eta horiek ikasgelan duten aplikazio praktikoaren inguruko metodologia espezifikoa ezagutzea da.

Modu mistoan diseinatuta dago. Alde batetik, Edinburgoko Unibertsitatean 10 egun eta 40 orduko prestakuntza egonaldia proposatzen da.

Gainera, parte hartzen duten irakasleek 2 orduko liberazioa dute ikasturtean zehar prestakuntza jasotzen jarraitzeko. Prestakuntza horretan, 13 orduko online laguntza eta 8 ordu presentzial gehiago daude Euskadin aipatutako unibertsitatearekin.

Lehenengo deialdi horretan 20 irakasle hautatu dira, Lehen Hezkuntzako 10 eta DBHko 10.

- **English for better teaching. 2022-23 ikasturtea**

Gasteizko Hizkuntza Eskola Ofizialak ematen duen DIVING C1 izeneko prestakuntza-ekimen hau curriculum-arloak edo irakasgaiak ingelesez ematen dituzten ikastetxe publikoei zuzenduta dago. Lan-ordutegiaren barruan egiten den prestakuntza horren bidez, B2 maila egiaztatu duten irakasleen ingelesezko C1 hizkuntza-gaikuntza lortu nahi da.19 ikastetxetako 19 irakaslek parte hartu dute guztira.

- **Ama-hizkuntzen programak**

Programa horiek Estatuak herrialdeekin egindako akordioen bidez garatzen dira. Euskadin, hizkuntza arabiarra eta kultura marokoarra irakasteko programan 12 ikastetxe eta 3 irakasle parte hartu zuten 2022-23 ikasturtean.

Hizkuntza, Kultura eta zibilizazio errumaniarraren programari dagokionez, 11 ikastetxetan eta 2 irakasleekin.

5.4.3.3.- Gaitasun digitala:

2021-22 ikasturtean, Euskal Hezkuntza-Sistemaren eraldaketa digitalerako 2022-24 Plana aurkeztu zen, gaitasun digitalak garatuz irakaskuntza- eta ikaskuntza-praktikak hobetzeko eta dibertsifikatzeko tresna gisa.

Planteatzen duen erronketako bat da EAEko Hezkuntza-Sistema egokitzea, ez bakarrik irakaskuntzan, baita ikastetxeen lanaren antolaketari, azpiegiturari eta gobernantzari dagokienez ere.

Europako Batzordearen hezkuntza digitalerako 2020ko ekintza-plana izan du erreferente nagusi. Plan horretan bi lehentasun ezarri dira:

1. Errendimendu handiko hezkuntza-ekosistema digital baten garapena sustatzea.
2. Eraldaketa digitalerako gaitasun eta gaitasun digitalak hobetzea

Gaitasun digitalen Europako Esparrua (DIGCOMP) ezartzen du, 5 arlotan bildutako 21 gaitasunekin. Gainera, DIGCOMPEDU hezkuntzarako gaitasun digital espezifikoak ezartzen dira, ikastetxeei eraldaketa digitalean modu koherente eta sistematikoan laguntzen dienak.

Gaitasun hori curriculumean tratatzeari dagokionez, zeharkako lanketa baterako jarraibideak ezartzea gomendatzen da.

Euskal Planaren testuinguruan eta, zehazki, Haur, Lehen, Bigarren Hezkuntzarako eta Batxilergorako proposamenetan, inplikatutako ikastetxeen ibilbidea dute abiapuntu, Sare Hezkuntza Gelan eta IKT heldutasun-ereduan aldez aurretik interesgarriak diren esperientziekin.

Egungo planak, asmo handikoagoa eta egituratuagoa denak, esku hartzeko bost arlo ditu:

1. Irakasleei prestakuntza integral digitalean laguntzea: irakasleen gaitasun tekno-pedagogikoak
2. Gaitasun digitala erabat eskuratzea: gaitasun digitala duten ikasleak
3. Gobernantza digital sendoa gauzatzeko oso prestatuta dauden ikastetxeak: lidergo digitala hezkuntza-komunitateentzat
4. Azpiegitura eta euskarri digitalak sendotzea: erronka digitalekin lerrokatutako azpiegituren aldeko apustua
5. Eraldaketa digitalerako esperientzia aurreratuak hartzea: eraldaketa digitaleko esperientzia aurreratuak gaitasun handiko zentroetan

Arlo horietako bakoitzak bere helburuak eta ekintzak ditu, bai eta jarraipena eta ebaluazioa egiteko adierazleak ere.

5.4.3.3 taula. Arloak eta helburuak

Irakasleei laguntzea gaikuntza integral digitala lantzen: irakasleen konpetentzia tekno-pedagogikoak	
1.Helb	Irakasleak gaitzeko plan bat diseinatzea, konpetentzia digitala garatzeko.
2.Helb	Mekanismo egokiak diseinatzea jardunean dauden irakasleek irakaskuntzarako duten konpetentzia digitala aitortzeko.
3.Helb	Unibertsitateekin koordinatzeko esparru bat ezartzea, bermatzeko irakasleen hasierako prestakuntzan irakaskuntzarako konpetentzia digitala lortzen dela.
4.Helb	Irakaskuntzan sartzeko prozedura berrietan, bermatzea izan beharreko konpetentzia digitala lortzen dela.
Konpetentzia digitala erabat eskuratzea: ikasle digitalki jantziak.	
1.Helb	Ikasleen gaitasun digitalaren garapenaren eta ebaluazioaren jarraipena egiteko orientabide metodologikoak diseinatzea.
2.Helb	Ingurune birtual bat garatzea, erraztuko duena material digitalak eta sekuentzia didaktikoak trukatzea, eredugarri izan daitezen ikaskuntza-ingurune malguak diseinatzeko ikasleentzat.
3.Helb	Ikasleek kalitatezko eduki digitalak dituztela bermatzea, konpetentzia-ikuspegi inklusibo eta malgudunak.
Gobernantza digital sendoa gauzatzeko oso prestatuta dauden ikastetxeak: lidergo digitala hezkuntza- komunitateentzat.	
1.Helb	Ikastetxeko etorkizuneko zuzendaritza-taldeak prestatzeko planean, estrategiak sartzea hala lider izateko nola eraldaketa digitala lortzeko.
2.Helb	Estrategia digitala hezkuntza-komunitate osoarekin lankidetzan hedatzea: zuzendaritza, klaustroa, ikuskaritza, laguntza-zentroak, ikasleak eta familiak.
3.Helb	Sistema bat abian jartzea ikasleen ziberbizikidetza positiboa zaintzeko.
Azpiegitura eta euskarri digitalak sendotzea: erronka digitalekin lerrokatutako azpiegituren aldeko apustua	
1.Helb	Bermatzea ikasleek, irakasleek nahiz ikastetxeek badituztela azpiegitura eta ekipamendu digitalak, beharrezkoak direnak irakaskuntza-ikaskuntza jarduerak eta kudeaketa akademikoa garatzeko.
Esperientzia aurreratuak hartzea eraldaketa digitala gauzatzeko: eraldaketa digitaleko esperientzia aurreratuak oso ikastetxe trebatuetan.	
1.Helb	Datu-analisitik abiatuta, berrikuntza aurreratuko proiektuak abian jartzea, hezkuntzan arrakasta izateko eta hezkuntza-sistema hobetzeko.
2.Helb	Ikasgela adimendunak, ikastea errazten dutenak, eta modu berriak eskaintzen dituztenak prozesu pedagogikoak bideratzeko; ikasleen eta irakasleen arteko interakzioa sustatzen duten guneak, antolatuak eta aldi berean malguak, ondo egokitzen direnak ikaskuntza pertsonalizatura eta hezkuntza-erritmo eta -premia desberdinetara.

Aldi horretan, Berritzegune Nagusiak hainbat ekimen dinamizatu ditu Plana hedatzeko eta ezartzeko. Hona hemen adierazgarrienak:

- Ikastetxearen Proiektu digitala diseinatzea:

Ikastetxeak IKTen erabilerari buruz duen egoera diagnostikatzeko eta haren estrategia digitala planifikatzeko dago aurreikusita, hezkuntza-komunitateko estamentu guztiak inplikatuz eta, horrela, beren kultura digitala garatuz.

Hasierako prestakuntzan eta diseinuan guztira 747 ikastetxe publikok eta itunduk hartu dute parte, eta beren proiektuak Ikuskaritzaren aplikazio espezifiko batera eraman dituzte, horrela DIGICOMPORGen parte izateko, hau da, Digitalki Eskudunak diren Hezkuntza Erakundeentzako Europako Esparruan.

- Irakasleen gaitasun digitala:

DIGICOMPEDU kontuan hartuta, etapa guztietako 33.539 irakaslek parte hartu dute prestakuntzan, sei arlo biltzen dituen esparru hau ezagutzeko:

- 1. arloa: Konpromiso profesionala. Teknologia digitalak komunikaziorako erabiltzea; ikastetxearen barruan eta kanpoko beste profesional batzuekin koordinatzea, parte hartzea eta lankidetzan aritzea; jarduna hobetzea, praktikari buruzko hausnarketatik abiatuta; garapen profesionala eta datu pertsonalen babesa, pribatutasuna eta ikasleen segurtasuna eta ongizate digitala, beren eginkizunak betetzean.
- 2. arloa: Eduki digitalak. Hezkuntzako eduki digitalak bilatzea, aldatzea, sortzea eta partekatzea.
- 3. arloa: Irakaskuntza eta ikaskuntza. Teknologia digitalen erabilera kudeatzea eta antolatzea irakaskuntzan eta ikaskuntzan.
- 4. arloa: Ebaluazioa eta atzeraelikadura. Teknologia eta estrategia digitalak erabiltzea ebaluazioa hobetzeko, bai ikasleen ikaskuntzarena, bai irakatsi eta ikasteko prozesuarena berarena.
- 5. arloa: Ikasleen ahalduntzea. Teknologia digitalak erabiltzea inklusioa, banakako desberdintasunen arreta eta ikasleek beren ikaskuntzarekin duten konpromiso aktiboa hobetzeko.
- 6. arloa: Ikasleen gaitasun digitala garatzea. Ikasleak trebatzea teknologia digitalak modu sortzaile eta arduratsuan erabiltzeko, informaziorako, komunikaziorako, gizarte digitalean modu seguruan parte hartzeko, edukiak sortzeko eta abarretarako.

Akreditazio-maila, 2022-23 ikasturtearen amaieran, 1.105 irakasle izan dira A1 ikasturterako, prestakuntza amaituta, eta 18.151 A2 ikasturterako.

Eraldaketa digitalerako planak hura hedatzeko eta ezartzeko lantalde bat aurreikusten du, mentore digitalez osatua. Mentore horiek, prestakuntza espezifiko batekin, ikastetxeentzako mentorizazio-sare baten parte dira, eta proiektu digitalak diseinatzen eta hezkuntza-gaitasun digitala garatzen laguntzen diete. 54 profesional hautatu dira sare publikoan eta 42 itunpekoan.

5.4.3.4.- Esparru emozionala Bizikasiren esparruan

Bizikasi ikastetxeen dinamiketan sartzen joan da bizikidetza positiboaren esparruan. Datuen arabera, horretarako sortu dituzten egiturak sare publikoko ikastetxeetan (BAT Taldeak), behintzat, erabat presente daude.

Ekimen horrek, ezarri ahala, balizko jazarpen-egoeren aurrean prebentzioarekin eta zero tolerantziarekin lotutako gaiak jorratu ditu, eta, horrez gain, ikasle guztiei laguntzen die, garapen pertsonalean gaitasunak eta tresnak izan ditzaten.

Lehen eta Bigarren Hezkuntzako irakasleentzako prestakuntza antolatu da, ikasleen eta irakasleen gaitasun sozioemozionalari buruzkoa. Hartzaileak, oro har, irakasle guztiak izan dira, eta, zehazki, BAT taldeetako kideak.

Gainera, erreferentzia erabilgarriak sortu dira, hala nola bizikidetza positiboa eraikitzeko orientabideak, eskola-jazarpeneko kasuak konpontzeko tresnak eta baliabideak, ziberbizikidetzarako erreferentziak, irakasleen eta irakasle ez diren langileen etengabeko prestakuntzarako moduluak, jokabide suizida prebenitzeko eta esku hartzeko materialak, etab.

Horrela, ikasleak ahalduntzeko curriculum sozioemozionalaren proposamenari eta jokabide suizidaren inguruko prestakuntzari buruzko berrikuntzak nabarmentzen dira, Jokabide Suizida Prebenitzeko, Esku Hartzeko eta Geroratzeko Estrategia dokumentua bost eremu nagusirekin argitaratuz:

- Suizidioaren prebentzioa hezkuntza-eremua
- Hezkuntza-inguruneetako jokabide suizidari buruzko oinarrizko ezagutzak
- Identifikatutako suizidio-arriskuaren aurrean jarduteko protokoloa
- Suizidio-saio baten ondoren jarduteko protokoloa
- Bere buruaz beste eginda hil ondoren jarduteko protokoloa

Gainera, % 95etik gorako parte-hartzea izan duten ikastaroak antolatu dira.

5.4.3.4.a taula. Eremu sozio-emozionalaren ikastaroak

Ikastaroak	Orduak	Parte-hartzaileak		Balorazioa/ 10
Konpetentzia emozionalaren garapena COVID-19 pandemiaren ondoren	20	759	Irakasleak	8
Garapenaren biktimologia: haurren tratu txarren eta sexu-abusuen biktimekiko esku-hartzea	5	91	Ikuskaritza eta Berritzeguneetako bizikidetzaren arduradunak	9,4
Kongresua: Ongizate emozionala eta bizikidetza	10	964	Irakasleak	9
Irakasleen gaitasun sozioemozionala	15	973	Irakasleak	9
Ikasleen gaitasun sozioemozionala	15	854	Irakasleak	9
Jokabide suiziden aurrean aholkuak emateko oinarriak.	5	30	Berritzeguneetako bizikidetzaren arduradunak	9
Jokabide suiziden aurrean aholkuak emateko oinarriak	5	70	Ikuskaritza	
Jokabide suizida antzematea, esku hartzea eta prebenitzea hezkuntza-eremuan	8	700	Araba eta Gipuzkoako BAT taldeak	9,3
Jokabide suizida antzematea, esku hartzea eta prebenitzea hezkuntza-eremuan	8	825	Bizkaiako BAT taldeak	9,4
Bizikidetzari eta hezkidetzari buruzko mintegiak	16	621	BAT taldeetako koordinatzaileak	

Sexu-hezkuntzari dagokionez, hainbat ikastaro antolatu dira, eta bertaratze handia eta balorazio ona izan dute.

5.4.3.4.b taula Sexu-hezkuntzaren ikastaroak

Ikastaroak	Orduak	Parte-hartzaileak	Balorazioa.
Ikasleen sexualitatea	10	417	8
Sexu-heziketa pornografiaren aurrean	10	335	8
Genero eta sexu aniztasuna	10	271	8
Sexu-indarkeria. Zer egin ikastetxetik	15	335	8
Ziberhezkidetza	15	298	8,7

Bestalde, Hezkidetza-proiektuak egiteari dagokionez, 2021-22 ikasturtean 48 ikastetxe publikok eta 11 itunpekok parte hartu zuten ezarritako deialdietan. 2022-23 ikasturtean 49 ikastetxe publiko eta 23 itunpeko izan ziren.

Prestakuntza dibertsifikatu egin da, bai zonako mintegien eskaintzatik, bai beste modalitate batzuetatik, hala nola Prest Gara programan ikastaro espezifikoak eskaini dira, hezkidetza-proiektuak diseinatzeko deialdiari lotutako oinarrizko prestakuntza eman da, bokazio-orientazio ez-sexistari buruzko prestakuntza eman da bizikidetzako orientatzaileentzat eta arduradunentzat, eremu horretako prestakuntza espezifikoa eman da zuzendaritza-talde berrientzat, bai eta Saileko beste zerbitzu batzuentzat ere, hala nola Ikuskaritzarentzat, ISEI-IVEIrentzat, Berritzeguneentzat, IRALErentzat edo Hezkuntza Berriztatzeko zerbitzuko langileentzat.

Ikastetxeetan hezkidetzaz eta bizikidetzaz arduratzen diren langileentzako berariazko prestakuntzaz gain, BAT taldeetara ere hedatu da Bizikasi esparruan, eta lehentasuna eman zaio gurasoen elkarteen federazio eta konfederazioentzako laguntzen deialdian prestakuntza eskaintzeari.

5.5.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

- **Hezkuntza pertsonala Euskadiko ikastetxeetan**

Kapituluak, hasteko, adierazten du **Hezkuntza pertsonalaren** kopurua % 1,7 hazi zela 2021-22 ikasturtean, handiagoa sare publikoan (% 2,2 Haur eta Lehen Hezkuntzan eta % 3,2 Bigarren Hezkuntzan) itunpekoan baino (% 0,1 hazi zen, eta langileak etapa guztietan ia berdin mantendu ziren).

HHEri dagokionez, itunpeko sarean izandako hazkundea (% 7,7) plaza bat gehiagori dagokio, irakaskuntza horiek sare horretan duten presentzia txikia baita. Sare publikoan % 0,5 jaitsi da, hau da, 3 plaza. Plangintzaren kapituluan ohartarazten da irakaskuntza horietako matrikulak behera egin duela 2021etik 2023ra bitarteko ikastetxe publikoetan, bai irakaskuntza arautuetan (% 1,8), bai arautu gabekoetan (% 3,9).

Sare publikoan, gainera, deigarria da irakasle-funtziorik gabeko langileen kopurua % 4 hazi dela. Itunpeko sarean % 3,5 jaitsi da.

Pandemiaren ondoren 2021-22 ikasturtera hedatu ziren laguntza-neurriek eragin dezakete Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako etapetan ikastetxe publikoetako baliabideen gorakada; izan ere, matrikulak behera egin du kasu guztietan, Lehen Hezkuntzako 2. mailan izan ezik, % 1,4 igo baita. Bestalde, Bigarren Hezkuntzan izandako hazkundearen ondorioz, matrikulak % 3,2 egin du gora. (Ikus 2. kapitulua).

Ikasle/irakasle ratioak zertxobait altuagoak dira Haur/Lehen Hezkuntzan Bigarren Hezkuntzan baino, eta alde handia dago sareen artean, publikoaren alde.

Irakasleak/taldeak ratioari dagokionez, zertxobait handiagoak dira Bigarren hezkuntzan, eta altuagoak sare publikoan ere.

Plantilla osoari dagokionez, emakumeak dira ehunekorik handiena bi sareetan, eta zuzendaritza-postuak betetzen dituzte, neurri handi batean, zuzendari, ikasketaburu edo idazkari gisa. Nabarmentzekoa da ikastetxe publikoetako zuzendarien % 79,9 daudela.

Adinari dagokionez, 40tik 49ra bitarteko tartea da ordezkaritza handiena duena, eta, ondoren, 50-59. Sare publikoko irakasleek itunpekoek baino adin handiagoa dute, eta aldea handiagoa da 30 urte baino gutxiagoko tartean, sare horrek sare publikoan baino bi aldiz irakasle gehiago baititu.

Laburbilduz, beste ikasturteekiko joera mantendu egin da, eta 2021-22 ikasturtean irakasleei/gelei eta ikasle/irakasleei buruzko ratioak hobeak izan ziren sare publikoan, eta alde nabarmenak izan ziren ikasle/irakasleen ratioan, bai Haur Hezkuntzan, bai Bigarren Hezkuntzan.

(P18) Irakaskuntza publikoko eta itunpeko irakaskuntzako langileei buruzko datuak zehaztasun-maila berean lortzen ez direnez, Kontseilu honek uste du beharrezkoa dela bi sareetako datu parekagarriak dituzten iturriak izatea.

Hezkuntza-premia bereziak dituzten edo, kasu batzuetan, esleitutako baliabidearekin hezkuntza-laguntza espezifikoa behar duten ikasleei arreta emateko langileak hazi egin dira kasu guztietan, zeinu-hizkuntzako interpreteen langileak izan ezik, 2 profesional gutxiago baitituzte.

Kontuan izan behar da hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleak % 17,4 hazi direla aztertutako bi ikasturteetan, eta hezkuntza-premia espezifikoak dituztenak, berriz, % 13,9 (ikus 2. kapitulua), eta ikasle horien eskolatzea dezente handiagoa dela Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan ikastetxe publikoetan, parekatu egiten dela DBHn eta handiagoa dela DBHOn sare pribatuan. Hezkuntza-laguntzako 106 espezialista gehiago nabarmentzen dira sare publikoan, eta 53 PT itunpeko sarean bi ikasturteetan.

Kapituluak 2022-23 ikasturtean Haur Hezkuntzako bigarren ziklotik DBHko 4. mailara arte 9.357 irakasleri ematen zaien **ordainketa eskuordetuari** buruzko datuak jasotzen ditu, Pedagogia terapeutikoko, Curriculum Aniztasuneko eta hezkuntza berariaz indartzeko proiektuetako irakasleak barne.

- **Irakaskuntza publikoko Hezkuntza pertsonala**

2022ko maiatzeko plantilla esleitzeko irizpideei buruzko Akordioak Steilas, LAB, CCOO eta UGT sindikatuekin sinatutakoa, eragina izango du Haur Hezkuntzako 2. zikloko ikasle/gela gehieneko ratioaren hobekuntzan, 23tik 20ra jaitsi baitzen; Lehen Hezkuntzan 25etik 23ra, 2023-24 ikasturtetik aurrera, eta Batxilergoan 30etik 27ra 2024-25 ikasturtetik aurrera.

Aldi hori bereziki esanguratsua izan da egindako lan-eskaintzengatik **funtzio publikoan sartzeari** dagokionez. Gainera, salbuespen gisa aipatu behar da iraupen luzeko aldi baterako enplegua egonkortzeko prozesua, egiturazko plazen % 8 baino gutxiago izateko.

Kontseiluak, bere txostenetan, irakasleen egonkortasunari buruzko proposamenak egin ditu sare publikoan, ikastetxeen hezkuntzaren kalitatean modu positiboan eragiten duela iritzita.

(P19) Hala, espero da egonkortasuna ikastetxe guztietan handitzea, aipatutako egiturazko plazen % 8tik beherako maila lortu arte, hezkuntza bereziko irakasleen eta lan-kontratuko langileen egonkortasunerako.

Hala ere, gutxienez lehenengo edo bigarren lekualdatze-lehiaketara arte, oposizioen ondoren, itxaron beharko da emaitzak aztertzeko, batez ere egonkortasun txikiagoa dagoen ikastetxeetan, populazio handieneko eremuetatik sakabanatuta edo urrun daudelako edo ingurune kalteberetan daudelako.

Irakaskuntza-profil berriei buruzko puntu bat ere sartu da, eta ikastetxe publikoetan BeA figura sortzea aipatu da, prestakuntza eta berrikuntza bultzatzeko. Kontseiluak ez daki zein den figura horren balorazioa eta zer egoeratan dagoen hurrengo ikasturteei begira. Horren aurrean, honako hau proposatzen du:

(P20) Bere eginkizunen artean sartzea ebaluazioaren emaitzen jarraipena egitea. Horri esker, helburuak lortzeari dagokionez gertatzen diren desbideratzeak goiz antzeman ahal izango dira, eta ikusten diren egoerak bideratzeko beharrezko prestakuntza diseinatu ahal izango da.

Gainera, 2022ko apirileko Hezkuntza Akordioaren proposamenen artean, zehazki 27an, eskola publikorako plan estrategiko bat egitea dago, ikastetxeen kalitatea eta balio erantsia hobetzea sustatzeko eta hezkuntza-figura berriak sortzea berariaz aipatzeko.

Ildo horretan, txosten honetan aipatu den bezala, hezkuntzako esku-hartzea konplexua da (hezkuntza-laguntzako premia espezifikoak areagotzea, hezkuntza sozio-emozionala, berdinen arteko tratu txarren prebentzioa, suizidioaren prebentzioa, adikzioak, eta abar).

(P21) Kontseiluak lehentasunezkotzat jotzen du egoera horiei aurre egiteko beharrezkoak diren profilak aurreikustea, egoera horiek oso sentikorrak baitira hezkuntza-komunitatearentzat.

Lanpostu-zerrendek, oro har, plaza-kopurua handitu egin dela erakusten dute, baina kontuan hartu behar da kontzeptu batzuk aldatu egin direla, hala nola ordezkaritzen mendeko langileak edo ikastetxeak eratu beharreko plazak. Bigarren hezkuntzan ikasle kopuruak gora egin du, eta 2022-23 ikasturtean eragina izan dute sindikatuekin 2022ko maiatzean adostutako baldintzek.

Hala ere, HHEko ikastetxeetan eta erlijio katolikoko irakasle guztietan bi lanpostu-zerrendak murriztu egin dira. Lehenengo kasuan, matrikulak behera egin duelako eta, bigarrenean, ikasgaia hori gutxiago eskatzen delako.

Modu positiboan baloratzen da plantilla osagarriaren murrizketa eta maisu-maistren kidegoko LPZ organikoan 336 plaza eta Bigarren Hezkuntzako ikastetxeetan 1.422 plaza gehitzea, egonkortasun handiagoa dakarrelako.

Harreman juridikoari dagokionez, 2020-21 eta 2022-23 ikasturteen artean, sare publikoko ikastetxeetako plantillak % 1,1 egin du gora langile finkoen kopuruan, eta % 13,9 egin du behera interino eta laboral langileen kopuruak.

Langile finkoen behin-behinekotasunari dagokionez, %12,45eraino jaitsi da. Horretan laguntzen du, batez ere, Lehen Hezkuntzako langileen murrizketak, gainerako mailetan ehuneko 2,5 puntu igo baita.

Oposizioen emaitzen zain, **bitartekotasunak** behera egin du 2022-23 ikasturtean 2021-22 ikasturtearekin alderatuta, baina 2020-21 ikasturtearekin alderatuta indize handixeagoak daude EHAAn argitaratutako LPZen datuekin alderatuta.

Irakasle funtzionarioen adin-tarteei dagokienez, ehunekorik handiena Lehen Hezkuntzan eta Bigarren Hezkuntzan dago 50-59 tartean, % 56,8 eta % 61,8, hurrenez hurren, eta ehuneko horrek nabarmen egin du gora urtebetean. Bitarteko langileen artean, % 23,9 daude Lehen Hezkuntzan, % 24,7 Bigarren Hezkuntzan eta ordezkoaren artean, % 8,1 Lehen Hezkuntzan eta % 12,5 Bigarren Hezkuntzan. Kasu guztietan, beti emakume gehiago gizonak baino.

(P22) Kontuan hartuta Bigarren Hezkuntzako irakasle funtzionarioen % 70ek baino gehiagok 50 urte edo gehiago dituela, Kontseiluak ohartarazi du beharrezkoa dela epe labur eta ertainean sortuko diren premien plangintza zehatza egitea, erreleboa behar bezala egin dadin, irakaskuntza-kalitateari eragin gabe.

2022-23 ikasturteko **lanaldi** motak aurreko ikasturteetako joerari eusten dio: % 91,35 langile finkoak dira, lanaldiaren % 100ean. Bitarteko langileei dagokienez, % 74k lanaldi osoa egiten du.

- **Ikastetxe publikoen lidergoa eta autonomia**

Ikastetxeen lidergoa eta autonomia indartu egin dira 2023ko Dekretu berriarekin. Dekretu hori zuzendaritza-funtzioan sartzeari, prestakuntzari, ebaluazioari eta haien jardunaren eta karguuztearen aitorpenari buruzkoa da, eta aintzatespen-neurriek aurrerapen handia dakarte aurreko Dekretuarekin alderatuta.

Kontseiluak positibotzat jotzen du hala nahi duten irakasle guztiak sartzea zuzendaritza-funtzioarekin, hezkuntza-kudeaketarekin eta hezkuntza-lidergoarekin lotutako prestakuntza-jardueretan (4.art.) aurreko txostenean (2019-21) egindako proposamen batekin bat datorren ekimentzat hartzen baita. Proposamen horren bidez, zuzendaritza-eremuan interesa izan dezaketen pertsonak detektatu eta artatu nahi ziren, eta, horrela, beharrezko konpetentziak garatzeko hautagai posibleak prestatu

Ikuskaritzak talde horien gainean egindako ebaluazioari dagokionez, Kontseiluak zuzendaritza-proiektua duten talde egonkorrak gehitzearen aldeko apustua egin du, eta positibotzat jo du ohiz kanpoko izendatuek plan bat aurkeztu behar izatea, beren agintaldiak irauten duen urteetan beren jarduna gidatuko duena eta Ikuskaritzak ere jarraipena egingo duena.

Zuzendaritza-taldearen lidergoak irakasle-taldearen lidergo banatu eta eraldatua lortzen lagundu behar du, hezkuntza-komunitate osoari irekia, elkarrizketan eta adostasunean oinarritua, erreferentziazko proiektu komun bati (Hezkuntza Proiektua edo beste batzuk) ekarpenak egiteko. Horretarako, beharrezkoa da harremanen horizontaltasuna sustatzea, aniztasuna oso kontuan hartuta, antolaketan aldaketa bat lortzeko, ikaskuntza eta ikastetxearen pixkanakako eraldaketa erraztuko duena.

Beraz, irakaskuntza-profilari lotutako gaitasunak kontuan hartzea erreferentzia izan daiteke esku hartzeko eta erabakiak hartzeko eremuak zehazteko, kontuan hartuta zer aukera dituen. Gainera, gaitasun-profil horretan, ikasgelan garatzen dena ez ezik, gero eta neurri handiagoan, irakasleak beste espazio batzuetan duen esku-hartzea ere hartzen da kontuan.

(P23) Horregatik, eta gizartearen eskaera berriak ikusita, beharrezkoa da hasierako prestakuntzan zein etengabeko prestakuntzan irakasleen ezagutzak eta trebetasunak egokitzea, baita ikastetxearen kudeaketaren eta lidergoaren esparruan ere.

Beharrezkoa da irakasleek hautaketa-prozesuaren zati integratu gisa egiten dituzten **praktiketarako prozedura** hobetzen jarraitzea. Tutoretza ematen dien irakaslearen inplikazioa balioesten da, baita alderdi garrantzitsuak erregistratzeko tresnak izatea ere, zuzendaritza-taldearekin zein Ikuskaritzarekin kontrastatzeko.

- **Prestakuntza eta berrikuntza**

Irakasle ongi prestatuak eta beren ezagutzak eguneratzeko aukera dutenak dira ikasleekin esku-hartze egokia bermatzeko oinarria. Sailaren prestakuntza-planak zenbait eremu lehenesten ditu. Aldi horretan, curriculum-dekretu berriek gaitasunen araberako lana berraktibatzen dute, bai eta gaitasunen ebaluazioa ere, ikastetxeei oro har prestakuntza eskaini zaien gaiak izan baitira.

Irakasleek denbora behar dute planteamendu berriak ikasgelan ezartzeko. Izan ere, irakaskuntza-lana gero eta konplexuagoa da, gizartean gertatzen diren aldaketek eragiten dituzten erronkei erantzun behar zaielako. Hori dela eta, egoera horrekin koherenteak diren prestakuntza-dinamikak sortu behar dira, ikasleen irakaskuntza eta ikaskuntza hobetzeko beharrezkoak diren konpetentzia profesionalak garatzen jarraitzeko.

Osasun-krisiaren ondoren, **hezkuntza sozioemozionala** eskola inklusiboaren esparrutik antolatu beharreko beste lehentasun bat da, aniztasunari eta hezkuntza-laguntzaren premia espezifikoei emandako erantzunari erreparatuta. Hezkuntza-lidergoaz gain, beste lehentasun batzuk ere izan dira: euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunari buruzko prestakuntza, eskola eleaniztuna eta gaitasun digitalari buruzko prestakuntza.

Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunari dagokionez, IRALEk R300, R400, R600 eta R900 ikastaroak garatu ditu hizkuntza-gaitasuna edo hizkuntzen irakaskuntza-prozesuak hobetzeko. Halaber, R600 eta R900 ikastaroek eta curriculumaren euskal dimentsioa garatzen duten eta euskarazko ahozko komunikazioa azpimarratzen duten ikastetxeetan ondoren ezartzeko proiektuek.

Eleaniztasunaren eta kulturartekotasunaren esparruan, Eleaniztasunerantz deialdiei eta atzerriko hizkuntza-ikastaroei eutsi zaie, eta prestakuntza-premia espezifikoei erantzun zaie ama-hizkuntzen programekin.

(P24) Eskola eleaniztunari buruzko eskaintzan, berrikuntza hauek nabarmendu dira: "English for better teaching", C1 ingelesez eskuratzeko, eta "Pluriliteracies for deaper learning", arloak edo ikasgaiak ingelesez ematen dituzten irakasleen prestakuntza sustatuz. Kontseilu honek onartu eta uste du hori areagotu egin behar dela.

Kontseilu honek beti azpimarratu du **prestakuntzak ikastetxean bertan** duen balioa, beharrezko ikusten diren irakasle-taldeekin. Prestakuntza-modalitate hori beharrizan zehatzetan oinarritzen da, eta, oro har, irakasleen erantzun handiagoa sustatzen dute. Ildo horretan, 2021-22 ikasturtetik aurrera argitaratzen ez den Partekatuz ikasi deialdia ondo baloratzen zen, ikastetxeen jardunbide egokiak eta horiek partekatzeko aukera aitortzen eta zabaltzen zituelako.

(P25) Bi sareetako ikastetxeetako irakasleen artean sareko lana eta jardunbide egokien trukea erraztea eta sustatzea proposatzen du Kontseiluak.

Ikasturte horretan bertan amaitu zen Sare Hezkuntza Gelan deialdia, irakasleen prestakuntzari beste norabide bat eman zaiolako esparru horretan, EAEko hezkuntza-sistema digitalki eraldatzeko 2022-24 Planaren argitan. Plan horren helburua da irakasleen gaitasun tekno-pedagogikoen bidez gaikuntza integral digitala lortzea, curriculumean arlo horri zeharka heltzeko. Gobernantza digital sendo bat ere aurreikusten du, eta, horretarako, beharrezkoa da hezkuntza-komunitateetan lidergo digitala izatea.

Horretarako, DIGICOMPEDU esparruak ibilbide-orri bat ezartzen du, bere sei mailekin, eta dagoeneko irakasleei helarazi zaie, Berritzegune Nagusiaren eta mentore digitalen bidez.

STEAM eremuan proiektuen deialdiak mantendu dira, parte-hartze maila onarekin. Izan ere, inplikatutako ikasleak 51.196ra iritsi ziren bi sareetan 2022-23 ikasturtean.

6.Kapitulua. FINANTZAKETA

Sarrera

6.1.- HEZKUNTZAREN ADIERAZLE EKONOMIKO NAGUSIAK

6.1.1.- Guztizko gastua BPGren portzentaje gisa

6.1.2.- Hezkuntzako gastu publikoa, guztizko gastu publikoaren portzentaje gisa

6.1.3.- Gastu pribatua hezkuntzan

6.1.4.- Ikasle bakoitzeko gastua

6.2.- IRAKASKUNTZAREN GASTU ETA FINANTZAKETAREN ESTATISTIKAK

6.2.1.- Ikastetxe publiko eta pribatuen gastuak

6.2.2.- Ikastetxe publiko eta pribatuen diru-sarrerak

6.3.- HEZKUNTZA SAILAREN AURREKONTUEN AZTERKETA

6.3.1.- Hasierako aurrekontua eta gauzatutako exekutatuta

6.3.2.- Aurrekontuaren banaketa kapituluka

6.3.3.- Aurrekontuaren banaketa programen arabera

6.3.4.- Unibertsitateaz kanpoko irakaskuntzen programak eta azpiprogramak

6.3.4.1.- Egitura- eta laguntza-programa

6.3.4.2.- Haur eta Lehen Hezkuntzako programa

6.3.4.3.- Bigarren Hezkuntzako, eta Lanbide Heziketako Programa.

6.3.4.4.- Araubide Bereziko Irakaskuntzen Programa

6.3.4.5.- Hezkuntza Berriztatzeko eta Irakasleen Etengabeko Prestakuntzako Programa

6.3.4.6.- Etengabeko Ikaskuntzako eta Helduen Hezkuntzako Programa

6.3.4.7.- Hezkuntza Sustatzeko Programa

6.3.4.8.- Euskalduntze Programa

6.3.5.- VI. kapituluaren azterketa, Inbertsioak ikastetxe publikoetan

6.3.6.- Ikastetxe pribatuak ituntzea

6.3.6.1.- Ituntzeko modulua

6.3.6.2.- Itundutako ikasgelen kopuruaren bilakaera

6.3.6.3.- Haur, Lehen eta Bigarren Hezkuntzan itunpeko ikastetxeentzako dirulaguntzen bilakaera

6.4.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

6.- FINANTZAKETA

Sarrera

Txostenaren azken zati honetan, hezkuntzako gastuari lotutako adierazle ekonomikoak aztertzen dira. Gainera, irakaskuntzaren gastuaren eta finantzaketaren estatistikak aztertzen dira. Askenik, Hezkuntza Sailaren aurrekontuak kapituluka eta programaka berrikusten dira.

6.1. HEZKUNTZAREN ADIERAZLE EKONOMIKO NAGUSIAK

Nazioarteko analisietan erabili ohi diren adierazleak aztertzen ditugu, eta, zehazki, Europako esparruan erabiltzen direnak, eta, beraz, interesgarriak direnak, besteak beste, Euskadiri buruzko informazioa dugun esparru-informazio gisa, Eustaten "Hezkuntzaren kontua" azterlanaren bidez.

Jarraian aurkezten diren adierazleak aipatzean, kontuan hartu behar da gastu publikoak, BPGaren ehunekoak eta hezkuntzako gastu pribatuek Kontseilu honi dagokion unibertsitatez kanpoko tartetik haratago doazen esparruei eragiten dietela:

- Guztizko gastua BPGren % gisa
- Gastu publikoa, guztizko gastu publikoaren % gisa
- Gastu pribatua hezkuntzan
- Ikasle bakoitzeko gastua

6.1.1.- Guztizko gastua BPGaren portzentaje gisa

Hezkuntzako guztizko gastuak, BPGren portzentaje gisa, hezkuntza-erakundeetan zein edozein ikastetxe edo enpresatan egindako eta iturri publiko edo pribatuek finantzatutako hezkuntza-jarduera arautu eta arautu gabeko guztietan egindako gastua neurtzen du.

Education at a Glance (2022) erakundeak 2019. urteari buruz emandako datuen arabera, Europako estatuek batez beste **BPGren % 4,4** bideratzen dute hezkuntzako gastura, eta Eustatek ehuneko hori % 5,24an kalkulatzen du Euskadirako. Hezkuntzaren Kontuan, Eustatek % 5,5 aurreratu du Euskadiko 2022ko datua. Bere azterketan azaltzen duenez, 2020. urtean gastu-maila ia ez zen hazi gastu pribatuaren murrizketaren ondorioz, baina azken bi urteetan hazkundea berreskuratu da, zehazki % 6,4 2021ean eta % 5,8 2022an. Bestalde, finantzaketa publikoa pribatuaren gainetik hazi da, % 76tik % 77ra, 2019-22 tartean. Hau da, BPGren % 4 adierazten du.

2019ko datua erabiltzen dugu gainerako herrialdeekiko alderatzeko. 2018ko datuekin alderatuta, ia ez dago aldaketarik: Finlandiak hamarren bat egin du gora, Italiak eta Herbehereek 3 eta 1 egin dute behera, hurrenez hurren, eta gainerakoak mantendu egin dira.

6.1.1.a. taula. Hezkuntzako guztizko gastua, BPGren portzentaje gisa, Europar Batasuneko herrialde batzuetan, 2018an eta 2019an.Ikasketa guztiak

	Guztizko gastua hezk.erakundeetan		Gastu publikoa hezkuntza-erakundeetan		Gastu pribatua hezk.erakundeetan	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Finlandia (2)	5,1	5,2	5,0	5,1	0,1	0,1*
Herbehereak(2)	5,2	5,1	4,2	4,1	0,9	0,9
Frantzia	5,2	5,2	4,5	4,5	0,7	0,7
Euskadi (1)	**5,20**	**5,24**	**3,9***	**4***	**1,3***	**1,3***
EE 23 batez bestekoa	4,4	4,4	3,9	3,9	0,5	0,5*
Alemania	4,3	4,3	3,7	3,7	0,6	0,6
España	4,3	4,3	3,4	3,5	0,8	0,8
Italia	4,1	3,8	3,5	3,33	0,6	0,5

Iturria: Education at a Glance (OECD, 2022) Eustaten C2.1 taula eta Hezkuntzaren kontua (2023).
1. Gastu publikoari eta pribatuari buruzko Euskadiko datuak Eustatek ezarritako 5,2tik abiatuta egindako kalkulu batetik datoz
2. Herrialde horiek, gainera, nazioarteko funtsen % 0,1 jasotzen dute

6.1.2.- Hezkuntzako gastu publikoa, guztizko gastu publikoaren portzentaje gisa

Adierazle honek hezkuntza-erakundeetan egindako zuzeneko gastu publikoa jasotzen du, baita etxeei eta erakunde pribatuei emandako diru-laguntzak ere, guztizko gastu publikoaren ehuneko gisa. Euskadiko adierazleak hamarren bat egin du behera 2017aren aldean, eta Espainiako batez bestekoaren gainetik dago, Europar Batasuneko herrialdeen batez bestekotik gertu.

6.1.2 taula. Hezkuntzako gastu publikoa, BPGko guztizko gastu publikoaren portzentaje gisa. Lehen hezkuntzatik hirugarren hezkuntzara

	2017	2018	2019
Herbehereak	11,4	11,8	11,4
Finlandia	9,9	9,7	9,9
EE 23 batez bestekoa	9,6	9,5	9,6
Euskadi	9,6	9,5	9,5
Alemania	9,1	9,2	9,2
Frantzia	8,4	8,5	8,5
Espainia	8,8	8,6	8,6
Italia	7,3	7,8	7,4

Iturria: Education at a Glance (ELGA, 2022), C4.1 taula, eta Eustaten Hezkuntzaren Kontua (2023)

6. 1.3.- Gastu Pribatua hezkuntzan

Hezkuntzako gastu pribatuari buruzko datuek, hezkuntzako guztizko gastuaren portzentaje gisa, erakunde pribatu guztiek, batez ere erabiltzaileek edo haien familiek, hezkuntza-erakundeen finantzaketan egindako ekarpena islatzen dute. Euskadiko adierazleak apur bat behera egin du

2019an 2018arekin alderatuta, aztertutako bi kontzeptuetan: Lehen Hezkuntzan, Bigarren Hezkuntzan eta Bigarren Hezkuntzaren ondokoetan Europako batez bestekoa gainditzen du, eta gure inguruko herrialdeetakoa eta Lehen Hezkuntzatik Hirugarren Hezkuntzarakoa Espainiako eta Herbehereetako mailarik altuenen artean dago.

6.1.3 taula. Hezkuntzako gastu pribatua, EBko herrialdeetako hezkuntzako guztizko gastuaren ehuneko gisa, 2018an eta 2018an.

	Lehen eta Bigarren Hezkuntza, eta ondorengoa (ez hirugarren Hezkuntza)%		Lehen hezkuntzatik hirugarren hezkuntzara %	
	2018	2019	2018	2019
Euskadi	**16.1**	**15.5**	**18.8**	**18.6**
Espainia	14	13	20	19
Alemania	12	12	13	13
Herbehereak	13	14	18	19
Frantzia	9	9	13	13
EE 22 batez	**7**	**8**	**11**	**11**
Italia	8	6	14	13
Finlandia	1	1	2	2

Iturria: Education at a Glance (ELGA, 2022), C3.1 taula, eta Eustaten Hezkuntzaren Kontua (2023).

6.1.4.- Ikasle bakoitzeko gastua

Eustaten 2023ko Hezkuntzaren Kontuan, 2019ko datuekin, Euskadik finantzaketa altuko tasa absolutuak ditu, ELGAren batez bestekoaren gainetik Lehen Hezkuntzan, Bigarren Hezkuntzan eta Bigarren Hezkuntzaren ondokoan, eta azpitik Hirugarren hezkuntzan. 2017ko datuei dagokienez, azken txostenean 2019-21 argitaratuak, (5.1.4.a taula), % 14,2 hazi da hirugarren hezkuntzakoak ez diren datuetan, eta % 6,9 hirugarren hezkuntzakoak + I+Gkoak.

6.1.4.a taula. Ikasle bakoitzeko urteko gastua hezkuntza-erakundeetan dolarretan. 2019[24]ko HJP

	Lehen eta Bigarren H. eta Ondorengoa.	Hirugarren H.+I+G	Lehen Hezkuntzatik, hirugarrenera +I+G
Finlandia	11.356	18.129	12.732
Frantzia	11.728	18.136	13.049
Alemania	13.227	19.608	14.632
Italia	10.562	12.177	10.902
Herbehereak	12.871	20.889	14.720
Euskadi	**13.583**	**17.384**	**14.386**
Espainia	**9.682**	**14.237**	**10.694**
ELGEko batez bestekoa	**10.973**	**18.885**	**12.519**

Eustat. Hezkuntzaren kontuan.2023eta HELGA Education at a Glance. 2022 (adierazlea C1.4)

[24] Adierazlea ikasle bakoitzeko hezkuntza-establezimenduetako gastuari dagokio, denbora baliokidean; Euskadirako, hezkuntza-kontuaren emaitzak doitu ondoren lortzen da. Zifrak dolarretan daude, eta oinarrizko hezkuntza-zerbitzuak, zerbitzu osagarriak eta ikerketa eta garapenekoak adierazten dituzte.

Autonomia-erkidegoetako ikasleko gastu publikoari buruzko datuak alderatzeko, unibertsitatez kanpoko irakaskuntza lantzen duen Estatuko Eskola Kontseiluaren txostenera jotzen dugu, ikastetxe publikoetako ikasleak eta ikasle guztiak kontuan hartuz. 2018-19 ikasturteko eta 2019-20 ikasturteko datuak alderatzen ditugu; izan ere, bi adierazleetan Euskadi dago lehen postuan, eta, ondoren, Nafarroa. Euskadiren kasuan, ikasleko gastu publikoa % 4,6 hazi da ikastetxe guztietan eta % 4,4 ikastetxe publikoetan.

6.1.4 b taula. Gastu publikoa ikasleko, funts publikoekin finantzatutako unibertsitateaz kanpoko hezkuntza-erakundeetan, (ikastetxe publikoak eta ikastetxe publiko eta itunduen multzoa) AAEEen arabera.

	GASTU PUBLIKOA 2018/19		GASTU PUBLIKOA 2019/20		BILAKAERA URTE BATEAN	
	Ikastetxe publikoetako ikasleak	Ikasleak (ikastetxe publikoak eta itunpekoak)	Ikastetxe publikoetako ikasleak	Ikasleak (ikastetxe publikoak eta itunpekoak)	Ikastetxe publikoetako ikasleak	Ikasleak (ikastetxe publikoak eta itunpekoak)
Andaluzia	5.210	4.617	5.442	4.803	4,5%	4,0%
Aragoi	6.485	5.536	6.525	5.692	0,6%	2,8%
Asturias	7.053	6.032	7.381	6.298	4,7%	4,4%
Balearrak	6.767	5.672	7.046	5.905	4,1%	4,1%
Kanariak	5.853	5.238	6.066	5.498	3,6%	5,0%
Kantabria	7.183	6.154	7.531	6.446	4,8%	4,7%
Gaztela eta Leon	6.942	5.833	7.196	5.977	3,7%	2,5%
Gaztela-Mantxa	5.594	5.151	5.992	5.511	7,1%	7,0%
Katalunia	5.798	5.042	5.986	5.252	3,2%	4,2%
Valentziako Erk.	5.803	5.127	6.077	5.364	4,7%	4,6%
Extremadura	6.846	6.124	7.257	6.485	6,0%	5,9%
Galizia	7.134	6.151	7.408	6.389	3,8%	3,9%
Madril	4.892	4.159	5.148	4.401	5,2%	5,8%
Murtzia	5.391	4.838	5.728	5.085	6,3%	5,1%
Nafarroa	7.622	6.173	7.981	6.480	4,7%	5,0%
Euskadi	**9.415**	**6.720**	**9.868**	**7.073**	**4,8%**	**5,3%**
Errioxa	**6.420**	**5.430**	**6.673**	**5.634**	**3,9%**	**3,8%**
Espainia	**5.968**	**5.163**	**6.230**	**5.398**	**4,4%**	**4,6%**

2021eko eta 2022ko Estatuko Eskola Kontseiluaren txostena. C1.10 taula

Hala ere, konparazio zorrotzagoa egiteko, beste faktore batzuk hartu beharko lirateke kontuan. Ikastetxe publikoetan eskolatutako ikasle bakoitzeko gastu publikoaren zifrak ondoen azaltzen dituen faktorea irakasle bakoitzeko batez besteko ikasle kopurua da. (Horrela, adierazle honetan gastu publikoaren aldakortasunaren % 69 ikasle/irakasle ratioaren aldakortasunagatik azaltzen da (R = 0,69). Gastu publiko handiena duen Euskadik ere ratio txikiena du, hurrengo grafikoan ageri den bezala.

6.1.4. a grafikoa. Gastu publikoa ikasle bakoitzeko, unibertsitateaz kanpoko ikastetxe publikoetako batez besteko ikasle/irakasle kopuruari dagokionez, autonomia-erkidegoka. 2019-20 ikasturtea

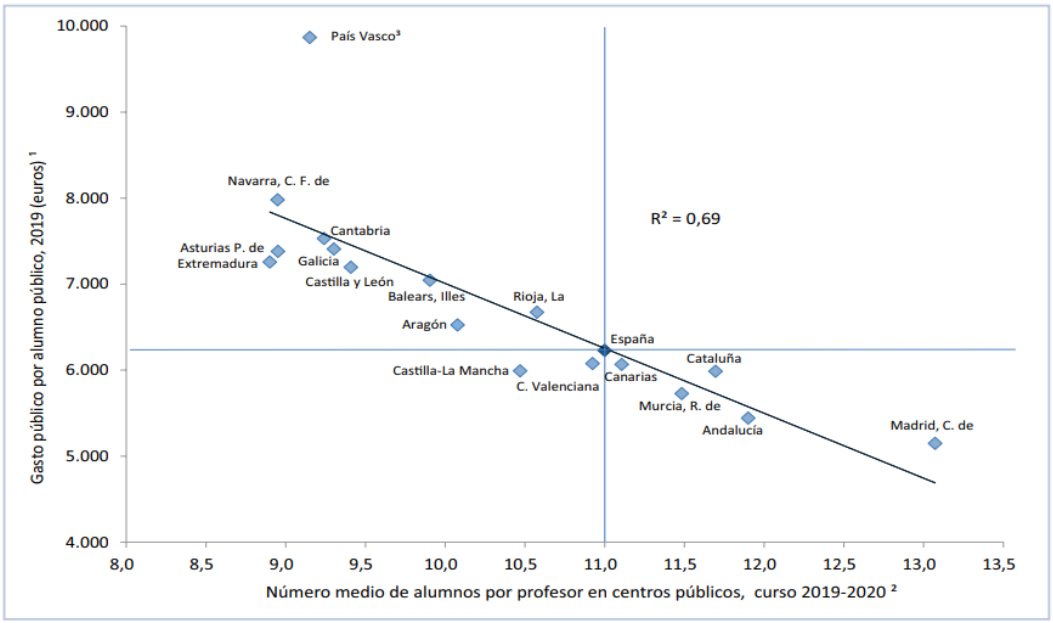

Estatuko Eskola Kontseiluko Txostena 2022. Irudia C1.11

6.1.4. c taula. Ikasle bakoitzeko gastu publikoa unibertsitateaz kanpoko ikastetxe publikoetako batez besteko ikasle/irakasle kopuruari dagokionez, autonomia-erkidegoka

	Gastua / ikasle		Ratioa irakasle/ikasle	
	2018/19	**2019/20**	**2018/19**	**2019/20**
Andaluzia	5.210	5.442	12,5	11,9
Aragoi	6.485	6.525	10,3	10,1
Asturias	7.053	7.381	9,4	9,0
Balearrak	6.767	7.046	10	9,9
Kanariak	5.853	6.066	11,6	11,1
Kantabria	7.183	7.531	9,5	9,2
Gaztela eta Leon	6.942	7.196	9,4	9,4
Gaztela-Mantxa	5.594	5.992	10,6	10,5
Katalunia	5.798	5.986	11,7	11,7
Valentziako Erk.	5.803	6.077	11,1	10,9
Extremadura	6.846	7.257	9,3	8,9
Galizia	7.134	7.408	9,3	9,3
Madril Erk.	4.892	5.148	13	13,1
Murtzia	5.391	5.728	11,5	11,5
Nafarroa	7.622	7.981	9,4	8,9
Euskadi[25]	**9.415**	**9.868**	**9,2**	**9,2**
Errioxa	6.420	6.673	10,8	10,6
Espainia	**5.968**	**6.230**	**11,2**	**11**

2022ko Estatuko Eskola Kontseiluaren txostena. Taula C1.1

- [25] Euskadin, irakasleen datuak aurrerapen-datuak dira, eta kalkuluan ez dira sartzen atzerriko ikastetxeen eta haur-hezkuntzako ikastetxe pribatuen datuak.

Bestalde, Estatuko Eskola Kontseiluaren txostenaren arabera, ikasleen/irakasleen ratioan eragin handiena duen faktorea biztanleriaren sakabanatze-maila da. Ildo horretan, Euskadi ez dago 10.000 biztanletik beherako udalerrietan ikasleen ehuneko handiena duten erkidegoen artean (% 19,3), Galiziatik (% 46,2), Nafarroatik (% 31,3) edo Asturiastik (% 31,6) urrun.

6.1.4.b. grafikoa Araubide orokorreko irakaskuntzetako ikasleen banaketa ehunekotan, udalerri tamainaren eta autonomia-erkidegoaren arabera. 2019-20 ikasturtea

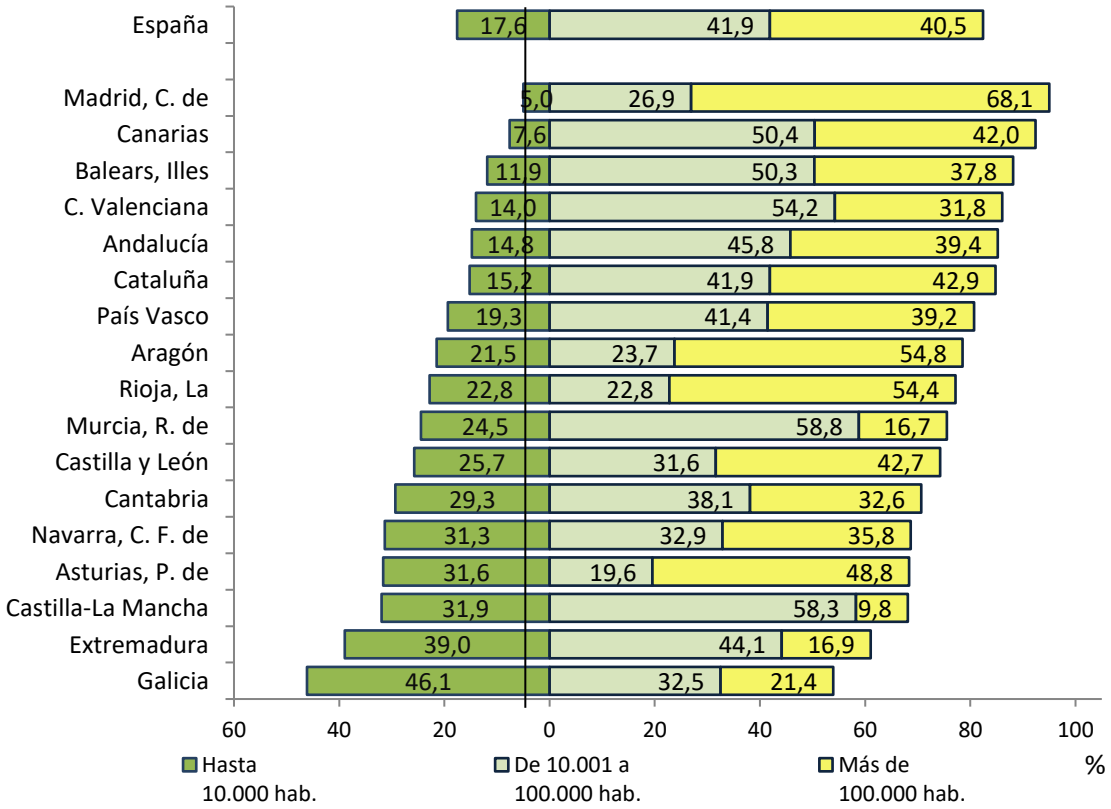

2022ko Estatuko Eskola Kontseiluaren txostena. Taula C1.12

6.2.- IRAKASKUNTZAREN GASTU ETA FINANTZAKETAREN ESTATISTIKAK

Ondoren, irakaskuntza publikoaren gastu eta finantzaketari buruzko Eustaten estatistiken datu batzuk jasotzen dira, 2023ko maiatzaren 26an argitaratuak, eta irakaskuntza pribatuarenak, 2022ko azaroaren 28an argitaratuak, biak ere 2021eko datuekin.

6.2.1.- Ikastetxe publiko eta pribatuen gastuak

Irakaskuntza guztiak kontuan hartuta, 2021an (unibertsitate aurreko etapak, goi-mailako ikasketak eta arte-irakaskuntzak) ikastetxe publikoen gastua ikastetxe guztien gastuaren % 64,5 izan zen, eta gainerako % 35,5 ikastetxe pribatuena.

2018 eta 2021 arteko bilakaeran, irakaskuntza guztietan ikastetxe publikoen guztizko gastua % 7,8 igoi da eta pribatuena % 4,1

Unibertsitate aurreko etapei dagokienez, banaketa % 62koa da publikoetan eta % 38koa pribatuetan. Ikastetxe publikoetako guztizko gastua % 9,9 gehitu da, eta pribatuetakoa % 1,7.

6.2.1.a. taula. Guztizko gastua eta irakaskuntzaren eta hezkuntza-sareen araberako banaketa. Sare bakoitzaren bilakaera 2018 eta 2021 artean, milioi eurotan

	Banaketan 2018		Banaketa 2021		Bilakaera 21/18	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak
Uniberts. aurreko etapak	1.522,80	1.010,30	1.673,36	1.027,58	9,9%	1,7%
Goi-mailako ikasketak	433,47	141,85	436,15	173,05	0,6%	22,0%
Arte-irakaskuntzak	104,45	22,84	112,72	22,24	7,9%	-2,6%
Irakaskuntza guztiak	2.061	1.175	2.222,22	1.222,8	7,8%	4,1%

6.2.1. b. taula. Ikasle bakoitzeko irakaskuntza-gastua bi hezkuntza-sareetan, etapen arabera, eurotan. Aldea 2018an, eta bilakaera sare bakoitzean 2018 eta 2025n

	2018		2021			Bilakaera 18/21	
	Publiko	Pribatua	Publiko	Pribatua	Pub/Prib aldea	Publiko	Pribatua
Haur Hezkuntza (0-6)	5.962	4.034	7.589	4.585,4	39,6%	27,3%	13,7%
Lehen Hezkuntza	5.685	4.124	6.561	4.536,1	30,9%	15,4%	10,0%
DBH	7.770	5.268	8.733	5.558,5	36,4%	12,4%	5,5%
Batxilergoa	8.339	5.163	8.582	5.534,4	35,5%	2,9%	7,2%
LH, Erdi-mailakoa	10.445	5.013	9.791	5.296		-6,3%	5,7%
LH, Goi-mailakoa	8.586		8.788			2,4%	

Ikastetxe pribatuen **unitateko irakaskuntza-gastua**, 2021ean, publikoa baino txikiagoa izan da etapa guztietan.

2018tik 2021era bitarteko bilakaeran, unitateko irakaskuntza-gastuaren hazkunderik handiena Haur Hezkuntzan gertatu da, sare publikoan (% 36,3). Ikastetxe pribatuetan etapa guztietan igo da, batez ere Lanbide Heziketan (% 15,1).

6.2.1.c. taula. Unitate bakoitzeko irakaskuntza-gastua bi hezkuntza-sareetan, etapen arabera, eurotan. Aldea 2018an, eta bilakaera sare bakoitzean 2018 eta 2021 artean

	2018		2021			Bilakaera 18/21	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Publikoak	Pub/pribaldea	Publikoak	Privados
Haur Hezkuntza	82.565	74.108,3	112.570	76.597,4	32,0%	36,3%	3,4%
Lehen Hezkuntza	92.846	90.019	103.764	96.554,0	6,9%	11,8%	7,3%
DBH	135.584	115.989	152.127	121.436,5	20,2%	12,2%	4,7%
Batxilergoa	200.434	137.609	208.902	153.776,7	26,4%	4,2%	11,7%
LH, Erdi-mailakoa	189.230	98.281,2	176.307	113.144,6		-6,8%	15,1%
LH Goiko-mailakoa	169.408		172.208			1,7%	

6.2.2.- Ikastetxe publiko eta pribatuen diru-sarrerak

Unibertsitate aurreko etapetako ikastetxeen ***diru-sarreren banaketan, finantzaketa-iturrien arabera***, dirulaguntzen atalaren barruan, Hezkuntza Sailari dagozkionak % 88,1 izan dira 2021ean ikastetxe publikoen kasuan, % 5,1 udalen kasuan eta % 0,3 gainerako erakunde publikoen kasuan. Pribatuen kasuan, % 72,6 Sailari dagokio, % 0,4 Toki Administrazioari eta % 1,7 beste administrazio publiko eta pribatu batzuei. Bi sareetan handitu egin da Hezkuntza Sailaren parte-hartzearen ehunekoa 2018. urtearekin alderatuta; 2019-21 txostenean jasotzen den bezala, % 84,6 publikoa izan zen eta % 67,9 pribatua

Ikastetxe publikoetako beste sarrera-iturri bat kapital-sarrerak dira (dirulaguntzak), guztizkoaren % 3,1 (puntu bat jaitsi da 2018aren aldean), eta ikastetxe pribatuetan, berriz, % 0,4. Osagarri gisa, irakaskuntza-kuotak handiagoak dira ikastetxe pribatuen kasuan, % 15,2, eta % 0,4 publikoak.

Sarrera guztiak kontuan hartuta, ***sareen araberako banaketa***-ehunekoa % 61,8 da ikastetxe publikoetan, eta % 38,2 pribatuetan.

Horrela, Hezkuntza Sailak % 66,3 bideratzen du ikastetxe publikoetara eta % 33,7 pribatuetara. Banaketa hori ez da aldatu 2018tik.

Bestalde, kuota guztien % 82,9 ikastetxe pribatuei dagokie, eta % 17,1 publikoei eta Irakaskuntzako kuoten kasuan, % 4,4 eta % 95,6, hurrenez hurren.

6.2.2.a. taula. Diru-sarrera guztien banaketa, sarrera-iturriaren eta ikastetxe publikoetan eta pribatuan. Unibertsitate aurreko mailak 2021ean, mila eurotan

	2021eko banaketa				Sareen arabera	
	Publikoak		Pribatuak		Publikoak	Pribatuak
Sarrera arrunta	1.640.142	96,9%	1.041.844	99,6%	61,2%	38,8%
- Diru-laguntzak	1.583.680	93,5%	776.774	74,3%	67,1%	32,9%
Hezkuntza Saila	1.491.461	88,1%	759.132	72,6%	66,3%	33,7%
Toki-administrazioa	85.916	5,1%	3.691	0,4%	95,9%	4,1%
Bestelako publikoak	5.535	0,3%	14.616	1,4%	27,5%	72,5%
Pribatuak	770	0,0%	3.027	0,3%	20,3%	79,7%
- Kuotak	52.800	3,1%	255.775	24,5%	17,1%	82,9%
Irakaskuntza	7.381	0,4%	158.544	15,2%	4,4%	95,6%
Jarduera osagarriak	6	0,0%	12.392	1,2%	0,0%	100,0%
Garraioa	0	0,0%	19.856	1,9%	0,0%	100,0%
Jantokia	37.038	2,2%	61.965	5,9%	37,4%	62,6%
Beste zerbitzu osagarri batzuk	8.375	0,5%	2.476	0,2%	77,2%	22,8%
Bestelako diru-sarrerak	3.660	0,2%	9.295	0,9%	28,3%	71,7%
Kapital-sarrerak	52.980	3,1%	3.987	0,4%	93,0%	7,0%
Diru-laguntza publikoak	52.980	3,1%	3.376	0,3%	94,0%	6,0%
Diru-laguntza pribatuak	0	0,0%	195	0,0%	0,0%	100,0%
Bestelako diru-sarrerak			415	0,0%	0,0%	100,0%
Guztizko sarrera	**1.693.123**	**100%**	**1.045.831**	**100,0%**	**61,8%**	**38,2%**

2018tik 2021era bitarteko bilakaeran, unibertsitatearen aurreko mailetan, ikastetxe publikoen guztizko sarrerak % 9,3 igo dira, eta pribatuenak, berriz, % 6,7. 2021ean, ikastetxe publikoek % 13,3 dirulaguntza gehiago jaso zituzten Hezkuntza Sailetik eta beste administrazio batzuetatik, eta pribatuek % 15,8 gehiago.

Bestalde, irakaskuntza-kuotak murriztu egin dira bi sareetan, bereziki jarduera osagarriei eta zerbitzu osagarriei dagozkienak.

6.2.2 b. taula. Diru-sarrera guztien banaketa, sarrera-iturriaren eta hezkuntza-sareen arabera. Unibertsitatearen aurreko mailak. Sare bakoitzaren bilakaera 2018 eta 2021 artean, milioi

	Banaketa 2018		Banaketa 2021		Bilakaera 21/18	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak
Sarrera arrunta	1.486,20	977,59	1.640,14	1.041,84	10,4%	6,6%
Dirulaguntzak	1.397,40	691,84	1.583,68	776,77	13,3%	12,3%
Hezk Saila/admin/ beste pub. batzuk	1.396,72	671,1	1.582,91	777,43	13,3%	15,8%
Pribatuak	0,68	20,8	0,77	3,02	13,2%	-85,5%
Kuotak	85,43	266,49	52,8	255,75	-38,2%	-4,0%
Irakaskuntza	12,75	136,52	7,38	158,54	-42,1%	16,1%
Jarduera osagarriak	-	23,64	-	12,39		-47,6%
Zerbitzu osagarriak	72,68	106,33	45,41	2,47	-37,5%	-97,7%
Bestelako diru-sarrerak	3,37	19,27	3,66	9,29	8,6%	-51,8%
Kapital-sarrerak	62,77	2,66	52,98	0,41	-15,6%	-84,6%
Guztizko sarrera	**1.548,97**	**980,26**	1.693,12	**1.045,8**	9,3%	6,7%

Ikasle bakoitzeko guztizko sarrerari dagokionez, Eustaten estatistikak desberdin sailkatzen ditu etapak bi sareetan; beraz, ezin da alderik ezarri etapa bakoitzean.

2018 eta 2021 arteko bilakaeran, ikastetxe publikoetan ikasle bakoitzeko guztizko diru-sarrerak %15,3 egin du gora Haur eta Lehen Hezkuntzan eta %3,7 Bigarren Hezkuntzan, Batxilergoan eta LHn. Itunpeko ikastetxeetan bereziki gehitu da Haur Hezkuntzan (%16,9), Lehen Hezkuntzan (%6), Batxilergoan (% 0,8) eta %3 jaitsiera DBHn.

6.2.2.c taula. Ikasle bakoitzeko guztizko diru-sarrera bi hezkuntza-sareetan, etapen arabera, eurotan. Sare bakoitzaren bilakaera 2018 eta 2021 artean

	2018		2021		21/18 bilakaera	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak
Haur Hezkuntza	6.684	4.370,5	7.705	5.109,8	15,3%	16,9%
Lehen Hezkuntza		5.241,3		5.557,9		6,0%
DBH	9.025	6.384.2	9.363	6.193,1	3,7%	-3,0%
Batxilergoa		5.804,1		5.847,8		0,8%
LH Erdi-mailakoa		5.878,1		5.786,0		4,3%
LH Goi-mailakoa		5.670,2		5.670,2		-0,1%

Unitate bakoitzeko guztizko sarrerak % 11,1 egin du gora sare publikoan Haur eta Lehen hezkuntza osoan, eta % 4,8 Bigarren hezkuntzan **2018 eta 2021 arteko bilakaeran.**

Ikastetxe pribatuetan, batez ere Batxilergoan egin du gora (% 7,3) eta % 3,4 egin du behera DBHn.

6.2.2 d taula. Unitate bakoitzeko guztizko diru-sarrera bi hezkuntza-sareetan, etapen arabera, eurotan. Sare bakoitzaren bilakaera 2018 eta 2021 artean

	2018		2021		Bilakaera 21/18	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Privados
Haur Hezkuntza	109.500	81.581,8	121.657	85.358,3	11,1%	4,6%
Lehen Hezkuntza		113.682		118.305,7		4,1%
DBH	167.216	140.126	175.192	135.299,5	4,8	-3,4%
Batxilergoa		151.432		162.482,6		7,3%
LH Erdi-mailakoa		121.994		123.592,1		
LH Goi-mailakoa		122.667				

6.3.- HEZKUNTZA SAILAREN AURREKONTUEN AZTERKETA

Atal honetan gastu publikoa berrikusten da Hezkuntza Sailaren aurrekontuen bidez. **2021eko eta 2022ko** ekitaldiak aztertuko ditugu, eta 2020ko ekitaldiarekin alderatuko ditugu, baita kapituluka, programaka eta azpiprogramaka xehatutako datuak ere.

6.3.1.- Hasierako aurrekontua eta gauzatutako aurrekontua

6.3. 1.a taula. Eusko Jaurlaritzaren aurrekontuak (milioi €) eta urte arteko igoera, 2020 eta 2022 artean

	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
Hasierako aurrekontua	11.774	12.442	13.108	5,7%	5,4%	11,3%
Gauzatutako aurrekontua	11.780	12.718	13.722	8,0%	7,9%	16,5%
Gauzatzearen %	100,05	102,2%	104,7%			

6.3.1.b. taula Hezkuntza Sailaren aurrekontuak (milioi €) eta urte arteko igoera 2020 eta 2022 artean

	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
Hasierako aurrekontua	2.839	3.108	3.325	9,5%	7,0%	17,1%
Gauzatutako aurrekontua	3.047	3.190	3.373	4,7%	5,7%	10,7%
Gauzatzearen %	107,3	102,6%	98,6%			

Gainera, **Estatuko Eskola Kontseiluaren txosteneko datuekin** erreferentzia gisa, autonomia-erkidegoetako hezkuntzako gastu-aurrekontuaren konparazioa jasotzen dugu.

6.3.1.c taula. Autonomia-erkidegoetako hezkuntza-gastuaren aurrekontua, 2020-2021[26]

	2020		2021		2019-2020 aldia(%)
	Mila eurotan	Guztizko gastuaren gaineko %	Mila eurotan	Guztizko gastuaren gaineko %	
Andaluzia	7.788.899	22,8	8.441.986	23,56%	8,38%
Aragoi	1.183.283	19,7	1.296.496	18,52	9,57%
Asturias	843.400	18,0	892.277	17,25%	5,80%
Balearrak	1.005.274	17,1	1.052.539	17,90%	4,70%
Kanariak	1.825.448	19,0	1.943.519	20,39%	6,47%
Kantabria	579.752	20,1	617.893	20,07%	6,58%
Gaztela eta Leon	2.017.614	20,8	2.299.954	20,47%	13,99%
Gaztela-Mantxa	1.790.299	18,5	2.003.460	17,84%	11,91%
Katalunia	6.740.187	17,5	6.740.074	17,52%	0,00%
Valentzia Erk	5.086.443.	21,8	5.511.330	21,22%	8,35%
Extremadura	1.096.832	20,3	1.187.832	20,46%	8,30%
Galizia	2.447.466	20,7	2.622.275	19,59%	7,14%
Madril	4.915.573	21,1	5.113.436	19,76%	4,03%
Murtzia	1.509.014	24,4	1.588.082	23,41%	5,24%
Nafarroa	759.512	16,6	822.912	16,90%	8,35%
Euskadi	**2.952.236**	**25**	**3.026.766**	**24,25%**	**2,52%**
Errioxa	299.552	19,2	345.048	18,38%	15,19%
GUZTIRA	**42.840.783**	**20,5**	**45.507899**	**20,34**	**6,23%**

Hortik aurrera, datu guztiak exekutatutako aurrekontuei buruzkoak dira, Ekonomia eta Ogasun Sailari dagozkion likidazioetan adierazi bezala.

Eusko Jaurlaritzaren aurrekontuari dagokionez, Hezkuntzakoa % 24,6 izan zen 2022an. Zorraren ordainketa kenduta, ehuneko hori % 26,3ra igotzen da. Egikaritutako aurrekontua % 10,7 handitu da aztertutako bi urteetan.

6.3.1.d. taula Hezkuntza Sailak gauzatutako aurrekontua, Eusko Jaurlaritzak gauzatutako guztizkoaren arabera (milioi eurotan)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Saila Hezkuntza	2.625	2.681	2.789	2.799	2.945	3.047	3.190	3.373
Eusko Jaurlaritza	10.161	10.365	10.824	11.318	12.039	11.780	12.718	13.722
Zorra ordainketa deskontatua	9.250	9.592	9.985	9.923	10.501	10.948	11.903	12.844

[26] *Estatuko Eskola Kontseiluaren txostena, 2022. C1.6 taula*

6.3.1.a grafikoa. Sailak gauzatutako aurrekontuaren ehunekoa, Eusko Jaurlaritzak gauzatutako guztizkoari dagokionez

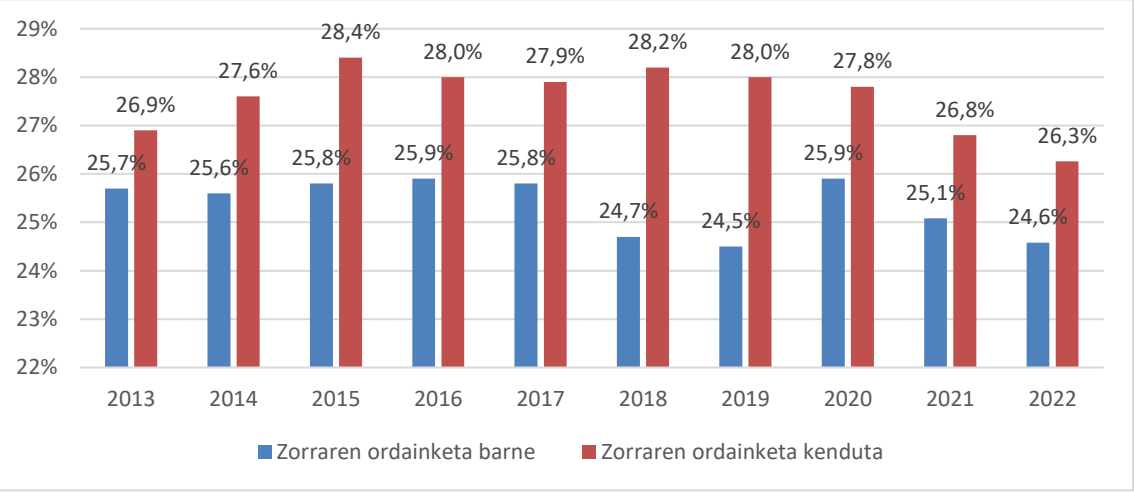

6.3.2.- Aurrekontuaren banaketa kapituluka

2022ko aurrekontu-betearazpenean, kapituluka, hezkuntza-administrazioko eta ikastetxe publikoetako langileen gastuen 1. kapitulua gastu osoaren % 47,4 izan zen, eta % 10,4 handitu zen 2020tik 2022ra bitartean. Ondoren, dirulaguntzei buruzko 4. kapitulua % 41,2 da, eta % 5,9 hazi da. Kapitulu honen zati handi bat itunpeko ikastetxe pribatuentzako dirulaguntzetara bideratzen da. Ikastetxe publikoen funtzionamendu-gastuei buruzko 2. kapituluan, gainera, bi sareei arreta ematen dieten beste zerbitzu batzuen gastuak sartzen dira, hala nola Administrazioarenak, Berritzeguneenak, Ikuskaritzarenak, ISEI-IVEIrenak... Kapitulu hori guztizkoaren % 7,7 da, eta % 34,9 igo da bi urtean. 7. kapitulua guztizkoaren % 2,6 da, eta % 24,8 hazi da. Kapitulu horretan, itunpeko ikastetxe pribatuentzako dirulaguntzak ere jasotzen dira. Ikastetxe publikoetako inbertsioei buruzko 6. kapitulua % 1 da, eta % 20 jaitsi da.

6.3.2 a. taula. Hezkuntza Sailaren aurrekontu gauzatuaren urte arteko bilakaera, kapituluka (milaka €).

Kapitulua		2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
1	Pertsonal-gastuak	1.437.822	1.517.111	1.587.444	5,5%	4,6%	10,4%
2	Funtzionamendu-gastuak	191.967	245.765	258.948	28,0%	5,4%	34,9%
3	Gastu Finantzarioak	153	191	233	24,8%	22,0%	52,3%
4	Diru-laguntza arruntak	1.304.050	1.313.342	1.380.591	0,7%	5,1%	5,9%
6	Inbertsio errealak	43.428	35.253	34.725	-18,8%	-1,5%	-20,0%
7	Kapital diru-laguntzak	68.577	76.821	85.581	12,0%	11,4%	24,8%
8	Aktibo Finantzarioen gehikuntza	854	960	803	12,4%	-16,4%	-6,0%
9	Pasibo finantza. murrizketa	350	355	360	1,4%	1,4%	2,9%
GUZTIRA		**3.047.202**	**3.189.797**	**3.348.685**	**4,7%**	**5,0%**	**9,9%**

6.3.2. grafikoa. Hezkuntza Sailaren 2022an gauzatutako aurrekontuaren banaketa, kapituluka

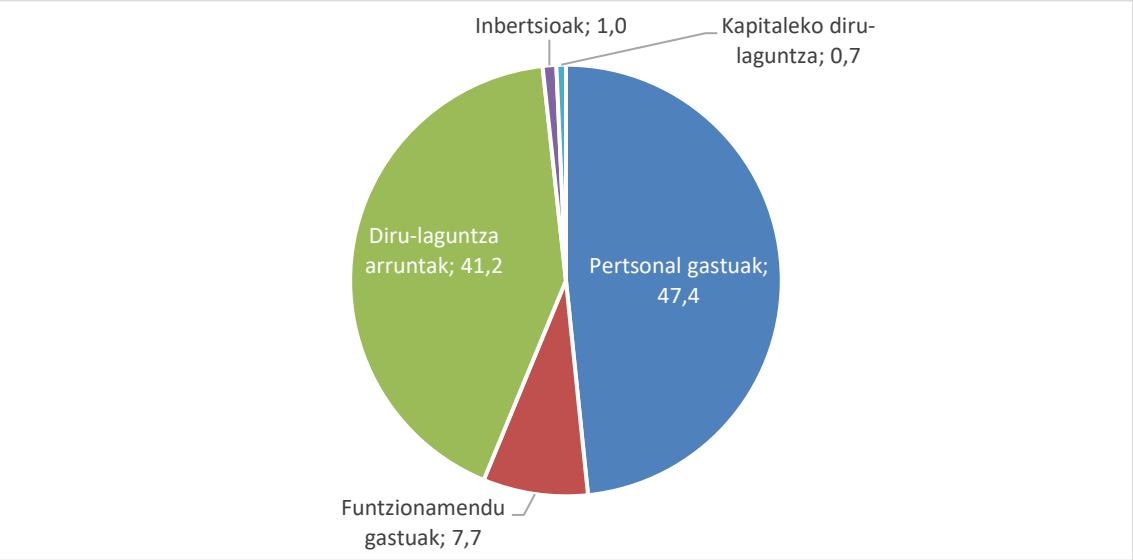

6.3.3.- Aurrekontua programen arabera banatzea

Programa guztiek bi urtetan egin dute gora, Araubide Bereziko Irakaskuntzen programak izan ezik, % 0,6 egin baitu behera. Hezkuntza Sustatzeko Programa, Bigarren Hezkuntzakoa, Osabidezkoa eta LHkoa eta Egitura eta Laguntza Programa dira aldi horretan gehien gehitu diren programak.

6.3.3. a. taula. Ekitaldi-itxieran gauzatutako programen urte arteko bilakaera (milaka €)

Programa	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
Egitura eta laguntza	38.587	41.201	43.640	6,8%	5,9%	13,1%
Haur eta Lehen Hezkuntza	1.069.013	1.094.657	1.141.285	2,4%	4,3%	6,8%
Bigarren Hezkuntza eta Lanbide Heziketa	1.137.744	1.209.104	1.313.941	6,3%	8,7%	15,5%
Unibertsitateko Irakaskuntza	348.891	343.721	353.907	-1,5%	3,0%	1,4%
Araubide Bereziko Irakaskuntzak	78.148	71.014	77.668	-9,1%	9,4%	-0,6%
Hezk berrikuntza/Etengabeko prestakuntza	32.337	32.444	33.752	0,3%	4,0%	4,4%
Etengabeko Ikaskuntza eta Heduen Hezk.	38.021	40.424	38.157	6,3%	-5,6%	0,4%
Hezkuntza-sustapena	178.318	213.540	226.034	19,8%	5,9%	26,8%
Sistemaren euskalduntzea	11.639	9.602	13.144	-17,5%	36,9%	12,9%
Ikerketa	66.080	71.827	72.735	8,7%	1,3%	10,1%
Berrikuntza funtsa	2.462	9.347	9.634	279,7%	3,1%	291,3%
Krisiaren aurkako neurriak Covid	45.960	52.915	24.789	15,1%	-53,2%	-46,1%
Suspertze eta erresilientziarako mekanismoa			24.116			
GUZTIRA	**3.047.202**	**3.189.798**	**3.348685**	**4,7%**	**5,0%**	**9,9%**

6.3.3. grafikoa. Aurrekontu osoaren ehunekoa, programa bakoitzari dagokiona. 2022

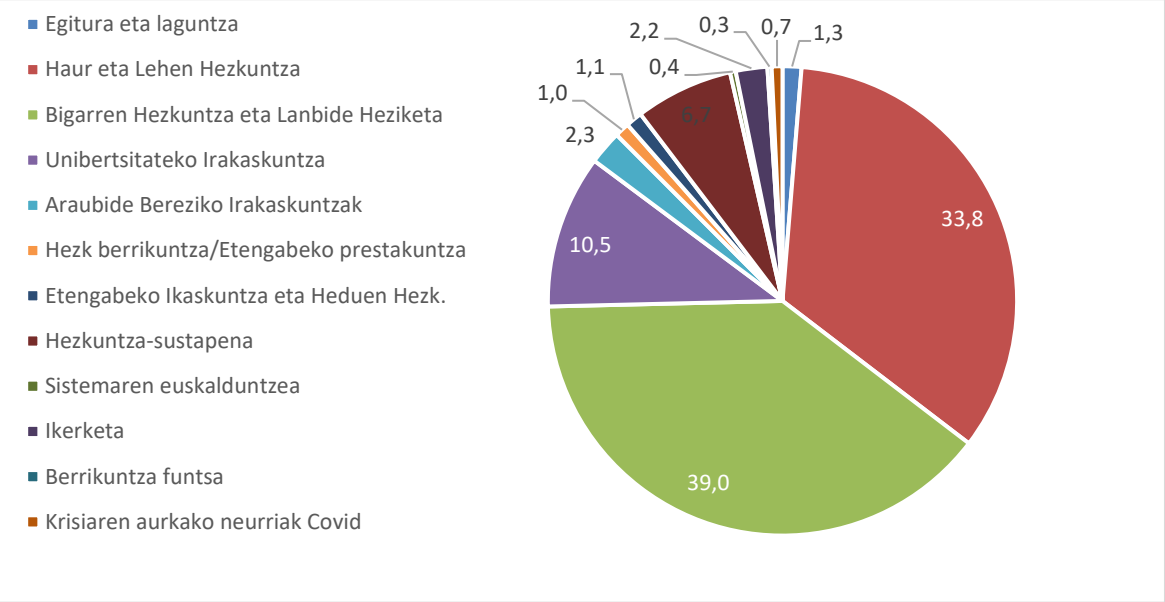

Ondoren, sakonago aztertuko dira programa horien aurrekontuak.

6.3.4.- Unibertsitateaz kanpoko irakaskuntzen programak eta azpiprogramak

6.3.4.1.- Egitura eta Laguntza Programa

Hezkuntza Administrazioaren ohiko egitura eta funtzionamendua finantzatzeko erabiltzen da. Bi urtean % 13,1 gehitu da. Langile-gastuen 1. kapitulua, guztizkoaren % 81,1 da eta % 10,1 hazi da, eta administrazioaren funtzionamendu-gastuen 2. kapitulua, guztizkoaren % 16,4 da eta % 35 hazi da.

6.3.4.1. a taula. Egitura eta Laguntza Programa gauzatzea (milaka €)

	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
1. kap. Pertsonal-gastuak	32.143	33.446	35.376	4,1%	5,8%	10,1%
2. Kap. Funtzionamendu-gastuak	5.318	6.615	7.177	24,4%	8,5%	35,0%
3. kap. Finantza-gastuak	122	165	212	35,2%	28,5%	73,8%
4. Kap Transferentziak eta diru-laguntza	120		0			
6. kap. Inbertsio errealak	30	15	72	-50,0%	380,0%	140,0%
8. kap. Aktibo Finan. gehikuntza	854	960	803	12,4%	-16,4%	-6,0%
GAUZATUTAKO GUZTIZKOA	**38.587**	**41.201**	**43.640**	**6,8%**	**5,9%**	**13,1%**
Hasierako aurrekontua	82.940	74.466	94.604	-10,2%	27,0%	14,1%
Gauzatzearen %	46,5%	55,3%	46,1%			

6.3.4.2.- Haur eta Lehen Hezkuntzako programa

Programa garrantzitsuenetako bat da, Bigarren Hezkuntzakoarekin batera, hezkuntzako aurrekontu osoaren % 33,8 baita. % 59,2 langileen kapituluari dagokio eta % 36,6 dirulaguntzen kapituluari.

Bi urtean % 6,8 hazi da, eta kapitulu guztietan hazi, ikastetxe publikoetako inbertsioetan izan ezik, 6.3.5 epigrafean aztertuko baitugu. 2. kapitulua % 31 hazi da, baina kapitulu osoaren % 2,5 baino ez da.

4. kapitulua, dirulaguntzei buruzkoa, % 3 gehitu da. Kapitulu horren zatirik handiena (% 76,3 2022an) hezkuntza-itunetara bideratzen da. Kapitulu honetan sartzen dira, halaber, "Haurreskolak" partzuergoa (56 milioi euro), udal haur-eskolak (3,2 milioi euro) eta haur-eskola pribatuak (24,6 milioi euro).

7. kapitulua Jaurlaritzaren mendeko ikastetxeak dituzten udal-titulartasuneko ikastetxeak konpontzeko obretarako da, eta gainerakoa, kooperatibaren titulartasuneko itunpeko ikastetxeentzako dirulaguntzetarako. Era berean, 525.556 euro bideratuko dira patio inklusiboak finantzatzeko. Kapitulu hori % 9,9 hazi da aztertutako bi urteetan.

6.3.6. epigrafean, 4. eta 7. kapituluen banaketari buruzko informazio gehiago dago. Kapitulu horietako gehienak itunpeko ikastetxe pribatuetara bideratuta daude.

6.3.4.2 a. taula. Haur eta Lehen Hezkuntzako programa gauzatzea (milaka €)

	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
1. kap. Pertsonal-gastuak	613.151	648.160	675.235	5,7%	4,2%	10,1%
2. Kap. Funtzionamendu-gastuak	21.557	24.096	28.234	11,8%	17,2%	31,0%
4. Kap. Transferentziak/ diru-laguntzak	405.933	403.530	418.188	-0,6%	3,6%	3,0%
6. kap. Inbertsio errealak	20.588	9.238	11.076	-55,1%	19,9%	-46,2%
7.Kap.kapital diru-laguntzak	7.785	9.633	8.553	23,7%	-11,2%	9,9%
GAUZATUTAKO GUZTIZKOA	**1.069.013**	**1.094.657**	**1.141.285**	**2,4%**	**4,3%**	**6,8%**
Hasierako aurrekontua	1.028.767	1.056.672	1.076.094	2,7%	1,8%	4,6%
Gauzatzearen %	*103,9%*	103,6%	106,1%			

6.3.4.2.a. grafikoa Aurrekontu osoaren ehunekoa, kapitulu bakoitzari dagokiona. 2022

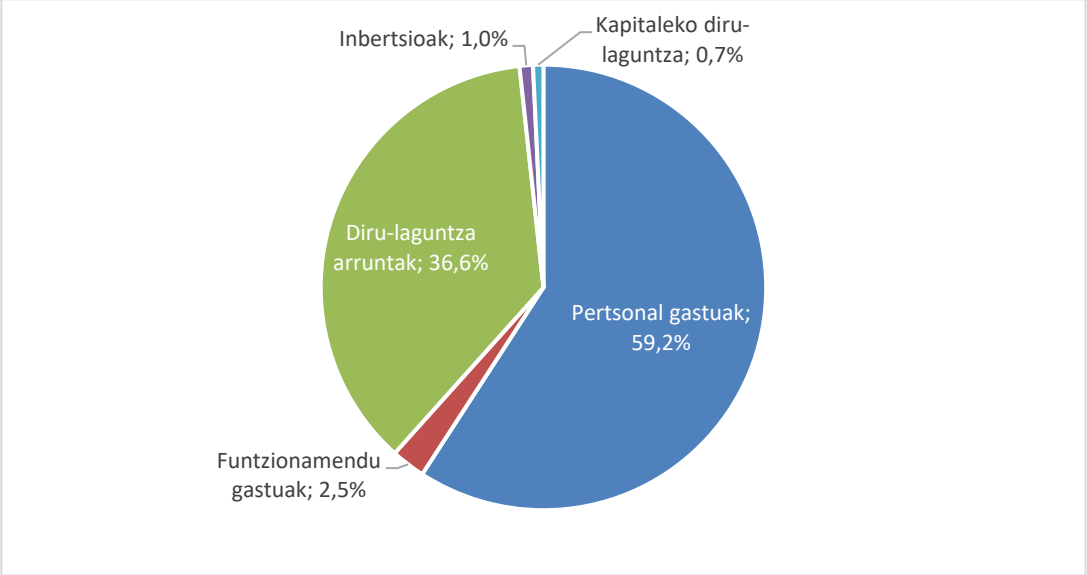

6.3.4.3.- Bigarren Hezkuntzako eta Lanbide Heziketako programa

Programa hau gauzatzean kapitulu guztiak hazi dira. Bi urteko hazkunderik handiena funtzionamendu-gastuen 2. kapituluari (% 47,5) eta pertsonal-gastuen 1. kapituluari (programa osoaren % 56,8) lotuta dago.

4. kapituluan, DBH, Batxilergoa eta LHra bideratutako akordioak guztizkoaren % 96 dira. Alderdi hori zehatzago aztertzen da 6.3.6 epigrafean.

7. kapitulua programa osoaren 2,1 baino ez da, eta izugarri hazi da 2021ean eta 2022an. Funtsean, HEZKOOPi 2021ean 1,2 milioiko eta 2022an 2,8 milioiko inbertsioak egiteko emandako dirulaguntzari zor zaio; LHren digitalizazio jasangarrirako planari 4,3 mill-ko dirulaguntza itunpeko ikastetxeentzat, eta ekipamendurako 2,9 milioiko dirulaguntza.

Bestalde, 2022an 20,5 milioiko dirulaguntza dago itunpeko sareko ikastetxeetan digitalizatzeko, eta milioi erdiko dirulaguntza eduki digitalen lizentzia eta aplikazioetarako.

Azpiprogramen arabera, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzara bideratutakoa % 23,3 hazi da, eta Batxilergora eta Lanbide Heziketara bideratutakoa, berriz, % 13 inguru. Hala ere, Osabidezko Hezkuntzara bideratutakoa ia % 33 jaitsi da.

6.3.4.3.a. taula. Bigarren Hezkuntza eta LHko programa gauzatzea (milaka €)

	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
1. kap. Pertsonal-gastuak	666.355	708.103	746.914	6,3%	5,5%	12,1%
2. Kap. Funtzionamendu-gastuak	69.789	82.105	102.947	17,6%	25,4%	47,5%
4. Kap Transferentziak/ diru-laguntzak	378.691	385.263	415.252	1,7%	7,8%	9,7%
6. kap. Inbertsio errealak	20.912	25.306	21.890	21,0%	-13,5%	4,7%
7.Kap.kapital diru-laguntzak	1.997	8.327	26.938	317,0%	223,5%	1248,9%
DBH	253.964	265.803	313.125	4,7%	17,8%	23,3%
Batxillergoa	559.131	596.652	632.462	6,7%	6,0%	13,1%
Lanbide Heziketa	323.042	345.038	367.274	6,8%	6,4%	13,7%
Hezkuntza Konpentsatzailea	1.607	1.611	1.080	0,2%	-33,0%	-32,8%
GAUZATUTAKO GUZTIZKOA	**1.137.744**	**1.209.104**	**1.313.941**	**6,3%**	**8,7%**	**15,5%**
Hasierako aurrekontua	1.054.830	1.094.351	1.140.510	3,7%	4,2%	8,1%
Gauzatzearen %	107,9%	110,5%	115,2%			

6.3.4. 3.a. grafikoa. Kapituluka gauzatutako aurrekontua. 2022

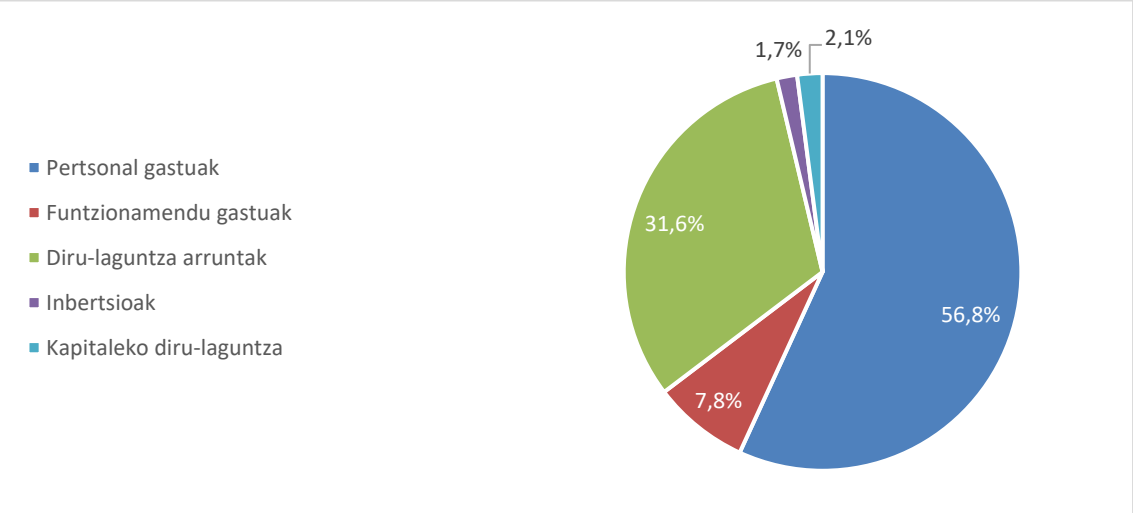

6.3.4.4.- Araubide Bereziko Irakaskuntzen Programa

Kapitulu guztiak gehitu dira, 4.a izan ezik, batez ere udal musika-eskolentzako dirulaguntzetara bideratua, 2020an % 67,7 igo baitzen.

Ikastetxe publikoetako inbertsioei buruzko 6. kapitulua % 21,7 hazi da bi urtean, batez ere ekipamenduetara eta altzarietara bideratua. Atal hau 6.3.5 Ikastetxe publikoetako inbertsioak epigrafean aztertzen da.

MUSIKENEren jarduera finantzatzera bideratutako 7a esponentzialki handitu da.

Azpiprogramen arabera, kirol-irakaskuntza teknikoek % 29ko igoera izan dute, hizkuntza-irakaskuntzek % 5,7koa eta arte-irakaskuntzek % 4,7koa

6.3.4.4.a. taula. Araubide Bereziko Irakaskuntzen programa gauzatzea (milaka €)

	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
1. kap. Pertsonal-gastuak	41.445	42.207	44.433	1,8%	5,3%	7,2%
2. Kap. Funtzionamendu-gastuak	3.480	3.797	4.152	9,1%	9,3%	19,3%
4. Kap Transferentziak/ diru-laguntzak	32.897	24.494	27.261	-25,5%	11,3%	-17,1%
6. kap. Inbertsio errealak	240	381	292	58,8%	-23,4%	21,7%
7.Kap.kapital diru-laguntzak	85	135	1.530	58,8%	1033,3%	1700,0%
Irakas.artistikoak (artea, musika, dantza)	*50.686*	*43.014*	48.282	-15,1%	12,2%	-4,7%
Hizkuntzen irakaskuntza	*25.976*	*26.456*	27.468	1,8%	3,8%	5,7%
Kirol irakaskuntza teknikoak	*1.487*	*1.544*	1.918	3,8%	24,2%	29,0%
GAUZATUTAKO GUZTIZKOA	**78.148**	**71.014**	**77.668**	-9,1%	9,4%	-0,6%
Hasierako aurrekontua	*57.615*	*56.475*	*67.745*	1,8%	5,3%	7,2%
Gauzatzearen %	135,6%	125,8%	*114,6*			

6.3.4.5.- Hezkuntza Berriztatzeko eta Irakasleen Etengabeko Prestakuntzako programa

1. kapitulua programa osoaren % 79,3 izan zen 2022an, eta % 4,3 jaitsi zen bi urtean; funtzionamendu-gastuak % 43,7 igo ziren, eta 4. kapitulua, berriz, % 18,5. Azken kapitulu horren zati handiena itunpeko irakaskuntzarako laguntzak izan ziren, prestakuntza-planetarako eta ikastetxeetako prestakuntza- eta berrikuntza-proiektuetarako. 6. kapituluak, Berritzeguneetako eta ISEI-IVEIko informazio-prozesuetarako ekipoei buruzkoak, ez du gasturik jasotzen 2021ean, baina 2022an gastua 1.267.000 eurokoa da, gehienak 1.250 milioi Zorrozaurreko partzelak erosteko.

Azpiprogramen arabera, aurrekontuaren % 85,3 laguntza-zerbitzuetara bideratzen da, eta % 1,9 jaitsi da. Irakasleen prestakuntzara bideratutakoa % 7,9 igo da, eta esponentzialki berrikuntza eta kalitatea sustatzera bideratutakoa, 2, 4 mill bideratzen baitira horretara.

6.3.4.5. a taula. Hezkuntza Berriztatzeko eta Irakasleen Etengabeko Prestakuntzako programa gauzatzea (milaka €)

	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
1. kap. Pertsonal-gastuak	27.981	27.679	26.774	-1,1%	-3,3%	-4,3%
2. Kap. Funtzionamendu-gastuak	2.201	2.604	3.163	18,3%	21,5%	43,7%
4. Kap Transferentziak/ diru-laguntzak	2.150	2.161	2.548	0,5%	17,9%	18,5%
6. kap. Inbertsio errealak	6	0	1.267			21016,7%
Irakasleen prestakuntza	2.364	2.383	2.551	0,8%	7,0%	7,9%
Laguntza-zerbitzuak (ISEI, Berritzegune)	29.356	29.471	28.791	0,4%	-2,3%	-1,9%
Berrikuntza eta kalitatea sustatzea	617	590	2.409	-4,4%	308,3%	290,4%
GAUZATUTAKO GUZTIZKOA	**32.337**	**32.444**	**33.752**	0,3%	4,0%	4,4%
Hasierako aurrekontua	*50.362*	*49.738*	*51.791,4*	-1,2%	4,1%	2,8%
Gauzatzearen %	*64,2%*	*65,2%*	*65,2%*			

6.3.4.6.- Etengabeko Ikaskuntzako eta Helduen Hezkuntzako Programa

Funtzionamendu-gastuen 2. kapitulua % 13,7 baino ez da igo. Helduen hezkuntzako ikastetxeetarako inbertsioei buruzko 6. kapituluak behera egin du, eta 4. kapituluak, % 21,5, bi urtean, eta, batez ere, irabazi-asmorik gabeko beste erakunde batzuetara bideratzen da; gainera, hainbat kontzepturi ematen zaizkie dirulaguntzak, hala nola sare pribatuko irakasleen prestakuntzari eta Europako proiektuei. Pertsonal-gastuak ere gutxiago jaitsi dira (%-0,8). Nabarmentzekoa da programa horren aurrekontuaren % 91,5 kapitulu horretarako erabiltzen dela.

7. kapitulua LHko itunpeko ikastetxeetan ekonomia eta enplegua suspertzeko Berpiztu programara bideratzen da 2021ean, eta 2022an % 2,7 jaitsi da.

Azpiprogramen arabera, % 93 Helduen Hezkuntzara bideratzen da, eta ia ez da aldaketarik izan bi urte hauetan. Etengabeko Ikaskuntzako azpiprograma % 15,6 hazi da.

6.3.4.6.a taula. Etengabeko Ikaskuntzako eta Helduen Hezkuntzako programa gauzatzea (milaka €)

	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
1. kap. Pertsonal-gastuak	35.129	35.810	34.860	1,9%	-2,7%	-0,8%
2. Kap. Funtzionamendu-gastuak	729	991	829	35,9%	-16,3%	13,7%
4. Kap Transferentziak/ diru-laguntzak	2.060	1.397	1.617	-32,2%	15,7%	-21,5%
6. kap. Inbertsio errealak	103	101	76	-1,9%	-24,8%	-26,2%
7.Kap.kapital diru-laguntzak		2.125	775		-63,5%	
Etengabeko ikaskuntza	2.347	4.025	2.713	71,5%	-32,6%	15,6%
Helduen Hezkuntza	35.674	36.399	35.444	2,0%	-2,6%	-0,6%
GAUZATUTAKO GUZTIZKOA	***38.021***	***40.424***	***38.157***	6,3%	-5,6%	0,4%
Hasierako aurrekontua	37.817	33.520	35.558	1,9%	-2,7%	-0,8%
Gauzatzearen %	100,5%	120,6	107,3			

6.3.4.7.- Hezkuntza Sustatzeko Programa

Funtzionamendu-gastuen 2. kapitulua % 67 gehitu da, eta personal-gastuen 1. kapitulua % 13,4; irabazi asmorik gabeko familientzako eta bestelako erakundeentzako dirulaguntzen 4. kapitulua % 4,2.

2022an ez da 6. kapitulua gauzatzen, eskola-jantokietan inbertsioak egiteko, eta 7. kapitulua, berriz, familiei gailu digitalak erosteko dirulaguntzak emateko.

Azpiprogramen arabera, garraioa eta jantokia % 57,6 gehitu dira.

Eskola-jantokien aurrekontua ikastetxe publikoetara bakarrik bideratzen da, eta Euskal Autonomia Erkidegoko aurrekontu orokorren kontura finantzatzen da. Familiek zati bat kuoten bidez ematen dute eta, beste zati bat jantokiko beken bidez diruz laguntzen da.

6.3.4. 7.a. taula. Hezkuntza Sustatzeko programa gauzatzea (milaka €)

	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
1. kap. Pertsonal-gastuak	14.617	16.508	16.571	12,9%	0,4%	13,4%
2. Kap. Funtzionamendu-gastuak	64.409	106.920	107.577	66,0%	0,6%	67,0%
4. Kap Transferentziak/ diru-laguntzak	97.737	89.062	101.886	-8,9%	14,4%	4,2%
6. kap. Inbertsio errealak	75	129	-	72,0%		
7.Kap.kapital diru-laguntzak	1.480	920	-	-37,8%		
Garraioa eta jantokia	81.971	128.133	129.177	56,3%	0,8%	57,6%
Bekak eta laguntzak	95.390	84.298	96.098	-11,6%	14,0%	0,7%
Jarduerei laguntzea (IGEak)	957	1.108	758	15,8%	-31,6%	-20,8%
GAUZATUTAKO GUZTIZKOA	**178.318**	**213.540**	**226.034**	19,8%	5,9%	26,8%
Hasierako aurrekontua	177.058	176.545	190.386,4	-0,3%	7,8%	7,5%
Gauzatzearen %	100,7%	121%	118,7%			

Unibertsitatez kanpoko hezkuntzaren eremuari dagokionez, ondoko taulan jasotzen dira beken, eskola-jantokien eta eskola-garraioaren aurrekontu gauzatua, bai eta familiek ordaindutako jantoki-kuotak ere:

6.3.4.7. b. taula. Beken aurrekontu gauzatuaren bilakaera. 2020tik 2022ra

Bekak eta laguntzak	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
Unibertsitateaz kanpoko bekak	55.868	52.444	60.330	-6,1%	15,0%	8,0%
Eskola-jantokiak	25.052	34.559	27.118	37,9%	-21,5%	8,2%
Familien jantoki-kuotak	36.862	63.151	58.792	71,3%	-6,9%	59,5%
Garraioa	16.860	23.872	27.042	41,6%	13,3%	60,4%

Gurasoen elkarteen eskolaz kanpoko jardueretarako diru-laguntzek behera egin dute bereziki eskolaz kanpoko jardueretarako laguntzetan, %38,7.

6.3.4.7.c taula. Ikasleen guraso-elkarteentzako laguntzak (milaka €)

	2020	2021	2022	Δ22/20
Elkarteen federazioak eta konfederazioak (publikoak eta itunpekoak)	342	342	350	2,3%
Jarduera Elkarteen eskolaz kanpoko jarduerak (publikoak eta itunpekoak)	493	493	684	38,7%
Irakaskuntza-kooperatiben eskolaz kanpoko jarduerak	32,4	33	33	1,9%

Unibertsitatez kanpoko beka mota ugarienak jantokikoak eta eskola-materialari laguntzekoak dira, 3. kapituluan zehatzago aztertzen direnak.

Azken urtean % 11,1eko igoera izan da emandako beken kopuruan, eta % 14,2koa beka guztien zenbatekoan. Gehien hazi direnak hezkuntza-premia berezien osagaietakoak (bikoiztu egin dira) eta 14/2022 Errege Dekretuaren osagaiarenak izan dira[27].

[27] Abuztuaren 1eko 14/2022 Errege Lege Dekretuaren IV. tituluak (14/2022 Errege Lege Dekretua, abuztuaren 1ekoa, Garraio arloko jasangarritasun ekonomikoko neurriei, ikasketetarako beka eta laguntzei, eta aurrezki, efizientzia energetiko eta gas naturalaren mendekotasun energetikoa murrizteko neurriei buruzkoa) helburu hau du: hilean ehun euroko zenbateko osagarria ezartzea lau hilabeterako, 2022ko irailetik abendura bitartean, 2022-2023 ikasturterako beka orokorren deialdiko beken, laguntzen eta subsidioen onuradun guztientzat, derrigorrezkoaren ondoko ikasketak egiten dituzten ikasleentzat, eta 2022-2023 ikasturterako hezkuntza-laguntzaren berariazko premia duten ikasleentzako laguntzen deialdiko onuradunentzat. Zenbateko horren xedea da aukera-berdintasunaren bermea indartzea eta ikasleei eta haien familiei laguntzea, onuradun guztiek beren ikasketekin jarraitu ahal izan dezaten baliabiderik ez duten kasuetan.

6.3.4.7.d.taula.Tipos de Becas en la enseñanza no universitaria. Importes y número de becarios. Curso 2021-22 y 2022-23

	2021-22		2022-23		Δ22/21	
OSAGAIAK	Beken kop.	zenbatekoa	Beken kop.	zenbatekoa	% Δ22/21	% Δ22/21
Jantokia	51.169	37.151.899,30	53.382	38.594.959,09	4,3	3,9
Materialaren laguntza	92.964	8.417.193,00	91.359	8.236.477,00	-1,7	-2,1
Kuotak	390	341.675,25	398	339.526,51	2,1	-0,6
Irakaskuntza	624	124.800,00	631	126.200,00	1,1	1,1
Egoitza	55	88.000,00	60	96.000,00	9,1	9,1
Errenta	6.576	11.179.200,00	6.198	10.536.600,00	-5,7	-5,7
Oinarrizko beka	13.156	4.021.900,00	13.740	4.220.850,00	4,4	4,9
Zenbateko aldarria	17.646	1.055.520,00	17.552	1.053.120,00	-0,5	-0,2
Bikaintasun akademikoa	3.979	294.075,00	3.754	274.300,00	-5,7	-6,7
HPB osagaia	94	84.994,12	187	184.735,58	98,9	117,4
Osagaia RD 14/2022			20.028	8.011.200		
GUZTIRA	**186.653**	**62.759.256,67**	**207.289**	**71.673.968,18**	**11,1**	**14,2**

6.3.4.8.- Euskalduntzeko programa

Programa horrek % 12,9 egin du gora bi urtetan kapitulu guztietan, batez ere funtzionamendu-gastuenean (% 44,6) eta 4.ean EIMAri (euskarazko material didaktikoa) eta euskarazko ikasmateriala diruz laguntzeko deialdiari zuzendutako dirulaguntzetan. Aurrekontuaren % 29 baino ez da gauzatu. Aurrekontuaren % 53,8 langileen kapitulura bideratzen da

Azpiprogramen arabera, %62,8 Iralera bideratzen da; eta %29,2 Nolegara, % 49,3 hazi baita.

6.3.4.8.a taula. Hezkuntza-sistema euskalduntzeko programa gauzatzea (milaka €)

	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
1. kap. Pertsonal-gastuak	6.991	4.943	7.068	-29,3%	43,0%	1,1%
2. Kap. Funtzionamendu-gastuak	1.436	1.363	2.076	-5,1%	52,3%	44,6%
4. Kap. Transferentziak/ diru-laguntzak	3.212	3.273	3.965	1,9%	21,1%	23,4%
6. kap. Inbertsio errealak	0	23	35		52,2%	
IRALE	8.095	6.065	8.257	-25,1%	36,1%	2,0%
EIMA	969	949	1.051	-2,1%	10,7%	8,5%
NOLEGA	2.567	2.583	3.833	0,6%	48,4%	49,3%
Glotodidaktika/EGA	8	5	3	-37,5%	-40,0%	-62,5%
GAUZATUTAKO GUZTIZKOA	**11.639**	**9.602**	**13.144**	-17,5%	36,9%	12,9%
Hasierako aurrekontua	43.579	44.278	45.155	1,6%	2,0%	3,6%
Gauzatzearen %	26,7%	21,7%	29,1%			

6.3.5.6.- Kapituluaren azterketa "Inbertsioak ikastetxe publikoetan"

Aztertutako aldian, Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan eraikuntzetan egindako inbertsioa % 23,7 jaitsi da, eta % 16,5 igo da Lehen Hezkuntzan. Bigarren Hezkuntzan, 2022an, 1.2 milioiko inbertsioa egin zen Zorrozaurren, 6.3.4.5 epigrafean ikusi dugun bezala.

Ekipamenduetako inbertsioak ere behera egin du, batez ere Haur eta Lehen Hezkuntzan, nahiz eta gainerako programetan gora egin duen, bereziki Suspertze - eta erresilientzia-mekanismoko programan, ia 3,5 milioi bideratzen baititu informazio-prozesuetarako ekipoetarako.

6.3.5.a. taula. Aurrekontuaren 6. kapituluaren banaketa – Ikastetxe publikoetako inbertsioak –, bi kontzeptuen eta programa nagusien arabera (milaka €)

		2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
Eraikuntzak	Haur eta Lehen Hezkuntza	12.170	7.027	9.289	-42,3%	32,2%	-23,7%
	Bigarren Hezkuntza, Osabidezko Hezkuntza eta LH	9.218	12.647	10.742	37,2%	-15,1%	16,5%
	Erregimen bereziko irakas. eta berrikuntza		96	1.264			
	Eraikuntzak, guztira	**21.388**	**19.770**	**20.031**	**-7,6%**	**1,3%**	**-6,3%**
Ekipamenduak	Haur eta Lehen Hezkuntza	8.418	2.210	1.787	-73,7%	-19,1%	-78,8%
	Bigarren Hezkuntza eta LH	11.694	12.670	11.148	8,3%	-12,0%	-4,7%
	Beste programa batzuk	1.929	602	6.080	-68,8%	910,0%	215,2%
	Eraikuntzak, guztira	**22.041**	**15.482**	**19.015**	**-29,8%**	**22,8%**	**-13,7%**
GAUZATUTAKO GUZTIZKOA		43.428	35.253	39.046	-18,8%	10,8%	-10,1%
Hasierako aurrekontua		73.725	59.047	79.013	-19,9%	-19,9%	33,8%
Egikaritzearen %		58,9%	59,7%	49,4			

Aipatutako atalez gain, kontuan hartu behar da Udalaguntzak udal eskola-eraikinetako obrak batera finantzatzeko duen erakunde arteko aukera, 7. kapituluan jasotzen dena. Gobernuak % 60ko dirulaguntza ematen du, eta toki-korporazioek % 40koa.

6.3.5.b taula. Sailak eta udalek partekatutako obra txikiak (milaka €).

EHAAn ebazpenaren data	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
	27/05/21	**21/02/22**	**11/04/23**			
Udal kopurua	113	92	91	-18,6%	-1,1%	-19,5%
Ikastetxe kopurua	227	217	178	-4,4%	-18,0%	-21,6%
Obra kopurua	415	363	314	-12,5%	-13,5%	-24,3%
Sailaren ekarpena	**10.166**	**8.803**	**8.088**	-13,4%	-8,1%	-20,4%
Udalen ekarpena	**5.801**	**4.736**	**5.392**	-18,4%	13,9%	-7,1%

Bestalde, 2022. eta 2023. urteetan, udal-jabetzako higiezinetan jolas-eremuak sortzeko edo hobetzeko obren gastuak finantzatzeko agindu bana argitaratu da.

Laguntzak hezkuntza-administrazioaren mendeko ikastetxeen titular diren EAEko udalentzat dira. Sailak diruz laguntzen du Balorazio Batzordeak onartutako aurrekontuaren % 90.

Taulan ikus daitekeen bezala, obra-kopurua hirukoiztu egin da, baita Sailak patio inklusiboetarako bideratutako aurrekontua ere.

6.3.5.c taula. Sailak eta udalek partekatutako patio inklusiboak (milaka €).

EHAAn ebazpenaren data	2022	2023	Δ 21/20
	21/07/22	19/06/23	
Udal kopurua	24	58	142%
Obra kopurua	29	93	221%
Sailaren ekarpena(%90)	**1.483.516,41**	4.**521.465,39**	205%

6.3.6. Ikastetxe pribatuen itunak

Sare pribatuaren finantzaketa batez ere hezkuntza-itunen bidez egiten da, nahiz eta kontzeptu batzuk laguntzen edo beste dirulaguntza batzuen bidez finantzatzen dira, 6.3.6.3. atalean ikus daitekeen bezala.

6.3.6.1 Itun-modulua

Eusko Jaurlaritzak urtero onartzen du, Aurrekontu Orokorretan, itunpeko ikastetxeak mantentzeko modulu ekonomiko osoa.

Moduluaren osagaiak honako hauek dira: irakasleen eta irakasle ez diren langileen gastuak, Gizarte Segurantzako ugazaben kuotagatiko kotizazioak, funtzionamendu-gastuak, mantentze- eta kontserbazio-gastu arruntak eta inbertsio errealen birjarpena barne.

2022rako aurrekontuan aldaketa bat gertatu da itunpeko ikastetxeei eusteko modulu ekonomikoan, eta horrek zaildu egiten du aurreko urteekin alderatzea. Moduluan sartu da 2 urteko gelen ituntzea, eta bereizi egin da hezitzaileak (maisuak) edo hezitzaileak (goi-mailako teknikariak) diren.

Baita diruz laguntzen zirelako moduluan lehen jasotzen ez ziren beste baliabide batzuk ere, hala nola hezkuntza-laguntzako espezialistak.

Kontzeptu nagusietako urteko guztizko zenbatekoak % 11 inguru handitu dira hezkuntza-maila guztietan.

Lanbide Heziketako zikloetako moduluaren zenbatekoari buruzko informazioa oso zabala da, aldatu egiten baita lanbide-arloaren, emandako ikastaroaren edo baita egunez edo gauez emandakoaren arabera ere. Datu horiek EAEko Aurrekontuen Legearen IV. eranskinean kontsulta daitezke.

6.3.6.1.a taula Itunpeko ikastetxeen modulu ekonomiko betea, unitate bakoitzeko (€)

	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
Haur Hezkuntzal (1.zizkloa) Maisua			74.741			
Haur Hezkuntzal (1.zizkloa)Teknikoa			63.955			
Haur Hezkuntza (2.zikloa)	68.089	69.329	75.741	1,8%	9,2%	11,2%
Lehen Hezkuntza	71.252	72.528	79.415	1,8%	9,5%	11,5%
DBH (1. zikloa)	91.511	93.159	102.139	1,8%	9,6%	11,6%
	98.579	100.366	109.979	1,8%	9,6%	11,6%
DBH (Bigarren zikloa)	111.019	113.026	123.750	1,8%	9,5%	11,5%
Batxilergoa	113.701	115.747	126.846	1,8%	9,6%	11,6%
Zereginen ikaskuntza	116.338	118.527	128.275	1,9%	8,2%	10,3%

Etapa batzuetan, zuzenean aldera daiteke sare pribatuko unitateko kostuaren datua, EUSTATen datuen arabera (6.2.1.d taula). Unitate bakoitzeko irakaskuntza-gastua bi hezkuntza-sareetan, etapen arabera) moduluaren zenbatekoarekin:

6.3.6.1.b. taula.Kontzertu-moduluaren zenbatekoa eta kostu-estaldura konparazioa

	Modulua	Kostua Eustat	Kostu estaldura coste
Lehen Hezkuntza	72.528	96.554	75,12%
Batxilergoa	115.747	153.777	75,27%

6.3.6.2.- Itundutako ikasgelen kopuruaren bilakaera

Beherakada batez ere Haur Hezkuntzan (-70) eta Lehen Hezkuntzan (-17) eta DBHko bigarren zikloan (-9) gertatu da; DBHko lehen zikloan gora egin du 12 gela berrirekin, 18 gela gehiago Batxilergoan, 8 erdi-mailako LHn, 20 goi-mailako LHn eta 9 oinarrizko LHn.

Hurrengo taulan ikus daitekeen bezala, aldaketak izan dira ituntzean. Erdi eta Goi Mailako Lanbide Heziketako itun partzialak desagertu dira, eta eskolatze osagarriko programak, espezializazio-ikastaroak eta hezkuntza-laguntzako espezialistak hitzartu dira lehen aldiz. 2022/2023 ikasturtetik aurrera, pedagogia terapeutikoa eta hezkuntza indartzeko proiektuak baliabide erdi bihurtu dira.

6.3.6.2.a. Taula Itundutako gelen bilakaera 2020-21etik 2022-23ra

	2020-21		2021-22		2022-23		Δ 2 cursos	
	Osoa	**Partziala**	**Osoa**	**Partziala**	**Osoa**	**Partziala**	**Osoa**	**Partziala**
Haur Hezkuntza (2. zikloa)	1.197		1.181		1.127		**-70**	
Lehen Hezkuntza	2.529		2.519		2.512		**-17**	
Hezkuntza Berezia (LH,	286		292					
Prof. P T. medio recurso					697			
Ed. Especial (aulas estables)	121		123		125		**4**	
DBH 1.zikloa	877		884		889		12	
Proiektu espezifikoak	35		41					
Proiektu esp.errekurtso erdi.	74		66		150		76	
DBH 2.zikloa	879		872		870		**-9**	
Aniztasun curricularra	54		58		65		**11**	
Eskolatze gehiagarria					**16**			
Batxilergoa	575		585		593		**18**	
Zereginen Ikasketak	23		23		24		1	
LHEM	59	212	272		279		**8**	
LHGM	161	275	445		456		**20**	
H. Berezia DBH	216		221					
PT(errekurtso erdia)					437			
OLH	242		244		251		**9**	
Espezializazio programak					6			
Hezk. laguntzako espezialistak					1.273			
Guztira*	**7.204**		7.206		**7.191**		**-13**	

*Hiru ikasturteen alderaketari eusteko, programa berriak eta aldatu direnak kanpo uzten ditugu

6.3.6.2.b. taula. Itundutako ikasgelen kopurua modulu osoarekin edo partzialarekin 2022-2023 ikasturtean, lurraldeka

MAILAL	KONTZERTUA	2022-2023			
		Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	TOTAL
Haur hezkuntza (2.zikloa)	Osoa	159	569	399	1.127
Errekurtso gehigarria		1	6	16	23
Lehen hezkuntza	Osoa	340	1281	891	2.512
PT irakaslea (1/2)		90	397	210	697
Hezkuntza Berezia- Gela egonkorra	Pleno	7	59	59	125
DBH. 1. zizkloa	Pleno	137	443	309	889
Hezkuntza proiektu espezifikoa (1/2)		30	75	45	150
DBH 2.zizkloa	Osoa	128	440	302	870
Aniztasun curricularra		13	34	18	65
Eskolatze osagarriko Programa		1	8	7	16
Batxilergoa	Osoa	83	304	206	593
Zereginen ikaskuntza	Osoa	5	13	6	24
Erdi Mailako LH	Osoa	41	154	84	279
Goi Mailako LH	Osoa	74	237	145	456
Prof.Pedag.Terap. Secund.(1/2)		74	230	133	437
OLH		32	147	72	251
Espezializazio ikastaroak		1	4	1	6
Hez.laguntza (1/2)		184	671	418	1.273
GUZTIRA		**1.400**	**5.072**	**3.321**	**9.793**

6.3.6.3.- Haur, Lehen eta Bigarren Hezkuntzan itunpeko ikastetxeentzako dirulaguntzen bilakaera

Jarraian, 4. eta 7. Kapituluetako partida nagusien datuak aurkezten dira. Haur, Lehen eta Bigarren Hezkuntzakoa, eta Lanbide Heziketakoak.

Haur eta Lehen Hezkuntzako programan kontzertuen zenbateko globala % 4,2 igo da aztertutako bi urteetan. Kapituluaren % 76,2 dira.

6.3.6.3.a. taula Haur eta Bigarren Hezkuntzan itunpeko ikastetxeentzako dirulaguntzen bilakaera (mila €-tan)

Ikastetxe pribatuak (HH. eta LH.)	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
Haur eta Lehen Hezkuntzako itunak	306.232	309.771	318.991	1,2%	3,0%	4,2%
Liberatu sindikalak	1.438	1.070	1.056	-25,6%	-1,3%	-26,6%
Enplegua mantentzeko eta langileak gaztetzeko laguntzak*	374	989	2.013	164,4%	103,5%	438,2%
Diru-laguntza etorkinak	786	705	728	-10,3%	3,3%	-7,4%
Hezkuntza-laguntzako espezialistak	12.960	14.572	11.306	12,4%	-22,4%	-12,8%
Haur-eskola pribatuetarako laguntzak	26.596	24.392	24.595	-8,3%	0,8%	-7,5%
7. Kapitulua						
itunpeko ikastetxeen dirulaguntza	3.209	3.209	3.187	0,0%	-0,7%	-0,7%

*2020: Krisian dauden zentrorako laguntzak barne.

Bigarren Hezkuntzan, itunak 4. kapituluko guztizkoaren % 97 dira; etapa guztietan gehitu dira, % 9aren gainetik, batez ere LHn, % 11,1.

Era berean, handitu egin da enpleguari eusteko eta plantillak gaztetzeko partida. 7. kapituluari dagokionez, 2021etik aurrera dirulaguntza berri bat dago kooperatibetako inbertsioak finantzatzeko eta, bereziki, itunpeko ikastetxeak digitalizatzeko.

6.3.6.3.b. taula. Bigarren Hezkuntzan itunpeko ikastetxeentzako dirulaguntzen bilakaera (mila €-)

Bigarren Hezkuntzako ikastetxe pribatuak	2020	2021	2022	Δ 21/20	Δ22/21	Δ22/20
4. kapitulua						
DBHko kontzertuak[28]	213.697	216.388	233.580	1,3%	7,9%	9,3%
Batxilergoko kontzertuak.	65.135	67.718	72.124	4,0%	6,5%	10,7%
LHko kontzertuak	85.996	87.503	95.518	1,8%	9,2%	11,1%
Enplegua mantentzeko[29]	101	815	1.550	706,9%	90,2%	1434,7%
Sub. alumn.Inmigrante	943	856	839	-9,2%	-2,0%	-11,0%
7. Kapitulua						
LHko ekipamendua	1.997	2.918	3.027	46,1%	3,7%	51,6%
Inbertsioak HEZCOOP		1.118	2.828		153,0%	
Digitalizazio plana		4.291	20.542		378,7%	

[28] Barne hartzen ditu EE ikasgela irekiak, Espezifikoa eta curriculum-aniztasuna
[29]Enplegua mantentzeko eta langileak gaztetzeko dirulaguntza

6.4.- ONDORIOAK ETA PROPOSAMENAK

- **Hezkuntzaren adierazle ekonomiko nagusiak**

Txostenaren azken kapitulu honetan, beste urte batzuetan bezala aztertzen da Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntzaren finantzaketa, hainbat iturritako datuekin, hala nola EUSTATek 2023an argitaratutakoak, ELGAren 2022ko "Education at a glance" txostenak ematen dituenak edo Estatuko Eskola Kontseiluak edo Hezkuntza Sailak emandako datuak, Kontseilu honek egindako eskaerari erantzuteko.

Orain arteko egitura bera erabiltzen da horrelako txostenetan, eta, beraz, aukera ematen digu datuak alderatzeko eta ikuspegi jakin bat lortzeko.

Hezkuntzako adierazle ekonomiko nagusiei buruzko datuen arabera, EUSTATek adierazi du BPGaren ehuneko gisa egindako guztizko gastua % 5,24 izan zela 2019an, eta % 5,5eko datua aurreratu du 2022rako.

Gai horri buruz, Education at a Glance-k dio Europako estatuen batez bestekoa % 4,4 dela 2019an; beraz, adierazle hori positiboa da Euskadin.

Hezkuntzako gastu publikoari dagokionez, guztizko gastu publikoaren ehuneko gisa, 2018an bezala mantentzen da (9,5), Europako batez bestekoa baino hamarren bat txikiagoa.

Bestalde, hezkuntzako gastu pribatua guztizko gastuaren ehuneko gisa hamarren batzuk jaitsi da Lehen Hezkuntza-Bigarren Hezkuntza-Bigarren Hezkuntzaren Ondokoan (15,5) eta Hirugarren Hezkuntzan (18,6). Horrela, EU22ko herrialdeen batez bestekoarekin alderatuta, leku nabarmena mantentzen du (8 eta 11, hurrenez hurren).

Estatuko Eskola Kontseiluak ikasle bakoitzeko "ikastetxe publikoetan" eta "ikastetxe publiko eta itunduetan" egindako gastuari dagokionez egiten duen alderaketan, kontuan hartu behar da gastu horrek barnean hartzen duela unibertsitateaz kanpoko irakaskuntzako maila guztietara bideratutako administrazio publiko guztiena.

Informazio horrek itunpeko ikastetxeen gastua zehazten ez badu ere, datua baliagarria da autonomia-erkidegoen arteko alderaketan.

Euskadi da nagusi gainerako autonomia-erkidegoekin alderatuta, eta alde handia dago estatuko batez bestekoarekin alderatuta; izan ere, Euskal Autonomia Erkidegoak ikasleen/irakasleen ratiorik txikiena mantentzen du, eta horrek eragin berezia du sare publikoan.

Ratio-jaitsiera zentroen sakabanatzearekin lotuta joan ohi da, baina Euskal Autonomia Erkidegoaren kasuan ez da eragin esanguratsua duen aldagai bat; izan ere, hamaikagarren postuan dago 17 autonomia-erkidegoekin alderatuta.

(P26) Kontseiluaren ustez, gai hori lotuta dago aniztasunaren tratamenduarekin eta ikasle guztiei aukerak ematearekin. Inbertsioak eragina du hezkuntzaren hobekuntzan, baina ez da faktore bakarra; izan ere, behin inbertsio-maila bat bermatuta, beste hobekuntza-prozesu batzuk behar dira. Hori dela eta Kontseiluak bultzatzen du Saila ildo horretan jarraitzera, ikasle guztien eskolatzeaz eta eskola-uztearen tasa baxuari eusteaz gain, oinarrizko gaitasunen ikaskuntzaren emaitzak hobetzea eta bikaintasunerantz orientatzea bultzatuz.

- **Irakaskuntzaren gastuaren eta finantzaketaren estatistikak**

EUSTATek 2021ari buruz argitaratutako datuetara jotzen badugu, eta kontuan hartuta ikastetxeetan izandako gastuari erantzuten diotela unibertsitate aurreko irakaskuntzak, goi-mailako ikasketak eta arte-irakaskuntzak kontuan hartuta, ikastetxe publikoetako gastua handiagoa da, eta proportzio handiagoan handitu da, halaber, nabarmenagoa baita unibertsitate aurreko etapetan, non 2018tik % 9,9ko igoera izan baita ikastetxe publikoetan eta % 1,7koa pribatuetan.

Unibertsitate aurreko etapei dagokienez, irakaskuntzagatiko eta ikasleengatiko gastuak gora egin du 2018-21 aldian, erdi-mailako LHn izan ezik, eta hazkundea txikiagoa izan da kasu guztietan ikastetxe pribatuetan. Ikastetxe publikoekiko alderik handiena Haur Hezkuntzan gertatu da, baina Lehen Hezkuntzan, DBHn eta Batxilergoan aldea % 30etik gorakoa da.

Era berean, etapak kontuan hartuta, unitateko irakaskuntza-gastua txikiagoa da ikastetxe pribatuetan, baina kasu guztietan igo egin da. Alderik handiena Haur Hezkuntzan gertatzen da % 36,3 sare publikoan eta % 3,4 pribatuan.

Diru-sarrerei dagokienez, Hezkuntza Sailaren ekarpena, sarrera arruntaren atalean (dirulaguntzak), % 88,1ekoa da ikastetxe publikoetan eta % 72,6koa pribatuetan, eta bi kasuetan, handitu egin da 2018-21 aldian, 2018an % 84,6 eta % 67,9 izan baitziren, hurrenez hurren.

Guztizko diru-sarrera kontuan hartuta, % 61,8 ikastetxe publikoei dagokie eta % 38,2 pribatuei. Zehazki, Hezkuntza Sailak % 66,3 eta % 33,7 bideratzen ditu, eta Toki Administraziotik etorritako sarrerak % 95,9 itzultzen dira sare publikora eta % 4,1 itunpekora. Kuoten bidezko diru-sarrerei dagokienez, erlazioa aldatu egin da: % 82,9 ikastetxe pribatuei dagokie, eta % 17,1 publikoei.

2018-21eko bilakaerari dagokionez, guztizko sarrerak % 9,3 igo dira ikastetxe publikoetan eta % 6,7 pribatuetan. Ikasle bakoitzeko guztizko sarrerari dagokionez, % 15,3 igo da Haur eta Lehen Hezkuntzan ikastetxe publikoetan, % 16,9 Haur Hezkuntzan eta % 6 Lehen Hezkuntzan ikastetxe pribatuetan. Gainera, unitate bakoitzeko sarrerari buruzko bilakaera handiagoa da ikastetxe publikoetan, eta % 11,1 nabarmentzen da zentro horietako Haur eta Lehen Hezkuntzako etapetako unitateetan, eta % 7,3 ikastetxe pribatuetako Batxilergoko unitateetan.

- **Hezkuntza Sailaren aurrekontuen azterketa**

Hasierako aurrekontua 2021erako Jaurlaritzaren aurrekontu osoaren % 24,9 eta 2022rako % 25,3 da. Hezkuntza Sailari dagokionez, 2020-22 aldian % 17,1eko igoera izan da.

Egikaritutako aurrekontuari dagokionez, 2021. urtea Eusko Jaurlaritzan gauzatutako guztizkoaren % 25 da, eta 2022. urtea, % 24,6; zor ordainketa kenduta, % 26,3ra arte igotzen da, eta horrek esan nahi du % 10,7ko hazkundea izan dela 2020-22 aldian.

NextGeneration ekimenaren eraginak eragina izan du gorakada horretan. Errekuperazio-neurri batzuk dira, pandemiaren ondorioz sortutako kalte ekonomikoak eta sozialak konpontzen laguntzeko, eta, bereziki, Suspertze eta Erresilentziarako Mekanismoaren (MRR) bidez artikulatu dira. Euskal hezkuntza-sistemaren kasuan, digitalizazioa sustatzea eta ikerkuntzara eta prestakuntzara bideratutako egiturak eta baliabideak hobetzea aurreikusi da, besteak beste.

Hezkuntzako gastuaren ehunekoak azken urteetako joerari eusten dio, autonomia erkidegoekin alderatuta altuena baita 2021ean eta 2022an. Ondoren, Andaluzia eta Murtzia daude, puntu 1 baino gutxiagora, Estatuko Eskola Kontseiluak emandako datuen arabera.

Kapituluei dagokienez, esan behar da 1. kapitulua gastu osoaren % 47,4 dela, eta 4.a, berriz, dirulaguntza arrunten % 41,2. Biak % 10,4 eta % 5,9 hazi dira, hurrenez hurren.

2. kapitulua funtzionamendu-gastuei buruzkoa da (% 7,7), eta % 34,9 handitu da, 2018-20 aldian izandako 9,7ko murrizketatik abiatuta.

Ikastetxe publikoetako inbertsioek (% 1) joera negatiboa dute, aztertutako aldian % 20 jaitsi baita.

Programei dagokienez, 2020-22 aldian guztiek egin dute gora, araubide bereziko irakaskuntzetan izandako % 0,6ko jaitsiera txikia eta Covid krisiaren aurkako neurrien aurreko programan izandako % 46,1eko jaitsiera "faltsua" izan ezik. Azken hori, 2022an, Errekuperazio eta erresilientzia neurriak bezala agertzen da, antzeko zenbatekoarekin.

Egitura- eta laguntza-programaren egikaritzea % 13,1 handitu da, langileen 1. kapituluan % 10,1eko hazkundea eta ikastetxe publikoetako inbertsioen 6. kapituluan % 140koa, biak 2020-22 aldian.

Haur eta Lehen Hezkuntza-programa % 6,8 gehitu da. Funtzionamendu-gastuak %31 eta %10,1 langile-gastuak.

Bigarren Hezkuntza, Osabidezko Hezkuntzan eta LH-programa % 15,5 igo da eta kapitulu guztiak hazi dira. Langileen gehikuntza % 12,1 izan da, eta funtzionamendu-gastuena % 47,5. Azpiprogramen arabera, Batxilergokoa eta LHkoa % 13 baino zertxobait gehiago hazi dira, eta osabidezko hezkuntzakoa % 32,8 jaitsi da.

Araubide Bereziko Irakaskuntzen programari dagokionez, % 17,1 jaitsi da dirulaguntza arrunten kapitulua, 2018-20 aldian % 67,7 igo baitzen Udal Musika Eskolentzako dirulaguntzetarako. Atentzioa ematen du 7. kapituluak, Musikenera bideratutako kapital-dirulaguntzak, izan duen hazkundeak.

Azpiprogramen arabera, kirol-irakaskuntza teknikoek % 29 egin dute gora, eta hizkuntzetakoek % 5,7; arte-irakaskuntzek (artea, musika eta dantza), berriz, % 4,7 egin dute behera.

Hezkuntza berriztatzeko eta irakasleen etengabeko prestakuntzarako programak, oro har, % 4,4 egin du gora 2020tik 2022ra bitartean. Langileen atalean % 4,3 egin du behera, ziurrenik Laguntza-zerbitzuak azpiprograman (ISEI-IVEI eta Berritzegunea) izandako beherakadarekin lotuta; izan ere, azken horrek neurri txikiagoan % 1,9 egin du behera.

Etengabeko Ikaskuntzako eta Helduen Hezkuntzako programari dagokionez, % 0,4 igo da aldi horretan. Azpiprogramen arabera, % 15,6 igo da Etengabeko Ikaskuntzakoa, eta Helduen Hezkuntzakoa, berriz, % 0,6 jaitsi da, Txostenaren 2. kapituluan adierazten den bezala, ikasleak murriztu direlako.

Hezkuntza sustatzeko programa % 26,8 hazi da, eta 2020-22 aldian nabarmen igo dira funtzionamendu-gastuak (% 67) eta garraio- eta jantoki-azpiprograma (% 57,6), konfinamendua gertatu den aurreko aldiarekin alderatuta.

Unibertsitatez kanpoko irakaskuntzaren eta eskola-jantokien esparruan beken aurrekontua gauzatzeari dagokionez, % 8 igo da, eta garraioari dagokionez, % 60,4.

Unibertsitateaz kanpoko beka-motak kontuan hartuta, beka-kopuruaren hazkundea % 11,1ekoa izan da, eta guztizko zenbatekoa % 14,2koa 2021-22 eta 2022-23 ikasturteen artean.

Euskalduntze Programaren exekuzioa % 12,9 igo da, eta % 44,6ko hazkundea nabarmendu da funtzionamendu-gastuen 2. kapituluan. NOLEGA azpiprogramen arabera, exekuzioa % 49,3 handitu da 2020-22 aldian. Hala ere, egikaritze-maila % 29,1 jaitsi da.

6. kapituluko (Ikastetxe publikoetako inbertsioak) azterketa espezifikoari dagokionez, aurrekontuak behera egin du Haur eta Lehen Hezkuntzako eraikuntzetan, eta gora Bigarren Hezkuntzakoetan (% -23,7 eta % 16,5). Ekipamenduei dagokienez, nabarmen jaitsi dira Haur eta Lehen Hezkuntzakoak (% 78,8) eta gutxiago Bigarren Hezkuntzakoak (% 4,7), eta nabarmen igo dira "beste programa batzuk", errekuperazio- eta erresilientzia-mekanismoaren programaren ondorioz.

Sailak eta udalek partekatutako obra txikien zenbatekoak % 20,4 jaitsi dira Sailaren ekarpenean, eta % 7,1 udalenean. Berritasun gisa, 2022-23 aldian, jolas-eremuak sortzeko edo hobetzeko laguntzak sortu ziren. Ondorioz, patio inklusiboetarako obrak hirukoiztu egin dira, eta Sailak horretarako onartutako aurrekontuaren % 90 finantzatzen du.

Ituntze-moduluari dagokionez, aldatu egin da, eta 2022tik aurrera, 2 urteko gelen eta hezkuntza-laguntzako espezialisten itunak sartu dira modulu horretan. Horrek guztiak hezkuntza-maila guztietan igoera ekarri du.

Azkenik, behera egin du ikasgelen itunak Haur Hezkuntzan (70), Lehen Hezkuntzan (17) eta DBHko bigarren zikloan (9), eta gora egin du DBHko lehen zikloan (12), Batxilergoan (18), Oinarrizko LHn (9), Erdi Mailako LHn (8) eta Goi Mailako LHn (20).

4. kapituluan, Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako Programan, itunen zenbatekoa % 4,2 igo da, eta hazkunde handia izan du 2020-22 aldian Enplegua mantentzeko eta plantilla gaztetzeko.

Bigarren Hezkuntzako programaren kasuan, datu horiek handiagoak dira, DBHko, Batxilergoko eta LHko itunak gehitu egin baitira (% 9,3, % 10,7 eta % 11,1). Enpleguari eusteko eta plantillak gaztetzeko igoera ere oso deigarria izan da.

7. kapituluari dagokionez, kooperatibetako inbertsioa finantzatzeko dirulaguntza berriak eta digitalizazio-planari dagokiona nabarmentzen dira.

Ondorio gisa, esan daiteke, oro har, Hezkuntzara bideratutako aurrekontuak nabarmen handitu direla, eta horrek ikasleei konfinamendu-aldiaren ondoren ematen zaien laguntza erraztu duela. Hala ere kontuan hartuta, 6.3.6.1.b taulan jasotzen den bezala, ituntze-moduluaren kostuaren estaldura % 75,12koa dela Lehen Hezkuntzan eta % 75,27koa Batxilergoan, eta 2022ko apirileko Itunean hartutako konpromisoak, Kontseiluak honako hau proposatzen du:

(P27) Eskola-plaza baten kostuari buruzko azterlan bat egitea, irakaskuntzaren doakotasun eraginkorrerantz aurrera egiteko tresna gisa, hezkuntza-sareetako gastuen arteko aldea azaltzen duten faktore nagusien aztertuz.

(P28) Itunpeko ikastetxeek pixkanaka finantzaketa publikoa lortzea, administrazioaren titulartasuneko zentroen antzeko irizpideekin, eta horrek itunen araudia eguneratzea ekarriko du.

ERANSKINA

2019-21 TXOSTENAREN PROPOSAMENEN JARRAIPENA

ERANSKINA: 2019-21 TXOSTENAREN PROPOSAMENEN JARRAIPENA

PLANGINTZA:

(P1) Kontseiluak eskatzen du Ikastetxe pribatuen baimena arautzeko araudi propioa garatzea, bai eta ikastetxeen antolamendu eta plangintza-araudia berrikustea eta ituntze-araudia ere, egungo premiak kontuan hartuta, lehentasun berrien araberako erantzuna emateko.

Kontseiluak irizpen bat egin zuen araubide bereziko kirol-irakaskuntzak emateko ikastetxeen baimenari buruz, baina oraindik ez da argitaratu. Dekretu-proiektuan ikastetxe publikoak eta pribatuak baimentzea aurreikusten zen.

Hala ere, Musika eta Dantza Eskolei buruzko 64/24 Dekretua argitaratu da, ikastetxe pribatu eta publikoak baimentzea aurreikusten duena.

Otsailaren 28ko 30/23 Dekretuak EAEko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeen sarea antolatu eta planifikatzen duen otsailaren 3ko 21/2009 Dekretua aldatu zuen.

Hezkuntza-itunei dagokienez, Agindua argitaratu da, 2022ko ekainaren 21ekoa, Hezkuntzako sailburuarena, hezkuntza-itunak berritzeko eta hezkuntza-itunaren araubidean sartzeko deialdia egiten duena, unitate zehatzak zehaztuta, bai eta laguntzako langile osagarriak hitzartzeko deialdia ere, 2022-2023 ikasturtetik 2027-2028 ikasturtera arte.

(P2) Kontseiluak proposatzen du jaiotza-tasaren igoera sustatzen duten erakunde arteko politikak bultzatzen jarraitzea. Gainera, eskola-mapa berri bat egitea proposatu du, otsailaren 23ko 21/2009 Dekretuaren bidez onartutakoa ordezteko, egoera horretara egokitzeko.

Harreskolak Partzuergoko ikastetxeak doakoak izateaz gain, Haur Hezkuntzako lehen ziklorako laguntzak ezarri dira, bai titulartasun pribatuko ikastetxeentzat, bai toki-korporazioen mende daudenentzat.

Bestalde, 2. urteko maila itunaren barruan geratu da titulartasun pribatuko ikastetxeetan.

Ebazpena argitaratu da, 2024ko urtarrilaren 29koa, Hezkuntzako sailburuordearena, Hezkuntza Sailaren mendeko ikastetxe publikoen eta Haur Hezkuntzako, Lehen Hezkuntzako eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako mailetako Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako itunpeko ikastetxe pribatuen eragin-eremuak eta eremu mugakideak zedarritzen dituena.

Era berean, Ebazpena argitaratu da, 2024ko urtarrilaren 29koa, Ikastetxe eta Plangintzaren zuzendariarena, unibertsitateaz kanpoko ikastetxeen arteko prestakuntza-ibilbideak argitaratzen dituena.

(P3) Horregatik guztiagatik, irakaskuntza horiei dagokienez, Kontseiluak Kontseiluak proposatzen du.

- Hiru lurraldeetako Hizkuntza-eskola Ofizialetan hizkuntzak on-line ikasteko ekimenak sustatzea. Ekimen horiek interesgarriak izan litezke irakaskuntza horiek modu ez-presentzialean sustatzeko eta prestakuntza hori errazago eskuratzeko, aurrez aurreko ikaskuntza ordeztu gabe.

- Hiru lurraldetan dago eskaintza semi-presentziala, eta hedatzen ari da.

- Lehen Hezkuntzatik irakasteko aukeren sorta handitzea, musika korala, dantza edo antzerkia barne, gaitasun artistikoari dagokionez proposatutako helburuak lortzeko bidean aurrera egiteko.

- Euskal Autonomia Erkidegoan Goi-mailako Arte-irakaskuntzen etorkizuna berezko izaeraz arautzea.

- Kirolenen emandako espezialitateen berezko araudiaren erregulazioan aurrera egitea, eskubaloiko, iraupen-eskiko, futboleko eta Goi-mendiko tituluetan egin den bezala.

Hizkuntza Eskola Ofizialetako modalitate erdipresentziala zabaltzen ari da, eskaria handitu egin baita.

Lehen aipatu da Musika eta Dantza Eskolei buruzko 64/24 Dekretua argitaratu dela, eta oraindik argitaratzeke dagoela araubide bereziko kirol-irakaskuntzak emateko ikastetxeen baimenari buruzkoa, oraindik argitaratu ez dena.

30/2024 Dekretua ere argitaratu da, EAEko Konposizio, Zuzendaritza, Interpretazio eta Pedagogia espezialitateetan musikako goi-mailako arte-irakaskuntzak arautzen dituen 368/2013 Dekretua aldatzen duena.

ESKOLA INKLUSIBOA:

(P4) IBTei dagokienez, beharrezkoa ikusten da ikastetxe horiek arautzen dituen araudia eguneratzea (2005eko Dekretua), eta horiek Sailaren mendeko laguntza-zerbitzuetan asimilatzea, betiere baliabideen, aholkularitzaren eta ikusmen baxua edo itsutasuna duten ikasleei zuzeneko arreta ematearen arloarekin lotutako berariazko eginkizunak badituzte, ikasle horien gaitasunen garapena optimizatzeko ikaskuntzen, jarraibideen edo tekniken bidez.

Hezkuntza-inklusioa, bizikidetza eta aniztasunaren kudeaketa garatzeko zentrua sortzen duen dekretu berria izapidetzen ari da, eta haren lanpostu-zerrenda onartzen da, zeinak eragina izango baitu ikusmen txikia edo itsutasuna duten ikasleen arretari dagokion eremuan.

(P5) Atzerriko ikasleentzako arretari dagokionez, Lehen Hezkuntzatik aurrera hasten direnean, komunikazio-hizkuntza ikasteko estrategia espezifikoaz gain, curriculuma ez ezik ebaluazioa ere malgutu behar da, irisgarria izan dadin eta ikasle guztien beharrak kontuan har ditzan. Malgutze horrek berariazko erregulazioa eskatzen du, ikastetxe guztientzat erreferentzia komun, garden eta eskuragarria izateko.

Ikasle hasi berrien ebaluazioa aurreikusita dago Jarduera Plan Pertsonalizatuan egindako proposamenetik. Proposamen hori maiatzaren 30eko 75/2023 Dekretuan 33.artikuluan sartu zen, EAEko Oinarrizko Hezkuntzaren curriculuma eta ezarpena ezartzekoan.

33. artikulua. – Jarduera-plan pertsonalizatua duten ikasleen ebaluazioa eta kalifikazioa.

1. – Irakasle-taldearen ardura da dekretu honen 24. artikuluan aipatzen den Jarduera Plan Pertsonalizatua egitea, ezartzea, jarraipena egitea eta ebaluatzea, irakasle tutoreak gidatuta, ikastetxeko irakasle aholkularien edo orientatzaileen aholkularitzarekin.

2. – Jarduketa-plan pertsonalizatua duten ikasleak plan horretan adierazitako ebaluazio-irizpideen arabera ebaluatu eta kalifikatuko dira.

3. – Salbuespen gisa, Jarduera Plan Pertsonalizatuak arlo edo ikasgai batzuk aldi baterako ez kalifikatzea ekar dezake, baldin eta, hezkuntza-arloan eskumena duen sailak onartutako programa baten esparruan, ikasleak arlo edo ikasgai hori ikasi ez badu. Kasu horretan, ezohiko neurri horren iraupena zehaztu beharko da, eta erabaki hori behar bezala justifikatu beharko da.

4. – Jarduera Plan Pertsonalizatua ikaslearen espediente pertsonalean jaso beharko da.

(P6) 2.3 atalean aipatutako Material Didaktikoak eta Curriculuma Garatzeko Baliabideak Laguntzeko Programari dagokionez, HBI handiena duten ikastetxeak lehenestea proposatzen da, gainerakoen aldean, materialen erosketarako, erabilerarako eta jasangarritasunerako irizpideak bateratzeko formula egokitzat jotzen baitira.

Lehen Hezkuntzako 1. eta 6. mailako eta DBHko 1. eta 2. mailako ikastetxe publikoetan Material Didaktikoak eta Curriculuma Garatzeko Baliabideak Laguntzeko Programaren deialdiak egiten jarraitu da.

(P7) Beren etxeetan baliabide digital nahikorik ez duten ikasleen egoerari dagokionez, kezkagarria da gainerako ikasleekin gertatzen den aldea, etxean kontsulta-lanak edo beste mota batekoak egiteko orduan ikasle horiek dituzten ala ez, eta ikasgelan eta errendimenduan duten eragina. Hori dela eta, Kontseilu honek gai horri erakundeen arteko politiketatik lehentasuna ematea proposatzen du, familia horiei behar dituzten baliabideak emateko diru-laguntzak eta erabilera egokirako prestakuntza emanez, besteak beste.

LHko 5. mailatik aurrerako ikasle guztiek gailu digitaleko banako hornidura dute, ikastetxean nahiz etxean erabil dezaketena, ikastetxe bakoitzak erabilerari buruz ezartzen duen araudiaren arabera.

(P8) Osatuz, Bideratuz eta Jarraituz ekimenen balorazio positiboa kontuan hartuta, Kontseilu honek gomendatzen du esperientzia horiek lurralde guztietara zabaldu ahal izatea, konpentsazio-partzuergo baten bidez edo erakundeen arteko lankidetzarako beste ekimen baten bidez.

Proposamen horri dagokionez, Sailak zenbait kudeaketa egin ditu, baina oraingoz ez da lortu.

(P9) Eskolak partaidetzarako dinamikak areagotu eta plangintzan aurreikusi behar ditu. Hezkuntza-komunitatearen benetako parte-hartzea erraztea, ikastetxeak garatzen duen proiektuaren parte senti daitezen eta bere iritziekin eta ekintzekin lagundu ahal izan dezaten. Horretarako, honako hau proposatzen da:

- Familiaren, eskolaren eta komunitatearen arteko harremanak erraztuko dituzten sareak ezartzea, koordinazio eta esku-hartze bateraturako espazio egonkorrak sortuz, hala nola sektore arteko gizarte- eta hezkuntza-sareak.
- Ikasleek parte hartzen ikasten dute ikastetxeak honako estrategia hauek sustatzen dituenean:
  - Funtzionamendu-arau inklusiboak.
  - Kalteberatasun-egoeran dauden pertsonei laguntzea
  - Lankidetza-taldeak eta parekoen arteko harreman esanguratsuak.

Parte-hartzea sustatzearekin lotutako gomendioak bat datoz eskola inklusiboa garatzeko esparru-planean garatzen diren ekintzekin, bizikidetza positiboa bultzatzeari, parte-hartzea bultzatzeari eta lankidetza-metodologiak erabiltzeari dagokienez.

EBALUAZIOA ETA HIZKUNTZA HELBURUAK

(P10) Horregatik, Kontseilu honek proposatzen du berariazko prestakuntza ematea ikastetxeen ebaluazio-sistema hobetzeko, hainbat mailatan adostutako erabakiak hartzean oinarrituta, hala nola:

- ebaluazio-irizpideak eta estandarrak.
- Ikasleentzako laguntza-mekanismoak, ebaluazio jarraituan zehar espero diren emaitzak lortzen ez dituztenean, edo gainditu gabeko arloekin edo ikasgaiekin mailaz igarotzen direnean.
- Ebaluazio motak (barne-ebaluazioa eta kanpo-ebaluazioaren eragina).
- Emaitzak erabiltzea eta familiei eta ikasleei itzultzea.

Bi motatako ekimen antolatu dira:

- Ebaluazio agindua berriaren zabalkundea, ikasketxe publikoetako zuzendari eta ikasketaburuekin (lurraldeka 669 parte hartzaile)

- Ikastetxeko ebaluazio hezitzailea ikasketxe publikoetako ikasketaburuentzat (eraginguneko 340 parte hartzaile)

(P11) Beste behin ere, Kontseilu honek uste du beharrezkoa dela aukera horien eraginkortasuna aurreikus daitekeen kasuetan bakarrik egitea, aukera hori ikasle bakoitzari egokituz, irakasleek edozein ikasleren zailtasunen eta aukeren aurrean duten sentsibilitatea eta ikasle horiek arrakastarekin duten konpromisoa areagotuz.

Errepikapena oso salbuespenezko egoera bat dela jasota dago, besteak beste, argitara eman den 34.7 Artikuluan Curriculum berrian, eta 31.2 artikuluan Ebaluazio Aginduan eta ikastetxeekin bilerak egin izan direnean mezu hau zabaldu da.

34. artikulua.– Oinarrizko Hezkuntzako ikasleak mailaz igarotzea

7.– Errepikatzea salbuespenezko neurritzat joko da, eta neurri hori hartuko da, baldin eta, ikasteko berariazko zailtasunei aurre egiteko ohikoak diren errefortzu- eta laguntza-neurriak erabili diren arren, ikasleak ez badu barneratu behar den bezala ikasten jarraitzeko ezinbestekoa eta beharrezkoa den edukia.

31. artikulua- Mailaz igarotzea edo ikastute berean egotea, salbuespen neurri gisa.

2.– Mailaz ez igarotzeko erabakia salbuespenezko neurritzat hartuko da, eta ikasle bakoitzaren ezaugarrietara egokitutako hezkuntza-erantzuna emateko gainerako aukerak agortzen direnean bakarrik hartu ahal izango da. Halaber, erabaki hori hartzeko, ikaslearen heldutasuna eta alderdi emozionala hartuko dira kontuan.

Erabaki hori irakasle taldeari dagokio, eta modu kolegiatuan hartuko du. Edonola ere, hurrengo mailara ez igarotzeko erabakia hartu aurretik, tutorea ikaslearen gurasoekin edo legezko tutoreekin bilduko da, eta ikasleak zer-nolako zailtasunak dituen azalduko die, bai eta zailtasun horiek gainditzeko zer neurri osagarri proposatzen diren ere.

Irakasle-taldeak ez igarotzeko erabakia argudiatu beharko du, eta errepikapena justifikatzen duten ebidentziak egiaztatu. Irakasle-taldeak hartutako erabakiek, mailaz ez igarotzeko erabakia bada, erabaki horiek justifikatzen dituzten ebidentziak jasoko dituzte, eta taldearen azken ebaluazioaren saioaren aktan jasoko dira.

(P12) **Euskarazko hizkuntza-komunikaziorako konpetentziari dagokionez**, Kontseiluak lehentasunezkotzat jotzen du arreta:

- Lehen Hezkuntzako 4. mailan iritsi berri diren ikasleei; izan ere, bertako emaitzekin alderatuta, aldeak okerrera egin du, DBHko 2. mailan ez bezala, zertxobait hobetu baita.

- Mutilei, Lehen Hezkuntzako 4. mailan neskek baino 10 puntu gutxiagoko aldea mantentzen dutelako eta DBHko 2. mailan dagoen aldea handitzen dutelako.

- Ikasle desegokiei, 40 puntu inguruko aldea baitago bi mailetan egokia denarekin alderatuta.

Oro har, DBHko 2. mailan zentroaren eraginak behera egin duela egiaztatu da.

✓ EUSLE ekimena hizkuntza-murgiltze programa abian jarri du 4., 5. eta 6. mailetan eta Bigarren Hezkuntzako 1. eta 2. mailetan gure Hezkuntza-Sistemara etorri berri diren ikasleei eskolako komunikazio-hizkuntza, euskara, eskuratzeko prozesua errazteko. Horretarako, alderdi hauek lehentasunezkoak hartzen ditu:

- Hezkuntza-komunitate osoaren konpromisoa
- Ikastetxean egiten den Harreraren garrantzia
- Etorri berriak diren ikasleen Ongizate emozionala
- Ibilbide inklusiboa
- Komunikazio-gaitasuna lortzea
- EUSLE programa eta murgiltze-gela ikasleen behar espezifikoei erantzuteko
- Jarduera Plan Pertsonalizatua (JPP)
- Ama hizkuntza eta kulturaren garrantzia
- Familiak ikaskuntza-prozesuan duen inplikazioa eta erantzukidetasuna

✓ Horrez gain, Jarduera Plan Pertsonalizatua 77/Dekretuan 33. Artikuluan 3. Puntuan arautzen da:

33.3.– Salbuespen gisa, Jarduera Plan Pertsonalizatuak arlo edo ikasgai batzuk aldi baterako ez kalifikatzea ekar dezake, baldin eta hezkuntzaren arloko eskumena duen sailak onartutako programa baten barnean ikasleak ez badu izan arlo edo ikasgai horren ikasketarik. Hala bada, plan horretan neurri berezi horren iraupena zehaztu beharko da, eta erabaki hori behar bezala justifikatu.

✓ Beste aldetik, Berbalapiko proiektua Lehen Hezkuntzako 33 ikastetxetan garatu da, ahozko hizkuntzaren lana sistematikoki indartuz. Proiektu hori ikertzen ari da, eta ikasleen ahozko komunikazio-gaitasuna hobetzeko zantzu esanguratsuak antzeman ditugu.

✓ Bigarren Hezkuntzan, 23 ikastetxe publikok parte hartu dute Elkarhitz proiektuan, etapa horretako irakasgai guztietako irakasleen praktika pedagogikoa eraldatzeko, hizkuntzaren lanerako egokiak diren espazioak, denborak eta tresna metodologikoak eskaintzeko. Horrela, hizkuntzen tratamendu integrala sustatu nahi da eta, ondorioz,

ikasleen komunikazio-gaitasuna hobetu. Ikastetxeek hiru ikasturteko ibilbidea egin behar dutenez, ikastetxe gehienek 2023-24 ikasturtearen amaieran osatuko dute prestakuntza-zikloa. Ondoren, proiektuaren emaitzen ebaluazioa egingo da.

(P13) Horregatik, Kontseiluak komenigarritzat jotzen du ikastetxearen eta eskolaz kanpoko aldietan antolatutako ekimenen eragina indartzea, euskarazko emaitzak hobetzeko faktore pertsonalaren eragina konpentsatzeko.

Hauen artean azpimarragarrienetako bat HEDATZE litzateke, zeinaren bidez Hezkuntza Sailaren mendeko Bigarren Hezkuntzako ikastetxe publikoei dei egiten baitzaie ikastetxe publikoen barne-antolamendua berriztatzeko proiektuan parte hartzeko. Deialdi honen xede behinena da irakaskuntzaren kalitatea hobetzea eta ikasle guztien eskola- arrakasta sustatzea, ikastetxeetako hezkuntza-jarduera eta eskola-denborak berrantolatuz.

Honako hauek dira deialdi honekin lortu nahi diren helburu nagusiak:

- Ikastetxeen autonomia ardatz, hezkuntzaren kalitatea areagotzea.
- Eskola-denboren kudeaketa-eredu berriak erabili eta ebaluatzea.
- Ikastetxeen ekitatea hobetzen laguntzea, eta horretarako, jardueren eskaintza bat egitea. Hauen artean, eskola indartze neurriez gain, indartze neurri kultural, sozial eta emozionalak aurreikusiko dira. Eskaintza horrek ez die kostu gehigarririk eragin behar familiei eta ez du ikastetxearen egungo zerbitzu-eskaintza desagerrarazi behar. Eskaintza horrek ekarpen bat egin behar du ikasle guztiek hezkuntza-arrakastaren bidea urra dezaten.
- Ikasleek konpetentziak eskura ditzaten bultzatzea, batez ere, irakurtzeko gaitasunean.
- Eskola emaitzen eta bizikidetza positiboaren hobekuntza sustatzea.
- Euskararen erabilera bultzatzea.
- Ikasleen autonomia lantzea.

Beste aldetik, pandemiaren ostean, Euskal Girotze Barnetegiak berriz ireki zirenean 2021/22 ikasturtean eta eskaintza handitu egin zen. Bost barnetegi izatetik, seigarrena zabaldu zen, 145 txanda eskaintzetik 174 txanda eskaini ahal izateko (eskaintzaren %24 igo da)

(P14) Adierazi behar da Hizkuntza-komunikaziorako konpetentziaren emaitzek, euskarazkoak zein gaztelaniazkoak, esku-hartze espezifikoa eskatzen dutela, eta, beraz, Kontseilu honek beharrezkotzat jotzen du ikastetxeen irakurketa-planetan eragitea, ikasleek bi hizkuntza ofizialetan duten hizkuntza-gaitasuna hobetzeko.

Irakurketa planak ikastetxeetan lantzen eta indartzen ari dira. Horren erakusgarri da Irakurgune webgunea.

(P15) Horregatik guztiagatik, ebaluazio horien emaitzen analisiak ikastetxearen ikuspegia barne hartzea proposatzen du Kontseilu honek, honako dimentsio hauek kontuan hartuta:

- Zuzendaritza-taldearen lidergoaren kudeaketa.
- Aniztasunari arreta emateko ezarritako dinamikak.
- Irakaskuntzarekin zuzenean lotutako alderdiak ebaluatzea.
- Irakasleen etengabeko prestakuntza eta berrikuntza.

ISEI-IVEIk urratsak eman ditu proposamen horri dagokionez, eta etaparen erdiko ebaluazio diagnostikoan gai horiekin lotutako item batzuk sartu ditu zuzendaritza-taldeari zuzendutako galdetegietan. Gainera, 2021ean eta 2023an egindako probetan, ildo beretik berrikuntza gisa sartu dute irakasleentzako galdetegi bat

(P16) Bi laguntza-mota horiek (EUSLE ikasgela eta Lehen Hezkuntzako 5. mailatik aurrerako salbuespenak) ikusita, Kontseilu honek EUSLE ikasgelak DBHko maila guztietara eta ikastetxe kopuru handiagora zabaltzea proposatzen du.

EUSLE programa Lehen Hezkuntzako 4., 5. eta 6. mailetan eta DBHko 1. eta 2. mailetan ezarri da 2021-22 ikasturtetik aurrera. Ikasturte hartan 38 ikastetxek parte hartu zuten, horietatik 10 Bigarren Hezkuntzakoak. Hurrengo ikasturtean, 2022-23 ikasturtean, 40 ikastetxek hartu zuten parte, horietatik 10 Bigarren Hezkuntzakoak. Gainera, 10 ikastetxe hauetako 3 ikastetxetan bi EUSLE gela zabaldu ziren, ikasle etorri berrien kopuru handiari erantzuna eman ahal izateko.

Beraz, gero eta ikastetxe gehiago sartzen ari dira programan, eta hedatze-joera hau 2023-24 ikasturtean ere mantendu da (55 ikastetxe, horietatik 20 Bigarren Hezkuntzakoak). Hurrengo ikasturterako aurreikuspenek joera hori berresten dute, programan parte hartzeko baldintzak betetzen dituzten 80 ikastetxek dagoeneko sartzeko eskatu baitute.

(P17) Kontseilu honek uste du aurrera egin dela D eredua osatzen duten hizkuntza- eta hezkuntza-errealitateen identifikazioan eta karakterizazioan. Horregatik, Hezkuntza Ikuskaritzaren beste eragile edo zerbitzu batzuekin lankidetzan, eta esku-hartze espezifikoa proposatzen da hizkuntza-komunikazioko gaitasunaren emaitzak batez bestekotik nabarmen urrun dituzten ikastetxeetan. Horrela, ikastetxearen elebitasun tipologiaren diagnostiko batetik abiatuta, lortutako emaitzak hobetzeko neurriak egokitu ahal izango lirateke, Hizkuntza-proiektuetan islatuta.

Aipatutako Berbalapiko eta Elkarhitz proiektuez gain, Eraldatzen Programa gai hori jorratzen ari da.

ERALDATZEN programak, Programa Kontratuen bidez, esku-hartze espezifiko bat sustatzen du, alde bakoitzak bere gain hartutako konpromisoen bidez, eta gaitasun hori hobetzearekin lotutako proposamenak egin ditzake.

Ikastetxeek baliabideak antolatzeko duten autonomian eta haien kudeaketari erantzuteko gaitasunean oinarritzen da, eta Administrazioaren laguntza du aldaketa-prozesuan, ikasle guztiek beren prestakuntza-prozesua arrakastaz burutu dezaten.

Bestalde, pandemiaren ondoren, eta ikasleek ulermenean eta ahozko adierazpenean izan zitzaketen galerak kontuan hartuta, IRALEk irakasleen prestakuntzari berariaz eskainitako ikastaro bat diseinatu eta eskaintzen hasi zen, R900 izenekoa. Ikasturte honetan ahozkotasuna lantzen da, esparru didaktiko-metodologikoa lehenetsiz. Gainera, ikastetxeak konpromisoa hartzen du ikastetxean berariazko proiektu bat garatzeko, Hizkuntza Proiektuaren arabera, R900 ikasturtean parte hartzen duen irakaslearen bitartez.

GIZA BALIABIDEAK:

(P18) Langileen kudeaketa malgua, plantillak finkatzeko irizpide arautuak sartuz, eta, bereziki, landa-eremuetan kokatuta edo urrun egoteagatik edo segregazio-mailagatik bestelako kudeaketa bat behar duten zentro identifikatuetan, eskaintzen duten irakaskuntzaren kalitatearen mesedetan langileen egonkortasuna bermatzeko.

Bizkaian esperientzia pilotu bat egin da Enkarterrietako eskualdean, irakasleen bajak betetzeko zailtasunen ondorioak arintzeko eta egonkortasun handiagoa lortzeko.

(P19) Kontseilu honek azpimarratu du, beharrezko profesionalen kopurua aurreikusteaz gain, irakasleen eta, hala badagokio, beste profesional batzuen profila birdefinitu behar dela, egonkortasunari ez ezik, etengabeko aldaketaren testuinguruan hezkuntza-erantzunaren kalitateari lotutako oinarrizko erreferenteak direlako. Profil berri horiek irakasleen eguneratzea eta prestakuntza eskatzen dute, edo funtzioak berrikustea eta sortzen ari diren eskakizunetara eta modu zeharkakoagoan lan egitera egokitu daitezkeen titulazioak sartzea.

Hezkuntzako sailburuordearen 2022-2023 ikasturtearen hasierako Ebazpenean, figura berri baterako ordu-krediruaren esleipena jasotzen da lehen aldiz, zuzendaritza-taldearekin lankidetzan jardun dezan berrikuntzaren arloan. Berrikuntzako arduradunaren (BeAtar hemendik aurrera) figura berria esleitu zen ikastetxeetan erantzun integrala emateko ikastetxeen behar eta erronka berrietan oinarritutako berrikuntza- eta prestakuntza-planei.

Beraz, BeAtarren egiteko nagusia da, ikastetxeetan ikaskuntzako berrikuntza-prozesuak sustatu, dinamizatu eta koordinatzeaz gain, prozesu horiek lotzea eta norabide koherente bakar batean kokatzea, IHPrekin eta haren ondoriozko dokumentu estrategikoekin bat etorriz. Berritzeguneetatik koordinatutako sarearen parte da.

(P20) Hala ere, Kontseilu honek uste du prestakuntza-modalitatea sendotzen jarraitu behar dela zuzendarien sarearen bidez, hurbiltasunagatik eta ikastetxeetako figura garrantzitsu horien egunerokotasuna ezagutzeagatik.

- Hasierako prestakuntzatik eta Bigarren Hezkuntzako Masterretik, oro har, ikasle guztientzako prestakuntza jaso beharko litzateke ikastetxearen zuzendaritza-eremuan.

- Bestalde, hezkuntza-gradutik zein beste gradu batzuetatik irakaskuntzan aritu nahi duten eta ikastetxeen kudeaketa eta zuzendaritzarekiko interes berezia duten pertsonentzat, eremu horretako espezialitate bat eskain daiteke, dagokion practicumarekin, ikastetxeetako zuzendaritza-taldeen tutoretzapean.

(P21) Prestakuntza-plan integral bat diseinatzea, zuzendaritza-taldeen profesionalizazioan laguntzeko, honako dimentsio hauek barne hartuta:

- Estrategiaren garapena (ikuspegia, jomugak, ekintza-planak eta hobekuntza-planak)
- Ikastetxearen kapital sozialaren garapena sustatzeko estrategiak (pertsonen eta gatazken kudeaketa; parte-hartzea sustatzeko eta ikaskuntza-komunitateak sortzeko estrategiak
- Komunikazio eraginkorreko eta pertsuasioko gaitasunen garapena, jarduna eta feedbacka ebaluatzeko tresnen ezagutza praktikoa, etab.).

Egungo beharretara egokitutako zuzendaritza-funtzioa betetzeko beharrezkoa den hasierako eta etengabeko prestakuntza definitu du, honako hauen bidez:

- Ebazpena, 2022ko urriaren 28koa, Hezkuntza Ikaskuntza eta Berrikuntzako zuzendariarena, zuzendaritza-funtzioa betetzeko behar den hasierako eta etengabeko prestakuntzaren esparrua ezartzen duena, eta zuzendaritza-funtzioa hasteko berariazko prestakuntza-programa eta 2022-2023 eta 2023-2024 ikasturteetarako eskumenak eguneratzeko berariazko prestakuntza-programa arautzen dituena.

- Zuzendaritza-funtzioan sartzeari buruzko 29/2023 Dekretuaren arabera, hautatutako zuzendaritzek (edo ohiz kanpo izendatutakoek) berariazko prestakuntza-programa bat gainditu beharko dute aldez aurretik.

Egungo beharretara egokitutako zuzendaritza-funtzioa betetzeko beharrezkoa den hasierako eta etengabeko prestakuntza definitu du, honako hauen bidez:

(P22) Kontseilu honek bere irizpenetan eskatu du derrigorrezkoa izan dadila lan-eskaintza publikoetara aurkeztea, eta merezimendutzat har dadila irakaskuntzan aritzea, eta ez lanpostuan igarotako urteak bakarrik.

Ez da egin.

(P23) Kontseiluak beharrezkotzat jotzen du bitarteko langileen praktika-fasearen ezaugarriak berrikustea, lanbidean hainbat urtez jardun ondoren fase horretara iristen direnean.

Praktiketako funtzionarioak ebaluatzeko irizpideak ez dira aldatu.

(P24) Kontseilua bat dator, a priori, ikastetxeko prestakuntzak eragin handiagoa izatea bermatzen duela balioestean, eta, gainera, indartzea proposatu du.

- Ikastetxeen arteko eta sareen arteko sarean lan egiteko aukera, prestakuntzak eragin eraginkorra izan dezan. Kontseilu honek gai hori azpimarratu du, Sailaren Prestakuntza Planaren eskaintzan eta garapenean egindako ahaleginak eragina izan behar duelako ikasgelako irakaskuntza-ikaskuntza prozesuen hobekuntzan.

Sarean lan egiteko aukera hainbat ekimenen bidez artikulatu da, hala nola Kalitatea Hezkuntzan, Eskola Txikiak, Amara Berri edo Eraldatzen programa garatzen duten ikastetxeekin eratu berri den sarea.

(P25) Irakasgaiak atzerriko hizkuntzan emateko profil egokia duten irakasleen kopurua handitu behar da, eta, horrez gain, eskakizuna C1 mailara igo behar da, Kontseilu honetan 2015-17 txosteneko proposamenetako batean adierazi zen bezala.

2022-23 ikasturtean, prestakuntza espezifiko bat (English for Better Teaching) jarri zen abian ikastetxe publikoetako Lehen Hezkuntzako eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako irakasleentzat, irakasleen ingeleseko hizkuntza-gaitasuna hobetzeko, bai eta ingelesez eta/edo hizkuntza horretako beste arlo batzuetan irakasteko eta ikasteko prozesuak hobetzeko ere.

(P26) Kontseiluak, kontzentrazio-ahalmenaren galerari, intoxikazio digitalari edo kontrolatu behar diren adikzioei buruzko aipamenak egiten dituzten zenbait adituren iritzien argitan, ikastetxeetatik esku hartzea proposatzen du, esposizio-denboratik zein eskuratu eta partekatzen den informazioari dagokionez erabilera egokian eragiteko.

2022-23 ikasturtean Euskal Hezkuntza Sistemaren Eraldaketa Digitalerako Plana onartu zen, eraldaketa digitalak Euskadin GJHak betetzen nabarmen lagun dezan. Plan honek teknologien erabilera optimoa aurreikusten du, eta ikasleak ikasketa-prozesuaren erdigunean jartzen ditu, beren potentzial guztia garatzeko.

Gainera, 2024ko urtarrilean Hezkuntza sailburuordeak ikastetxeetan telefono mugikorren erabilera arautzeko emandako jarraibideak bidali zitzaizkien ikastetxeei.

FINANTZAKETA:

(P27) Ikastetxeen plan estrategikoen konpromisoetara egokitutako finantzaketa, hobekuntza-ekintzetara bideratua, bai eta hezkuntza-jardunaren ikerketaren eta berrikuntzaren bidez bikaintasuna lortu nahi duten ekintzetara ere.

Bikaintasunerako deialdia 2022/2023 ikasturtean indartu zen, beste deialdi batekin: Berrikuntza-programak ikastetxeetan. Erabilitako aurrekontua 2.018.000 eurokoa izan zen. Horren helburua ikastetxean berrikuntza-proiektuak egitea izan zen, digitalizazioaren, curriculumaren garapenaren eta berrikuntzaren arloetan atzemandako premiekin lotuta, bizikidetzaren, ongizate emozionalaren eta aniztasunaren eremuan.

Partida horrekin, IKASLAB proiektua abiarazi zen 10 ikastetxe publikotan. Proiektu horrek ikaslea ikaskuntza-prozesuaren protagonista bihurtzen du, espazio fisiko malguak, argiak eta metodologia aktiboak sortuz.

(P28) Energiaren kostua handitzen ari denez eta ikastetxeen aurrekontuan eragina duenez, zentro horien funtzionamendu-gastuei aurre egiteko igoera proportzionala aurreikustea proposatzen da.

Ez da igoera orokorrik aurrikusi; kasuan kasuko azterketa egin da, ikastetxeen baliabide ekonomikoak aztertuz eta zegokien erantzuna emanda.

(P29) Euskalduntze-programari dagokionez, hasierako aurrekontua eta gauzatutakoa bat ez datozenez, euskarazko hizkuntza-komunikaziorako gaitasunaren emaitzak hobetzeko jarduketa-ekintza espezifikoak garatzeko beharra ikusten da.

Urte horietan (2019-20 eta 2021-2022 ikasturteak), euskalduntzeari dagokionez, pandemiak

- Euskal Girotze barnetegiak itxi egingo dira eta, beraz, programa honen partida ezin izan zen gauzatu. Irakasleak jatorrizko ikastetxeetara itzuli ziren. Barnetegietako alokairu- eta ostatu-gastuak ere ez ziren gauzatu.

- IRALE programarekin lotutako euskaltegietako ikastaroak eta IRALE ikastetxeetako ikastaroak ez ziren eskaini. Bertan behera geratu ziren irakasleak liberatzeko partida eta HABEren diru-partida.

(P30) Araubide bereziko irakaskuntzei lehentasuna ematea azpiegiturei dagokienez, bai Dantzertiren kasuan, bai Kiroleneren kasuan.

Durangoko Udalarekin lanean ari da Kiroleneren egoitza aldatzeko. Espazioak eta instalazioak zehazten ari dira, eta Kiroleneko egoitza den eraikinaren eraikuntza-proiektua idatzi da.

Dantzerti: Bilboko Udalarekin harremanetan jarrita, zentroa birkokatzea aurreikusten da eta bi administrazioen arteko hitzarmena lortzeko urratsak ematen ari dira.